UDKAST

Forslag
til
Lov om fysisk infrastruktur til elektroniske kommunikationsnet (teleinfrastrukturloven)[1)2)]

Kapitel 1

Formål, anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Formålet med denne lov er at lette og stimulere udrulningen af VHC-net og øvrige elektroniske kommunikationsnet ved at fastsætte regler, der supplerer Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1309 af 29. april 2024 om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation (forordningen om gigabitinfrastruktur), jf. bilag 1 til denne lov, med senere ændringer.

Stk. 2. Formålet med denne lov er yderligere at:

1) Tilvejebringe gode rammer for fælles udnyttelse og etablering af den fysiske infrastruktur, der indgår i de net, der er nævnt i stk. 1.
2) Understøtte optimal radiokommunikation samtidig med, at det samlede antal master og disses påvirkning af omgivelserne begrænses mest muligt.
3) Skabe klare rammer for placering af fysisk infrastruktur på offentligt og privat ejede arealer.

§ 2. Hverken denne lov eller forordningen om gigabitinfrastruktur gælder for politiet, for myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller for myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område.

Stk. 2. Denne lov og forordningen om gigabitinfrastruktur gælder desuden ikke for master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske styrker i

---

[1)] Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (omarbejdning), EU-Tidende 2018, nr. L 321, side 36.

[2)] Som bilag 1 til loven er medtaget Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1309 af 29. april 2024 om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation, om ændring af forordning (EU) 2015/2120 og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordningen om gigabitinfrastruktur), EU-Tidende, L af 8. maj 2024. Ifølge artikel 288 i EUF-Traktaten gælder en forordning umiddelbart i hver medlemsstat. Gengivelsen af forordningen i lovens bilag er således udelukkende begrundet i praktiske hensyn og berører ikke forordningens umiddelbare gyldighed i Danmark.

forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v.

§ 3. I denne lov forstås ved:
1) Master til radiokommunikationsformål: Gittermaster, rørmaster og enhver anden mastekonstruktion, der er etableret med det primære formål at være vært for antennesystemer.
2) Høje konstruktioner: Bygninger og andre konstruktioner på mere end to etager, hvor bygningens eller konstruktionens ydervægge eller tag er hævet mere end 8,5 m over terræn, og andre høje konstruktioner, herunder siloer, vindmøller, skorstene og master, der ikke anvendes til radiokommunikationsformål, i det omfang disse konstruktioners højde er større end byggelovens højdebegrænsninger, og i det omfang de ikke er omfattet af artikel 3, stk. 1, jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur.
3) Antennesystemer: Antenner med tilhørende radioudstyr, kabler og bærerør, der opsættes på en mast til radiokommunikationsformål eller på en høj konstruktion, eller antenner med tilhørende radioudstyr og kabler, der opsættes på de bærerør, der er opsat på masten eller konstruktionen.
4) VHC-net: Net med meget høj kapacitet som defineret i artikel 2, nr. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation med senere ændringer, jf. stk. 2.
5) Gadeinventar: Lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte, stoppesteder m.v.
6) Trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde: Lille trådløs netadgangsinstallation med lav effekt og lille rækkevidde, der enten benytter radiofrekvenser på grundlag af en tilladelse, på et tilladelsesfrit grundlag eller på grundlag af begge dele, og som kan anvendes som del af et offentligt elektronisk kommunikationsnet, som kan være udstyret med en eller flere ikke iøjnefaldende antenner, og som giver brugerne trådløs adgang til elektroniske kommunikationsnet, uanset om den underliggende nettopologi er mobilnet- eller fastnetbaseret.

Stk. 2. Ved anvendelsen af denne lov gælder desuden definitionerne i artikel 2 i forordningen om gigabitinfrastruktur med senere ændringer og definitionerne i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation med senere ændringer.

Kapitel 2

Adgang til eksisterende fysisk infrastruktur og høje konstruktioner med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet

Fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål

§ 4. Alle ejere af master til radiokommunikationsformål skal imødekomme anmodninger fra operatører om adgang til den pågældende mast, herunder til tilhørende faciliteter i det omfang en sådan adgang er en del af den anmodende parts udnyttelse af masten, med henblik på etablering af elementer af VHC-net i overensstemmelse med reglerne i artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. dog § 10.

Stk. 2. Anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål, herunder til tilhørende faciliteter i det omfang en sådan adgang er en del af den anmodende parts udnyttelse af masten, der fremsættes af andre end operatører, eller med henblik på etablering af andre elementer af elektroniske kommunikationsnet end elementer af VHC-net, sidestilles med anmodninger omfattet af artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur og stk. 1, jf. dog stk. 3 og 4 samt § 10.

Stk. 3. Ved samtidige anmodninger, der henholdsvis vedrører etablering af elementer af VHC-net i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller stk. 1, og etablering af andre netelementer end elementer af VHC-net i henhold til stk. 2, har den anmodning, der vedrører etablering af elementer af VHC-net, forrang.

Stk. 4. Anmodninger efter stk. 2 kan fremsættes, hvis:

1) Digitaliseringsstyrelsen i medfør af lov om radiofrekvenser har udstedt tilladelse til at anvende radiofrekvenser til den anmodende part, og anmodningen vedrører udnyttelse af disse frekvenser, eller
2) den anmodende parts frekvensanvendelse er undtaget fra kravet i lov om radiofrekvenser om tilladelse til at anvende radiofrekvenser.

Stk. 5. Varetagelse af drift og vedligeholdelse af en mast til radiokommunikationsformål samt af antennesystemer, der placeres i en mast til radiokommunikationsformål i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til denne bestemmelses stk. 1 eller 2, foretages af ejeren af masten, medmindre anden aftale indgås mellem parterne. Udgifter til drift og vedligeholdelse af de antennesystemer, der er placeret i masten, afholdes dog af den, der får adgang til masten i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til denne bestemmelses stk. 1 eller 2, medmindre anden aftale indgås mellem parterne.

§ 5. Ejere af master til radiokommunikationsformål har i forbindelse med nyetablering af master ret til at placere egne antennesystemer i masten, inden anmodninger om adgang til masten efter artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller § 4 behandles.

Stk. 2. Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om, at ejere af master til radiokommunikationsformål kan reservere yderligere positioner i masten til senere brug, og om proceduren for dette.

Stk. 3. Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om den indbyrdes fordeling af positioner i en mast til radiokommunikationsformål mellem ejere, eksisterende indehavere af brugsrettigheder og parter, der har anmodet eller ønsker at anmode om adgang til masten i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller § 4, herunder om reservationer af en position i masten til senere brug foretaget af andre end mastens ejer.

Adgang til opsætning af antennesystemer m.v. på høje konstruktioner

§ 6. Ejere af høje konstruktioner skal senest 4 måneder efter datoen for modtagelsen imødekomme skriftlige anmodninger om adgang til opsætning af antennesystemer på konstruktionerne og etablering af tilhørende teknikskab, jf. dog § 10. Adgang skal gives på de betingelser og vilkår, herunder pris, der aftales mellem parterne.

Stk. 2. Anmodninger efter stk. 1 kan fremsættes af operatører og af parter, der opfylder betingelserne i § 4, stk. 4.

Stk. 3. Stk. 1 gælder ikke, hvis der foreligger tekniske hindringer for opsætning af antennesystemer. Ved tekniske hindringer forstås,

1) at opsætning af antennesystemer ikke er mulig på grund af radiotekniske hindringer, eller
2) at opsætning af antennesystemer ikke er byggeteknisk mulig på grund af den høje konstruktions udformning, bæreevne eller lignende.

Stk. 4. Gælder der særlige sikkerhedsforskrifter for den pågældende høje konstruktion, varetages driften og vedligeholdelsen af de placerede antennesystemer af ejeren af den høje konstruktion, medmindre anden aftale indgås mellem parterne. Udgifter til drift og vedligeholdelse af de opsatte antennesystemer afholdes dog af den, der får adgang i henhold til stk. 1, medmindre anden aftale indgås mellem parterne.

Lejeres og brugsrettighedsindehaveres retsstilling i forbindelse med opsætning af antennesystemer

§ 7. Ved opsætning af antennesystemer i medfør af bestemmelserne i artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, samt §§ 4

og 6, sidestilles lejere og andre indehavere af brugsrettigheder med netoperatører, offentlige organer, ejere af master til radiokommunikationsformål og ejere af høje konstruktioner, hvis en midlertidig adgang til det lejede er en forudsætning for adgangen, eller det lejede eller den pågældende brugsret ikke umiddelbart udnyttes fuldt ud. Dette gælder dog ikke § 4, stk. 5, og § 6, stk. 4.

Stk. 2. Netoperatører, offentlige organer, ejere af master til radiokommunikationsformål og ejere af høje konstruktioner har pligt til at underrette berørte lejere og andre indehavere af brugsrettigheder, som er omfattet af stk. 1 eller af artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, om anmodninger om adgang efter artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, § 4, stk. 1 og 2, og § 6 samt om afgørelser efter §§ 33 og 34, hvor anmodningen eller afgørelsen kræver den pågældende parts medvirken.

Adgang til fysisk infrastruktur med henblik på opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde

§ 8. Artikel 3, stk. 1 og 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder, jf. dog § 10, tilsvarende anvendelse på anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, når der er tale om:

1) fysisk infrastruktur ejet eller kontrolleret af offentlige myndigheder,
2) fysisk infrastruktur ejet eller kontrolleret af netoperatører og offentligretlige organer, i det omfang der ikke er adgang til den pågældende fysiske infrastruktur med henblik på etablering af de nævnte trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, eller
3) gadeinventar ejet eller kontrolleret af andre end netoperatører og offentlige organer.

Stk. 2. Anmodninger i henhold til stk. 1 skal imødekommes senest 1 måned efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 3. Anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde omfattet af stk. 1 kan afslås inden for den frist, der er nævnt i stk. 2, hvis:

1) den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret ikke er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, eller
2) den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret ikke er nødvendig for at forbinde sådanne trådløse adgangspunkter med et transportnet, hvis relevant, eller
3) anmodningen ikke er rimelig.

Stk. 4. Offentlige myndigheder skal offentliggøre deres vilkår og betingelser for adgang omfattet af stk. 1.

Adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet, der ikke er VHC-net, elementer af forsyningsnet m.v.

§ 9. Artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur gælder også for anmodninger om adgang fra netoperatører med henblik på etablering af elementer af andre elektroniske kommunikationsnet end VHC-net eller elementer af andre forsyningsnet, jf. dog stk. 2 og § 10, stk. 1.

Stk. 2. Stk. 1 omfatter ikke anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål.

Undtagelser fra reglerne om adgang i forordningen om gigabitinfrastruktur og i denne lov

§ 10. Artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, samt §§ 4, 6, 8 og 9 gælder med følgende begrænsninger:

1) I det omfang, der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for den pågældende fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion, skal adgang ske på de vilkår og med de begrænsninger, der følger heraf.
2) Bestemmelserne gælder ikke, hvor der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for adgang til den pågældende fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion, som gør det umuligt at give adgang.
3) Adgang til udnyttelse af tredjemands arealer med henblik på adgang til fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner skal ske gennem aftale herom eller, hvis aftale herom ikke kan indgås, ved anvendelse af proceduren i § 17 eller § 19.

Stk. 2. Ved anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål, bygninger ejet af offentlige organer og høje konstruktioner finder artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur samt §§ 4, 6 og 8 desuden anvendelse med følgende begrænsninger:

1) Placering af antennesystemer på folkekirkens kirkebygninger eller på kirkebygninger for de anerkendte eller godkendte trossamfund forudsætter tilladelse fra stiftsøvrigheden eller det pågældende trossamfund.

2) Artikel 3, stk. 5, litra f, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder ikke anvendelse på anmodninger omfattet af dette stykke.

Samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter

§ 11. Ministeren for digitalisering fastsætter regler om, at operatører skal give andre operatører adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter.

Stk. 2. Regler, der fastsættes i henhold til stk. 1, og adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter, der pålægges efter regler fastsat i henhold til stk. 1, skal være objektive, transparente, ikkediskriminerende, forholdsmæssige og berettigede ud fra hensyn til miljø, folkesundhed, den offentlige sikkerhed eller af planmæssige hensyn og skal ske med henblik på etablering af elektroniske kommunikationsnet.

Stk. 3. Regler fastsat i henhold til stk. 1 kan vedrøre:

1) Samhusning og fælles udnyttelse af eksisterende netelementer og tilhørende faciliteter.
2) Krav til dimensioneringen og placeringen af nye netelementer og tilhørende faciliteter i forbindelse med tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring heraf med henblik på senere samhusning eller fælles udnyttelse.

Stk. 4. Ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om fordeling af omkostningerne forbundet med samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til stk. 1 og om fastsættelse af vilkår ved samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til stk. 1. Ministeren for digitalisering kan endvidere fastsætte regler om gennemførelse af offentlige høringer og varigheden heraf, indsigt i aftaler, tilsyn, alternativ tvistbilæggelse, pålæggelse af tvangsbøder og klageadgang i forbindelse med regler fastsat i medfør af stk. 1.

Kapitel 3

Oplysninger om eksisterende antennepositioner, radiodækningsplaner og eksisterende fysisk infrastruktur

§ 12. Indehavere af tilladelser i medfør af lov om radiofrekvenser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) skal regelmæssigt indsende oplysninger om eksisterende antennepositioner til Digitaliseringsstyrelsen, jf. dog stk. 3 og § 13.

Stk. 2. Indehavere af tilladelser i medfør af lov om radiofrekvenser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) og virksomheder, der i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. har tilladelse til landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet, skal regelmæssigt indsende radiodækningsplaner til Digitaliseringsstyrelsen, jf. dog stk. 3 og § 13.

Stk. 3. Digitaliseringsstyrelsen fastsætter nærmere regler om indberetning og offentliggørelse af oplysninger efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Digitaliseringsstyrelsen etablerer og driver det centrale informationssted omhandlet i artikel 4, stk. 1 og 3, og artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur for så vidt angår oplysninger om master til radiokommunikationsformål og planer om anlægsarbejder vedrørende disse, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Digitaliseringsstyrelsen fastsætter regler om, hvordan netoperatører og offentlige organer stiller oplysninger om master til radiokommunikationsformål og planer om anlægsarbejder vedrørende disse til rådighed via det centrale informationssted nævnt i stk. 4 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, 3, 6 og 7, og artikel 6, stk. 1, 1. og 2. afsnit, og stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og om adgang til disse oplysninger via samme centrale informationssted i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, 6 og 7, og artikel 6, stk. 1, 3. afsnit, og stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Stk. 6. Digitaliseringsstyrelsen kan efter indstilling fra justitsministeren, ministeren for samfundssikkerhed og beredskab eller forsvarsministeren til enhver tid beslutte, at visse oplysninger skal undtages fra offentliggørelse af eller adgang til oplysningerne af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar. En sådan beslutning kan højst træffes for 2 år ad gangen.

§ 13. For radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner, jf. § 12, stk. 1 og 2, der samtidig er omfattet af regler om indberetning af oplysninger i de til enhver tid gældende gennemførelsesretsakter udstedt af Den Europæiske Union i overensstemmelse med artikel 57, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation, finder bestemmelserne i § 12, stk. 1-3, kun anvendelse, i det omfang disse bestemmelser regulerer forhold, som ikke er reguleret i de nævnte gennemførelsesretsakter.

Stk. 2. Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner, jf. § 12, stk. 1 og 2, der er nødvendige for at anvende de gennemførelsesretsakter udstedt af Den Europæiske Union, der er nævnt i stk. 1, og regler om sanktioner i form af bødestraf for

manglende overholdelse af regler om indberetning af oplysninger i disse retsakter.

Stk. 3. Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler vedrørende offentliggørelse af oplysninger indberettet på baggrund af indberetningspligter i de gennemførelsesretsakter, der er nævnt i stk. 1, jf. dog § 12, stk. 6.

§ 14. Digitaliseringsstyrelsen kan i overensstemmelse med artikel 4, stk. 6 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, fastsætte regler om, hvornår artikel 4, stk. 1, 3 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke finder anvendelse.

Stk. 2. Ministeren for digitalisering kan efter forhandling med vedkommende minister i henhold til artikel 14, stk. 1 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur fastsætte regler om de kompetente organer, der udfører opgaverne vedrørende følgende:

1) de centrale informationssteder omhandlet i artikel 4, stk. 1 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur,
2) tvistbilæggelse som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra b, jf. artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur,
3) de centrale informationssteder som omhandlet i artikel 13, stk. 4, 1. afsnit, jf. artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur og nr. 2.

Stk. 3. Digitaliseringsstyrelsen kan i overensstemmelse med artikel 4, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur fastsætte regler om administrative aspekter af operatørers anmodninger om at foretage undersøgelser på stedet af nærmere specificerede elementer af netoperatørers eller offentlige organers fysiske infrastruktur.

Kapitel 4

Adgang til arealer med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter

Offentlige myndigheders udlejning af jordarealer med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter

§ 15. En offentlig myndighed kan indgå aftaler med operatører om udlejning af jordarealer med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter.

Stk. 2. Vilkårene i aftaler efter stk. 1 må ikke hindre adgang til den infrastruktur, der er etableret på det udlejede areal, i henhold til artikel 3, stk.

1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til § 4 eller § 6, og må ikke hindre, at der i forbindelse med denne adgang etableres nødvendige yderligere elementer på det udlejede areal, der er omfattet af § 36, stk. 1, nr. 17, 19 eller 21, i lov om planlægning.

Stk. 3. Offentlige myndigheder kan ikke kræve lejebetaling eller gebyrer af parter, der i henhold til artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til § 4 eller § 6 får eller giver adgang til fysisk infrastruktur, tilhørende faciliteter og høje konstruktioner, som er etableret på myndighedens jordarealer på baggrund af en aftale efter stk. 1, eller som etablerer de elementer på det udlejede areal, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 4. Ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om metoder til fastsættelse af vilkår, herunder pris, i forbindelse med offentlige myndigheders aftaler i henhold til stk. 1, og regler, der er nødvendige for implementeringen og anvendelsen af metoderne.

Supplerende regler til regler i forordningen om gigabitinfrastruktur om indberetning af oplysninger om visse private parters aftaler om adgang til jord

§ 16. Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om indberetning af oplysninger efter artikel 3, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Adgang til arealer med henblik på etablering af og arbejder på telekabler

§ 17. Ejere af privat ejendom skal inden for 2 måneder imødekomme enhver rimelig skriftlig anmodning fra udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet om adgang til for egen regning:

1) at etablere deres net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og
2) at etablere deres net frem til en mast til radiokommunikationsformål.

Stk. 2. Anmodninger, der ikke er rimelige, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 3. Adgang gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder hvad angår en eventuel pris. Imødekommelse af anmodningen samt vilkår og betingelser for adgang skal meddeles skriftligt

til den udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der anmoder om adgang.

Stk. 4. Stk. 1, nr. 1, finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller regler fastsat i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller i medfør af § 11 sikrer en brugbar alternativ adgang til eksisterende offentlige elektroniske kommunikationsnet frem til adgangspunktet, der muliggør udbud af elektroniske kommunikationstjenester.

§ 18. I det omfang inspektion eller reparation af kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester nødvendiggør det, skal operatører mod godtgørelse af den derved forårsagede ulempe og skade, og under forudsætning af fuld reetablering af arealet, have adgang til at færdes på offentlige og private arealer.

Stk. 2. Ejeren af arealet skal varsles mindst 7 dage inden påbegyndelsen af det påtænkte arbejde.

Ekspropriation med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter

§ 19. Når almenvellet kræver det, kan Digitaliseringsstyrelsen træffe afgørelse om at tillade, at der iværksættes ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom med henblik på at sikre adgang til arealer, hvorpå der kan:

1) opsættes master til radiokommunikationsformål eller antennesystemer,
2) nedgraves kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet, eller
3) opføres bygninger til udstyr eller tilhørende faciliteter i tilknytning til master til radiokommunikationsformål, antennesystemer eller kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet.

Stk. 2. Ekspropriation i medfør af stk. 1 kan ske til nyanlæg, udvidelse, ændring, bevarelse eller udskiftning af de master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter, der er nævnt i stk. 1, og af nødvendige supplerende foranstaltninger, herunder nødvendige adgangsveje m.v.

Stk. 3. Anmodning om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation efter stk. 1 indgives til Digitaliseringsstyrelsen og kan fremsættes af operatører.

Stk. 4. Digitaliseringsstyrelsen skal ved afgørelser efter stk. 1 bl.a. sikre, at ekspropriation alene finder sted i tilfælde, hvor

1) der ikke er andre muligheder for etablering af de master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter, der er nævnt i stk. 1, og de supplerende foranstaltninger, der er nævnt i stk. 2, som det er rimeligt at henvise til, og
2) de master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter, der er nævnt i stk. 1, og de supplerende foranstaltninger, der er nævnt i stk. 2, er af væsentlig betydning for udbuddet af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester.

Stk. 5. Erstatningsforpligtelsen i anledning af ekspropriation og pligten til at afholde udgifterne ved ekspropriationssagens behandling påhviler den, der har fremsat anmodning om ekspropriation.

Stk. 6. Ekspropriationskommissionen kan i forbindelse med tilladelse til ekspropriation fastsætte vilkår om, at nedgravede kabler som nævnt i stk. 1, nr. 2, og supplerende foranstaltninger hertil, som nævnt i stk. 2, skal fjernes, omlægges eller sikres på begæring af vedkommende arealejer, såfremt det godtgøres, at fjernelsen, omlægningen eller sikringen er nødvendig for iværksættelsen af bygnings- eller jordarbejder eller for den brug, arealejeren agter at gøre af arealet. Hvis den pågældende arealejer og operatør er uenige om, hvorvidt fjernelse, omlægning eller sikring af de nævnte kabler eller supplerende foranstaltninger hertil er påkrævet, træffer ekspropriationskommissionen efter begæring fra arealejeren eller operatøren afgørelse herom.

Stk. 7. Arealejeren og, hvor relevant, vedkommende vej- eller jernbanemyndighed eller vej- eller jernbanebestyrelse underrettes af den pågældende operatør senest 4 uger inden anlægsarbejdets begyndelse.

Kapitel 5

Bygningsintern fysisk infrastruktur og netetablering i bygninger

Supplerende regler til reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur om krav om etablering af bygningsintern fysisk infrastruktur ved nybyggeri og større renoveringsarbejder

§ 20. Digitaliseringsstyrelsen fastsætter regler om de standarder eller tekniske specifikationer, der er nævnt i artikel 10, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

§ 21. Digitaliseringsstyrelsen fastsætter i medfør af artikel 10, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur regler om de kategorier af bygninger, som undtages fra kravene i artikel 10, stk. 1-3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

§ 22. Digitaliseringsstyrelsen fastsætter i medfør af artikel 10, stk. 8, i forordningen om gigabitinfrastruktur regler om de bygningstyper, som undtages fra kravene i artikel 10, stk. 1-3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Stk. 2. Digitaliseringsstyrelsen fastsætter i medfør af artikel 10, stk. 8, i forordningen om gigabitinfrastruktur regler om de bygningstyper, som med passende tekniske tilpasninger skal overholde kravene i artikel 10, stk. 1-3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Supplerende regler til reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur og til at tilslutte sit net hos slutbrugeren

§ 23. Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodninger om adgang til et adgangspunkt eller til bygningsintern fysisk infrastruktur efter artikel 11, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

§ 24. Udbydere af offentlig elektroniske kommunikationsnet skal i forbindelse med terminering af net i medfør af artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur mindst 1 måned inden arbejdets iværksættelse fremsende en skriftlig redegørelse om grundlaget for termineringen af nettet, den praktiske gennemførelse og adgangen til at få spørgsmålet prøvet ved domstolene til enhver tredjepart, hvis private ejendom tilslutningen af abonnenten vil have indvirkning på.

Stk. 2. Enhver tredjepart, hvis ejendom tilslutningen af abonnenten i medfør af artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil have indvirkning på, har krav på erstatning.

Stk. 3. I mangel af enighed om erstatningsspørgsmålet mellem udbyderen af offentlige elektroniske kommunikationsnet og den tredjepart, til hvis ejendom der skal gives adgang, jf. artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan sagen indbringes for domstolene.

Kapitel 6

Nedlægningsdybder og ansvar i forbindelse med nedgravning af telekabler på udendørs arealer

§ 25. Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvilken dybde kabler til brug for transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet skal nedgraves i.

§ 26. Beskadiges et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet, der er ejet af en operatør, erstatter skadevolder operatørens udgifter til udbedring af skaden i overensstemmelse med dansk rets almindelige erstatningsregler.

Stk. 2. Er skadevolder en privat arealejer, en forpagter af arealet eller ejeren eller forpagterens ansatte eller medhjælp, og sker skaden på den private arealejers eller det forpagtede areal, begrænses erstatningen, der er nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Må en beskadigelse af et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet antages at være forvoldt med forsæt eller grov uagtsomhed, gælder stk. 2 ikke.

Stk. 4. Har skadevolderen en forsikring, der dækker skaden helt eller delvist, gælder den begrænsning af erstatningskravet, der er angivet i stk. 2, kun for den del af kravet, som ikke dækkes af forsikringen.

Stk. 5. Digitaliseringsstyrelsen fastsætter nærmere regler om, hvilket beløb der i henhold til stk. 2 maksimalt kan ydes i erstatning.

§ 27. Ejere af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet med tilhørende faciliteter, der nedlægges i eller etableres på privat eller offentlig ejendom, i det omfang disse ejendomme er optaget i matriklen, skal for egen regning sikre, at kablerne med tilhørende faciliteter tinglyses med tilhørende tinglysningsrids på de berørte ejendomme.

Stk. 2. Ejere af de berørte ejendomme skal medvirke til tinglysningen, jf. stk. 1.

Kapitel 7

Anlægstilladelser og anlægsrettigheder vedrørende etablering af elementer af VHC-net og master til radiokommunikationsformål

§ 28. Artikel 7, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder tilsvarende anvendelse i sager vedrørende ansøgning om andre tilladelser end de tilladelser, der er omhandlet i artikel 2, nr. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur, når ansøgningen vedrører tilladelser til etablering af master til radiokommunikationsformål.

Stk. 2. Digitaliseringsstyrelsen fastsætter nærmere regler om de grunde, som i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde i henhold til artikel

7, stk. 5, 4. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur kan medføre en forlængelse af de frister, der gælder i henhold til artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, og artikel 7, stk. 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur, samt i medfør af stk. 1.

Stk. 3. Fastsættelse af regler i medfør af stk. 2 skal ske efter forhandling med by-, land- og kirkeministeren, transportministeren, social- og boligministeren, ministeren for grøn trepart, miljø- og ligestillingsministeren og kulturministeren.

§ 29. Landzone- eller bygningsmyndigheden kan i forbindelse med ansøgning om tilladelse til opførelse af nye master til radiokommunikationsformål eller til ud- eller ombygning af eksisterende master til radiokommunikationsformål fastsætte vilkår om den samlede dimensionering af masten med henblik på at muliggøre efterfølgende adgang i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og § 4.

Stk. 2. Vilkår efter stk. 1 kan fastsættes,

1) hvis der foreligger oplysninger fra Digitaliseringsstyrelsen om forventet opsætning af master til radiokommunikationsformål eller antennesystemer i det pågældende geografiske område, eller
2) hvis landzone- eller bygningsmyndigheden inden for den frist, der følger af artikel 7, stk. 5, 2. og 3. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, modtager oplysninger fra ansøger, en operatør eller en part omfattet af § 4, stk. 4, om, at en operatør eller en part omfattet af § 4, stk. 4, ønsker adgang til masten.

Stk. 3. Vilkår efter stk. 1 kan alene fastsættes, hvor der ikke foreligger hindringer for adgang til masten, der vil kunne begrunde afslag på adgang i medfør af artikel 3, stk. 5, litra e, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i medfør af § 10, stk. 1, nr. 2.

Stk. 4. Fastsættelse af vilkår efter stk. 1-3 kan ske over for ejere af master til radiokommunikationsformål.

Stk. 5. Landzone- eller bygningsmyndigheden kan i sager omfattet af stk. 1 give en part påbud om inden en fastsat frist at efterkomme det fastsatte vilkår, jf. stk. 1, og kan pålægge en part tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge overholdelse af påbuddet.

§ 30. Digitaliseringsstyrelsen kan efter anmodning fra en kompetent myndighed, der behandler en ansøgning om anlægstilladelser, der er omfattet af artikel 7 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller § 28, stk. 1, og som vedrører en mast til radiokommunikationsformål, afgive en vejle-

dende udtalelse til myndigheden vedrørende radiotekniske aspekter af sagen på baggrund af materiale, som myndigheden kan indhente fra ansøger i henhold til de relevante tilladelsesregler.

§ 31. Rettigheder, vilkår og procedurer vedrørende tilladelser til nedgravning af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester med tilhørende faciliteter og etablering af master til radiokommunikationsformål eller opsætning af antennesystemer kan kun ændres i objektivt begrundede tilfælde og på en forholdsmæssigt afpasset måde.

Stk. 2. Myndighederne skal orientere om planlagte ændringer, og de berørte parter skal have en rimelig frist til at fremføre deres synspunkter om de foreslåede ændringer. Fristen må kun i særlige tilfælde være mindre end 4 uger.

§ 32. Digitaliseringsstyrelsen etablerer og driver et centralt informationssted, via hvilket de kompetente myndigheder kan stille de oplysninger, der er nævnt i artikel 7, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, til rådighed.

Stk. 2. Den kompetente myndighed for behandlingen af en given type ansøgning om tilladelse eller anlægsrettighed etablerer og driver det centrale informationssted omtalt i artikel 7, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur for de pågældende ansøgninger.

Kapitel 8

Tilsyn, tvistbilæggelse m.v.

Bilæggelse af tvister vedrørende adgang til fysisk infrastruktur og master til radiokommunikationsformål

§ 33. Tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse i sagen.

Stk. 2. Tvister om adgang i overensstemmelse med §§ 4 og 9 kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse i sagen. Artikel 13, stk. 1, litra a, stk. 2, litra a, og stk. 3-5, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder tilsvarende anvendelse på disse sager.

Bilæggelse af tvister vedrørende adgang til opsætning af antennesystemer på høje konstruktioner

§ 34. Tvister om adgang omfattet af § 6 kan af alle parter indbringes for Digitaliseringsstyrelsen.

Stk. 2. Digitaliseringsstyrelsen træffer afgørelse i sager efter stk. 1, og kan herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen, dog ikke vedrørende betaling for adgangen, jf. stk. 3-6.

Stk. 3. I sager efter stk. 1-2, hvor der er tvist om betalingen for adgangen til opsætning af antennesystemer, skal ejeren, der i henhold til § 6 indgår aftale, og eventuelle andre rettighedshavere som minimum have fuld erstatning. Betalingsforpligtelsen påhviler den, der har fremsat anmodning om opsætning af antennesystemer i medfør af § 6.

Stk. 4. I mangel af enighed herom afgøres erstatningsspørgsmålet af en voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger en voldgiftsmand. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem voldgiftsmændene, træffes afgørelsen ved kendelse afsagt af en opmand udpeget af præsidenten for vedkommende landsret.

Stk. 5. Erstatningsfastsættelsen kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen, jf. stk. 4, indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Ved taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet, jf. stk. 5, kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at den ansøgende part skal stille et beløb som sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.

Bilæggelse af tvister vedrørende etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde

§ 35. Digitaliseringsstyrelsen behandler sager om afslag på en anmodning om adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar, jf. § 8, stk. 3, og sager, hvor en anmodning om adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar ikke er imødekommet inden for 1 måned, jf. § 8, stk. 2.

Stk. 2. Sager omfattet af stk. 1 kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen af den operatør, der har fremsat en anmodning om adgang i henhold til § 8, stk. 1.

Stk. 3. Digitaliseringsstyrelsen kan træffe afgørelse om, hvorvidt afslag, jf. § 8, stk. 3, på en anmodning om adgang er berettiget, og om, at en part omfattet af § 8, stk. 1, nr. 1-3, skal give adgang til sin fysiske infrastruktur eller sit gadeinventar, herunder hvor relevant på vilkår og betingelser, der fastsættes af Digitaliseringsstyrelsen.

Proceduremæssige regler og håndhævelse i forbindelse med bilæggelse af visse tvister

§ 36. Digitaliseringsstyrelsen kan i sager efter §§ 33-35, hvor der er tvist om byggetekniske forhold, jf. artikel 3, stk. 5, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur, § 6, stk. 3, nr. 2, og § 8, stk. 3, nr. 1, indhente en byggeteknisk udtalelse fra en byggesagkyndig med henblik på at afgøre spørgsmålet.

Stk. 2. Digitaliseringsstyrelsen kan pålægge den, der i en tvist omfattet af stk. 1 bestrider, at imødekommelse af en anmodning byggeteknisk er mulig, at dække omkostningerne ved indhentelse af den byggetekniske udtalelse nævnt i stk. 1, hvis udtalelsen fastslår, at imødekommelse af anmodningen er byggeteknisk mulig.

Stk. 3. Digitaliseringsstyrelsen skal i sager efter §§ 33-35, hvor der er tvist om, hvorvidt særlige sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning for adgang til den pågældende fysiske infrastruktur eller mast til radiokommunikationsformål gør adgang umulig, jf. § 10, stk. 1, nr. 2, høre de myndigheder, der har ansvaret for de pågældende sikkerhedsforskrifter, inden styrelsen træffer afgørelse i sagen.

Stk. 4. Digitaliseringsstyrelsen kan i forbindelse med afgørelser truffet efter §§ 33-35 meddele en part påbud om at efterkomme Digitaliseringsstyrelsens afgørelse truffet i henhold til disse bestemmelser og pålægge parten, som et påbud retter sig imod, tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge efterkommelse heraf.

Bilæggelse af tvister vedrørende oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur

§ 37. Tvister om adgang til undersøgelser på stedet, jf. artikel 4, stk. 5, og artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse i sagen, og herunder kan fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen.

Stk. 2. Tvister om adgang til oplysninger omfattet af artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vedrører oplysninger omfattet af § 12, stk. 5, kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse i sagen, og herunder kan fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen.

Tilsyn med offentlige myndigheders udlejning af jordarealer

§ 38. Digitaliseringsstyrelsen fører tilsyn med overholdelsen af reglerne i § 15, stk. 2 og 3, og af regler fastsat i medfør af § 15, stk. 4. Digitaliseringsstyrelsen kan som led i tilsynet træffe afgørelser, herunder fastsætte vilkår om pris m.v.

Stk. 2. Digitaliseringsstyrelsen kan af en part i en tilsynssag i medfør af stk. 1 opkræve et beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet.

Stk. 3. Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om tilsynet, jf. stk. 1, herunder hvordan tilsynet gennemføres, hvilke afgørelser styrelsen kan træffe, om frister for styrelsens behandling af sager som led i tilsynet, om opkrævning af beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet, jf. stk. 2, m.v.

Bilæggelse af tvister vedrørende adgang til arealer med henblik på etablering af telekabler

§ 39. Digitaliseringsstyrelsen behandler sager om afvisning af anmodninger efter § 17, stk. 2, eller om, at anmodninger efter § 17, stk. 1, ikke er imødekommet inden for 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Stk. 2. Sager omfattet af stk. 1 kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen af den udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der har fremsat en anmodning i henhold til § 17, stk. 1.

Stk. 3. Digitaliseringsstyrelsen kan i sager efter stk. 1 træffe afgørelse om, at ejeren af en privat ejendom skal give den anmodende udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet adgang til etablering af sit net i medfør af § 17, stk. 1, og kan fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen, herunder en eventuel pris.

Bilæggelse af tvister vedrørende adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur

§ 40. Tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra d, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse i sagen.

Tilsyn med overholdelse af sagsbehandlingsfristerne for ansøgninger om anlægstilladelser

§ 41. Overskrider en kompetent myndighed den frist, der gælder for sagsbehandlingen af en ansøgning om tilladelse i medfør af artikel 7, stk. 5, i

forordningen om gigabitinfrastruktur, § 28, stk. 1, eller regler fastsat i medfør af § 28, stk. 2, kan ansøger indgive en klage til Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse om, hvorvidt den gældende frist er overholdt.

Stk. 2. Digitaliseringsstyrelsen kan i afgørelser efter stk. 1, hvor den gældende frist ikke er overholdt, udstede påbud over for en kompetent myndighed om at færdiggøre sagsbehandlingen snarest muligt og senest inden for en frist, der fastsættes af Digitaliseringsstyrelsen.

Stk. 3. Undlader en kompetent myndighed at efterkomme et påbud udstedt af Digitaliseringsstyrelsen i henhold til stk. 2, kan styrelsen pålægge den myndighed, som påbuddet retter sig mod, tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge efterkommelse heraf.

Stk. 4. Digitaliseringsstyrelsen kan i afgørelser efter stk. 1 om, at den gældende frist ikke er overholdt, fremsætte kritik af den kompetente myndighed, der har overskredet den gældende frist.

Stk. 5. Stk. 1-4 finder ikke anvendelse på sager omfattet af bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt.

Stk. 6. Artikel 8, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder, jf. stk. 1 og bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt., ikke anvendelse.

Kapitel 9

Administrative bestemmelser og klageadgange

Oplysningspligter

§ 42. Digitaliseringsstyrelsen kan kræve, at alle oplysninger og alt materiale, som styrelsen skønner relevant, skal afgives af:

1) Enhver part i en sag efter §§ 33-35, 38 eller 39 senest 10 arbejdsdage efter styrelsens anmodning herom i forbindelse med styrelsens tilsyn eller tvistbilæggelse.
2) Enhver part i en sag efter §§ 37, 40 eller 41, senest 5 arbejdsdage efter styrelsens anmodning herom i forbindelse med styrelsens tilsyn eller tvistbilæggelse.
3) Enhver juridisk person senest 1 måned efter styrelsens anmodning herom i forbindelse med administration af og undersøgelser efter forordningen om gigabitinfrastruktur og denne lov eller regler udstedt i medfør heraf, samt i forbindelse med udvikling, implementering og anvendelse af metoderne nævnt i § 15, stk. 4.

Stk. 2. Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte en længere frist end nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Digitaliseringsstyrelsen kan i forbindelse med en anmodning i henhold til stk. 1 angive nærmere vilkår og betingelser for en parts afgivelse af oplysninger og materiale.

Stk. 4. Digitaliseringsstyrelsen kan efter udløb af fristen i stk. 1, nr. 1 og 2, eller den frist, der kan fastsættes efter stk. 2, afgøre sagen på det foreliggende grundlag.

Stk. 5. Digitaliseringsstyrelsen kan indhente oplysninger hos netoperatører og offentlige organer med henblik på at videregive disse til Europa-Kommissionen, herunder for at opfylde forpligtelser i henhold til artikel 7, stk. 10, og artikel 16, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, eller til nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, så disse kan opfylde deres opgaver i forhold til traktatmæssige forpligtelser eller forpligtelser i henhold til fællesskabsretten. Digitaliseringsstyrelsen orienterer de parter, der indhentes oplysninger fra, forud for videregivelse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater.

Stk. 6. Reglerne om aktindsigt i forvaltningsloven og i lov om offentlighed i forvaltningen gælder ikke for oplysninger på denne lovs område, som Digitaliseringsstyrelsen modtager fra Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, hvis den myndighed, der afgiver oplysningerne, vurderer, at disse ikke skal være offentligt tilgængelige.

Stk. 7. Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte yderligere regler om oplysningspligt vedrørende forhold på denne lovs område.

Stk. 8. Undlader en part at afgive oplysninger og materiale, som Digitaliseringsstyrelsen kan kræve efter stk. 1, kan Digitaliseringsstyrelsen pålægge parten tvangsbøder.

Sagsbehandlingstid

§ 43. Afgørelser efter §§ 19, 34 og 39 træffes hurtigst muligt og senest 4 måneder efter, at de nødvendige oplysninger er tilvejebragt.

Offentliggørelse af afgørelser og oplysninger om kompetente organer m.v.

§ 44. Digitaliseringsstyrelsen er det centrale informationssted for offentliggørelse af afgørelser som omhandlet i artikel 13, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur i forhold til afgørelser omfattet af § 33, stk. 1, samt §§ 37 og 40.

Stk. 2. Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter § 19, § 33, stk. 2, §§ 34-35, § 38, stk. 1, samt §§ 39 og 41 offentliggøres via det centrale informationssted nævnt i stk. 1 på samme vis som afgørelser omfattet af artikel 13, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

§ 45. Digitaliseringsstyrelsen er det centrale nationale digitale indgangspunkt i henhold til artikel 12, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur og det centrale informationssted i henhold til artikel 14, stk. 8, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Stk. 2. Organer, der varetager opgaver omfattet af artikel 14, stk. 1 eller 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, skal sende oplysninger til Digitaliseringsstyrelsen om, hvordan der kan indgives klager omfattet af artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur og hvordan de centrale informationssteder kan tilgås, til brug for det indgangspunkt og det centrale informationssted, der er nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Digitaliseringsstyrelsen er det centrale informationssted for oplysninger omfattet af:

1) artikel 3, stk. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. § 10,
2) artikel 4, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. § 12, stk. 5, og § 14, stk. 1,
3) artikel 6, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, for så vidt angår anlægsarbejder omfattet af § 12, stk. 5,
4) artikel 7, stk. 5, 4. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. § 28, stk. 2, og
5) artikel 10, stk. 8, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. § 22.

Uafhængighed

§ 46. Ministeren for digitalisering kan ikke give Digitaliseringsstyrelsen tjenestebefaling om styrelsens administration af loven, varetagelse af myndighedsopgaver vedrørende konkrete sager, om behandling og afgørelse af enkeltsager, om Digitaliseringsstyrelsens udstedelse af administrative forskrifter på områder, hvor styrelsen ved lov er bemyndiget hertil, eller om Digitaliseringsstyrelsens øvrige tilsynsaktiviteter med henblik på at sikre overholdelse af denne lov og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf.

Stk. 2. Ministeren for digitalisering kan ikke dispensere fra administrative forskrifter udstedt af ministeren i medfør af denne lov.

§ 47. Digitaliseringsstyrelsen og de kompetente myndigheder for behandlingen af ansøgninger om tilladelser, jf. kapitel 7 og § 41, skal være

retligt adskilt og funktionelt uafhængige af udbydere af elektroniske kommunikationsnet, elektronisk kommunikationsudstyr eller elektroniske kommunikationstjenester.

Klageadgang

§ 48. Klager over Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter § 19, stk. 1, § 34, stk. 2, og § 38 eller regler udstedt i medfør af denne, og påbud efter § 36, stk. 4, som vedrører sager omfattet af § 34, herunder klager over Digitaliseringsstyrelsens sagsbehandling i forbindelse hermed, kan indbringes for Teleklagenævnet.

Stk. 2. Ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om, at klager over Digitaliseringsstyrelsens afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 12, stk. 3, og § 13, stk. 3, indgives til Teleklagenævnet.

Stk. 3. Teleklagenævnet kan af parterne kræve alle relevante oplysninger, som skønnes nødvendige med henblik på behandling af sager for nævnet.

§ 49. Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter § 33, §§ 35-37 og §§ 39-41 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog § 48, stk. 1.

§ 50. Klage over landzonemyndighedens vilkår fastsat efter § 29, stk. 1, indgives til Planklagenævnet.

Stk. 2. Klage over bygningsmyndighedens vilkår fastsat efter § 29, stk. 1, indgives til Digitaliseringsstyrelsen.

Stk. 3. Planklagenævnet henholdsvis Digitaliseringsstyrelsen kan i sager efter stk. 1 og 2 af parterne kræve alle relevante oplysninger, som skønnes nødvendige med henblik på behandling af sagerne.

Stk. 4. Planklagenævnet kan til brug for sager efter stk. 1 indhente en vejledende udtalelse fra Digitaliseringsstyrelsen vedrørende radiotekniske aspekter af sagen på baggrund af oplysninger, som nævnet har indhentet efter stk. 3.

Stk. 5. Planklagenævnet henholdsvis Digitaliseringsstyrelsen kan hjemvise en sag til landzone- henholdsvis bygningsmyndigheden til yderligere behandling, herunder for at få de tekniske forhold vedrørende dimensioneringen belyst.

Stk. 6. §§ 59 og 60 i lov om planlægning finder tilsvarende anvendelse i sager efter stk. 1.

Stk. 7. Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter stk. 2 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Fastsættelse af administrative regler m.v.

§ 51. Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om styrelsens behandling af sager omfattet af §§ 33-37 og 39-41.

§ 52. Ministeren for digitalisering kan fastsætte regler, der er nødvendige for at anvende forordninger udstedt af Den Europæiske Union vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov, herunder regler om håndhævelse i form af forbud, påbud og tvangsbøder og om sanktioner i form af bødestraf for manglende overholdelse af forordninger eller manglende efterlevelse af afgørelser truffet i medfør af forordninger.

Kapitel 10

Straffebestemmelser

§ 53. Med bøde straffes den, der

1) ikke efterkommer påbud udstedt i medfør af § 36, stk. 4,

2) ikke afgiver oplysninger i medfør af § 12, stk. 1 og 2, § 42, stk. 1, nr. 1 og 2, bortset fra sager omfattet af §§ 38-39 eller 41, eller i medfør af § 48, stk. 3, eller § 50, stk. 3,

3) ikke overholder vilkår fastsat i medfør af § 29, stk. 1.

Stk. 2. I forskrifter udstedt i medfør af § 12, stk. 3 og 5, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af reglerne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 11

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 54. Loven træder i kraft den 12. maj 2026.

Stk. 2. Følgende love ophæves:

1) Lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 420 af 10. marts 2021, som ændret ved § 3 i lov nr. 1555 af 12. december 2023 og § 20 i lov nr. 698 af 20. juni 2025.

2) Lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 845 af 21. august 2019.

Stk. 3. Regler fastsat i medfør af de love, der er nævnt i stk. 2, og i medfør af § 58, stk. 1 og 4, samt § 60 a, stk. 5 og 6, i lov om elektroniske kommunikationsnet og tjenester, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler fastsat i medfør af denne lov.

Kapitel 12

Ændringer i anden lovgivning

§ 55. I lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. lovbekendtgørelse nr. 681 af 16. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. *Overskriften* til afsnit V affattes således:

»Afsnit V
Støtte til etablering af elektroniske kommunikationsnet m.v.«

2. *Kapitlerne 19, 21 og 21 a* ophæves.

§ 56. I lov om offentlige veje m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 435 af 24. april 2024, som ændret ved § 3 i lov nr. 499 af 20. maj 2025, § 7 i lov nr. 560 af 27. maj 2025 og § 2 i lov nr. 753 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 73, stk. 8, 2. pkt.,* udgår », frister for vejmyndighedernes behandling af ansøgninger efter stk. 1-4«.

2. Efter § 73 indsættes:

»§ 73 a. Fristerne i denne bestemmelse gælder ved ansøgninger, hvor reglerne i artikel 7 i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke finder anvendelse.

Stk. 2. Vejmyndigheden kan senest 15 arbejdsdage efter modtagelsen afvise en ansøgning om gravetilladelse, hvis oplysninger om anlægsarbejdernes georefererede placering og type, de involverede elementer af fysisk infrastruktur, forventet dato for påbegyndelse af arbejdet og dets varighed, forventet dato for forelæggelse af det endelige projekt for de kompetente myndigheder med henblik på udstedelse af tilladelser, hvis det er relevant, og et kontaktpunkt, ikke er stillet til rådighed.

Stk. 3. Vejmyndigheden tager stilling til, om en ansøgning er fuldstændig, senest 20 arbejdsdage efter modtagelse af ansøgningen. Vejmyndigheden skal opfordre ansøger til at sende eventuelle manglende oplysninger inden for fristen i 1. pkt.

Stk. 4. Vejmyndigheden træffer afgørelse senest 4 måneder efter modtagelsen af en fuldstændig ansøgning, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Vejmyndigheden kan én gang udsætte afgørelsen af en fuldstændig ansøgning med op til 4 måneder. Udsættelsen og begrundelsen herfor skal meddeles til ansøgeren.

Stk. 6. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om de grunde, hvorefter vejmyndigheden kan udsætte afgørelsen i op til yderligere 4 måneder efter udløb af fristen i stk. 4.«

3. O*verskriften* før § 74 affattes således:
»Koordinering af gravearbejder«

4. *§ 74* affattes således:

»§ 74. Anmodninger om koordinering af gravearbejder, hvor reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke finder anvendelse, skal imødekommes, hvis følgende betingelser er opfyldt:

a) Koordineringen af gravearbejder medfører ikke uinddrivelige ekstraomkostninger, herunder omkostninger som følge af yderligere forsinkelser, for den, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt det pågældende anlægsarbejde, uden at dette berører muligheden for, at de berørte parter aftaler en fordeling af omkostningerne.

b) Den, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt anlægsarbejdet, bevarer kontrollen med koordineringen af arbejdet.

c) Anmodningen indgives så tidligt som muligt og, hvis der er behov for en tilladelse til gravearbejderne, senest én måned, inden det endelige projekt forelægges for tilladelsesudstedende myndigheder.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at visse typer gravearbejder undtages fra forpligtelsen til at koordinere efter stk. 1.«

5. Efter § 74 indsættes:

»§ 74 a. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at gravearbejder af begrænset omfang eller som vedrører national kritisk infrastruktur, kan undtages fra pligten til at koordinere efter artikel 5, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur og § 74.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder der på grund af deres begrænsede omfang med hensyn

til værdi, størrelse eller varighed, kan undtages forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Stk. 3. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder, der skal være undtaget forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, fordi de vedrører nødsituationer, national kritisk infrastruktur eller den nationale sikkerhed.

Stk. 4. Transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor undtagelser fastsat i medfør af stk. 1-3 offentliggøres.«

6. *§ 75* ophæves.

7. *§ 76, stk. 2, nr. 5,* ophæves.
Nr. 6 bliver herefter nr. 5.

8. I *§ 76, stk. 5,* ændres »6« til: »5«.

9. Efter § 133 a indsættes:

»**§ 133 b.** Tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra c, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som vedrører koordinering af gravearbejder, og tvister i medfør af § 74, stk. 1, afgøres af transportministeren.

Stk. 2. Transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor afgørelser af tvister og reglerne for tvistorganet offentliggøres.

Stk. 3. Sager, der kan indbringes for transportministeren efter stk. 1, kan ikke indbringes for domstolene, før adgangen, jf. stk. 1, er udnyttet. Søgsmål skal være anlagt, inden 6 måneder efter at transportministerens afgørelse i tvisten er meddelt.«

§ 57. I lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1050 af 17. september 2024, som ændret ved § 3 i lov nr. 753 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 24 a, stk. 3, 2. pkt.,* ændres »75« til: »74 a«.

2. Efter § 24 a indsættes:

»**§ 24 b.** Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at gravearbejder af begrænset omfang eller som vedrører national kritisk infrastruktur, kan undtages fra pligten til at koordinere efter artikel 5, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Stk. 2. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder der på grund af deres begrænsede omfang med hensyn til værdi, størrelse eller varighed, kan undtages forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Stk. 3. Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder, der skal være undtaget forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, fordi de vedrører nødsituationer, national kritisk infrastruktur eller den nationale sikkerhed.

Stk. 4. Transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor undtagelser fastsat i medfør af stk. 1-3 offentliggøres.«

3. *§ 67, stk. 1,* ophæves.
Stk. 2 bliver herefter stk. 1.

4. *§ 67, stk. 2,* der bliver stk. 1, affattes således:
»§ 73, stk. 1-6 og 8, og §§ 74-76 i lov om offentlige veje m.v. finder anvendelse, når der foretages forandringer, herunder opgravning m.v., på og ved private fællesveje i byer og bymæssige områder.«

5. Efter § 87 a indsættes:

»§ 87 b. Tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra c, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som vedrører koordinering af gravearbejder, og tvister i medfør af § 67, jf. § 74, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v., afgøres af transportministeren.

Stk. 2. Transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor afgørelser af tvister og reglerne for tvistorganet offentliggøres.«

6. I *§ 88* ændres »§ 87 a« til: »§§ 87 a og b«.

7. I *§ 88 a* ændres »§ 87 a« til: »§§ 87 a og b«.

§ 58. I lov nr. 564 af 10. maj 2022 om Ledningsejerregistret, som ændret ved § 7 i lov nr. 736 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. *§ 17* affattes således:

»§ 17. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan annoncering af et gravearbejde eller en forespørgsel om oplysninger til brug for koordinering af gravearbejder, herunder efter artikel 6, stk.

1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, skal foregå i Ledningsejerregistret.«

2. *§ 18, stk. 1,* affattes således:

»Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan indberetning af interesseområder vedrørende eller oplysninger om føringsrør og anden nedgravet fysisk infrastruktur, herunder omfattet af artikel 4, stk. 3, jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, til brug for samføring skal foregå i Ledningsejerregistret.«

3. *§ 18, stk. 2,* affattes således:

»Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, hvordan oplysninger om føringsrør og anden nedgravet fysisk infrastruktur, herunder omfattet af artikel 4, stk. 3, jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, skal udleveres gennem Ledningsejerregistret.«

4. I *§ 18* indsættes efter stk. 2 som et nyt stykke:

»Stk. 3. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, hvordan en forespørgsel om oplysninger om føringsrør og anden nedgravet fysisk infrastruktur, herunder omfattet af artikel 4, stk. 1, jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, skal foregå i Ledningsejerregistret.«

5. Efter § 18 indsættes i *kapitel 5:*

»§ 18 a. Tvister om manglende udlevering af oplysninger omfattet af artikel 4, stk. 1, og artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vedrører oplysninger omfattet af § 17 og § 18, stk. 2, kan indbringes for Klimadatastyrelsen, jf. artikel 13, stk. 1, litra b, og stk. 2, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur.«

§ 59. I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024, som ændret ved § 18 i lov nr. 614 af 11. juni 2024, § 2 i lov nr. 1678 af 30. december 2024, § 1 i lov nr. 203 af 25. februar 2025, § 1 i lov nr. 343 af 3. april 2025 og § 23 i lov nr. 719 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 15, stk. 15, 3. pkt.,* indsættes efter »Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde«: »forstås i overensstemmelse med definitionen i artikel 2, nr. 23, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation med senere ændringer. Fysisk«

I *§ 15, stk. 15, 3. pkt.,* udgår »og fysisk« og »definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.« ændres til »definitionen i artikel 2, nr. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1309 af 29. april 2024 om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation, om ændring af forordning (EU) 2015/2120 og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordningen om gigabitinfrastruktur).«

2. I *§ 36, stk. 1, nr. 21, 2. pkt.,* indsættes efter »Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde«: »forstås i overensstemmelse med definitionen i artikel 2, nr. 23, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation med senere ændringer. Fysisk«.

I *§ 36, stk. 1, nr. 21, 2. pkt.,* udgår »og fysisk« og »definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.« ændres til »definitionen i artikel 2, nr. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1309 af 29. april 2024 om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation, om ændring af forordning (EU) 2015/2120 og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordningen om gigabitinfrastruktur).«

Kapitel 13

Territorialbestemmelse

§ 60. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bilag 1

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2024/1309

af 29. april 2024

om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation, om ændring af forordning (EU) 2015/2120 og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordningen om gigabitinfrastruktur)

(EØS-relevant tekst)

[Forordningen om gigabitinfrastruktur er ikke indsat i høringsudgaven af lovforslaget, men er medtaget som høringsdokument på høringsportalen. Forordningen vil være indsat i lovforslaget ved fremsættelsen.]

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Adgang til fysisk infrastruktur

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Masteloven

2.1.1.2. Graveloven

2.1.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.1.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.1.4. Den foreslåede ordning

2.2. Tvister om adgang til fysisk infrastruktur

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.2.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.2.4. Den foreslåede ordning

2.3. Adgang til jordarealer med henblik på etablering af elementer af VHC-net og øvrige elektroniske kommunikationsnet

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.3.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.3.4. Den foreslåede ordning

2.4. Ekspropriation af arealer

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.4.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.4.4. Den foreslåede ordning

2.5. Etablering af net frem til bygningers adgangspunkter og master til radiokommunikationsformål på privat ejendom

2.5.1. Gældende ret

2.5.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.5.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.5.4. Den foreslåede ordning

2.6. Procedure for ansøgninger om anlægstilladelser og anlægsrettigheder

2.6.1. Gældende ret

2.6.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.6.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.6.4. Den foreslåede ordning

2.7. Oplysninger om fysisk infrastruktur m.v.

2.7.1. Gældende ret

2.7.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.7.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.7.4. Den foreslåede ordning

2.8. Krav om etablering af bygningsintern fysisk infrastruktur i forbindelse med nybyggeri og større renoveringsarbejder

2.8.1. Gældende ret

2.8.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.8.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.8.4. Den foreslåede ordning

2.9. Adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur og til at tilslutte sit net hos slutbrugeren

2.9.1. Gældende ret

2.9.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.9.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.9.4. Den foreslåede ordning

2.10. Koordinering af anlægsarbejder

2.10.1. Gældende ret

2.10.1.1. Vejloven

2.10.1.2. Privatvejsloven

2.10.1.3. LER-loven

2.10.1.4. Masteloven

2.10.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.10.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.10.3.1. Vejloven

2.10.3.2. LER-loven

2.10.3.3. Masteloven

2.10.3.4. Tvister

2.10.4. Den foreslåede ordning

2.10.4.1. Vejloven og privatvejsloven

2.10.4.2. LER-loven

2.10.4.3. Den foreslåede teleinfrastrukturlov

2.10.4.4. Øvrige anlægsarbejder

2.11. Straf og håndhævelse

2.11.1. Gældende ret

2.11.1.1. Straf

2.11.1.2. Håndhævelse

2.11.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.11.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.11.3.1. Straf

2.11.3.2. Tvangsbøder

2.11.4. Den foreslåede ordning

2.11.4.1. Straf

2.11.4.2. Tvangsbøder

2.12. Teleloven

2.12.1. Gældende ret

2.12.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.12.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.12.4. Den foreslåede ordning

2.13. Planloven

2.13.1. Gældende ret

2.13.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

2.13.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.13.4. Den foreslåede ordning

3. Konsekvenser for FN's verdensmål

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

7. Klimamæssige konsekvenser

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

9. Forholdet til EU-retten

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Digitalisering får stadig større betydning for alle dele af samfundet. Det gælder både private, erhvervsvirksomheder og det offentlige. Telekommunikation er en hjørnesten for et digitalt samfund. Digitalisering og telekommunikation har endvidere afgørende betydning for den grønne omstilling og for at nå målene om reduktion af drivhusgasser. Der er derfor behov for en robust og stabil digital infrastruktur af høj kvalitet. Det kræver store investeringer fra telebranchen. Den fortsatte investeringslyst fra telebranchen kræver gode og forudsigelige rammevilkår. En stor del af omkostningerne ved etablering af digital infrastruktur kan tilskrives anlægsarbejder og manglende effektivitet i udrulningsprocessen, herunder i forhold til brugen af eksisterende fysisk infrastruktur, koordinering af anlægsarbejder, ventetid i forbindelse med udstedelse af nødvendige tilladelser, og etablering af net i bygninger.

Lovforslaget vil erstatte lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 420 af 10. marts 2021 med senere ændringer (herefter masteloven) og lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 845 af 21. august 2019 (herefter graveloven) samt enkelte bestemmelser i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. lovbekendtgørelse nr. 681 af 16. juni 2025 (herefter teleloven).

Lovforslaget har afsæt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1309 af 29. april 2024 om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation, om ændring af forordning (EU) 2015/2120 og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordningen om gigabitinfrastruktur).

Forordningen om gigabitinfrastruktur indeholder en række foranstaltninger, der skal lette og stimulere udrulningen af net med meget høj kapacitet ved at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur og ved at muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur, så sådanne net kan udrulles hurtigere og med lavere omkostninger. Forordningen indeholder bl.a. regler om adgang til eksisterende fysisk infrastruktur, gennemsigtighed med hensyn til fysisk infrastruktur, koordinering af anlægsarbejder, gennemsigtighed med hensyn til planlagte anlægsarbejder, procedurer for udstedelse af tilladelser og anlægsrettigheder og undtagelser herfra, bygningsintern fysisk infrastruktur og bygningsinterne fiberledningsnet, adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur, digitalisering af centrale informationssteder, tvistbilæggelse og kompetente organer.

Da forordningen erstatter Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/61/EU af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation (herefter infrastrukturdirektivet), som er implementeret i masteloven, graveloven, lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 435 af 24. april 2024 med senere ændringer (herefter vejloven), og lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1050 af 17. september 2024 med senere ændringer (herefter privatvejsloven), er der behov for at ophæve de regler i disse love, der implementerer infrastrukturdirektivet.

Forordningen er dog altovervejende udtryk for minimumsharmonisering, så supplerende tiltag kan vedtages nationalt, ligesom forordningen på en række punkter pålægger medlemsstaterne at indføre nærmere regler. Lovforslaget indebærer således ophævelse af nationale regler på områder, der fremover reguleres direkte af forordningen om gigabitinfrastruktur, fastsættelse af supplerende nationale regler og indførelse af sådanne nærmere regler, som forordningen forpligter Danmark til at indføre.

Lovforslaget har baggrund i "Aftale om en robust og fremtidssikret digital infrastruktur i hele Danmark" af 26. juni 2025, som blev indgået af regeringen (Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne) og Danmarksdemokraterne,

Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Alternativet (herefter Teleaftalen af 26. juni 2025). Lovforslaget er et led i udmøntningen af understøttende initiativ nr. 3 til denne aftale, "Ny forordning som løftestang for hurtig og nem udrulning af teleinfrastruktur".

Den foreslåede teleinfrastrukturlov har til formål at lette og stimulere udrulningen af net med meget høj kapacitet ("VHC-net") og øvrige elektroniske kommunikationsnet ved at skabe gode og forudsigelige rammevilkår for udrulning af mobil- og bredbåndsinfrastruktur. Det sker gennem tiltag med afsæt i gældende ret, som i videre omfang end forordningen om gigabitinfrastruktur fremmer fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur og andre høje konstruktioner og muliggør en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur, så mobil- og bredbåndsnet kan udrulles hurtigere og med lavere omkostninger. Tiltagene sker inden for rammerne af forordningen om gigabitinfrastruktur og vedrører således enten tiltag på områder, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for forordningen, eller tiltag, som er inden for det nationale råderum for at tilpasse anvendelsen af forordningen.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag til ændring af øvrig relevant lovgivning, navnlig vejloven, privatvejsloven og lov 564 af 10. maj 2022 om Ledningsejerregistret med senere ændringer (herefter LER-loven), samt konsekvensændringer af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024 med senere ændringer (herefter planloven).

Lovforslaget implementerer desuden dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation med senere ændringer (herefter teledirektivet).

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Adgang til fysisk infrastruktur

2.1.1. Gældende ret

I dag sikrer masteloven adgang til fælles udnyttelse af eksisterende master til radiokommunikationsformål og til opsætning af antennesystemer på visse andre master, bygninger og konstruktioner for alle, der lovligt benytter frekvenser, uanset, hvem ejeren er.

Graveloven sikrer adgang til øvrig fysisk passiv infrastruktur, eksempelvis føringsrør.

De nærmere regler for adgang i de to love er forskellige. Mastelovens og gravelovens regler gennemgås nærmere i det følgende. For regler om påbud, klager og tvister relateret til adgang efter de to love henvises til pkt. 2.2.1 i de almindelige bemærkninger.

2.1.1.1. Masteloven

Masteloven indeholder regler om fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål, om adgang til opsætning af antennesystemer på bygninger og andre høje konstruktioner, og om adgang til at opsætte trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde på fysisk infrastruktur. Disse regler gælder ikke master, bygninger, andre høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur tilhørende politiet eller myndigheder inden for Forsvarsministeriets område, eller som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v.

2.1.1.1.1. Adgang til master til radiokommunikationsformål og andre master, bygninger og konstruktioner

Det følger af § 2 i masteloven, der har været gældende siden 3. marts 1999, at ejere af master til radiokommunikationsformål skal imødekomme anmodninger fra andre om fælles udnyttelse af den pågældende mast. Ejere skal i den forbindelse også imødekomme anmodninger om fælles udnyttelse af tilhørende bygninger m.v., i det omfang en sådan fælles udnyttelse er en del af den anmodende parts udnyttelse af masten. Forpligtelserne gælder også, hvor fælles udnyttelse kræver udbygning eller udskiftning af den pågældende mast.

Tilsvarende følger det af § 10 i masteloven, at ejere af andre master, bygninger og konstruktioner skal imødekomme anmodninger om adgang til opsætning af antennesystemer på den pågældende mast, bygning eller konstruktion. Disse andre master, bygninger og konstruktioner defineres nærmere i mastelovens § 1, stk. 2, nr. 2 og 3. De omfatter efter nr. 2 for det første bygninger og andre høje konstruktioner på mere end 2 etager, hvor bygningens ydervægge eller tag er hævet mere end 8,5 m over terræn, og hvor kommunalbestyrelsen har givet tilladelse hertil efter de i medfør af byggelovens § 8, stk. 1, nr. 3, fastsatte regler. De omfatter efter nr. 3 for det andet andre høje konstruktioner end de i nr. 2 omhandlede, herunder siloer, vindmøller og master, der ikke anvendes til radiokommunikationsformål (elmaster, lysmaster m.v.), i det omfang disse konstruktioners højde er større end byggelovens højdebegrænsninger.

2.1.1.1.2. Nærmere om forhold, der er ens for mastelovens §§ 2 og 10
De gældende regler i masteloven for fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og for adgang til at opsætte antennesystemer på master, bygninger og konstruktioner er uafhængige af ejerskabet til master, bygninger og konstruktioner. Det vil sige, at eksempelvis også private ejere af master, bygninger og konstruktioner har skulle give udbydere af elektroniske kommunikationsnet adgang til deres master, bygninger og konstruktioner med henblik på opsætning af antennesystemer.

Anmodning om fælles udnyttelse eller adgang i henhold til mastelovens § 2 eller § 10 forudsætter, at den ansøgende part af Digitaliseringsstyrelsen i medfør af lov om radiofrekvenser er tildelt individuel tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser, og at anmodningen vedrører udnyttelse af disse frekvenser, eller den ansøgende part i medfør af lov om radiofrekvenser er undtaget fra kravet om individuel tilladelse.

Adgang til udnyttelse af tredjemands arealer med henblik på fælles udnyttelse af en mast efter mastelovens § 2 eller opsætning af antennesystemer efter mastelovens § 10 skal ske gennem aftale herom eller, såfremt aftale herom ikke kan indgås, ved anvendelse af proceduren i masteloven for ekspropriation.

I det omfang der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for master til radiokommunikationsformål eller andre master, bygninger og konstruktioner, skal fælles udnyttelse af en mast til radiokommunikationsformål i henhold til mastelovens § 2 eller gennemførelse af opsætning af antennesystemer på andre master, bygninger og konstruktioner i henhold til mastelovens § 10 ske på de vilkår og med de begrænsninger, der følger heraf. Mastelovens §§ 2 og 10 gælder ikke, hvor særlige sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning gør det umuligt at fællesudnytte en mast til radiokommunikationsformål eller at opsætte antennesystemer på en anden mast, bygning eller konstruktion.

Mastelovens regler om fællesudnyttelse af master til radiokommunikationsformål og om adgang til at opsætte antennesystemer på master, bygninger og konstruktioner har været gældende ret i Danmark siden 1999 og dermed længe før infrastrukturdirektivet og forordningen om gigabitinfrastruktur.

Adgang til at opsætte antennesystemer på master til radiokommunikationsformål, andre master, bygninger og andre konstruktioner, der ejes eller kontrolleres af private personer eller virksomheder, herunder operatører af elektroniske kommunikationsnet sker på de vilkår, der aftales mellem parterne

som led i en forhandling. Adgang til at opsætte antennesystemer på master til radiokommunikationsformål, andre master, bygninger og andre konstruktioner, der ejes eller kontrolleres af offentlige myndigheder, sker på markedsvilkår som led i en forhandling. Dette følger af telelovens § 60 a, men også af statsstøttereglerne og konkurrencelovgivningen.

2.1.1.1.3. Nærmere om særlige forhold for fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål efter mastelovens § 2

Forpligtelserne efter mastelovens § 2 gælder ikke, hvis der foreligger tekniske hindringer for fælles udnyttelse. Ved tekniske hindringer forstås, at fælles udnyttelse ikke er mulig på grund af radiotekniske hindringer, at udbygning eller udskiftning af den pågældende mast kræver, at den eller de hidtidige brugere af masten skal nedlukke driften af offentligt tilgængelige teletjenester eller radio- eller tv-udsendelsesvirksomhed for at imødekomme anmodningen. En afbrydelse af maksimalt 2 timers varighed i forbindelse med udbygning eller udskiftning kan dog ikke begrunde afvisning af anmodninger om fælles udnyttelse, medmindre masten anvendes til nød- og sikkerhedstjenester eller til radio- eller tv-virksomhed, hvor selv kortvarige afbrydelser skal undgås. En afvisning kan desuden begrundes, hvis der gælder særlige sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning eller forskrifter fastsat af offentlige myndigheder for adgang til eller benyttelse af den pågældende mast, som gør fælles udnyttelse umulig, eller at der, for så vidt angår fælles udnyttelse af tilhørende bygninger m.v., ikke er mulighed for fysisk adskillelse af parternes udstyr, herunder at der ikke kan etableres særskilt adgang til dette.

For de tilfælde efter mastelovens § 2, hvor fælles udnyttelse nødvendiggør udskiftning af en mast, regulerer masteloven nærmere proceduren herfor. Ved udskiftning af en mast kan ejeren af den eksisterende mast, for så vidt angår de med udskiftningen forbundne omkostninger, herunder omkostninger forbundet med nedtagelse af den eksisterende mast, vælge selv at afholde omkostningerne eller at pålægge den ansøgende part at forestå etableringen af den nye mast og herunder at afholde alle omkostninger forbundet med udskiftningen. Det er i så fald den ansøgende part, der har ejendomsretten til den nyetablerede mast. Ejeren af den eksisterende mast kan stille krav om, at vedkommende tildeles en tidsubegrænset og gratis brugsret til den nyetablerede mast. Den tidsubegrænsede og gratis brugsret omfatter et antal positioner svarende til vedkommendes aktuelle brug af den eksisterende mast på udskiftningstidspunktet samt reservationer af yderligere po-

sitioner, medmindre anden aftale indgås parterne imellem. Ejeren af den eksisterende mast kan kræve, at der indgås aftale om, at den nye mast skal blive stående i en periode svarende til den eksisterende masts restlevetid.

Ved udskiftning af master tilhørende forsvaret med henblik på fælles udnyttelse kan forsvaret ikke pålægge den ansøgende part at forestå etableringen af den nye mast og herunder at afholde alle omkostninger forbundet med udskiftningen. Uden overgang af ejendomsretten kan Forsvarsministeriet efter forhandling med den ansøgende part, i det omfang denne ønsker adgang til en sendeposition dækket af den pågældende mast, pålægge denne at forestå etableringen af den nye mast og herunder at afholde alle omkostninger forbundet med udskiftningen.

Der har i den danske telebranche været et godt samarbejde om fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål i regi af teleselskabernes branchesamarbejde (Teleindustrien). Fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og vilkårene herfor er i vidt omfang reguleret i standardaftaler udarbejdet i regi af Teleindustrien.

2.1.1.1.3. Nærmere om særlige forhold for opsætning af antennesystemer på bygninger og høje konstruktioner efter mastelovens § 10

Forpligtelserne efter mastelovens § 10 gælder ikke, hvis der foreligger tekniske hindringer for opsætning af antennesystemer. Ved tekniske hindringer forstås at opsætning af antennesystemer ikke er mulig på grund af radiotekniske hindringer, at opsætning af antennesystemer ikke er mulig på grund af mastens, bygningens eller den pågældende konstruktions udformning, bæreevne eller lignende, eller at der gælder særlige sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning eller forskrifter fastsat af offentlige myndigheder for adgang til den pågældende mast, bygning eller konstruktion, som gør opsætning af antennesystemer umulig. Placering af antennesystemer på master, bygninger og konstruktioner forudsætter, at der fra landzone- og bygningsmyndighederne foreligger de nødvendige tilladelser til opsætning af antennesystemer i henhold til planloven, byggeloven og masteloven. Placering af antennesystemer på folkekirkens kirkebygninger eller på kirkebygninger for de anerkendte eller godkendte trossamfund forudsætter tillige tilladelse fra stiftsøvrigheden eller det pågældende trossamfund.

Ejere af antennesystemer placeret på master, bygninger og andre høje konstruktioner skal imødekomme anmodninger fra andre om fælles udnyttelse af tilhørende bygninger m.v., i det omfang en sådan fælles udnyttelse knytter sig til den anmodende parts opsætning og udnyttelse af egne antennesyste-

mer på samme mast, bygning eller konstruktion. Fælles udnyttelse forudsætter, at der er mulighed for fysisk adskillelse af parternes udstyr, og at der kan etableres særskilt adgang til dette.

Gælder der særlige sikkerhedsforskrifter for den pågældende mast, bygning eller konstruktion, varetages driften og vedligeholdelsen af de placerede antennesystemer af ejeren af masten, bygningen eller konstruktionen, medmindre anden aftale indgås parterne imellem.

2.1.1.1.4. Særlige regler i masteloven for opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde

Siden 2020 har der i masteloven, der implementerer dele af teledirektivets artikel 57, eksisteret regler, som forpligter offentlige myndigheder, der kontrollerer fysisk infrastruktur eller gadeinventar, og andre, der kontrollerer gadeinventar, at give udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester adgang til deres fysiske infrastruktur eller gadeinventar med henblik på opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde.

Det følger af § 14 a i masteloven, at offentlige myndigheder, der kontrollerer fysisk infrastruktur eller gadeinventar, skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til fysisk infrastruktur og adgang til gadeinventar fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester med henblik på opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. Det følger endvidere af bestemmelsen, at andre, der kontrollerer gadeinventar, skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til gadeinventar fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester med henblik på opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. Anmodning om adgang til fysisk infrastruktur og gadeinventar kan fremsættes af udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester. Den beskrevne adgang til fysisk infrastruktur og gadeinventar omfatter kun trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der er omfattet af Europa-Kommissionens gennemførelsesretsakter vedtaget i medfør af teledirektivets artikel 57, stk. 2, og regler fastsat i medfør af mastelovens § 1, stk. 5, der bemyndiger ministeren for digitalisering til at fastsætte regler om, at mastelovens regler om adgang til fysisk infrastruktur og gadeinventar med henblik på opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde finder tilsvarende anvendelse på trådløse adgangspunkter, der ikke er omfattet af Europa-Kommissionens gennemførelsesretsakter vedtaget i medfør af teledirektivets artikel 57, stk. 2.

Offentlige myndigheder, der kontrollerer fysisk infrastruktur eller gadeinventar, og andre, der kontrollerer gadeinventar, har mulighed for at afvise

anmodninger, der ikke er rimelige. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Offentlige myndigheder, der kontrollerer fysisk infrastruktur eller gadeinventar, og andre, der kontrollerer gadeinventar, har også mulighed for at afslå en anmodning om adgang til fysisk infrastruktur og gadeinventar. Afslag kan gives, hvis den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret ikke er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, eller hvis den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret ikke er nødvendig for at forbinde sådanne trådløse adgangspunkter med et transportnet. Afslag skal skriftligt meddeles den udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Hvis en offentlig myndighed eller andre ikke kan afvise eller afslå en anmodning, så skal den offentlige myndigheder eller andre give adgang til sin fysiske infrastruktur og gadeinventar. Adgang til fysisk infrastruktur og gadeinventar skal gives på rimelige, gennemsigtige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder pris. Herudover må adgang ikke gøres til genstand for afgifter eller gebyrer ud over administrationsgebyrer. Adgang til fysisk infrastruktur og gadeinventar gives snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Offentlige myndigheder skal offentliggøre disse vilkår og betingelser. Adgang til fysisk infrastruktur og adgang til gadeinventar skal gives, efterhånden som anmodninger herom modtages. Modtages flere anmodninger på samme dag, og er der på den fysiske infrastruktur eller på gadeinventaret begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

I det omfang der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for den fysiske infrastruktur og gadeinventaret, skal opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde ske på de vilkår og med de begrænsninger, der følger heraf. Endvidere følger, at gælder der særlige sikkerhedsforskrifter for den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret, så varetages driften og vedligeholdelsen af de placerede trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde af den offentlige myndighed, der kontrollerer den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret, og af de andre, der kontrollerer gadeinventaret, medmindre anden aftale indgås mellem parterne. Udgifter til drift og vedligeholdelse af de placerede trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde afholdes dog af den udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der får adgang til opsætning af trådløse adgangspunkter

med lille rækkevidde på den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret, medmindre anden aftale indgås mellem parterne.

2.1.1.2. Graveloven

Graveloven implementerer dele af infrastrukturdirektivet. Siden 2016 har der i graveloven eksisteret regler, der forpligter netoperatører til på anmodning at give adgang til deres eksisterende fysiske infrastruktur.

Det følger af § 9 f i graveloven, at netoperatører skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre net. En anmodning skal indgives skriftligt og angive de elementer i den passive fysiske infrastruktur, der anmodes om adgang til.

Netoperatører har mulighed for at afvise anmodninger, der ikke er rimelige. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den netoperatør, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Netoperatører har også mulighed for at afslå en anmodning om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur. Afslag skal gives ud fra objektive, gennemsigtige og forholdsmæssige kriterier, hvilket bl.a. kan være 1) den tekniske egnethed af den eksisterende passive fysiske infrastruktur, som anmodningen om adgang angår, 2) tilgængelig plads i den eksisterende passive fysiske infrastruktur, som anmodningen om adgang angår, 3) den offentlige sikkerhed og folkesundheden, 4) netsikkerhed og -integritet, 5) risikoen for, at de planlagte tjenester i væsentlig grad påvirker ydelsen af andre tjenester, der er placeret i den samme eksisterende passive fysiske infrastruktur, eller 6) at netoperatøren udbyder adgang til fysisk netinfrastruktur i engrosleddet, som kan anvendes til offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, forudsat at en sådan adgang tilbydes på rimelige vilkår og betingelser, og at anmodningen, jf. stk. 1, er fremsat med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Afslag skal skriftligt meddeles den netoperatør, der anmoder om adgang, senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Hvis en netoperatør ikke kan afvise eller afslå en anmodning, så skal netoperatøren give adgang til sin eksisterende passive fysiske infrastruktur på rimelige vilkår og betingelser, herunder pris. Adgang skal gives, efterhånden som anmodninger herom modtages. Modtages flere anmodninger på

samme dag, og er der i den passive fysiske infrastruktur begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

Gravelovens regler om adgang til netoperatørers eksisterende fysiske infrastruktur finder ikke anvendelse for en udbyder af elektroniske kommunikationsnet, såfremt der er truffet afgørelse i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller fastsat regler i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, der pålægger den pågældende udbyder forpligtelser om adgang til passiv fysisk infrastruktur, som går videre, end hvad der følger af gravelovens regler om adgang til netoperatørers eksisterende fysiske infrastruktur.

Gravelovens regler om adgang til netoperatørers eksisterende fysiske infrastruktur finder desuden ikke anvendelse for passiv fysisk infrastruktur omfattet af mastelovens § 2 og § 3. Det indebærer, at master til radiokommunikationsformål ikke er omfattet af reglerne om adgang til eksisterende fysisk infrastruktur i graveloven, men derimod omfattet af mastelovens regler om fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål.

Gravelovens regler om adgang til netoperatørers eksisterende fysiske infrastruktur finder desuden ikke anvendelse for passiv fysisk infrastruktur, som er beregnet til produktion, transport eller distribution af vand fra vandforsyningssystemer omfattet af § 3 og § 5, stk. 1, i bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

2.1.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur indeholder regler om adgang til eksisterende fysisk infrastruktur, der regulerer en stor delmængde af den adgang, der i gældende dansk ret følger af mastelovens §§ 2 og 10 samt gravelovens § 9 f.

Det følger af artikel 3, stk. 1, at netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, imødekommer efter skriftlig anmodning fra en operatør alle rimelige anmodninger om adgang til den pågældende fysiske infrastruktur på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, skal desuden imødekomme alle sådanne rimelige anmodninger på ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser. Sådanne skriftlige anmodninger skal angive de elementer i den fysiske infrastruktur, hvortil der anmodes om adgang, herunder en specifik tidsramme. Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningerne.

Omfanget af adgang efter artikel 3, stk. 1, følger således bl.a. af de pligtsubjekter, som bestemmelsen omfatter. Pligtsubjekterne er netoperatører, hvilket ifølge forordningens definition heraf både omfatter operatører og f.eks. en række foretagender, der stiller fysisk infrastruktur inden for forsynings- og transportnet til rådighed. Omfanget følger videre bl.a. af de rettighedssubjekter, som bestemmelsen omfatter. Rettighedssubjekterne er alene operatører, dvs. virksomheder, som udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet eller tilhørende faciliteter. De nævnte forsynings- og transportnetrelaterede foretagender er derimod ikke en del af rettighedssubjekterne. Rettighedssubjekterne omfatter dog virksomheder, der udelukkende etablerer og udbyder tilhørende faciliteter uden at etablere eller udbyde elektroniske kommunikationsnet eller elektroniske kommunikationstjenester. Det kan eksempelvis være såkaldte masteselskaber (towercos, tower companies), der etablerer og udbyder selve mastekonstruktionen, hvorpå en anden operatør, der etablerer og udbyder elektroniske kommunikationsnet, kan opsætte antennesystemer. Omfanget af adgang efter artikel 3, stk. 1, følger endvidere af formålet med adgangen, idet bestemmelsen alene indebærer krav på adgang, der skal ske med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter til VHC-net. Omfanget følger endeligt af, at bestemmelsen giver adgang til fysisk infrastruktur som defineret i forordningens artikel 2, nr. 4, hvilket bl.a. indebærer, at bygninger alene er omfattet, hvis disse enten er en del af et net, jf. artikel 2, nr. 4, litra a, eller er ejet af et offentligt organ, jf. artikel 2, nr. 4, litra b. Eksempelvis er privatejede bygninger til beboelse og erhvervsbygninger, der ikke indgår i et net, dermed ikke omfattet.

Artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, indeholder nærmere regler om fastsættelse af vilkår og betingelser, herunder priser, for adgang i henhold til artikel 3, stk. 1.

Det følger således af artikel 3, stk. 4, at ved fastsættelse af fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder priser, for at give adgang og med henblik på at undgå for høje priser tager netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, hvor det er relevant, som minimum hensyn til elementerne nævnt i artikel 3, stk. 4, litra a-f.

Det følger af artikel 3, stk. 4, litra a, at netoperatører og offentlige organer tager hensyn til eksisterende kontrakter og kommercielle vilkår og betingelser, der er aftalt mellem operatører, der søger adgang, og netoperatører eller offentlige organer, der giver adgang til fysisk infrastruktur.

Det følger af artikel 3, stk. 4, litra b, at netoperatører og offentlige organer tager hensyn til behovet for at sikre, at adgangsudbyderen har en fair mulighed for at få dækket de omkostninger, som denne pådrager sig for at give adgang til sin fysiske infrastruktur, idet der tages hensyn til særlige nationale forhold, forretningsmodeller og eventuelle tarifstrukturer, der er indført for at skabe en fair mulighed for omkostningsdækning; i tilfælde af elektroniske kommunikationsnet skal der også tages hensyn til eventuelle afhjælpende foranstaltninger pålagt af en national tilsynsmyndighed.

Det følger af artikel 3, stk. 4, litra c, at netoperatører og offentlige organer tager hensyn til eventuelle yderligere vedligeholdelses- og tilpasningsomkostninger, som følger af at give adgang til den relevante fysiske infrastruktur.

Det følger af artikel 3, stk. 4, litra d, at netoperatører og offentlige organer tager hensyn til, hvordan den ønskede adgang påvirker adgangsudbyderens forretningsplan, herunder investeringer i den fysiske infrastruktur, hvortil der anmodes om adgang.

Det følger af artikel 3, stk. 4, litra e, at netoperatører og offentlige organer i det særlige tilfælde, hvor der er tale om adgang til operatørers fysiske infrastruktur, tager hensyn til enhver relevant vejledning i henhold til artikel 3, stk. 13 og navnlig: i) disse investeringers økonomiske rentabilitet baseret på deres risikoprofil, ii) behovet for et fair investeringsafkast og for en eventuel tidsplan for et sådant investeringsafkast, iii) adgangens eventuelle virkninger for konkurrencen i efterfølgende led og dermed for priserne og investeringsafkastet, iv) en eventuel afskrivning af netaktiverne på det tidspunkt, hvor der anmodes om adgang, v) et eventuelt forretningsmæssigt grundlag for investeringen på det tidspunkt, hvor den blev foretaget, navnlig investeringen i den fysiske infrastruktur, der anvendes til at udbyde konnektivitet, og vi) eventuelle muligheder, som den adgangssøgende tidligere har haft for at saminvestere i etableringen af den fysiske infrastruktur, navnlig i henhold til artikel 76 i direktiv (EU) 2018/1972, eller for at etablere egen infrastruktur samtidig hermed.

Bestemmelsen i artikel 3, stk. 4, litra e, indebærer særlige hensyn i den situation, hvor adgang gives operatører imellem.

Det følger af artikel 3, stk. 4, litra f, at netoperatører og offentlige organer ved vurderingen af operatørernes behov for et fair investeringsafkast, som afspejler de relevante markedsforhold, tager hensyn til deres anderledes forretningsmodeller, navnlig for foretagender, der primært udbyder tilhørende

faciliteter og tilbyder fysisk adgang til mere end ét foretagende, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet.

Det følger af artikel 3, stk. 5, at netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur af en eller flere af de grunde, der fremgår af artikel 3, stk. 5, litra a-f. Det følger af artikel 1, stk. 4, at artikel 3, stk. 5, litra a-e, er totalharmoniserede.

Det følger af artikel 3, stk. 5, litra a, at netoperatører og offentlige organer kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur, hvis den fysiske infrastruktur, hvortil der anmodes om adgang, ikke er teknisk egnet til at huse de elementer af VHC-net, der er omhandlet i stk. 1.

Det følger af artikel 3, stk. 5, litra b, at netoperatører og offentlige organer kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur, hvis der er mangel på ledig plads til at huse de elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter, som er omhandlet i stk. 1, herunder efter hensyntagen til adgangsudbyderens fremtidige pladsbehov, der er tilstrækkelig påvist såsom ved at henvise til offentligt tilgængelige investeringsplaner eller til en konsekvent anvendt procentdel for den kapacitet, der er reserveret til fremtidige behov, sammenlignet med den fysiske infrastrukturs samlede kapacitet.

Det følger af artikel 3, stk. 5, litra c, at netoperatører og offentlige organer kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur, hvis der er begrundede hensyn til sikkerhed, national sikkerhed og folkesundhed.

Det følger af artikel 3, stk. 5, litra d, at netoperatører og offentlige organer kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur, hvis der er behørigt begrundede hensyn til nettenes integritet og sikkerhed, navnlig hvad angår kritisk national infrastruktur.

Det følger af artikel 3, stk. 5, litra e, at netoperatører og offentlige organer kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur, hvis der er en behørigt begrundet risiko for, at de planlagte elektroniske kommunikationstjenester i væsentlig grad forstyrrer leveringen af andre tjenester via den samme fysiske infrastruktur.

Det følger af artikel 3, stk. 5, litra f, at netoperatører og offentlige organer kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur, hvis der findes andre brugbare alternative muligheder for at få passiv fysisk adgang til elektroniske kommunikationsnet i engrosleddet, som er egnede til levering af VHC-

net, og som tilbydes på fair og rimelige vilkår og betingelser af samme netoperatør eller, i det særlige tilfælde med landdistrikter eller afsidesliggende områder, hvor et net drives udelukkende på engrosmarkedet og ejes eller kontrolleres af offentlige organer, af operatøren af et sådant net.

Det følger af artikel 13, stk. 7, at i tilfælde af afslag på adgang som omhandlet i stk. 5 giver netoperatøren eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer den fysiske infrastruktur, skriftligt den adgangssøgende en specifik og detaljeret begrundelse for et sådant afslag senest én måned fra datoen for modtagelsen af den fuldstændige anmodning om adgang. Dette gælder ikke for national kritisk infrastruktur som defineret i national ret, for hvilken der ikke kræves specifikke og detaljerede begrundelser i meddelelsen om afslag til den adgangssøgende.

Det følger af artikel 13, stk. 9, at fysisk infrastruktur, der allerede er underlagt adgangsforpligtelser, som er pålagt af de nationale tilsynsmyndigheder i henhold til direktiv (EU) 2018/1972, eller som følger af anvendelsen af EU-statsstøttereglerne, ikke er omfattet af forpligtelserne i stk. 1, 4 og 5, så længe disse adgangsforpligtelser er gældende.

Det indebærer, at specifikke forpligtelser til at give adgang til fysisk infrastruktur, der eksempelvis er pålagt en bestemt infrastrukturejer af Erhvervsstyrelsen i medfør af telelovens afsnit IV, eller som er pålagt en bestemt infrastrukturejer som betingelse for at modtage offentlige tilskud til udrulningen af bredbånd i henhold til EU's statsstøtteregler, har forrang for de generelle regler om at give adgang i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det følger af artikel 13, stk. 10, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur eller visse kategorier af fysisk infrastruktur, kan undlade at anvende stk. 1, 4 og 5 på denne fysiske infrastruktur eller disse kategorier af fysisk infrastruktur af hensyn til arkitektonisk, historisk, religiøs eller miljømæssig værdi eller af hensyn til den offentlige sikkerhed, forsvaret, sikkerheden og sundheden. Medlemsstaterne eller, i det omfang det er relevant, de regionale og lokale myndigheder fastlægger sådan fysisk infrastruktur eller sådanne kategorier af fysisk infrastruktur på deres område ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier. Listen over kategorier af fysisk infrastruktur og de kriterier, der anvendes til fastlæggelse heraf, stilles til rådighed via et centralt informationssted.

Det følger af artikel 13, stk. 12, at artikel 3 hverken berører ejendomsretten for ejeren af den fysiske infrastruktur, hvis netoperatøren eller det offentlige organ ikke er ejeren, eller ejendomsretten for nogen anden tredjepart såsom

grundejere og ejere af privat ejendom eller, hvis det er relevant, lejeres rettigheder.

Det følger af artikel 13, stk. 13, at Kommissionen i tæt samarbejde med BEREC kan udarbejde en vejledning om anvendelsen af denne artikel. Dette skal ske efter høring af interessenter, de nationale tvistbilæggelsesorganer og andre kompetente EU-organer eller -agenturer i de relevante sektorer i det omfang, det er relevant, og under hensyntagen til veletablerede principper og de forskellige situationer i de enkelte medlemsstater.

Det følger af artikel 1, stk. 5, at denne forordning ikke berører medlemsstaternes ansvar for at beskytte den nationale sikkerhed og deres beføjelse til at beskytte andre væsentlige statsfunktioner, herunder sikring af statens territoriale integritet og opretholdelse af lov og orden.

2.1.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Mastelovens og gravelovens anvendelsesområde svarer i det væsentlige til anvendelsesområdet for forordningen om gigabitinfrastruktur.

Masteloven og graveloven indeholder en række bestemmelser, som fra den 12. november 2025 i vid udstrækning er reguleret i forordningen om gigabitinfrastruktur. Forordningen regulerer bl.a. adgang til de typer af fysiske infrastrukturer, der i dag er reguleret i enten masteloven eller graveloven, som implementerede dele af infrastrukturdirektivet. Forordningen om gigabitinfrastruktur ophæver infrastrukturdirektivet.

På grund af forordningen om gigabitinfrastrukturs anvendelsesområde og den indgribende påvirkning af den gældende mastelov og den gældende gravelov, finder Digitaliseringsministeriet det mest hensigtsmæssigt at ophæve masteloven og graveloven i sin helhed og i stedet fastsætte en ny hovedlov.

Forordningen om gigabitinfrastruktur fastsætter minimumskrav for at nå de mål, der er anført i forordningen. Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre foranstaltninger, der er i overensstemmelse med EU-retten, og som er strengere eller mere detaljerede end disse minimumskrav, hvis foranstaltningerne har til formål at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur eller muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur.

Det følger af initiativ 3 i Aftale om en robust og fremtidssikret digital infrastruktur i hele Danmark af 26. juni 2025, at de rettigheder, som teleoperatørerne har i dag i medfør af bl.a. masteloven og graveloven, og som går videre end forordningen, skal bevares. Det gælder navnlig adgangen til at opsætte

antenner på eksisterende infrastruktur, hvor forordningen alene sikrer adgang til telemaster m.v., mens dansk ret (masteloven) har sikret adgang også til høje private bygninger m.v. siden 1999.

Forordningen om gigabitinfrastruktur giver alene adgang til fysisk infrastruktur som defineret i artikel 2, nr. 4, i forordningen, og forpligter endvidere alene netoperatører og offentlige organer til at imødekomme anmodninger om adgang hertil.

Dette indebærer, at forordningen ikke ligesom den gældende mastelov forpligter alle ejere af master til radiokommunikationsformål til at give adgang til disse. Dette indebærer videre, at forordningen om gigabitinfrastruktur kun sikrer adgang til de elementer, som der med masteloven er adgang til efter mastelovens § 10, i en delmængde af tilfældene. Eksempelvis vil de fleste privatejede bygninger ikke være omfattet af forordningen om gigabitinfrastruktur, idet forordningen alene omfatter bygninger ejet af offentlige organer samt bygninger ejet af netoperatører, såfremt de udgør en del af netoperatørens net.

Desuden skal der efter forordningen om gigabitinfrastruktur alene imødekommes anmodninger, der har til formål at etablere VHC-net eller tilhørende faciliteter, hvorved andre typer elektroniske kommunikationsnet eller øvrige forsyningsarter, som er omfattet af masteloven og graveloven, ikke er omfattet af forordningen.

Endelig skal adgang efter forordningen om gigabitinfrastruktur alene gives til operatører, mens adgang efter den gældende mastelov skal gives til enhver, der lovligt benytter frekvenser, og adgang efter den gældende gravelov skal gives til netoperatører, dvs. både operatører og eksempelvis vand-, el- og varmeforsyningsselskaber samt operatører af transportnet (veje, jernbane m.v.).

For at bevare operatørernes rettigheder fra den gældende mastelov er der derfor behov for nationale regler, der viderefører operatørernes nuværende rettigheder til adgang til de master til radiokommunikationsformål, andre master, bygninger og konstruktioner, som forordningen om gigabitinfrastruktur ikke sikrer en adgang til. I øvrigt vurderes det også hensigtsmæssigt at bevare de eksisterende rettigheder for andre lovlige frekvensanvendere end operatører og for de øvrige netoperatører, som forordningen ikke giver nogen rettigheder til.

Samtidigt er der behov for ensartethed, så de nærmere regler for adgang ikke er forskellige for henholdsvis adgang, der skal gives efter forordningen om

gigabitinfrastruktur, og adgang, der skal gives efter supplerende nationale regler, medmindre tungtvejende hensyn taler for en sådan forskel. Da forordningen er bindende, vil en sådan ensartethed alene kunne tilvejebringes ved at sætte forordningens nærmere regler i kraft for de adgangsrettigheder, som de nationale regler supplerer forordningens adgangsregler med. Dette vil indebære, at de nærmere regler for adgang fra masteloven i en række tilfælde vil skulle erstattes af regler i forordningen om gigabitinfrastruktur, eksempelvis de nærmere regler om procedure for afslag, afslagsgrunde, prissætning m.v.

Særligt for adgangen til privatejede bygninger og høje konstruktioner m.v. uden relation til et net gælder, at der er tungtvejende hensyn til den grundlovssikrede ejendomsret samt til den almene accept af pligten til at imødekomme anmodninger om opsætning af antennesystemer. Adgang til sådanne bygninger sker i dag i praksis på baggrund af kommercielle forhandlinger mellem operatørerne og ejerne af bygningerne, hvor betalingen aftales mellem parterne. For denne type adgang er der tungtvejende hensyn, der taler for ikke at sætte reglerne vedrørende prissætning i forordningen om gigabitinfrastruktur i kraft, men fortsat at lade prissætningen være op til en forhandling mellem parterne.

For så vidt angår adgang til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde er det ikke muligt i alle tilfælde at sikre regler, der er ensartede med adgang efter forordningen om gigabitinfrastruktur, da reglerne på dele af dette område skal implementere artikel 57, stk. 4, i teledirektivet, der ved modstrid har forrang for forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det vil fortsat være nødvendigt at undtage master, bygninger, andre høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur tilhørende politiet eller myndigheder inden for Forsvarsministeriets område fra adgangsreglerne, herunder de regler, der fremover vil følge direkte af forordningen om gigabitinfrastruktur. Som følge af ændringerne i ministeriernes sammensætning vil det endvidere fremover også være relevant at undtage master, bygninger, andre høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur tilhørende myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område. Disse ændringer forventes som det klare udgangspunkt ikke at få betydning for den mobildækning, som master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område ejer eller råder over og antenner, der er placeret på disse parters områder, er medvirkende til.

Der vil ligeledes fortsat være behov for at tage højde for sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning således, at adgang skal gives med de forbehold, disse tilsiger, hvor muligt, og kan afslås, hvor forskrifterne gør adgangen umulig. Digitaliseringsministeriet vurderer, at denne henvisning til de til enhver tid gældende sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning på passende vis varetager relevante sikkerhedshensyn.

Det er foreneligt med forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. artikel 3, stk. 10, og artikel 1, stk. 5, at fastsætte sådanne undtagelser for adgangstyper, som følger direkte af forordningen.

Det vil fortsat være relevant, at lejere og indehavere af brugsrettigheder sidestilles med ejere af master, bygninger og andre høje konstruktioner, hvis det lejede eller den pågældende brugsret ikke umiddelbart udnyttes fuldt ud. Disse parter skal således medvirke til, at der gives adgang til master til radiokommunikationsformål, andre master, konstruktioner og bygninger. Da der ofte er eksisterende brugere af master til radiokommunikationsformål ud over mastens ejer, og da der eksempelvis kan være lejere i høje bygninger, der råder over arealer, hvor gennemgang er nødvendig i forbindelse med opsætning af et antennesystem, vil operatørernes rettigheder kunne blive mindsket betydeligt set i forhold til i dag, hvis ikke denne regel videreføres.

Det vurderes ikke juridisk muligt at opretholde reglerne om, at master til radiokommunikationsformål skal udbygges eller udskiftes for at muliggøre fælles udnyttelse, hvor den eksisterende mast eksempelvis er for lav eller mangler bæreevne. Forordningens artikel 3, stk. 5, som er totalharmoniseret, angiver de grunde, som kan danne grundlag for at nægte at give adgang til f.eks. master til radiokommunikationsformål, herunder således, at adgang kan nægtes, hvis der er mangel på ledig plads.

2.1.4. Den foreslåede ordning

Den foreslåede ordning indebærer for det første en udvidelse af reglerne i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Ud over det, der følger direkte af forordningen om gigabitinfrastruktur, vil de foreslåede bestemmelser sikre, at alle ejere af master til radiokommunikationsformål, også andre ejere end de netoperatører og offentlige organer, der forpligtes med forordningen om gigabitinfrastruktur, er forpligtet til at imødekomme anmodninger om adgang til masten. Dette vil ske i overensstemmelse med reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur, herunder vedrørende vilkår og pris samt afslagsgrunde. Dette sker af hensyn til ensartetheden, da hovedparten af master til radiokommunikationsformål vil være omfattet direkte af forordningen om gigabitinfrastruktur.

Som følge af forordningens artikel 3, stk. 5, videreføres mastelovens regler om udbygning og udskiftning af master til radiokommunikation ikke. Det vil dog fortsat være muligt på frivillig basis at indgå aftaler om udskiftning eller udbygning for at imødekomme anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål, hvis parterne kan blive enige herom og enige om vilkårene herfor.

Den foreslåede ordning indebærer for det andet en opdateret videreførelse af gældende ret for den delmængde af de bygninger og andre høje konstruktioner, der i dag er omfattet af mastelovens § 10, jf. § 1, stk. 2, nr. 2 og 3, som der ikke vil være adgang til i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Disse elementer benævnes med lovforslaget under ét "høje konstruktioner". Videreførelsen af gældende ret indebærer, at ejerne af disse høje konstruktioner fortsat vil skulle imødekomme anmodninger om adgang til opsætning af antennesystemer, og at reglerne fortsat ikke regulerer nærmere, hvilke vilkår og priser parterne kan aftale for adgangen. Videreførelsen af gældende ret indebærer også, at de nugældende afslagsgrunde videreføres frem for at henvise til grundene i forordningen om gigabitinfrastruktur. Som en tilpasning foreslås det, at der fremgår en eksplicit pligt til også at acceptere etablering af et tilhørende teknikskab, når der etableres et antennesystem. Dette teknikskab, der eksempelvis kan placeres i lofts- eller kælderrum eller på jorden ved foden af en høj konstruktion, er i praksis en forudsætning for at kunne etablere en fungerende antenneposition på en høj konstruktion. Den foreslåede ordning indebærer, at lejere og andre indehavere af brugsrettigheder sidestilles med ejerne af master til radiokommunikationsformål og de herover nævnte høje konstruktioner, hvis en midlertidig adgang til det lejede er en forudsætning for adgangen, eller det lejede eller den pågældende brugsret ikke umiddelbart udnyttes fuldt ud. Dette viderefører gældende ret, men præciserer som noget nyt eksplicit, at eksempelvis midlertidig gennemgang i lejede arealer må tåles, hvis denne er nødvendig for eksempelvis at komme op på bygningens tag med henblik på at opsætte et antennesystem.

Den foreslåede ordning indebærer for det tredje, at artikel 57, stk. 4, i teledirektivet fortsat implementeres i dansk ret, således, at der kan etableres trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde (i daglig tale ofte small cells) på fysisk infrastruktur ejet af offentlige myndigheder i overensstemmelse med reglerne i denne direktivbestemmelse. Dette indebærer, at reglerne for opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i en række situationer vil afvige fra reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur og de

øvrige bestemmelser i den foreslåede lov, samtidig med, at opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i en række andre situationer vil være omfattet af forordningen om gigabitinfrastruktur. Dette er en følge af særreguleringen af området i teledirektivet. Regelfragmenteringen søges minimeret med forslaget således, at de særlige regler fra teledirektivet udvides til visse situationer, der ikke er omfattet af teledirektivet og heller ikke er reguleret i forordningen om gigabitinfrastruktur, men da forordningen ikke kan tilsidesættes, vil området desuagtet være reguleret forskelligt i forskellige situationer.

Den foreslåede ordning indebærer for det fjerde, at netoperatører, herunder operatører, fortsat vil kunne anmode om adgang til anden fysisk infrastruktur end master til radiokommunikationsformål med henblik på etablering af andre net end VHC-net. Det vil eksempelvis indebære, at operatører fortsat vil kunne anmode om adgang til føringsrør med henblik på etablering af ældre teknologier, at forsyningsvirksomheder vil kunne anmode om adgang til føringsrør med henblik på at nedlægge kabler, der indgår i forsyningsnet, osv.

Den foreslåede ordning indebærer for det femte, at der inden for rammerne af forordningen om gigabitinfrastruktur og teledirektivet fastsættes en række tværgående begrænsninger, der gælder på tværs af reglerne om adgang i både forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede lov.

Som led heri vil adgang fortsat skulle ske på de vilkår og med de begrænsninger, der måtte følge af særlige sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning, som gælder for den pågældende fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion. Tilsvarende vil bestemmelserne om adgang ikke gælde, hvor sådanne sikkerhedsforskrifter gør det umuligt at give adgang. Endelig vil der fortsat være et forbehold for adgang til tredjemands arealer, så der i disse situationer skal indgås en frivillig aftale om adgang eller opnås adgang via reglerne om ekspropriation, jf. pkt. 2.4 i de almindelige bemærkninger, eller om etablering af net frem til bygningers adgangspunkter eller de foreslåede nye regler om etablering af net frem til master til radiokommunikationsformål på privat ejendom, jf. pkt. 2.5 i de almindelige bemærkninger.

Som led heri vil der desuden gælde det særlige forbehold for opsætning af antennesystemer på bygninger, at placering af antennesystemer på folkekir-

kens kirkebygninger eller på kirkebygninger for de anerkendte eller godkendte trossamfund forudsætter tilladelse fra stiftsøvrigheden eller det pågældende trossamfund. Dette viderefører gældende ret.

Den foreslåede ordning vil bevare hovedparten af operatørernes nugældende rettigheder fra masteloven og graveloven for så vidt angår adgang til fysisk infrastruktur, herunder master til radiokommunikationsformål, og adgang til høje konstruktioner. Den foreslåede ordning vil også videreføre rettigheder fra gældende ret for andre parter end operatører. Ordningen for master til radiokommunikationsformål vil fortsat have til formål at understøtte optimal radiokommunikation samtidig med, at det samlede antal master og disses påvirkning af omgivelserne begrænses mest muligt.

Der vil med loven være forskel på, hvilke regler der regulerer adgang til fysisk infrastruktur i forskellige situationer, som følge af samspillet mellem artikel 57 i teledirektivet og artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur samt de nationale supplerende regler hertil i de foreslåede bestemmelser i §§ 4, 6 og 9, der skal videreføre reglerne om adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner og fysisk infrastruktur i samme omfang som efter den gældende mastelov og gravelov.

Artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur regulerer operatørers adgang til offentlige organers og netoperatørers fysiske infrastruktur med henblik på etablering af elementer af VHC-net. Den foreslåede bestemmelse i § 4 vil supplere artikel 3 i forordningen således, at adgang til master til radiokommunikationsformål fortsat muliggøres i flere tilfælde og for flere parter, end hvad der følger af forordningen om gigabitinfrastruktur, sådan som det er tilfældet med den gældende mastelovs § 2.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 vil supplere artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur således, at adgang til høje konstruktioner med henblik på opsætning af antennesystemer, som ikke er sikret via artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, fortsat kan opnås, sådan som det er tilfældet med den gældende mastelovs § 10.

Den foreslåede bestemmelse i § 9 vil supplere artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur således, at der for fysisk infrastruktur bortset fra master til radiokommunikationsformål fortsat er adgang til, at netoperatører, herunder operatører, kan etablere elementer af andre net, herunder andre elektroniske kommunikationsnet end VHC-net og andre forsynings- og transportnet end elektroniske kommunikationsnet, sådan som det er tilfældet med den gældende gravelovs § 9 f.

Der vil være særlige regler for opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i den foreslåede bestemmelse i § 8. De foreslåede bestemmelser i §§ 4, 6 og 9 samt bestemmelserne i forordningen om gigabitinfrastruktur vil vige for den foreslåede bestemmelse i § 8. Det gælder opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde på fysisk infrastruktur ejet af offentlige organer, samt opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der ikke er en del af VHC-net, på fysisk infrastruktur ejet af netoperatører. Opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde vil i disse tilfælde være reguleret i den foreslåede bestemmelse i § 8, der for en række af de nævnte tilfælde implementerer artikel 57, stk. 4, i teledirektivet. Operatørers opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, som er en del af VHC-net, på fysisk infrastruktur ejet af netoperatører, vil være reguleret direkte i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur. I tilfælde, der hverken er dækket af den foreslåede bestemmelse i § 8 eller artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, vil der kunne være situationer, hvor adgang til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde er omfattet af de foreslåede bestemmelser i §§ 4, 6 eller 9.

Etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der er en del af et VHC-net, på fysisk infrastruktur ejet eller kontrolleret af netoperatører eller af offentligretlige organer, vil være reguleret direkte i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og vil ikke være omfattet af artikel 57, stk. 4, i teledirektivet. De særlige afslagsgrunde i det foreslåede § 8, stk. 3, vil modsætningsvist afspejle forudsætningerne for, at adgang skal gives i henhold til artikel 57, stk. 4, i teledirektivet, idet de relevante bestemmelser i teledirektivet vil have forrang, hvis en bestemmelse i forordningen om gigabitinfrastruktur er i strid med en bestemmelse i teledirektivet, jf. artikel 1, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Da artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur indeholder totalharmoniserede bestemmelser om afslagsgrunde for forhold, der er omfattet af artikel 3, vil den foreslåede § 8 alene kunne omfatte forhold, der enten er reguleret af teledirektivets artikel 57, stk. 4, der ved modstrid har forrang for forordningen om gigabitinfrastruktur, eller som slet ikke er reguleret i forordningen om gigabitinfrastruktur. Disse EU-retlige bindinger er baggrunden for, at etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der er en del af et VHC-net, på fysisk infrastruktur ejet eller kontrolleret af netoperatører eller af offentligretlige organer, med forslaget vil være reguleret direkte i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og dermed anderledes end etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i de øvrige situationer, hvor § 8 finder anvendelse.

2.2. Tvister om adgang til fysisk infrastruktur

2.2.1. Gældende ret

Masteloven indeholder i §§ 3 og 11 adgange for den lokale landzone- eller bygningsmyndighed til at give ejere af master til radiokommunikationsformål og ejere af andre master, bygninger og konstruktioner omfattet af mastelovens § 1, stk. 2, nr. 2 og 3 påbud om at give adgang til fælles udnyttelse af master til radiokommunikation efter mastelovens § 2, herunder udbygning eller udskiftning af masten, eller adgang til opsætning af antennesystemer på andre master, bygninger og konstruktioner efter mastelovens § 10. Påbuddet kan træde i stedet for, supplere eller ændre aftaler efter mastelovens § 2 eller § 10.

I sager med tvist om betaling for adgangen skal ejeren, og eventuelle andre rettighedshavere, som minimum have fuld erstatning. Betalingsforpligtelsen påhviler den, der har fremsat anmodning i medfør af § 2 eller § 10, eller som får adgang til fælles udnyttelse via påbud udstedt i medfør af § 3 eller § 11.

I mangel af enighed skal parterne i første omgang benytte voldgift, idet voldgiftskendelsen dog af begge parter kan indbringes for vedkommende taksationskommission, jf. mastelovens §§ 5 og 12. I sådanne sager kan den lokale landzone- eller bygningsmyndighed først udstede påbud, når denne procedure er fulgt. Dette forudsætter bl.a., at der er sket betaling af erstatningsbeløbet eller stillet sikkerhed for dets betaling ved påbuddets udstedelse. I sager, hvor den ansøgende part anmoder om udstedelse af påbud, kan påbud desuden alene udstedes, hvis det af den ansøgende part er sandsynliggjort, at det ikke har været muligt at indgå en aftale.

Landzone- eller bygningsmyndighederne kan i dag pålægge en eller flere parter tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge efterkommelse af disse påbud.

Graveloven indeholder muligheder for at klage til Digitaliseringsstyrelsen, hvis adgang til en netoperatørs fysisk infrastruktur afvises eller ikke gives inden for to måneder fra anmodningen om adgang er modtaget. Digitaliseringsstyrelsen vil kunne træffe afgørelse i sagerne, herunder fastsætte pris og vilkår for adgangen.

Masteloven indeholder en særlig klageadgang til Digitaliseringsstyrelsen, hvis anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur, ejet af offentlige myndigheder eller gadeinventar ejet af andre, med henblik på opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde (i daglig tale ofte ”small cells”) afvises, afslås eller ikke imødekommes inden for to måneder. Reglerne for

sådan adgang i den gældende mastelov er en implementering af artikel 57, stk. 4, i teledirektivet.

Der er ikke mulighed for, at Digitaliseringsstyrelsen pålægger en part tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge efterkommelse af sine afgørelser.

2.2.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Forordningen om gigabitinfrastruktur foreskriver i artikel 13, at en række nærmere angivne typer tvister skal kunne indbringes for et nationalt tvistbilæggelsesorgan. Det er som følge af samme forordnings artikel 14, stk. 5, endvidere et krav, at medlemsstaterne udpeger et sådant organ for hver type tvist.

Én type tvist, der skal kunne indbringes for et sådant tvistbilæggelsesorgan, er tvister, der måtte opstå, hvis der nægtes adgang til eksisterende infrastruktur, eller hvis der ikke er indgået en aftale om specifikke vilkår og betingelser, herunder pris, senest én måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om adgang i medfør af forordningens artikel 3, jf. artikel 13, stk. 1, litra a.

For denne type tvister følger det videre af artikel 13, stk. 1, at de kan indbringes af alle parter for det kompetente nationale tvistbilæggelsesorgan uden at det berører muligheden for at indbringe sagen for en domstol, af artikel 13, stk. 2, at tvistbilæggelsesorganet under fuld hensyntagen til proportionalitetsprincippet og de principper, der er fastsat i de relevante vejledninger fra Kommissionen eller retningslinjer fra BEREC, skal træffe bindende afgørelse senest fire måneder efter datoen for modtagelse af anmodningen om bilæggelse af tvisten, og af artikel 13, stk. 3, at tvistbilæggelsesorganets afgørelse kan bestå i, at der fastsættes fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, hvor det er relevant. Disse regler for tvistbilæggelse omfatter alene tvister om adgang i medfør af forordningens artikel 3, dvs. tvister om anmodninger fra operatører om adgang til fysisk infrastruktur ejet af netoperatører og offentlige organer med henblik på etablering af elementer af VHC-net. Reglerne finder dermed ikke anvendelse på tvister om adgang til alle master til radiokommunikationsformål i alle situationer eller til alle bygninger m.v. Der henvises til pkt. 2.1 i de almindelige bemærkninger for yderligere om forholdet mellem artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og andre typer adgang.

Det følger af artikel 15 i forordningen om gigabitinfrastruktur, at medlemsstaterne fastsætter regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af denne forordning eller af eventuelle bindende afgørelser truffet i henhold til denne forordning af de kompetente organer, som er omhandlet i artikel 14, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de anvendes. Sanktionerne skal være passende, effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

2.2.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Digitaliseringsministeriet vurderer, at den nuværende påbudskompetence for landzone- og bygningsmyndighederne ikke har karakter af egentlig tvistbilæggelse, idet der ikke i disse muligheder ligger en egentlig klageadgang for parterne. For at leve op til artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur er der derfor behov for at indføre en egentlig tvistbilæggelse.

Digitaliseringsministeriet vurderer desuden, at det ikke er hensigtsmæssigt at holde fast i, at der gælder forskellige procedurer i sager vedrørende adgang til master og høje konstruktioner på den ene side og al øvrig fysisk infrastruktur på den anden side.

Digitaliseringsministeriet vurderer, at det ville medføre yderst komplekse og svært forståelige regler, såfremt tvister om adgang til fysisk infrastruktur, som en part har krav på som følge af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, vil skulle håndteres på en anderledes måde end tvister om adgang, som en part har krav på som følge af lovforslagets nationale regler.

Digitaliseringsministeriet vurderer dog også, at spørgsmålet om betaling for adgang til andre høje konstruktioner end master til radiokommunikationsformål, der er ejet af andre end netoperatører og offentlige organer, af hensyn til den private ejendomsret ikke bør kunne afgøres af tvistbilæggelsesorganet, da prisfastsættelsen på dette område ikke bør undergives flere myndighedstilsyn end prisfastsættelsen vedrørende privat udlejning i øvrigt. Regulering heraf vil kunne indebære, at pligten til at give adgang til opsætning af antennesystemer bliver så indgribende, at pligten generelt får ekspropriativ karakter, ligesom det vil kunne medføre flere tvister om adgang og skade den offentlige opbakning til pligten til at acceptere opsætning af antennesystemer. Digitaliseringsstyrelsen har ikke modtaget et nævneværdigt antal negative henvendelser fra ejere af master, bygninger og høje konstruktioner omfattet af mastelovens gældende § 10 om deres pligt til at give adgang til opsætning af antennesystemer, men Digitaliseringsministeriet vurderer, at dette vil kunne ændre sig væsentligt, hvis priserne for denne type adgang reguleres anderledes end anden tilsvarende privat udlejning.

Samtidigt vurderes det dog hensigtsmæssigt ligesom i dag at regulere, hvordan parterne kan nå til enighed ved tvister om prisen.

Tvister om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde vil i de tilfælde, der er omfattet af den foreslåede § 8, skulle behandles anderledes end andre tvister, da reglerne for adgang på dele af dette område skal implementere artikel 57, stk. 4, i teledirektivet, der ved modstrid har forrang for forordningen om gigabitinfrastruktur. Da reglerne for adgang således skal være anderledes, skal klageadgangen også være særskilt, da der bl.a. vil skulle foretages andre vurderinger.

Digitaliseringsministeriet vurderer det hensigtsmæssigt, at afgørelser om bilæggelse af tvister kan håndhæves. En mulighed for at give påbud om efterkommelse af afgørelser og mulighed for at pålægge en part tvangsbøder for at efterkomme et sådant påbud, i stil med de muligheder, der allerede findes for landzone- og bygningsmyndighedernes påbud efter masteloven, vil generelt være hensigtsmæssigt for at sikre en effektiv tvistbilæggelse og for at overholde artikel 15 i forordningen om gigabitinfrastruktur ved at træffer foranstaltninger for at sikre, at eventuelle bindende afgørelser, der træffes i henhold til forordningen af tvistbilæggelsesorganer omhandlet i forordningens artikel 14, anvendes.

2.2.4. Den foreslåede ordning

Digitaliseringsministeriet finder det hensigtsmæssigt at udpege Digitaliseringsstyrelsen som tvistbilæggelsesorgan efter artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur i forhold til de tvister, som vedrører adgang til eksisterende fysisk infrastruktur.

Digitaliseringsministeriet finder det hensigtsmæssigt at ensrette reglerne således, at tvister for adgang i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og tvister for adgang i henhold til de foreslåede nationale adgangsbestemmelser i §§ 4 og 9 vil skulle behandles på samme måde, det vil sige i overensstemmelse med artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Dette indebærer, for så vidt angår adgang, der svarer til adgang til fysisk infrastruktur efter den gældende gravelovs § 9 f, at den gældende ordning for tvistbilæggelse videreføres. For så vidt angår tvister om adgang til master til radiokommunikationsformål, der i dag er reguleret i mastelovens §§ 3-5, indebærer det, at landzone- og bygningsmyndighedernes påbudskompetence erstattes af en adgang til at klage til Digitaliseringsstyrelsen.

For i videst muligt omfang at ensrette reglerne for tvister om adgang efter den foreslåede § 6 med reglerne for tvister om de øvrige adgangsbestemmelser foreslås det, at Digitaliseringsstyrelsen også skal kunne behandle tvister om sådan adgang, men dog alene om, hvorvidt der foreligger en pligt til at give adgang, og ikke om betalingen herfor, jf. overvejelserne om mulige konsekvenser af myndighedsindblanding i prissætning på området i pkt. 2.2.3 i de almindelige bemærkninger. I tilfælde af tvister om betalingen foreslås det at videreføre den gældende mulighed for afgørelse af erstatningsspørgsmålet ved en voldgiftsret og for at begære voldgiftskendelsen indbragt for vedkommende taksationskommission.

Det foreslås, at klageadgangen vedrørende opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde videreføres i det væsentligt uændret.

Det foreslås, at Digitaliseringsstyrelsen kan give en part påbud om at efterkomme Digitaliseringsstyrelsens afgørelse i sager om adgang efter artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og denne lovs §§ 4, 6, 8 og 9 og pålægge parten tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge overholdelse af dette påbud. Der henvises til pkt. 2.11.4.2.4 i de almindelige bemærkninger for en nærmere gennemgang af forudsætninger og proces for tvangsbøderne.

2.3. Adgang til jordarealer med henblik på etablering af elementer af VHC-net og øvrige elektroniske kommunikationsnet

2.3.1. Gældende ret

Det følger af telelovens § 60 a, at en offentlig myndighed kan indgå aftaler på markedsvilkår med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af arealer, bygninger, høje konstruktioner, master m.v. med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet. For så vidt angår kommuner følger en adgang til sådan udlejning allerede af kommunalfuldmagten, ligesom det for alle myndigheder følger af EU's statsstøtteregler og konkurrencereglerne, at udlejningen vil skulle ske på kommercielle vilkår uden dog at overtræde konkurrencelovens forbud mod udnyttelse af dominerende stilling.

I medfør af bestemmelsen kan ministeren for digitalisering udstede regler om metoder til fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå sådanne aftaler. Det følger af bestemmelsen, at Digitaliseringsstyrelsen fører tilsyn med, at offentlige myndigheders aftaler omfattet af bestemmelsen er indgået på markedsvilkår og, hvis ministeren for digitaliserings bemyndigelse er udmøntet, i overensstemmelse med de af ministeren for digitalisering fastsatte metoder.

Ministeren for digitaliserings bemyndigelse er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen).

Bestemmelsen i telelovens § 60 a regulerer bl.a. offentlige myndigheders udlejning af jordarealer, hvorpå der kan etableres eksempelvis master til radiokommunikationsformål. Når en sådan mast er etableret på en offentlig myndigheds areal på baggrund af udlejning i medfør af telelovens § 60 a, er masten i udgangspunktet den pågældende operatørs ejendom, og operatøren er i medfør af mastelovens § 2 forpligtet til at give andre adgang til fælles udnyttelse af masten. Hensigten med telelovens § 60 a har været at regulere forholdet mellem en myndighed, der ejer jorden, og den operatør, der ejer masten på jorden.

Telelovens § 60 a indeholder ikke regler vedrørende vilkårene for placering af eventuelle tekniske elementer som f.eks. teknikskabe, der kan blive nødvendige at placere på et allerede udlejet areal, når andre parter i henhold til masteloven får adgang til en mast, der er etableret på arealet. Yderligere betaling for brug af det allerede udlejede areal til sådanne yderligere elementer er umiddelbart ikke i overensstemmelse med telelovens § 60 a, men der findes ikke et eksplicit forbud mod denne praksis.

2.3.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Med forordningen om gigabitinfrastruktur vil vilkår, herunder pris, for adgang til fysisk infrastruktur ejet at offentlige organer, herunder offentlige myndigheder, fremover være reguleret i artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, ligesom Europa-Kommissionen i artikel 3, stk. 11, bemyndiges til at vejlede nærmere om alle dele af artikel 3. Tvister vedrørende adgang i henhold til artikel 3 skal, jf. artikel 13, kunne indbringes for et tvistbilæggelsesorgan.

Telelovens § 60 a vil dermed ikke længere være forenelig med EU-retten for udlejning, der vedrører fysisk infrastruktur. Et tilsyn med sådan udlejning vil muligvis være forenelig med forordningen, men vil udgøre en parallel procedure i forhold til den tvistbilæggelse, som forordningen pålægger medlemsstaterne at indføre.

Begrebet fysisk infrastruktur omfatter dog ikke jordarealer, hvorfor forordningen ikke forpligter Danmark til at foretage ændringer i reglerne i telelovens § 60 a for udlejningen af jordarealer.

Artikel 3, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur regulerer forholdet mellem operatører og juridiske personer, der primært er aktive som lejere af jord eller som indehavere af andre rettigheder til jord end ejendomsrettigheder til jord, hvorpå der efter planen skal installeres eller er blevet installeret faciliteter med henblik på etablering af elementer af VHC-net, eller som forvalter lejekontrakter på vegne af jordejere. Med disse juridiske personer tænkes der på såkaldte land aggregators, der efter omstændighederne kan betegnes lejemålsopkøbere eller lejemålsforvaltere, og som på forskellig vis indgår aftaler med ejere af jord, hvorpå der er placeret master til radiokommunikationsformål, med henblik på eksempelvis at opnå retten til at genforhandle lejemålenes vilkår ved deres udløb og få andel i lejeindtægterne. Artikel 3, stk. 2, forpligter operatører og sådanne juridiske personer til at underrette den nationale tilsynsmyndighed om indgåelsen af aftaler om adgang til jord mellem sådanne parter, herunder den aftalte pris. Bestemmelsen regulerer ikke nærmere, hvordan sådanne underretninger skal ske.

2.3.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Grundet den tætte kobling til reglerne i masteloven og til forordningen om gigabitinfrastruktur vurderes det, at telelovens § 60 a bør flyttes til den nye teleinfrastrukturlov. For at være i overensstemmelse med forordningen om gigabitinfrastruktur vil bestemmelsen fremover alene kunne omfatte udlejning af jordarealer.

Telebranchen oplyser, at der er eksempler på offentlige udlejere, der opkræver yderligere leje for jorden, når en yderligere bruger skal have adgang til masten efter mastelovens § 2. Opsætning af yderligere antenner i en mast, der ejes af en operatør, er i udgangspunktet et mellemværende mellem mastens ejer og ejeren af de yderligere antenner, da den udlejende offentlige myndighed ikke har ejerskab over masten, men alene over det areal, som den står på. Denne praksis er derfor ikke umiddelbart i overensstemmelse med telelovens § 60 a eller mastelovens § 2, men der findes ikke et eksplicit forbud imod denne praksis.

Telebranchen oplever endvidere, at offentlige myndigheder, der udlejer jord, ikke nødvendigvis tillader, at der på det allerede udlejede areal kan etableres yderligere teknikskabe m.v. på jorden ved foden af telemasten, som bliver nødvendige, når andre brugere skal opsætte antenner i masten, eller at der opkræves yderligere leje herfor.

For at sikre gode og klare rammer for etablering af infrastruktur i relation til elektroniske kommunikationsnet bør det eksplicit fremgå af bestemmelsen, at offentlige myndigheder ikke kan kræve betaling af en masteejer eller en

tredjepart for tredjeparters adgang til masten, og at etablering af visse yderligere mindre elementer på allerede udlejede arealer, der er nødvendige for fællesudnyttelse af en eksisterende mast på arealet, som udgangspunkt skal accepteres. Det gælder navnlig, hvor der er tale om elementer, som ikke kræver landzonetilladelse, da der for sådanne allerede er taget politisk stilling til, at sådanne elementer har en landskabsmæssig virkning, der står mål med deres formål, og som kan accepteres.

I bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen) er der fastsat en konkret metode for prissætningen af arealerne, og det gælder generelt, at offentlige myndigheders udlejning til virksomheder skal ske i overensstemmelse med statsstøtte- og konkurrencereglerne, medmindre lovgivningen i et konkret tilfælde fraviger dette udgangspunkt i overensstemmelse med EU-retten. Brugen af begrebet markedsvilkår i bestemmelsen er derfor ikke nødvendigt, men kan medføre, at den i medfør af bestemmelsen fastsatte metode også af private udlejere opfattes som et autoritativt udtryk for, hvilke priser der er lovlige i henhold til eksempelvis konkurrenceretten, hvilket vil være en forkert opfattelse, idet markedsvilkårene ikke er en eksakt størrelse. Den til enhver tid gældende metode fastsat i medfør af bestemmelsen vil skulle resultere i priser, der er inden for rammerne af statsstøtte- og konkurrenceretten, men vil ikke kunne fortolkes som en indikation af det spænd af priser, som parter på det private marked i øvrigt lovligt kan aftale imellem sig. Private parter er ikke omfattet af EU's statsstøtteregler. Det vil alene være Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der vil kunne tage stilling til, om private udlejeres priser er i overensstemmelse med konkurrenceretten, herunder forbuddet mod misbrug af dominerende stilling. Det bør undgås, at bestemmelsen og den i medfør heraf fastsatte metode indirekte virker normerende på private udlejere eller opfattes som en rettesnor for konkurrencerettens rammer.

Digitaliseringsstyrelsens tilsynskompetence bør videreføres for den udlejning, som den nye bestemmelse fortsat regulerer, dvs. jordarealer. Tilsynskompetencen bør udvides, så styrelsen kan føre tilsyn med, at offentlige myndigheder ikke opkræver yderligere leje for deling af master placeret på et allerede udlejet areal eller hindrer eller kræver leje for placering af yderligere udstyr i forbindelse med mastedeling på et allerede udlejet areal. Da der er fastsat en konkret metode for prissætningen, bør tilsynet på dette område alene vedrøre, hvorvidt denne metode følges, og ikke længere i bredere

forstand, hvorvidt udlejning sker på markedsvilkår. I øvrigt bør de nærmere regler for tilsynet videreføres.

Der er behov for en mulighed for at fastsætte nærmere regler om, hvordan indberetningspligten efter artikel 3, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur kan opfyldes i praksis.

2.3.4. Den foreslåede ordning

Den foreslåede § 15 vil videreføre telelovens § 60 a, stk. 1 og 6, dog således, at bestemmelsen ikke længere gælder for andre arealer end jordarealer, jf. reguleringsområdet for forordningen om gigabitinfrastruktur. Begrebet markedsvilkår udgår af bestemmelsen, da prissætning også uanset denne ændring vil skulle ske inden for rammerne af statsstøtte- og konkurrencereglerne. Den foreslåede bestemmelse i § 38 vil videreføre telelovens § 60 a, stk. 2, 3 og 5 med visse ændringer. Telelovens § 60 a, stk. 4, om oplysningspligt vil indgå i en tværgående bestemmelse om oplysningspligt i den foreslåede § 42.

Den foreslåede bestemmelse i § 15 vil indeholde to nye krav, der sigter på at skulle forhindre, at offentlige myndigheders lejevilkår hindrer eller fordyrer fælles udnyttelse af allerede etablerede master på offentlige myndigheders jord.

Det foreslås derfor, at vilkårene i offentlige myndigheders udlejningsaftaler efter bestemmelsen ikke må hindre adgang til den infrastruktur, der er etableret på det udlejede areal, i henhold til forordningen om gigabitinfrastruktur eller teleinfrastrukturloven, og heller ikke må hindre, at der i forbindelse med denne adgang etableres nødvendige yderligere elementer på det udlejede areal, der er omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 17, 19 eller 21. Det foreslås i § 38 som noget nyt, at Digitaliseringsstyrelsen kan føre tilsyn med overholdelse af dette.

Det foreslås yderligere, at offentlige myndigheder ikke skal kunne kræve lejebetaling eller gebyrer af parter, der i henhold til forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til teleinfrastruktur får eller giver adgang til fysisk infrastruktur, tilhørende faciliteter og høje konstruktioner, som er etableret på myndighedens jordarealer. Kravet vil også forhindre, at der tages yderligere betaling for etablering af de nævnte nødvendige yderligere elementer på det allerede udlejede areal. Det foreslås i § 38 som noget nyt, at Digitaliseringsstyrelsen kan føre tilsyn med overholdelse af dette.

Ministeren for digitaliserings bemyndigelse til at fastsætte regler om offentlige myndigheders prissætning videreføres, og den i bekendtgørelse nr. 1085

af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen) fastsatte konkrete metode for prissætningen i medfør af bestemmelsen vil blive videreført for jordarealer i en genudstedt udgave af bekendtgørelsen. Det foreslås i § 38, at Digitaliseringsstyrelsen fører tilsyn med, at offentlige myndigheder overholder disse metoder.

Digitaliseringsstyrelsen bemyndiges desuden til at kunne fastsætte nærmere regler om indberetning af oplysninger efter artikel 3, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

2.4. Ekspropriation af arealer

2.4.1. Gældende ret

Masteloven og graveloven indeholder begge bestemmelser, der muliggør, at Digitaliseringsstyrelsen kan tillade, at der iværksættes ekspropriation. I graveloven vedrører muligheden ekspropriation med henblik på nedgravning af kabler og opsætning af tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der indgår i offentlige kommunikationsnet. I masteloven vedrører muligheden ekspropriation med henblik på at sikre adgang til udnyttelse af arealer, hvorpå der kan opsættes master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål, eller med henblik på opførelse af bygninger til udstyr til brug for master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål. I både masteloven og graveloven er det en forudsætning, at almenvellet kræver ekspropriation.

Det fremgår således af graveloven, at når almenvellet kræver det, kan Digitaliseringsstyrelsen tillade, at der iværksættes ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom med henblik på nedgravning af kabler og opsætning af tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der indgår i offentlige elektroniske kommunikationsnet. Ekspropriation kan ske til nyanlæg, udvidelse og ændring af nedgravede kabler og tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester.

Anmodning om iværksættelse af ekspropriation kan indgives til Digitaliseringsstyrelsen og kan fremsættes af udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet.

Digitaliseringsstyrelsen skal ved sine afgørelser om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation bl.a. sikre, at ekspropriation alene finder sted i tilfælde, hvor der ikke er andre muligheder for etablering af kabler til brug for

elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, som det er rimeligt at henvise til, og at ekspropriation alene finder sted i tilfælde, hvor de nævnte kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester er af væsentlig betydning for udbudet af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester.

Erstatningsforpligtelsen i anledning af ekspropriationen og pligten til at afholde udgifterne ved ekspropriationssagens behandling påhviler den, der har fremsat anmodning om ekspropriation.

Ekspropriationskommissionen kan i forbindelse med tilladelse til ekspropriation fastsætte vilkår om, at nedgravede kabler med tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester skal fjernes, omlægges eller sikres på begæring af vedkommende arealejer, såfremt det godtgøres, at fjernelsen, omlægningen eller sikringen er nødvendig for iværksættelsen af bygnings- eller jordarbejder eller for den brug, arealejeren agter at gøre af grunden. Såfremt den pågældende arealejer og udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet er uenige om, hvorvidt fjernelse, omlægning eller sikring af nedgravede kabler er påkrævet, træffer ekspropriationskommissionen efter begæring afgørelse herom.

Ved fremføring af kabler under eller langs med vej- eller jernbanearealer skal vedkommende vej- eller jernbanemyndighed eller vej- eller jernbanebestyrelse underrettes af den pågældende udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet senest 4 uger inden arbejdets begyndelse.

Digitaliseringsstyrelsens afgørelser om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation skal træffes hurtigst muligt og senest 4 måneder efter sagens indbringelse for Digitaliseringsstyrelsen. Fristen kan kun i ganske særlige tilfælde fraviges.

Det fremgår af masteloven, at når almenvellet kræver det, kan Digitaliseringsstyrelsen tillade, at der iværksættes ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom med henblik på at sikre adgang til udnyttelse af arealer, hvorpå der kan opsættes master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål, eller med henblik på opførelse af bygninger til udstyr til brug for master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål. Ekspropriation kan ske til nyanlæg, udvidelse, ændring, bevarelse eller udskiftning af bestående anlæg og til nødvendige supplerende foranstaltninger, herunder til etablering af fornødne adgangsveje m.v.

Anmodning om iværksættelse af ekspropriation kan indgives til Digitaliseringsstyrelsen og kan fremsættes af indehavere af tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser til radiobaseret teleinfrastruktur, der indgår i udbud af offentlige telenet eller teletjenester, eller til udbud af landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet.

Digitaliseringsstyrelsen skal ved afgørelser om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation bl.a. sikre, at ekspropriation alene finder sted i tilfælde, hvor der ikke er andre muligheder for etablering af master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål, eller opførelse af bygninger til udstyr til brug for master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål, som det er rimeligt at henvise til, og de nævnte master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål, eller opførelse af bygninger til udstyr til brug for master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål er af væsentlig betydning for udbudet af offentlige telenet eller teletjenester.

Erstatningsforpligtelsen i anledning af ekspropriation og pligten til at afholde udgifterne ved ekspropriationssagens behandling påhviler den, der har fremsat anmodning om ekspropriation, eller den, der får adgang til fælles udnyttelse eller til opsætning af antennesystemer.

Digitaliseringsstyrelsen har én gang tilladt, at der kan iværksættes ekspropriation iht. masteloven. Bestemmelsen i graveloven har ikke været anvendt.

Afgørelser om ekspropriation efter både graveloven og masteloven kan indbringes for Teleklagenævnet. For ekspropriation efter masteloven gælder dette dog alene afslag på at tillade iværksættelsen af ekspropriation og ikke tilladelser til iværksættelsen af ekspropriation.

2.4.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Forordningen indeholder ikke regler om ekspropriation. Forordningens bestemmelser om adgang til fysisk infrastruktur berører, jf. artikel 3, stk. 12, hverken ejendomsretten for ejeren af den fysiske infrastruktur, hvis netoperatøren eller det offentlige organ ikke er ejeren, eller ejendomsretten for nogen anden tredjepart såsom grundejere og ejere af privat ejendom eller, hvis det er relevant, lejeres rettigheder.

Regler om adgang til ejendom, som parter, der ikke direkte er pligtsubjekter i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, er derfor et nationalt anliggende for medlemsstaterne. Forordningen om gigabitinfrastruktur berører dermed ikke muligheden for at videreføre mastelovens § 15 eller gravelovens § 1.

2.4.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Det følger af teleaftalen af 26. juni 2025, at de rettigheder, som teleoperatørerne har i dag i medfør af bl.a. masteloven og graveloven, og som går videre end forordningen om gigabitinfrastruktur, skal bevares. Dette indebærer, at muligheden for at anmode Digitaliseringsstyrelsen om at iværksætte ekspropriation skal bevares.

Ekspropriation er et indgribende tiltag, som kun undtagelsesvist bør finde sted. Samtidigt vil der fortsat kunne opstå situationer, hvor etablering af master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter er af væsentlig betydning for udbuddet af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, men ikke vil kunne ske, medmindre der tillades iværksættelse af ekspropriation. De nuværende regler i masteloven og graveloven tager højde for denne balance.

Reglerne om ekspropriation i masteloven og graveloven er i store træk enslydende.

Adgangen til at indbringe Digitaliseringsstyrelsens afgørelser for Teleklagenævnet bør fastholdes, idet denne mulighed dog i alle tilfælde skal gælde for både tilladelser til og afslag på ekspropriation, så sagens parter har en ligestillet klageadgang.

2.4.4. Den foreslåede ordning

De gældende regler i masteloven og graveloven vedrørende ekspropriation samles i en samlet bestemmelse om ekspropriation, der både dækker over situationer, hvor der skal 1) opsættes master til radiokommunikationsformål eller antennesystemer, 2) nedgraves kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet, eller 3) opføres bygninger til udstyr eller tilhørende faciliteter i tilknytning til master til radiokommunikationsformål, antennesystemer eller kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet.

Til forskel fra gældende ret udvides adgangen til at anmode om iværksættelse af ekspropriation i henhold til den foreslåede bestemmelse udvidet til operatører, jf. definitionen heraf i teledirektivets artikel 2, nr. 29. Dette er sket for at strømline rettighedssubjekterne på tværs af lovforslaget, hvor det er hensigtsmæssigt, og hvor der ikke vurderes at være grund til at foretage en anden afgrænsning. Denne ændring skaber desuden grundlag for at også virksomheder, der udelukkende etablerer og udbyder tilhørende faciliteter

eller fysisk infrastruktur uden at etablere og udbyde elektroniske kommunikationsnet eller elektroniske kommunikationstjenester kan benytte sig at muligheden for ekspropriation.

Herudover udvides en række proceduremæssige bestemmelser, som efter gældende ret alene finder anvendelse for ekspropriation omfattet af graveloven. til også at gælde for forhold, som efter gældende ret er omfattet af adgangen til ekspropriation i henhold til masteloven. Det gælder en mulighed for, at ekspropriationskommissionen kan fastsætte vilkår om, at opsatte master eller antennesystemer, nedgravede kabler, opførte bygninger eller tilhørende faciliteter, som nævnt i stk. 1, og supplerende foranstaltninger, som nævnt i stk. 2, skal fjernes, omlægges eller sikres på begæring af vedkommende arealejer, såfremt det godtgøres, at fjernelsen, omlægningen eller sikringen er nødvendig for iværksættelsen af bygnings- eller jordarbejder eller for den brug, arealejeren agter at gøre af arealet. Dette gælder videre en bestemmelse om, at arealejeren og, hvor relevant, vedkommende vej- eller jernbanemyndighed eller vej- eller jernbanebestyrelse underrettes af den pågældende operatør senest 4 uger inden anlægsarbejdets begyndelse. Endelig er der tale om en frist, hvorefter Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter bestemmelsen skal træffes hurtigst muligt og senest 4 måneder efter sagens indbringelse for styrelsen. Med den foreslåede sammenskrivning vil der gælde de samme regler for ekspropriation på tværs af forhold, som efter gældende ret vil være omfattet af henholdsvis masteloven eller graveloven.

Endelig vil både Digitaliseringsstyrelsens afslag på og tilladelser til iværksættelse af ekspropriation fremover kunne indbringes for Teleklagenævnet i alle typer sager.

2.5. Etablering af net frem til bygningers adgangspunkter og master til radiokommunikationsformål på privat ejendom

2.5.1. Gældende ret

Siden 2016 har der i graveloven, der implementerer dele af infrastrukturdirektivet, været regler om, at ejere af privat ejendom forpligtet til på anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation at give adgang til etablering af deres net frem til en bygnings adgangspunkt. Adgang til etablering af nettet frem til en bygnings adgangspunkt gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder hvad angår en eventuel pris, og skal meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, senest 2 måneder efter modtagelsen af anmodningen. Anmodninger, der ikke er rimelige, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Forpligtelserne til at give adgang til adgangspunktet og adgang til etablering af nettet frem til en bygnings adgangspunkt gælder ikke i tilfælde, hvor adgang til et eksisterende net, der er tilsluttet en slutbrugers område, og som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, er sikret enten på objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser ved en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller ved regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

I medfør af graveloven kan Digitaliseringsstyrelsen behandle sager om, at adgang enten afvises eller ikke gives inden for to måneder efter modtagelse af anmodningen, og kan træffe afgørelse om, at ejeren af en ejendom skal give adgang til etablering af et højhastighedsnet til elektronisk kommunikationsnet frem til en bygnings adgangspunkt, og herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris.

Digitaliseringsstyrelsen har truffet to afgørelser i medfør af disse bestemmelser i graveloven. Den ene sag vedrørte adgang til at etablere en stikledning til en slutbrugers adresse, hvor slutbrugerens ejendom til alle sider var omgivet af en ejendom ejet af en anden, der nægtede adgang til at etablere stikledningen i den private fællesvej, som førte frem til den pågældende slutbrugers adresse. Den anden sag vedrørte adgang frem til kysten med henblik på etablering af et søkabel, så nettet kunne føres frem til adgangspunkter i bygninger ejet af slutbrugere på en ø. I begge sager traf Digitaliseringsstyrelsen afgørelse om, at ejerne af ejendommene skulle give adgang til etablering af nettet på deres ejendom. Digitaliseringsstyrelsens afgørelser forholdt sig til, hvorvidt der eksisterede andre muligheder for etablering af den pågældende ledning frem til de pågældende bygningers adgangspunkter, hvilket ikke var tilfældet. Digitaliseringsstyrelsens afgørelser fastsatte vilkår om gæsteprincip. Det indebærer, at nedgravede kabler/ledninger med tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester skal fjernes, omlægges eller sikres for ledningsejers regning på begæring af vedkommende arealejer, såfremt det godtgøres, at fjernelsen, omlægningen eller sikringen er nødvendig for iværksættelsen af bygnings- eller jordarbejder eller for den brug, arealejeren agter at gøre af grunden.

Gravelovens regler er en implementering af infrastrukturdirektivets artikel 9, stk. 1, om, at medlemsstaterne sikrer, at alle udbydere af offentlige kommunikationsnet har ret til at etablere deres net for egen regning frem til adgangspunktet. Gravelovens regler implementerer desuden infrastrukturdirektivets artikel 9, stk. 3, 2. afsnit, der bestemmer, at opnås der ikke inden

to måneder efter datoen for modtagelsen af den formelle anmodning om adgang enighed om den i stk. 1 eller 2 omhandlede adgang, sikrer medlemsstaterne, at hver part har ret til at henvise spørgsmålet til det kompetente nationale tvistbilæggelsesorgan for at få vurderet, om kravene i nævnte stykker er opfyldt. Det nationale tvistbilæggelsesorgan træffer under fuld hensyntagen til proportionalitetsprincippet en bindende afgørelse for at bilægge tvisten.

2.5.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Forordningen om gigabitinfrastruktur bestemmer i artikel 11, stk. 1, at uden at det berører ejendomsrettigheder, har alle udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet ret til at udrulle deres net for egen regning frem til adgangspunktet.

Forordningens artikel 13 om tvistbilæggelse henviser ikke til artikel 11, stk. 1. Dermed indebærer forordningen en afskaffelse af infrastrukturdirektivets EU-retlige forpligtelser til at sikre, at sager om retten til at udrulle et net frem til adgangspunktet kan indbringes for et tvistbilæggelsesorgan. Forordningen indeholder heller ikke andre proceduremæssige regler for, hvordan retten i artikel 11, stk. 1, nærmere kan anvendes.

Forordningens artikel 1, stk. 3, bestemmer, at medlemsstaterne kan opretholde eller indføre foranstaltninger, der er i overensstemmelse med EU-retten, og som er strengere eller mere detaljerede end minimumskravene i forordningen om gigabitinfrastruktur, hvis foranstaltningerne har til formål at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur eller muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur. Undtagelser til dette fremgår udtømmende af artikel 1, stk. 4, hvor artikel 11, stk. 1, ikke fremgår. Der er dermed ikke noget til hinder for at opretholde eksisterende foranstaltninger på det område, som artikel 11, stk. 1, i forordningen regulerer, i overensstemmelse med artikel 1, stk. 3.

2.5.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Da dette område har været det eneste eksempel på, at de klageadgange, som blev indført i graveloven som følge af infrastrukturdirektivet, er blevet benyttet, vurderer Digitaliseringsministeriet det relevant fortsat at sikre konkrete pligter for private grundejere og en klageadgang på dette område. Reglerne har konkret bidraget til, at slutbrugere, der ellers ikke ville kunne have fået adgang til bredbåndsforbindelser, fik mulighed for dette.

Reglerne indebærer en pligt til at acceptere tilstedeværelsen af underjordiske ledninger, der ikke har betydning for den daglige anvendelse af ejen-

dommen. Som følge af de konkrete vilkår om gæsteprincip i Digitaliseringsstyrelsens afgørelser har styrelsens kompetence til at afgøre sagerne ikke medført nogen indskrænkninger i de fremtidige muligheder for brug af den pågældende private grund, da de på grunden etablerede ledninger vil skulle fjernes, omlægges eller sikres, hvis dette nødvendiggøres af grundejerens ønskede anvendelse af grunden.

Samtidigt vil der i nogle situationer kunne være behov for at føre kabler frem mod en mast til radiokommunikationsformål, hvor de samme problemstillinger med grundejernes accept vil kunne gøre sig gældende, og hvor ledningen vil kunne placeres på tilsvarende vis uden at være indgribende i forhold til brugen af den pågældende ejendom. Imidlertid dækker de gældende regler alene den situation, hvor et net skal etableres frem til en bygnings adgangspunkt, og vil dermed ikke kunne benyttes, hvis der opstår udfordringer med at opnå adgang til at etablere et net frem til en mast til radiokommunikationsformål.

2.5.4. Den foreslåede ordning

Den gældende bestemmelse i gravelovens § 9 j, stk. 2, med de tilhørende klagebestemmelser og afgørelseskompetencer for Digitaliseringsstyrelsen, videreføres i dansk ret som en national bestemmelse, der dog supplerer den principielle ret til at få adgang til etablering af et net frem til en bygnings adgangspunkt, der uden nærmere angivelse af klageadgange eller proces fremgår af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Ordningen udvides således, at adgang fremover vil kunne opnås på tilsvarende vis, når et net skal etableres frem til en mast til radiokommunikationsformål.

2.6. Procedure for ansøgninger om anlægstilladelser og anlægsrettigheder

2.6.1. Gældende ret

Etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet, herunder overjordiske elementer som master til radiokommunikationsformål, antennesystemer på eksisterende høje konstruktioner, teknikhuse og teknikskabe, samt underjordiske elementer som føringsrør, kabler og kabelbrønde, kan kræve forskellige myndighedstilladelser i henhold til forskellig lovgivning. Etablering af underjordiske netelementer kræver ofte tilladelser til gravning i vej efter vejlovens § 73 (gravetilladelser), til byggeri efter bygningsreglementet (byggetilladelser) og til at opføre bebyggelse i landzone efter planlovens § 35 (landzonetilladelse). Ansøgninger om gravetilladelse, byggetilladelse og

landzonetilladelse behandles af den lokale kommune, bortset fra gravetilladelser vedrørende statsvejene, som behandles af Vejdirektoratet.

Dertil kommer tilladelser og dispensationer i henhold til eksempelvis naturbeskyttelsesloven, skovloven, museumsloven og bygningsfredningsloven.

Fælles for lovgivningen om disse forskellige tilladelser er, at der ikke gælder lovbestemte tidsfrister for myndighedernes sagsbehandling af en ansøgning om tilladelse. Regeringen og Kommunernes Landsforening (KL) har dog med servicemålsaftalen i december 2015 indgået en aftale om at nedbringe sagsbehandlingstiderne for byggetilladelser. Konkret er der fastsat følgende servicemål for byggesager på 40 kalenderdage for mindre kompliceret byggeri og på 50-60 kalenderdage for mere kompliceret byggeri. Servicemålsaftalen har dog ikke karakter af lovgivning.

Der er en række situationer, hvor etablering af de nævnte elementer enten ikke er omfattet af noget krav om tilladelse, eller hvor der eksisterer en undtagelse fra et krav om tilladelse. Undtagelser fra krav om tilladelser af elementer af elektroniske kommunikationsnet findes således i bygningsreglementets § 5, stk. 1, nr. 9 og 11, hvorved opførelse af og om- og tilbygninger til teknikhuse til elektroniske kommunikationsnet eller tjenester med et areal på højst 50 m² samt bærerør, befæstelser og antennesystemer, der anvendes til radiokommunikation i elektroniske kommunikationsnet, jf. telelovens § 2, nr. 4 og 5, herunder radiofrekvens- eller kabelbaseret teleinfrastruktur, skal overholde bygningsreglementet, men kan udføres uden ansøgning om byggetilladelse. Eksplicitte undtagelser findes også i planlovens § 36, stk. 1, nr. 17, 19 og 21, hvorefter landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, ikke kræves til antennesystemer til radiokommunikation i elektroniske kommunikationsnet med tilhørende frekvens- eller kabelbaseret teleinfrastruktur i neutrale farver, som opsættes på eksisterende master, siloer eller høje skorstene m.v., når bebyggelsens højde ikke dermed forøges. Undtagelsen gælder desuden teknikskabe eller teknikhuse i neutrale farver med en grundplan på maksimalt 2 m2 og en højde på maksimalt 3 m til brug for de antenner, der er nævnt i nr. 17, og som opsættes på eller umiddelbart ved masten, siloen eller skorstenen m.v. og trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil, der opsættes på fysisk infrastruktur eller på arealer, medmindre kommuneplanen indeholder retningslinjer om, at den fysiske infrastruktur eller arealet har en arkitektonisk, historisk eller naturmæssig værdi, eller der er hensyn til den offentlige sikkerhed, eller medmindre de samme værdier og hensyn fremgår af bekendtgørelser udstedt i medfør af loven.

Det konkrete sted, hvor et anlægsarbejde skal udføres, kan være omfattet af eksempelvis fredninger og andre beskyttelsesregler for området eller for konkrete bygninger, naturelementer eller fortidsminder m.v. i området, der både kan udløse krav om yderligere tilladelser end eksempelvis bygge- og landzonetilladelserne til en mast til radiokommunikationsformål, men som også kan medføre, at etablering af elementer, der vil kunne etableres tilladelsesfrit andre steder, vil kræve tilladelser det pågældende sted. Sådanne fredninger og beskyttelsesregler kan være inden for kommunens kompetence, men kan også udløse krav om tilladelser fra eksempelvis Kystdirektoratet, Slots- og Kulturstyrelsen, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, Miljøstyrelsen m.fl. Særligt i nærheden af lufthavne m.v. kan der kræves tilladelse fra Trafikstyrelsen til eksempelvis etablering af master til radiokommunikationsformål. Det indebærer, at etablering af den samme infrastruktur kan kræve tilladelse fra en række forskellige myndigheder.

Der eksisterer ikke i dansk ret regler om, at en tilladelse til at udføre et anlægsarbejde anses for givet, hvis en myndighed overskrider en given tidsfrist fra ansøgningstidspunktet, med undtagelse af sager omfattet af bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt.

Der er ikke lovbestemte krav om, at ansøgninger om anlægstilladelse skal kunne indgives via dertil indrettede digitale systemer, eller at disse systemer skal have visse nærmere bestemte funktioner. I praksis er der udbredt adgang til at indgive ansøgninger via digitale platforme som eksempelvis Byg og Miljø eller andre systemer, der kan tilgås fra virk.dk. Disse systemer er typisk ejet af den myndighed, der har ansvaret for behandlingen af den givne typer ansøgninger. I de tilfælde, hvor der ikke er et egentligt system til indgivelsen af ansøgningerne, kan ansøgninger ofte indgives elektronisk via e-mail.

Det følger af straffelovens § 27, stk. 2, at statslige myndigheder og kommuner alene kan straffes i anledning af overtrædelser, der begås ved udøvelse af virksomhed, der svarer til eller kan sidestilles med virksomhed udøvet af private.

For så vidt angår gravetilladelser følger det af vejlovens § 73, stk. 1, at der skal søges om vejmyndighedens tilladelse, inden der foretages forandringer, herunder opgravning m.v., på en offentlig vejs areal. Uopsættelige reparationsarbejder på ledninger kan dog udføres uden tilladelse, når der snarest herefter sker anmeldelse til vejmyndigheden. Det følger af vejlovens § 3, nr. 1, at ved en vejmyndighed forstås den myndighed, som administrerer en offentlig vej, jf. nr. 2, eller offentlig sti, jf. nr. 3. Offentlige veje er i vejloven

defineret som veje, gader, broer og pladser, der er åbne for almindelig færdsel, og som administreres af stat eller kommune efter denne lov. De offentlige veje inddeles i statsveje og kommuneveje, jf. § 3, nr. 2.

Ved private fællesveje forstås i henhold til § 10, nr. 3, i privatvejsloven veje, gader, broer eller pladser, der ikke er en offentlig vej, jf. nr. 1, og som fungerer som færdselsareal for anden ejendom end den ejendom, som færdselsarealet ligger på, når ejendommene ikke har samme ejer. I privatvejsloven sondres mellem private fællesveje på landet og private fællesveje i byer og bymæssige områder.

For private fællesveje i byer og bymæssige områder følger det af privatvejslovens § 67, stk. 2, at §§ 73-76 i vejloven om opgravning m.v. finder tilsvarende anvendelse på private fællesveje i byer og bymæssige områder.

For private fællesveje på landet er spørgsmålet om adgangen til at grave som udgangspunkt et privatretligt anliggende. Imidlertid blev der ved lov nr. 1568 af 12. december 2023 om ændring af privatvejsloven, lov om letbane på Ring 3 og lov om anlæg af en ny Storstrømsbro og nedrivning af den eksisterende Storstrømsbro indsat et kapitel 7 a i privatvejsloven, som omhandler gravearbejder med mere i forbindelse med ledninger, kabler og tilbehør hertil i private fællesveje og private fællesstier på landet. Det følger af lovens § 24 a, stk. 1, at kan der ikke opnås enighed mellem vejarealets ejer og en ledningsejer om vilkårene for placering af ledninger, kabler og tilbehør hertil i et areal, der er taget i brug for en privat fællesvej eller privat fællessti, kan kommunalbestyrelsen efter ansøgning meddele tilladelse til, at de omhandlede ledninger, kabler og tilbehør hertil placeres i eller på den private fællesvej eller den private fællessti til forsyning af tilgrænsende eller nærliggende ejendomme efter gæsteprincippet, jf. § 70. En tilladelse forudsætter, at ledninger, kabler eller tilbehør hertil er omfattet af bestemmelser fastsat af transportministeren i medfør af stk. 7. Det følger af § 24 a, stk. 7, at transportministeren fastsætter regler om, hvilke ledninger, kabler og tilbehør hertil stk. 1 finder anvendelse på. Det følger af § 6, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1626 af 12. december 2023 om gravearbejder i offentlige vejarealer og private fællesveje på landet samt i byer og bymæssige områder, at bestemmelsen i § 24 a, stk. 1, i privatvejsloven finder anvendelse på følgende ledningstyper og tilbehør hertil 1) kabler og ledninger til brug for elektroniske kommunikationsnet, og 2) kabler og ledninger til brug for elnettet.

2.6.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Artikel 7 og 8 i forordningen om gigabitinfrastruktur indeholder særlige regler for sagsbehandlingen af ansøgninger om anlægstilladelser, som vedrører etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter.

Artikel 7, stk. 5, bestemmer, at de kompetente myndigheder udsteder eller giver afslag på tilladelser, som ikke vedrører anlægsrettigheder, senest fire måneder efter datoen for modtagelsen af en fuldstændig ansøgning om tilladelse.

Artikel 7, stk. 5, bestemmer videre, at de kompetente myndigheder fastslår, om ansøgningen om tilladelse eller anlægsrettigheder er fuldstændig, senest 20 arbejdsdage efter modtagelsen af ansøgningen, og opfordrer ansøgeren til at fremlægge eventuelle manglende oplysninger inden for denne frist.

Disse frister berører ikke andre specifikke frister eller forpligtelser, der fastsættes med henblik på den korrekte gennemførelse af proceduren for udstedelse af tilladelser, herunder klagesager, i overensstemmelse med EU-retten eller national ret, der overholder EU-retten. Dette gælder direkte i medfør af forordningen.

Forordningen åbner desuden op for, at medlemsstaterne fastsætter grunde, på baggrund af hvilke den kompetente myndighed i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde på eget initiativ kan forlænge disse frister. En sådan eventuel forlængelse skal være så kort som mulig og må ikke overstige fire måneder.

Artikel 7, stk. 6, i forordningen bestemmer, at uanset artikel 43, stk. 1, litra a), i direktiv (EU) 2018/1972 skal de kompetente myndigheder, hvis der ud over tilladelser kræves anlægsrettigheder på, over eller under offentlig eller i givet fald privat ejendom, med forudgående tilladelse fra ejeren eller i overensstemmelse med national ret, for at der kan etableres elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter, tildele sådanne anlægsrettigheder inden for perioden på fire måneder efter datoen for modtagelse af den fuldstændige ansøgning eller inden for den frist, som er fastsat i national ret, alt efter hvilken der er kortest, undtagen i tilfælde af ekspropriation.

Ved anlægsrettigheder forstås, jf. artikel 43 i teledirektivet under hensyntagen til direktivets engelske sprogversion, rettigheder meddelt af kompetente myndigheder til at installere faciliteter på, over eller under offentlig eller privat ejendom. Anlægsrettigheder skal derfor forstås som myndighedsafgørelser truffet i henhold til lovgivning, der meddeler en part en råderet over et areal. Begrebet omfatter derfor ikke tilladelser til at foretage anlægsarbej-

der eller situationer, hvor en offentlig myndighed stiller arealer ejet af myndigheden til rådighed på aftale- eller kontraktretligt grundlag, eksempelvis ved udlejning.

Artikel 8 bestemmer, at hvis den kompetente myndighed ikke har truffet en afgørelse inden for den gældende frist, der er omhandlet i artikel 7, stk. 5, betragtes tilladelsen som udstedt ved udløbet af denne frist. Medlemsstaterne kan bl.a. fravige dette, hvis operatøren kan indbringe sagen om fristoverskridelse for en tilsynsmyndighed.

Artikel 7, stk. 3, bestemmer, at alle operatører har ret til via et centralt informationssted at indgive ansøgninger i elektronisk format om alle nødvendige tilladelser eller fornyelser heraf eller anlægsrettigheder og til at indhente oplysninger om status på deres ansøgninger. Det følger af artikel 14, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at opgaverne for et centralt informationssted som omhandlet i bl.a. artikel 7, stk. 3, udføres af et eller flere kompetente organer udpeget af medlemsstaterne på nationalt, regionalt eller lokalt niveau.

2.6.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Det fremgår af initiativ 3 i teleaftalen af 26. juni 2025, at forordningen om gigabitinfrastruktur lægger op til, at tilladelser skal anses for givet stiltiende, hvis ikke en myndighed træffer afgørelse inden for fire måneder. For større anlægsarbejder uden eksplicit tilladelse og derved uden en vurdering af hensyn til sikkerheden, landskabet m.v. kan princippet om stiltiende tilladelse dog være problematisk. Udgangspunktet om stiltiende tilladelse kan fraviges, hvis der i stedet indføres en klageadgang.

Digitaliseringsministeriet finder i forlængelse heraf ikke princippet om stiltiende tilladelse hensigtsmæssig, ligesom telebranchen har udtrykt bekymring for retssikkerheden ved en implicit tilladelse. Princippet bør fraviges til fordel for en klageadgang.

Klager over fristoverskridelse kan have karakter af klage over, at en igangværende sag ikke er afsluttet, eller af, at en sag er afsluttet med forsinkelse. I klager vedrørende igangværende sager kan det være relevant at kunne tilskynde den kompetente myndighed til hurtigst muligt at træffe afgørelse i sagen. I alle klager vil en mulighed for en form for efterfølgende sanktion for fristoverskridelsen være relevant. Forpligtelserne i forordningens artikel 7 vedrørende tilladelser og de foreslåede bestemmelser i §§ 28 og 41 vedrører dog specifikt udøvelsen af myndighedsopgaver. Der kan derfor ikke indføres hjemmel til at straffe den kompetente myndighed (hverken i form af

bøde eller adm. bødeforelæg) for manglende overholdelse af sagsbehandlingstidsfristen.

Digitaliseringsministeriet finder det endvidere i visse sager uhensigtsmæssigt, at reglerne i forordningen alene finder anvendelse på sager om etablering af VHC-net og tilhørende faciliteter. Det gælder navnlig i sager om etablering til master om radiokommunikationsformål. I disse sager vil det kunne være vanskeligt for de kompetente myndigheder at fastslå, om den ansøgte mast skal være vært for elementer af VHC-net eller ej. Desuden vil der senere i ansøgningsprocessen kunne indkomme anmodninger om at få adgang til masten fra andre parter, der ønsker at opsætte elementer af VHC-net i masten, hvorved masten vil blive omfattet af sagsbehandlingsfristerne i forordningen om gigabitinfrastruktur undervejs i sagsbehandlingen.

Digitaliseringsministeriet vurderer, at gyldige grunde til forlængelser af fristerne i forordningen om gigabitinfrastruktur bør fastsættes i en samlet bekendtgørelse udarbejdet blandt de kompetente ressortministerier, frem for at disse gyldige grunde fastsættes i den respektive tilladelseslovgivning, da dette vil kunne medføre en uigennemsigtig regelfragmentering.

Digitaliseringsministeriet har overvejet, at når forordningen om gigabitinfrastruktur finder anvendelse på vejlovgivningens område, vil vejmyndighederne i forbindelse med behandlingen af sager om gravetilladelse skulle vurdere, om sagen er omfattet af forordningen. Er det tilfældet, vil vejmyndigheden bl.a. skulle overholde forordningens sagsbehandlingsfrister. Digitaliseringsministeriet har i arbejdet med konsekvenserne af forordningen om gigabitinfrastruktur haft fokus på, hvordan det sikres, at samme regler så vidt muligt vil finde anvendelse uagtet, om de skal behandles efter forordningen eller vejlovgivningen.

Digitaliseringsministeriet vurderer, at kravene i forordningen om gigabitinfrastruktur til mulighederne for indgivelse af elektroniske ansøgninger og de nærmere funktionalitetskrav i den forbindelse allerede kan være opfyldt af nogle af de elektroniske ansøgningsplatforme, som myndigheder i Danmark benytter, mens andre ansøgningsplatforme vil kunne opfylde kravene med mindre justeringer. På enkelte områder kan der være tale om, at der skal udvikles nye, dog relativt simple platforme. Digitaliseringsministeriet vurderer, at det er den enkelte myndighed, der har ansvaret for behandlingen af en given type tilladelse, der også i dag har ansvaret for ansøgningernes indsendelsesproces, der bør have ansvaret for at sikre, at ansøgningsmulighederne lever op til forordningen om gigabitinfrastruktur.

2.6.4. Den foreslåede ordning

Digitaliseringsministeriet foreslår, at princippet om stiltiende tilladelse i forordningen om gigabitinfrastruktur fraviges til fordel for en klageadgang. Det fremgår af initiativ 3 i teleaftalen af 26. juni 2025, at det foreslås, at Digitaliseringsstyrelsen behandler klager over overskridelse af fristerne i forordningen. Hermed sikres en effektiv håndhævelse af sagsbehandlingsfristen samtidig med, at ulemperne ved stiltiende tilladelser undgås. Digitaliseringsstyrelsen vil i den forbindelse f.eks. kunne udstede påbud om at færdiggøre sagsbehandlingen, fremsætte kritik hvis fristen overskrides og pålægge en myndighed tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge overholdelsen af et påbud.

Det foreslås videre, at fristerne i forordningen om gigabitinfrastruktur udvides til at omfatte alle master til radiokommunikationsformål. Udvidelsen forventes at vedrøre meget få master, men vil kunne forebygge uklarhed over, hvilke regler en mast er omfattet af, og forhindre, at en mast som følge af en anmodning om fællesudnyttelse i løbet af ansøgningsprocessen først et stykke inde i processen bliver omfattet af fristerne.

Tilsvarende foreslås det, at der i vejloven indsættes en ny § 73 a, hvor samme sagsbehandlingsfrister som i forordningen vil gælde for gravetilladelser. Det vil være nyt, at vejloven indeholder frister for sagsbehandlingen, som vejmyndigheder skal overholde. Det er dog samtidig også Digitaliseringsministeriets vurdering, at sagsbehandlingen af gravetilladelser under normale omstændigheder er kortere end de frister, der foreslås, og derfor ikke vil give anledning til problemer for vejmyndighederne at overholde. De foreslåede sagsbehandlingsregler vil bl.a. medføre, at vejmyndigheden skal tage stilling til, om en ansøgning er fuldstændig, senest 20 arbejdsdage efter modtagelse af ansøgningen. Ligeledes skal vejmyndigheden træffe afgørelse senest 4 måneder efter modtagelsen af en fuldstændig ansøgning. Fristen på 4 måneder kan dog udsættes én gang med op til 4 måneder, hvis der er en saglig begrundelse for udsættelsen. De samme frister vil også finde anvendelse i forbindelse med behandlingen af ansøgninger for private fællesveje i byerne, da reglerne i vejlovens § 73, stk. 1-6 og 8 og §§ 74-76 ligeledes finder anvendelse, når der foretages forandringer, herunder opgravning m.v., på og ved private fællesveje i byer og bymæssige områder, jf. forslaget til § 67, stk. 2, som bliver stk. 1.

Endelig foreslår Digitaliseringsministeriet, at det vil være den enkelte kompetente myndighed, der behandler en given type ansøgning om tilladelse eller anlægsrettighed, der vil skulle etablere og drive et centralt informations-

sted, der opfylder kravene i artikel 7, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur og via hvilket operatører vil kunne indgive ansøgninger i elektronisk format om alle nødvendige tilladelser eller fornyelser heraf eller anlægsrettigheder og til at indhente oplysninger om status på deres ansøgninger.

2.7. Oplysninger om fysisk infrastruktur m.v.

2.7.1. Gældende ret

Siden 2016 har der i graveloven, som implementerer dele af infrastrukturdirektivet været regler, der forpligter netoperatører til på anmodning at give udbydere af elektroniske kommunikationsnet adgang til oplysninger om deres eksisterende passive fysiske infrastruktur med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og give andre netoperatører adgang til oplysninger om deres eksisterende passive fysiske infrastruktur med henblik på etablering af elementer af andre net. Det drejer sig om oplysninger om område og føringsvej og type og anvendelse af den passive fysiske infrastruktur. Adgang til oplysningerne skal gives senest 2 uger efter modtagelsen af anmodningen om adgang til oplysningerne på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår, herunder hvad angår en eventuel pris. Ministeren for digitalisering er bemyndiget til at fastsætte regler om begrænsning af adgang til oplysninger, når det er nødvendigt af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden, den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder. Sådanne begrænsninger er fastsat i bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v.

Tilsvarende skal netoperatører i medfør af graveloven på anmodning give udbydere af elektroniske kommunikationsnet adgang til at foretage anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af sin eksisterende passive fysiske infrastruktur med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og give andre netoperatører adgang til at foretage anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af sin eksisterende passive fysiske infrastruktur med henblik på etablering af elementer af andre net. Adgang til anlægsopmålinger skal gives senest 2 uger efter modtagelsen af anmodningen på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår, herunder hvad angår en eventuel pris. Ministeren for digitalisering er bemyndiget til at fastsætte regler om begrænsning af retten til at kunne foretage anlægsopmålinger, når det er nødvendigt af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden, den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder. Sådanne begrænsninger er fastsat i bekendtgørelse

nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v.

Ledningsejerregistret (LER) er et landsdækkende register over alle ledningsejere og i hvilke områder ledningsejernes ledninger er placeret. Klimadatastyrelsen, under Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, er myndighed for lov om Ledningsejerregistret (LER-loven) og de dertilhørende bekendtgørelser og driver LER. Formålet med LER er at reducere antallet af graveskader på de ledninger, som er gravet ned i jorden. LER indeholder oplysninger om ledningsejere og er derfor ikke et ledningsregister over selve de nedgravede ledninger. Gennem LER kan entreprenører og andre graveaktører hurtigt og nemt kan få kontakt til ejerne af de nedgravede ledninger, der findes i et aktuelt graveområde, og få udleveret ledningsoplysninger. LER omfatter også oplysninger om passive elementer af den nedgravede infrastruktur, eksempelvis føringsrør. Det fremgår af § 18 i LER-loven, at klima-, energi- og forsyningsministeren har hjemmel til at fastsætte regler om, hvordan indberetningen af føringsrør til brug for samføring skal foregå. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at en ledningsejer kan udlevere oplysninger om føringsrør gennem Ledningsejerregistret, herunder om, hvilke oplysninger ledningsejeren skal udlevere. Ministeren kan også fastsætte regler om, hvordan forespørgsel i Ledningsejerregistret til brug for samføring skal foregå. Bestemmelsen findes for at hjemle, at ministeren kan understøtte kapitel 2 i graveloven, og er udmøntet i kapitel 5 i bekendtgørelsen om Ledningsejerregistret, der bl.a. omhandler samføring. Samføring er en proces, hvor én ledningsejer bruger en anden ledningsejers føringsrør til at føre egne ledninger, dog uden at blive en del af ledningsejerens ledningsnet. Det fremgår af bekendtgørelsens § 36, at en ledningsejer skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til oplysninger om ejerens eksisterende passive fysiske infrastruktur, med henblik på samføring i overensstemmelse med bestemmelserne.

Mastedatabasen, som drives af Digitaliseringsstyrelsen under Digitaliseringsministeriet i henhold til den gældende mastelovs § 16 med tilhørende bekendtgørelser, indeholder oplysninger om eksisterende og planlagte antennepositioner i Danmark. Grundlaget for oplysningerne i mastedatabasen om eksisterende antennepositioner er den forpligtelse for indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) til at indsende oplysninger om placering af eksisterende antennepositioner til Digitaliseringsstyrelsen, der i medfør af mastelovens § 16, stk. 6-7, er fastsat i § 1 i bekendtgørelse nr. 955 af 4. august 2010 om offentliggørelse af oplysninger om radiodækningsplaner og eksi-

sterende antennepositioner samt indberetning af oplysninger om eksisterende antennepositioner (offentliggørelsesbekendtgørelsen). Grundlaget for oplysningerne i mastedatabasen om planlagte antennepositioner er den forpligtelse for indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser til offentlige mobilkommunikationsnet med tilhørende basale tjenester og virksomheder, der i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed har tilladelse til landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet, til at indsende radiodækningsplaner rækkende minimum 2 år frem til Digitaliseringsstyrelsen.

Formålet med mastedatabasen er at skabe større grad af gennemsigtighed med placeringen af antenner. Via mastedatabasen kan alle interesserede få oplysning om, hvor eksisterende antenner er placeret, det område, hvor det påtænkes at placere antenner, og den tjenestetype og teknologi, som antennepositionen anvendes til. Det er endvidere muligt at få oplysninger om adressen, hvor en antenne er placeret, samt hvilken operatør, der ejer antennen. Databasen indeholder ikke direkte oplysninger om de fysiske master, som mange af antennerne sidder i, men ved brug af satellitfoto er det muligt at se, hvorvidt antennen sidder i en mast eller på en anden konstruktion, og derved lokalisere eksisterende master med henblik på fælles udnyttelse.

Europa-Kommissionen har vedtaget gennemførelsesforordning 2020/1070 af 20. juli 2020 om angivelse af karakteristika for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i henhold til artikel 57, stk. 2 i direktiv 2018/1972/EU om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation. Gennemførelsesforordning 2020/1070 er efterfølgende blevet ændret ved Kommissionens gennemførelsesforordning 2024/2000 af 24. juli 2024 om ændring af gennemførelsesforordning 2020/1070 med henblik på at rationalisere rapporteringen om dens anvendelse og fremme anvendelsen af aktive antennesystemer. Det fremgår af artikel 3 i gennemførelsesforordningen, at operatører, der har udrullet trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i klasse E2 eller E10 i overensstemmelse med betingelserne i gennemførelsesforordningens artikel 3, stk. 1, skal senest en måned efter udrulningen af hvert af disse adgangspunkter underrette den nationale kompetente myndighed (dvs. Digitaliseringsstyrelsen) om installationen og placeringen af disse adgangspunkter samt om disse adgangspunkter opfylder kravene i gennemførelsesforordningens artikel 3, stk. 1, litra a) eller b).

2.7.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur forudsætter sammen med artikel 14, at medlemsstaterne udpeger kompetente organer, der skal etablere et eller flere centrale informationssteder, hvorigennem operatører kan

anmode om adgang til en række oplysninger om alle typer fysisk infrastruktur. Det omfatter således oplysninger om a) ethvert element i et net, der skal huse andre elementer i et net uden at blive et aktivt element i selve nettet, såsom rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, gadeskabe, antenneanlæg og pæle samt bygninger, herunder bygningernes tage og dele af deres facader eller indgange til bygninger, og alle andre aktiver, herunder gadeinventar såsom lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte og vejafgiftsportaler, samt bus- og sporvognsstoppesteder og metro- og togstationer, og b) hvis de ikke indgår i et net og ejes eller kontrolleres af offentlige organer: bygninger, herunder bygningernes tage og dele af deres facader eller indgange til bygninger, og alle andre aktiver, herunder gadeinventar såsom lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte og vejafgiftsportaler, samt bus- og sporvognsstoppesteder og metro- og togstationer.

Artikel 4 kræver, at der for ovenstående kan anmodes om adgang til oplysninger om infrastrukturens georefererede placering og forløb, type og nuværende brug, samt et kontaktpunkt, via et centralt informationssted. Artikel 4 forpligter netoperatører og offentlige organer til at stille disse oplysninger til rådighed via de centrale informationssteder, der er udpeget i den pågældende medlemsstat. Det er nyt set i forhold til graveloven og infrastrukturdirektivet, at oplysningerne skal udveksles via et centralt informationssted frem for bilateralt. Det følger af præambelbetragtning 29 i forordningen om gigabitinfrastruktur, at det centrale informationssted ikke behøver at hoste oplysningerne, forudsat at det sikrer, at det tilbyder indbyrdes forbindelser til andre digitale værktøjer såsom webportaler, digitale platforme, databaser eller digitale applikationer, hvor oplysningerne opbevares. Der kan derfor overvejes forskellige modeller for et centralt informationssted. Præambelbetragtning 29 indebærer således eksempelvis, at både egentlige kort over den fysiske infrastruktur som den eksisterende mastedatabase og informationsudvekslingsplatforme som Ledningsejerregistret i princippet vil kunne opfylde kravene i artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Netoperatører og offentlige organer skal i medfør af artikel 4 i forordningen også imødekomme rimelige anmodninger om undersøgelser på stedet af deres fysiske infrastruktur, hvilket er en forpligtelse, der er uafhængig af de centrale informationssteder. Dette svarer til retstilstanden efter graveloven, men følger nu direkte af forordningen.

Medlemsstaterne kan på grundlag af behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier fastlægge, hvilken national kritisk infrastruktur som defineret i national ret eller hvilke dele heraf der ikke er omfattet af disse forpligtelserne.

Disse regler finder endvidere ikke anvendelse, hvor a) den fysiske infrastruktur ikke er teknisk egnet til etablering af VHC-net eller tilhørende faciliteter, b) forpligtelsen til at levere oplysninger om visse typer eksisterende fysisk infrastruktur i henhold til stk. 1, første afsnit, ville være uforholdsmæssig baseret på en cost-benefit-analyse foretaget af medlemsstaten og en høring af interessenter, eller c) fysisk infrastruktur ikke er underlagt adgangsforpligtelser i overensstemmelse med artikel 3, stk. 10.

Forordningen om gigabitinfrastruktur foreskriver i artikel 13, at en række nærmere angivne typer tvister skal kunne indbringes for et nationalt tvistbilæggelsesorgan. Det er som følge af samme forordnings artikel 14, stk. 5, endvidere et krav, at medlemsstaterne udpeger et sådant organ for hver type tvist.

Én type tvist, der skal kunne indbringes for et sådant tvistbilæggelsesorgan, er tvister, der måtte opstå i forbindelse med rettighederne og forpligtelserne i artikel 4, herunder, hvis de oplysninger, der anmodes om, ikke er stillet til rådighed inden for de gældende frister, jf. artikel 13, stk. 1, litra b. For denne type tvister følger videre af artikel 13, stk. 1, at de kan indbringes af alle parter, og af artikel 13, stk. 2, at tvistbilæggelsesorganet skal træffe bindende afgørelse senest en måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om bilæggelse af tvisten.

2.7.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Mastedatabasen er fortsat relevant. Det gælder dels som et redskab i Digitaliseringsstyrelsens frekvensadministration, der muliggør det at følge med i udnyttelsen af frekvenstilladelser, der ikke specificerer nærmere placering eller antal af antennepositioner. Det gælder dels som et redskab for landzonemyndigheder, borgere, ejendomsmæglere og forskellige virksomheder, der interesserer sig for placeringen af master med henblik på fælles udnyttelse eller som et aspekt af landskabet, eller for placeringen af antennesystemer med henblik på optimal placering af modtageantenner m.v. Mastedatabasen vurderes også fortsat som et væsentligt bidrag til gennemsigtigheden for borgere, der har bekymringer vedrørende elektrofrekvent stråling. Et stort antal henvendelser vedrørende databasen indikerer, at den har offentlig interesse hos og skaber værdi for alle disse grupper.

Mastedatabasen er endvidere nødvendig for at leve op til den del af artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vedrører oplysninger om master til radiokommunikationsformål. Databasen vil i sin nuværende form delvist kunne understøtte, at operatører kan finde de påkrævede oplysninger om disse master. Der bør dog være tydeligere regler om oplysninger om

selve de fysiske master ud over de eksisterende regler om oplysninger om antennepositioner og radiodækningsplaner. Som følge af artikel 14 i forordningen om gigabitinfrastruktur vil Digitaliseringsstyrelsen skulle udpeges som det centrale informationssted efter artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur for master til radiokommunikationsformål, hvis mastedatabasen formelt skal udgøre dette centrale informationssted. Da der kan være visse nye byrder forbundet med særskilt indberetning af oplysninger om selve masterne for ejerne af master til radiokommunikation, bør der dog kunne foretages en cost-benefit-analyse som foreskrevet i artikel 4, stk. 7, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur, inden der fastsættes nærmere krav ud over de gældende krav om indberetning af antennepositioner og radiodækningsplaner, hvoraf visse oplysninger om de fysiske master allerede kan udledes i dag.

Mastedatabasens regelgrundlag er i dag spredt ud over den gældende mastelov og to forskellige bekendtgørelser, hvilket kan forenkles. Mastedatabasens regelgrundlag overlapper med indberetningsforpligtelsen vedrørende trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i artikel 3 i Kommissionens gennemførelsesforordning 2020/1070, hvilket der bør rettes op på.

Mastedatabasens oplysninger har potentielt sikkerhedsmæssige implikationer, da de viser, hvor væsentlige dele af kommunikationsnettene er placeret. Forsvarsministeriet, Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab samt Justitsministeriet bør derfor fortsat have adgang til at indstille, at oplysninger i mastedatabasen undtages fra offentliggørelse.

For nedgravet fysisk infrastruktur bør de oplysninger, der i dag udveksles gennem Ledningsejerregistret, i vid udstrækning kunne leve op til artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Som følge af artikel 14 i forordningen om gigabitinfrastruktur vil Klimadatastyrelsen skulle udpeges som det centrale informationssted efter artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur for nedgravet fysisk infrastruktur, hvis Ledningsejerregistret formelt skal udgøre dette centrale informationssted.

For fysisk infrastruktur, der er omfattet af artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur, men som ikke er en del af de oplysninger, der fremgår af mastedatabasen eller Ledningsejerregisteret, vil gennemførelse af artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur kunne indebære behov for etableringen af omfattende nye offentlige IT-systemer samt nye indberetningspligter for ejere af infrastruktur, der i visse tilfælde vil kunne være parallelle med indberetningspligter vedrørende beslægtet eller identisk information til an-

dre offentlige registre. Det gælder eksempelvis oplysninger om samtlige offentligt ejede bygninger, oplysninger om tog- og metrostationer samt busstoppesteder, oplysninger om lygtepæle og anden vejbelysning, oplysninger om vejskilte m.v. Samtidig er det ikke sikkert, at data om dette vil skabe værdi for operatørerne, herunder eksempelvis, hvis oplysningerne er tilgængelige fra andre offentlige eller private informationstjenester. For disse tilfælde bør der foretages en cost-benefit-analyse, som artikel 4, stk. 7, litra b, giver mulighed for, således, at infrastrukturtyper, hvor en gennemførelse af artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur giver uforholdsmæssige byrder for dem, der vil skulle stille oplysningerne til rådighed, kan undtages.

Der bør være mulighed for på et senere tidspunkt at udpege de myndigheder, der skal varetage eventuelle centrale informationssteder efter artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur, som ikke undtages som følge af denne cost-benefit-analyse eller af andre grunde, som er forenelige med forordningen om gigabitinfrastruktur.

Mastedatabasen indeholder efter gældende ret radiodækningsplaner, det vil sige planlagte antennepositioner. Planlagte antennepositioner indebærer ofte en indikation af, at der planlægges etablering af en mast til radiokommunikationsformål på det pågældende sted. Disse radiodækningsplaner vil derfor kunne opfylde den delmængde af artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vedrører annoncering af planlagte anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikationsformål, idet der dog kan være behov for at fastsætte nærmere regler herom.

Tvister om, at de oplysninger omfattet af artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vil kunne tilgås via mastedatabasen eller Ledningsejerregistret, ikke er stillet til rådighed, må antages at være usandsynlige, da mastedatabasen er et kort, og svartiderne på anmodninger via Ledningsejerregistret typisk er under to timer. Formelt er der dog et krav i forordningen om at udpege et tvistbilæggelsesorgan til disse tvister. Der bør herved være tale om den samme myndighed, der ejer det system, hvorigennem oplysningerne stilles til rådighed. Tvister om undersøgelser på stedet i henhold til artikel 4, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, har dog ingen relation til de centrale informationssteder, men vedrører bilaterale anmodninger parterne imellem, og svarer til tvister, som Digitaliseringsstyrelsen i dag kan behandle i henhold til gravelovens § 9 m, stk. 5 og 6.

2.7.4. Den foreslåede ordning

De foreslåede §§ 12 og 13 viderefører den gældende retstilstand efter mastelovens § 16, herunder dele af tilhørende bekendtgørelser, under hensyntagen til praksis og nye EU-regler.

Enkelte centrale pligter og regler flyttes fra offentliggørelsesbekendtgørelsen til den foreslåede § 12, og de resterende nærmere regler om indberetning til mastedatabasen vil kunne fastsættes i én samlet bekendtgørelse udstedt af Digitaliseringsstyrelsen frem for i to forskellige bekendtgørelser udstedt af henholdsvis ministeren for digitalisering og Digitaliseringsstyrelsen. Det vil således fremover følge direkte af loven frem for af bekendtgørelsen, at indehavere af fladetilladelser skal indberette eksisterende antennepositioner, ligesom loven også vil kodificere den praksis, hvorefter alle indehavere af fladetilladelser – og ikke kun indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser til offentlige mobilkommunikationsnet med tilhørende basale tjenester og virksomheder, der i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed har tilladelse til landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet – allerede i dag indberetter radiodækningsplaner. Ligeledes vil adgangen for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab, Forsvarsministeriet og Justitsministeriet til at indstille, at visse oplysninger skal undtages fra offentliggørelse af eller adgang til oplysningerne af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar, fremover følge direkte af loven frem for af en bekendtgørelse hertil.

I den foreslåede § 12 indføres en ny bemyndigelse for Digitaliseringsstyrelsen til at fastsætte nærmere regler om, hvordan netoperatører og offentlige organer stiller oplysninger om master til radiokommunikationsformål til rådighed efter artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Med bestemmelsen udpeges Digitaliseringsstyrelsen til centralt informationssted efter artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur for så vidt angår master til radiokommunikationsformål. Bestemmelsen vil også muliggøre, at Digitaliseringsstyrelsen fastsætter undtagelser fra artikel 4, stk. 1 og 3, på dette område, hvor det er foreneligt med forordningen om gigabitinfrastruktur.

I den foreslåede § 12 indføres også en ny bemyndigelse for Digitaliseringsstyrelsen til at fastsætte nærmere regler om, hvordan netoperatører og offentlige organer stiller oplysninger om planer om anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikationsformål til rådighed i overensstemmelse med artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Med bestemmelsen udpeges Digitaliseringsstyrelsen til centralt informationssted efter artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur for så vidt angår planlagte anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikationsformål. Bestemmelsen vil også muliggøre, at Digitaliseringsstyrelsen fastsætter undtagelser

fra artikel 6 på dette område, hvor det er foreneligt med forordningen om gigabitinfrastruktur. Digitaliseringsstyrelsen udpeges ikke med bestemmelsen til det centrale informationssted for nogen andre typer anlægsarbejder efter artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Med den foreslåede § 13 fjernes overlappet mellem artikel 3 i Kommissionens gennemførelsesforordning 2020/1070 og reglerne om mastedatabasen, således, at reglerne i den foreslåede § 12 viger for gennemførelsesforordningen, idet der dog fortsat kan fastsættes supplerende regler set i forhold til gennemførelsesforordningen, f.eks. om indberetning af oplysninger om trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, som gennemførelsesforordningen ikke stiller krav om. Med § 13 vil Digitaliseringsstyrelsen også blive bemyndiget til at fastsætte regler om eventuel offentliggørelse af oplysninger indberettet efter gennemførelsesforordningen, hvilket ikke er reguleret i gennemførelsesforordningen.

Digitaliseringsstyrelsen vil blive udpeget som tvistbilæggelsesorgan i henhold til artikel 13, stk. 1, litra b, jf. artikel 4, for to typer tvister: Dels eventuelle tvister om manglende udlevering af oplysninger om eksisterende master til radiokommunikationsformål og dels eventuelle tvister om adgang til undersøgelser på stedet i henhold til artikel 4, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Med den foreslåede ændringsbestemmelse til LER-loven i § 58 fastsættes regler, hvorved Ledningsejerregistret og dermed Klimadatastyrelsen bliver det centrale informationssted i henhold til artikel 4 i forordning om gigabitinfrastruktur for så vidt angår nedgravet fysisk infrastruktur.

Den foreslåede ændring i LER-loven § 18, stk. 1, viderefører klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse, som giver ministeren hjemmel til at fastsætte regler til brug for samføring, så Ledningsejerregistret også kan understøtte reglerne indeholdt i forordningen om gigabitinfrastruktur artikel 4 om gennemsigtighed med hensyn til fysisk infrastruktur. Artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur omhandler dog alle former for passiv fysisk infrastruktur. Det er derfor præciseret, at forpligtelsen i relation til artikel 4, stk. 3, kun omfatter en delmængde af fysisk infrastruktur (nedgravet), jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Bekendtgørelser udstedt efter den nye § 18 vil udelukkende sætte regler for, hvordan oplysninger om nedgravet passiv fysisk infrastruktur skal foregå gennem Ledningsejerregistret, og hvordan ledningsejere skal udlevere oplysninger til forespørgeren.

Det foreslås i § 18, stk. 2, at der indsættes en ny bemyndigelse til klima-, energi- og forsyningsministeren, til at fastsætte regler om, hvordan oplysninger til brug for samføring skal udleveres gennem Ledningsejerregisteret.

Det foreslås i § 18, stk. 3, at bemyndigelsen i den tidligere stk. 2 til klima-, energi- og forsyningsministeren, til at fastsætte regler om, hvordan forespørgsel i Ledningsejerregistret til brug for samføring skal foregå, videreføres.

Bemyndigelserne foreslås indsat i loven, så klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan en graveaktør eller ledningsejer, herunder de i artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur forpligtede netoperatører og offentlige organer, kan benytte de af Ledningsejerregistret udstillede løsninger, til at forespørge oplysninger efter artikel 4, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur og hvordan oplysningerne skal udleveres, for herunder at kunne overholde reglerne i artikel 4, stk. 1 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur om gennemsigtighed med hensyn til fysisk infrastruktur med henblik på etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v. Artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur omhandler dog alle former for passiv fysisk infrastruktur. Det er derfor præciseret, at forpligtelsen i relation til artikel 4, stk. 1 og 3, kun omfatter en delmængde af fysisk infrastruktur (nedgravet), jf. artikel 2, nr. 4. Bekendtgørelser udstedt efter den nye § 18 vil udelukkende sætte regler for fysisk, passiv nedgravet infrastruktur.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan herunder også fastsætte regler om, at søgningen skal ske gennem Ledningsejerregistret, som Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet stiller til rådighed.

Artikel 13, stk. 1, litra b, og stk. 2, 4 og 5, jf. artikel 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur medfører desuden behov for at udpege et tvistbilæggelsesorgan for eventuelle tvister vedrørende manglende udlevering af oplysninger om føringsrør eller nedgravet fysisk infrastruktur omfattet af artikel 4, stk. 1, såfremt de vedrører oplysninger omfattet af § 18, stk. 2.

Der foreslås tilføjet et nyt § 18 a, hvorved tvister om manglende udlevering af oplysninger jf. artikel 4, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. § 18, stk. 2, kan indbringes for Klimadatastyrelsen. Det forventes, at Klimadatastyrelsen vil varetage klager over manglende udlevering af oplysninger

om nedgravede føringsrør. Ledningsejerregistret rykker på nuværende tidspunkt ledningsejerne i tilfælde af manglende udlevering af ledningsoplysninger, og det forventes at en sådan proces videreføres.

Med den foreslåede § 14 bemyndiges Digitaliseringsstyrelsen til at fastsætte regler om, at artikel 4, stk. 1, 3 og 5, i forordningen i gigabitinfrastruktur, ikke finder anvendelse. Bemyndigelsen muliggør bl.a., at Digitaliseringsstyrelsen undersøger nærmere, hvilke krav i artikel 4, stk. 1 og 3, der ikke allerede opfyldes af mastedatabasen eller Ledningsejerregisteret, der eksempelvis vil kunne medføre uforholdsmæssige byrder for de netoperatører og offentlige organer, der skal stille oplysningerne til rådighed. Det vil skulle ske i overensstemmelse med artikel 4, stk. 7, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Med den foreslåede § 14 bemyndiges desuden ministeren for digitalisering til efter forhandling med vedkommende minister at udpege de kompetente organer, der skal udføre opgaver vedrørende sådanne centrale informationssteder om fysisk infrastruktur efter artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur, der ikke er dækket af reglerne i den foreslåede § 12, de foreslåede ændringer til LER-loven, eller de undtagelser til artikel 4, som ventes fastsat af Digitaliseringsstyrelsen i medfør af den foreslåede bemyndigelse hertil.

2.8. Krav om etablering af bygningsintern fysisk infrastruktur i forbindelse med nybyggeri og større renoveringsarbejder

2.8.1. Gældende ret

Siden 2016 har der i graveloven, der implementerer dele af infrastrukturdirektivet, været regler, hvorefter der er krav om at alle nyopførte bygninger på en slutbrugers område, som der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016, skal være udstyret med højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, der når frem til nettermineringspunkterne. Endvidere er der krav om, at alle nyopførte flerfamiliehuse, som der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016, skal være udstyret med et adgangspunkt. Disse krav gælder også ved større renoveringsarbejder, som der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016. Ministeren for digitalisering er bemyndiget til at fastsætte regler om undtagelse af bygningstyper og kategorier af større renoveringsarbejder fra disse krav i tilfælde, hvor kravene vil medføre uforholdsmæssige konsekvenser for en bygherre, eller hvor højhastighedsforberedelse ikke kan anses som relevant. Sådanne undtagelser er fastsat i bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v.

2.8.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Artikel 10, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, bestemmer, at alle nyopførte bygninger og bygninger, som gennemgår større renoveringsarbejder, herunder samejede elementer, for hvilke der er indgivet ansøgninger om byggetilladelser efter den 12. februar 2026, skal udstyres med en fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur og bygningsinterne fiberledningsnet, herunder forbindelser frem til det fysiske punkt, hvorfra slutbrugeren tilgår det offentlige net.

Artikel 10, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, bestemmer, at alle nyopførte flerfamiliehuse eller flerfamiliehuse, som gennemgår større renoveringsarbejder, for hvilke der er indgivet ansøgninger om byggetilladelser efter den 12. februar 2026, skal udstyres med et adgangspunkt.

Artikel 10, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, bestemmer, at senest den 12. februar 2026 skal alle bygninger, herunder samejede elementer heraf, der gennemgår større renoveringsarbejder som defineret i artikel 2, nr. 10, i direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne, udstyres med en fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur og bygningsinterne fiberledningsnet, herunder forbindelser frem til det fysiske punkt, hvorfra slutbrugeren tilgår det offentlige net, hvis dette ikke øger omkostningerne ved renoveringsarbejdet uforholdsmæssigt, og hvis det er teknisk muligt. Alle flerfamiliehuse, som gennemgår sådanne større renoveringsarbejder, skal også være udstyret med et adgangspunkt.

Artikel 10 i forordningen om gigabitinfrastruktur pålægger desuden medlemsstaterne at vedtage standarder eller tekniske specifikationer, som er nødvendige for gennemførelsen af stk. 1-3, og giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte undtagelser fra stk. 1-3 inden for nærmere angivne rammer.

Artikel 10, stk. 1 og 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur gælder for nybyggeri og for større renoveringsarbejder som defineret i artikel 2, nr. 9, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der alene omfatter anlægsarbejder på slutbrugerens sted, der omfatter strukturelle ændringer af hele den bygningsinterne fysiske infrastruktur eller en væsentlig del heraf, og som i overensstemmelse med national ret kræver en byggetilladelse. Hvilke bygge- og anlægsarbejder, der kræver en byggetilladelse, fremgår af § 2, jf. § 16, stk. 1, i byggeloven. Det følger heraf, at arbejder, der er omfattet af byggelovens § 2, ikke må påbegyndes uden byggetilladelse. Det drejer sig om opførelse af ny bebyggelse og tilbygning til bebyggelse, ombygning af og andre forandringer i bebyggelse, som er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven

eller de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser, ændringer i benyttelse af bebyggelse, som er væsentlige i forhold til bestemmelser i loven eller de i medfør af loven udfærdigede bestemmelser, nedrivning af bebyggelse, og vedligeholdelsesbyggearbejder, ombygninger og andre forandringer i bestående bebyggelse, som har betydning for energiforbruget i bygningen. Det følger af bygningsreglementets § 2, at bygningsreglementet finder anvendelse på tilsvarende typer af byggearbejder, som er omfattet af anvendelsesområdet i byggelovens § 2. I bygningsreglementets § 4 er angivet en række typer af bebyggelse, som bygningsreglementet ikke gælder for. I bygningsreglementets § 5 er angivet en række byggearbejder, som skal overholde bygningsreglementet, men som kan udføres uden forudgående ansøgning om byggetilladelse. I bygningsreglementets § 6 er angivet en række typer af bebyggelse, som helt eller delvist er undtaget fra overholdelse af reglerne i bygningsreglementet. Bygningsreglementet indeholder således i §§ 4-6 en række undtagelser til udgangspunktet i byggelovens § 2.

Artikel 10, stk. 1 og 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur skal således ikke forstås sådan, at enhver større renovering af dele af en bygning samtidig skal omfatte etablering af bygningsintern fysisk infrastruktur i overensstemmelse med de standarder eller tekniske specifikationer, der vil skulle fastsættes af Digitaliseringsstyrelsen i medfør af den foreslåede bestemmelse. Omfattet af begrebet større renoveringsarbejde som defineret i artikel 2, nr. 9, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil f.eks. være renovering af dele af en bygning, som omfatter gennemgående ændringer af rør- og kabelføring, herunder renovering af faldstammer, vand- og varmeforsyning, elledninger og kabel-tv m.v., og kun i det omfang, disse arbejder kræver en byggetilladelse.

Artikel 10, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur indebærer dog, at også større renoveringsarbejder som defineret i artikel 2, nr. 10, i direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne, kan udløse krav om etablering af bygningsintern fysisk infrastruktur og bygningsinterne fiberledningsnet i overensstemmelse med de standarder eller tekniske specifikationer, der vil skulle fastsættes af Digitaliseringsstyrelsen i medfør af den foreslåede bestemmelse. Dette indebærer, at begrebet større renoveringsarbejder skal forstås forskelligt i relation til på den ene side forordningens artikel 10, stk. 1 og 2, og på den anden side forordningens artikel 10, stk. 3.

2.8.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Artikel 10, stk. 1-3, i forordningen om gigabitinfrastruktur regulerer nu genstandsområdet for gravelovens gældende krav på området. Gravelovens gældende krav på området skal som følge heraf ophæves.

De standarder eller tekniske specifikationer, som efter forordningen skal fastsættes, og af de undtagelser, der kan fastsættes, har teknisk karakter. Fastsættelsen af disse bør ske efter nærmere inddragelse af interessenter.

2.8.4. Den foreslåede ordning

Gravelovens indholdsmæssige krav til nybyggeri og større renoveringsarbejder videreføres ikke med lovforslaget, da disse nu er reguleret direkte i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Digitaliseringsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte de standarder eller tekniske specifikationer, som forordningen kræver, og de undtagelser, som forordningen giver mulighed for. Fastsættelse af tekniske specifikationer vil ske på baggrund af et arbejde i en arbejdsgruppe med interessenter, som allerede har udfærdiget et udkast. Fastsættelse af undtagelser ventes at ske med udgangspunkt i de gældende undtagelser i bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v. under hensyntagen til forordningen om gigabitinfrastruktur og under inddragelse af interessenter.

2.9. Adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur og til at tilslutte sit net hos slutbrugeren

2.9.1. Gældende ret

Siden 2016 har der i graveloven, der implementerer dele af infrastrukturdirektivet, været regler, der forpligter indehavere af brugsretten til et adgangspunkt til på anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation at give adgang til en bygnings adgangspunkt.

Endvidere er indehavere af brugsretten til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur forpligtet til på anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation at give adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur med henblik på etablering af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation i tilfælde, hvor duplikering er teknisk umuligt eller økonomisk ineffektivt.

Adgang til et adgangspunkt eller til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder hvad angår en eventuel pris, og skal meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, senest 2 måneder efter modtagelsen af anmodningen.

Forpligtelserne til at give adgang til et adgangspunkt eller til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur gælder ikke i tilfælde, hvor adgang til et eksisterende net, der er tilsluttet en slutbrugers område, og som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, er sikret enten på objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser ved en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller ved regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

I medfør af graveloven kan Digitaliseringsstyrelsen behandle sager om, at adgang til et adgangspunkt eller til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur enten afvises eller ikke gives inden for to måneder efter modtagelse af anmodningen, og kan træffe afgørelse om, at ejeren af en ejendom skal give adgang til etablering af et højhastighedsnet til elektronisk kommunikationsnet frem til en bygnings adgangspunkt, og herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris.

Endvidere gælder, at hvor der ikke er højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, har udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ret til efter aftale med en slutbruger at tilslutte sit net hos slutbrugeren, forudsat at indvirkningerne på tredjeparters private ejendom minimeres.

Udbyderen skal ved udnyttelse af denne ret indhente forudgående samtykke om adgang fra hver tredjepart, hvis private ejendom tilslutningen af slutbrugeren vil have indvirkning på. Udbyderen skal samtidig med fremsættelse af en anmodning om samtykke vedrørende adgang til en tredjeparts private ejendom fremsende en skriftlig redegørelse om grundlaget for fremsættelsen af anmodningen, den praktiske gennemførelse og adgangen til at få spørgsmålet prøvet ved domstolene. Kravet om en skriftlig redegørelse gælder i forhold til alle tredjeparter, hvis ejendom tilslutningen af slutbrugeren vil have indvirkning på.

De tredjeparter, som tilslutningen af slutbrugeren vil have indvirkning på, har krav på erstatning. I mangel af enighed mellem udbyderen af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og tredjeparten, til hvis ejendom der skal gives adgang, om erstatningsspørgsmålet kan dette afgøres af en voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger en voldgiftsmand. Opnås der ikke enighed mellem voldgiftsmændene, træffes afgørelsen ved kendelse afsagt af en opmand udpeget af præsidenten for vedkommende landsret. Erstatningsfastsættelsen kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for

opmanden inden 4 uger fra kendelsen indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende anvendelse. Ved taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at den pågældende udbyder af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation skal stille et beløb som sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.

2.9.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Artikel 11, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur bestemmer, at alle udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet ret til adgang til al eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur med henblik på etablering af elementer af VHC-net, hvis duplikering er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv.

Artikel 11, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur bestemmer, at alle indehavere af retten til at bruge adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur skal imødekomme alle rimelige skriftlige anmodninger om adgang til adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur fra udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet på fair, rimelige og ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser, herunder pris, hvor det er relevant. Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningen.

Artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur bestemmer, at hvis der ikke er fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur tilgængelig, har alle udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet ret til efter aftale med ejeren og/eller abonnenten i overensstemmelse med national ret og at bruge den eksisterende bygningsinterne fysiske infrastruktur, i det omfang den er til rådighed og tilgængelig i henhold til stk. 3, at terminere deres net på abonnentens lokaliteter, forudsat at tredjeparters private ejendom påvirkes mindst muligt.

Disse bestemmelser regulerer de væsentlige indholdsmæssige pligter og rettigheder på området, der i dag fremgår af graveloven. Disse indholdsmæssige bestemmelser i graveloven skal derfor ophæves for at undgå at duplikere forordningen. Det følger dog af artikel 13, stk. 1, litra d, og artikel 14, stk. 5, at der skal udpeges et nationalt tvistbilæggelsesorgan for tvister omfattet af artikel 11, stk. 2 og 3.

Artikel 11, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur bestemmer, at denne artikel berører hverken ejendomsretten for ejeren af adgangspunktet

eller den bygningsinterne fysiske infrastruktur, hvor indehaveren af brugsretten til den pågældende infrastruktur eller det pågældende adgangspunkt ikke er ejer heraf, og ejendomsretten for andre tredjeparter såsom grundejere og bygningsejere. Denne bestemmelse muliggør det at fastsætte nationale regler, der beskytter ejendomsretten for tredjeparter i forbindelse med forordningens regler på området.

Forordningen om gigabitinfrastruktur foreskriver i artikel 13, at en række nærmere angivne typer tvister skal kunne indbringes for et nationalt tvistbilæggelsesorgan. Det er som følge af samme forordnings artikel 14, stk. 5, endvidere et krav, at medlemsstaterne udpeger et sådant organ for hver type tvist.

Én type tvist, der skal kunne indbringes for et sådant tvistbilæggelsesorgan, er tvister, der måtte opstå, hvis der ikke er indgået en aftale om adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur som omhandlet i artikel 11, stk. 2 eller 3, senest én måned efter datoen for modtagelse af den formelle anmodning om adgang, jf. artikel 13, stk. 1, litra d. For denne type tvister følger videre af artikel 13, stk. 1, at de kan indbringes af alle parter, af artikel 13, stk. 2, at tvistbilæggelsesorganet skal træffe bindende afgørelse senest én måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om bilæggelse af tvisten, og af artikel 13, stk. 3, at tvistbilæggelsesorganets afgørelse kan bestå i, at der fastsættes fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, hvor det er relevant.

2.9.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Regler vedrørende adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur svarende til de regler, der i dag fremgår af graveloven, følger nu direkte af artikel 11 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Derfor skal reglerne i graveloven ophæves i det omfang, de vedrører forhold, som forordningen om gigabitinfrastruktur regulerer.

Der er behov for at udpege en myndighed, der ved behov kan fastsætte de detaljerede krav vedrørende administrative aspekter af anmodninger efter artikel 11, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som bestemmelsen giver mulighed for.

Ligeledes regulerer forordningen om gigabitinfrastruktur ikke nærmere, hvordan terminering af et net på abonnentens lokaliteter i overensstemmelse med artikel 11, stk. 4, skal foregå, og indeholder ikke regler svarende til den gældende gravelovs regler om tredjeparters samtykke, erstatning m.v., mens artikel 11, stk. 5, dog bestemmer, at artiklen, herunder stk. 4, ikke berører tredjeparters ejendomsret. Digitaliseringsministeriet vurderer, at retten til at

terminere sit net på abonnentens lokaliteter fortsat bør være reguleret som i de hidtidige regler om samtykke og erstatning i graveloven.

Da Digitaliseringsstyrelsen i dag er tvistbilæggelsesorgan for de gældende regler på området, vil Digitaliseringsstyrelsen også fremover være i stand til at behandle tvister omfattet af artikel 11, stk. 2 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

2.9.4. Den foreslåede ordning

De materielle rettigheder og pligter for parterne på området, der fremgår af graveloven, vil blive ophævet, da disse nu fremgår direkte af artikel 11, stk. 2-5, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Digitaliseringsstyrelsen vil blive bemyndiget til at fastsætte detaljerede krav vedrørende anmodninger efter artikel 11, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og vil i medfør af artikel 14, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur blive udpeget som tvistbilæggelsesorgan i henhold til artikel 13, stk. 1, litra d, i forordningen om gigabitinfrastruktur, således at Digitaliseringsstyrelsen kan behandle tvister om adgang til adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur og træffe afgørelse i tvisterne i overensstemmelse med de nærmere regler for tvistbilæggelse i forordningens artikel 13.

Reglerne om samtykke og erstatning i relation til terminering af net på abonnentens lokaliteter videreføres uændret i form af supplerende regler til artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

2.10. Koordinering af anlægsarbejder

2.10.1. Gældende ret

Gældende regler om koordinering af gravearbejder fremgår af vejloven på Transportministeriets ressort, mens gældende regler om annoncering af gravearbejder fremgår af lov om Ledningsejerregistret på Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet ressort. Endelig fremgår regler om indberetning af radiodækningsplaner af masteloven på Digitaliseringsministeriets ressort. Dette gennemgås nærmere herunder.

2.10.1.1. Vejloven

Vejlovgivningen er på Transportministeriets ressort fordelt på vejloven og privatvejsloven.

Det følger af vejlovens § 73, stk. 1, at der skal søges om vejmyndighedens tilladelse, inden der foretages forandringer, herunder opgravning m.v., på en

offentlig vejs areal. Uopsættelige reparationsarbejder på ledninger kan dog udføres uden tilladelse, når der snarest herefter sker anmeldelse til vejmyndigheden.

Det følger af vejlovens § 3, nr. 1, at ved en vejmyndighed forstås den myndighed, som administrerer en offentlig vej, jf. nr. 2, eller offentlig sti, jf. nr. 3.

Offentlige veje er i vejloven defineret som veje, gader, broer og pladser, der er åbne for almindelig færdsel, og som administreres af stat eller kommune efter denne lov. De offentlige veje inddeles i statsveje og kommuneveje, jf. § 3, nr. 2.

Af vejlovens § 74, stk. 1, fremgår det, at den, der planlægger at ansøge om tilladelse til at foretage forandringer, herunder opgravning m.v., på en offentlig vejs areal, jf. § 73, stk. 1-4, så tidligt som muligt skal drøfte det planlagte arbejde med andre graveaktører med henblik på at undersøge, om flere gravearbejder kan koordineres.

Af § 74, stk. 2, følger det, at en graveaktør eller vejmyndighed efter anmodning skal oplyse om de grave- eller anlægsarbejder efter § 73, der enten er udstedt tilladelse til, som afventer tilladelse, eller som der inden for de næste 6 måneder forventes indgivet en første ansøgning om tilladelse til.

Af vejlovens § 74, stk. 3, fremgår det, at overholder en graveaktør eller vejmyndighed ikke koordineringsforpligtelsen, jf. stk. 1, og oplysningsforpligtelsen, jf. stk. 2, skal den pågældende dække de dokumenterede tab eller meromkostninger, som vejmyndigheden eller andre graveaktører lider som følge af den manglende koordinering.

Vejlovens § 74 er en implementering af dele af infrastrukturdirektivet.

Vejlovens § 74 indeholder ikke begrænsninger i forhold til hvilke grave- eller ledningsarbejder, der er omfattet af koordineringskravet. Forpligtelsen gælder derfor som udgangspunkt alle typer af grave- eller ledningsarbejder, men forudsætter at der er tale om planlagte arbejder.

Det følger af vejlovens § 75, at en ansøgning efter § 73, stk. 1-4, skal indeholde oplysning om resultatet af de drøftelser og undersøgelser, der fremgår af § 74, og eventuelle muligheder for at koordinere flere gravearbejder.

2.10.1.2. Privatvejsloven

Ved private fællesveje forstås i henhold til privatvejslovens § 10, nr. 3, veje, gader, broer eller pladser, der ikke er en offentlig vej, jf. nr. 1, og som fungerer som færdselsareal for anden ejendom end den ejendom, som færdselsarealet ligger på, når ejendommene ikke har samme ejer.

I privatvejsloven sondres mellem private fællesveje på landet og private fællesveje i byer og bymæssige områder.

For private fællesveje i byer og bymæssige områder følger det af privatvejslovens § 67, stk. 2, at §§ 73-76 i vejloven finder tilsvarende anvendelse på private fællesveje i byer og bymæssige områder.

2.10.1.3. LER-loven

Det fremgår af LER-lovens § 17, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan annoncering af et gravearbejde eller en forespørgsel til brug for koordinering af gravearbejder skal foregå i Ledningsejerregistret. Hjemlen i § 17 er blevet benyttet til udstedelse af dele af bekendtgørelse om Ledningsejerregistret.

Det fremgår af § 32 i bekendtgørelse om Ledningsejerregistret, at ledningsejere og graveaktører skal undersøge muligheden for at koordinere gravearbejder gennem en funktion i Ledningsejerregistret. Ledningsejerregistret stiller funktionen til rådighed, så en graveaktør kan overholde forpligtelsen i vejlovens §§ 73 og 74 om, at en graveaktør skal undersøge muligheden for at koordinere gravearbejder forud for ansøgning om gravetilladelse hos de relevante vejmyndigheder.

Den gældende bestemmelses formål er at reducere graveskader ved at lette graveaktørers forundersøgelser, reducere de samlede omkostninger som følge af skader og bidrage til en bedre forsyningssikkerhed for samfundet. Endvidere er det Ledningsejerregistrets formål at udstille oplysninger til brug for koordinering af gravearbejder.

En af metoderne til at nedbringe risikoen for graveskader og gravegener generelt er at forenkle og fremme muligheden for at koordinere gravearbejde. Ved koordinering af gravearbejde forstås den situation, hvor en eller flere ledningsejere eller entreprenører koordinerer et gravearbejde, så mængden af gravearbejder nedbringes. Man udnytter, at en anden aktør i forvejen skal grave, for derved at nedbringe den samlede omkostning ved gravearbejdet og samtidige nedbringe mængde af gravearbejder, der udføres.

Med »koordinering af gravearbejde« forstås en ledningsejers eller graveaktørs undersøgelse af, om flere gravearbejder kan koordineres. Begrebet følger vejlovens definition og er koordineret med Transportministeriet.

En ledningsejer eller graveaktør kan i funktionen annoncere et område, som ledningsejeren eller graveaktøren planlægger at skulle grave i. En ledningsejer eller graveaktør, der planlægger at grave i et område, kan endvidere forespørge, om der er andre ledningsejere eller graveaktører, der planlægger at grave i samme område, så deres gravearbejder kan koordineres. Endelig kan en ledningsejer oprette et notifikationsområde, så ledningsejeren bliver notificeret, hvis der er andre, der planlægger eller skal i gang med at grave i et specifikt område.

2.10.1.4. Masteloven

Mastedatabasen, som drives af Digitaliseringsstyrelsen under Digitaliseringsministeriet i henhold til den gældende mastelovs § 16 med tilhørende bekendtgørelser, indeholder oplysninger om eksisterende og planlagte antennepositioner i Danmark. Grundlaget for oplysningerne i mastedatabasen om eksisterende antennepositioner er den forpligtelse for indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) til at indsende oplysninger om placering af eksisterende antennepositioner til Digitaliseringsstyrelsen, der i medfør af mastelovens § 16, stk. 6-7, er fastsat i § 1 i bekendtgørelse nr. 955 af 4. august 2010 om offentliggørelse af oplysninger om radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner samt indberetning af oplysninger om eksisterende antennepositioner. Grundlaget for oplysningerne i mastedatabasen om planlagte antennepositioner er den forpligtelse for indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser til offentlige mobilkommunikationsnet med tilhørende basale tjenester og virksomheder, der i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed har tilladelse til landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet, til at indsende radiodækningsplaner rækkende minimum 2 år frem til Digitaliseringsstyrelsen.

Der er ikke regler om koordinering eller annoncering af andre anlægsarbejder end ovenstående i gældende ret.

2.10.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Det følger af artikel 5, stk. 2, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører skal, når de direkte eller indirekte udfører eller planlægger at udføre anlægsarbejder, som helt eller delvis finansieres med offentlige midler, imødekomme alle rimelige skriftlige anmod-

ninger om koordinering af disse anlægsarbejder på gennemsigtige og ikke-forskelsbehandlende vilkår fremsat af operatører med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter.

Bestemmelsen indebærer dermed kun en pligt til at imødekomme anmodninger om at koordinere anlægsarbejder, når disse er helt eller delvist offentligt finansierede, og når anmodningen om koordinering stammer fra en operatør, der ønsker at etablere elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter. I øvrige tilfælde er forordningen om gigabitinfrastruktur ikke til hinder for, at der indgås frivillige aftaler om koordinering.

Artikel 5, stk. 2, indeholder også nærmere betingelser for, hvornår adgang skal gives, og dermed også for, hvornår adgang kan nægtes.

Artikel 5, stk. 5, giver mulighed for, at medlemsstaterne ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier kan fastlægge, hvilke typer anlægsarbejder der anses for at være af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse eller varighed eller for at vedrøre national kritisk infrastruktur, der kunne være undtaget fra forpligtelsen til at koordinere anlægsarbejder i henhold til artikel 5, stk. 2.

Det følger af artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur, at netoperatører og offentlige organer skal stille en række oplysninger til rådighed med henblik på at muliggøre forhandling af aftaler om koordinering af anlægsarbejder. Netoperatører og offentlige organer skal stille disse oplysninger til rådighed via et centralt informationssted, så snart oplysningerne er tilgængelige for netoperatøren for dennes planlagte anlægsarbejder i de følgende seks måneder, og under alle omstændigheder, og når der kræves tilladelse, senest to måneder før den første ansøgning om tilladelse indgives til de kompetente myndigheder.

Artikel 6, stk. 2, giver mulighed for, at medlemsstaterne ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige hensyn kan fastlægge, hvilke typer anlægsarbejder der anses for at være af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse eller varighed eller for at vedrøre national kritisk infrastruktur, samt hvilke nødsituationer eller hensyn til den nationale sikkerhed der kan berettige en undtagelse fra forpligtelsen til at stille minimumsoplysningerne til rådighed i henhold til artikel 6, stk. 1.

Forordningen om gigabitinfrastruktur foreskriver i artikel 13, at en række nærmere angivne typer tvister skal kunne indbringes for et nationalt tvistbilæggelsesorgan. Det er som følge af samme forordnings artikel 14, stk. 5,

endvidere et krav, at medlemsstaterne udpeger et sådant organ for hver type tvist.

Én type tvist, der skal kunne indbringes for et sådant tvistbilæggelsesorgan, er tvister, der måtte opstå, hvis der ikke er indgået en aftale om koordinering af anlægsarbejder i henhold til artikel 5, stk. 2, senest én måned efter datoen for modtagelse af den formelle anmodning om koordinering af anlægsarbejder.

En yderligere type tvist, der skal kunne indbringes for et sådant tvistbilæggelsesorgan, er tvister, der måtte opstå i forbindelse med rettighederne og forpligtelserne i artikel 4 og 6, herunder, hvis de oplysninger, der anmodes om, ikke er stillet til rådighed inden for de gældende frister, jf. artikel 13, stk. 1, litra b.

For begge disse typer af tvister følger videre af artikel 13, stk. 1, at de kan indbringes af alle parter, og af artikel 13, stk. 2, at tvistbilæggelsesorganet skal træffe bindende afgørelse senest en måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om bilæggelse af tvisten.

2.10.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

2.10.3.1. Vejloven

Det er Digitaliseringsministeriets vurdering, at vejloven bør ændres for at bringe den i overensstemmelse med artikel 5 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Digitaliseringsministeriet finder, at det selektive anvendelsesområde af artikel 5 i forordningen i gigabitinfrastruktur vil kunne medføre en uensartet regulering af koordineringen af gravearbejder, hvorfor der bør fastsættes nationale regler i vejloven, der sikrer, at gravearbejder, der ikke er omfattet af artikel 5 i forordningen om gigabitinfrastruktur, reguleres på samme vis som gravearbejder, der er omfattet heraf.

2.10.3.2. LER-loven

Det er Digitaliseringsministeriets vurdering, at LER-loven bør ændres for at bringe den i overensstemmelse med artikel 6, nr. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur om gennemsigtighed med hensyn til planlagte gravearbejder. Den foreslåede ændring af § 17 i LER-loven vurderes ikke at have nogen materiel betydning.

2.10.3.3. Masteloven

Mastedatabasen indeholder efter gældende ret radiodækningsplaner, det vil sige planlagte antennepositioner. Planlagte antennepositioner indebærer ofte en indikation af, at der planlægges etablering af en mast til radiokommunikationsformål på det pågældende sted. Disse radiodækningsplaner vil

derfor kunne opfylde den delmængde af artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vedrører annoncering af planlagte anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikationsformål, idet der dog kan være behov for at fastsætte nærmere regler herom.

2.10.3.4. Tvister

Tvister om, at de oplysninger omfattet af artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vil kunne tilgås via mastedatabasen eller Ledningsejerregistret, ikke er stillet til rådighed, må antages at være usandsynlige, da mastedatabasen er et kort, og svartiderne på anmodninger via Ledningsejerregistret typisk er under to timer. Formelt er der dog et krav i forordningen om at udpege et tvistbilæggelsesorgan til disse tvister. Der bør herved være tale om den samme myndighed, der ejer det system, hvorigennem oplysningerne stilles til rådighed.

2.10.4. Den foreslåede ordning

Overordnet foreslår Digitaliseringsministeriet at tilpasse vejlovgivningen, så reglerne i artikel 5 i forordningen om gigabitinfrastruktur finder anvendelse på alle gravearbejder omfattet af vejlovgivningen, også dem, der ikke er omfattet af forordningen. Digitaliseringsministeriet foreslår også at tilpasse LER-loven, så klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan annoncering af et gravearbejde efter artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur skal foregå i Ledningsejerregistret. Digitaliseringsministeriet foreslår i den nye teleinfrastrukturlov, at Digitaliseringsstyrelsen fastsætter regler om, hvordan netoperatører og offentlige organer stiller oplysninger om planer om anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikation til rådighed i overensstemmelse med artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Det foreslås, at transportministeren behandler tvister om koordinering af gravearbejder, herunder tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra c, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Det er dog intentionen, at kompetencen delegeres til Vejdirektoratet. Det foreslås desuden, at Klimadatastyrelsen behandler tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningens om gigabitinfrastruktur for så vidt angår oplysninger om planlagte gravearbejder omfattet af forordningens artikel 6. Det foreslås endelig, at Digitaliseringsstyrelsen behandler tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur for så vidt angår oplysninger om planlagte master til radiokommunikationsformål.

2.10.4.1. Vejloven og privatvejsloven

Vedrørende koordinering foreslås det konkret, at vejlovens regler ændres, så der fremadrettet skal ske koordinering, hvor reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke finder anvendelse, hvis tre betingelser er opfyldt,

jf. ny affattelsen af vejlovens § 74. For det første skal koordineringen af gravearbejder ikke medføre uinddrivelige ekstraomkostninger, herunder omkostninger som følge af yderligere forsinkelser, for den, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt det pågældende anlægsarbejde, uden at dette berører muligheden for, at de berørte parter aftaler en fordeling af omkostningerne. For det andet skal den, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt anlægsarbejdet, bevare kontrollen med koordineringen af arbejdet. Og for det tredje skal anmodningen indgives så tidligt som muligt og, hvis der er behov for en tilladelse til gravearbejderne, senest én måned, inden det endelige projekt forelægges for tilladelsesudstedende myndigheder.

Det vil være nyt, at der er et krav om koordinering under nærmere omstændigheder.

I tilfælde af at der måtte opstå uenighed om, hvorvidt de tre betingelser er opfyldt, vil det kunne blive indbragt som en tvist for transportministeren. Det er dog intentionen, at kompetencen delegeres til Vejdirektoratet.

De samme regler for koordinering vil også finde anvendelse i forbindelse med behandlingen af ansøgninger i private fællesveje i byerne, da reglerne i vejlovens § 73, stk. 1-6 og 8 og §§ 74-76 ligeledes finder anvendelse når der foretages forandringer, herunder opgravning m.v., på og ved private fællesveje i byer og bymæssige områder, jf. forslaget til § 67, stk. 2, som bliver stk. 1.

Det foreslås i henholdsvis vejloven og privatvejsloven at bemyndige transportministeren til at fastsætte de undtagelser til koordinerings- og annonceringspligterne, som artikel 5 og 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur giver mulighed for.

2.10.4.2. LER-loven

Det foreslås, at gældende ret i LER-loven videreføres, men at det præciseres, at bestemmelserne om annoncering af gravearbejder også gælder for gravearbejder omfattet af artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Parter omfattet af annonceringsforpligtelsen i artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil opfylde deres pligt ved at annoncere arbejdet i Ledningsejerregisteret. Der er ikke tilsigtet nogen materiel ændring.

Artikel 13, stk. 1, litra b, og stk. 2, 4 og 5, jf. artikel 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur medfører desuden behov for at udpege et tvistbilæggelsesorgan for eventuelle tvister vedrørende manglende udlevering af oplysninger om planlagte gravearbejder omfattet af artikel 6, stk. 1, herunder hvor tvisterne vedrører oplysninger omfattet af LER-lovens § 17.

Der foreslås tilføjet en ny § 18 a i LER-loven, hvorved tvister om manglende udlevering af oplysninger, jf. artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. § 17, kan indbringes for Klimadatastyrelsen. Det forventes, at Klimadatastyrelsen vil varetage klager over manglende udlevering af oplysninger om planlagte gravearbejder.

2.10.4.3. Den foreslåede teleinfrastrukturlov

Det foreslås, at Digitaliseringsstyrelsen etablerer og driver det centrale informationssted omhandlet artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur for så vidt angår planer om anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikationsformål. Det er intentionen, at ordningen skal sammentænkes med de gældende regler om indberetning af radiodækningsplaner, når Digitaliseringsstyrelsen med den foreslåede bemyndigelse hertil fastsætter nærmere regler om dette.

2.10.4.4. Øvrige anlægsarbejder

Gennemførelsen af artikel 5 og 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur for så vidt angår anlægsarbejder, der ikke er dækket af ovenstående foreslåede regler om gravearbejder i vejloven og LER-loven eller af reglerne om planlagte master til radiokommunikationsformål i den foreslåede teleinfrastrukturlov, er endnu ikke endeligt afklaret.

2.11. Straf og håndhævelse

2.11.1. Gældende ret

2.11.1.1. Straf

Det følger af mastelovens § 25, stk. 1, nr. 1, at den, der ikke efterkommer påbud udstedt i medfør af § 3, stk. 1 og 2, og § 11, stk. 1 og 2, straffes med bøde. Det indebærer, at det straffes med bøde ikke at efterkomme påbud fra landzone- eller bygningsmyndigheden om at give adgang til fælles udnyttelse af en mast til radiokommunikationsformål eller om at give adgang til opsætning af antennesystemer på master, bygninger og andre høje konstruktioner omfattet af § 1, stk. 2, nr. 2 og 3.

Det følger af mastelovens § 25, stk. 1, nr. 2, at den, der ikke afgiver oplysninger i medfør af § 16, stk. 1, § 22, stk. 2, § 23, stk. 2, og § 24, stk. 6, straffes med bøde. Det indebærer for det første, at det straffes med bøde, hvis indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser til offentlige mobilkommunikationsnet med tilhørende basale tjenester og virksomheder, der i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed har tilladelse til landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet,

ikke indsender radiodækningsplaner rækkende minimum 2 år frem til Digitaliseringsstyrelsen. Det indebærer for det andet, at parter i sager omfattet af §§ 22, 23 eller 24 i masteloven, der indbringes for henholdsvis Planklagenævnet, ministeren for digitalisering eller Teleklagenævnet, straffes med bøde, hvis de ikke imødekommer krav om oplysninger, som Planklagenævnet, ministeren for digitalisering eller Teleklagenævnet skønner relevant for behandlingen af sagerne.

Det følger af mastelovens § 25, stk. 1, nr. 3, at den, der ikke overholder vilkår fastsat i medfør af § 8, stk. 1, straffes med bøde. Det indebærer, at hvor landzone- eller bygningsmyndigheden i forbindelse med ansøgning om tilladelse til opførelse af nye master til radiokommunikationsformål eller til ud- eller ombygning af eksisterende master til radiokommunikationsformål har fastsat vilkår om den samlede dimensionering af en mast med henblik på at gøre efterfølgende fælles udnyttelse mulig, så vil den, som dette vilkår er rettet imod, kunne straffes med bøde, hvis ikke vilkåret overholdes.

Det følger af mastelovens § 25, stk. 2, at i forskrifter udstedt i medfør af § 7, § 9, stk. 3, § 14 og § 16, stk. 6 og 7, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af reglerne.

Det indebærer for det første, at hvis ministeren for digitaliserings bemyndigelser i §§ 7 eller 14 er udmøntet, så der eksempelvis er fastsat regler om yderligere betaling end nævnt i §§ 5 og 6 eller §§ 12 og 13 om andre vilkår for henholdsvis fælles udnyttelse af master eller opsætning af antennesystemer, så vil der som led i udmøntningen kunne fastsættes regler om, at den, der ikke overholder disse regler, straffes med bøde. Hverken § 7 eller § 14 er udmøntet.

Det indebærer for det andet, at hvis ministeren for digitaliserings bemyndigelse i § 9, stk. 3, er udmøntet, så der er fastsat regler om den indbyrdes fordeling af positioner mellem ejere og eksisterende indehavere af brugsrettigheder eller om den indbyrdes fordeling af de øvrige positioner mellem parter, der har anmodet eller ønsker at anmode om fælles udnyttelse, så vil der som led i udmøntningen kunne fastsættes regler om, at den, der ikke overholder disse regler, straffes med bøde. § 9, stk. 3, er ikke udmøntet.

Det indebærer for det tredje, at hvis ministeren for digitaliserings bemyndigelser i § 16, stk. 6 og 7, er udmøntet, således at der er fastsat regler om, at andre indehavere af radiofrekvenser end de i stk. 1 nævnte skal indsende radiodækningsplaner til Digitaliseringsstyrelsen med henblik på optagelse i

den i stk. 2 nævnte oversigt, eller om, at indberetningspligten efter stk. 1 eller i medfør af regler udstedt efter stk. 6 også skal omfatte oplysninger om eksisterende maste- og antennepositioner, så vil der som led i udmøntningen kunne fastsættes regler om, at den, der ikke overholder disse regler, straffes med bøde. § 16, stk. 6 og 7, og denne del af § 25, stk. 2, er udmøntet i henholdsvis § 1 og 2 i bekendtgørelse nr. 955 af 4. august 2010 om offentliggørelse af oplysninger om radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner samt indberetning af oplysninger om eksisterende antennepositioner. Udmøntningen indebærer, at indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) skal indsende oplysninger om placering af eksisterende antennepositioner til Digitaliseringsstyrelsen, at disse straffes med bøde, hvis de ikke afgiver disse oplysninger, og at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. Undtaget er indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder uden faste antennepositioner samt Forsvarets frekvensanvendelse.

Det følger af mastelovens § 25, stk. 3, at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Strafbestemmelserne i mastelovens § 25 og strafbestemmelserne fastsat i medfør af bestemmelsens stk. 2 har efter Digitaliseringsministeriets viden ikke været anvendt.

I graveloven med tilhørende bekendtgørelser fremgår ikke regler om straf for overtrædelse af nogen af gravelovens regler eller for manglende overholdelse af afgørelser truffet i medfør heraf. Der er ikke hjemmel til i nogen regler fastsat i medfør af graveloven at fastsætte regler om bødestraf eller anden straf.

Teleloven indeholder ikke regler, hvorved overtrædelse af telelovens § 58 eller § 60 a kan straffes med bøde.

Det følger af straffelovens § 27, stk. 2, at statslige myndigheder og kommuner alene kan straffes i anledning af overtrædelser, der begås ved udøvelse af virksomhed, der svarer til eller kan sidestilles med virksomhed udøvet af private.

2.11.1.2. Håndhævelse

Masteloven og graveloven indeholder en række bestemmelser vedrørende mulighed for at pålægge en part tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge overholdelse af eksempelvis påbud og oplysningspligter. Tvangsbøder er ikke en straf, men et pressionsmiddel, der skal virke adfærdsregulerende.

I masteloven er der bl.a. mulighed for, at landzone- eller bygningsmyndigheden kan pålægge en part tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge efterkommelse af den samme myndigheds påbud om at give adgang til fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål, herunder hvor dette forudsætter udskiftning eller udbygning af masten, eller til opsætning af antennesystemer på andre master, bygninger eller høje konstruktioner.

I masteloven er der bl.a. også mulighed for, at landzone- eller bygningsmyndigheden kan pålægge en part tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge overholdelse af vilkår om den samlede dimensionering af en mast til radiokommunikation, som myndigheden har fastsat i en tilladelse til opførelse af masten med henblik på at gøre efterfølgende fælles udnyttelse mulig.

I masteloven er der bl.a. også mulighed for, at landzone- eller bygningsmyndigheden kan pålægge en part tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge, at en part afgiver alle oplysninger og alt materiale, som skønnes nødvendigt med henblik på administrationen af masteloven og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf. Bestemmelsen vil bl.a. kunne have relevans i forbindelse med fastsættelsen af de førnævnte påbud og vilkår.

I masteloven er der bl.a. også mulighed for, at Digitaliseringsstyrelsen pålægger en part tvangsbøder, hvis denne undlader at afgive oplysninger eller materiale, som Digitaliseringsstyrelsen skønner relevant med henblik på behandling af sager om afvisning af eller afslag på en anmodning om adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar med henblik på opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde.

I masteloven er der bl.a. også mulighed for, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler, der er nødvendige for at anvende forordninger udstedt af Den Europæiske Union vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov, herunder regler om håndhævelse i form af tvangsbøder.

I graveloven er der bl.a. mulighed for, at Digitaliseringsstyrelsen kan pålægge en part tvangsbøder, hvis en part ikke afgiver alle oplysninger og alt

materiale, som skønnes nødvendigt med henblik på administrationen af graveloven og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf.

I graveloven er der bl.a. også mulighed for, at Digitaliseringsstyrelsen kan pålægge en netoperatør tvangsbøder, hvis denne undlader at afgive oplysninger eller materiale, som Digitaliseringsstyrelsen skønner relevant med henblik på behandling af sager omfattet af gravelovens § 9 m, stk. 1. Dette omfatter bl.a. Digitaliseringsstyrelsens behandling af sager om afvisning af eller afslag på anmodninger om adgang til eksisterende fysisk infrastruktur eller anmodninger om oplysninger om sådan infrastruktur. Dette omfatter bl.a. også sager om, at en anmodning om etablering af net frem til en bygnings adgangspunkt ikke imødekommes eller afvises eller afslås.

2.11.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Artikel 7 og 8 i forordningen om gigabitinfrastruktur indeholder særlige regler for sagsbehandlingen af ansøgninger om anlægstilladelser, som vedrører etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Der henvises til gennemgangen heraf i pkt. 2.6.2 i de almindelige bemærkninger.

Det følger af artikel 15 i forordningen om gigabitinfrastruktur, at medlemsstaterne fastsætter regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af denne forordning eller af eventuelle bindende afgørelser truffet i henhold til denne forordning af de kompetente organer, som er omhandlet i forordningens artikel 14, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de anvendes. Sanktionerne skal være passende, effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

2.11.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Generelt er der i Danmark en god og mindelig praksis på området for adgang til master til radiokommunikationsformål og opsætning af antennesystemer på andre master, bygninger eller konstruktioner. Telebranchen har en velfungerende brancheaftale for fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål. Straf og tvangsbøder har derfor overordnet set ikke været nødvendig for at sikre overholdelsen af reglerne.

Samtidig kan det ikke udelukkes, at der i enkeltsager opstår problemer med overholdelsen af reglerne om adgang til eksisterende fysisk infrastruktur i forordningen om gigabitinfrastruktur eller den foreslåede teleinfrastrukturlov, jf. pkt. 2.1 i de almindelige bemærkninger. Det er også altid en teoretisk risiko, at der opstår problemer med de involverede parters samarbejde, ek-

sempelvis på grund af ændrede markedsdynamikker, som kan være vanskelige at forudse. Det er en styrke, at masteejere i Danmark i dag evner at samarbejde, selv om de ofte er i konkurrence med hinanden. Givet, at der delvist er tale om regler, der pålægger konkurrenter at samarbejde, er det dog ikke givet, at der ikke i fremtiden kan opstå vanskeligheder.

Det vil derfor i visse situationer fortsat kunne være relevant at kunne håndhæve gennemtvinge efterlevelsen af et påbud om at efterkomme Digitaliseringsstyrelsens afgørelse i en tvistesag. Tvangsbøder er ikke en sanktion, men et pressionsmiddel, der skal virke adfærdsregulerende.

Der vil kunne være tilfælde, hvor heller ikke tvangsbøder medfører overholdelse af reglerne eller af Digitaliseringsstyrelsens afgørelser. Desuden følger det af forordningen om gigabitinfrastruktur, at der skal være sanktioner. Selv om dette ikke nødvendigvis indebærer krav om bødestraf, taler dette dog for ikke at fjerne muligheden for en bødestrafsanktion for forhold, der i dag er omfattet af en sådan.

Der vil derfor fortsat være behov for, at visse pligter og afgørelser kan håndhæves gennem pålæggelse af tvangsbøder, og for at visse overtrædelser af reglerne og af afgørelser truffet i medfør heraf kan straffes med bøde. Dette uddybes i de følgende pkt. 2.11.3.1 for straf og pkt. 2.11.3.2. for tvangsbøder i de almindelige bemærkninger.

2.11.3.1. Straf

Bestemmelserne om adgang til fysisk infrastruktur kan have særligt indgribende konsekvenser for de involverede parter og for samfundet, hvis de ikke overholdes. Manglende fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål, manglende adgang til eksisterende høje konstruktioner og manglende overholdelse af vilkår om dimensionering af en mast kan indebære behov for at bygge flere master end nødvendigt, hvilket både vil indebære øgede netetableringsomkostninger for operatørerne, øgede genevirkninger for samfundet i form af flere master i landskabet. Alternativt kan manglende overholdelse af disse regler medføre, at der ikke kan etableres ny eller forbedret mobildækning i et område, eksempelvis hvor etableringen af en yderligere mast ville være urentabel eller der ikke kan opnås tilladelse hertil. Der er derfor særligt tungtvejende grunde til at fastholde et udgangspunkt om bødestraf på dette område.

Overtrædelse af reglerne om adgang i medfør af den gældende gravelov er ikke sanktionsbelagt på nogen måde. Forordningen om gigabitinfrastruktur

indebærer, at der bør være en form på sanktioner. Der er endvidere tale om regler, der i høj grad er sammenlignelige med reglerne om adgang til master til radiokommunikationsformål og andre master, bygninger og konstruktioner. Overtrædelse af reglerne om adgang til den type fysisk infrastruktur, der i dag er reguleret i graveloven, bør derfor sanktioneres ligesådan som adgang, der svarer til adgang efter den gældende mastelov.

Indberetning af radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner er bl.a. væsentlig for Digitaliseringsstyrelsens frekvensplanlægning. Udgangspunktet om bødestraf for manglende indberetninger heraf bør derfor videreføres, selv om bestemmelsen ikke har været anvendt og fortsat forventes anvendt i meget lille omfang. Tilsvarende bør det være muligt i regler fastsat i medfør af teleinfrastrukturloven om, hvordan netoperatører og offentlige organer stiller oplysninger til rådighed om master til radiokommunikationsformål eller planer om anlægsarbejder vedrørende disse efter artikel 4 og 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur, at fastsætte regler om bødestraf, hvis dette i forbindelse med den nærmere udformning af disse regler skulle vurderes nødvendigt for at overholde artikel 15 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Hovedparten af de forpligtelser, der fremgår af forordningen om gigabitinfrastruktur og af lovforslaget, vedrører udøvelsen af virksomhed, som hovedsageligt udøves af private, men som statslige myndigheder og kommuner også udøver i en vis udstrækning. Det gælder etablering og drift af fysisk infrastruktur og udlejning af fast ejendom, hvor offentlige myndigheder generelt skal agere på tilsvarende vis som private bl.a. på grund af EU's statsstøtteregler. Det gælder også anvendelsen af frekvenser, som udøves tilsvarende af private. For forpligtelserne til at give adgang til fysisk infrastruktur og til at indberette eksisterende antennepositioner og radiodækningsplaner er der derfor ikke noget til hinder for, at bødestrafbestemmelser også gælder for offentlige myndigheder, sådan som retstilstanden også er i dag. Visse andre forpligtelser i forordningen om gigabitinfrastruktur og i den foreslåede teleinfrastrukturlov vedrører dog specifikt varetagelsen af myndighedsopgaver, og bødestraf kan ikke indføres, jf. pkt. 2.6 i de almindelige bemærkninger.

2.11.3.2. Tvangsbøder

Det vurderes relevant fortsat at kunne gennemtvinge overholdelse af påbud om at give adgang til fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål eller til opsætning af antennesystemer på andre master, bygninger eller høje konstruktioner. Det vurderes dog, at også afgørelser om, at en part

skal give adgang til de øvrige typer fysisk infrastruktur, der i dag er reguleret i graveloven, eller om, at en part skal imødekomme anmodninger om opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, kan håndhæves således, at der først kan gives påbud om at overholde afgørelsen og derefter pålægges tvangsbøder, hvis påbuddet ikke overholdes, så der er en ensartet tilgang for forskellige typer adgang.

Det vurderes også fortsat relevant, at overholdelse af vilkår fastsat i forbindelse med en tilladelse til etablering af en mast til radiokommunikationsformål kan håndhæves. Dette bør af hensyn til ensartetheden ligeledes ske således, at håndhæves således, at der først kan gives påbud om at overholde vilkåret og derefter pålægges tvangsbøder, hvis påbuddet ikke overholdes, således at der er en ensartet tilgang for forskellige regler i loven.

Det vurderes relevant fortsat at kunne gennemtvinge overholdelse af forskellige oplysningsforpligtelser, navnlig fra parter i sager vedrørende konkrete tvister, men også i forhold til oplysninger fra juridiske personer (dvs. ikke privatpersoner), som skønnes nødvendige i forbindelse med administration af og undersøgelser efter forordningen om gigabitinfrastruktur og denne lov eller regler udstedt i medfør heraf, samt i forbindelse med udvikling, implementering og anvendelse af metoderne. Det skyldes, at den almindelige kompetence for en myndighed til at kunne tillægge en parts manglende medvirken til at oplyse en sag processuel skadesvirkning ikke vil være tilstrækkelig til at kunne træffe en korrekt afgørelse på det foreliggende grundlag i en konkret sag, hvortil oplysningerne eller materialet fra netoperatøren eller det offentlige organ er afgørende.

Det fremgår af initiativ 3 i teleaftalen af 26. juni 2025, at det foreslås, at Digitaliseringsstyrelsen behandler klager over overskridelse af fristerne i forordningen og vil kunne udstede påbud om at færdiggøre sagsbehandlingen samt pålægge en myndighed tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge overholdelsen af et sådant påbud. Det er muligt at pålægge offentlige myndigheder tvangsbøder, og dette vil være en mulig måde at gennemtvinge overholdelse af sagsbehandlingsfristerne i artikel 7 i forordningen om gigabitinfrastruktur på. Muligheder for håndhævelse vil kunne bidrage til overholdelse af artikel 15 i forordningen i gigabitinfrastruktur samt sikre, at den i pkt. 2.6.3 og pkt. 2.6.4 i de almindelige bemærkninger beskrevne klageadgang til Digitaliseringsstyrelsen vedrørende sagsbehandlingsfristerne er effektiv.

2.11.4. Den foreslåede ordning

2.11.4.1. Straf

Det foreslås i vid udstrækning at videreføre den gældende mastelovs § 25, med de tilpasninger, der følger af de øvrige ændringer i retstilstanden, som forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede teleinfrastrukturlov tilsiger. Visse af de bestemmelser, som den gældende mastelovs § 25 henviser til, videreføres dog ikke med lovforslaget, hvorfor også bødestraffen udgår for disse.

Det foreslås på baggrund heraf, at den, der ikke efterkommer Digitaliseringsstyrelsens påbud om at efterkomme Digitaliseringsstyrelsens afgørelser i tvister om adgang til master til radiokommunikationsformål eller øvrig fysisk infrastruktur, om adgang til opsætning af antennesystemer og etablering af teknikskabe på høje konstruktioner, eller om adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, straffes med bøde. Dette svarer for master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner (i den gældende mastelovs terminologi master, bygninger og høje konstruktioner) til den bødestrafsanktion, der i gældende ret er for manglende overholdelse af landzone- og bygningsmyndighedernes påbud, og ændringen er således primært, hvilken myndighed der har udstedt det påbud, hvis manglende overholdelse kan medføre bødestraf. Bødestraffen vil være ny for fysisk infrastruktur, der i dag er omfattet af graveloven, dvs. eksempelvis nedgravet fysisk infrastruktur så som føringsrør, og for etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde.

Det foreslås, at manglende indberetning af radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner til Digitaliseringsstyrelsen og manglende afgivelse af oplysninger til organer, der behandler klager eller tvister efter den foreslåede teleinfrastrukturlov, fortsat kan straffes med bøde, sådan som retstilstanden er i dag efter mastelovens § 16 og offentliggørelsesbekendtgørelsens § 2. Der er visse ændringer i de oplysningspligter, der bliver bødestrafbelagt, som følge af de ændrede regler om tvisteløsning set i forhold til gældende ret. Der henvises til bemærkningerne til § 53.

Det foreslås, at manglende overholdelse af landzone- eller bygningsmyndighedens vilkår om dimensionering af en mast til radiokommunikationsformål kan straffes med bøde, sådan som retstilstanden også er i dag.

Det foreslås, at der i regler fastsat af Digitaliseringsstyrelsen vedrørende netoperatørers og offentlige organers tilrådighedsstillelse af oplysninger om

master til radiokommunikationsformål og planer om anlægsarbejder vedrørende disse i overensstemmelse med artikel 4 og 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur kan fastsættes regler om bødestraf. Dette er nyt.

2.11.4.2. Tvangsbøder

2.11.4.2.1. Tvangsbøder vedrørende påbud om at overholde afgørelser

Det foreslås, at Digitaliseringsstyrelsen i forbindelse med afgørelser truffet i visse tvister, som styrelsen kan behandle, skal kunne meddele en part påbud om at efterkomme styrelsens afgørelse og pålægge parten tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge efterkommelse af påbuddet. Dette foreslås konkret at omfatte tvister vedrørende adgang til fysisk infrastruktur og til master til radiokommunikationsformål; tvister om opsætning af antennesystemer på høje konstruktioner og etablering af tilhørende teknikskab; og tvister om adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. Med den foreslåede ordning videreføres i vid udstrækning de muligheder for at pålægge parter tvangsbøder, som landzone- og bygningsmyndighederne har i medfør af masteloven i dag i sager om disse myndigheders påbud vedrørende fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål eller opsætning af antennesystemer på andre master, bygninger og høje konstruktioner, blot således, at det vil være Digitaliseringsstyrelsen, der vil kunne pålægge tvangsbøderne. For sager vedrørende trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde samt for øvrig fysisk infrastruktur end master til radiokommunikationsformål og andre master, bygninger og høje konstruktioner, vil muligheden være ny, hvilket har til formål at sikre ensartede håndhævelsesmuligheder for sammenlignelige bestemmelser.

Det foreslås, at landzone- eller bygningsmyndigheden som hidtil skal kunne pålægge en part tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge overholdelse af vilkår om den samlede dimensionering af en mast til radiokommunikation, som myndigheden har fastsat i en tilladelse til opførelse af masten med henblik på at gøre efterfølgende fælles udnyttelse mulig. Dog vil det være en forudsætning, at myndigheden forinden har meddelt parten et påbud, for at sikre ensartede procedurer på tværs af reglerne.

2.11.4.2.2. Tvangsbøder vedrørende sagsbehandlingsfrister

Det fremgår af initiativ 3 i teleaftalen af 26. juni 2025, at det foreslås, at Digitaliseringsstyrelsen behandler klager over overskridelse af fristerne i forordningen og vil kunne udstede påbud om at færdiggøre sagsbehandlingen samt pålægge en myndighed tvangsbøder med henblik på at gennem-

tvinge overholdelsen af et sådant påbud. Dette vil konkret forudsætte, at Digitaliseringsstyrelsen forinden har truffet en afgørelse i form af et påbud over for den kompetente myndighed om at færdiggøre sagsbehandlingen, jf. den foreslåede § 41, stk. 2, og at den kompetente myndighed ikke inden for en af Digitaliseringsstyrelsen fastsat frist har efterkommet afgørelsen.

2.11.4.2.3. Tvangsbøder vedrørende oplysningspligter

Det foreslås, at Digitaliseringsstyrelsen kan pålægge en part tvangsbøder, hvis denne ikke afgiver oplysninger og materiale, som styrelsen skønner relevant i forbindelse med en række tvister og sager, hvor styrelsen kan træffe afgørelse eller føre tilsyn. Denne mulighed har til formål at sikre, at Digitaliseringsstyrelsen kan opnå en fuldstændig sagsoplysning, så en part i en tvist ikke kan hindre en effektiv håndhævelse af reglerne ved at undlade at afgive oplysninger. Dette drejer sig om de samme tvister nævnt i pkt. 2.11.4.2.1 i de almindelige bemærkninger, hvor styrelsen også vil kunne pålægge tvangsbøder for at gennemtvinge styrelsens påbud om overholdelse af styrelsens afgørelser, og hvor muligheden for, at Digitaliseringsstyrelsen kan pålægge tvangsbøder, vil træde i stedet for landzone- og bygningsmyndighedernes mulighed for at pålægge tvangsbøder i tilknytning til disse myndigheders påbud efter mastelovens §§ 3 og 11, som vil blive erstattet af Digitaliseringsstyrelsens tvistbilæggelse.

Det drejer sig i tillæg hertil sager om styrelsens tilsyn med overholdelsen af reglerne i den foreslåede § 15, stk. 2 og 3, og af regler fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4, jf. gennemgangen heraf i pkt. 2.3.4 i de almindelige bemærkninger. Da de foreslåede § 15, stk. 2 og 3, er nye, vil muligheden for tvangsbøder på området ligeledes være ny. For tilsynet med overholdelsen af regler fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4, der i gældende ret svarer til telelovens § 60 a, stk. 6, er der i telelovens § 79, jf. § 73, stk. 1, nr. 1, mulighed for at pålægge udbydere af elektroniske kommunikationsnet tvangsbøder, hvis ikke disse afgiver oplysninger i forbindelse med styrelsens tilsyn med reglerne fastsat i medfør af § 60 a, stk. 6. For udbydere af elektroniske kommunikationsnet vil muligheden for tvangsbøder således videreføre gældende ret. Derimod vil det være nyt, at også de offentlige myndigheder, hvis udlejning reguleres i den foreslåede § 15, vil kunne pålægges tvangsbøder, hvis de ikke overholder deres oplysningspligter.

Det drejer sig i tillæg hertil videre om sager om afvisning af anmodninger fra udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet om adgang til for egen regning at etablere deres net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning eller frem til en mast til radiokommunikationsformål, eller

om, at sådanne anmodninger, ikke er imødekommet inden for 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Der henvises til pkt. 2.5 i de almindelige bemærkninger for nærmere herom. Det drejer sig i tillæg hertil videre om tvister om adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur og om adgang til undersøgelser på stedet af fysisk infrastruktur. Dette svarer i hovedtræk til mulighederne for, at Digitaliseringsstyrelsen kan pålægge parter i sager omfattet af gravelovens § 9 m, tvangsbøder i tilknytning til oplysningspligterne for parter i sådanne sager i graveloven. Dog vil muligheden som noget nyt vedrøre alle parter i sagerne og ikke blot de parter, som er netoperatører.

Det drejer sig endelig om sager, hvor en ansøger har klaget til Digitaliseringsstyrelsen over en overskridelse af sagsbehandlingsfristen, jf. pkt. 2.6 i de almindelige bemærkninger. Dette er nyt og skal ses som led i gennemførelsen af initiativ 3 i teleaftalen af 26. juni 2025.

Det foreslås videre, at Digitaliseringsstyrelsen kan pålægge en juridisk person tvangsbøder, hvis denne juridiske person ikke afgiver oplysninger, som styrelsen skønner relevant i forbindelse med administration af og undersøgelser efter forordningen om gigabitinfrastruktur og denne lov eller regler udstedt i medfør heraf, samt i forbindelse med udvikling, implementering og anvendelse af metoderne nævnt i den foreslåede § 15, stk. 4, som forventes udmøntet i form af en videreførelse af bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen). Dette svarer i vid udstrækning til retstilstanden efter telelovens § 79, jf. § 73, i dag, men muligheden for tvangsbøder vil dog være bredere, da det i gældende ret kun er de i § 73, stk. 1, nr. 1-8, 10, 11 og 13, nævnte parter, der kan pålægges tvangsbøder, mens det med forslaget vil være enhver juridisk person.

I masteloven er der bl.a. også mulighed for, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler, der er nødvendige for at anvende forordninger udstedt af Den Europæiske Union vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov, herunder regler om håndhævelse i form af tvangsbøder.

Brugen af tvangsbøder vedrørende oplysningspligter forudsætter, at Digitaliseringsstyrelsen forinden har anmodet en part om at fremkomme med oplysninger eller materiale, og at parten ikke har efterkommet anmodningen inden for fristen.

2.11.4.2.4. Tværgående forhold vedrørende forudsætninger og procedure for pålæggelse af tvangsbøder

Som det fremgår af pkt. 2.11.4.2.1-2.11.4.2.3 i de almindelige bemærkninger, er det i alle tilfælde en forudsætning for, at Digitaliseringsstyrelsen eller landzone- og bygningsmyndigheden kan pålægge en part tvangsbøder, at den respektive myndighed forinden har givet parten et påbud eller en anmodning om oplysninger, dvs. en konkret, sagligt begrundet og tilstrækkeligt detaljeret anvisning af, hvad parten skal gøre, så det står klart, hvordan den kan efterkommes.

Påbuddet eller anmodningen om oplysninger vil skulle gives skriftligt, og det vil skulle fremgå, at hvis det ikke vil blive efterlevet inden for den fastsatte frist, vil der kunne pålægges tvangsbøder fra en given dato, indtil pålægget efterkommes. Det forudsættes, at tvangsbøderne ikke pålægges, før der er gået mindst 14 kalenderdage fra påbuddet eller anmodningen om oplysningerne er modtageren i hænde. Påbuddet eller anmodningen om oplysningerne vil skulle indeholde oplysninger om tvangsbødens størrelse, og der vil skulle tages forbehold for en eventuel senere forhøjelse af tvangsbøden.

Hvis den pågældende part ikke inden for den oplyste frist har efterkommet påbuddet eller anmodningen om at overholde afgørelsen, vil Digitaliseringsstyrelsen eller landzone- eller bygningsmyndigheden i henhold til den relevante bestemmelse kunne pålægge tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge det pågældende påbud eller den pågældende oplysningsanmodning.

Ved vurderingen af, om tvangsbødeinstrumentet skal bringes i anvendelse, vil der skulle foretages en afvejning af proportionaliteten ved at anvende tvangsbøder set i forhold til overtrædelsens karakter, herunder betydningen af den manglende efterkommelse. Det almindelige proportionalitetsprincip vil bl.a. medføre, at tvangsbøden ikke må stå i misforhold til undladelsen, ligesom der ved fastsættelsen af tvangsbøden skal tages hensyn til partens økonomiske formåen, så pressionen har effekt, men beløbet vil i øvrigt bero på et konkret skøn.

Tvangsbøder vil skulle fastsættes som daglige bøder, indtil påbuddet eller oplysningsanmodningen efterkommes. Undlader en part fortsat, efter at have været pålagt tvangsbøder, at efterkomme et påbud eller en oplysningsanmodning omfattet af de foreslåede regler om tvangsbøder, vil tvangsbødens størrelse kunne forhøjes, indtil bøden virker adfærdsregulerende for parten, herunder set i forhold til den manglende efterkommelses betydning

i sagen og, hvis parten er en virksomhed, den pågældende parts omsætning. Som udgangspunkt vil enhver forhøjelse af tvangsbøden skulle være på 50 procent. De daglige tvangsbøder vil kunne forhøjes med 1 uges skriftligt varsel, hvis den fastsatte tvangsbøde ikke har ført til efterkommelse.

Tvangsbøder vil være tillagt udpantningsret i medfør af § 11 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022. Det indebærer, at det i forbindelse med inddrivelse af tvangsbøder ikke er nødvendigt med en dom for kravet, men at kravet umiddelbart kan inddrives gennem udlæg.

2.12. Teleloven

2.12.1. Gældende ret

Artikel 44 i teledirektivet vedrører dels situationer, hvor en operatør har udøvet en ret til at installere faciliteter på, over eller under offentlig eller privat ejendom. Det følger af artikel 43 i teledirektivet, jf. direktivets engelske sprogversion, at der herved tænkes på situationer, hvor en kompetent myndighed har tildelt en operatør sådanne rettigheder over sådan ejendom. Artikel 44 i teledirektivet vedrører desuden situationer, hvor en operatør har påberåbt sig en procedure for ekspropriation af eller brugsrettigheder til ejendom. Artikel 44 vedrører således situationer, hvor selve råderetten over arealet er tilvejebragt ved en myndighedsafgørelse frem for eksempelvis ved almindelig erhvervelse eller leje af arealet, og ikke situationer, hvor der blot kræves en myndighedstilladelse – dvs. en tilladelse til anlægsarbejder som defineret i artikel 2, nr. 10, jf. nr. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur – til at udføre arbejder på arealet.

Artikel 44 i teledirektivet er implementeret i telelovens § 58 og den tilhørende bekendtgørelse nr. 384 af 21. april 2011 om koordineret anvendelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter samt ledningsnet i bygninger.

Efter den gældende bestemmelse i telelovens § 58, stk. 1, er ministeren for digitalisering bemyndiget til at fastsætte regler om, at udbydere af elektroniske kommunikationsnet skal give andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter. Regler, der fastsættes om samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter, skal være objektive, transparente, ikkediskriminerende, forholdsmæssige og berettigede under hensyn

til formålet i telelovens § 1, som er at fremme et velfungerende og innovationspræget marked for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester til gavn for slutbrugerne, og hensynene i telelovens § 58, stk. 2.

Efter den gældende bestemmelse i telelovens § 58, stk. 2, at samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter pålagt efter regler fastsat i medfør af telelovens § 58, stk. 1, skal være berettiget ud fra hensyn til miljø, folkesundhed, den offentlige sikkerhed eller planmæssige hensyn og skal ske med henblik på etablering af elektroniske kommunikationsnet. Samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter kan kun pålægges efter afholdelse af en offentlig høring.

Efter den gældende bestemmelse i telelovens § 58, stk. 3, kan regler om samhusning og fælles udnyttelse vedrøre samhusning og fælles udnyttelse af eksisterende netelementer og tilhørende faciliteter, eller krav til dimensioneringen og placeringen af nye netelementer og tilhørende faciliteter i forbindelse med tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring heraf med henblik på senere samhusning eller fælles udnyttelse.

Efter den gældende bestemmelse i telelovens § 58, stk. 4, er ministeren for digitalisering bemyndiget til at fastsætte regler om fordeling af omkostningerne forbundet med samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til telelovens § 58, stk. 1, og om fastsættelse af vilkår ved samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til telelovens § 58, stk. 1. Ministeren for digitalisering kan endvidere fastsætte regler om den offentlige høring og varigheden heraf i henhold til telelovens § 58, stk. 2, om indsigt i aftaler, om tilsyn, om alternativ tvistbilæggelse, om pålæggelse af tvangsbøder og om klageadgang i forbindelse med regler fastsat i medfør af telelovens § 58, stk. 1.

Ministeren for digitalisering har udmøntet bemyndigelsen i telelovens § 58, stk. 1, og dele af bemyndigelsen i telelovens § 58, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 384 af 21. april 2011 om koordineret anvendelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter samt ledningsnet i bygninger.

Efter den gældende bestemmelse i telelovens § 60, stk. 1, er ministeren for digitalisering bemyndiget til at fastsætte regler om oplysningspligt for ejere eller indehavere af råderetten til netelementer og tilhørende faciliteter omfattet af telelovens § 58 vedrørende oplysninger om arten, tilgængeligheden og den geografiske placering af netelementer og tilhørende faciliteter. Efter

den gældende bestemmelse i telelovens § 60, stk. 2, er ministeren for digitalisering endvidere bemyndiget til at fastsætte regler om, i hvilket omfang oplysninger indhentet i henhold til telelovens § 60, stk. 1, skal gøres tilgængelige for offentligheden. Ministeren for digitalisering har ikke udmøntet bemyndigelserne i telelovens § 60, stk. 1 og 2.

Efter den gældende bestemmelse i telelovens § 60 a, stk. 1, kan en offentlig myndighed indgå aftaler på markedsvilkår med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af arealer, bygninger, høje konstruktioner, master m.v. med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet.

Efter den gældende bestemmelse i telelovens § 60 a, stk. 2, fører Digitaliseringsstyrelsen tilsyn med, at offentlige myndigheders aftaler i henhold til telelovens § 60 a, stk. 1, er indgået på markedsvilkår, og at offentlige myndigheder overholder regler, som ministeren for digitalisering er bemyndiget til at fastsætte i medfør af telelovens § 60 a, stk. 6. Det fremgår eksplicit af bestemmelsen, at Digitaliseringsstyrelsen som led i tilsynet kan træffe afgørelser, herunder fastsætte vilkår om pris m.v. Det fremgår af den gældende bestemmelse i telelovens § 60 a, stk. 3, at Digitaliseringsstyrelsen af en part i en tilsynssag i medfør af telelovens § 60 a, stk. 2, kan opkræve et beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet. Det fremgår af den gældende bestemmelse i telelovens § 60 a, stk. 4, at Digitaliseringsstyrelsen af offentlige myndigheder kan kræve alle oplysninger og alt materiale, som styrelsen skønner relevant i forbindelse med tilsynet. Det fremgår af den gældende bestemmelse i telelovens § 60 a, stk. 5, at Digitaliseringsstyrelsen er bemyndiget til at fastsætte regler om tilsynet, herunder hvordan tilsynet gennemføres, hvilke afgørelser styrelsen kan træffe, om frister for styrelsens behandling af sager som led i tilsynet, om opkrævning af beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet, og om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale til brug for tilsynet.

Bemyndigelsesbestemmelsen i telelovens § 60 a, stk. 5, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1084 af 4. september 2025 om tilsyn med offentlige myndigheders aftaler om udlejning af arealer m.v.

Efter den gældende bestemmelse i telelovens § 60 a, stk. 6, er ministeren for digitalisering bemyndiget til at fastsætte regler om metoder til fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler i henhold til telelovens § 60 a, stk. 1, regler, der er nødvendige for implementeringen og anvendelsen af metoderne, regler om oplysningspligt og pligt til

indsendelse af materiale, der skønnes relevant for udviklingen, implementeringen og anvendelsen af metoderne, m.v.

Bemyndigelsesbestemmelsen i telelovens § 60 a, stk. 6, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen).

2.12.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Forordningen om gigabitinfrastruktur berører ikke telelovens § 58, som implementerer teledirektivet, der ved modstrid har forrang for forordningen om gigabitinfrastruktur.

Forordningen om gigabitinfrastruktur regulerer dele af anvendelsesområdet for telelovens § 60 a. Der henvises til pkt. 2.3.2 i de almindelige bemærkninger.

2.12.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Bestemmelserne bør flyttes fra teleloven til den nye hovedlov, da bestemmelserne handler om adgang til arealer og fælles udnyttelse af fysisk infrastruktur, som i øvrigt reguleres i forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede teleinfrastrukturlov. Flytningen vil i højere grad samle reglerne på området i den samme lovgivning. I forbindelse med flytningen vil de indholdsmæssige ændringer til telelovens § 60 a, som forordningen om gigabitinfrastruktur nødvendiggør, og øvrige ændringer af bestemmelsen kunne gennemføres, jf. pkt. 2.3 i de almindelige bemærkninger.

Det har til trods for det mere snævre anvendelsesområde for teledirektivets artikel 44 (alene anlægsrettigheder) i forbindelse med fastsættelsen af gældende ret i telelovens § 58 været vurderingen og er fortsat vurderingen, at det er relevant, at eventuelle regler om samhusning kan finde bredere anvendelse end forudsat i direktivet og afspejle de bærende principper i mastelovens § 8, der foreslås videreført i § 29, hvor myndigheder, der giver tilladelse til etablering af infrastruktur ud fra visse hensyn, kan stille krav, der sigter på at muliggøre fælles udnyttelse af den etablerede infrastruktur.

I den foreslåede teleinfrastrukturlov vil der indgå en tværgående oplysningspligtbestemmelse, som vil kunne indeholde de forhold, som telelovens § 60 a i dag regulerer.

2.12.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at telelovens §§ 58, 60 og 60 a udgår, idet deres reguleringsområde fremover vil blive reguleret i den foreslåede teleinfrastrukturlov. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i de almindelige bemærkninger samt til bemærkningerne til de foreslåede § 11 og § 42.

2.13. Planloven

2.13.1. Gældende ret

Det fremgår af planlovens § 15, stk. 15, at bestemmelser i lokalplaner, som hindrer opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil på fysisk infrastruktur eller på arealer, er uden virkning i forhold til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil, medmindre den fysiske infrastruktur eller arealet er beskyttet ud fra en arkitektonisk, historisk eller naturmæssig værdi eller af hensyn til den offentlige sikkerhed. Det samme gælder bestemmelser med tilsvarende indhold i planer, som er opretholdt efter § 68, stk. 2, eller bestemmelser med tilsvarende indhold i servitutter, hvor kommunalbestyrelsen er eneste påtaleberettigede. Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og fysisk infrastruktur forstås i overensstemmelse med definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.

Det fremgår af planlovens § 35, stk. 1, at i landzoner må der ikke uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse eller ubebyggede arealer. Det fremgår af planlovens § 36, stk. 1, nr. 21, at der ikke kræves tilladelse efter § 35, stk. 1, til trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil, der opsættes på fysisk infrastruktur eller på arealer, medmindre kommuneplanen indeholder retningslinjer om, at den fysiske infrastruktur eller arealet har en arkitektonisk, historisk eller naturmæssig værdi, eller der er hensyn til den offentlige sikkerhed, eller medmindre de samme værdier og hensyn fremgår af bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og fysisk infrastruktur forstås i overensstemmelse med definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.

Det fremgår af masteloven § 1, stk. 4, nr. 2, at i denne lov forstås ved »trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde« lille trådløs netadgangsinstallation med lav effekt og lille rækkevidde, der enten benytter radiofrekvenser på grundlag af en tilladelse, på et tilladelsesfrit grundlag eller på grundlag af

begge dele, og som kan anvendes som del af et offentligt elektronisk kommunikationsnet, som kan være udstyret med en eller flere ikke iøjnefaldende antenner, og som giver brugerne trådløs adgang til elektroniske kommunikationsnet, uanset om den underliggende nettopologi er mobilnet- eller fastnetbaseret.

Det fremgår af mastelovens § 1, stk. 4, nr. 3, at i denne lov forstås ved »fysisk infrastruktur« bygninger og anden infrastruktur, som er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, eller som er nødvendig for at forbinde sådanne trådløse adgangspunkter med et transportnet.

Såfremt der kan ske opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil på fysisk infrastruktur eller på arealer, der er beskyttede ud fra en arkitektonisk, historisk eller naturmæssig værdi eller af hensyn til den offentlige sikkerhed på baggrund af en bestemmelse i en lokalplan, eller en ældre plan, forudsætter det, at kommunalbestyrelsen giver dispensation, eller at der bliver lavet en ny lokalplan, som ikke hindrer opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. For så vidt angår servitutter, forudsætter det, at kommunalbestyrelsen ændrer servitutten, således, at servitutten ikke hindrer opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. Det er op til kommunalbestyrelsen at beslutte, om de ønsker at give mulighed for opsætning eller ikke. Bestemmelsen sikrer, at lokalplaner, ældre planer og servitutter, som anført i teledirektivet ikke uberettiget begrænser udrulning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde på fysisk infrastruktur eller på arealer, og at udrulningen ikke er underkastet individuelle dispensationer fra lokalplaner, eller at der ikke skal udarbejdes en ny lokalplan for at give adgang til udrulningen.

Planlovens § 36, stk. 1, nr. 21 betyder, at der ikke skal ansøges om landzonetilladelse, hvis der skal opsættes trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde på fysisk infrastruktur eller på arealer, medmindre kommuneplanen indeholder retningslinjer om, at den fysiske infrastruktur eller arealet har en arkitektonisk, historisk eller naturmæssig værdi, eller der er hensyn til den offentlige sikkerhed, eller medmindre de samme værdier og hensyn fremgår af bekendtgørelser udstedt i medfør af planloven. Såfremt der skal kunne opsættes trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil på fysisk infrastruktur eller på arealer, hvor det i kommuneplanen fremgår af retningslinjerne, at den fysiske infrastruktur eller arealet har en arkitektonisk, historisk eller naturmæssig værdi, forudsætter det, at kommunalbestyrelsen meddeler en landzonetilladelse, og at betingelserne for en landzone-

tilladelse er opfyldt. Hvis betingelserne for en landzonetilladelse ikke er opfyldt, kræver det, at kommuneplanen ændres. Bestemmelsen i planloven omfatter kun trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil, som opsættes på eksisterende fysisk infrastruktur. Såfremt der ikke er noget fysisk infrastruktur, som det kan opsættes på, hvorfor der skal opsættes ny fysisk infrastruktur, kræver selve etableringen af den nye fysiske infrastruktur, at der meddeles en landzonetilladelse hertil. I disse tilfælde, ansøges der typisk om landzonetilladelse til både den nye fysiske infrastruktur og de trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil. Bestemmelsen betyder, at det er nemmere for udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester at udrulle trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, som spiller en væsentlig rolle i forbindelse med udrulningen af f.eks. 5G-net. Bestemmelsen sikrer, at kravet om landzonetilladelse, som anført i teledirektivet, ikke uberettiget begrænser udrulning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde på fysisk infrastruktur eller på arealer.

2.13.2. Forordningen om gigabitinfrastruktur

Forordningen indeholder ikke regler, der giver anledning til ændringer af planloven.

2.13.3. Digitaliseringsministeriets overvejelser

Da masteloven foreslås ophævet med forslaget til teleinfrastrukturlov, er der behov for at opdatere henvisningen til definitionerne i masteloven af "trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde" og "fysisk infrastruktur" i henholdsvis planlovens § 15, stk. 15, 3. pkt. samt planlovens § 36, stk. 1, nr. 21, 2. pkt.

Med lovforslaget til teleinfrastrukturlov foreslås indsat en definitionsbestemmelse, som angiver, at definitionerne i artikel 2 i forordningen om gigabitinfrastruktur og i artikel 2 i teledirektivet gælder ved anvendelsen af denne lov. Der foreslås således henvist direkte til definitionen af "trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde" i direktivet, mens der foreslås henvist til definitionen af "fysisk infrastruktur" i forordningen om gigabitinfrastruktur.

2.13.4. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i planloven, som angiver, at for så vidt angår "trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde" henvises der til teledirektivets artikel 2, nr. 23.

Den foreslåede ordning vil medføre, at der henvises direkte til definitionen i direktivet fremfor, at der henvises til en indsat definition i lovforslaget om

teleinfrastruktur. Definitionen af "trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde" vil således være den samme, som hidtidigt har været gældende i masteloven.

Det foreslås endvidere, at der for så vidt angår "fysisk infrastruktur" henvises til artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der definerer »fysisk infrastruktur« som a) et element i et net, der skal huse andre elementer i et net uden at blive et aktivt element i selve nettet, såsom rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, gadeskabe, antenneanlæg og pæle samt bygninger, herunder bygningernes tage og dele af deres facader eller indgange til bygninger, og alle andre aktiver, herunder gadeinventar såsom lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte og vejafgiftsportaler, samt bus- og sporvognsstoppesteder og metro- og togstationer, b) hvis de ikke indgår i et net og ejes eller kontrolleres af offentlige organer: bygninger, herunder bygningernes tage og dele af deres facader eller indgange til bygninger, og alle andre aktiver, herunder gadeinventar såsom lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte og vejafgiftsportaler, samt bus- og sporvognsstoppesteder og metro- og togstationer.

Definitionen af fysisk infrastruktur i forordningens forstand er forholdsvis detaljeret og omfatter både elementer, som indgår i et net samt elementer der ikke indgår i et net og er ejet eller kontrolleret af et offentligt organ. Definitionen omfatter således stort set alle former for konstruktioner over og under jorden.

Definitionen i forordningen omfatter eksempelvis rør, inspektionsbrønde, gadeskabe m.v. samt gadeinventar som lysmaster og gadeskilte. Den hidtidige definition af fysisk infrastruktur var afgrænset til at være "bygninger og anden infrastruktur, som er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, eller som er nødvendig for at forbinde sådanne trådløse adgangspunkter med et transportnet". Ifølge definitionen i forordningen er fysisk infrastruktur afgrænset til "et element i et net, der skal huse andre elementer i et net uden at blive et aktivt element i selve nettet". Dette må forudsætte, at det også er teknisk egnet til at blive vært for trådløse adgangspunkter, eller alternativt nødvendig for at forbinde trådløse adgangspunkter med et transportnet. Det kan ikke udelukkes, at gadeinventar som lysmaster og gadeskilte m.v., samt rør og master vil kunne være teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, eller som nødvendig for at forbinde sådanne trådløse adgangspunkter med et transportnet. På den baggrund foreslås definitionen i forordningen anvendt.

3. Konsekvenser for FN's verdensmål

Hovedformålet med lovforslaget er at lette og stimulere udrulningen af net med meget høj kapacitet og øvrige elektroniske kommunikationsnet samt at tilvejebringe gode rammer for fælles udnyttelse og etablering af den fysisk infrastruktur, der indgår i sådanne net m.v. Lovforslaget understøtter således investeringer i etablering og udbygning af mere tidssvarende og robust elektronisk kommunikationsinfrastruktur.

Hermed understøtter lovforslaget delmål 9.1 om udvikling af pålidelig, bæredygtig og robust infrastruktur af høj kvalitet samt delmål 9.c om øget adgang til informations- og kommunikationsteknologi.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Det bemærkes, at lovforslaget til dels supplerer forordningen om gigabitinfrastruktur og til dels videreføre gældende ret som går videre end forordningen. For så vidt angår den del af lovforslaget der supplerer forordningen, forventes der økonomiske konsekvenser for det offentlige. Lovforslaget i øvrigt forventes ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige af betydning.

Forordningen om gigabitinfrastruktur medfører økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for de statslige myndigheder, som skal udstede en tilladelse i forbindelse med etablering af VHC-net. De skal dels overholde nye regler om sagsbehandlingsfrister samt overholde nye krav til digitaliserede ansøgningsprocesser.

Forordningen om gigabitinfrastruktur medfører økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for Digitaliseringsstyrelsen. En del af lovforslaget vil medføre en tilgang af sager til Digitaliseringsstyrelsen i forbindelse med nye tvistbilæggelsesopgaver. Styrelsen er desuden ansvarlig for at sikre, at der er et it-system, hvor oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur om master samt annoncering af planlagte anlægsarbejder for master kan ske.

Forordningen om gigabitinfrastruktur medfører økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for kommunerne, da de skal overholde nye regler om sagsbehandlingsfrister samt overholde nye krav til digitaliserede ansøgningsprocesser. Kommunerne skal desuden stille oplysninger om deres eksisterende infrastruktur og anlægsarbejder til rådighed via it-systemer.

Lovforslaget fastlægger, at tvistbilæggelsesopgaven vedrørende adgang til at opsætte antenner på private hustage m.v. flyttes fra kommunerne til Digitaliseringsstyrelsen.

Lovforslaget forventes ikke at medføre økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for regionerne.

For så vidt angår lovforslagets bemyndigelsesbestemmelser vil der i forbindelse med udstedelsen af eventuelle bekendtgørelser blive foretaget en vurdering af eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Digitaliseringsministeriet har herudover vurderet, hvorvidt lovforslaget følger de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning. Vurderingen tager udgangspunkt i de bestemmelser, der ikke supplerer forordningen om gigabitinfrastruktur. Der er i videst mulig udstrækning taget hensyn til principperne om digitaliseringsklar lovgivning, ligesom enkelte dele af lovforslaget er forenkling af eksisterende lovgivning, der gør lovgivningen mere brugervenlig. For så vidt angår princip 1 og 4 er der i videst muligt omfang formuleret klare og enkle regler, og under hensyntagen til harmonisering med de regler der følger af forordningen om gigabitinfrastruktur. Til princip 2 er der i videst muligt omfang taget stilling til teknologineutrale begreber hvad angår kommunikation til myndigheder. Hvad angår princip 4 kan tilføjes, at lovforslaget ikke lægger op til, at der skal indsamles data, der allerede er indsamlet af andre myndigheder. For så vidt angår princip 6 skal fremhæves, at lovforslaget vil gøre det muligt at anvende eksisterende fællesoffentlig infrastruktur.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget supplerer forordningen om gigabitinfrastruktur, som har økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet. Herudover vil lovforslaget videreføre gældende dansk ret i det omfang det er foreneligt med forordningen om gigabitinfrastruktur, samt udvide forordningens tvisteløsning til øvrige områder.

Det vurderes, at de foreslåede § 33, § 34, § 41 og § 42 vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget lovforslaget i prøhøring. OBR vurderer, at lovforslaget medfører administrative konsekvenser i form af løbende nettoomkostninger for erhvervslivet.

De administrative omkostninger knytter sig særligt til de foreslåede § 33 og § 34, om indbringelsen af tvister for Digitaliseringsstyrelsen fra regelefterlevende virksomheder, samt de foreslåede § 41 og § 42, om indhentning af påkrævede oplysninger og indgivelse af klage i forbindelse med overskridelse af frist fra en kompetent myndighed.

På baggrund af ovenstående vurderer OBR, at de samlede administrative konsekvenser ikke overstiger bagatelgrænsen for forelæggelsen for Regeringens økonomiudvalg på 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Digitaliseringsministeriet har vurderet de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering, for lovforslaget. Det vurderes, at lovforslaget ikke overholder princippet om, at den nationale regulering som udgangspunkt ikke bør gå videre end minimumskravene i EU-reguleringen.

Det følger af Teleaftalen af 26. juni 2025, at der skal sikres gode rammevilkår for telebranchen til gavn for hele Danmark. Til løsning heraf forslås det at bevare de rettigheder, som teleoperatørerne har i dag i medfør af bl.a. masteloven og graveloven, og som går videre end forordningen. En gennemførelse af initiativet vurderes ikke at kunne ske ved samtidig overholdelse af princippet om, at den nationale regulering som udgangspunkt ikke bør gå videre end minimumskravene i EU-reguleringen. Der tages derfor i højere grad hensyn til, at telebranchen får de rammevilkår, som allerede kendes i dag, og som går videre end forordningen. Dette skal medvirke til mere ambitiøse rammevilkår for udrulning af teleinfrastruktur i Danmark.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget tilpasser dansk ret til forordningen om gigabitinfrastruktur og fastsætter supplerende regler til forordningen, som vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne. Lovforslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget tilpasser dansk ret til forordningen om gigabitinfrastruktur, for at undgå dobbeltregulering eller modstridende nationale ret. Herudover supplerer lovforslaget forordningen om gigabitinfrastruktur i det omfang det er

i overensstemmelse med forordningen og inden for det nationale råderum og den fleksibilitet, som forordningen tilsiger, samt på områder, hvor forordningen om gigabitinfrastruktur pålægger medlemsstaterne at fastsætte nærmere regler.

Forordningen om gigabitinfrastruktur er udtryk for minimumsharmonisering og fastsætter minimumskrav for at nå de mål, der er anført i artikel 1, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre foranstaltninger, der er i overensstemmelse med EU-retten, og som er strengere eller mere detaljerede end disse minimumskrav, hvis foranstaltningerne har til formål at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur eller muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur, jf. artikel 1, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Medlemsstaterne må dog ikke opretholde eller indføre de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 1, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, for så vidt angår forordningens artikel 3, stk. 5, første afsnit, litra a)-e), og stk. 7 og 10, artikel 4, stk. 7, artikel 5, stk. 2, andet afsnit, og stk. 5, artikel 6, stk. 2, og artikel 10, stk. 7 og 8, jf. artikel 1, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur. De i artikel 1, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur angivne bestemmelser er udtryk for totalharmonisering.

Hvis en bestemmelse i forordningen om gigabitinfrastruktur er i strid med en bestemmelse i Kommissionens direktiv 2002/77/EF af 16. september 2002 om konkurrence på markederne for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation eller Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2555 af 14. december 2022 om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen, om ændring af forordning (EU) nr. 910/2014 og direktiv (EU) 2018/1972 og om ophævelse af direktiv (EU) 2016/1148 (NIS 2-direktivet), så har de relevante bestemmelser i de nævnte direktiver forrang.

Det følger af artikel 1, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at forordningen som udgangspunkt er udtryk for minimumsharmonisering og fastsætter minimumskrav for at nå de mål, der er anført i forordningens formålsbestemmelse. Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre foranstaltninger, der er i overensstemmelse med EU-retten, og som er strengere eller mere detaljerede end disse minimumskrav, hvis foranstaltningerne har til formål at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur eller muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur.

Det følger dog af artikel 1, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at nærmere angivne bestemmelser i forordningen er udtryk for totalharmonisering. Medlemsstaterne må således ikke opretholde eller indføre sådanne strengere eller mere detaljerede foranstaltninger for så vidt angår forordningens artikel 3, stk. 5, første afsnit, litra a)-e), som angiver en række specifikke grunde, på grundlag af hvilke netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur; artikel 3, stk. 7, som angiver, at i tilfælde af afslag på adgang til fysisk infrastruktur så skal netoperatøren eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer den fysiske infrastruktur, hvortil en operatør anmoder om adgang, skriftligt give den adgangssøgende en specifik og detaljeret begrundelse for et sådant afslag senest én måned fra anmodningen om adgang, bortset fra tilfælde af national kritisk infrastruktur som defineret i national ret; artikel 5, stk. 2, andet afsnit, der angiver, at anmodninger om koordinering af anlægsarbejder skal imødekommes, såfremt en række nærmere angivne specifikke betingelser er opfyldt; samt for så vidt angår de bestemmelser, der fastsætter rammer for medlemsstaternes fastsættelse af undtagelser fra regler i forordningen om gigabitinfrastruktur, som fremgår af forordningens artikel 3, stk. 10, artikel 4, stk. 7, artikel 5, stk. 5, artikel 6, stk. 2, og artikel 10, stk. 7 og 8.

Ifølge artikel 288 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) er der forskel på, om et område harmoniseres ved et direktiv eller en forordning.

Til forskel fra et direktiv er en forordning ifølge artikel 288, 1. og 2. pkt., i TEUF almengyldig, og er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Forordningen om gigabitinfrastruktur virker således som en lov i medlemsstaterne, og den gælder i den form, som den er vedtaget, og den må som udgangspunkt ikke gennemføres i national ret.

Ud over, at forordningen som udgangspunkt ikke må gennemføres i medlemsstaterne, vil medlemsstaternes modstridende lovgivning blive fortrængt af forordningen, hvorfor det vil være nødvendigt at ophæve denne lovgivning således, at der ikke opstår nogen usikkerhed om retstilstanden. Ophævelsen skal ske enten ved lov eller ved bekendtgørelse med hjemmel i lov. Forordningen vil således ikke i sig selv være en tilstrækkelig hjemmel til at ophæve lovgivning. Som følge heraf vil den nugældende mastelov og gravelov blive ophævet med lovforslaget ligesom telelovens §§ 58, 60 og 60 a vil blive flyttet til den foreslåede teleinfrastrukturlov. Samtidig vil en række

øvrige love på andre ressortområder blive tilpasset til forordningens bestemmelser.

Forordningen om gigabitinfrastrukturs indhold forudsætter på flere punkter, at medlemsstaterne skal fastsætte nærmere regler, der gennemfører forordningens mere overordnede regulering. Forordningen om gigabitinfrastruktur dækker desuden langt fra hele det område, som den tidligere mastelov og gravelov dækkede, men en række af disse loves regler vil kunne opretholdes i overensstemmelse med forordningens artikel 1, stk. 3. Dette lovforslag fastsætter dels regler, som medlemsstaterne i henhold til forordningen skal fastsætte, samt videreførelser gældende dansk ret i overensstemmelse med forordningen.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 22. september til den 21. oktober 2025 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

2Tell ApS, A2012, Aalborg Universitet, Aarhus Teater, Aarhus Universitet, ACN Danmark A/S, Advokatsamfundet, AdvoNordic, Allente, Andels.net ApS, Antenneforeningen Vejen, Arbejdernes Radio- og Fjernsynsforbund, Assens Kommune, Atea A/S, AURA EL-net A/S, AV-Brancheforeningen, Bang og Olufsen, Bauer Media ApS, Bech-Bruun, BL – Danmarks almene boliger, Bob Production, Bolignet A/S, Bolt&Yurdal Consulting ApS, Bolignet-Aarhus F.M.B.A, Bredbåndsforeningen Primanet, Bredbåndsforeningen Vestdjursnet.dk, Bruun og Hjejle Advokatfirma, Cibicom A/S, Colt Technology Services A/S, Comflex Networks A/S, ComSystem A/S, Connect me A/S, Copy-dan, Damm Cellular Systems A/S, DANAK, DanDial Networks A/S, Dansk Beredskabskommunikation A/S, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk El-forbund (DEF), Danske Mediedistributører, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk IT (DIT), Dansk Live, Dansk Metal, Dansk Net A/S, Dansk Standard, Danske Handicaporganisationer, Danske Havne, Danske Mediedistributører, Danske Medier, Danske Rederier, Danske Regioner, DELTA, Det Centrale Handicapråd, Det Kongelige Teater, DI Digital, dk4, DKTV A/S, DR, DRB Lys og Lyd, DSB, Energi Danmark A/S, Energi Fyn, Energi Viborg Elnet A/S, EnergiMidt, Erhvervsstyrelsen (OBR og Telekonkurrence), European Tour Production ApS, Evercall ApS, EWII, Experimenterende Danske Radioamatører (EDR), Facilicom A/S, Faaborg Vest Antenneforening, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Fastspeed, FDM, FEHA, FFV EL A/S, Fiberalliancen, Fibia, Fiberby ApS, Firstcom A/S, Fonet, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske

Antenneanlæg (FDA), Foreningen af Danske Internet Medier (FDIM), Forhandlingsfællesskabet, Forsikring og Pension Brancheorganisation, Frederiksberg Kommune, Frederikshavn Forsyning A/S, Frogne A/S, Føroya Tele, Gear Guys, GEV Net A/S, Glentevejs Antennelaug, Global Connect A/S, Goldfish Sound, Hi3G Denmark ApS, Horesta, HOFOR A/S, Horten Advokatpartnerselskab, HPE Aruba Networks, Hurup elværk Net A/S, Håndværksrådet, I P Group A/S, Ipnordic A/S, Ipvision A/S, Itron Inc., IT-Branchen, KL, Kamstrup A/S, Kjærgaard A/S, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, KPR Towers, Kromann Reumert, Kviknet.dk ApS, Københavns Kulturcenter, Københavns Universitet, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Langelands Mobil- og Bredbåndsforening, Lebara Mobile Danmark, LEF Net A/S, Lydrommet Danmark, Matrix Group Aps, Mediathand ApS, Midtfyns Elforsyning A.M.B.A, Minitech Aps, Mundio, Myriota, Naviair, Netgroup A/S, Netteam A/S, Niras, Njord Law Firm, NKE Elnet A/S, NOE Net A/S, Nord Energi Net A/S, Nordby Antenneforening, Nordic Connect, Nordic Rentals A/S, Norlys, NRGi, Nuuday A/S, Open Channel Aps, OpenNet, Oticon, Parknet, Perspektiv Bredbånd, Phonic Ear, Primanet, Professional Soundsystems, Radiocom Danmark A/S, Radio- og tv-nævnet, Radius, RAH, Redspot Aps, Region Sjælland, RIEDEL Communications GmbH & Co. KG, Ring Advocacy ApS, Roskilde Festival, Sagitta ApS, SAML, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af Lokale Radio- og TV-stationer, SEF Fiber A/S, Sennheiser Nordic A/S, Sentia, Skagen Antennelaug, Skywire, Slagelse Kommune, SMVdanmark, SportEventDenmark, Standlux ApS, Sweco, T-Regs, Taxa Fyn, TDC Net A/S, Teatret Svalegangen, Tech Advisory ApS, Tekniq, Teleankenævnet, Teleklagenævnet, Teleindustrien, Telenor A/S, Tivoli, Trefor A/S, TV 2, TV 2 Regionerne, TV GLAD, Uni tel A/S, Verdo Tele A/S, Verizon Business Danmark, Vest Net A/S, Vestdjursnet, Vestforsyning Net A/S, Vestjyske Net A/S, Viptel Aps, Waoo, Wohlfeldt Lydproduktion, WS Audiology, Zenitel.

11. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ja, i mindre omfang.

Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ja, i mindre omfang.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ja, i mindre omfang.	Ja, i mindre omfang.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ja, i mindre omfang.	Ja, i mindre omfang.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget gennemfører dele af forordningen om gigabitinfrastruktur, som stiller krav om eller forudsætter, at der fastsættes nationale regler i dansk ret. Lovforslaget fastsætter endvidere supplerende regler til forordningen. Lovforslaget indeholder derudover også bestemmelser, der ikke har EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også	Ja X	Nej

gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det fremgår af mastelovens § 1, at formålet med loven er at sikre optimal radiokommunikation samtidig med, at det samlede antal master og disses påvirkning af omgivelserne begrænses mest muligt. Dette sker gennem rammer for fælles udnyttelse af master opstillet til radiokommunikationsformål og opsætning af antennesystemer på bygninger, høje konstruktioner og anden fysisk infrastruktur.

Graveloven indeholder ikke en formålsbestemmelse. Graveloven implementerer dog dele af infrastrukturdirektivet, som har til formål at lette og skabe incitamenter for etableringen af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ved at fremme den fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur og muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur, således at det bliver billigere at etablere sådanne net.

Forordningen om gigabitinfrastruktur, som nærværende lovforslag supplerer, har til formål at lette og stimulere udrulningen af net med meget høj kapacitet ved at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur og ved at muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur, så sådanne net kan udrulles hurtigere og med lavere omkostninger.

Forordningen om gigabitinfrastruktur ophæver og erstatter infrastrukturdirektivet.

Det foreslås i *stk. 1,* at formålet med denne lov er at lette og stimulere udrulningen af VHC-net og øvrige elektroniske kommunikationsnet ved at fastsætte regler, der supplerer Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1309 af 29. april 2024 om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation (forordningen om gigabitinfrastruktur), jf. bilag 1 til denne lov, med senere ændringer.

Den foreslåede bestemmelse vil supplere forordningen om gigabitinfrastruktur, og specificerer det overordnede mål, som tilsynsmyndighederne, der anvender lovens bestemmelser, skal forfølge i varetagelsen af de opgaver, der er omfattet af loven.

»VHC-net« i den foreslåede bestemmelse forstås i overensstemmelse med den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 4.

»Elektroniske kommunikationsnet« i den foreslåede bestemmelse forstås i overensstemmelse med teledirektivets artikel 2, nr. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at formålet med loven som noget nyt vil være at lette og stimulere udrulningen af VHC-net og øvrige elektroniske kommunikationsnet, og således også elektroniske kommunikationsnet, som ikke nødvendigvis vil kunne karakteriseres som net med meget høj kapacitet og som derfor ikke vil være omfattet af forordningen om gigabitinfrastruktur. Det vil ske ved, at der i lovforslaget vil blive fastsat regler og bemyndigelser til at fastsætte regler, der supplerer forordningen om gigabitinfrastruktur. Det angivne formål vil, hvis det er relevant, skulle indgå i fortolkningen af bestemmelserne i denne lov og regler fastsat i medfør heraf.

Den foreslåede bestemmelse udvider formålet med loven sammenlignet med den eksisterende formålsbestemmelse i masteloven og formålet med graveloven, som begge ophæves med nærværende lovforslag. Loven vil have flere formål, som tilsammen skal sikre gode rammer for udrulning af kablede og mobile VHC-net og øvrige elektroniske kommunikationsnet.

Det foreslås i *stk. 2,* at formålet med denne lov yderligere er at 1) tilvejebringe gode rammer for fælles udnyttelse og etablering af den fysiske infrastruktur, der indgår i de net, der er nævnt i stk. 1, 2) understøtte optimal radiokommunikation samtidig med, at det samlede antal master og disses påvirkning af omgivelserne begrænses mest muligt, og 3) skabe klare rammer for placering af fysisk infrastruktur på offentligt og privat ejede arealer.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at udover at have til formål at lette og stimulere udrulningen af VHC-net og øvrige elektroniske kommunikationsnet i henhold til den foreslåede § 1, stk. 1, vil loven også have andre formål, jf. det foreslåede stk. 2. Disse formål vil i loven kunne forfølges med bestemmelser, der falder uden for anvendelsesområdet for forordningen om gigabitinfrastruktur, og vil også kunne iagttages i forbindelse med den måde, som bestemmelser inden for forordningens anvendelsesområde supplerer forordningen på.

Den foreslåede bestemmelse udvider formålet med loven sammenlignet med den eksisterende formålsbestemmelse i masteloven og formålet med graveloven, som begge ophæves med nærværende lovforslag. Loven vil have flere formål, som tilsammen skal sikre gode rammer for udrulning af kablede og mobile VHC-net og øvrige elektroniske kommunikationsnet.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2, *nr. 1,* fastslår, at formålet med denne lov yderligere er at tilvejebringe gode rammer for fælles udnyttelse og etablering af den fysiske infrastruktur, der indgår i de net, der er nævnt i den foreslåede stk. 1. Det vil sige VHC-net, jf. den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 4, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 2, men også øvrige elektroniske kommunikationsnet, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 1.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en delvis indholdsmæssig videreførelse af formålsbestemmelsen i mastelovens § 1, stk. 1, da der ikke alene er fokus på fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål, men på fælles udnyttelse og etablering af den fysiske infrastruktur, der indgår i VHC-net og øvrige elektroniske kommunikationsnet som for eksempel master til radiokommunikationsformål.

Med den foreslåede bestemmelse vil et yderligere formål med loven således som noget nyt være at tilvejebringe gode rammer for fælles udnyttelse og etablering af den fysiske infrastruktur, der indgår i VHC-net og øvrige elektroniske kommunikationsnet. Det angivne formål vil, hvis det er relevant, skulle indgå i fortolkningen af bestemmelserne i denne lov.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2, *nr. 2,* fastslår, at formålet med denne lov yderligere er at understøtte optimal radiokommunikation samtidig med, at det samlede antal master og disses påvirkning af omgivelserne begrænses mest muligt.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en uændret indholdsmæssig videreførelse af formålsbestemmelsen i mastelovens § 1, stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse vil formålet med loven yderligere være at understøtte optimal radiokommunikation og dermed tilgodese offentlighedens behov for et bredt, varieret og billigt udbud af trådløse elektroniske kommunikationstjenester, herunder mobiltelefoni, mobilt bredbånd samt radio- og tv-ydelser, samtidig med at antallet af master til radiokommunikationsformål og disses eventuelle påvirkninger af omgivelserne, herunder navnlig påvirkninger af landskabet, minimeres.

Med den foreslåede bestemmelse vil et yderligere formål med loven således være at understøtte optimal radiokommunikation samtidig med, at det samlede antal master og disses påvirkning af omgivelserne begrænses mest muligt. Det angivne formål vil, hvis det er relevant, dermed skulle indgå i fortolkningen af anvendelsen bestemmelserne i denne lov.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2, *nr. 3,* fastslår, at formålet med denne lov yderligere er at skabe klare rammer for placering af fysisk infrastruktur på offentligt og privat ejede arealer.

Med den foreslåede bestemmelse vil et yderligere formål med loven således som noget nyt være at skabe klare rammer for placering af fysisk infrastruktur på offentligt og privat ejede arealer. Det angivne formål vil, hvis det er relevant, dermed skulle indgå i fortolkningen af anvendelsen bestemmelserne i denne lov.

Til § 2

Det fremgår af mastelovens § 1, stk. 3, at loven ikke omfatter master, bygninger, andre høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur tilhørende politiet eller myndigheder inden for Forsvarsministeriets område, eller som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v.

Master, bygninger, andre høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur tilhørende myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område er ikke på tilsvarende vis som politiet og myndigheder inden for Forsvarsministeriets område undtaget fra lovens anvendelsesområde. Derfor er adgang til master, bygninger og andre konstruktioner hos disse myndigheder underlagt reglerne om adgang til master, bygninger, andre høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur i mastelovens § 2 og § 10.

Graveloven indeholder ikke en tilsvarende undtagelse af politiet eller myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller undtagelse af de amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v.

Forordningen om gigabitinfrastruktur fastsætter i artikel 1, stk. 5, at forordningen ikke berører medlemsstaternes ansvar for at beskytte den nationale sikkerhed og deres beføjelse til at beskytte andre væsentlige statsfunktioner, herunder sikring af statens territoriale integritet og opretholdelse af lov og orden. Det er således muligt efter forordningen at opretholde eller indføre tiltag ud fra disse hensyn.

Det følger desuden af teledirektivets artikel 1, stk. 3, litra c, at tiltag, der gennemføres ud fra hensynet til den offentlige orden og den offentlige sikkerhed, kan opretholdes eller iværksættes.

Det foreslås i *stk. 1,* at hverken denne lov eller forordningen om gigabitinfrastruktur gælder for politiet, for myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller for myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område.

Den foreslåede bestemmelse fastslår i overensstemmelse med teledirektivets artikel 1, stk. 3, litra c, og artikel 1, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at bestemmelserne i denne lov og bestemmelserne i forordningen om gigabitinfrastruktur, og dermed de krav, rettigheder og forpligtelser, der følger af de nævnte regelsæt, ikke gælder for politiet, for myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller for myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område.

Med den foreslåede bestemmelse undtages politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område og myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område generelt og helt fra denne lovs anvendelsesområde og fra anvendelsesområdet for forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er i det væsentlige udtryk for en indholdsmæssig videreførelse af gældende ret for master, bygninger, andre høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur tilhørende politiet eller myndigheder inden for Forsvarsministeriets område. Som noget nyt omfattes også myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område af undtagelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der ikke eksisterer en pligt for politiet, for myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller for myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område til at lade master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område ejer eller råder over, fællesudnytte i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til de foreslåede §§ 4 og 6, om adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur med henblik på opsætning af

elementer af VHC-net eller elementer af øvrige elektroniske kommunikationsnet. Hermed vil politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område f.eks. ikke være forpligtede til at imødekomme anmodninger fra en operatør om adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område ejer eller råder over med henblik på opsætning af f.eks. antennesystemer.

For master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner, som ejes af politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område, vil der således gælde en generel undtagelse. Hvis der er tale om en råderet frem for en ejendomsret, vil undtagelsen f.eks. kunne vedrøre kontorbygninger, som politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område lejer sig ind i, eller master til radiokommunikationsformål, som ejes af en operatør, men som politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område anvender til brug for f.eks. opsætning af antennesystemer. Der vil dog skulle være tale om en længerevarende og ikke blot en korterevarende, forbigående råderet. Særligt for master til radiokommunikationsformål, der ejes af andre end politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område, vil den foreslåede § 2, stk. 1, desuden som udgangspunkt alene gælde, hvis den pågældende mast udelukkende anvendes af politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område. Det forhold, at politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område lejer sig ind i en civil mast, hvor der i forvejen også er andre brugere uden relation til disse myndigheder til stede, vil ikke generelt afskære fremtidige yderligere civile brugere fra at få adgang til en sådan delt mast i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller bestemmelser i denne lov. I stedet vil artikel 3, stk. 5, litra c, i forordningen om gigabitinfrastruktur eventuelt kunne benyttes til at nægte adgang på baggrund af hensyn til sikkerhed og national sikkerhed i konkrete enkelttilfælde, hvor tilstedeværelsen af udstyr tilhørende politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for

Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område i den pågældende mast konkret tilsiger dette.

En eventuel adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område ejer eller råder over, vil skulle ske på grundlag af en konkret aftale herom mellem de pågældende parter. I praksis forventes det som udgangspunkt ikke, at der vil ske en ændring af operatørernes mulighed for at opretholde eller indgå nye aftaler om opsætning af antenner på master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område ejer eller råder over, så længe der i de konkrete tilfælde ikke vil være sikkerhedsmæssige forhold, der taler imod dette.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke være til hinder for, at politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område og myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område indgår frivillige aftaler med operatører om adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område ejer eller råder over.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke i sig selv indebære en ret for politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område til f.eks. ekstraordinært at opsige eller ændre eksisterende, allerede indgåede aftaler. Den foreslåede bestemmelse vil alene indebære, at forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede teleinfrastrukturlov ikke vil regulere sådanne aftaler. For sådanne aftaler vil aftalegrundlaget således fortsat gælde, herunder vedrørende mulighederne for opsigelse eller ændring deri, ligesom det vil være tilfældet med fremtidige aftaler, som politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område måtte vælge at indgå på et frivilligt grundlag om adgang til deres master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner.

Den foreslåede bestemmelse vil f.eks. også medføre, at der ikke vil eksistere en pligt for politiet, for myndigheder inden for Forsvarsministeriets område

eller for myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område til at give adgang til oplysninger om sin eksisterende fysiske infrastruktur eller adgang til at foretage undersøgelser på stedet af deres eksisterende fysiske infrastruktur i henhold til artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Dette vil også være tilfældet i forhold til at stille oplysninger om planlagte anlægsarbejder til rådighed i henhold til artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur, eller til at indsende oplysninger om eksisterende antennepositioner og radiodækningsplaner i henhold til de foreslåede §§ 12 og 13, samt regler om oplysningsforpligtelser og indberetning af oplysninger, der måtte blive fastsat i medfør af forordningen om gigabitinfrastruktur og denne lov.

Den foreslåede bestemmelse er begrundet i sikkerhedsmæssige og operationelle hensyn i forhold til politiets, myndigheder inden for Forsvarsministeriets områdes og myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs områdes udøvelse af aktiviteter, som bl.a. kan omfatte behandling af klassificerede informationer og brug af klassificerede systemer og radioudstyr, som kan blive kompromitteret eller forstyrret, f.eks. via direkte elektromagnetisk udstråling fra civilt radioudstyr.

I den forbindelse bemærkes, at offentlige myndigheder, der behandler klassificerede informationer i medfør af Justitsministeriets sikkerhedscirkulære § 41, skal sørge for, at udstyr til behandling af klassificerede informationer skal være installeret på en sådan måde, at informationerne ikke kompromitteres via direkte elektromagnetisk udstråling eller bortledning. Endvidere gælder der en række sikkerhedsmæssige regler om bl.a. sikkerhedsafstand mellem klassificerede systemer og udstyr og uklassificeret udstyr.

Den foreslåede bestemmelse vil bl.a. sikre, at det alene er politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område og myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område, der kan få adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område eller myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område ejer eller råder over.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område og myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område vil blive undtaget generelt og helt fra alle reglerne i denne lov og fra alle reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur og dermed fra de krav, rettigheder og forpligtelser, der

følger af de pågældende regelsæt. Dette vil være en udvidelse af undtagelsen for politiet og for myndigheder inden for Forsvarsministeriets område og helt nyt for myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område i forhold til retstilstanden efter gældende ret, som er begrundet i sikkerhedsmæssige og operationelle hensyn i forhold til politiets, myndigheder inden for Forsvarsministeriets områdes og myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs områdes udøvelse af deres aktiviteter.

Det foreslås i *stk. 2,* at denne lov og forordningen om gigabitinfrastruktur ikke gælder for master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v.

Den foreslåede bestemmelse fastslår, i overensstemmelse med teledirektivets artikel 1, stk. 3, litra c, og artikel 1, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at bestemmelserne i denne lov og i forordningen om gigabitinfrastruktur, og dermed de forpligtelser, der følger af disse regelsæt, ikke gælder for master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v.

I den foreslåede bestemmelse forstås »amerikanske styrker« som enheden bestående af styrken og det civile element samt al ejendom og officielle amerikanske oplysninger, al udstyr og alt materiel (herunder køretøjer, skibe og luftfartøjer, der benyttes af USA eller på USA's vegne). Dette er i overensstemmelse forsvarssamarbejdsaftalens artikel 2, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er i det væsentlige udtryk for en indholdsmæssig videreførelse af gældende ret for master, bygninger, andre høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v. I den foreslåede bestemmelse er begreberne master, bygninger, andre høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur erstattet af begreberne master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur. Ændringen af begreberne afspejler de typer af infrastruktur og konstruktioner, som er omfattet af denne lov og af forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der ikke vil eksistere en pligt for de amerikanske styrker til at lade master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v., fællesudnytte i henhold til artikel 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur og i henhold til de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9.

Med den foreslåede bestemmelse vil operatører eller de parter, der er nævnt i den foreslåede § 4, stk. 4, eller netoperatører, jf. den foreslåede § 9, ikke i medfør af forordningen om gigabitinfrastruktur eller denne lov kunne få adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v., for at opsætte antennesystemer. En eventuel adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v. vil skulle ske på grundlag af en konkret aftale herom med de pågældende parter.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke være til hinder for, at de amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v. indgår frivillige aftaler med operatører om adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v.

Den foreslåede bestemmelse er begrundet i sikkerhedsmæssige og operationelle hensyn i forhold til de amerikanske styrkers udøvelse af aktiviteter i henhold til forsvarssamarbejdsaftalen. Amerikanske styrkers aktiviteter kan bl.a. omfatte behandling af klassificerede informationer og brug af klassificerede systemer og radioudstyr, som kan blive kompromitteret eller forstyrret, f.eks. via direkte elektromagnetisk udstråling fra civilt radioudstyr.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at det alene er de amerikanske styrker, der kan få adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske

styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v.

Den foreslåede bestemmelse implementerer dele af artikel 28, stk. 2, i aftale om forsvarssamarbejde af 21. december 2023 mellem regeringen i Danmark og regeringen i Amerikas Forenede Stater, hvoraf det følger, at det er tilladt for USA at benytte egne telekommunikationssystemer, og at dette indbefatter retten til at anvende de instrumenter og tjenester, som måtte være nødvendige for at sikre fuld mulighed for at benytte telekommunikationssystemer, samt retten til at benytte alle nødvendige radiospektre til dette formål. Det skal være gratis for Amerikas Forenede Stater at benytte radiospektret. De amerikanske styrker koordinerer brugen af frekvenser med den administrative repræsentant for Danmark, medmindre dette ikke er muligt på grund af presserende operationelle forhold. I så fald underretter de amerikanske styrker hurtigst muligt den administrative repræsentant for Danmark eller dennes udpegede repræsentanter herom.

Med den foreslåede bestemmelse vil master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v. blive undtaget fra denne lovs anvendelsesområde og fra anvendelsesområdet for forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er i det væsentlige udtryk for en indholdsmæssig videreførelse af gældende ret for master, bygninger, andre høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v., idet begreberne master, bygninger, andre høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur er erstattet af begreberne master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, hvilket afspejler de typer af infrastruktur og konstruktioner, som er omfattet af denne lov og af forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur, som er opført til brug for amerikanske styrker i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter bilag 1 til lov om forsvarssamarbejde mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater m.v. generelt vil blive undtaget fra reglerne i denne lov og fra reglerne

i forordningen om gigabitinfrastruktur om adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner eller fysisk infrastruktur og dermed fra de rettigheder og forpligtelser, der følger af bestemmelserne herom i de pågældende regelsæt.

Til § 3

Mastelovens § 1, stk. 4, nr. 1, definerer antennesystemer som kabler, antennebærerør og antenner opsat på selve masten, bygningen eller konstruktionen eller på de på masten, bygningen eller konstruktionen opsatte bærerør.

Mastelovens § 1, stk. 4, nr. 2, definerer et trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde som lille trådløs netadgangsinstallation med lav effekt og lille rækkevidde, der enten benytter radiofrekvenser på grundlag af en tilladelse, på et tilladelsesfrit grundlag eller på grundlag af begge dele, og som kan anvendes som del af et offentligt elektronisk kommunikationsnet, som kan være udstyret med en eller flere ikke iøjnefaldende antenner, og som giver brugerne trådløs adgang til elektroniske kommunikationsnet, uanset om den underliggende nettopologi er mobilnet- eller fastnetbaseret. Bestemmelsen implementerer teledirektivets artikel 2, nr. 23.

Mastelovens § 1, stk. 4, nr. 4, definerer gadeinventar som lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte, stoppesteder m.v., som er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, eller som er nødvendig for at forbinde sådanne trådløse adgangspunkter med et transportnet.

Derudover indeholder gravelovens § 9 e og mastelovens § 1, stk. 4, nr. 3, en række begrebsdefinitioner, der implementerer definitioner i infrastrukturdirektivet. Disse begreber er ligeledes defineret i artikel 2 i forordningen om gigabitinfrastruktur, der afløser infrastrukturdirektivet. Det drejer sig bl.a. om begreberne netoperatør, fysisk infrastruktur, bygningsintern fysisk infrastruktur m.v.

Forordningen om gigabitinfrastruktur indeholder i artikel 2 en række definitioner af centrale begreber, som finder anvendelse på forordningens bestemmelser og i nationale supplerende bestemmelser hertil, der fastsættes i overensstemmelse med forordningen.

Forordningen om gigabitinfrastruktur indebærer videre, at definitionerne i teledirektivets artikel 2 finder anvendelse på forordningens område, herunder i forbindelse med nationale supplerende bestemmelser til forordningen,

der fastsættes i overensstemmelse med forordningen. Teledirektivets definitioner er i dansk ret bl.a. implementeret i teleloven, men i kraft af henvisningen til teledirektivets definitioner i forordningen om gigabitinfrastruktur er det i forhold til forordningen og dette lovforslag definitionernes ordlyd i teledirektivet, der er gældende.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 1,* at master til radiokommunikationsformål defineres som gittermaster, rørmaster og enhver anden mastekonstruktion, der er etableret med det primære formål at være vært for antennesystemer.

Med den foreslåede bestemmelse foreslås det, at begrebet omfatter enhver mastekonstruktion, som er etableret med det primære formål, at der skal opsættes antennesystemer, jf. den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 3, på mastekonstruktionen.

Ved »mastekonstruktion« i den foreslåede bestemmelse skal forstås en høj, lodret og smal konstruktion lavet af f.eks. metal, der er konstrueret for at muliggøre opsætning af antennesystemer i en vis højde over terræn.

Ved »antennesystemer« i den foreslåede bestemmelse forstås antenner med tilhørende radioudstyr, kabler og bærerør, der opsættes på en mast til radiokommunikationsformål eller på en høj konstruktion, eller antenner med tilhørende radioudstyr og kabler, der opsættes på de bærerør, der er opsat på masten eller konstruktionen. Dette er i overensstemmelse med definitionen heraf i den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at f.eks. bærerør, gadeinventar, herunder lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte og vejafgiftsportaler, samt bus- og sporvognsstoppesteder og metro- og togstationer, samt kunstskulpturer og lignende ikke vil være omfattet af definitionen af en mast til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at f.eks. fritstående eller bardunerede gittermaster, teleskoprørsmaster, designmaster som f.eks. falsk skorsten med indvendige eller udvendige antenner m.v. til gengæld vil være omfattet af definitionen af mast til radiokommunikationsformål.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 2,* at høje konstruktioner defineres som bygninger og andre konstruktioner på mere end to etager, hvor bygningens eller konstruktionens ydervægge eller tag er hævet mere end 8,5 m over terræn, og andre høje konstruktioner, herunder siloer, vindmøller, skorstene og master,

der ikke anvendes til radiokommunikationsformål, i det omfang disse konstruktioners højde er større end byggelovens højdebegrænsninger, og i det omfang de ikke er omfattet af artikel 3, stk. 1, jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

En række elementer, som opfylder den foreslåede bestemmelses højdekriterier m.v., vil være omfattet af begrebet fysisk infrastruktur, som defineret i forordningen om gigabitinfrastruktur, og elementerne vil, hvis de ejes eller kontrolleres af en netoperatør eller et offentligt organ, også være omfattet af pligten til at imødekomme anmodninger om adgang i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Begrebet høje konstruktioner har alene til formål at definere en kategori af elementer, hvortil artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke allerede sikrer en adgang.

Derfor afskærer den foreslåede bestemmelse alle elementer, der er omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede definition i § 3, nr. 2, vil anvise systematikken for, hvornår den foreslåede § 6 finder anvendelse. Det følger således heraf, at det indledningsvist undersøges, om en konstruktion er direkte omfattet af begrebet »fysisk infrastruktur« i artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og i givet fald om konstruktionen er ejet eller kontrolleret af en netoperatør eller et offentligt organ og dermed omfattet af artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Hvis adgang til en konstruktion ikke er direkte omfattet af artikel 3, stk. 1, fordi der ikke er tale om fysisk infrastruktur som defineret i forordningen, eller fordi den fysiske infrastruktur ikke er ejet eller kontrolleret af en netoperatør eller et offentligt organ, så vil konstruktionen kunne være omfattet af begrebet »høje konstruktioner« og af den foreslåede § 6.

Med den foreslåede definition omfatter begrebet »høje konstruktioner« enhver konstruktion, der ikke er en mast til radiokommunikationsformål, som ikke ejes af et offentligt organ, som ikke er et element i et net og som ikke ejes af en netoperatør, i det omfang konstruktionen overholder de angivne højdebegrænsninger i den foreslåede bestemmelse.

Ved »to etager« i den foreslåede bestemmelse forstås to etager, som i deres helhed er placeret over terræn, det vil sige, at kælderniveau ikke medregnes.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at f.eks. privatejede bygninger til beboelse, etageboligbyggeri, erhvervsbygninger, kontorbygninger, siloer,

vindmøller, skorstene, og andre master end master til radiokommunikationsformål, herunder elmaster, lysmaster m.v., vil være omfattet af definitionen af høje konstruktioner i det omfang bygningen eller konstruktionen overholder de angivne højdebegrænsninger i den foreslåede bestemmelse,

Den foreslåede bestemmelse vil desuden have betydning for anvendelsen af den foreslåede § 6 om adgang til at opsætte antennesystemer på høje konstruktioner.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 3,* at antennesystemer defineres som antenner med tilhørende radioudstyr, kabler og bærerør, der opsættes på en mast til radiokommunikationsformål eller på en høj konstruktion, eller antenner med tilhørende radioudstyr og kabler, der opsættes på de bærerør, der er opsat på masten eller konstruktionen.

Med den foreslåede definition vil begrebet antennesystemer omfatte de netelementer, der er nødvendige for at kunne etablere en funktionsdygtig antenneposition i et elektronisk kommunikationsnet.

Eksempler på antenner er antenner til brug for forskellige mobile teknologier, herunder 2G, 3G, 4G og 5G, samt paraboler, link, radiokæder og lignende.

Definitionen foreslås at være todelt, da den både skal kunne anvendes i den situation, hvor etablering af et antennesystem på f.eks. en bygning i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i medfør af den foreslåede § 6 forudsætter, at der forinden etableres et bærerør, men også i den situation, hvor der allerede måtte forefindes et bærerør med ledig plads, hvortil der er sikret adgang i medfør af f.eks. artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 4,* at VHC-net defineres som net med meget høj kapacitet som defineret i artikel 2, nr. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation med senere ændringer, jf. stk. 2.

Definitionen vil medføre terminologisk ensartethed mellem forordningen om gigabitinfrastruktur og lovforslaget, da forordningen omtaler net med meget høj kapacitet som defineret i teledirektivets artikel 2, nr. 2, som VHC-net, jf. artikel 1, stk. 1, og præambelbetragtning 1 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil således indebære, at begrebet VHC-net vil omfatte de mest moderne net, der etableres i dag, navnlig fibernet, hvor fiberen trækkes helt til slutbrugerens adresse. Definitionen vil dog også kunne omfatte net, hvor fiberen trækkes til et fordelingspunkt, eksempelvis i kælderen hos slutbrugeren eller i en etageejendom, og den resterende strækning dækkes af andre teknologier som f.eks. RLAN, mobilnet, kabel-tv-net eller lignende. Omfattet af begrebet vil være fibernet og 5G mobilnet.

Det afgørende vil være, om nettet leverer båndbredde, robusthed, pakketab, latens og lignende kvalitetsparametre på et niveau, der er sammenligneligt med et fibernet. Det vil således ikke kunne udelukkes, at et net, der ikke anvender fiber i accessleddet, kan være omfattet af definitionen.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 5,* at gadeinventar defineres som lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte, stoppesteder m.v.

De nævnte eksempler på gadeinventar udgør ikke en udtømmende liste.

Gadeinventar udgør en delmængde af den infrastruktur, der er omfattet af definitionen af fysisk infrastruktur, jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Begrebet gadeinventar vil have betydning for anvendelsen af den foreslåede § 8, stk. 1, nr. 3, om adgang til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde på gadeinventar ejet eller kontrolleret af andre end netoperatører og offentlige organer. I denne sammenhæng vil det være relevant at regulere denne delmængde, men ikke alle typer af fysisk infrastruktur som defineret i forordningen om gigabitinfrastruktur. Sammenholdt med den foreslåede § 8, stk. 4, vil det være en forudsætning for at kunne få adgang til at opsætte trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde på gadeinventar, jf. den foreslåede definition, i henhold til den foreslåede § 8, stk. 1, nr. 3, at gadeinventaret er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, eller er nødvendig for at forbinde sådanne adgangspunkter med et transportnet.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 6,* at trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde defineres som en lille trådløs netadgangsinstallation med lav effekt og lille rækkevidde, der enten benytter radiofrekvenser på grundlag af en tilladelse, på et tilladelsesfrit grundlag eller på grundlag af begge dele, og som kan anvendes som del af et offentligt elektronisk kommunikationsnet, som kan være udstyret med en eller flere ikke iøjnefaldende antenner, og som giver

brugerne trådløs adgang til elektroniske kommunikationsnet, uanset om den underliggende nettopologi er mobilnet- eller fastnetbaseret.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i uændret form den implementering af teledirektivets artikel 2, nr. 23, der følger af mastelovens § 1, stk. 4, nr. 2. Bestemmelsens ordlyd svarer til direktivdefinitionens ordlyd. Modsat andre definitioner i teledirektivet, der på lovforslagets område finder direkte anvendelse som følge af artikel 2 i forordningen om gigabitinfrastruktur, vil denne definitionsbestemmelse fortsat blive implementeret i loven, fordi lovforslaget også indeholder en implementering af teledirektivets artikel 57, stk. 4, i de foreslåede §§ 8 og 35, der er uafhængig af forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede definition er generisk beskrevet. Med lille trådløs netadgangsinstallation med lav effekt og lille rækkevidde menes f.eks. femtoceller, picoceller, metroceller eller mikroceller, som kan være meget små og benytter udstyr, som ikke er iøjnefaldende i lighed med, hvad der anvendes af udstyr i RLAN-routere i den private husholdning. Sådanne celler udgør en del af et elektronisk kommunikationsnet, og anvendes til at skabe trådløs adgang til elektroniske kommunikationsnet. Sådanne celler vil typisk være udstyret med en antennetype og teknologi, der sender eller modtager eller både sender og modtager radiosignaler med lav effekt, og som har begrænset rækkevidde. Der er således tale om radioudstyr. Det er ikke muligt i den foreslåede definition af trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde mere præcist at angive, hvad der menes med lav effekt og lille rækkevidde eller i øvrigt mere præcist at angive de fysiske og tekniske egenskaber, som sådant udstyr skal opfylde for at være omfattet af definitionen af et trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde. Der er endvidere tale om egenskaber, der kan ændre sig over tid på baggrund af den teknologiske udvikling. Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der kan benyttes til udrulning af 5G-net, skal placeres med kortere afstand og i lavere højde end tilfældet er med eksempelvis 3G- og 4G-net. Netadgangsinstallationen kan benyttes til at få trådløs adgang til et elektronisk kommunikationsnet, uanset om den bagvedliggende nettopologi er mobilnet- eller fastnetbaseret.

Den trådløse netadgangsinstallation skal benytte radiofrekvenser enten på grundlag af en tilladelse udstedt af Digitaliseringsstyrelsen eller på et tilladelsesfrit grundlag eller begge dele afhængig af, hvilke frekvenser det trådløse adgangspunkt benytter.

Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde benytter typisk de højere frekvenser, f.eks. 3,5 GHz og 26 GHz, som er velegnede til at øge kapaciteten i nettet og hastigheden, og de opsættes typisk i tæt befolkede områder eller langs hovedtrafikårer.

Den trådløse netadgangsinstallation vil kunne anvendes som del af et offentligt elektronisk kommunikationsnet, som giver brugerne trådløs adgang til elektroniske kommunikationsnet, uanset om det underliggende net er mobilnet- eller fastnetbaseret. Det vil således ikke være et krav, at et trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde for at være omfattet af definitionen giver brugere trådløs adgang til offentligt tilgængelige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, f.eks. en mobiloperatørs offentligt tilgængelige net. Omfattet af definitionen vil dermed f.eks. også være en virksomheds trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, som alene giver virksomhedens ansatte trådløs adgang til virksomhedens interne net. Om et trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde er installeret indendørs eller udendørs eller på privat område, hvortil der ikke er offentlig adgang, eller på et offentligt tilgængeligt område vil heller ikke have betydning for, om et trådløst adgangspunkt er omfattet af definitionen.

Det foreslås i *stk. 2,* at ved anvendelsen af denne lov gælder desuden definitionerne i artikel 2 i forordningen om gigabitinfrastruktur med senere ændringer og definitionerne i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation med senere ændringer.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre overensstemmelse med allerede anvendte og kendte definitioner i teledirektivet og i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil bl.a. indebære, at definitionen af begrebet netoperatør i artikel 2, nr. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder anvendelse. Dette begreb omfatter dels operatører som defineret i teledirektivets artikel 2, nr. 29 og dermed bl.a. virksomheder, der ejer eller udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, herunder eksempelvis traditionelle teleselskaber og de energiselskaber, som i nogle geografiske områder i Danmark i vidt omfang etablerer net med meget høj kapacitet og øvrige elektroniske kommunikationsnet og udbyder elektroniske kommunikationstjenester. Omfattet af operatørbegrebet er desuden eksempelvis såkaldte masteselskaber, der etablerer og udbyder selve mastekonstruktionen,

hvorpå en anden operatør, der etablerer og udbyder elektroniske kommunikationsnet, kan opsætte antennesystemer. Begrebet netoperatør omfatter endvidere forsyningsvirksomheder, selv om disse ikke udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, og dermed eksempelvis energiselskaber, vandværker, fjernvarmeværker m.v., og foretagender, der ejer eller driver transportnet, herunder kommunerne som vejmyndighed i forhold til de kommunale veje, Vejdirektoratet som vejmyndighed i forhold til de statslige veje, Banedanmark i forhold til de danske jernbaner m.v.

Den foreslåede bestemmelse vil bl.a. indebære, at definitionen af begrebet offentligretlige organer i artikel 2, nr. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder anvendelse. Eksempler på offentligretlige organer i denne forstand er universiteter, børneinstitutioner, skoler, hospitaler, offentlige forsyningsselskaber, offentligt ejede virksomheder, f.eks. inden for offentlig transport, m.v.

Den foreslåede bestemmelse vil bl.a. indebære, at definitionen af begrebet offentlige organer i artikel 2, nr. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder anvendelse. Begrebet omfatter alle offentligretlige organer, samt derudover eksempelvis almindelige offentlige myndigheder, herunder kommuner, regioner og statslige myndigheder, herunder styrelser og direktorater m.v., i overensstemmelse med definitionen i forvaltningslovens § 1, stk. 1, og offentlighedslovens § 2, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil bl.a. indebære, at definitionen af begrebet større renoveringsarbejder i artikel 2, nr. 9, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder anvendelse. Dette begreb er defineret anderledes end begrebet større renoveringsarbejder som defineret i artikel 2, nr. 10, i direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne, men forordningen om gigabitinfrastruktur anvender begge disse definitioner af større renoveringsarbejder.

Den foreslåede bestemmelse vil bl.a. indebære, at definitionen af begrebet tilladelse i artikel 2, nr. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder anvendelse. Dette begreb omfatter eksempelvis byggetilladelser, gravetilladelser og landzonetilladelser, som kommunerne er sagsbehandlende myndigheder for i henhold til den relevante tilladelseslovgivning. Men også eksempelvis nødvendige dispensationer fra kommunerne eller nødvendige tilladelser eller dispensationer fra statslige myndigheder vil være omfattet. Det kan eksempelvis være dispensationer fra relevant beskyttelseslovgivning,

herunder miljøbeskyttelse, kystbeskyttelse, kulturarvsbeskyttelse, fredninger og bevaringsværdige bygninger m.v.

Kommuneplaner, lokalplaner og lokalplantillæg udgør den planlægningsmæssige ramme, som kommuner skal agere inden for, når de behandler sager om tilladelser til at etablere elementer af VHC-net, jf. den foreslåede definition i § 3, stk. 1, nr. 4, eller øvrige elektroniske kommunikationsnet, jf. definitionen i teledirektivets artikel 2, nr. 1. Kommuneplaner, lokalplaner og lokalplantillæg vil derfor i udgangspunktet ikke være omfattet af forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil bl.a. indebære, at definitionen af begrebet adgangspunkt i artikel 2, nr. 11, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder anvendelse. Dette begreb vil eksempelvis kunne omfatte et teknikskab placeret i eller uden for bygningen, hvor et foretagende, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, kan tilslutte den fiberklare bygningsinterne fysiske infrastruktur fra et centralt fordelingspunkt uden for slutbrugerens område til teknikskabet.

For så vidt angår definitionerne i teledirektivets artikel 2 vil bestemmelsen indebære, at definitioner i direktivet, der er relevante i forhold til anvendelsen af forordningen om gigabitinfrastruktur eller anvendelsen af denne lov, finder anvendelse i denne lov. Relevante er navnlig teledirektivets definitioner af begreberne elektronisk kommunikationsnet, net med meget høj kapacitet, offentligt elektronisk kommunikationsnet, nettermineringspunkt, tilhørende faciliteter, slutbruger, sikkerhed i net og tjenester, adgang og operatør.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at en række definitioner i de gældende definitionsbestemmelser i graveloven og masteloven ophæves, da disse nu fremgår direkte af definitionsbestemmelserne i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Til § 4

Det fremgår af mastelovens § 2, stk. 1, at ejere af master til radiokommunikationsformål skal imødekomme anmodninger fra andre om fælles udnyttelse af den pågældende mast. Ejere skal i den forbindelse også imødekomme anmodninger om fælles udnyttelse af tilhørende bygninger m.v., i

det omfang en sådan fælles udnyttelse er en del af den anmodende parts udnyttelse af masten.

Ifølge stk. 2 kan anmodninger efter stk. 1 angå indgåelse af nye aftaler om fælles udnyttelse eller ændring af allerede indgåede aftaler.

Det fremgår af stk. 3, at bestemmelserne i stk. 1 og 2 også gælder, hvor fælles udnyttelse kræver udbygning eller udskiftning af den pågældende mast.

Det fremgår af stk. 5, at anmodning efter stk. 1 forudsætter, at den ansøgende part er tildelt en individuel tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser af Digitaliseringsstyrelsen i medfør af lov om radiofrekvenser, og at anmodningen vedrører udnyttelse af disse frekvenser, eller at den ansøgende part er undtaget fra kravet om individuel tilladelse i medfør af lov om radiofrekvenser.

Ifølge stk. 6 forudsætter en fælles udnyttelse af master som nævnt i stk. 1 og 3, at der fra landzone- og bygningsmyndighederne foreligger de nødvendige tilladelser til opsætning af yderligere antennesystemer eller til udbygning eller udskiftning heraf i henhold til planloven, byggeloven og masteloven.

Det fremgår af stk. 7, at i det omfang der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for den pågældende mast, skal fælles udnyttelse ske på de vilkår og med de begrænsninger, der følger heraf.

Ifølge stk. 10 varetages drift og vedligeholdelse af masten og de antennesystemer, der er placeret i masten, af ejeren af masten, medmindre anden aftale indgås parterne imellem.

Det fremgår af stk. 11, at adgang til udnyttelse af tredjemands arealer med henblik på fælles udnyttelse af en mast skal ske gennem aftale herom eller, hvis aftale herom ikke kan indgås, ved anvendelse af proceduren om ekspropriation.

Det fremgår af stk. 12, at ved udbygning eller udskiftning overføres alle rettigheder, herunder foretagne reservationer, jf. mastelovens § 9, stk. 2, i den eksisterende mast i uændret form til den nyetablerede mast.

Ifølge mastelovens § 7, 1. pkt., kan ministeren for digitalisering fastsætte regler om yderligere betaling end nævnt i §§ 5 og 6 om andre vilkår for fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og for fælles ud-

nyttelse af bygninger m.v. omfattet af § 2, stk. 1, 2. pkt. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at hjemlen ikke vil blive udmøntet, hvis de relevante brancheaktører indgår brancheaftaler herom inden 3 måneder regnet fra ikrafttrædelsen af lovforslaget.

Fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og vilkårene herfor er i dag i vidt omfang reguleret i standardaftaler udarbejdet i regi af Teleindustrien. På den baggrund er bemyndigelsen i mastelovens § 7 ikke udmøntet.

Artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur er gennemgået i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger, som der henvises til. Der henvises ligeledes til gennemgangen af artikel 3, stk. 9, samme sted, som ligeledes er relevant for den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås i *stk. 1,* at alle ejere af master til radiokommunikationsformål skal imødekomme anmodninger fra operatører om adgang til den pågældende mast, herunder til tilhørende faciliteter i det omfang en sådan adgang er en del af den anmodende parts udnyttelse af masten, med henblik på etablering af elementer af VHC-net i overensstemmelse med reglerne i artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. dog § 10.

Den foreslåede bestemmelse vil videreføre dele af mastelovens § 2, stk. 1, hvorefter ejere af master til radiokommunikationsformål skal imødekomme anmodninger fra andre om fælles udnyttelse af den pågældende mast. Med den foreslåede bestemmelse videreføres således det udgangspunkt fra mastelovens § 2, stk. 1, hvorefter anmodningen kan vedrøre enhver mast til radiokommunikationsformål uanset ejerskab. Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kredsen af pligtsubjekter udvides i forhold til de pligtsubjekter, der er direkte omfattet af artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, idet den foreslåede bestemmelse vil omfatte alle ejere af master til radiokommunikationsformål, og ikke alene netoperatører, jf. forordningens artikel 2, nr. 1, og offentlige organer, jf. forordningens artikel 2, nr. 3.

Bestemmelsen forfølger dermed formålet i artikel 1, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur ved at fremme etableringen af VHC-net ejet af andre end operatører, og forfølger desuden formålene i den foreslåede § 1, stk. 2, nr. 1 og 2, gennem tiltag, der falder uden for anvendelsesområdet for forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at alle ejere af master til radiokommunikationsformål, jf. den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 1, er forpligtet til at imødekomme anmodninger om adgang til den pågældende mast, dog med de begrænsninger, der følger af den foreslåede § 10. En anmodning vil således f.eks. kunne afslås, hvis der gælder særlige sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning for adgang til den pågældende mast til radiokommunikationsformål, som gør det umuligt at give adgang.

Adgang vil skulle gives i overensstemmelse med reglerne i artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Ved »anmodninger om adgang« i den foreslåede bestemmelse skal forstås anmodninger om indgåelse af nye aftaler om fælles udnyttelse af en mast til radiokommunikationsformål eller ændring af allerede indgåede aftaler herom. Ved »anmodninger om ændring af allerede indgåede aftaler« i den foreslåede bestemmelse skal forstås f.eks. den situation, hvor en part, der allerede har udstyr placeret i en mast, ønsker at udskifte dette udstyr med andet udstyr, der eventuelt optager mere plads i masten eller lignende, men det skal ikke forstås således, at der eksempelvis inden aftalens udløb kan anmodes om ændrede vilkår for adgangen såsom pris. Det fremgår ikke af forordningen om gigabitinfrastruktur, at anmodninger om adgang, der er omfattet af artikel 3 i forordningen, kan angå ændring af allerede indgåede aftaler, men Digitaliseringsstyrelsen vil i eventuelle tvister i medfør af den foreslåede § 33 kunne afgøre, hvorvidt artikel 3 i en konkret sag tilsiger, at anmodninger om ændring af allerede indgåede aftaler skal imødekommes.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at ejere af master til radiokommunikationsformål skal imødekomme anmodninger om adgang til tilhørende faciliteter, i det omfang en sådan adgang er en del af den anmodende parts udnyttelse af masten. Det vil dog være et krav, at en adgang til tilhørende faciliteter er en del af den pågældendes udnyttelse af masten, og således sker med henblik på placering af udstyr i snæver tilknytning til de opsatte antennesystemer, herunder ved etablering af forbindelser mellem antennesystemet og operatørens øvrige net. Adgang til tilhørende faciliteter vil kun skulle gives, hvis anmodningen om adgang til tilhørende faciliteter udgør en del af anmodningen om adgang til en mast til radiokommunikationsformål. Den foreslåede bestemmelse vil således ikke give mulighed for udelukkende at få adgang til den tilhørende facilitet, f.eks. et teknikskab, teknikhus eller bygning.

Operatørers adgang til opsætning af elementer af VHC-net i master til radiokommunikationsformål, der ejes eller kontrolleres af netoperatører eller af offentlige organer, vil være direkte omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og de procedurer og vilkår, der følger heraf.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at alene operatører, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29, vil kunne anmode om adgang til en mast til radiokommunikationsformål. Det vil også være en forudsætning for at få adgang til en mast til radiokommunikationsformål, at adgangen skal anvendes til etablering af elementer af VHC-net.

For så vidt angår andre parters adgang til master til radiokommunikationsformål og adgang med henblik på etablering af andre netelementer end elementer af VHC-net, henvises der til de foreslåede § 4, stk. 2 og 4, og bemærkningerne hertil.

En anmodning om adgang vil skulle indgives skriftligt til ejeren af den mast til radiokommunikationsformål, som der ønskes adgang til, jf. henvisningen til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Kravet vil f.eks. kunne opfyldes ved fremsendelse af anmodningen med almindelig brevpost eller digitalt, f.eks. via e-mail eller via et elektronisk system, der kan håndtere sådanne anmodninger.

Ejeren vil som udgangspunkt, jf. henvisningen til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, være forpligtet til at imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til sin mast, og adgangen vil skulle gives på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris.

Ved fastsættelse af fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder priser, for at give adgang til en mast til radiokommunikationsformål og med henblik på at undgå for høje priser vil ejeren af masten, hvor det er relevant, som minimum skulle inddrage de hensyn og kriterier, der er angivet i forordningens artikel 3, stk. 4, som er gennemgået i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger, hvilket der henvises til.

Vilkår og betingelser for adgang, herunder i forhold til prisfastsættelse, vil skulle aftales som led i en forhandling mellem operatøren, der anmoder om adgang og ejeren af den pågældende mast til radiokommunikationsformål.

Hvad der udgør rimelige vilkår og betingelser for adgang vil skulle afgøres på baggrund af en konkret samlet vurdering af de omstændigheder, der gør

sig gældende i situationen. Alt efter omstændighederne vil flere forhold kunne påvirke betingelserne og prisfastsættelsen for adgang.

I den konkrete vurdering af rimeligheden af vilkår i en aftale vil der kunne tages hensyn til de specifikke omstændigheder, der gør sig gældende for det geografiske område, hvor den pågældende mast er placeret. Der vil f.eks. kunne være stor forskel på lokale områder i forhold til de omkostninger, der er forbundet med den adgangsgivende ejers etablering af masten.

Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer master til radiokommunikationsformål, vil desuden skulle imødekomme alle rimelige anmodninger på ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser, jf. henvisningen til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Ejere af master til radiokommunikationsformål vil ved prisfastsættelsen desuden skulle være opmærksomme på reglerne om misbrug af dominerende stilling i konkurrencelovens kapitel 3.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at ejere af master til radiokommunikationsformål vil kunne nægte adgang til en specifik mast på baggrund af en eller flere af de grunde, der er angivet i artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som er gennemgået i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger, hvilket der henvises til.

I tilfælde af afslag i overensstemmelse med artikel 3, stk. 5, vil ejeren af masten skriftligt skulle give den adgangssøgende en specifik og detaljeret begrundelse for et sådant afslag senest 1 måned fra datoen for modtagelsen af den fuldstændige anmodning om adgang som følge af den foreslåede bestemmelses henvisning til artikel 3, stk. 7. Dette krav vil dog ikke gælde for national kritisk infrastruktur som defineret i national ret. Tidsfristen for afslag vil indebære modsætningsvist og i henhold til artikel 13, stk. 1, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at der skal være indgået en aftale om specifikke vilkår og betingelser, herunder pris, senest 1 måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om adgang.

Den foreslåede bestemmelse vil ydermere indebære, at adgang til master til radiokommunikationsformål og tilhørende faciliteter vil skulle gives med de begrænsninger, der følger af den foreslåede § 10, og som vil kunne bevirke, at adgang ikke skal gives, eller at adgangen skal gives i overensstemmelse med de begrænsninger, der er angivet i den foreslåede § 10. Der henvises til den foreslåede § 10 og bemærkningerne hertil.

En forudsætning for adgangen til en mast til radiokommunikationsformål, herunder tilhørende faciliteter, vil være, at den anmodende part har opnået eventuelle nødvendige tilladelser i henhold til bygge- og planlovgivningen og tilladelser eller dispensationer i henhold til øvrig beskyttelseslovgivning. En ejer af en mast vil også være forpligtet til at imødekomme en anmodning om adgang på et tidspunkt, hvor disse tilladelser endnu ikke foreligger, og til at aftale de nærmere vilkår i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse og artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Den fysiske opsætning af de netelementer, som adgangen vedrører, vil dog først kunne ske, når den anmodende part har opnået de nødvendige tilladelser hertil. Hvis tilladelserne ikke kan opnås, vil mastens ejer ikke være bundet af sin imødekommelse af anmodningen. Det bemærkes, at opsætning af antennesystemer i eksisterende master til radiokommunikationsformål ikke nødvendigvis i alle tilfælde vil forudsætte en tilladelse, idet eksempelvis undtagelsen fra kravet om byggetilladelse i bygningsreglementets § 5, nr. 11, vil kunne finde anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke i almindelighed have karakter af ekspropriation. Det vil imidlertid ikke kunne udelukkes, at adgang til en mast til radiokommunikationsformål vil kunne ramme ejeren af masten så økonomisk intensivt og atypisk hårdt, at der efter omstændighederne vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb mod den pågældende. Det bemærkes dog, at der ifølge den foreslåede bestemmelses henvisning til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, vil skulle gives adgang på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris. Der vil dertil ifølge den foreslåede bestemmelses henvisning til artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, ved fastsættelsen af fair og rimelige vilkår samt priser for adgangen bl.a. skulle tages hensyn til behovet for at sikre, at adgangsudbyderen har en fair mulighed for at få dækket omkostningerne ved at give adgang til sin fysiske infrastruktur, jf. forordningens artikel 3, stk. 4, litra b. Det vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger ekspropriation efter grundlovens § 73. Spørgsmålet om adgang til erstatning efter grundlovens § 73 henhører under domstolene.

Den, som får adgang til en mast til radiokommunikationsformål, vil ikke få ejerskab over nogen del af masten, men erhverver udelukkende en brugsret til denne.

Den foreslåede bestemmelse vil yderligere medføre visse begrænsninger for ejeren af masten i rådigheden over denne. Begrænsningens omfang vil vari-

ere afhængigt af bl.a. mastens udformning og dimensionering, herunder særligt højden på masten. En høj mast vil potentielt kunne have plads til flere antennesystemer end en lav mast. Adgang vil således kunne betyde, at der ikke fremadrettet er kapacitet til at placere yderligere antennesystemer på masten, hvilket vil kunne udgøre en begrænsning af ejerens fremtidige rådighed over masten, jf. dog den foreslåede § 5 med tilhørende bemærkninger. Henvisningen til artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, indebærer bl.a., at ejeren af en mast til radiokommunikationsformål vil kunne nægte adgang til en specifik mast, hvis der er mangel på ledig plads til at huse de elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter, som er omhandlet i artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Det gælder bl.a. under hensyntagen til adgangsudbyderens fremtidige pladsbehov, der er tilstrækkelig påvist såsom ved at henvise til offentligt tilgængelige investeringsplaner eller til en konsekvent anvendt procentdel for den kapacitet, der er reserveret til fremtidige behov, sammenlignet med den fysiske infrastrukturs samlede kapacitet, jf. artikel 3, stk. 5, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Hvorvidt en adgangsudbyders fremtidige pladsbehov har været tilstrækkelig påvist, vil kunne afgøres af Digitaliseringsstyrelsen som led i bilæggelsen af tvister i medfør af den foreslåede § 33, jf. bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse skal i overensstemmelse med formålene i den foreslåede § 1, stk. 2, nr. 1 og 2, understøtte, at eksisterende master til radiokommunikationsformål udnyttes mere effektivt og dermed bidrager til at mindske omkostningerne forbundet med etablering af VHC-net, samtidig med at det bidrager til at mindske de tilknyttede samfundsmæssige og miljømæssige omkostninger. Det er f.eks. mastens æstetiske virkning, potentielle fortrængning af vegetation og anden natur og gener i forbindelse med anlægsarbejderne, som kan være forbundet med etableringen af master til radiokommunikationsformål.

Det foreslås i *stk. 2,* at anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål, herunder til tilhørende faciliteter i det omfang en sådan adgang er en del af den anmodende parts udnyttelse af masten, der fremsættes af andre end operatører, eller med henblik på etablering af andre elementer af elektroniske kommunikationsnet end elementer af VHC-net, sidestilles med anmodninger omfattet af artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur og stk. 1, jf. dog stk. 3 og 4 samt § 10.

Den foreslåede bestemmelse vil videreføre dele af mastelovens gældende § 2, stk. 1, hvorefter ejere af master til radiokommunikationsformål skal imødekomme anmodninger fra andre om fælles udnyttelse af den pågældende mast. Med den foreslåede bestemmelse videreføres således det udgangspunkt fra mastelovens gældende § 2, stk. 1, hvorefter anmodningen kan vedrøre enhver type anvendelse. Bestemmelsen vil, sammen med den foreslåede § 4, stk. 4, også videreføre den gruppe rettighedssubjekter, der som følge af mastelovens § 2, stk. 1 og 5, kan anmode om adgangen. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 4, stk. 4. Bestemmelsen indebærer en mindre indskrænkning i forhold til retstilstanden efter den gældende mastelov som følge af den foreslåede § 4, stk. 3. Der henvises til denne og til bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en national udvidelse af forpligtelsen i artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur inden for rammerne af artikel 1, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, under hensyntagen til de mål, der er anført i artikel 1, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Konkret vil bestemmelsen give mulighed for, at operatører også kan få adgang til master til radiokommunikationsformål med henblik på at etablere andet end elementer af VHC-net, og at andre end operatører kan få adgang til master til radiokommunikationsformål med henblik på at etablere både elementer af VHC-net og andre netelementer.

Bestemmelsen forfølger dermed dels formålet i artikel 1, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur ved at fremme etableringen af VHC-net ejet af andre end operatører, og forfølger desuden formålene i den foreslåede § 1, stk. 2, nr. 1 og 2, gennem tiltag, der falder uden for anvendelsesområdet for forordningen om gigabitinfrastruktur, men som ikke hindrer opfyldelsen af forordningens formål, jf. den foreslåede § 4, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål, der fremsættes af andre end operatører eller med henblik på etablering af andre elementer af elektroniske kommunikationsnet end elementer af VHC-net, ligestilles med anmodninger omfattet af artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede § 4, stk. 1, dog med de begrænsninger, der følger af de foreslåede § 4, stk. 3 og 4.

Ved »anmodninger om adgang« i den foreslåede bestemmelse skal forstås indgåelse af nye aftaler om fælles udnyttelse af en mast til radiokommuni-

kationsformål eller ændring af allerede indgåede aftaler herom. Ved »anmodninger om ændring af allerede indgåede aftaler« i den foreslåede bestemmelse skal f.eks. forstås den situation, hvor en part, der allerede har udstyr placeret i en mast, ønsker at udskifte dette udstyr med andet udstyr, der eventuelt optager mere plads i masten eller lignende. Det skal ikke forstås således, at der eksempelvis inden aftalens udløb kan anmodes om ændrede vilkår for adgangen såsom pris. Det fremgår ikke af forordningen om gigabitinfrastruktur, at anmodninger om adgang, der er omfattet af forordningens artikel 3, kan angå ændring af allerede indgåede aftaler, men Digitaliseringsstyrelsen vil i eventuelle tvister i medfør af den foreslåede § 33 kunne afgøre, hvorvidt artikel 3 i en konkret sag tilsiger, at anmodninger om ændring af allerede indgåede aftaler skal imødekommes.

VHC-net, dvs. net med meget høj kapacitet, forstås i den foreslåede bestemmelse og i overensstemmelse med teledirektivets artikel 2, nr. 2, som enten et elektronisk kommunikationsnet, der udelukkende består af optiske fiberelementer, som minimum frem til fordelingspunktet på leveringsstedet, eller et elektronisk kommunikationsnet, som under normale spidsbelastningsvilkår kan give en tilsvarende netpræstation for så vidt angår disponibel båndbredde til downlink og uplink, robusthed, fejlrelaterede parametre samt latenstid og variation heri. Netpræstationen kan anses for tilsvarende, uanset om slutbrugerens oplevelse heraf varierer på grund af iboende forskellige egenskaber ved de medier, hvormed nettet i sidste ende etablerer forbindelse med nettermineringspunktet.

Med andre elektroniske kommunikationsnet end VHC-net menes elektroniske kommunikationsnet i overensstemmelse med teledirektivets artikel 2, nr. 1, og forstås som transmissionssystemer, uanset om de bygger på en permanent infrastruktur eller centraliseret administrationskapacitet, og, hvor det er relevant, koblings- og dirigeringsudstyr og andre ressourcer, herunder netelementer, der ikke er aktive, som gør det muligt at overføre signaler ved hjælp af trådforbindelse, radiobølger, lyslederteknik eller andre elektromagnetiske midler, herunder satellitnet, jordbaserede fastnet (kredsløbs- og pakkekoblede, herunder i internettet) og mobilnet, elkabelsystemer, i det omfang de anvendes til transmission af signaler, net, som anvendes til radio- og tv-spredning, samt kabel-tv-net, uanset hvilken type information der overføres.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kredsen af rettighedssubjekterne udvides i forhold til de rettighedssubjekter, der er direkte omfattet af

den tilsvarende ret til adgang i artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og i den foreslåede § 4, stk. 1. Rettighedssubjekterne udvides til også at ville omfatte operatører, der ønsker at etablere andre elementer af elektroniske kommunikationsnet end elementer af VHC-net, samt de i den foreslåede § 4, stk. 4, nævnte parter, uanset om disse ønsker at etablere elementer af VHC-net eller andre elektroniske kommunikationsnet.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at ejere af master til radiokommunikationsformål skal imødekomme anmodninger om adgang til tilhørende faciliteter, i det omfang en sådan adgang er en del af den anmodende parts udnyttelse af masten. Det vil dog være et krav, at en adgang til tilhørende faciliteter er en del af den pågældendes udnyttelse af masten, og således sker med henblik på placering af udstyr i snæver tilknytning til de opsatte antennesystemer, herunder ved etablering af forbindelser mellem antennesystemet og operatørens øvrige net. Adgang til tilhørende faciliteter vil kun skulle gives, hvis anmodningen om adgang til tilhørende faciliteter udgør en del af anmodningen om adgang til en mast til radiokommunikationsformål. Den foreslåede bestemmelse vil således ikke give mulighed for udelukkende at få adgang til den tilhørende facilitet, f.eks. et teknikskab, teknikhus eller bygning.

Operatørers adgang til opsætning af elementer af VHC-net i master til radiokommunikationsformål, der ejes eller kontrolleres af netoperatører eller af offentlige organer, vil være direkte omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og de procedurer og vilkår, der følger heraf. Operatørers adgang til opsætning af elementer af VHC-net i master til radiokommunikationsformål, der ejes af andre end netoperatører og offentlige organer, vil være omfattet af den foreslåede § 4, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil, jf. den foreslåede § 4, stk. 4, f.eks. omfatte anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål med henblik på etablering af andre netelementer end elementer af VHC-net fra virksomheder eller private personer, der har fået tildelt en individuel tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser af Digitaliseringsstyrelsen i medfør af lov om radiofrekvenser, forudsat, at anmodningen vedrører udnyttelse af disse frekvenser, eller i medfør af lov om radiofrekvenser er undtaget fra kravet om individuel tilladelse. Det vil f.eks. kunne omfatte forsyningsselskaber på tværs af forsyningsarter med henblik på etablering af en radiomodtager til brug for fjernaflæsning af forbruget af en forsyningsart, med henblik på etablering af radio- eller tv-sendere eller en radiosender. Det vil

også kunne omfatte radioamatører med henblik på etablering af radiosendere eller -modtagere til brug for radioamatørformål. Det vil også kunne være operatører, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29, med henblik på at etablere antennesystemer til brug for elektroniske kommunikationsnet, der ikke er VHC-net, f.eks. net til maskine-til-maskine-kommunikation eller offentlige elektroniske kommunikationsnet, der ikke kan karakteriseres som et VHC-net.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål, der fremsættes af andre end operatører eller med henblik på etablering af andre netelementer end elementer af net med meget høj kapacitet, ligestilles med anmodninger omfattet af artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Adgangen vil skulle gives i overensstemmelse med og efter de procedurer, der gælder for adgang i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur og for adgang i henhold til den foreslåede § 4, der henviser til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

En anmodning om adgang vil skulle indgives skriftligt til ejeren af den mast til radiokommunikationsformål, som der ønskes adgang til, jf. henvisningen til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Kravet vil f.eks. kunne opfyldes ved fremsendelse af anmodningen med almindelig brevpost eller digitalt, f.eks. via e-mail eller via et elektronisk system, der kan håndtere sådanne anmodninger.

Ejeren vil som udgangspunkt, jf. henvisningen til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, være forpligtet til at imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til sin mast, og adgangen vil skulle gives på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris.

Ved fastsættelse af fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder priser, for at give adgang til en mast til radiokommunikationsformål og med henblik på at undgå for høje priser vil ejeren af masten, hvor det er relevant, som minimum skulle inddrage de hensyn og kriterier, der er angivet i forordningens artikel 3, stk. 4, som er gennemgået under gældende ret herover, hvilket der henvises til.

Vilkår og betingelser for adgang, herunder i forhold til prisfastsættelse, vil skulle aftales som led i en forhandling mellem operatøren, der anmoder om adgang og ejeren af den pågældende mast til radiokommunikationsformål.

Hvad der udgør rimelige vilkår og betingelser for adgang vil skulle afgøres på baggrund af en konkret samlet vurdering af de omstændigheder, der gør sig gældende i situationen. Alt efter omstændighederne vil flere forhold kunne påvirke betingelserne og prisfastsættelsen for adgang.

I den konkrete vurdering af rimeligheden af vilkår i en aftale vil der kunne tages hensyn til de specifikke omstændigheder, der gør sig gældende for det geografiske område, hvor den pågældende mast er placeret. Der vil f.eks. kunne være stor forskel på lokale områder i forhold til de omkostninger, der er forbundet med den adgangsgivende ejers etablering af masten.

Ejere af master til radiokommunikationsformål vil ved prisfastsættelsen desuden skulle være opmærksomme på reglerne om misbrug af dominerende stilling i konkurrencelovens kapitel 3.

Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer master til radiokommunikationsformål, vil desuden skulle imødekomme alle rimelige anmodninger på ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser, jf. henvisningen til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Offentlige myndigheder m.v. skal desuden også agere inden for rammerne af den Europæiske Unions statsstøtteregler.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at ejere af master til radiokommunikationsformål vil kunne nægte adgang til en specifik mast på baggrund af en eller flere af de grunde, der er angivet i artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som er gennemgået under gældende ret herover, hvilket der henvises til.

I tilfælde af afslag i overensstemmelse med artikel 3, stk. 5, vil ejeren af masten skriftligt skulle give den adgangssøgende en specifik og detaljeret begrundelse for et sådant afslag senest 1 måned fra datoen for modtagelsen af den fuldstændige anmodning om adgang som følge af den foreslåede bestemmelses henvisning til artikel 3, stk. 7. Dette krav vil dog ikke gælde for national kritisk infrastruktur som defineret i national ret. Tidsfristen for afslag vil indebære modsætningsvist og i henhold til artikel 13, stk. 1, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at der skal være indgået en aftale om specifikke vilkår og betingelser, herunder pris, senest 1 måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om adgang.

Den foreslåede bestemmelse vil ydermere indebære, at adgang til master til radiokommunikationsformål og til tilhørende faciliteter skal gives med de

begrænsninger, der følger af den foreslåede § 10, og som vil kunne bevirke, at adgang ikke skal gives, eller at adgangen skal gives i overensstemmelse med de begrænsninger, der er angivet i den foreslåede § 10. Der henvises til den foreslåede § 10 og bemærkningerne hertil.

En forudsætning for adgangen til en mast til radiokommunikationsformål, herunder tilhørende faciliteter, vil være, at den anmodende part har opnået eventuelle nødvendige tilladelser i henhold til bygge- og planlovgivningen og tilladelser eller dispensationer i henhold til øvrig beskyttelseslovgivning. En masts ejer vil også være forpligtet til at imødekomme en anmodning om adgang på et tidspunkt, hvor disse tilladelser endnu ikke foreligger, og til at aftale de nærmere vilkår i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse og artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Den fysiske opsætning af de netelementer, som adgangen vedrører, vil dog først kunne ske, når den anmodende part har opnået de nødvendige tilladelser hertil. Hvis tilladelserne ikke kan opnås, vil mastens ejer ikke være bundet af sin imødekommelse af anmodningen. Det bemærkes, at opsætning af antennesystemer i eksisterende master til radiokommunikationsformål ikke nødvendigvis i alle tilfælde vil forudsætte en tilladelse, idet eksempelvis undtagelsen fra kravet om byggetilladelse i bygningsreglementets § 5, nr. 11, vil kunne finde anvendelse.

Adgang til master i henhold til den foreslåede bestemmelse vil desuden være begrænset af de forbehold, der er nævnt i de foreslåede § 4, stk. 3 og 4. Der henvises til disse bestemmelser og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke i almindelighed have karakter af ekspropriation. Det vil imidlertid ikke kunne udelukkes, at adgang til en mast til radiokommunikationsformål vil kunne ramme ejeren af masten så økonomisk intensivt og atypisk hårdt, at der efter omstændighederne vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb mod den pågældende. Det bemærkes dog, at der ifølge den foreslåede bestemmelses henvisning til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, vil skulle gives adgang på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris. Der vil dertil ifølge den foreslåede bestemmelses henvisning til artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, ved fastsættelsen af fair og rimelige vilkår samt priser for adgangen bl.a. vil skulle tages hensyn til behovet for at sikre, at adgangsudbyderen har en fair mulighed for at få dækket omkostningerne ved at give adgang til sin fysiske infrastruktur, jf. forordningens artikel 3, stk. 4, litra b. Det vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger

ekspropriation efter grundlovens § 73. Spørgsmålet om adgang til erstatning efter grundlovens § 73 henhører under domstolene.

Den, som får adgang til en mast til radiokommunikationsformål, vil ikke få ejerskab over nogen del af masten, men erhverver udelukkende en brugsret til denne.

Den foreslåede bestemmelse vil yderligere medføre visse begrænsninger for ejeren af masten i rådigheden over denne. Begrænsningens omfang vil variere afhængigt af bl.a. mastens udformning og dimensionering, herunder særligt højden på masten. En høj mast vil potentielt kunne have plads til flere antennesystemer end en lav mast. Adgang kan således betyde, at der ikke fremadrettet er kapacitet til at placere yderligere antennesystemer på masten, hvilket vil kunne udgøre en begrænsning af ejerens fremtidige rådighed over masten, jf. dog den foreslåede § 5 med tilhørende bemærkninger. Henvisningen til artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur indebærer bl.a., at ejeren af en mast til radiokommunikationsformål vil kunne nægte adgang til en specifik mast, hvis der er mangel på ledig plads til at huse de elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter, som er omhandlet i artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Det gælder bl.a. under hensyntagen til adgangsudbyderens fremtidige pladsbehov, der er tilstrækkelig påvist såsom ved at henvise til offentligt tilgængelige investeringsplaner eller til en konsekvent anvendt procentdel for den kapacitet, der er reserveret til fremtidige behov, sammenlignet med den fysiske infrastrukturs samlede kapacitet, jf. artikel 3, stk. 5, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Hvorvidt en adgangsudbyders fremtidige pladsbehov har været tilstrækkelig påvist, vil kunne afgøres af Digitaliseringsstyrelsen som led i bilæggelsen af tvister i medfør af den foreslåede § 33, jf. bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse skal i overensstemmelse med formålene i den foreslåede § 1, stk. 2, nr. 1 og 2, understøtte, at eksisterende master til radiokommunikationsformål udnyttes mere effektivt og dermed bidrager til at mindske omkostningerne forbundet med etablering af VHC-net og andre elektroniske kommunikationsnet, samtidig med at det bidrager til at mindske de tilknyttede samfundsmæssige og miljømæssige omkostninger, f.eks. mastens æstetiske virkning, potentielle fortrængning af vegetation og anden natur og gener i forbindelse med anlægsarbejderne, som kan være forbundet med etableringen af master til radiokommunikationsformål.

Det foreslås i *stk. 3,* at ved samtidige anmodninger, der henholdsvis vedrører etablering af elementer af VHC-net i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller stk. 1, og etablering af andre netelementer end elementer af VHC-net i henhold til stk. 2, har den anmodning, der vedrører etablering af elementer af VHC-net, forrang.

Ved »samtidige« i den foreslåede bestemmelse forstås ikke nødvendigvis nøjagtig samtidighed, men en situation, hvor to anmodninger, der er i konflikt med hinanden, f.eks. måtte blive modtaget inden for den samme uge, og hvor der endnu ikke er påbegyndt nærmere afklaring af vilkår m.v. med nogen af parterne.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at i det tilfælde, at en ejer af en mast til radiokommunikationsformål modtager to eller flere samtidige anmodninger om adgang til sin mast, og en af disse anmodninger indgives med henblik på etablering af elementer af VHC-net og de øvrige med henblik på etablering af elementer af andre elektroniske kommunikationsnet end VHC-net, vil anmodningen om etablering af VHC-net have forrang fremfor de øvrige anmodninger.

Den foreslåede bestemmelse vil alene være relevant, hvis ikke alle modtagne anmodninger kan imødekommes, f.eks. hvis der ikke er plads i masten, eller hvis flere parter ønsker den samme specifikke position i masten og en af parterne vil skulle nøjes med en mindre attraktiv position.

Den foreslåede bestemmelse forventes at have begrænset praktisk anvendelse, idet samtidige henvendelser om interesse i benyttelse af en mast til radiokommunikationsformål vil være mest sandsynlige i planlægningsfasen, inden masten bygges. I denne fase vil alle interessetilkendegivelser kunne afspejles i dimensioneringen af masten, og landzone- eller bygningsmyndigheden vil også kunne fastsætte vilkår om en sådan dimensionering, jf. den foreslåede § 29 med tilhørende bemærkninger. Dermed vil der være mulighed for at sikre, at alle interesserede kan få plads i den planlagte mast.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære en mindre ændring af retstilstanden i forhold til mastelovens § 2, hvorefter ejere af master til radiokommunikationsformål skal imødekomme anmodninger fra andre om fælles udnyttelse af den pågældende mast, da visse anmodninger vil have forrang for andre og dermed begrænse adgangen til masten.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at fastholdelsen af den gældende retstilstand alene vil være i overensstemmelse med forordningen om

gigabitinfrastruktur, hvis etablering af elementer af andre net end VHC-net ikke sker på bekostning af etableringen af VHC-net, jf. forordningens artikel 1, stk. 1 og 3. Derfor sikrer bestemmelsen, at VHC-net har forrang.

Det foreslås i *stk. 4,* at anmodninger efter stk. 2 kan fremsættes, hvis Digitaliseringsstyrelsen i medfør af lov om radiofrekvenser har udstedt tilladelse til at anvende radiofrekvenser til den anmodende part en individuel tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser, og anmodningen vedrører udnyttelse af disse frekvenser, eller den anmodende parts frekvensanvendelse er undtaget fra kravet i lov om radiofrekvenser om tilladelse til at anvende radiofrekvenser.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 2, stk. 5, og angiver de parter, der kan anmode om adgang til master til radiokommunikationsformål i henhold til den foreslåede § 4, stk. 2.

Anmodninger efter den foreslåede bestemmelse omfatter anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål, der fremsættes af andre end operatører, eller med henblik på etablering af andre elementer af elektroniske kommunikationsnet end elementer af VHC-net.

Henvisningerne til lov om radiofrekvenser handler bl.a. om, at det følger af § 6, stk. 1, i lov om radiofrekvenser, at anvendelse af radiofrekvenser alene kan ske på grundlag af tilladelse fra Digitaliseringsstyrelsen, og at der i § 6, stk. 2-6, i samme lov fremgår en række undtagelser hertil, hvorefter radiofrekvenser kan anvendes uden tilladelse fra Digitaliseringsstyrelsen. Bestemmelsen sigter således på, at anmodninger efter den foreslåede § 4, stk. 2, skal kunne fremsættes af parter, der lovligt anvender radiofrekvenser.

Det foreslås i *stk. 5, 1. pkt.,* at varetagelse af drift og vedligeholdelse af en mast til radiokommunikationsformål samt af antennesystemer, der placeres i en mast til radiokommunikationsformål i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til denne bestemmelses stk. 1 eller 2, foretages af ejeren af masten, medmindre anden aftale indgås mellem parterne.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre en videreførelse af mastelovens § 2, stk. 10, for så vidt angår adgang til master til radiokommunikationsformål i medfør af de foreslåede § 4, stk. 1 og 2, og adgang til master i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, således at varetagelse af

drift og vedligeholdelse af master til radiokommunikationsformål og de antennesystemer, der er placeret i masten, fortsat vil skulle foretages af ejeren af masten, medmindre anden aftale indgås parterne imellem.

Bestemmelsen omfatter både adgang, der gives i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og adgang, der gives i henhold til de foreslåede § 4, stk. 1 og 2. Bestemmelsen supplerer således artikel 3, stk. 1 og 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur for så vidt angår anmodninger om adgang til master ejet af netoperatører og offentlige organer. Bestemmelsen er i tråd med den minimumsharmoniserende karakter af artikel 3, stk. 1 og 4, jf. artikel 1, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Bestemmelsen fastsætter i overensstemmelse med artikel 1, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur mere detaljerede regler for adgangen end de minimumskrav, der følger af artikel 3, stk. 1 og 4, i forordningen, ved at fastsætte et udgangspunkt for ansvaret for den praktiske varetagelse af drift og vedligeholdelse og for omkostningsfordelingen.

Den foreslåede bestemmelse vedrører alene, hvilken af de involverede parter der som udgangspunkt har ansvaret for at foranledige nødvendige arbejder i forbindelse med drift og vedligeholdelse.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at der vil kunne aftales en anden ansvarsfordeling parterne imellem. Uanset, hvad der aftales, vil varetagelse af drift og vedligeholdelse af masten samt antennesystemer, der placeres i masten, skulle ske under overholdelse af de til enhver tid gældende sikkerhedsforskrifter for adgang til og udførelse af arbejde i eller ved masten og adgang til samt arbejde med eller ved de opsatte antennesystemer.

Det foreslås i *stk. 5, 2. pkt.,* at udgifter til drift og vedligeholdelse af de antennesystemer, der er placeret i masten, afholdes af den, der får adgang til masten i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til denne bestemmelses stk. 1 eller 2, medmindre anden aftale indgås mellem parterne.

Den foreslåede bestemmelse er ny og præciserer, at ejeren af masten ikke skal afholde udgifterne forbundet med varetagelse af drift og vedligeholdelse af de antennesystemer, der er placeret i masten, medmindre anden aftale indgås mellem parterne.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at gøre det klart, at ejeren som udgangspunkt kan kræve omkostningerne hertil dækket hos antennesystemets ejer. Den nærmere model herfor overlades til parterne.

Den foreslåede bestemmelse vil således indebære, at de operatører eller andre parter omfattet af den foreslåede § 4, stk. 4, der får adgang til en mast til radiokommunikationsformål, som udgangspunkt vil skulle afholde udgifter til drift og vedligeholdelse af de antennesystemer, der er placeret i masten. Dette vil også gælde, selvom arbejderne foranlediges af ejeren af masten, jf. den foreslåede § 4, stk. 5, 1. pkt.

Udgifter til drift og vedligeholdelse af antennesystemerne vil f.eks. kunne omfatte udgifter til elforsyning til antennesystemerne og udgifter til reparationer samt opgraderinger af heraf.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at der i fravær af en aftale om omkostningsfordelingen mellem mastens ejer og den operatør, der får adgang til en mast, vil være klarhed over omkostningsfordelingen i forbindelse med adgangen.

Til § 5

Det fremgår af mastelovens § 9, stk. 1, at ejere af master til radiokommunikationsformål har adgang til at placere egne antennesystemer forud for andres valg af positioner med henblik på placering af antennesystemer.

Det følger af stk. 2, at ejere af master til radiokommunikationsformål har adgang til i nødvendigt omfang at reservere yderligere positioner til senere brug forud for andres valg af positioner med henblik på placering af antennesystemer. Oplysninger om reservationer på egne master skal indsendes til Digitaliseringsstyrelsen til brug for den oversigt, der er nævnt i mastelovens § 16, stk. 2.

Telebranchen i Danmark har i dag en velfungerende frivillig praksis om koordinering af etablering af master til radiokommunikationsformål således, at der sikres plads til alle interesserede i masten, og således, at der er klare rammer om, hvorledes plads i masterne kan reserveres til senere brug. Dette omfatter også reservationer af plads i en mast til radiokommunikation, som

foretages af en anden end mastens ejer. Sådanne reservationer er i udgangspunktet aftaleretlige forhold mellem de pågældende parter, som der ikke er grundlag for at regulere nærmere.

Det fremgår af stk. 3, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om den indbyrdes fordeling af positioner mellem ejere og eksisterende indehavere af brugsrettigheder og om den indbyrdes fordeling af de øvrige positioner mellem parter, der har anmodet eller ønsker at anmode om fælles udnyttelse.

Det foreslås i *stk. 1,* at ejere af master til radiokommunikationsformål i forbindelse med nyetablering af master har ret til at placere egne antennesystemer i masten, inden anmodninger om adgang til masten efter artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller § 4 behandles.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at forhindre, at regler i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i den foreslåede § 4 forhindrer ejeren af en mast i selv at anvende masten som tiltænkt, fordi andre får adgang til masten før ejeren selv.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre en fastholdelse af udgangspunktet i mastelovens § 9, stk. 1, om, at ejere af master til radiokommunikationsformål selv skal kunne benytte masterne til eget brug, inden andres behov for adgang til masten tilgodeses. Det vil dog ikke være hensigten med den foreslåede bestemmelse at muliggøre, at ejeren af en mast nødvendigvis skal være den eneste bruger af masten.

Den foreslåede bestemmelse vil alene finde anvendelse i forbindelse med nyetablering af master til radiokommunikationsformål. Eventuelle reservationer af plads i eksisterende master vil være omfattet af de foreslåede § 5, stk. 2 og 3. Spørgsmålet om, hvornår adgang til master til radiokommunikationsformål kan afvises på baggrund af pladsmangel, er reguleret i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur for så vidt angår master til radiokommunikationsformål ejet af netoperatører eller offentlige organer, hvor adgang kan afvises med henvisning til adgangsudbyderens fremtidige pladsbehov, jf. artikel 3, stk. 5, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Adgang til øvrige eksisterende master til radiokommunikationsformål er reguleret i den foreslåede § 4, hvorefter artikel 3, stk. 5, også finder anvendelse i sager omfattet af den foreslåede § 4.

Den foreslåede bestemmelse forventes at have begrænset praktisk anvendelse, fordi operatører i Danmark generelt koordinerer dimensionering af master indbyrdes, inden disse bygges, så alle interesserede kan få plads i masten, ligesom landzone- og bygningsmyndigheder med den foreslåede § 29 vil kunne stille vilkår om dimensionering af masten med henblik på at sikre dette, jf. bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse vil dog kunne have relevans i situationer, hvor der f.eks. ikke kan opnås myndighedstilladelse til at etablere en mast med tilstrækkelig højde eller kapacitet til alle interesserede parter eller hvor fysiske forhold umuliggør dette.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke være relevant for ejere af master til radiokommunikationsformål, der ikke selv benytter masten. Det vil bl.a. omfatte såkaldte masteselskaber (towercos, tower companies), der etablerer og udbyder selve mastekonstruktionen, hvorpå en anden operatør, der etablerer og udbyder elektroniske kommunikationsnet, kan opsætte antennesystemer. Aftaler mellem sådanne masteejere og andre operatører om adgang til masten, når den er færdigetableret, vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 3. Der henvises til bemærkningerne hertil.

Det foreslås i *stk. 2,* at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om, at ejere af master til radiokommunikationsformål kan reservere yderligere positioner i masten til senere brug, og om proceduren for dette.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at fastsætte regler om reservationer i egne master til radiokommunikationsformål, hvis der f.eks. ikke længere er en velfungerende frivillig praksis i telebranchen om reservationer m.m. eller der f.eks. opstår uenighed eller uklarhed i telebranchen om spørgsmålet. Det kan også være tilfældet, hvis der opstår behov for en fælles platform til offentliggørelse af reservationer, der kan opfylde den mulighed for tilstrækkeligt at påvise en adgangsudbyders fremtidige pladsbehov i henhold til artikel 3, stk. 5, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vedrører offentlig tilgængelighed af investeringsplaner.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte regler om, at ejere af master til radiokommunikationsformål kan reservere yderligere positioner i masten til senere brug, og om proceduren for dette.

Ved fastsættelsen af sådanne regler vil Digitaliseringsstyrelsen skulle tage hensyn til artikel 3, stk. 5, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som indebærer, at det er en forudsætning for afslag på adgang til master til radiokommunikationsformål, der er omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, med henvisning til adgangsudbyderens fremtidige pladsbehov, at sådanne adgangsbehov er tilstrækkelig påvist såsom ved at henvise til offentligt tilgængelige investeringsplaner eller til en konsekvent anvendt procentdel for den kapacitet, der er reserveret til fremtidige behov, sammenlignet med den fysiske infrastrukturs samlede kapacitet.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at der ikke længere være regler om muligheden for eller proceduren for reservationer i masten til senere brug direkte i lovgivningen, men der vil være mulighed for at fastsætte sådanne regler efter behov.

Det foreslås i *stk. 3,* at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om den indbyrdes fordeling af positioner i en mast til radiokommunikationsformål mellem ejere, eksisterende indehavere af brugsrettigheder og parter, der har anmodet eller ønsker at anmode om adgang til masten i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller den foreslåede § 4, herunder om reservationer af en position i masten til senere brug foretaget af andre end mastens ejer.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at fastsætte regler om fordeling eller reservationer af positioner i master til radiokommunikationsformål, hvis der f.eks. ikke længere er en velfungerende frivillig praksis i telebranchen om reservationer m.m. Det kan også være tilfældet, hvis der gentagne gange opstår tvister eller andre spørgsmål om foreneligheden af afslag på anmodninger om adgang til en mast til radiokommunikationsformål på baggrund af en tredjeparts reservation af plads i masten med reglerne i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, i den foreslåede § 4 og i forlængelse heraf også den foreslåede § 10, der regulerer undtagelser fra artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede § 4. Det gælder navnlig foreneligheden med afslagsgrundene i artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der også gælder i sager omfattet af den foreslåede § 4.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen for eksempel vil kunne fastsætte regler om, hvordan reservationer foretaget af andre end en masts ejer skal foretages og håndhæves, for at de er forenelige med de nævnte regler. Sådanne regler vil f.eks. også kunne vedrøre, hvornår

en ejer af en mast til radiokommunikationsformål ikke kan indgå aftaler om sådanne reservationer, fordi det ville forhindre ejeren af masten i at opfylde sine forpligtelser i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller den foreslåede § 4. Sådanne regler vil eksempelvis kunne fastsættes for at kodificere Digitaliseringsstyrelsens afgørelsespraksis efter den foreslåede § 33, hvis der i denne afgørelsespraksis har været taget stilling til sager, hvor disse problemstillinger har været aktuelle.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden i det væsentlige indebære en videreførelse af mastelovens § 9, stk. 3, idet bemyndigelsen til at fastsætte sådanne regler dog fremadrettet vil flyttes til Digitaliseringsstyrelsen frem for ministeren for digitalisering grundet reglernes tekniske karakter.

Til § 6

Det fremgår af mastelovens § 10, stk. 1, at ejere af master, bygninger og konstruktioner omfattet af mastelovens § 1, stk. 2, nr. 2 og 3, skal imødekomme anmodninger om adgang til opsætning af antennesystemer på den pågældende mast, bygning eller konstruktion.

Det følger af stk. 2, at anmodninger efter mastelovens § 10, stk. 1, kan angå indgåelse af nye aftaler om opsætning af antennesystemer på den pågældende mast, bygning eller konstruktion, eller ændring af allerede indgåede aftaler herom.

Efter stk. 3 gælder bestemmelserne i stk. 1 og 2 ikke, hvis der foreligger tekniske hindringer for opsætning af antennesystemer. Ved tekniske hindringer forstås herefter bl.a., at opsætning af antennesystemer ikke er mulig på grund af radiotekniske hindringer, at opsætning af antennesystemer ikke er mulig på grund af mastens, bygningens eller den pågældende konstruktions udformning, bæreevne eller lignende.

Ifølge stk. 4 kan anmodninger om adgang til opsætning af antennesystemer på den pågældende mast, bygning eller konstruktion efter § 10, stk. 1, fremsættes af parter omfattet af mastelovens § 2, stk. 5. Det vil sige, at den ansøgende part af Digitaliseringsstyrelsen i medfør af lov om radiofrekvenser er tildelt individuel tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser, og at anmodningen vedrører udnyttelse af disse frekvenser, eller at den ansøgende part i medfør af lov om radiofrekvenser er undtaget fra kravet om individuel tilladelse.

Det fremgår af stk. 8, at gælder der særlige sikkerhedsforskrifter for den pågældende mast, bygning eller konstruktion, varetages driften og vedligeholdelsen af de placerede antennesystemer af ejeren af masten, bygningen eller konstruktionen, medmindre anden aftale indgås parterne imellem.

Ifølge artikel 3, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan medlemsstaterne fastsætte, at ejere af private erhvervsbygninger, der ikke er ejet eller kontrolleret af en netoperatør, efter skriftlig anmodning fra en operatør skal imødekomme rimelige anmodninger om adgang til disse bygninger, herunder deres tage, med henblik på at installere elementer af net med meget høj kapacitet eller tilhørende faciliteter på fair og rimelige vilkår og betingelser og til en pris, der afspejler markedsforholdene. Forud for en sådan anmodning fra den adgangssøgende kræves, at bygningen er beliggende i et landdistrikt eller afsidesliggende område som defineret af medlemsstaterne. Det er videre en forudsætning, at der ikke findes noget net med meget høj kapacitet af samme type – fastnet eller mobilnet – svarende til det, som den adgangssøgende har til hensigt at udrulle, tilgængeligt i det område, hvortil der anmodes om adgang, og der er ingen planer om at udrulle et sådant net i henhold til oplysninger indsamlet via det centrale informationssted, som forelå på datoen for anmodningen. Det er endelig en forudsætning, at der ingen fysisk infrastruktur er i det område, hvortil der anmodes om adgang, der ejes eller kontrolleres af netoperatører eller offentlige organer og er teknisk egnet til at huse elementer af net med meget høj kapacitet.

Det følger af artikel 1, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at medlemsstaterne kan opretholde eller indføre foranstaltninger, der er i overensstemmelse med EU-retten, og som er strengere eller mere detaljerede end forordningens minimumskrav, hvis foranstaltningerne har til formål at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur eller muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur.

Det foreslås i *stk. 1, 1. pkt.,* at ejere af høje konstruktioner senest 4 måneder efter datoen for modtagelsen skal imødekomme skriftlige anmodninger om adgang til opsætning af antennesystemer på konstruktionerne og etablering af tilhørende teknikskab, jf. dog den foreslåede § 10.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en delvis indholdsmæssig videreførelse af mastelovens § 10, stk. 1, og for en ren national retsstilling, der supplerer og går videre, end hvad der følger af artikel 3 i forordningen om

gigabitinfrastruktur i overensstemmelse med artikel 1, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Anvendelse af eksisterende høje konstruktioner i området kan træde i stedet for etablering af en ny mast til radiokommunikationsformål. Formålet med den foreslåede bestemmelse er i overensstemmelse med formålene i den foreslåede § 1, stk. 2, nr. 1 og 2, at understøtte en mere effektiv udnyttelse af eksisterende høje konstruktioner og dermed at bidrage til at mindske omkostningerne forbundet med etablering af VHC-net og andre elektroniske kommunikationsnet, samtidig med at det bidrager til at mindske de tilknyttede samfundsmæssige og miljømæssige omkostninger, som kan være forbundet med etableringen af master til radiokommunikationsformål, f.eks. en masts æstetiske virkning, potentielle fortrængning af vegetation og anden natur og gener i forbindelse med anlægsarbejderne.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at ejere af høje konstruktioner vil være forpligtet til at imødekomme anmodninger om adgang til opsætning af antennesystemer på konstruktionerne og etablering af tilhørende teknikskab, dog med de begrænsninger, der følger af den foreslåede § 10.

Ved »høje konstruktioner« i den foreslåede bestemmelse skal forstås, jf. definitionen heraf i den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 2, bygninger og andre konstruktioner på mere end to etager, hvor bygningens eller konstruktionens ydervægge eller tag er hævet mere end 8,5 m over terræn, og andre høje konstruktioner, herunder siloer, vindmøller, skorstene og master, der ikke anvendes til radiokommunikationsformål, i det omfang disse konstruktioners højde er større end byggelovens højdebegrænsninger, og i det omfang disse bygninger eller konstruktioner ikke er omfattet af artikel 3, stk. 1, jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil give en videre adgang til etablering af VHC-net, jf. formålet i artikel 1, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, end hvad der følger direkte af artikel 3 i forordningen, og vil desuden give adgang til de omfattede høje konstruktioner med henblik på opsætning af antennesystemer og etablering af tilhørende teknikskab med henblik på etablering af øvrige elektroniske kommunikationsnet og andre, rent nationale formål.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at kredsen af pligtsubjekter indskrænkes i forhold til de pligtsubjekter, der er omfattet af maste-

lovens § 10, stk. 1, idet eksempelvis offentlige organers bygninger og net-operatørers bygninger, i det omfang de er del af et net, i stedet vil være omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Samtidig vil den foreslåede bestemmelse som noget nyt omfatte etablering af et tilhørende teknikskab. Etablering af et sådant teknikskab har i de fleste tilfælde været nødvendigt ved anvendelsen af mastelovens § 10, stk. 1, og det har været muligt at finde løsninger herpå. Det er dog alligevel hensigtsmæssigt at give eksplicit mulighed for etablering af teknikskabe i bestemmelsen, da adgang i medfør af bestemmelsen ofte ikke vil være brugbar uden mulighed for etablering af et teknikskab.

Den foreslåede bestemmelse vil som noget nyt indebære, at anmodninger skal imødekommes senest 4 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Denne tidsfrist vil vedrøre den administrative del, hvor aftale om adgang, herunder vilkårene herfor, skal være indgået. Den fysiske opsætning af de pågældende antennesystemer eller etablering af de tilhørende teknikskabe vil kunne ske senere, f.eks. hvor anmodningen vedrører adgang længere ude i fremtiden, eller hvor praktiske forhold, tilladelsesprocesser m.v. tager længere tid. Aftalen vil skulle indeholde tidspunktet for, hvornår den fysiske etablering kan ske.

Anmodninger om adgang efter den foreslåede bestemmelse vil kunne angå indgåelse af nye aftaler om adgang til høje konstruktioner eller ændring af allerede indgåede aftaler om adgang til høje konstruktioner. Anmodninger om ændring af allerede indgåede aftaler vil f.eks. kunne omfatte den situation, hvor en part, der allerede har udstyr placeret på en høj konstruktion, ønsker at udskifte dette udstyr med andet udstyr, der eventuelt optager mere plads på konstruktionen eller lignende. Derimod vil det ikke kunne omfatte tilfælde, hvor der f.eks. inden aftalens udløb anmodes om ændrede vilkår for adgangen så som pris. Digitaliseringsstyrelsen vil i eventuelle tvister i medfør af den foreslåede § 34 kunne afgøre, hvorvidt den foreslåede § 6, stk. 1, 1. pkt., i en konkret sag tilsiger, at anmodninger om ændring af allerede indgåede aftaler skal imødekommes.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at en anmodning om adgang til ejeren af den pågældende høje konstruktion, som operatøren eller parten ønsker at få adgang til, vil skulle indgives skriftligt. Kravet om skriftlighed vil kunne opfyldes ved fremsendelse af anmodningen med almindelig brevpost eller digitalt, f.eks. via e-mail eller via et elektronisk system, der kan håndtere sådanne anmodninger.

Ejeren af den høje konstruktion vil som udgangspunkt være forpligtet til at imødekomme enhver skriftlig anmodning om adgang til sin høje konstruktion.

Det vil efter den foreslåede bestemmelse være en forudsætning for at få adgang til en høj konstruktion, at adgangen skal anvendes til etablering af antennesystemer og etablering af eventuelt tilhørende teknikskab. Antennesystemer vil omfatte antenner med tilhørende radioudstyr, kabler og bærerør, der opsættes på en høj konstruktion, eller antenner med tilhørende radioudstyr og kabler, der opsættes på de bærerør, der er opsat på konstruktionen, jf. den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 3.

Antennesystemer vil også omfatte trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 23. Sådanne adgangspunkter vil ikke nødvendigvis have teknisk behov for at sidde højt oppe på den bærende konstruktion, men vil ofte kunne sidde i gadeplan på en bygnings eller konstruktions facade. Ved etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i henhold til den foreslåede § 6 vil parterne skulle være opmærksomme på, at opsætning heraf på bygninger m.v., der ikke er omfattet af begrebet høje konstruktioner, ikke vil være omfattet af bestemmelsen. Dette vil i praksis bl.a. gøre sig gældende for mindre bygninger. En pligt til at give adgang til visse bygninger m.v., der ikke er omfattet af den foreslåede § 6, vil dog kunne følge af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller de foreslåede §§ 4, 8 eller 9, som der henvises til.

Ved »teknikskab« i den foreslåede bestemmelse forstås en lukket installation, hvori der befinder sig tekniske elementer, der vil være nødvendige for drift af de antennesystemer, der placeres udvendigt på den høje konstruktion. En sådan installation vil typisk kunne placeres inde i en bygning i et lofts- eller kælderrum eller for andre høje konstruktioner end bygninger udvendigt, f.eks. på jorden direkte ved siden af den høje konstruktions fod. En sådan installation vil typisk ikke være pladskrævende, men der vil kunne være behov for at sikre den mod uvedkommendes adgang.

Det vil være et krav, at en adgang til at etablere et tilhørende teknikskab er en del af den anmodende parts adgang til at opsætte antennesystemer på den høje konstruktion, og således sker med sigte på placering af teknikskabet i snæver tilknytning til de opsatte antennesystemer. Den foreslåede bestemmelse vil ikke give mulighed for udelukkende at få adgang til at etablere et teknikskab uden samtidig at skulle have adgang til at opsætte antennesystemer på den høje konstruktion.

Etablering af et nyt teknikskab vil kunne være overflødig i tilfælde, hvor der allerede er et teknikskab etableret af en anden operatør, der f.eks. har etableret egne antennesystemer på den pågældende høje konstruktion. I henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur vil en operatør, der ejer et sådant teknikskab, skulle give adgang til, at en anden operatør kan etablere sine tekniske elementer i det pågældende teknikskab, hvor dette er muligt under hensyntagen til plads, sikkerhed m.v. En sådan operatør, der allerede lejer et rum, hvori operatørens teknikskab er placeret, vil også være forpligtet til at give adgang til etablering af et yderligere teknikskab i det samme rum, da artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur også gælder for fysisk infrastruktur, som en operatør alene kontrollerer og ikke ejer. I sådanne tilfælde tilsiger proportionalitetsprincippet, at ejeren af den pågældende konstruktion ikke vil være forpligtet til at stille yderligere arealer til rådighed i henhold til den foreslåede § 6 med henblik på etablering af den senere tilkomne operatørs teknikskab.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke i almindelighed have karakter af ekspropriation. Det vil dog ikke kunne udelukkes, at adgang til en høj konstruktion vil kunne ramme ejeren af den høje konstruktion så økonomisk intensivt og atypisk hårdt, at der efter omstændighederne vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb mod den pågældende. Det vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger ekspropriation efter grundlovens § 73. Spørgsmålet om adgang til erstatning efter grundlovens § 73 henhører under domstolene.

Den, som får adgang til en høj konstruktion, vil ikke få ejerskab over nogen del af den høje konstruktion, men vil udelukkende erhverve en brugsret til denne.

Adgang efter den foreslåede bestemmelse vil for ejeren af den høje konstruktion medføre visse begrænsninger i rådigheden over konstruktionen. Det vil f.eks. kunne indebære, at der ikke fremadrettet vil være kapacitet til at placere yderligere antennesystemer på den høje konstruktion. Begrænsningens omfang vil dog variere afhængigt af bl.a. konstruktionens udformning og dimensionering.

Adgang efter den foreslåede bestemmelse vil eksempelvis også, for så vidt angår antennesystemer, der placeres på hustage, kunne indebære, at retningslinjer for sikkerheden i forbindelse med sådant arbejde nødvendiggør iagttagelse af visse sikkerhedsafstande i forbindelse med arbejder og anden færdsel på taget, ligesom disse sikkerhedsafstande vil kunne have betydning

for, hvor tæt på antennesystemerne der eksempelvis vil kunne etableres tagterrasser og lignende konstruktioner. I forhandlingerne mellem parterne vil antennesystemernes nærmere placering dels kunne aftales således, at disse genevirkninger minimeres, og dels vil der, hvor relevant, kunne indgå kompensation for de faktiske anvendelsesbegrænsninger i den aftalte betaling for adgangen.

Adgang i henhold til den foreslåede bestemmelse vil forudsætte, at den anmodende part har opnået eventuelle nødvendige tilladelser i henhold til bygge- og planlovgivningen og tilladelser eller dispensationer i henhold til øvrig beskyttelseslovgivning. En ejer af en høj konstruktion vil også være forpligtet til at imødekomme en anmodning om adgang på et tidspunkt, hvor disse tilladelser endnu ikke foreligger, og til at aftale de nærmere vilkår i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse, men den fysiske opsætning af de antennesystemer og etablering af tilhørende teknikskab, som adgangen vedrører, kan først ske, når den anmodende part har opnået de nødvendige tilladelser hertil. Hvis tilladelserne ikke kan opnås, vil ejeren af den høje konstruktion ikke være bundet af sin imødekommelse af anmodningen. Opsætning af antennesystemer på eksisterende høje konstruktioner vil ikke nødvendigvis i alle tilfælde forudsætte en tilladelse, idet f.eks. undtagelsen fra kravet om byggetilladelse i bygningsreglementets § 5, nr. 11, vil kunne finde anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at adgang til høje konstruktioner vil skulle gives med de begrænsninger, der følger af den foreslåede § 10, og som kan bevirke, at adgang ikke skal gives, eller at adgangen skal gives i overensstemmelse med de i den foreslåede § 10 angivne begrænsninger. Det er ejeren af den høje konstruktion, der vil skulle vurdere, om de hensyn der fremgår af den foreslåede § 10, vil kunne bevirke, om der gives adgang. Der henvises til den foreslåede § 10 og bemærkningerne hertil.

Det er ikke hensigten at pålægge ejere af høje konstruktioner forpligtelser i samme omfang som ejere af master til radiokommunikationsformål, hvor der blandt de involverede aktører er en fælles interesse i en udstrakt fælles udnyttelse.

Det foreslås i *stk. 1, 2. pkt.,* at adgang til opsætning af antennesystemer på konstruktionerne og etablering af tilhørende teknikskab skal gives på de betingelser og vilkår, herunder pris, der aftales mellem parterne.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at adgang vil skulle ske på baggrund af en forhandling mellem parterne, og at de aftalte betingelser og vilkår, herunder pris, således vil skulle aftales på markedsvilkår.

Betingelser og vilkår, herunder priser, for adgang i medfør af den foreslåede bestemmelse vil være underlagt den generelle konkurrencelovgivning, herunder reglerne om forbud mod visse konkurrencebegrænsende aftaler i konkurrencelovens kapitel 2 og reglerne om misbrug af dominerende stilling i konkurrencelovens kapitel 3.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære en forudsætning om, at pligtsubjekterne i den foreslåede bestemmelse som minimum vil skulle have fuld erstatning. Dette vil gælde både opsætningen af antennesystemerne udvendigt på den høje konstruktion og placeringen af teknikskabet.

Tvister om betalingen for adgang vil være omfattet af proceduren i den foreslåede § 34, stk. 3-6. Der henvises til den foreslåede § 34 og de tilhørende bemærkninger. Operatører vil endvidere kunne anmode om tilladelse til at iværksætte ekspropriation efter den foreslåede § 19, som der henvises til.

Det foreslås i *stk. 2,* at anmodninger efter stk. 1 kan fremsættes af operatører og af parter, der opfylder betingelserne i § 4, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse afgrænser de aktører og parter, der kan anmode om adgang til høje konstruktioner med henblik på opsætning af antennesystemer på konstruktionerne og etablering af tilhørende teknikskab i henhold til den foreslåede bestemmelse i stk. 1.

Med henvisningen til den foreslåede § 4, stk. 4, videreføres mastelovens § 10, stk. 4, jf. mastelovens § 2, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at anmodninger efter stk. 1, vil kunne fremsættes af operatører, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29, og af parter, til hvilke Digitaliseringsstyrelsen i medfør af lov om radiofrekvenser har udstedt tilladelse til at anvende radiofrekvenser, forudsat at anmodningen vedrører udnyttelse af disse frekvenser, eller af parter, hvis frekvensanvendelse er undtaget fra kravet i lov om radiofrekvenser om tilladelse til at anvende radiofrekvenser.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.,* at stk. 1 ikke gælder, hvis der foreligger tekniske hindringer for opsætning af antennesystemer.

Ifølge det foreslåede *stk. 3, 2. pkt.,* forstås »tekniske hindringer« således, at opsætning af antennesystemer ikke er mulig på grund af radiotekniske hindringer, eller at opsætning af antennesystemer ikke er byggeteknisk mulig på grund af den høje konstruktions udformning, bæreevne eller lignende.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 10, stk. 3, nr. 1 og 2.

Radiotekniske hindringer for opsætning af antennesystemer omfatter bl.a., at placering af antennesystemet på den høje konstruktion ikke vil sikre den ønskede dækning på grund af konstruktionens geografiske placering eller den højde eller placering, det er muligt at give antennesystemet på konstruktionen, eller at opsætningen må formodes at give indbyrdes forstyrrelser mellem de på konstruktionen placerede antennesystemer eller i forhold til andre former for radiobaseret udstyr i det pågældende område eller på konstruktionen.

Det vil være en teknisk hindring, hvis den høje konstruktions udformning, bæreevne eller lignende hensyn umuliggør opsætning af antennesystemer.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at ejeren af en høj konstruktion vil kunne afvise eller afslå en anmodning fra en operatør eller en part, der opfylder betingelserne i den foreslåede § 4, stk. 4, hvis der foreligger tekniske hindringer for opsætning af antennesystemer på den høje konstruktion.

Det vil være ejeren af den høje konstruktion, der vil skulle vurdere, om der foreligger tekniske hindringer eller om de hensyn, der fremgår af den foreslåede § 10, vil kunne bevirke, at adgang ikke skal gives, eller at adgangen skal gives i overensstemmelse med de begrænsninger, der angivet i § 10. Der henvises til den foreslåede § 10 og de tilhørende bemærkninger.

Det foreslås i *stk. 4, 1. pkt.,* at hvis der gælder særlige sikkerhedsforskrifter for den pågældende høje konstruktion, varetages driften og vedligeholdelsen af de placerede antennesystemer af ejeren af den høje konstruktion, medmindre anden aftale indgås mellem parterne.

Den foreslåede bestemmelse vil videreføre mastelovens § 10, stk. 8, for så vidt angår adgang til høje konstruktioner i medfør af den foreslåede stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at hvis den pågældende høje konstruktion er underlagt særlige sikkerhedsforskrifter, er det ejeren af mastens ansvar at varetage driften og vedligeholdelsen af de placerede antennesystemer. Den foreslåede bestemmelse vil således alene finde anvendelse på ejere af den pågældende høje konstruktion og ikke på lejere eller øvrige rettighedshavere.

Den foreslåede bestemmelse vil dog gøre det muligt for parterne at aftale andet om driften og vedligeholdelsen af antennesystemerne. Uanset, hvad der aftales mellem parterne, vil varetagelse af drift og vedligeholdelse af de antennesystemer, der placeres på den høje konstruktion, skulle ske under overholdelse af de til enhver tid gældende sikkerhedsforskrifter for adgang til og udførelse af arbejde i eller ved den høje konstruktion og adgang til og arbejde med eller ved de opsatte antennesystemer.

Det foreslås i *stk. 4, 2. pkt.,* at udgifter til drift og vedligeholdelse af de opsatte antennesystemer afholdes af den, der får adgang i henhold til stk. 1, medmindre anden aftale indgås mellem parterne.

Den foreslåede bestemmelse er ny. Det har efter gældende ret ikke været hensigten, at ejeren af masten skulle afholde udgifterne forbundet med de opgaver, der er nævnt i mastelovens § 10, stk. 8. Den foreslåede bestemmelse vil tydeliggøre dette.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det vil være de operatører eller andre parter omfattet af den foreslåede § 4, stk. 4, jf. den foreslåede § 6, stk. 2, der får adgang til en høj konstruktion, der som udgangspunkt vil skulle afholde udgifterne til drift og vedligeholdelse af de antennesystemer, der er placeret på konstruktionen, også selvom arbejderne foranlediges af ejeren af konstruktionen som beskrevet i den foreslåede § 6, stk. 4, 1. pkt.

Udgifter til drift og vedligeholdelse af antennesystemerne vil f.eks. kunne omfatte udgifter til elforsyning til antennesystemerne samt udgifter til reparationer og opgraderinger af antennesystemerne.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at der ikke nødvendigvis er et krav om, at ejeren af en høj konstruktion enkeltvist skal afregne hver enkelt vedligeholdelses- eller driftsopgave, der vedrører en anden aktør eller operatørs antenner på konstruktionen. Den foreslåede bestemmelse vil dog gøre

det klart, at ejeren som udgangspunkt vil kunne kræve omkostningerne hertil dækket hos antennens ejer. Den nærmere model herfor vil blive overladt til parterne.

Til § 7

Det fremgår af mastelovens § 1, stk. 6, at med ejere af master, bygninger og andre høje konstruktioner sidestilles lejere og indehavere af brugsrettigheder, hvis det lejede eller den pågældende brugsret ikke umiddelbart udnyttes fuldt ud. Dette gælder dog ikke reglerne i mastelovens § 2, stk. 8, § 2, stk. 10, § 8, stk. 4, og § 10, stk. 8. Ejere af master, bygninger og andre høje konstruktioner har pligt til at underrette lejere og indehavere af brugsrettigheder, som sidestilles med ejere af master, bygninger og andre høje konstruktioner, om anmodninger og påbud om fælles udnyttelse og om anmodninger og påbud om opsætning af antennesystemer. Tilsvarende gælder for landzone- og bygningsmyndigheden ved behandling af sager om fælles udnyttelse og opsætning af antennesystemer efter masteloven.

Det foreslås i *stk. 1,* at ved opsætning af antennesystemer i medfør af artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, samt de foreslåede §§ 4 og 6, sidestilles lejere og andre indehavere af brugsrettigheder med netoperatører, offentlige organer, ejere af master til radiokommunikationsformål og ejere af høje konstruktioner, hvis midlertidig adgang til det lejede er en forudsætning for adgangen, eller det lejede eller den pågældende brugsret ikke umiddelbart udnyttes fuldt ud. Dette gælder dog ikke reglerne i de foreslåede § 4, stk. 5, og § 6, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at lejere og andre indehavere af brugsrettigheder vil have en tilsvarende pligt som netoperatører, offentlige organer, ejere af master til radiokommunikationsformål og ejere af høje konstruktioner til at imødekomme anmodninger om opsætning af antennesystemer på den fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion, som de lejer eller bruger.

Ved »lejere og indehavere af andre brugsrettigheder« i den foreslåede bestemmelse forstås parter, der lejer eller har brugsrettighed over et element af fysisk infrastruktur, en mast til radiokommunikationsformål eller en høj konstruktion, som er omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller en af de foreslåede §§ 4 og 6.

Det vil være en forudsætning for sidestillelsen, at den pågældende anmodning om adgang i henhold til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, de foreslåede § 4, stk. 1 eller 2, eller den foreslåede § 6 vedrører adgang til den samme fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion, som den pågældende part lejer eller har brugsrettigheder over. Den foreslåede bestemmelse vil således ikke finde anvendelse for lejere eller indehavere af brugsrettigheder af fysisk infrastruktur, master eller konstruktioner, hvis ejer ikke har en pligt til at imødekomme den pågældende anmodning. Lejere eller indehavere af brugsrettigheder i tilstødende bygninger m.v. vil således ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Den foreslåede sidestillelse vil kun finde anvendelse for så vidt angår bestemmelserne i artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, samt de foreslåede §§ 4 og 6, og vil kun finde anvendelse for opsætning af antennesystemer. Det vil indebære, at den foreslåede bestemmelse navnlig ikke vil finde anvendelse i situationer omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, der f.eks. omhandler adgang til etablering af kabler i føringsrør eller lignende.

Den foreslåede bestemmelse vil således videreføre retstilstanden i mastelovens § 1, stk. 6, 1. og 2. pkt., der ligeledes alene gælder for opsætning af antennesystemer. Netoperatører og offentlige organer, der lejer eller benytter fysisk infrastruktur, vil dog være omfattet af artikel 3 i forordningen om infrastruktur, der også omfatter netoperatører og offentlige organer, der alene kontrollerer fysisk infrastruktur frem for at eje den, men øvrige lejere og indehavere af brugsrettigheder vil alene være forpligtet til at medvirke til opsætning af antennesystemer.

Den foreslåede sidestillelse vil desuden kun omfatte de tilfælde, hvor midlertidig adgang til det lejede er en forudsætning for adgangen i henhold til bestemmelserne i artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, samt de foreslåede §§ 4 og 6, eller det lejede eller den pågældende brugsret ikke umiddelbart udnyttes fuldt ud.

Ved »midlertidig adgang til det lejede« i den foreslåede bestemmelse forstås eksempelvis, at lejere i en ejendom må tåle, at der som følge af bygningsejerens forpligtelser i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i den foreslåede § 6 til at give adgang til opsætning af antennesystemer på bygningens tag færdes teknikere i ejendommen i forbindelse

med opsætning af antennen samt i forbindelse med løbende vedligehold. Dette vil omfatte færdsel på udendørsarealer omfattet af lejemålet, i trappeopgange, eller adgang til bygningens tag ved brug af lifte eller stiger. Det vil dog også, i de tilfælde hvor den nødvendige adgang ikke kan foregå på anden vis, kunne omfatte gennemgang i dele af det lejede, der anvendes til virksomhedsformål eller til beboelse.

Ved »situationer, hvor det lejede eller den pågældende brugsret ikke umiddelbart udnyttes fuldt ud« i den foreslåede bestemmelse forstås f.eks. situationer, hvor et element af fysisk infrastruktur, en mast til radiokommunikationsformål eller en høj konstruktion vil være udlejet til en lejer i sin helhed, men hvor der er ledig plads til at etablere netelementer, som lejer ikke udnytter.

Den foreslåede bestemmelse vil være møntet på midlertidig gennemgang eller adgang til at installere elementer af VHC-net og elektroniske kommunikationsnet i øvrigt i dele af det lejede, som ikke benyttes af lejer. Den foreslåede bestemmelse vil dermed ikke give mulighed for, at operatører og de parter, der er nævnt i den foreslåede § 4, stk. 4, vil have krav på at etablere elementer af deres net inde i f.eks. lejede lejligheder, som anvendes til beboelse, da disse må anses for fuldt udnyttet. Modsat vil uudnyttede lofts- og kælderarealer være omfattet af bestemmelsen.

Lejere og indehavere af brugsrettigheder vil på lige fod med ejere kunne nægte adgang til de dele af ejendommen, som de lejer eller råder over, hvis der er lovlige grunde hertil i artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i de foreslåede § 6, stk. 3, eller i § 10. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 4 samt til de foreslåede §§ 6 og 10 med tilhørende bemærkninger.

Dette vil i fraværet af alternative løsninger kunne medføre, at ejeren af den fysiske infrastruktur, masten eller konstruktionen kan nægte at imødekomme anmodningen med henvisning til de grunde, der anføres af lejeren. Afslag på adgang med henvisning til oplysninger, der er modtaget fra lejer, vil dog i sager omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller den foreslåede § 4 skulle gives inden for 1 måned fra modtagelse af anmodningen, jf. artikel 3, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur. I sager omfattet af den foreslåede § 6 vil afslag skulle gives inden for 4 måneder, da anmodninger skal imødekommes inden for fire måneder, jf. den

foreslåede § 6, stk. 1. Digitaliseringsstyrelsen vil kunne behandle klager over sådanne afslag, jf. de foreslåede §§ 33 og 34.

Den foreslåede sidestillelse vil ikke gælde for så vidt angår reglerne i de foreslåede § 4, stk. 5 og § 6, stk. 4. Dette vil indebære, at lejere og indehavere af brugsrettigheder ikke ligesom ejere vil skulle varetage drift og vedligeholdelse af det placerede udstyr i tilfælde, der er nævnt i disse bestemmelser.

Med bestemmelsen vil det blive sikret, at adgang til opsætning af antennesystemer i medfør af artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller de foreslåede §§ 4 og 6 ikke begrænses i videre omfang, end hvad der følger af undtagelserne og de lovlige afslagsgrunde til disse bestemmelser, som følge af, at en lejer, der råder over dele af det, som der anmodes om adgang til, ikke ønsker at medvirke til, at adgangen kan ske.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at adgang fortsat kan gives i situationer, hvor f.eks. ejeren af en bygning råder over det areal på et tag, hvor en antenne skal etableres i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, mens en lejer råder over de indvendige arealer, hvor teknikere vil skulle færdes i forbindelse med installationen af antennen. Som følge af bestemmelsen vil begge parter skulle give den adgang, der ligger inden for deres respektive råderet over ejendommen.

Den foreslåede bestemmelse vil således medføre, at adgang kan opnås i situationer, hvor f.eks. ejeren af en bygning råder over det areal på et tag, hvor en antenne skal etableres i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, mens en lejer råder over uudnyttet lofts- eller kælderareal, hvor der vil kunne etableres det tilhørende teknikskab til antennen. Som følge af bestemmelsen vil begge parter skulle give den adgang, der ligger inden for deres respektive råderet over ejendommen. Vilkår og pris for begge adgange vil skulle fastsættes i overensstemmelse med artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur for så vidt angår adgang omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller den foreslåede § 4, og i overensstemmelse med den foreslåede § 6, stk. 1, 2. pkt., for så vidt angår adgang omfattet af den foreslåede § 6. Fordeling af eventuel betaling mellem udlejer og lejer vil skulle ske således, at de hver især modtager betaling for den adgang, der ligger inden for deres respektive råderet. Alterna-

tivt vil en udlejer eksempelvis kunne aftale med sin lejer, at adgangen indebærer et forholdsmæssigt nedslag i husleje, mens udlejer modtager den fulde betaling fra den, der anmoder om adgang.

Det foreslås i *stk. 2,* at netoperatører, offentlige organer, ejere af master til radiokommunikationsformål og ejere af høje konstruktioner har pligt til at underrette berørte lejere og andre indehavere af brugsrettigheder, som er omfattet af stk. 1 eller af artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, om anmodninger om adgang efter artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, § 4, stk. 1 og 2, og § 6 samt om afgørelser efter §§ 33 og 34, hvor anmodningen eller afgørelsen kræver den pågældende parts medvirken.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i det væsentlige mastelovens § 1, stk. 6, 3. pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at ejerne af fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner forpligtes til at give besked til parter, der lejer eller råder over plads i disse elementer, når en anmodning eller afgørelse i henhold til de nævnte bestemmelser nødvendiggør, at disse parter medvirker til at give adgang i henhold til den foreslåede bestemmelse.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte flere situationer end den foreslåede bestemmelse i stk. 1. Bestemmelsen vil både omfatte situationer, hvor lejere og indehavere af brugsrettigheder er omfattet af det foreslåede stk. 1. Bestemmelsen vil også omfatte situationer, hvor dette ikke er tilfældet, men hvor lejerne og indehaverne af brugsrettigheder alligevel har pligt til at give adgang i medfør af artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, hvorefter også netoperatører og offentlige organer, der kontrollerer, men ikke ejer, fysisk infrastruktur, skal give adgang hertil på lige fod med netoperatører og offentlige organer, der ejer den fysiske infrastruktur. I de sidstnævnte situationer vil den foreslåede bestemmelse være en selvstændig supplerende bestemmelse til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, der er uafhængig af det foreslåede stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre klarhed om proceduren for koordinering mellem ejeren og andre eksisterende brugere af fysisk infrastruktur,

master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner i forbindelse med, at ejeren modtager anmodninger om adgang i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller de foreslåede §§ 4 eller 6.

En anmodning om adgang til fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller andre høje konstruktioner vil efter den foreslåede bestemmelse skulle behandles af ejeren af den fysiske infrastruktur eller høje konstruktion. Hvis en lejers medvirken er nødvendig, for at ejeren kan opfylde sine forpligtelser til at give adgang i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i medfør af de foreslåede §§ 4 og 6, vil ejeren skulle meddele lejeren, at lejeren skal give adgang til det lejede i forbindelse med denne adgang. Ejeren vil fortsat skulle overholde gældende regler i f.eks. lejeloven, erhvervslejeloven m.v. om varsling, men den foreslåede § 7, stk. 1, vil indebære, at lejeren som udgangspunkt vil være omfattet af de samme pligter som ejeren til at medvirke til, at de påtænkte netelementer kan etableres på den fysiske infrastruktur eller høje konstruktion, og vil normalt ikke kunne afslå adgangen til det lejede i situationer, hvor ejeren ikke tillige vil kunne afslå adgangen helt. Lejere og indehavere af brugsrettigheder vil på lige fod med ejere kunne nægte adgang til de dele af ejendommen, som de lejer eller råder over, hvis der er lovlige grunde hertil i artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i den foreslåede § 10. Der henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 4, 6 og 10 med tilhørende bemærkninger.

Dette vil i fraværet af alternative løsninger kunne medføre, at ejeren af den fysiske infrastruktur, masten eller konstruktionen vil kunne nægte at imødekomme anmodningen med henvisning til de grunde, der er anført af lejeren anførte grunde. Afslag på adgang med henvisning til oplysninger modtaget fra lejer vil dog i sager omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller den foreslåede § 4 skulle gives inden for 1 måned fra modtagelse af anmodningen, jf. artikel 3, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Dette vil indebære, at ejer vil skulle indhente relevante oplysninger om eventuelle afslagsgrunde, som kun lejer måtte være bekendt med, inden for 1 måned, og besvare anmodningen om adgang inden for denne frist. Den egentlige adgang til det lejede vil fortsat kunne afvente varslingsfrister i relevant lejelovgivning. Tilsvarende vil gøre sig gældende i forhold til den frist på fire måneder, der følger af den foreslåede § 6, stk. 1.

Til § 8

Den foreslåede bestemmelse i § 8, bortset fra stk. 1, nr. 2 og 3, implementerer teledirektivets artikel 57, stk. 4, der indebærer, at medlemsstaterne skal sikre, at operatører har ret til at få adgang til fysisk infrastruktur, der kontrolleres af nationale, regionale eller lokale offentlige myndigheder, og som er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, eller som er nødvendig for at forbinde sådanne adgangspunkter med et transportnet, herunder gadeinventar som f.eks. lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte, bus- og sporvognsstoppesteder samt metrostationer. Dette skal sikres ved, at medlemsstaterne anvender de procedurer, der er vedtaget i henhold til infrastrukturdirektivet, når det er relevant.

Det følger af artikel 18, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at henvisninger til det ophævede infrastrukturdirektiv gælder som henvisninger til forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det fremgår af mastelovens § 14 a, stk. 1, at offentlige myndigheder, der kontrollerer fysisk infrastruktur eller gadeinventar, skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til fysisk infrastruktur og adgang til gadeinventar fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester med henblik på opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at andre, der kontrollerer gadeinventar, skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til gadeinventar fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester med henblik på opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. En anmodning skal indgives skriftligt og angive den fysiske infrastruktur eller det gadeinventar, der anmodes om adgang til.

Adgang efter stk. 1 omfatter kun trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der er omfattet af Europa-Kommissionens gennemførelsesretsakter vedtaget i medfør af teledirektivets artikel 57, stk. 2, og regler fastsat i medfør af mastelovens § 1, stk. 5, hvorefter ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om, at § 14 a finder tilsvarende anvendelse på trådløse adgangspunkter, der ikke er omfattet af Europa-Kommissionens gennemførelsesretsakter vedtaget i medfør af teledirektivets artikel 57, stk. 2. Ministeren for digitalisering har ikke udmøntet bemyndigelsen.

Ifølge stk. 2 kan en anmodning om adgang i henhold til stk. 1, der ikke er rimelig, afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Det fremgår af stk. 3, at afslag på en anmodning om adgang i henhold til stk. 1, skriftligt skal meddeles den udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Afslag kan gives, hvis den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret ikke er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, eller hvis den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret ikke er nødvendig for at forbinde sådanne trådløse adgangspunkter med et transportnet.

Efter stk. 4 skal adgang til fysisk infrastruktur og adgang til gadeinventar i henhold til stk. 1, gives på rimelige, gennemsigtige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder pris. Herudover må adgang ikke gøres til genstand for afgifter eller gebyrer ud over administrationsgebyrer. Adgang til fysisk infrastruktur og gadeinventar gives snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Offentlige myndigheder skal offentliggøre disse vilkår og betingelser.

Ifølge stk. 5 kan en anmodning om adgang i henhold til stk. 1, fremsættes af udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester.

Det fremgår af stk. 6, at adgang til fysisk infrastruktur og adgang til gadeinventar i henhold til stk. 1, gives, efterhånden som anmodninger herom modtages. Modtages flere anmodninger på samme dag, og er der på den fysiske infrastruktur eller på gadeinventaret begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

For så vidt angår antenner m.v., som placeres på offentlige vejarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet, gælder der særlige regler i vejloven, navnlig § 80, der udtømmende regulerer retsforholdet mellem vejmyndigheden og en udbyder af elektroniske kommunikationsnet for så vidt angår dennes råden over vejarealet.

Efter artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, skal netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, imødekomme alle skriftlige rimelige anmodninger om adgang til den pågældende fysiske infrastruktur på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, skal desuden imødekomme alle sådanne rimelige anmodninger på ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser. Sådanne skriftlige anmodninger

skal angive de elementer i den fysiske infrastruktur, hvortil der anmodes om adgang, herunder en specifik tidsramme.

Det fremgår af forordningens artikel 3, stk. 4, at ved fastsættelse af fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder priser, for at give adgang og med henblik på at undgå for høje priser skal netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, hvor det er relevant, som minimum tage hensyn til en række nærmere beskrevne hensyn. Det fremgår af forordningens artikel 3, stk. 5, at netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, i en række nærmere angivne tilfælde kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur. Artikel 3, stk. 4 og 5, er nærmere beskrevet i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger, som der henvises til.

Det fremgår af forordningens artikel 3, stk. 7, at i tilfælde af afslag på adgang som omhandlet i stk. 5 og 6 giver netoperatøren eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer den fysiske infrastruktur, skriftligt den adgangssøgende en specifik og detaljeret begrundelse for et sådant afslag senest én måned fra datoen for modtagelsen af den fuldstændige anmodning om adgang, bortset fra national kritisk infrastruktur som defineret i national ret, for hvilken der ikke kræves specifikke og detaljerede begrundelser i meddelelsen om afslag til den adgangssøgende.

Det foreslås i *stk. 1,* at artikel 3, stk. 1 og 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder, jf. dog § 10, tilsvarende anvendelse på anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, når der er tale om 1) fysisk infrastruktur ejet eller kontrolleret af offentlige myndigheder, 2) fysisk infrastruktur ejet eller kontrolleret af netoperatører eller offentlige organer, i det omfang der ikke er adgang til opsætning af de nævnte trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde på den pågældende fysiske infrastruktur i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, eller 3) gadeinventar ejet eller kontrolleret af andre end netoperatører og offentlige organer.

Som følge af samspillet mellem artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, artikel 57 i teledirektivet og nationale supplerende regler i de foreslåede §§ 4, 6 og 9, der skal videreføre adgang til master til radiokommunikationsformål, høje konstruktioner og fysisk infrastruktur i samme omfang

som efter den gældende mastelov og gravelov, vil der med loven være forskel på, hvilke regler der regulerer adgang til fysisk infrastruktur i forskellige situationer, jf. også pkt. 2.1.4 i de almindelige bemærkninger.

Der vil således være særlige regler for opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i den foreslåede § 8, som de foreslåede §§ 4, 6 og 9 samt i forordningen om gigabitinfrastruktur viger for. Det gælder opsætning af trådløse adgangspunkter på fysisk infrastruktur ejet af offentlige organer, samt opsætning af trådløse adgangspunkter, der ikke er en del af VHC-net, på fysisk infrastruktur ejet af netoperatører. Opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde vil i disse tilfælde være reguleret i den foreslåede § 8, der for en række af de nævnte tilfælde implementerer artikel 57, stk. 4, i teledirektivet. Operatørers opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, som er en del af VHC-net, på fysisk infrastruktur ejet af netoperatører, vil være reguleret direkte i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur. I tilfælde, der hverken er dækket af den foreslåede § 8 eller artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, vil der kunne være situationer, hvor adgang til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde er omfattet af de foreslåede §§ 4, 6 eller 9.

Adgang efter den foreslåede bestemmelse vil omfatte etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde som defineret i teledirektivets artikel 2, nr. 23. Det vil dermed ikke være en forudsætning for adgang efter bestemmelsen, at det trådløse adgangspunkt med lille rækkevidde skal være en del af et VHC-net. Det vil samtidig indebære, at en operatør ikke med den foreslåede bestemmelse vil kunne opsætte andre antennesystemer eller andet udstyr, der ikke kan indeholdes i definitionen af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. Opsætning af øvrige antennesystemer vil ofte være omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller de foreslåede § 4 og § 6. Den foreslåede bestemmelse vil ikke være til hinder for, at der vil kunne opsættes andre antennesystemer eller andet udstyr på baggrund af en almindelig frivillig aftale.

Den foreslåede bestemmelse vil vedrøre adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og ikke alene adgang til opsætning af selve adgangspunktet. Adgang i medfør af den foreslåede bestemmelse vil, jf. teledirektivets artikel 57, stk. 4, således også kunne vedrøre adgang i tilfælde, hvor den pågældende fysiske infrastruktur eller gadeinventar ikke er nødvendig for opsætningen af selve det trådløse adgangspunkt, men alene for at forbinde sådanne adgangspunkter med et transportnet. Der vil f.eks. kunne være tale om at føre kabling fra

det trådløse adgangspunkt gennem eller på en bygning hen til et sted, hvor det kan forbindes til transportnettet, der er den del af et elektronisk kommunikationsnet, som ikke udgør den adgangsgivende eller terminerende del af nettet hos slutbrugeren. Transportnettet vil typisk være den del af nettet, der transporterer signaler fra en hovedcentral og frem til den adgangsgivende eller terminerende del af nettet, herunder de dele af nettet, der går fra en hovedcentral og ud til lokale centraler.

Ved »fysisk infrastruktur« i den foreslåede bestemmelse forstås, jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, et element i et net, der skal huse andre elementer i et net uden at blive et aktivt element i selve nettet, såsom rør, master, kabelkanaler, inspektionsbrønde, mandehuller, gadeskabe, antenneanlæg og pæle samt bygninger, herunder bygningernes tage og dele af deres facader eller indgange til bygninger, og alle andre aktiver, herunder gadeinventar såsom lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte og vejafgiftsportaler, samt bus- og sporvognsstoppesteder og metro- og togstationer, og hvis de ikke indgår i et net og ejes eller kontrolleres af offentlige organer, bygninger, herunder bygningernes tage og dele af deres facader eller indgange til bygninger, og alle andre aktiver, herunder gadeinventar såsom lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte og vejafgiftsportaler, samt bus- og sporvognsstoppesteder og metro- og togstationer.

Den foreslåede bestemmelse vil med henvisningen til, at artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder tilsvarende anvendelse, indebære, at det vil være operatører, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29, der vil kunne anmode om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. Det vil videre indebære, at en anmodning om adgang vil skulle indgives skriftligt og angive de elementer i den fysiske infrastruktur, hvortil der anmodes om adgang, herunder en specifik tidsramme. Kravet vil kunne opfyldes ved fremsendelse af anmodningen digitalt f.eks. via e-mail eller et elektronisk system, der kan håndtere sådanne anmodninger. Det vil desuden indebære, at adgang vil skulle gives på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris. Til trods for henvisningen til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil den foreslåede bestemmelse dog også, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 23, omfatte trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der ikke er et element af et VHC-net.

I anmodningen om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde vil det bl.a. skulle angives,

hvilken fysisk infrastruktur eller hvilket gadeinventar der anmodes om adgang til. Hvis der kun anmodes om adgang til en afgrænset del af en fysisk infrastruktur eller gadeinventar, vil det skulle angives.

Den foreslåede bestemmelse vil med henvisningen til, at artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur indebære, at ved fastsættelse af fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder priser, for at give adgang og med henblik på at undgå for høje priser vil den, der skal imødekomme anmodninger efter bestemmelsen, hvor det er relevant, som minimum skulle tage hensyn til de forhold, der er angivet i artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. gennemgangen heraf i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Vilkår og betingelser for adgang, herunder pris, vil skulle aftales som led i en forhandling mellem operatøren, der anmoder om adgang og ejeren af den pågældende mast til radiokommunikationsformål.

Ejere af fysisk infrastruktur omfattet af bestemmelsen vil ved prisfastsættelsen skulle være opmærksomme på reglerne om misbrug af dominerende stilling i konkurrencelovens kapitel 3.

Hvad der vil kunne anses for at være rimelige vilkår og betingelser for adgang, vil skulle afgøres på baggrund af en konkret vurdering af de omstændigheder, der gør sig gældende i situationen. Alt efter omstændighederne vil flere forhold kunne påvirke betingelserne og prisfastsættelsen for adgang.

Vilkårene i en aftale vil skulle ses i sammenhæng med hinanden. Om en aftale samlet set er givet på rimelige vilkår, vil derfor afhænge af en samlet vurdering.

I den konkrete vurdering af rimeligheden af vilkår i en aftale vil der kunne tages hensyn til de specifikke omstændigheder, der gør sig gældende for det geografiske område, hvor den pågældende mast er placeret. Der vil f.eks. kunne være stor forskel på lokale områder i forhold til de omkostninger, der er forbundet med den adgangsgivende ejers etablering af masten.

Den operatør, som får adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar, vil ikke få ejerskab over nogen del af den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret, men erhverver udelukkende en brugsret hertil. I forbindelse med adgang efter bestemmelsen vil den adgangssøgende operatør ikke kunne kræve, at der på den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret skal foretages

ændringer eller tilpasninger, for at der kan blive plads til det trådløse adgangspunkt med lille rækkevidde.

Adgangen til at placere trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde på fysisk infrastruktur og på gadeinventar vil kunne indebære, at den, der skal give adgang i medfør af bestemmelsen, vil blive begrænset i sin anvendelse af den fysiske infrastruktur eller gadeinventar. Begrænsningens omfang vil variere afhængigt af, hvilken type fysisk infrastruktur eller gadeinventar der anmodes om adgang til og af størrelsen på den eller de trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der skal opsættes.

Hvis den offentlige myndighed ikke kan afslå en anmodning, vil myndigheden blive påført en begrænsning i sin egen mulighed for at udnytte eventuel. ledig kapacitet på infrastrukturen eller gadeinventaret. I den forbindelse spiller det en væsentlig rolle, hvilke andre formål den offentlige myndighed ville kunne benytte infrastrukturen eller gadeinventaret til, hvis de trådløse adgangspunkter ikke blev sat op på infrastrukturen eller gadeinventaret. I forhold til gadeinventar vil den primære funktion af den type infrastruktur allerede være opfyldt på det tidspunkt, hvor en operatør anmoder om adgang. Det vil kunne være belysning i en lygtepæl eller trafiksignalering i et trafiksignal. Det kan dog ikke udelukkes, at gadeinventar vil kunne være relevant til opsætning af andet udstyr f.eks. overvågningsudstyr m.v., der har en begrænset størrelse. Der kan derfor for denne type infrastruktur være begrænsede alternative anvendelsesmuligheder. Når det handler om bygninger og anden fysisk infrastruktur, kan det ikke udelukkes, at der potentielt vil kunne være alternative anvendelsesmuligheder, herunder udlejning til andre erhvervsformål, men i disse tilfælde vil den eller de trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der ønskes sat op på bygningen eller den fysiske infrastruktur, kun optage en meget begrænset del af bygningen eller infrastrukturen.

Det vil være en forudsætning for adgangen, at eventuelt nødvendige tilladelser til udrulningen af de trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde kan opnås. Der kan derfor være bestemmelser i f.eks. byggeloven, bygningsreglementet, planloven, naturbeskyttelsesloven, bygningsfredningsloven, museumsloven m.v., som tilsiger, at der skal gives en forudgående tilladelse til, at der må opsættes trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 1*, at adgang i henhold til stk. 1 omfatter fysisk infrastruktur ejet eller kontrolleret af offentlige myndigheder.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at artikel 3, stk. 1 og 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder tilsvarende anvendelse på anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur, der er ejet eller kontrolleret af offentlige myndigheder, med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde.

Den foreslåede bestemmelse implementerer teledirektivets artikel 57, stk. 4, som bl.a. omfatter adgang til fysisk infrastruktur, der kontrolleres af offentlige myndigheder, og som er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde.

Bestemmelsen videreføre i det væsentlige mastelovens § 14 a, stk. 1, 1. pkt.

Med »offentlige myndigheder« i den foreslåede bestemmelse forstås den delmængde af de offentlige organer, der er omfattet af artikel 2, nr. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som udgøres af statslige, regionale eller lokale myndigheder eller en sammenslutning af en eller flere sådanne myndigheder. Omfattet er f.eks. offentlige myndigheder, herunder kommuner, regioner og statslige myndigheder, herunder styrelser og direktorater m.v., i overensstemmelse med forvaltningslovens § 1, stk. 1, og offentlighedslovens § 2, stk. 1.

En offentlig myndighed kontrollerer fysisk infrastruktur og gadeinventar, når myndigheden ejer eller på anden måde råder over sådan fysisk infrastruktur og gadeinventar f.eks. ved at have bestemmende indflydelse på infrastrukturens ejer, ved selv at leje infrastrukturen eller ved at kunne indgå aftaler om lån, leje eller leasing af infrastrukturen eller gadeinventaret.

Den foreslåede bestemmelse vil med henvisningen til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur indebære, at offentlige myndigheder ud over det, der er beskrevet i bemærkningerne til den foreslåede § 8, stk. 1, vil skulle imødekomme alle rimelige anmodninger på ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære en udvidelse i forhold til mastelovens § 14 a, stk. 1, 1. pkt., da det ikke længere vil være en forudsætning, at de trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde er omfattet af Europa-Kommissionens gennemførelsesretsakter vedtaget i medfør af teledirektivets artikel 57, stk. 2, eller af regler fastsat i medfør af mastelovens § 1, stk. 5, som ikke videreføres med lovforslaget. Baggrunden for dette er, at teledirektivets artikel 57, stk. 4, som den foreslåede bestemmelse implemen-

terer, ikke er begrænset til at omfatte trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der er omfattet af de nævnte gennemførselsretsakter. En sådan begrænsning gælder alene for teledirektivets artikel 57, stk. 1, 2. afsnit.

Offentlige myndigheder vil ud over artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur og de konkurrenceregler, der er nævnt i bemærkningerne til den foreslåede § 8, stk. 1, også skulle agere inden for rammerne af den Europæiske Unions statsstøtteregler.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 2*, at adgang i henhold til stk. 1, omfatter fysisk infrastruktur ejet eller kontrolleret af netoperatører og offentligretlige organer, i det omfang der ikke er adgang til den pågældende fysiske infrastruktur med henblik på etablering af de nævnte trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse viderefører dele af mastelovens § 14 a, stk. 1, 2. pkt., da netoperatører er en delmængde af de andre ejere af gadeinventar, der er reguleret i denne bestemmelse.

Bestemmelsen i den foreslåede § 8, stk. 1, nr. 2, har til hensigt at skabe ensartede regler ved at udvide de specifikke regler for etablering af trådløse adgangspunkter i den foreslåede § 8, der implementerer teledirektivets artikel 57, stk. 4, til også at gælde for adgang til fysisk infrastruktur ejet af netoperatører og offentligretlige organer, når et trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde ikke er en del af et VHC-net, hvilket er en situation, der hverken er omfattet af teledirektivet eller af forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at artikel 3, stk. 1 og 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder tilsvarende anvendelse på anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur, der er ejet eller kontrolleret af netoperatører og offentlige organer, med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, i det omfang der ikke er adgang til den pågældende fysiske infrastruktur i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Med »netoperatører« i den foreslåede bestemmelse forstås netoperatører som defineret i artikel 2, nr. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Netoperatører omfatter for det første operatører, som defineret i teledirektivets artikel 2, nr. 29, jf. artikel 2, nr. 1, litra a, i forordningen om gigabi-

tinfrastruktur, dvs. virksomheder, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde et offentligt elektronisk kommunikationsnet eller en tilhørende facilitet.

Omfattet af begrebet operatør er bl.a. teleselskaber og energiselskaber m.v. i det omfang, de udbyder offentlige elektroniske kommunikationsnet eller tilhørende faciliteter. I forhold til energiselskaber bemærkes, at Danmark er i en særegen situation i forhold til de øvrige EU-lande og EØS-lande, idet energiselskaber i nogle geografiske områder i Danmark i vidt omfang udbyder net med meget høj kapacitet og øvrige offentlige elektroniske kommunikationsnet. Omfattet er desuden virksomheder, der udelukkende udbyder tilhørende faciliteter eller fysisk infrastruktur uden at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet. Det kan f.eks. være såkaldte masteselskaber, der etablerer og udbyder selve mastekonstruktionen, hvorpå en anden operatør, der etablerer og udbyder offentlige elektroniske kommunikationsnet, kan opsætte antennesystemer.

Netoperatører omfatter for det andet foretagender, der stiller fysisk infrastruktur til rådighed med henblik på at levere en tjeneste, der vedrører produktion, transport eller distribution af gas, elektricitet, herunder offentlig belysning, varme, vand, herunder bortskaffelse eller rensning af spildevand, og dræningssystemer, jf. artikel 2, nr. 1, litra b, nr. i) i forordningen om gigabitinfrastruktur. Omfattet heraf er bl.a. energiselskaber, vandværker, fjernvarmeværker m.v.

Netoperatører omfatter for det tredje foretagender, der stiller fysisk infrastruktur til rådighed med henblik på at levere transporttjenester, herunder jernbaner, veje, herunder veje i bymæssige områder, tunneler, havne og lufthavne, jf. artikel 2, nr. 1, litra b, nr. ii) i forordningen om gigabitinfrastruktur. Omfattet heraf er bl.a. kommunerne som vejmyndighed i forhold til de kommunale veje, Vejdirektoratet som vejmyndighed i forhold til de statslige veje, Banedanmark i forhold til de danske jernbaner m.v.

Ved »offentligretlige organer« i den foreslåede bestemmelse forstås offentligretlige organer som defineret i artikel 2, nr. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Offentligretlige organer omfatter således et organ, der er oprettet med det specifikke formål at imødekomme almenhedens behov, og ikke har en industriel eller kommerciel karakter, det har status som juridisk person, og det finansieres helt eller for størstedelens vedkommende af stats-

lige, regionale eller lokale myndigheder eller af andre offentligretlige organer eller er underlagt disse myndigheders eller organers ledelsesmæssige kontrol, eller har en administrativ, ledelsesmæssig eller tilsynsmæssig bestyrelse, hvor mere end halvdelen af medlemmerne er udpeget af statslige, regionale eller lokale myndigheder eller af andre offentligretlige organer.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at skabe ensartede regler ved at udvide de specifikke regler for etablering af trådløse adgangspunkter i den foreslåede § 8 til også at gælde for adgang til fysisk infrastruktur, der er ejet af netoperatører og offentligretlige organer, når et trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde ikke er en del af et VHC-net.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der ikke er en del af VHC-net, på fysisk infrastruktur ejet eller kontrolleret af netoperatører eller af offentlige organer, herunder offentligretlige organer, ikke vil være omfattet af artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der ikke er en del af VHC-net, på fysisk infrastruktur ejet eller kontrolleret af netoperatører eller den delmængde af offentlige organer, der udgøres af offentligretlige organer, vil derudover ikke være omfattet af teledirektivets artikel 57, stk. 4, da denne direktivbestemmelse alene gælder for fysisk infrastruktur ejet eller kontrolleret af offentlige myndigheder.

Den foreslåede bestemmelse vil med henvisningen til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur indebære, at offentligretlige organer ud over det, der er beskrevet nærmere i bemærkningerne til den foreslåede § 8, stk. 1, vil skulle imødekomme alle sådanne rimelige anmodninger på ikke-forskelsbehandlende vilkår og betingelser.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære en udvidelse i forhold til mastelovens § 14 a, stk. 1, 2. pkt., da også anden fysisk infrastruktur end gadeinventar er omfattet. Den foreslåede udvidelse vil dog hovedsageligt vedrøre fysisk infrastruktur, hvortil der også i gældende ret er adgang i medfør af gravelovens § 9 f og mastelovens §§ 2 og 10. Den foreslåede bestemmelse vil derfor ikke i væsentligt omfang indføre nye adgangsforpligtelser, men i stedet indebære mere ensartede regler for etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 3*, at adgang i henhold til stk. 1, omfatter gadeinventar ejet eller kontrolleret af andre end netoperatører og offentlige organer.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at artikel 3, stk. 1 og 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder tilsvarende anvendelse på anmodninger om adgang til gadeinventar ejet eller kontrolleret af andre end netoperatører og offentlige organer, med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i det væsentlige den delmængde af mastelovens § 14 a, stk. 1, 2. pkt., der ikke er dækket af den foreslåede § 8, stk. 1, nr. 2.

Ved »offentlige organer« i den foreslåede bestemmelse forstås de offentlige myndigheder og offentligretlige organer, der er omfattet af den foreslåede § 8, stk. 1, nr. 1 og 2, under ét, jf. definitionen af begrebet offentlige organer i artikel 2, nr. 3, forordningen om gigabitinfrastruktur.

Ved »gadeinventar« i den foreslåede bestemmelse forstås den delmængde af fysisk infrastruktur, der udgøres af elementer, der typisk forefindes langs vejnettet, såsom lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte, bus- og sporvognsstoppesteder m.v., jf. definitionen i den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 5.

Med »andre end netoperatører og offentlige organer« i den foreslåede bestemmelse forstås parter, der ejer de nævnte infrastrukturelementer uden at være en netoperatør eller et offentligt organ som defineret i artikel 2, nr. 1 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det kan eksempelvis være private fysiske personer eller private juridiske personer, herunder eksempelvis andelsboligforeninger, grundejerforeninger, almene boliger, der administreres af en almen boligorganisation m.v., fonde og virksomheder m.v., og offentligt ejede selskaber, der ikke opfylder betingelserne for at være omfattet af begrebet offentligretligt organ og dermed ikke er omfattet af enten artikel 3 i forordningen i gigabitinfrastruktur eller af den foreslåede § 8, stk. 1, nr. 2.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre adgang til gadeinventar ejet af disse parter, men samtidig undtage øvrige elementer ejet af disse som eksempelvis private borgeres boliger og virksomheders bygninger, kontorer, produktionslokaler, lagerhaller m.v. fra retten for operatører til at opsætte trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke omfatte netoperatører, der ejer eller kontrollerer gadeinventar, som i stedet vil være direkte omfattet af forpligtelsen til at give adgang til fysisk infrastruktur, herunder gadeinventar, i medfør af artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det må forventes at være sjældent, at de parter, der er omfattet af bestemmelsen, ejer denne type infrastruktur langs vejnettet, men det vil f.eks. kunne være tilfældet i forbindelse med placering af reklameskilte og andre elementer af fysisk infrastruktur, der placeres af private virksomheder, der ikke er netoperatører. Det vil navnlig være relevant, hvor infrastrukturelementerne indgår i et net, som ejeren ikke selv er ansvarlig for, som for eksempel i tilfældet af privatejede reklameskilte og andre private installationer, der indgår i vejnettet.

Der vil dermed være tale om en opsamlingsbestemmelse, der vil skulle forhindre, at komplekse ejerskabsmæssige forhold medfører en uensartet adgang til etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde.

Det foreslås i *stk. 2*, at anmodninger i henhold til stk. 1 skal imødekommes senest 1 måned efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at ensrette fristen med sager omfattet af artikel 3, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at den gældende tidsfrist på 2 måneder, der følger af mastelovens § 14 a, stk. 2-4, vil blive forkortet til 1 måned.

Den foreslåede bestemmelse vil vedrøre den administrative del, hvor aftale om adgang, herunder vilkårene herfor, skal være indgået.

Den fysiske opsætning af de pågældende trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde eller af de elementer, der skal forbinde disse med et transportnet, vil kunne ske senere, f.eks. hvor anmodningen vedrører adgang længere ude i fremtiden, eller hvor praktiske forhold, tilladelsesprocesser m.v. tager længere tid. Aftalen vil skulle indeholde tidspunktet for, hvornår den fysiske etablering af de trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v. kan ske.

Det foreslås i *stk. 3*, at anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde omfattet af stk. 1 kan afslås inden for den frist, der er nævnt i stk. 2, hvis den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret ikke er teknisk egnet til at være

vært for trådløse adgangspunkter med en lille rækkevidde, eller ikke er nødvendig for at forbinde sådanne trådløse adgangspunkter med et transportnet, eller hvis anmodningen ikke er rimelig.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde omfattet af stk. 1 i visse tilfælde vil kunne afslås inden for 1 måned efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at der vil gælde andre og færre afslagsgrunde for anmodninger om adgang til etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, end hvad der gælder for sager omfattet af artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Den foreslåede bestemmelse vil afspejle forudsætningerne for, at adgang skal gives i henhold til artikel 57, stk. 4, i teledirektivet, modsætningsvist, idet de relevante bestemmelser i teledirektivet vil have forrang, hvis en bestemmelse i forordningen om gigabitinfrastruktur er i strid med en bestemmelse i teledirektivet, jf. artikel 1, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er ikke udtømmende i forhold til, hvornår der ikke skal gives adgang. Der fremgår også regler herom i den foreslåede § 10, som der henvises til.

Det foreslås i stk. 3, *nr. 1*, at anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde kan afslås, hvis den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret ikke er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med en lille rækkevidde.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 14 a, stk. 3, 1. led.

Den foreslåede bestemmelse vil bl.a. indebære, at anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde vil kunne afslås, hvis den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret ikke er radioteknisk egnet, dvs. at der er specifikke omstændigheder vedrørende den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret, som gør det uegnet til at være vært for sådanne trådløse adgangspunkter, f.eks. at den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret er konstrueret, så radiosignaler ikke kan sendes eller modtages uhindret.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at anmodninger om adgang vil kunne afslås, hvis der er andre tekniske hindringer, så som at der

rent fysisk mangler plads på den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret til, at der kan opsættes et trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde.

Det vil være det ejeren af den pågældende fysiske infrastruktur eller det pågældende gadeinventar, der vil skulle vurdere, om den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. Det vil kunne ske i dialog med den adgangssøgende operatør. Hvis anmodningen afslås, vil den adgangssøgende operatør kunne indbringe sagen for Digitaliseringsstyrelsen, jf. den foreslåede § 35, stk. 1. Der henvises til bemærkningerne hertil.

Det foreslås i stk. 3, *nr. 2*, at anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde kan afslås, hvis den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret ikke er nødvendig for at forbinde sådanne trådløse adgangspunkter med et transportnet, hvis relevant.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i det væsentlige mastelovens § 14 a, stk. 3, 2. pkt., 2. led.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det fortsat vil være muligt at afslå anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur, der sigter på at forbinde et trådløst adgangspunkt med lille rækkevidde med et transportnet, hvis adgangen ikke er nødvendig for at indfri dette formål. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor der er brugbare alternativer, der er mindre indgribende, og som operatøren i praksis kan få adgang til at benytte.

Det vil være ejeren af den pågældende fysiske infrastruktur eller det pågældende gadeinventar, der vil skulle vurdere, om den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret er nødvendig for at forbinde sådanne trådløse adgangspunkter med et transportnet. Det vil kunne ske i dialog med den adgangssøgende operatør. Hvis anmodningen afslås, vil den adgangssøgende operatør kunne indbringe sagen for Digitaliseringsstyrelsen, jf. den foreslåede § 35, stk. 1. Der henvises til bemærkningerne hertil.

Det foreslås i stk. 3, *nr. 3,* at anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur med henblik på etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde kan afslås, hvis anmodningen ikke er rimelig.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i det væsentlige mastelovens § 14 a, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at der fortsat vil være mulighed for at undlade at imødekomme urimelige anmodninger.

En anmodning må f.eks. anses for rimelig, hvis anmodningen ikke går videre end det, som er nødvendigt for at opfylde den adgangssøgende operatørs behov. Modsætningsvis vil en anmodning for eksempel ikke være rimelig, hvis anmodningen indsendes, uden at den adgangssøgende operatør har et reelt behov for adgang, eller såfremt anmodningen har chikanøs karakter. Det vil heller ikke være rimeligt, hvis en operatør kontinuerligt indgiver mange anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar, hvor en enkelt anmodning åbenlyst kunne have omfattet al den fysiske infrastruktur eller alt det gadeinventar, som der er behov for adgang til.

En anmodning vil desuden ikke være rimelig, hvis byrden ved at give adgangen står i et klart misforhold til behovet for adgang. Det vil for eksempel være tilfældet, hvor etablering af et adgangspunkt på infrastrukturen vil være teknisk mulig, men samtidigt ville indebære, at den pågældende fysiske infrastruktur ikke længere kan opfylde sit oprindelige hovedformål. Det vil også kunne være tilfældet, hvis der anmodes om opsætning af adgangspunkter på gadelygter på en måde, der vil blokere for belysningen, eller på vejskilte på en måde, så skiltene vil blive ulæselige eller vil begrænse deres synlighed.

Det vil være ejeren af den pågældende fysiske infrastruktur eller det pågældende gadeinventar, der vil skulle vurdere, om anmodningen er rimelig. Det vil kunne ske i dialog med den adgangssøgende operatør. Hvis anmodningen afslås, vil den adgangssøgende operatør kunne indbringe sagen for Digitaliseringsstyrelsen, jf. den foreslåede § 35, stk. 1. Der henvises til bemærkningerne hertil.

Det foreslås i *stk. 4,* at offentlige myndigheder skal offentliggøre deres vilkår og betingelser for adgang omfattet af stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse implementerer teledirektivets artikel 57, stk. 4, 2. pkt., og viderefører samtidig mastelovens § 14 a, stk. 4, sidste pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at en offentlig myndighed skal offentliggøre sine vilkår og betingelser for adgang til fysisk infrastruktur og gadeinventar, som kontrolleres af det offentlige organ.

En offentliggørelse vil kunne ske ved f.eks. at angive vilkår og betingelser på den offentlige myndigheds hjemmeside eller anden platform, som er egnet til offentliggørelse.

I forbindelse med offentliggørelsen vilkår og betingelser vil den offentlige myndighed skulle, når den udøver økonomisk aktivitet, som har betydning for konkurrencen, undgå at offentliggøre priser, da det vil kunne være i strid med konkurrencelovens regler om forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler. En offentlig myndighed vil dog godt kunne offentliggøre sine prissætningsmetoder og øvrige vilkår og betingelser. Der henvises i den forbindelse til reglerne i konkurrenceloven.

Til § 9

Det fremgår af gravelovens § 9 f, stk. 1, at en netoperatør skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre net, jf. dog stk. 6 og 7. En anmodning skal indgives skriftligt og angive de elementer i den passive fysiske infrastruktur, der anmodes om adgang til.

Efter stk. 2 kan en anmodning, der ikke er rimelig, afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den netoperatør, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Ifølge stk. 3 skal afslag på en anmodning om adgang til eksisterende passiv fysisk infrastruktur, jf. stk. 1, skriftligt meddeles den netoperatør, der anmoder om adgang, senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Afslag skal gives ud fra objektive, gennemsigtige og forholdsmæssige kriterier, hvilket bl.a. kan være 1) den tekniske egnethed af den eksisterende passive fysiske infrastruktur, som anmodningen om adgang angår, 2) tilgængelig plads i den eksisterende passive fysiske infrastruktur, som anmodningen om adgang angår, 3) den offentlige sikkerhed og folkesundheden, 4) netsikkerhed og -integritet, 5) risikoen for, at de planlagte tjenester i væsentlig grad påvirker ydelsen af andre tjenester, der er placeret i den samme eksisterende passive fysiske infrastruktur, eller 6) at netoperatøren udbyder adgang til fysisk netinfrastruktur i engrosleddet, som kan anvendes til offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, forudsat at en sådan adgang tilbydes på rimelige vilkår og betingelser, og at anmodningen,

jf. stk. 1, er fremsat med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation.

Det fremgår af stk. 4, at adgang til en netoperatørs eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. stk. 1, gives på rimelige vilkår og betingelser, herunder pris.

Ifølge stk. 6 finder stk. 1-5 ikke anvendelse for en udbyder af elektroniske kommunikationsnet, hvis der er truffet afgørelse i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller fastsat regler i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, der pålægger den pågældende udbyder forpligtelser om adgang til passiv fysisk infrastruktur, som går videre, end hvad der følger af stk. 1-5.

Det fremgår af stk. 7, at stk. 1-5 ikke finder anvendelse for passiv fysisk infrastruktur omfattet af §§ 2 og 3 i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v.

Efter stk. 8 finder stk. 1-5 ikke anvendelse for passiv fysisk infrastruktur, som er beregnet til produktion, transport eller distribution af vand fra vandforsyningssystemer omfattet af § 3 og § 5, stk. 1, i bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

Artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur er gennemgået i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger, som der henvises til. Der henvises ligeledes til gennemgangen af artikel 3, stk. 9, samme sted, som ligeledes er relevant for den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås i *stk. 1,* at artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur også gælder for anmodninger om adgang fra netoperatører med henblik på etablering af elementer af andre elektroniske kommunikationsnet end VHC-net eller elementer af andre forsyningsnet, jf. dog stk. 2 og § 10, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er i kraft af henvisningerne til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, udtryk for, at gravelovens § 9 f, stk. 1-4 og 8, videreføres indholdsmæssigt i det væsentlige for den delmængde af bestemmelserne, der ikke erstattes af artikel 3 i forordningen om gigsbitinfrastruktur. De nævnte forordningsbestemmelsers forhold til artikel 3, stk. 9, medfører en indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 9

f, stk. 6, for den samme delmængde. De nærmere regler om prissætning, som vil gælde i medfør af henvisningen til forordningens artikel 3, stk. 4, vil være nye.

Med den foreslåede bestemmelse vil retten til adgang til fysisk infrastruktur, der følger af forordningens artikel 3, stk. 1, også omfatte netoperatører, jf. forordningens artikel 2, nr. 1, herunder operatører, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29, der ønsker at etablere andre elementer af elektroniske kommunikationsnet, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 1, end elementer af VHC-net, eller elementer af andre forsyningsnet på tværs af forsyningsarter.

Andre forsyningsnet på tværs af forsyningsarter vil f.eks. kunne omfatte elementer af dele af de forsyningsarter, der er angivet i definitionen af netoperatør i artikel 2, nr. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Det vil f.eks. kunne være netelementer vedrørende produktion, transport eller distribution af gas, elektricitet, herunder offentlig belysning, varme, vand, herunder bortskaffelse eller rensning af spildevand, og dræningssystemer m.v. Det vil sige netelementer, der vil være nødvendige for et funktionsdygtigt forsyningsnet på tværs af forsyningsarter.

Den foreslåede bestemmelse vil således indebære en udvidelse kredsen af rettighedssubjekter i forhold til de rettighedssubjekter, der er direkte omfattet af den tilsvarende ret til adgang i forordningens artikel 3, stk. 1, idet det alene er operatører, som ønsker at etablere elementer af VHC-net, der er omfattet af den pågældende bestemmelse i forordningen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, også vil skulle imødekomme anmodninger fra både operatører og andre netoperatører om adgang til den pågældende fysiske infrastruktur på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, med henblik på etablering af de elementer af deres net, som er beskrevet herover.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at adgangen til fysisk infrastruktur vil skulle gives i overensstemmelse med og efter de procedurer, der gælder i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Henvisningen til artikel 3, stk. 1, i den foreslåede bestemmelse vil indebære, at en anmodning om adgang vil skulle indgives skriftligt til den netoperatør

eller det offentlige organ, som ejer eller kontrollerer den fysiske infrastruktur, som der ønskes adgang til, dvs. netoperatører eller offentlige organer. Kravet vil f.eks. kunne opfyldes ved fremsendelse af anmodningen med almindelig brevpost eller digitalt, f.eks. via e-mail eller via et elektronisk system, der kan håndtere sådanne anmodninger.

Den netoperatør eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer den fysiske infrastruktur, vil som udgangspunkt være forpligtet til at imødekomme enhver rimelig anmodning fra en netoperatør om adgang til sin fysiske infrastruktur, på ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser, og adgangen skal gives på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, idet der som minimum skal tages hensyn til de hensyn og kriterier, der fremgår af artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Der henvises til gennemgangen af disse i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Vilkår og betingelser for adgang, herunder pris, vil skulle aftales som led i en forhandling mellem netoperatøren, der anmoder om adgang og ejeren af den pågældende fysiske infrastruktur.

Hvad der udgør rimelige vilkår og betingelser for adgang, vil skulle afgøres på baggrund af en konkret samlet vurdering af de omstændigheder, der gør sig gældende i situationen. Alt efter omstændighederne vil flere forhold kunne påvirke betingelserne og prisfastsættelsen for adgang.

I den konkrete vurdering af rimeligheden af vilkår i en aftale vil der kunne tages hensyn til de specifikke omstændigheder, der gør sig gældende for det geografiske område, hvor den pågældende fysiske infrastruktur er placeret. Der vil f.eks. kunne være stor forskel på lokale områder i forhold til de omkostninger, der er forbundet med den adgangsgivende ejers etablering af den fysiske infrastruktur.

Netoperatører og offentlige organer, der giver adgang i henhold til bestemmelsen, vil ved prisfastsættelsen desuden skulle være opmærksomme på reglerne om misbrug af dominerende stilling i konkurrencelovens kapitel 3.

Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, vil desuden skulle imødekomme alle rimelige anmodninger på ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser, jf. henvisningen til artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Offentlige myndigheder m.v. skal desuden også agere inden for rammerne af den Europæiske Unions statsstøtteregler.

Henvisningen til artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur indebærer, at ejere af fysisk infrastruktur kan nægte den i den foreslåede § 9, stk. 1, nævnte adgang til en specifik fysisk infrastruktur på baggrund af en eller flere af de grunde, der er angivet i forordningens artikel 3, stk. 5. Der henvises til gennemgangen af disse i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger.

Henvisningen til artikel 3, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil indebære, at ejeren af den fysiske infrastruktur i tilfælde af afslag i overensstemmelse med artikel 3, stk. 5, skriftligt vil skulle give den adgangssøgende en specifik og detaljeret begrundelse for et sådant afslag senest 1 måned fra datoen for modtagelsen af den fuldstændige anmodning om adgang. Dette vil dog ikke gælde for national kritisk infrastruktur som defineret i national ret, for hvilken der ikke kræves specifikke og detaljerede begrundelser i meddelelsen om afslag til den adgangssøgende. Tidsfristen for afslag vil indebære modsætningsvist og i henhold til artikel 13, stk. 1, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at der skal være indgået en aftale om specifikke vilkår og betingelser, herunder pris, senest 1 måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om adgang.

Henvisningen til den foreslåede § 10, stk. 1, vil indebære, at adgang til fysisk infrastruktur vil skulle gives med de begrænsninger, der følger af heraf, og som kan bevirke, at adgang ikke skal gives, eller at adgangen skal gives i overensstemmelse med de begrænsninger, der angivet i § 10, stk. 1. Der henvises til den foreslåede § 10, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Adgang til fysisk infrastruktur i henhold til den foreslåede § 9, stk. 1, vil desuden forudsætte, at den anmodende part har opnået eventuelle nødvendige tilladelser i henhold til f.eks. bygge- og vejlovgivningen og tilladelser eller dispensationer i henhold til øvrig beskyttelseslovgivning. Den netoperatør eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer den pågældende fysisk infrastruktur, vil også være forpligtet til at imødekomme en anmodning om adgang på et tidspunkt, hvor disse tilladelser endnu ikke foreligger, og til at aftale de nærmere vilkår i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse og artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Den fysiske etablering af de netelementer, som adgangen vedrører, vil dog først kunne ske, når den anmodende netoperatør har opnået de nødvendige tilladelser hertil. Hvis tilladelserne ikke kan opnås, vil ejeren af den fysiske infrastruktur ikke være bundet af sin imødekommelse af anmodningen.

Den foreslåede bestemmelse om adgang til fysisk infrastruktur vil ikke i almindelighed have karakter af ekspropriation. Det vil imidlertid ikke kunne udelukkes, at adgang til en fysisk infrastruktur vil kunne ramme ejeren af infrastrukturen så økonomisk intensivt og atypisk hårdt, at der efter omstændighederne vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb mod den pågældende. Adgangen vil dog skulle gives på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, og ved fastsættelsen af disse vil der bl.a. skulle tages hensyn til behovet for at sikre, at adgangsudbyderen har en fair mulighed for at få dækket omkostningerne ved at give adgang til sin fysiske infrastruktur, jf. artikel 3, stk. 4, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Det vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger ekspropriation efter grundlovens § 73. Spørgsmålet om adgang til erstatning efter grundlovens § 73 henhører under domstolene.

Den netoperatør, som får adgang til en fysisk infrastruktur, vil ikke få ejerskab over nogen del af infrastrukturen, men erhverver udelukkende en brugsret til denne.

Adgang efter den foreslåede bestemmelse vil over for ejeren af den fysiske infrastruktur medføre visse begrænsninger i rådigheden over infrastrukturen. Begrænsningens omfang vil variere afhængigt af bl.a. den fysiske infrastrukturs udformning og dimensionering. Adgang vil således kunne betyde, at der ikke fremadrettet er kapacitet til at placere yderligere elementer af net i eller på den fysiske infrastruktur. Henvisningen til artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, vil bl.a. indebære, at den netoperatør eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer den pågældende fysiske infrastruktur, vil kunne nægte adgang til en specifik fysisk infrastruktur, hvis der er mangel på ledig plads til at huse de pågældende elementer af elektroniske kommunikationsnet eller af øvrige forsyningsnet på tværs af forsyningsarter, herunder efter hensyntagen til adgangsudbyderens fremtidige pladsbehov, der er tilstrækkelig påvist såsom ved at henvise til offentligt tilgængelige investeringsplaner eller til en konsekvent anvendt procentdel for den kapacitet, der er reserveret til fremtidige behov, sammenlignet med den fysiske infrastrukturs samlede kapacitet, jf. artikel 3, stk. 5, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Tvister om en netoperatørs adgang til den fysiske infrastruktur, herunder om afslag på adgang eller om vilkår og pris for adgangen, vil kunne indbringes for Digitaliseringsstyrelsen i medfør af den foreslåede § 33, stk. 2. Operatører vil endvidere kunne anmode om tilladelse til at iværksætte ekspropriation efter den foreslåede § 19, som der henvises til.

Det foreslås i *stk. 2,* at stk. 1 ikke omfatter anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelse viderefører gravelovens § 9 f, stk. 7.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er bl.a. at sikre, at master til radiokommunikationsformål ikke benyttes til formål, som er uforenelige med eller vanskeliggør brugen af disse master til deres hovedformål, idet eksempelvis opsætning af elementer af elnet på masterne kan vanskeliggøre drift og vedligeholdelse af de antennesystemer, der er placeret i masten.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære en afgrænsning af anvendelsesområdet for den foreslåede § 9, stk. 1, og anmodninger om adgang fra netoperatører i henhold til den foreslåede § 9, stk. 1, vil således ikke gælde for anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål. Netoperatører vil derfor ikke kunne få adgang til master til radiokommunikationsformål med henblik på etablering af elementer af andre net. Bestemmelsen vil heller ikke hjemle adgang til master til radiokommunikationsformål med henblik på etablering af elementer af andre elektroniske kommunikationsnet end VHC-net, hvilket der dog kan være mulighed for i medfør af den foreslåede § 4, som der henvises til.

Til § 10

Det fremgår af mastelovens § 2, stk. 4, at bestemmelserne i mastelovens § 2, stk. 1 og 2, ikke gælder, hvis der foreligger tekniske hindringer for fælles udnyttelse. Bestemmelsen definerer tekniske hindringer nærmere bl.a. således, at der gælder særlige sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning eller forskrifter fastsat af offentlige myndigheder for adgang til eller benyttelse af den pågældende mast, som gør fælles udnyttelse umulig.

Det fremgår af mastelovens § 2, stk. 7, at i det omfang der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for den pågældende mast, skal fælles udnyttelse ske på de vilkår og med de begrænsninger, der følger heraf.

Ifølge mastelovens § 10, stk. 3, gælder bestemmelserne i stk. 1 og 2 ikke, hvis der foreligger tekniske hindringer for opsætning af antennesystemer. Ejere af master, bygninger og konstruktioner skal således ikke imødekomme

anmodninger om adgang til opsætning af antennesystemer på den pågældende mast, bygning eller konstruktion, hvis der forligger tekniske hindringer. Ved tekniske hindringer forstås herefter bl.a., at der gælder særlige sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning eller forskrifter fastsat af offentlige myndigheder for adgang til den pågældende mast, bygning eller konstruktion, som gør opsætning af antennesystemer umulig.

Det fremgår af mastelovens § 10, stk. 5, 2. pkt., at placering af antennesystemer på folkekirkens kirkebygninger eller på kirkebygninger for de anerkendte eller godkendte trossamfund forudsætter tillige tilladelse fra stiftsøvrigheden eller det pågældende trossamfund.

Det fremgår af mastelovens § 10, stk. 6, at i det omfang der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for de i § 1, stk. 2, nr. 2 og 3, omhandlede master, bygninger og konstruktioner, skal gennemførelse af opsætning af antennesystemer ske på de vilkår og med de begrænsninger, der følger heraf.

Det fremgår af mastelovens § 14 a, stk. 7, at i det omfang der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret, der er omhandlet i stk. 1, skal opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde ske på de vilkår og med de begrænsninger, der følger heraf.

Det fremgår af mastelovens § 10, stk. 9, at adgang til udnyttelse af tredjemands arealer med henblik på opsætning af antennesystemer og fælles udnyttelse af tilhørende bygninger skal ske gennem aftale herom eller, hvis aftale herom ikke kan indgås, ved anvendelse af proceduren i mastelovens § 15 om ekspropriation.

Efter artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur, hvis en række i bestemmelsens litra a-f nærmere angivne grunde gør sig gældende. Disse er gennemgået nærmere i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger, som der henvises til.

Forordningens artikel 1, stk. 4, angiver de bestemmelser i forordningen, der er totalharmoniserede. Artikel 3, stk. 5, litra f, fremgår ikke af denne oplistning, således at medlemsstaterne i medfør af artikel 1, stk. 3, i forordningen, kan opretholde eller indføre foranstaltninger, der er i overensstemmelse med

EU-retten, og som er strengere eller mere detaljerede end artikel 3, stk. 5, litra f, hvis foranstaltningerne har til formål at fremme fælles udnyttelse af eksisterende fysisk infrastruktur eller muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur.

Forordningens artikel 3, stk. 10, giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte visse undtagelser fra artikel 3 i forordningen, hvilket ligeledes er gennemgået nærmere i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger, som der henvises til.

Det foreslås i *stk. 1,* at artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, samt §§ 4, 6, 8 og 9 gælder med følgende begrænsninger: 1) I det omfang, der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for den pågældende fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion, skal adgang ske på de vilkår og med de begrænsninger, der følger heraf. 2) Bestemmelserne gælder ikke, hvor der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for adgang til den pågældende fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion, som gør det umuligt at give adgang. 3) Adgang til udnyttelse af tredjemands arealer med henblik på adgang til fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner skal ske gennem aftale herom eller, hvis aftale herom ikke kan indgås, ved anvendelse af proceduren i § 17 eller § 19.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter en række begrænsninger i anvendelsen af artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur samt anvendelsen af de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9. Der er tale om begrænsninger i forhold til, om rettighedssubjekterne i artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur og i de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9 kan få adgang til fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner i henhold til forordningens artikel 3, stk. 1, og i de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9, eller begrænsninger i forhold til de vilkår eller forholdsregler, der gælder for en sådan adgang.

Den foreslåede bestemmelse vedrører alene, hvornår en pligt om at imødekomme anmodninger om adgang i henhold til i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9 ikke gælder eller gælder med de nævnte begrænsninger. Bestemmelsen hindrer ikke, at der kan indgås frivillige aftaler om adgang i videre omfang eller med færre begrænsninger, end hvad der følger af de nævnte bestemmelser, hvor dette er lovligt

i henhold til øvrig lovgivning. Er en eksisterende kontrakt eller aftale om adgang omfattet af de tilfælde, der er nævnt i den foreslåede § 10, kan dette ikke i sig selv begrunde opsigelse eller ændring af kontrakten, da den foreslåede § 10 alene vedrører begrænsninger i pligten til at imødekomme nye anmodninger om adgang.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 1,* at i det omfang, der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for den pågældende fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion, skal adgang ske på de vilkår og med de begrænsninger, der følger heraf.

Den foreslåede bestemmelse er i det væsentlige udtryk for en uændret indholdsmæssig videreførelse af retstilstanden i mastelovens § 2, stk. 7, § 10, stk. 6, og § 14 a, stk. 7.

Den foreslåede bestemmelse omfatter de situationer, hvor der i medfør af anden lovgivning, herunder på andre ressortministeriers områder, er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner. Det kan være sikkerhedsforskrifter, der fastsætter en række vilkår for eller forholdsregler, der skal iagttages ved adgang til eller ophold i eller på fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner. Det kan også være krav om brug af særligt sikkerhedsudstyr, sikkerhedsgodkendelse, certificering eller kvalifikationer, særlige uddannelseskrav, eller krav om ledsaget adgang m.v.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at hvis der er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter, vil adgang til fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur samt de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9, skulle gives på de vilkår, med de begrænsninger og under iagttagelse af de forholdsregler, der følger af sådanne sikkerhedsforskrifter.

Den foreslåede bestemmelse vil således ikke udgøre en afslagsgrund i forhold til anmodninger om adgang i henhold til forordningens artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, samt de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9.

Endvidere vil uformelle retningslinjer, vejledninger og lignende forskrifter for den pågældende fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion fastsat af offentlige myndigheder, som ikke har retligt normerende karakter, ikke være omfattet.

For sager omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur vil der ved det foreslåede nr. 1 for så vidt angår fysisk infrastruktur ejet af offentlige organer være tale om en undtagelse fastsat i medfør af forordningens artikel 3, stk. 10. For sager, der vedrører fysisk infrastruktur omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, men som er ejet af andre end offentlige organer, vil det foreslåede nr. 1 blive fastsat i medfør af forordningens artikel 1, stk. 5, hvorefter forordningen ikke berører medlemsstaternes ansvar for at beskytte den nationale sikkerhed og deres beføjelse til bl.a. at opretholde lov og orden.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 2,* at bestemmelserne i artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur samt §§ 4, 6, 8 og 9 ikke gælder, hvor der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for adgang til den pågældende fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion, som gør det umuligt at give adgang.

Den foreslåede bestemmelse er i det væsentlige udtryk for en uændret indholdsmæssig videreførelse af retstilstanden i mastelovens § 2, stk. 4, og § 10, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse omfatter de situationer, hvor der i medfør af anden lovgivning, herunder på andre ressortministeriers områder, er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner, som gør det umuligt at give adgang i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur samt de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9. Det kan være sikkerhedsforskrifter, der direkte forbyder opsætning af yderligere udstyr eller objekter i eller på fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner. Det kan f.eks. også være sikkerhedsforskrifter, der gør adgang umulig på grund af forskellige former for særlige sikkerhedshensyn eller hemmeligholdelseshensyn.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det vil være muligt for ejere af fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner at undgå at skulle imødekomme anmodninger om adgang i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur

samt de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9, hvis de fastsatte sikkerhedsforskrifter gør det umuligt at give adgang. Hvis de fastsatte sikkerhedsforskrifter ikke gør det direkte umuligt at give adgang, vil adgang skulle gives i overensstemmelse med den foreslåede § 10, stk. 1, nr. 1, på de vilkår, med de begrænsninger og under iagttagelse af de forholdsregler, der følger af sådanne sikkerhedsforskrifter.

Hvis der opstår tvister om, hvorvidt sikkerhedsforskrifter gør adgang umulig eller blot tilsiger, at adgang skal gives med begrænsninger eller forholdsregler, vil tvisten kunne indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, der vil skulle høre de myndigheder, der har ansvaret for de pågældende sikkerhedsforskrifter, inden styrelsen træffer afgørelse i sagen, jf. den foreslåede § 36, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

I tilfælde af, at sikkerhedsforskrifterne ikke gør det umuligt at give adgang til fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner i sin helhed, vil ejere heraf skulle give adgang til den del af fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner, som ikke er underlagt særlige sikkerhedsforskrifter, der gør det umuligt at give adgang. Denne delvise adgang til fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner vil dog skulle gives på de vilkår, med de begrænsninger og under iagttagelse af de forholdsregler, der måtte følge af sådanne sikkerhedsforskrifter i overensstemmelse med den foreslåede § 10, stk. 1, nr. 1. Hvis der ikke er fastsat sikkerhedsforskrifter for adgang til disse dele af fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner, vil adgang hertil skulle gives i henhold til artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur samt de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9.

Derudover vil den foreslåede bestemmelse indebære, at uformelle retningslinjer, vejledninger og lignende forskrifter for den pågældende fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion fastsat af offentlige myndigheder, som ikke har retligt normerende karakter, ikke vil være omfattet.

For sager omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur vil der ved den foreslåede bestemmelse for så vidt angår fysisk infrastruktur ejet af offentlige organer være tale om en undtagelse fastsat i medfør af forordningens artikel 3, stk. 10. For sager, der vedrører fysisk infrastruktur omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, men som er ejet af andre end offentlige organer, vil den foreslåede bestemmelse blive fastsat i medfør

af forordningens artikel 1, stk. 5, hvorefter forordningen ikke berører medlemsstaternes ansvar for at beskytte den nationale sikkerhed og deres beføjelse til bl.a. at opretholde lov og orden.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 3,* at adgang til udnyttelse af tredjemands arealer med henblik på adgang til fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner skal ske gennem aftale herom eller, hvis aftale herom ikke kan indgås, ved anvendelse af proceduren i § 17 eller § 19.

Den foreslåede bestemmelse er i det væsentlige en videreførelse af mastelovens § 2, stk. 11, og § 10, stk. 9, men vil være ny for de typer adgang, der ikke i gældende ret er reguleret i masteloven, dvs. eksempelvis de adgangsformer, der i dag er reguleret i graveloven. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at beskytte ejendomsretten for parter, der ikke med forordningen om gigabitinfrastruktur eller med lovforslaget får pligter til at give adgang til deres ejendom.

Den foreslåede bestemmelse omfatter den situation, hvor fysisk infrastruktur, en mast til radiokommunikationsformål eller en høj konstruktion er placeret på et areal, der ejes af tredjemand, som dog ikke ejer den pågældende fysiske infrastruktur, mast til radiokommunikationsformål eller høje konstruktion. Den foreslåede bestemmelse omfatter desuden den situation, hvor fysisk adgang kun kan opnås ved at benytte tredjemands areal.

Ved »tredjemands arealer« i den foreslåede bestemmelse skal forstås arealer, der hverken er ejet af den, der fremsætter en anmodning om adgang, eller den, som modtager anmodningen. Det vil endvidere være en forudsætning for at være omfattet af den foreslåede bestemmelse, at ejeren af arealet ikke selv er omfattet af en pligt til at give adgang til arealet i medfør af artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i medfør af de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9. Hvor de nævnte bestemmelser medfører en pligt til at give adgang til det pågældende areal for arealets ejer, men arealet er udlejet til eller rådes over af en tredjepart, vil adgang til arealet ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse, da lejere og råderetsindehavere i så fald vil være omfattet af den foreslåede § 7.

Ejere af tredjemands arealer vil, bortset fra i de i den foreslåede § 17 omhandlede tilfælde, ikke være underlagt nogen pligter til at give adgang til deres arealer. Det vil derfor være en forudsætning for adgang i medfør af artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i medfør

af de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9, at adgang til tredjemands arealer enten ikke er nødvendig eller kan opnås gennem frivillig aftale eller i medfør af den foreslåede § 17, der i visse tilfælde forpligter ejere af privat ejendom til at imødekomme anmodninger om visse former for adgang, eller i den foreslåede § 19, hvorefter Digitaliseringsstyrelsen i visse tilfælde vil kunne tillade, at der iværksættes ekspropriation. I henhold til den foreslåede § 19, stk. 3, vil det kun være operatører, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29, der vil kunne anmode Digitaliseringsstyrelsen om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation.

Den foreslåede bestemmelse vil således indebære, at adgang i medfør af artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i medfør af de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9 ikke vil skulle gives i tilfælde, hvor en tredjepart ikke ønsker at give adgang til sine arealer, hvis der heller ikke kan opnås adgang til arealerne i medfør af de foreslåede §§ 17 og 19, og hvis der ikke er andre måder at opnå adgang til fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner på end via den pågældende tredjeparts areal.

Den foreslåede bestemmelse vil være i overensstemmelse med artikel 3, stk. 12, i forordningen om gigabitinfrastruktur, hvoraf det følger, at forordningens artikel 3 ikke berører ejendomsretten for nogen anden tredjepart såsom grundejere og ejere af privat ejendom. Hvor en tredjepart ikke er underlagt nogen pligt til at give adgang til sin ejendom, og adgang til denne tredjeparts ejendom er uundværlig for at få adgang til fysisk infrastruktur omfattet af forordningens artikel 3, viger artikel 3 derfor for tredjepartens ejendomsret.

Det foreslås i *stk. 2,* at ved anmodninger om adgang til master til radiokommunikationsformål, bygninger ejet af offentlige organer og høje konstruktioner finder artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur samt §§ 4, 6 og 8 desuden anvendelse med de begrænsninger, der følger af nr. 1-2, som gennemgås nærmere nedenfor.

Udover de begrænsninger der følger af den foreslåede § 10, stk. 1, fastsætter den foreslåede § 10, stk. 2, to yderligere begrænsninger i anvendelsen af artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur samt af de foreslåede §§ 4, 6 og 8, når det specifikt vedrører adgang til master til radiokommunikationsformål, bygninger ejet af offentlige organer og høje konstruktioner.

Det foreslås i stk. 2, *nr. 1,* at placering af antennesystemer på folkekirkens kirkebygninger eller på kirkebygninger for de anerkendte eller godkendte trossamfund forudsætter tilladelse fra stiftsøvrigheden eller det pågældende trossamfund.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en uændret indholdsmæssig videreførelse af mastelovens § 10, stk. 5, 2. pkt., og vil samtidig være i overensstemmelse med lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, som bl.a. har til formål at sikre, at der ikke sker en forringelse af de kulturværdier, der er knyttet til kirkebygninger og kirkegårde.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det vil kræve stiftsøvrighedens eller det pågældende trossamfunds forudgående tilladelse, hvis der skal placeres antennesystemer på folkekirkens kirkebygninger eller på kirkebygninger for de anerkendte eller godkendte trossamfund.

Den foreslåede bestemmelse vil for så vidt angår folkekirkens kirkebygninger være i overensstemmelse med artikel 3, stk. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur, hvorefter medlemsstaterne kan undtage offentlige organers bygninger fra artikel 3 i forordningen af hensyn til arkitektonisk og religiøs værdi. For øvrige trossamfunds bygninger vil bestemmelsen være forenelig med forordningen om gigabitinfrastruktur, fordi disse trossamfund ikke er offentlige organer eller netoperatører og dermed ikke er omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, og alene kan være omfattet af de nationale bestemmelser i de foreslåede §§ 4 og 6. For disse nationale bestemmelser er der ikke EU-retlige begrænsninger på muligheden for at fastsætte begrænsninger.

Det foreslås i stk. 2, *nr. 2,* at artikel 3, stk. 5, litra f, i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke finder anvendelse på anmodninger omfattet af dette stykke.

Hensigten med den foreslåede bestemmelse er at fremme fælles udnyttelse af eksisterende infrastruktur ud over de i forordningen fastsatte minimumskrav i overensstemmelse med formålet i den foreslåede § 1, stk. 2, nr. 1, ved at reducere antallet af situationer, hvor adgang kan afslås.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, til trods for artikel 3, stk. 5, litra f, i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke vil kunne nægte adgang til specifik master til radiokommunikationsformål, bygninger ejet af

offentlige organer og høje konstruktioner med henvisning til, at der findes andre brugbare alternative muligheder for at få passiv fysisk adgang til elektroniske kommunikationsnet i engrosleddet, som er egnede til levering af VHC-net, og som tilbydes på fair og rimelige vilkår og betingelser af samme netoperatør eller, i det særlige tilfælde med landdistrikter eller afsidesliggende områder, hvor et net drives udelukkende på engrosmarkedet og ejes eller kontrolleres af offentlige organer, af operatøren af et sådant net.

Til § 11

Den foreslåede bestemmelse i § 11 implementerer teledirektivets artikel 44 om samhusning og delt brug af netelementer og tilhørende faciliteter for udbydere af elektroniske kommunikationsnet.

Det fremgår af telelovens § 58, stk. 1, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om, at udbydere af elektroniske kommunikationsnet skal give andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter. Regler, der fastsættes om samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter, skal være objektive, transparente, ikkediskriminerende, forholdsmæssige og berettigede under hensyn til formålet i telelovens § og hensynene i stk. 2.

Det fremgår af stk. 2, at samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter pålagt efter regler fastsat i henhold til stk. 1 skal være berettiget ud fra hensyn til miljø, folkesundhed, den offentlige sikkerhed eller planmæssige hensyn og skal ske med henblik på etablering af elektroniske kommunikationsnet. Samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter kan kun pålægges efter afholdelse af en offentlig høring.

Det fremgår af stk. 3, at regler fastsat i henhold til stk. 1 kan vedrøre samhusning og fælles udnyttelse af eksisterende netelementer og tilhørende faciliteter, eller krav til dimensioneringen og placeringen af nye netelementer og tilhørende faciliteter i forbindelse med tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring heraf med henblik på senere samhusning eller fælles udnyttelse.

Det fremgår af stk. 4, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om fordeling af omkostningerne forbundet med samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til stk. 1 og om fastsættelse af vilkår herfor. Ministeren for digitalisering kan endvidere fastsætte regler om den offentlige høring og varigheden heraf, jf. stk. 2, indsigt i aftaler, tilsyn, alternativ tvistbilæggelse, pålæggelse af tvangsbøder og klageadgang i forbindelse med regler fastsat i medfør af stk. 1.

Bemyndigelsesbestemmelserne i telelovens § 58, stk. 1 og 4, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 384 af 21. april 2011 om koordineret anvendelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter samt ledningsnet i bygninger.

Det foreslås i *stk. 1,* at ministeren for digitalisering fastsætter regler om, at operatører skal give andre operatører adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter.

Den foreslåede bestemmelse viderefører bemyndigelsen i telelovens § 58, stk. 1. Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af, at den tilsvarende bestemmelse i telelovens § 58, stk. 1, ophæves, jf. lovforslagets § 55, nr. 2, og flyttes til denne lov.

Den gældende bekendtgørelse om koordineret anvendelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter samt ledningsnet i bygninger, som udmønter telelovens § 58, stk. 1 og 4, forventes at blive udstedt på ny med i det væsentlige uændret indhold, idet der dog foretages de nødvendige justeringer, og de foreslåede § 11, stk. 1 og 4, angives som nyt hjemmelsgrundlag.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at ministeren for digitalisering, i det omfang det er nødvendigt for at implementere teledirektivets artikel 44 eller i øvrigt, fastsætter regler om samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter, herunder samhusning i tilhørende bygninger, brønde, gadeskabe og lignende, ud fra hensyn til miljø, folkesundhed, den offentlige sikkerhed eller planmæssige hensyn.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ministeren for digitalisering vil skulle fastsætte regler, der forpligter operatører til at give adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter.

Ved »tilhørende faciliteter« i den foreslåede bestemmelse forstås, som defineret i teledirektivets artikel 2, stk. 10, tilknyttede tjenester, fysiske infrastrukturer og andre faciliteter eller elementer i tilknytning til et elektronisk kommunikationsnet eller en elektronisk kommunikationstjeneste, som muliggør udbud af tjenester via dette net eller denne tjeneste eller støtter denne eller har mulighed for at gøre dette og omfatter bygninger eller adgangsveje til bygninger, ledningsnet i bygninger, antenner, tårne og andre støttekonstruktioner, kabelkanaler, ledningskanaler, master, mandehuller og skabe.

Med den foreslåede bestemmelse vil der kunne etableres en ordning om samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet samt tilhørende faciliteter, der vil kunne supplere kravet om adgang til fysisk infrastruktur i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur samt de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9.

Regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse vil derfor som udgangspunkt alene kunne angå situationer, hvor der ikke allerede er en generel adgang for operatører til de pågældende elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i kraft af forordningen om gigabitinfrastruktur eller de foreslåede §§ 4, 6, 8 eller 9. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor de pågældende netelementer ikke er omfattet af begrebet fysisk infrastruktur i artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og hvor de ligeledes ikke er omfattet af begreberne master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner i de foreslåede § 3, nr. 1 og 2. Det vil også kunne være tilfældet, hvor de pågældende netelementer som udgangspunkt er undtaget fra de foreslåede §§ 4, 6, 8 eller 9 i medfør af andre bestemmelser i denne lov, men hvor de hensyn, der er angivet i den foreslåede § 11, stk. 2, alligevel tilsiger, at samhusning eller fælles udnyttelse af netelementer er hensigtsmæssig.

Med den foreslåede bestemmelse vil der eksempelvis kunne fastsættes regler i stil med den gældende bekendtgørelse nr. 384 af 21. april 2011 om koordineret anvendelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter samt ledningsnet i bygninger om, at operatører i forbindelse med en ansøgning om bygge-, grave- eller lignende tilladelse hos relevante vej-, landzone-, bygnings- og fredningsmyndigheder med henblik

på nyetablering, ændring eller lignende af elektroniske kommunikationsnet eller tilhørende faciliteter af den pågældende myndighed vil kunne pålægges at lade andre operatører fællesudnytte deres netelementer eller tilhørende faciliteter.

Den foreslåede bemyndigelse til ministeren for digitalisering vil desuden indebære, at det alene er operatører, der vil kunne forpligtes til at stille netelementer og tilhørende faciliteter til rådighed for andre operatører med henblik på samhusning og fælles udnyttelse.

Det bemærkes, at regler, der udstedes i medfør af den foreslåede bestemmelse, i særlige tilfælde vil kunne have ekspropriativ karakter. Det vil navnlig kunne være tilfældet, når de netelementer, der vil kunne påbydes fælles udnyttelse af, ikke er netelementer af en sådan type, der i andre situationer vil kunne være omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller af de foreslåede §§ 4, 6, 8 eller 9. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, når netelementerne ikke er omfattet af begrebet fysisk infrastruktur i artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, eller af begreberne master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner i de foreslåede § 3, nr. 1 og 2. I de tilfælde, hvor der er tale om netelementer, der er omfattet af disse begreber og dermed af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller af de foreslåede §§ 4, 6, 8 eller 9, vil det ikke kunne udelukkes, at samhusning eller fælles udnyttelse vil kunne ramme ejeren af netelementerne så økonomisk intensivt og atypisk hårdt, at der efter omstændighederne vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb. Det skal dog bemærkes, at ministeren for digitalisering i henhold til den foreslåede § 11, stk. 4, vil kunne fastsætte regler om fordeling af omkostninger forbundet med samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter, der pålægges operatører i henhold til regler fastsat i medfør af den foreslåede § 11, stk. 1. I det omfang en operatør forpligtes til at give adgang til samhusning og fælles udnyttelse m.v., og ved en omkostningsdeling bliver økonomisk kompenseret af den, der får tilsvarende adgang til samhusning og fælles udnyttelse m.v., vil den pågældende operatør ikke have lidt et økonomisk tab og vil dermed ikke, hvis der i særlige tilfælde måtte være tale om et indgreb omfattet af grundlovens § 73, have krav på erstatning fra det offentlige.

Det foreslås i *stk. 2,* at regler, der fastsættes i henhold til stk. 1, og adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter, der pålægges efter regler fastsat i henhold til stk. 1, skal være objektive, transparente, ikkediskriminerende, forholdsmæssige og berettigede ud fra

hensyn til miljø, folkesundhed, den offentlige sikkerhed eller af planmæssige hensyn og skal ske med henblik på etablering af elektroniske kommunikationsnet.

Den foreslåede bestemmelse er en uændret indholdsmæssig videreførelse af telelovens § 58, stk. 2, samt dele af telelovens § 58, stk. 1. Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af, at de tilsvarende bestemmelser i teleloven ophæves, jf. lovforslagets § 55, nr. 2, og flyttes til denne lov.

Bestemmelsen opstiller en række hensyn, som kan berettige fastsættelsen af regler i henhold til den foreslåede § 11, stk. 1, og berettige, at operatører pålægges at give adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter efter regler fastsat i henhold til den foreslåede § 11, stk. 1.

Det vil indebære, at de regler, som ministeren for digitalisering vil kunne fastsætte i henhold til stk. 1, og den adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter, der vil kunne pålægges efter disse regler, vil kunne fastsættes og pålægges efter et konkret skøn og vil skulle være sagligt begrundet ud fra hensyn til miljø, folkesundhed, den offentlige sikkerhed eller af planmæssige hensyn. Det vil desuden indebære, at det vil skulle være gennemsigtigt, i hvilke tilfælde reglerne om og adgangen til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter kan fastsættes henholdsvis pålægges.

Derudover vil reglerne om og den adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter, der vil kunne pålægges efter disse regler, skulle være uafhængige af den pågældende operatør samt være nødvendige og ikke gå videre eller være mere indgribende, end hvad formålet med reglerne og adgangen tilsiger. Det vil f.eks. kunne være af hensyn til at reducere de miljømæssige påvirkninger ved etablering af elektronisk kommunikationsinfrastruktur og for at tjene folkesundheden, den offentlige sikkerhed samt målene for by- og landsplanlægningen.

Udgangspunktet i den foreslåede § 11, stk. 2, er, at hvor de relevante myndigheder i medfør af gældende regler om miljøbeskyttelse, beskyttelse af folkesundheden, beskyttelse af den offentlige sikkerhed eller i medfør af planloven kan afslå anmodning om etablering eller ændring af infrastruktur og tilhørende faciliteter, kan myndigheden pålægge en operatør at give adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at en offentlig myndighed vil skulle iagttage forvaltningslovens regler om partshøring inden der træffes endelig afgørelse om at pålægge en operatør at give adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter.

Den foreslåede bestemmelse vil tillige indebære, at en offentlig myndighed kun vil kunne pålægge en operatør at give adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter efter afholdelse af en offentlig høring. Den offentlige høring vil i disse tilfælde være møntet på den pågældende operatør, der forpligtes til at give adgang, og den operatør, der skal have adgang. Der kan imidlertid være tilfælde, hvor den almene interesse hos befolkningen generelt ud fra hensynet til f.eks. miljøbeskyttelse, folkesundhed m.v. nødvendiggør deling. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor der i undergrunden allerede er stor pladsmangel, eller hvor en naturlig barriere, f.eks. søer og vandløb, skal krydses. Det vil således ikke kun være de direkte involverede parter, der vil skulle partshøres i forbindelse med, at en myndighed overvejer at pålægge en operatør at give adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter. Myndigheden vil skulle foretage en offentlig høring, hvor alle, som har en interesse i, at der sker fælles udnyttelse af eksisterende netelementer og tilhørende faciliteter, vil kunne fremkomme med bemærkninger. Kredsen af aktører, der vil skulle have mulighed for at fremkomme med bemærkninger, er bredere end de parter, der vil skulle partshøres i medfør af forvaltningslovens regler herom.

Med den foreslåede § 11, stk. 4, bemyndiges ministeren for digitalisering til at fastsætte regler om gennemførelse af offentlige høringer og varigheden heraf m.v.

Det foreslås i *stk. 3,* at regler fastsat i henhold til stk. 1 kan vedrøre 1) samhusning og fælles udnyttelse af eksisterende netelementer og tilhørende faciliteter, og 2) krav til dimensioneringen og placeringen af nye netelementer og tilhørende faciliteter i forbindelse med tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring heraf med henblik på senere samhusning eller fælles udnyttelse.

Den foreslåede bestemmelse er en uændret indholdsmæssig videreførelse af telelovens § 58, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af, at den tilsvarende bestemmelse i teleloven ophæves, jf. lovforslagets § 55, nr. 2, og flyttes til denne lov.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3, *nr. 1,* fastslår, at de regler, som ministeren for digitalisering er bemyndiget til at fastsætte i medfør af den foreslåede § 11, stk. 1, kan vedrøre samhusning og fælles udnyttelse af eksisterende netelementer og tilhørende faciliteter.

Der vil i henhold til den foreslåede bestemmelse i regler fastsat i medfør af den foreslåede § 11, stk. 1, kunne stilles krav om samhusning i eller fælles udnyttelse af enhver type netelementer, der indgår i et elektronisk kommunikationsnet eller tilhørende faciliteter. Krav om samhusning eller fælles udnyttelse af netelementer eller tilhørende faciliteter vil være begrænset af, om en samhusning eller fælles udnyttelse vil være mulig i forhold til kapacitet samt eventuelle tekniske hindringer.

Der vil i tilfælde, hvor der af en part i en sag rejses tvivl om, hvorvidt det pågældende netelement, der indgår i et elektronisk kommunikationsnet, eller tilhørende faciliteter er egnet til samhusning eller fælles udnyttelse som følge af teletekniske begrænsninger, kunne gives mulighed for, at den kompetente myndighed vil kunne inddrage Digitaliseringsstyrelsen med henblik på en udtalelse om teletekniske forhold.

Ved teletekniske forhold forstås eksempelvis radiotekniske forhold, hvor det vedrører muligheden for at placere netelementer tæt på hinanden uden at der opstår signalforstyrrelser, og andre forhold, hvor samhusning vil kunne have negativ effekt på netelementernes funktion.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3, *nr. 2,* fastslår, at de regler, som ministeren for digitalisering er bemyndiget til at fastsætte i medfør af den foreslåede § 11, stk. 1, kan vedrøre krav til dimensioneringen og placeringen af nye netelementer og tilhørende faciliteter i forbindelse med tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring heraf med henblik på senere samhusning eller fælles udnyttelse.

Med henblik på at sikre de hensyn, der er nævnt i den foreslåede § 11, stk. 2, vil der med den foreslåede bestemmelse kunne fastsættes regler om, at operatører i forbindelse med eksempelvis bygge- eller gravetilladelser ved etablering eller ændring af netelementer og tilhørende faciliteter pålægges at dimensionere bestemte dele af netelementet eller den tilhørende facilitetet således, at fremtidig samhusning eller fælles udnyttelse vil være mulig.

Det foreslås i *stk. 4,* at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om fordeling af omkostningerne forbundet med samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til stk. 1 og om fastsættelse af vilkår ved samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til stk. 1. Ministeren for digitalisering kan endvidere fastsætte regler om gennemførelse af offentlige høringer og varigheden heraf, indsigt i aftaler, tilsyn, alternativ tvistbilæggelse, pålæggelse af tvangsbøder og klageadgang i forbindelse med regler fastsat i medfør af stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er en uændret indholdsmæssig videreførelse af telelovens § 58, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse er en konsekvens af, at den tilsvarende bestemmelse i teleloven ophæves, jf. lovforslagets § 55, nr. 2, og flyttes til denne lov.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at ministeren for digitalisering bl.a. bemyndiges til at kunne fastsætte nærmere regler om fordeling af omkostningerne ved samhusning og fælles udnyttelse af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til den foreslåede stk. 1, og om fastsættelse af vilkår herfor.

En eventuel omkostningsfordeling i henhold til denne bestemmelse skal tage udgangspunkt i, at priserne skal være omkostningsbaserede med tillæg af en rimelig fortjeneste.

De samlede omkostninger for anvendelse af eksisterende elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter vil således kunne omfatte en andel af drifts- og vedligeholdelsesomkostningerne, en andel af de driftsøkonomisk nedskrevne anlægsomkostninger og en rimelig fortjeneste. Med hensyn til en eventuel fastlæggelse af omkostningerne og begrebet rimelig fortjeneste vil dette blive reguleret parallelt med bestemmelser herom i den sektorspecifikke konkurrenceregulering.

Ministeren for digitalisering vil med den foreslåede bestemmelse endvidere kunne fastsætte regler om gennemførelsen af offentlige høringer og varigheden heraf, som forudsættes afholdt inden en myndighed pålægger en operatør at give adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter. Ministeren for di-

gitalisering vil f.eks. kunne fastsætte nærmere regler om metoder til gennemførelse af den offentlige høring, herunder anvendelse af bestemte platforme eller portaler. Ministeren for digitalisering vil endvidere kunne fastsætte regler om høringsperiodens varighed således, at alle har mulighed for og tilstrækkelig tid til at give sin holdning til kende.

Ministeren for digitalisering vil desuden kunne fastsætte regler af mere proceduremæssig karakter om indsigt i aftaler, tilsyn, alternativ tvistbilæggelse, anvendelse af tvangsbøder og klageadgang i forbindelse med regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse i stk. 1.

Den gældende bekendtgørelse om koordineret anvendelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter samt ledningsnet i bygninger, som udmønter telelovens § 58, stk. 1 og 4, forventes at blive udstedt på ny med i det væsentlige uændret indhold, idet der dog foretages de nødvendige justeringer, og de foreslåede § 11, stk. 1 og 4, angives som nyt hjemmelsgrundlag.

Til § 12

Det fremgår af mastelovens § 16, stk. 1, at indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser til offentlige mobilkommunikationsnet med tilhørende basale tjenester og virksomheder, der i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1350 af 4. september 2020 med senere ændringer, har tilladelse til landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet, skal indsende radiodækningsplaner rækkende minimum 2 år frem til Digitaliseringsstyrelsen.

Det fremgår af stk. 2, at Digitaliseringsstyrelsen udarbejder og vedligeholder på grundlag af de oplysninger, der er nævnt i stk. 1, en samlet oversigt over de pågældende tilladelsesindehaveres samlede fremtidige radiodækningsplaner rækkende minimum 2 år frem.

Ifølge stk. 4 indebærer oplysninger om eksisterende maste- og antennepositioner og fremtidige radiodækningsplaner ikke nogen indskrænkninger i adgangen for den, der har afgivet oplysninger, til at ændre eksisterende maste- og antennepositioner og fremtidige radiodækningsplaner, og at oplysninger om ændringer gives til Digitaliseringsstyrelsen.

Efter stk. 5 fastsætter Digitaliseringsstyrelsen nærmere regler om afgivelse af oplysninger efter stk. 1 og 4 og § 9, stk. 2, 2. pkt., samt på baggrund af regler udstedt i medfør af stk. 7.

Mastelovens § 16, stk. 5, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1162 af 22. november 2019 om afgivelse af radiodækningsplaner og oplysninger om eksisterende antennepositioner (indberetningsbekendtgørelsen), der bl.a. fastsætter den konkrete fremgangsmåde og dataformater m.v. for indberetningen.

Det fremgår af stk. 6, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om, at andre indehavere af radiofrekvenser end dem, der er nævnt i stk. 1, skal indsende radiodækningsplaner til Digitaliseringsstyrelsen. Ministeren kan i medfør af stk. 7 fastsætte regler om, at indberetningspligten efter stk. 1 eller i medfør af regler udstedt efter stk. 6 også skal omfatte oplysninger om eksisterende maste- og antennepositioner.

Mastelovens § 16, stk. 6 og 7, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 955 af 4. august 2010 om offentliggørelse af oplysninger om radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner samt indberetning af oplysninger om eksisterende antennepositioner (herefter offentliggørelsesbekendtgørelsen).

Det fremgår af § 1, stk. 1, i bekendtgørelsen, at indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) skal indsende oplysninger om placering af eksisterende antennepositioner til Digitaliseringsstyrelsen. Pligten omfatter således de indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser til offentlige mobilkommunikationsnet med tilhørende basale tjenester, som er omfattet af mastelovens § 16, stk. 1, men også en lang række indehavere af fladetilladelser, der benyttes til andre formål end offentlige mobilkommunikationsnet. Bekendtgørelsen indeholder ikke en pligt for denne bredere kreds af tilladelsesindehavere til at indberette radiodækningsplaner. Det er dog i dag fast praksis, at de tilladelsesindehavere, der efter bekendtgørelsen er omfattet af pligten til at indberette eksisterende antennepositioner, også samtidig indberetter radiodækningsplaner, bl.a. fordi tilladelsesindehavere kan gøre det i samme arbejdsgang.

Offentliggørelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 2, undtager indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder uden faste antennepositioner fra forpligtelsen i stk. 1. Det følger af bekendtgørelsens § 1, stk. 3, at Forsvarets frekvensanvendelse ikke er omfattet af bekendtgørelsen.

Offentliggørelsesbekendtgørelsens § 3 bestemmer, at Digitaliseringsstyrelsen skal offentliggøre oplysninger om eksisterende og fremtidige placeringer af antennepositioner, og fastsætter nærmere regler herfor.

Offentlighedsbekendtgørelsens § 4 giver mulighed for, at visse oplysninger om antennepositionerne til en radiotjeneste af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar ikke skal offentliggøres. En sådan beslutning kan højst træffes for en periode af 2 år, dog med mulighed for at forlænge denne periode med højst 2 år ad gangen. Hvis antennepositioner til en konkret radiotjeneste, som er undtaget fra offentliggørelse ikke længere anvendes eller påtænkes anvendt til kommunikation under krise eller krig samt katastrofer og andre ekstraordinære situationer i fredstid, skal Justitsministeriet eller Forsvarsministeriet meddele Digitaliseringsstyrelsen dette med indstilling om, at oplysninger vedrørende de pågældende antennepositioner til den konkrete radiotjeneste fra en given dato skal offentliggøres.

Bestemmelsen har i praksis været anvendt således, at Justitsministeriet og siden kongelig resolution af 29. august 2024 Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab løbende har indstillet til Digitaliseringsstyrelsen, at visse radiotjenester undtages fra offentliggørelse, hvilket Digitaliseringsstyrelsen har fulgt. I praksis har Digitaliseringsstyrelsen tæt på udløbet af den toårige periode for undtagelsen taget kontakt til det relevante ministerie for at sikre, at undtagelsen ikke udløb utilsigtet.

Artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur indeholder bl.a. regler om, hvilke oplysninger om fysisk infrastruktur, som netoperatører og offentlige organer skal stille rådighed via et centralt informationssted. Dette er nærmere beskrevet i pkt. 2.7.2 i de almindelige bemærkninger, som der henvises til. Herudover har medlemsstaterne mulighed for at kræve oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur såsom oplysninger om den fysiske infrastrukturs udnyttelsesgrad.

Begrebet fysisk infrastruktur i forordningen om gigabitinfrastruktur omfatter bl.a. master til radiokommunikationsformål.

Forordningens artikel 6 foreskriver bl.a. at med henblik på at muliggøre forhandling af aftaler om koordinering af anlægsarbejder omhandlet i artikel 5 stiller alle netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur en række minimumsoplysninger til rådighed i elektronisk format via et centralt informationssted. Dette er nærmere beskrevet i pkt. 2.10.2 i de almindelige bemærkninger, som der henvises til.

Forordningens artikel 1, stk. 5, indebærer, at forordningen ikke berører medlemsstaternes ansvar for at beskytte den nationale sikkerhed og deres beføjelse til at beskytte andre væsentlige statsfunktioner, herunder sikring af statens territoriale integritet og opretholdelse af lov og orden.

Det foreslås i *stk. 1,* at indehavere af tilladelser i medfør af lov om radiofrekvenser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) regelmæssigt skal indsende oplysninger om eksisterende antennepositioner til Digitaliseringsstyrelsen, jf. dog stk. 3 og § 13.

Den foreslåede bestemmelse viderefører de forpligtelser til at indberette eksisterende antennepositioner, der i dag følger af offentliggørelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 1, som dermed fremadrettet vil følge direkte af loven, og erstatter den del af mastelovens § 16, stk. 7, der bemyndiger ministeren for digitalisering til at fastsætte regler om, at indberetningspligten efter mastelovens § 16, stk. 1, eller i medfør af regler udstedt efter mastelovens § 16, stk. 6, også skal omfatte oplysninger om eksisterende antennepositioner.

En indehaver af en tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (en såkaldt fladetilladelse) vil være en fysisk eller juridisk person, der har fået tildelt en tilladelse fra Digitaliseringsstyrelsen i henhold til lov om radiofrekvenser. Tilladelsen vil vedrøre brug af frekvenser inden for et geografisk område med et uspecificeret antal antennepositioner, der er angivet i tilladelsen, så tilladelsesindehaveren frit vil kunne etablere antennepositioner, der anvender den pågældende frekvens, inden for området. Et geografisk afgrænset område vil i den forbindelse kunne være dele af landet, men vil også kunne være hele landet. I modsætning hertil står tilladelser, som alene vil kunne benyttes til konkrete angivne sendepositioner i tilladelsen, hvis antal og beliggenhed vil være kendt på forhånd.

Politiet, myndigheder inden for Forsvarsministeriets område og myndigheder inden for Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs område vil være undtaget fra pligten til at indberette eksisterende antennepositioner, jf. den foreslåede § 2, stk. 1. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 2, stk. 1.

Det vil ikke være intentionen med den foreslåede bestemmelse at udvide den kreds af pligtsubjekter, der i dag skal indberette eksisterende antennepositioner.

Den foreslåede bestemmelse vil, i modsætning til pligten til at indberette radiodækningsplaner i den foreslåede stk. 2, indebære, at pligten til at indberette eksisterende antennepositioner ikke vil gælde for virksomheder, der i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1350 af 4. september 2020 med senere ændringer, har tilladelse til landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet, som selvstændige pligtsubjekter.

Baggrunden for at undtage sådanne virksomheder fra pligten i den foreslåede bestemmelse er, at denne selvstændige kategori af pligtsubjekter er overflødig, når det gælder eksisterende antennepositioner. Virksomhederne vil enten have behov for en fladetilladelse for at kunne etablere en antenneposition, hvorved de vil blive omfattet af bestemmelsen, herunder også uden at fremgå som selvstændigt pligtsubjekt. Alternativt vil virksomhederne have behov for en anden type frekvenstilladelse end en fladetilladelse. Det vil i stedet være en geografisk specifik såkaldt punkttilladelse, til den nævnte radio- og tv-virksomhed, inden de i praksis etablerer en antenneposition. I dette tilfælde vil virksomheden i forbindelse med ansøgningen om punkttilladelsen skulle give oplysninger til Digitaliseringsstyrelsen, der overflødiggør separat indberetning af eksisterende antennepositioner.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at den eksisterende kreds af pligtsubjekter fastholdes i forhold til gældende ret og den praksis, der er etableret for indberetning af eksisterende antennepositioner. Det foreslåede vil gøre retstilstanden på området mere klar og overskuelig, så de centrale pligter på området samt afgrænsningen af pligtsubjekter, der er underlagt de fastsatte pligter, følger direkte og samlet af loven, hvor de i dag følger delvist af loven samt delvist af offentliggørelsesbekendtgørelsen og indberetningsbekendtgørelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at indberetning efter bestemmelsen vil skulle ske regelmæssigt. Ved »regelmæssigt« i den foreslåedes bestemmelse skal forstås, at der vil skulle ske en systematisk og tilbagevendende indberetning. Indberetningen vil skulle benyttes til at vedligeholde, opdatere og i relevant omfang offentliggøre en database over eksisterende antennepositioner og radiodækningsplaner i en offentligt tilgængelig løsning i stil med den, der i dag eksisterer i mastedatabasen. Det nærmere indhold af kravet om regelmæssighed af indberetningerne vil blive fastsat i medfør af det foreslåede stk. 3. Der henvises til bemærkningerne til det foreslåede § 12, stk. 3.

De nærmere regler om, hvordan oplysninger om eksisterende antennepositioner skal indsendes til Digitaliseringsstyrelsen, vil blive fastsat efter det foreslåede stk. 3. Det er dog forventningen, at oplysningerne skal indsendes digitalt f.eks. via en digital selvbetjeningsløsning.

Det foreslås i *stk. 2,* at indehavere af tilladelser i medfør af lov om radiofrekvenser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) og virksomheder, der i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. har tilladelse til landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet, regelmæssigt skal indsende radiodækningsplaner til Digitaliseringsstyrelsen, jf. dog stk. 3 og § 13.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i det væsentlige mastelovens § 16, stk. 1, og indebærer derudover en kodificering af gældende praksis, hvorefter indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) allerede i dag indberetter radiodækningsplaner til Digitaliseringsstyrelsen. Herved erstatter den foreslåede bestemmelse mastelovens § 16, stk. 6.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at kredsen af pligtsubjekter udvides i forhold til mastelovens § 16, stk. 1, så den også vil omfatte den kreds af pligtsubjekter, der i dag er omfattet pligten til at indberette eksisterende antennepositioner i medfør af offentliggørelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 1.

Pligten til at indberette radiodækningsplaner vil således fremover også gælde for indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) frem for blot den undergruppe heraf, der er indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser til offentlige mobilkommunikationsnet med tilhørende basale tjenester og virksomheder.

Den foreslåede udvidelse af kredsen af pligtsubjekter vil også have betydning for, hvem der vil kunne straffes med bøde for ikke at afgive oplysninger. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 53, stk. 1, nr. 2.

Ved »radiodækningsplan« i den foreslåede bestemmelse forstås en oplysning om, at indberetteren agter at etablere en antenneposition på en given placering. Fremtidige radiodækningsplaner vil ikke være bindende for den afgivende part, idet sådanne planer efterfølgende vil kunne ændre sig som følge af ændringer i trafikmønster, efterspørgsel m.v.

Hvis en radiodækningsplan samtidigt indebærer et planlagt anlægsarbejde vedrørende en mast til radiokommunikationsformål, vil der efter omstændighederne kunne være behov for både at indberette radiodækningsplanen i henhold til det foreslåede stk. 1, og de nærmere regler herfor fastsat i medfør af det foreslåede stk. 3, og for at stille oplysninger om det planlagte anlægsarbejde til rådighed i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og de nærmere regler herfor fastsat i medfør af det foreslåede stk. 5. Der henvises til bemærkningerne til det foreslåede stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at det ikke længere vil være et krav, at radiodækningsplaner skal række minimum 2 år frem. I stedet vil Digitaliseringsstyrelsen i medfør af det foreslåede stk. 3 fremover kunne fastsætte, hvor langt frem i tiden radiodækningsplaner skal række. Med den teknologiske udvikling må der forventes en stadig større differentiering af antennetyper, så tidshorisonten for planlægning af radiodækning kan være længere eller kortere alt efter den antennetype, som en radiodækningsplan vedrører.

Den foreslåede bestemmelse vil som noget nyt indebære, at indberetning efter bestemmelsen vil skulle ske regelmæssigt. Ved »regelmæssigt« i den foreslåede bestemmelse skal forstås, at der vil skulle ske en systematisk og tilbagevendende indberetning. Det nærmere indhold af kravet om regelmæssighed af indberetningerne vil blive fastsat i medfør af det foreslåede stk. 3. Der henvises til de specielle bemærkninger til den foreslåede bestemmelse i stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil derudover ikke indebære materielle ændringer for virksomheder, der i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1350 af 4. september 2020, har tilladelse til landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet, idet der vil være tale om en videreførelse af de gældende pligter til at indberette radiodækningsplaner. Der vil i denne forbindelse være tale om virksomheder, der har en såkaldt programtilladelse fra Radio- og tv-nævnet til at sende radio- eller tv-programmer i hele Danmark, hvor programmerne distribueres ved brug af signaler fra antennepositioner, der befinder sig på landjorden, frem for eksempelvis ved anvendelse af satellitter.

Det foreslås i *stk. 3,* at Digitaliseringsstyrelsen fastsætter nærmere regler om indberetning og offentliggørelse af oplysninger efter stk. 1 og 2.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 16, stk. 5, indholdsmæssigt. Bestemmelsen erstatter desuden mastelovens § 16, stk. 2, og den del af § 16, stk. 7, der vedrører ministeren for digitaliserings mulighed for at fastsætte regler om, hvilke oplysninger der kan gøres offentligt tilgængelige, der er udmøntet i offentliggørelsesbekendtgørelsens § 3.

Formålet med at kunne fastsætte nærmere regler om offentliggørelse af oplysningerne er bl.a. at sikre gennemsigtighed for almindelige borgere om placeringen af eksisterende mobilantenner og af planlagte mobilantenner, der også kan indebære etablering af en mast i det pågældende område. Oplysningerne er i dag offentliggjort i mastedatabasen og anvendes af borgere, virksomheder og myndigheder i deres daglige arbejde og privat.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte nærmere regler om indberetning af oplysninger om eksisterende antennepositioner og radiodækningsplaner fra indehavere af tilladelser i medfør af lov om radiofrekvenser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) og om indberetning af oplysninger om radiodækningsplaner fra virksomheder, der i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. har tilladelse til landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at det fremadrettet i stedet for ministeren for digitalisering vil være Digitaliseringsstyrelsen, der vil kunne fastsætte nærmere regler vedrørende de indberetningspligter, der følger af de foreslåede bestemmelser i stk. 1 og 2, og fastsætte indberetningspligter vedrørende master til radiokommunikationsformål. Herved forenkles regelgrundlaget på området således, at de nærmere regler vil være fastsat i én bekendtgørelse frem for flere.

Overordnet vil reglerne om indberetning, der fastsættes i medfør at den foreslåede bestemmelse, vedrøre nærmere krav til indberetningen svarende til de regler, der i dag er fastsat i indberetningsbekendtgørelsen. Digitaliseringsstyrelsen vil f.eks. kunne fastsætte regler om hyppigheden af og tidspunktet for de regelmæssige indberetninger efter de foreslåede stk. 1 og 2, idet der f.eks. vil kunne blive tale om månedlige, kvartalsvise, årlige eller andre kadencer, der også vil kunne differentieres for forskellige typer radiodækningsplaner, samt regler om dataformat og fremgangsmåde for indberetningen. Digitaliseringsstyrelsen vil også kunne bestemme, hvor langt frem i tid radiodækningsplaner, jf. den foreslåede § 12, stk. 2, skal række. Digitaliseringsstyrelsen vil endvidere kunne fastsætte, hvilke oplysninger

om den enkelte radiodækningsplan eller eksisterende antenneposition der skal indberettes, herunder hvorvidt en radiodækningsplan eksempelvis skal indeholde et konkret geografisk punkt, et søgeområde eller begge dele.

For både radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner vil der kunne fastsættes regler om, at der skal indberettes placeringsoplysninger såsom adresse og GPS-koordinater, (forventet) idriftsættelsesdato samt et unikt navn på den (planlagte) antenneposition.

For radiodækningsplaner vil Digitaliseringsstyrelsen eksempelvis endvidere kunne fastsætte krav om indberetning af størrelsen på det område, som den påtænkte antenneposition skal etableres i, dvs. hvor fleksibel indberetteren er med hensyn til den endelige placering af den påtænkte antenne.

For eksisterende antennepositioner og radiodækningsplaner vil Digitaliseringsstyrelsen eksempelvis kunne fastsætte krav om at indberette (planlagte) frekvensbånd og tjenestetype, antennehøjde, sendeeffekt og andre relevante tekniske oplysninger. Kravene til eksisterende antennepositioner og radiodækningsplaner, herunder vedrørende indberetningernes hyppighed, , idet der f.eks. vil kunne blive tale om månedlige, kvartalsvise, årlige eller andre kadencer, der også vil kunne differentieres for forskellige typer eksisterende antenner Indehavere af fladetilladelser vil i nogle tilfælde kunne finde det hensigtsmæssigt at planlægge med kortere tidshorisonter for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde end større antennetyper, hvilket Digitaliseringsstyrelsen kan vælge at tage højde for i sine regler, ligesom der kan være tekniske forhold og baggrundsoplysninger for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der er relevante for denne type antenner, men ikke for andre antennetyper.

For eksisterende antennepositioner vil Digitaliseringsstyrelsen kunne fastsætte krav om indberetning af, hvilken mast til radiokommunikationsformål antennen eventuelt sidder i, hvis der stilles oplysninger om den pågældende mast til rådighed om i henhold til artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og i overensstemmelse med de nærmere regler herfor fastsat i medfør af den foreslåede § 12, stk. 5.

Digitaliseringsstyrelsen vil endvidere kunne fastsætte regler om, at visse indehavere af fladetilladelser skal undtages fra reglerne i de foreslåede stk. 1 og 2. Denne mulighed vil bl.a. kunne benyttes til at sikre proportionaliteten i anvendelsen af de pligter, der følger af de foreslåede stk. 1 og 2. Digitaliseringsstyrelsen vil eksempelvis kunne fastsætte regler om, at indehavere af

tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) uden faste antennepositioner ikke skal omfattes af forpligtelsen til at indberette eksisterende antennepositioner. En sådan undtagelse findes i dag i offentliggørelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 2.

Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte yderligere undtagelser, hvor dette er nødvendigt ud fra eksempelvis hensyn til proportionalitet.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at Digitaliseringsstyrelsen ikke længere vil kunne fastsætte nærmere regler om afgivelse af oplysninger om reservationer på egne master efter mastelovens § 9, stk. 2, 2. pkt., som vedrører fastsættelse af særlige regler om indberetning af reservationer. Der henvises til den foreslåede § 5, som vil medføre, at reservationer fremover som udgangspunkt ikke længere vil skulle indberettes.

Regler om offentliggørelse fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse forventes overordnet at videreføre udgangspunktet i offentliggørelsesbekendtgørelsens § 3 om, at oplysninger om eksisterende antennepositioner og radiodækningsplaner skal offentliggøres.

Regler om offentliggørelse, der vil kunne blive fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse, vil eksempelvis kunne vedrøre, hvilke oplysninger der offentliggøres samt i hvilket format. Selv om oplysninger om eksisterende antennepositioner kan fås fra en række andre offentlige kilder, eksempelvis visuelt via forskellige korttjenesters satellit- og luftfotos, kan der være sikkerhedsmæssige aspekter ved offentliggørelsen af oplysningerne. Disse vil som hidtil skulle vurderes af Forsvarsministeriet, Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab samt Justitsministeriet i medfør af den foreslåede § 12, stk. 6. Der henvises til denne bestemmelse og bemærkningerne hertil.

Det foreslås i *stk. 4,* at Digitaliseringsstyrelsen etablerer og driver det centrale informationssted omhandlet i artikel 4, stk. 1 og 3, og artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur for så vidt angår oplysninger om master til radiokommunikationsformål og planer om anlægsarbejder vedrørende disse, jf. dog stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse er ny og vil være en nødvendig udpegning af Digitaliseringsstyrelsen i henhold til artikel 14, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur som det centrale informationssted som forudsat i forordningens artikel 4, stk. 1 og 3, samt artikel 6, stk. 1, dog alene for oplysninger om den delmængde af den fysiske infrastruktur omfattet af artikel 4,

stk. 1 og 3, der udgøres af master til radiokommunikationsformål, og for oplysninger om den delmængde af anlægsarbejder omfattet af artikel 6, stk. 1, der udgøres af arbejder vedrørende etablering af master til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelses henvisning til stk. 5 vil afspejle, at regler fastsat i medfør af det foreslåede stk. 5 vil kunne have betydning for, i hvilket omfang og i hvilken form etablering og drift af det centrale informationssted vil skulle ske. Der henvises til det foreslåede stk. 5 og bemærkningerne hertil.

Det foreslås i *stk. 5,* at Digitaliseringsstyrelsen fastsætter regler om, hvordan netoperatører og offentlige organer stiller oplysninger om master til radiokommunikationsformål og planer om anlægsarbejder vedrørende disse til rådighed via det centrale informationssted nævnt i stk. 4 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, 3, 6 og 7, og artikel 6, stk. 1, 1. og 2. afsnit, og stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og om adgang til disse oplysninger via samme centrale informationssted i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, 6 og 7, og artikel 6, stk. 1, 3. afsnit, og stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er ny for så vidt angår oplysninger om anlægsarbejder. Der har ikke i dansk ret været en pligt til at annoncere etableringen af en mast til radiokommunikationsformål forud for indgivelse af relevante ansøgninger om tilladelse som den, der følger af artikel 6, stk. 1, 1. og 2. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Der har derfor ikke tidligere været behov for en bemyndigelse til at fastsætte regler om, hvordan proceduren for at stille oplysninger om sådanne planlagte anlægsarbejder til rådighed nærmere skal foregå.

Den foreslåede bestemmelse vil, sammen med artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur, for så vidt angår master til radiokommunikationsformål erstatte ministeren for digitaliserings bemyndigelse til at fastsætte regler om indberetning af eksisterende mastepositioner, som følger af mastelovens § 16, stk. 7, jf. § 16, stk. 1 og 6, og som ikke er udmøntet. En pligt for netoperatører og offentlige organer til at stille oplysninger om master til radiokommunikationsformål til rådighed vil fremover følge direkte af artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Den foreslåede bestemmelse vil således alene være en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om, hvordan denne forpligtelse i forordningen kan opfyldes, og hvordan den adgang

for operatører til disse oplysninger, der er forudsat i artikel 4, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, nærmere kan ske via det i artikel 4, stk. 1, forudsatte centrale informationssted.

Med den foreslåede bestemmelse vil der vil være mulighed for at fastsætte regler om adgang til oplysningerne for andre end de operatører, der har krav på oplysningerne som følge af artikel 4, stk. 1, og artikel 6, stk. 1, 3. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte regler om adgang til oplysningerne, så adgangen hertil flugter med reglerne om offentliggørelse af oplysninger indberettet i henhold til de foreslåede stk. 1 og 2, som Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om i medfør af det foreslåede stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere betyde, at det ikke længere vil være ministeren for digitalisering, men Digitaliseringsstyrelsen, der vil kunne fastsætte regler om, hvordan oplysninger om master skal indberettes. Dette vil understøtte et mere samlet og overskueligt regelsæt.

Digitaliseringsstyrelsen vil med den foreslåede bestemmelse kunne fastsætte regler om, hvordan de oplysninger, der er nævnt i artikel 4, stk. 1, og artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, konkret skal stilles til rådighed. Digitaliseringsstyrelsen vil skulle angive et digitalt system, der udgør det centrale informationssted, i medfør af artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Digitaliseringsstyrelsen vil eksempelvis kunne bestemme, at oplysningerne skal indsendes via et system ejet af Digitaliseringsstyrelsen, hvor operatører vil kunne få adgang til oplysningerne, og hvor andre eventuelt også vil kunne få adgang til oplysningerne.

Digitaliseringsstyrelsen vil med den foreslåede bestemmelse skulle fastsætte regler for, hvordan netoperatører og offentlige organer løbende stiller oplysninger om nyetablerede master til radiokommunikationsformål til rådighed. Digitaliseringsstyrelsen vil for eksempel kunne fastsætte nærmere krav om indberetningernes nærmere format og indhold, samt regler om, hvilke oplysninger om den enkelte mast der konkret vil skulle indberettes. Herunder vil Digitaliseringsstyrelsen kunne fastsætte regler som omhandlet i artikel 4, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, om indberetning af oplysninger om master til radiokommunikationsformål ud over de i artikel 4, stk. 1, omhandlede minimumsoplysninger såsom oplysninger om den fysiske infrastrukturs udnyttelsesgrad, dvs. ledig plads i masten.

Da Digitaliseringsstyrelsen ikke aktuelt har oplysninger om netoperatørers og offentlige organers eksisterende master til radiokommunikationsformål, vil Digitaliseringsstyrelsen med bestemmelsen dog også kunne fastsætte regler om en engangsprocedure, hvorved pligtsubjekterne indberetter alle allerede eksisterende master til radiokommunikationsformål. Denne procedure vil kunne være tilsvarende den, der vil gælde for den løbende indberetning af nye master, men vil også kunne være anderledes. I forbindelse med denne engangsprocedure vil Digitaliseringsstyrelsen kunne fastsætte tidsfrister m.v.

Der kan ikke gives en udtømmende beskrivelse af de forhold vedrørende fremgangsmåde og nærmere indhold for tilrådighedsstillelsen af oplysningerne om master til radiokommunikationsformål, som Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte regler om efter den foreslåede § 12, stk. 5.

For så vidt angår disse anlægsarbejder vil Digitaliseringsstyrelsen eksempelvis kunne bestemme, at oplysningerne skal indsendes via et system ejet af Digitaliseringsstyrelsen, hvor operatører vil kunne få adgang til oplysningerne i henhold til artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og hvor andre eventuelt også vil kunne få adgang til oplysningerne. Det vil eksempelvis kunne ske ved, at Digitaliseringsstyrelsen bestemmer, at oplysninger om master til radiokommunikationsformål skal ske via de samme systemer og i lignende formater som de oplysninger, som skal indberettes i henhold til de foreslåede § 12, stk. 1 og 2.

Digitaliseringsstyrelsen vil umiddelbart ikke kunne fastsætte regler om, hvornår oplysninger omfattet af artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur skal stilles til rådighed, da det følger af artikel 6, stk. 1, 2. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at oplysningerne stilles til rådighed via et centralt informationssted, så snart oplysningerne er tilgængelige for netoperatøren for dennes planlagte anlægsarbejder i de følgende seks måneder, og under alle omstændigheder, og når der kræves tilladelse, senest to måneder før den første ansøgning om tilladelse indgives til de kompetente myndigheder. Tidspunktet for, hvornår oplysningerne stilles til rådighed, er således reguleret i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte regler, der i tilfælde, hvor der både skal etableres en antenneposition og en mast til radiokommunikationsformål, sigter på, at indberetningen af radiodækningsplanen i henhold til den foreslåede § 12, stk. 2, og tilrådighedsstillelsen af oplysninger om anlægsarbejdet i henhold til artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur kan

foregå på den mest hensigtsmæssige måde. Det vil dog kunne forekomme, at radiodækningsplanen vil skulle indberettes i længere tid i forvejen og med en større usikkerhed, mens oplysninger om anlægsarbejdet skal stilles til rådighed, når den endelige placering er kendt, og noget tættere på etableringstidspunktet end radiodækningsplanen, dog, når der kræves tilladelse, senest 2 måneder, før den første ansøgning om tilladelse indgives til de kompetente myndigheder, jf. artikel 6, stk. 1, 2. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur. For at minimere parallelle eller overlappende indberetninger vil det dog kunne være nødvendigt at fastsætte regler om, at radiodækningsplaner skal indeholde visse eller alle de oplysninger, som artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur stiller krav om, herunder, hvorvidt planen nødvendiggør etableringen af en mast eller vedrører etableringen af et antennesystem på en anden bærende konstruktion end en mast.

Det vil som udgangspunkt være en forudsætning, at Digitaliseringsstyrelsen fastsætter regler, der så vidt muligt vil ensrette både indberetningsprocedurer og adgangen til de indberettede oplysninger om master til radiokommunikationsformål og anlægsarbejder vedrørende disse, på tværs af de foreslåede stk. 1, 2 og 4, samt artikel 4 og 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil også indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte undtagelser fra pligterne i forordningen om gigabitinfrastruktur til at stille oplysninger om master til radiokommunikationsformål og anlægsarbejder vedrørende disse til rådighed i overensstemmelse med artikel 4, stk. 6 og 7, og artikel 6, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at sikre, at artikel 4, stk. 1 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke medfører uforholdsmæssige byrder for netoperatører eller offentlige organer forbundet med pligten i artikel 4, stk. 3, til at stille oplysninger om fysisk infrastruktur til rådighed via et centralt informationssted.

Henvisningen i den foreslåede bestemmelse til artikel 4, stk. 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte regler om, hvilke master til radiokommunikationsformål, der udgør national kritisk infrastruktur som defineret i national ret, eller hvilke dele heraf, der ikke vil være omfattet af forpligtelserne i artikel 4, stk. 1, 3 og 5. Dette vil kunne være relevant for oplysninger om master til radiokommunikationsformål, som ikke omfattes af de øvrige undtagelser,

der måtte blive fastsat i henhold til artikel 4, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der giver mulighed for mere generelle undtagelser, og hvor Digitaliseringsstyrelsen modtager oplysninger fra relevante myndigheder om væsentlige sikkerhedshensyn, der generelt taler imod adgang til oplysningerne.

Henvisningen i den foreslåede bestemmelse til artikel 4, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen for det første vil kunne fastsætte regler om, at forordningens artikel 4, stk. 1, 3 og 5, ikke finder anvendelse, hvor master til radiokommunikationsformål ikke er teknisk egnet til etablering af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Det forventes ikke umiddelbart at være muligt at vurdere den tekniske egnethed af infrastrukturtyper til dette formål så generelt, hvorfor denne mulighed ikke ventes udnyttet.

For det andet vil Digitaliseringsstyrelsen kunne fastsætte regler om, at forordningens artikel 4, stk. 1, 3 og 5, ikke finder anvendelse, hvor forpligtelsen til at levere oplysninger om master til radiokommunikationsformål i henhold til stk. 1, 1. afsnit, ville være uforholdsmæssig baseret på en cost-benefit-analyse og en høring af interessenter. Anvendelse af muligheden vil forudsætte den cost-benefit-analyse, der er nævnt i artikel 4, stk. 7, litra b, og høring af interessenter, som Digitaliseringsstyrelsen ventes at foretage.

For det tredje vil Digitaliseringsstyrelsen kunne fastsætte regler om, at forordningens artikel 4, stk. 1, 3 og 5, ikke finder anvendelse, hvor en mast til radiokommunikationsformål ikke er underlagt adgangsforpligtelser i overensstemmelse med forordningens artikel 3, stk. 10, som bl.a. danner grundlag for dele af de foreslåede § 10, stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 2, nr. 1. Disse bestemmelser vil dog ikke være generelle undtagelser af kategorier af infrastruktur, men vil kræve en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. På baggrund heraf er det derfor ikke forventningen, at det vil være muligt at fastsætte generelle regler om denne type undtagelse fra forordningens artikel 4, stk. 1, 3 eller 5.

Henvisningen til artikel 6, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte regler om, hvilke typer anlægsarbejder, der vedrører etablering af master til radiokommunikationsformål, der anses for at være af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse eller varighed eller for at vedrøre national kritisk infrastruktur, samt hvilke nødsituationer eller hensyn til den nationale sikkerhed

der kan berettige en undtagelse fra forpligtelsen til at stille minimumsoplysningerne til rådighed i henhold til artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil fastslå, hvilken myndighed i Danmark der kan fastsætte de regler, der er nævnt i forordningens artikel 4, stk. 6 og 7, og artikel 6, stk. 2, for så vidt angår master til radiokommunikationsformål og planlagte anlægsarbejder vedrørende disse.

Det foreslås i *stk. 6,* at Digitaliseringsstyrelsen efter indstilling fra justitsministeren, ministeren for samfundssikkerhed og beredskab eller forsvarsministeren til enhver tid kan beslutte, at visse oplysninger skal undtages fra offentliggørelse af eller adgang til oplysningerne af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar. En sådan beslutning kan højst træffes for 2 år ad gangen.

Bestemmelsen søger i det væsentlige at videreføre offentliggørelsesbekendtgørelsens § 4 i forbindelse med, at offentliggørelsesbekendtgørelsen vil skulle ophæves som følge af lovforslaget.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at justitsministeren, ministeren for samfundssikkerhed og beredskab eller forsvarsministeren fortsat vil kunne indstille til Digitaliseringsstyrelsen, at visse oplysninger skal undtages fra offentliggørelse. Det vil være oplysninger om eksisterende antennepositioner, radiodækningsplaner, master til radiokommunikationsformål og planer om anlægsarbejder vedrørende disse.

Den foreslåede bestemmelse vil også indebære, at justitsministeren, ministeren for samfundssikkerhed og beredskab eller forsvarsministeren vil kunne indstille til Digitaliseringsstyrelsen, at oplysninger skal undtages fra adgangen til oplysninger. Det vil være oplysninger omfattet af artikel 4 og 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur om master til radiokommunikationsformål og anlægsarbejder, som Digitaliseringsstyrelsen i medfør af det foreslåede stk. 4 vil kunne fastsætte nærmere regler om tilrådighedsstillelsen af.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at undtagelse vil skulle ske for 2 år ad gangen. Hensigten hermed er ikke, at undtagelserne automatisk vil bortfalde, og at oplysningerne frigives umiddelbart ved udløb. I stedet vil det ministerie, der tidligere har afgivet en indstilling efter bestemmelsen, hvert andet år skulle forholde sig til, om undtagelsen fortsat er relevant, for at sikre, at oplysninger ikke fortsat undtages fra offentliggørelse,

når det sikkerhedsmæssige grundlag for undtagelsen bortfalder. Digitaliseringsstyrelsen vil henvende sig til det ministerie, der tidligere har afgivet en indstilling, inden udløbet af den undtagelse, der er sket på baggrund af indstillingen, med henblik på en fornyet eller ændret indstilling.

Undtagelse fra offentliggørelse af eller adgang til oplysninger omfattet af artikel 4 og 6 i forordningen i gigabitinfrastruktur i medfør af den foreslåede bestemmelse vil være i overensstemmelse med artikel 1, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, da undtagelse vil ske af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar.

Til § 13

Europa-Kommissionen har i henhold til teledirektivets artikel 57, stk. 2, vedtaget gennemførelsesforordning (EU) 2020/1070 af 20. juli 2020 om angivelse af karakteristika for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, som efterfølgende er blevet ændret ved Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2024/2000 af 24. juli 2024 om ændring af gennemførelsesforordning (EU) 2020/1070 med henblik på at rationalisere rapporteringen om dens anvendelse og fremme anvendelsen af aktive antennesystemer.

Det fremgår af artikel 3 i gennemførelsesforordning (EU) 2020/1070 som ændret ved artikel 1, nr. 2, i gennemførelsesforordning (EU) 2024/2000, at operatører, der har udrullet trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde i klasse E2 eller E10 i overensstemmelse med betingelserne i gennemførelsesforordningens artikel 3, stk. 1, senest en måned efter udrulningen af hvert af disse adgangspunkter skal underrette den nationale kompetente myndighed (dvs. Digitaliseringsstyrelsen) om installationen og placeringen af disse adgangspunkter samt om disse adgangspunkter opfylder kravene i gennemførelsesforordningens artikel 3, stk. 1, litra a eller b.

Antenner omfattet af gennemførselsforordningen er samtidigt omfattet af kravet om indberetning af radiodækningsplaner i mastelovens § 16, stk. 1, og kravet om indberetning af eksisterende antennepositioner, jf. § 1 i offentliggørelsesbekendtgørelsen, der er udstedt med hjemmel i mastelovens § 16. Antenner omfattet af gennemførselsforordningen er således genstand for to overlappende indberetningskrav.

Det foreslås i *stk. 1,* at for radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner, jf. § 12, stk. 1 og 2, der samtidig er omfattet af regler om indberetning af oplysninger i de til enhver tid gældende gennemførelsesretsakter udstedt af Den Europæiske Union i overensstemmelse med artikel 57, stk. 2, i

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation, finder bestemmelserne i § 12, stk. 1-3, kun anvendelse, i det omfang disse bestemmelser regulerer forhold, som ikke er reguleret i de nævnte gennemførelsesretsakter.

Den foreslåede bestemmelse er ny og vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen ikke vil kunne fastsætte enslydende eller indholdsmæssigt identiske indberetningskrav, der allerede følger af gennemførelsesretsakten. Styrelsen vil dog med hjemmel i den foreslåede § 12, stk. 3, kunne fastsætte yderligere indberetningskrav for antennepositioner eller radiodækningsplaner omfattet af gennemførselsretsakten, f.eks. om indberetning af oplysningstyper, som gennemførselsretsakten ikke indeholder krav om.

Den foreslåede bestemmelse vil således ikke afskære Digitaliseringsstyrelsen fra at fastsætte regler om, at der skal indberettes oplysninger vedrørende eksisterende antennepositioner eller radiodækningsplaner, jf. de foreslåede § 12, stk. 1-3, der er omfattet af Europa-Kommissionens gennemførselsretsakter, hvis de regler, som Digitaliseringsstyrelsen fastsætter, ikke duplikerer krav i gennemførelsesretsakterne.

Det fremgår af mastelovens § 24 b, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler, der er nødvendige for at anvende forordninger udstedt af Den Europæiske Union vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov, herunder regler om håndhævelse i form af forbud, påbud og tvangsbøder og om sanktioner i form af bødestraf for manglende overholdelse af forordninger eller manglende efterlevelse af afgørelser truffet i medfør af forordninger. Bestemmelsen giver bl.a. mulighed for, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler, der er nødvendige for anvendelsen af de gennemførselsretsakter, som Europa-Kommissionen er bemyndiget til at udstede i medfør af teledirektivets artikel 57, stk. 2. Bemyndigelsen er ikke udmøntet.

Ifølge mastelovens § 25, stk. 1, nr. 2, straffes den, der ikke afgiver oplysninger om radiodækningsplaner i medfør af mastelovens § 16, stk. 1, med bøde.

Efter mastelovens § 25, stk. 2, kan der i forskrifter, der udstedes af ministeren for digitalisering i medfør af bl.a. mastelovens § 16, stk. 6 og 7, fastsættes bødestraf for overtrædelse af reglerne. Bemyndigelsen er udmøntet i § 2

i offentliggørelsesbekendtgørelsen, hvorved den, der ikke afgiver oplysninger om eksisterende antennepositioner i medfør af bekendtgørelsens § 1, straffes med bøde.

Det foreslås i *stk. 2,* at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner, jf. § 12, stk. 1 og 2, der er nødvendige for at anvende de gennemførelsesretsakter udstedt af Den Europæiske Union, der er nævnt i stk. 1, og regler om sanktioner i form af bødestraf for manglende overholdelse af regler om indberetning af oplysninger i disse retsakter.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte regler om sanktioner i form af bødestraf for manglende overholdelse af regler om indberetning af oplysninger i disse retsakter. Der vil ikke være tale om en indholdsmæssigt ny bemyndigelse, idet ministeren for digitalisering, jf. mastelovens § 24 b, i dag kan fastsætte regler om håndhævelse i form af forbud, påbud og tvangsbøder, og om sanktioner i form af bødestraf for manglende overholdelse af forordninger eller manglende efterlevelse af afgørelser truffet i medfør af forordninger. Med lovforslaget vil bemyndigelsen blive flyttet fra ministeren for digitalisering til Digitaliseringsstyrelsen, dog således, at Digitaliseringsstyrelsen alene vil blive bemyndiget til at kunne fastsætte regler om bødestraf og ikke om forbud, påbud og tvangsbøder. Derudover vil Digitaliseringsstyrelsens bemyndigelse til at kunne fastsætte regler om bødestraf være afgrænset specifikt til regler om bødestraf for manglende overholdelse af indberetningspligter fastsat i den til enhver tid gældende gennemførelsesretsakter udstedt af Europa-Kommissionen i overensstemmelse med teledirektivets artikel 57, stk. 2. Styrelsen vil således ikke kunne fastsætte regler om sanktioner i form af bødestraf vedrørende manglende overholdelse af andre forordninger eller i form af forbud, påbud og tvangsbøder. Sådanne regler vil fortsat skulle fastsættes af ministeren for digitalisering efter den foreslåede § 52, som viderefører mastelovens § 24 b. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 52.

Ved at give Digitaliseringsstyrelsen bemyndigelse til alene at fastsætte regler om bødestraf og ikke regler om påbud, forbud eller tvangsbøder vil sanktionsmulighederne efter den foreslåede § 13 blive ensrettet med sanktionsmulighederne for manglende overholdelse af de foreslåede indberetningspligter i de foreslåede § 12, stk. 1 og 2, som ligeledes alene vil kunne sanktioneres med bøde, jf. den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 1, nr. 2, og

med sanktionsmulighederne for manglende overholdelse af eventuelle regler udstedt i medfør af den foreslåede § 12, stk. 4, hvor Digitaliseringsstyrelsen ligeledes alene vil kunne fastsætte regler om bødestraf for manglende overholdelse af reglerne, jf. den foreslåede § 53, stk. 2.

Der er ikke i gældende ret hjemmel til at fastsætte regler om offentliggørelse af oplysninger indberettet i overensstemmelse med de indberetningspligter, der følger af Europa-Kommissionens gennemførelsesforordninger, der er vedtaget i medfør af teledirektivets artikel 57, stk. 2.

Det foreslås i *stk. 3,* at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler vedrørende offentliggørelse af oplysninger indberettet på baggrund af indberetningspligter i de gennemførelsesretsakter, der er nævnt i stk. 1, jf. dog § 12, stk. 6.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil have mulighed for at fastsætte regler om offentliggørelse af oplysninger, der er indberettet i henhold til en til enhver tid gældende gennemførelsesretsakt udstedt af Den Europæiske Union i overensstemmelse med teledirektivets artikel 57, stk. 2, og som skønnes at have offentlighedens interesse. Regler, der måtte blive fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse, vil skulle tage højde for, at et samlet overblik over alle eller en væsentlig andel af en given tilladelsesindehavers radiodækningsplaner, eksisterende antennepositioner eller master vil kunne være en konkurrencefølsom oplysning.

Den foreslåede § 12, stk. 6, som vil give justitsministeren, ministeren for samfundssikkerhed og beredskab og forsvarsministeren adgang til at indstille, at visse oplysninger undtages fra offentliggørelse, vil finde tilsvarende anvendelse på regler om offentliggørelse fastsat efter den foreslåede § 13, stk. 3. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 12, stk. 6.

Til § 14

Det fremgår af gravelovens § 9 g, stk. 1, at en netoperatør skal imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til oplysninger om netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre net, jf. dog stk. 5. En anmodning skal indgives skriftligt og angive det område, hvor netoperatøren agter at etablere elementer af et net.

En anmodning kan afvises, hvis den ikke er rimelig, jf. stk. 2. Afvisning skal ske skriftligt og snarest muligt og senest 2 uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Det følger af stk. 3, at den anmodende netoperatør skal have adgang til følgende oplysninger: område, føringsvej, type og anvendelse af den passive fysiske infrastruktur. Adgang til oplysningerne skal gives senest 2 uger efter modtagelsen af anmodningen på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår, herunder hvad angår en eventuel pris, jf. stk. 4.

Det fremgår af stk. 5, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om begrænsning af adgang til oplysninger, når det er nødvendigt af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden, den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder. Bestemmelsen er udmøntet i § 2 i bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v.

Det fremgår af gravelovens § 9 h, stk. 1, at en netoperatør skal imødekomme enhver rimelig anmodning om anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af netoperatørens eksisterende passive fysiske infrastruktur fra en udbyder af elektroniske kommunikationsnet med henblik på etablering af elementer af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og fra enhver anden netoperatør med henblik på etablering af elementer af andre net, jf. dog stk. 4. En anmodning skal indgives skriftligt og angive, hvilke elementer af den eksisterende passive fysiske infrastruktur der skal opmåles.

En anmodning, der ikke er rimelig, kan afvises, jf. stk. 2. Afvisning skal ske skriftligt og snarest muligt og senest 2 uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Adgang til anlægsopmålinger skal gives senest 2 uger efter modtagelsen af anmodningen på forholdsmæssige, ikkediskriminerende og gennemsigtige vilkår, herunder hvad angår en eventuel pris, jf. stk. 3.

Det fremgår af stk. 4, at ministeren for digitalisering fastsætter regler om begrænsning af retten til at kunne foretage anlægsopmålinger, når det er nødvendigt af hensyn til netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, folkesundheden, den offentlige sikkerhed, fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder. Bestemmelsen er udmøntet i § 2 i bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v.

Gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 1-11, fastlægger de sagstyper, som Digitaliseringsstyrelsen har kompetence til at behandle. Det fremgår af § 9 m, stk. 1, nr. 3-6, at Digitaliseringsstyrelsen behandler sager vedrørende adgang til oplysninger om og anlægsopmåling af fysisk infrastruktur, jf. § 9 g, stk. 1-3 og § 9 h, stk. 1-3.

Det følger af stk. 2, at sager omfattet af stk. 1 kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen af den netoperatør, der har fremsat en anmodning, eller af den netoperatør, der har modtaget en anmodning, i henhold til bl.a. § 9 g og § 9 h.

Det fremgår af stk. 3, at Digitaliseringsstyrelsen i sin virksomhed er uafhængig af instrukser fra ministeren for digitalisering vedrørende den enkelte sags behandling og afgørelse.

Det fremgår af stk. 4, at ministeren for digitalisering kan fastsætte nærmere regler om Digitaliseringsstyrelsens behandling af sager efter denne bestemmelse. Bestemmelsen er dog ikke udmøntet. I vejledning nr. 9700 af 1. juli 2016 om fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur og adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur findes dog nærmere beskrivelser af Digitaliseringsstyrelsens kompetencer og sagsbehandling bl.a. i sager om adgang til og oplysninger om fysisk infrastruktur i henhold til gravelovens § 9 g og § 9 h.

Gravelovens § 9 n fastsætter hvilke afgørelser, Digitaliseringsstyrelsen kan træffe i sager, der måtte blive indbragt for styrelsen i henhold til gravelovens § 9 m. Digitaliseringsstyrelsen vil endvidere kunne fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris, for adgang til oplysninger om og anlægsopmåling af fysisk infrastruktur i henhold til gravelovens § 9 g, og § 9 h, som Digitaliseringsstyrelsen måtte træffe afgørelse om.

Bestemmelserne i gravelovens § 9 g har været udtryk for implementering af infrastrukturdirektivets artikel 4, stk. 2 og 3, og stk. 4, første pkt., der jf. artikel 18, stk. 2, litra a, og artikel 19, stk. 3, litra d, i forordningen om gigabitinfrastruktur per 12. maj 2026 erstattes af artikel 4, stk. 1 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der har direkte retsvirkning.

Bestemmelserne i gravelovens § 9 h har været udtryk for implementering af infrastrukturdirektivets artikel 4, stk. 5, der jf. artikel 19, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur per 12. november 2025 erstattes af artikel 4, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Bestemmelserne i gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 3 og 4 og i § 9 n, stk. 1, nr. 2, har været udtryk for implementering af infrastrukturdirektivets artikel 4, stk. 6, jf. stk. 2 og 3, der for så vidt angår forhold omfattet af infrastrukturdirektivets artikel 4, stk. 2 og 3, og stk. 4, 1. pkt., per 12. maj 2026 erstattes af artikel 13, stk. 1, litra b, jf. artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. artikel 18, stk. 2, litra a, og artikel 19, stk. 3, litra d, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Bestemmelserne i gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 5 og 6, og i § 9 n, stk. 1, nr. 3, har været udtryk for implementering af infrastrukturdirektivets artikel 4, stk. 6, jf. stk. 5, der for så vidt forhold omfattet af infrastrukturdirektivets artikel 4, stk. 5, per 12. november 2025 erstattes af artikel 13, stk. 1, litra b, jf. artikel 4, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. artikel 19, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur indeholder pligter for netoperatører og offentlige organer til at stille oplysninger om fysisk infrastruktur til rådighed via centrale informationssteder, der jf. artikel 14 skal udpeges af medlemsstaten, ligesom der skal udpeges tvistbilæggelsesorganer for tvister om adgang til oplysningerne efter artikel 13. Dette er nærmere gennemgået i pkt. 2.7.2 i de almindelige bemærkninger, som der henvises til.

Det følger af forordningens artikel 13, stk. 4, 1. afsnit, at tvistbilæggelsesorganerne offentliggør deres afgørelser under overholdelse af principperne om fortrolighed og beskyttelse af forretningshemmeligheder. Det centrale informationssted sikrer adgang til de afgørelser, der offentliggøres af tvistbilæggelsesorganerne.

Det foreslås i *stk. 1,* at Digitaliseringsstyrelsen i overensstemmelse med artikel 4, stk. 6 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan fastsætte regler om, hvornår artikel 4, stk. 1, 3 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke finder anvendelse.

Med den foreslåede bestemmelse vil hjemlen til at kunne fastsætte undtagelser som omfattet af § 2 i bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v. fremover ikke længere følge af gravelovens § 9 g, stk. 5, og § 9 h, stk. 4, men af den foreslåede § 14, stk. 1, og hjemlen vil gives til Digitaliseringsstyrelsen frem for ministeren for digitalisering. Bekendtgørelsen vil som følge af lovforslaget skulle genudstedes med nye hjemmelshenvisninger, og reglerne vil i den forbindelse blive opdateret i relevant omfang.

Formålet med bestemmelsen er at give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at sikre, at artikel 4, stk. 1 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke medfører uforholdsmæssige byrder for netoperatører eller offentlige organer forbundet med pligten i artikel 4, stk. 3, til at stille oplysninger om fysisk infrastruktur til rådighed via et centralt informationssted.

Den foreslåede bestemmelse vil fastslå, at det er Digitaliseringsstyrelsen, der vil kunne benytte den mulighed for at fastsætte de regler, der nævnes i forordningens artikel 4, stk. 6 og 7, som med disse bestemmelser gives til medlemsstaterne.

Henvisningen i den foreslåede bestemmelse til artikel 4, stk. 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte regler om, hvilken national kritisk infrastruktur som defineret i national ret eller hvilke dele heraf, der ikke vil være omfattet af forpligtelserne i artikel 4, stk. 1, 3 og 5. Dette vil kunne være relevant for oplysninger om infrastruktur, som ikke omfattes af de øvrige undtagelser, der måtte blive fastsat i henhold til forordningens artikel 4, stk. 7, der giver mulighed for mere generelle undtagelser, og hvor Digitaliseringsstyrelsen modtager oplysninger fra relevante myndigheder om væsentlige sikkerhedshensyn, der taler imod adgang til oplysningerne.

Henvisningen i den foreslåede bestemmelse til artikel 4, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen for det første vil kunne fastsætte regler om, at forordningens artikel 4, stk. 1, 3 og 5, ikke finder anvendelse, hvor den fysiske infrastruktur ikke er teknisk egnet til etablering af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Det forventes ikke umiddelbart at være muligt at vurdere den tekniske egnethed af infrastrukturtyper til dette formål så generelt, hvorfor denne mulighed ikke ventes udnyttet.

For det andet vil Digitaliseringsstyrelsen kunne fastsætte regler om, at forordningens artikel 4, stk. 1, 3 og 5, ikke finder anvendelse, hvor forpligtelsen til at levere oplysninger om visse typer eksisterende fysisk infrastruktur i henhold til stk. 1, 1. afsnit, ville være uforholdsmæssig baseret på en cost-benefit-analyse og en høring af interessenter.

Der vil forventeligt blive fastsat regler herom for så vidt angår forordningens artikel 4, stk. 1 og 3, hvorved oplysninger om fysisk infrastruktur ikke længere kun skal udleveres på bilateral forespørgsel som i gravelovens § 9 g, men hvor netoperatører og offentlige organer enten på forhånd skal indsende oplysninger om al deres fysiske infrastruktur til en database eller være i stand til med kort varsel at besvare anmodninger om oplysninger om deres fysiske infrastruktur via et dertil indrettet system drevet af det offentlige frem for blot bilateralt via e-mail eller lignende til den, der ønsker oplysningerne. Uanset den valgte løsningsmulighed vil det stille store krav til netoperatørers og offentlige organers interne dataformater og opkobling på nye offentlige IT-systemer, som må forventes at være uforholdsmæssige i en række tilfælde. Anvendelse af muligheden vil forudsætte den cost-benefit-analyse, der er nævnt i artikel 4, stk. 7, litra b, og høring af interessenter, som Digitaliseringsstyrelsen ventes at foretage.

For det tredje vil Digitaliseringsstyrelsen kunne fastsætte regler om, at forordningens artikel 4, stk. 1, 3 og 5, ikke finder anvendelse, hvor fysisk infrastruktur ikke er underlagt adgangsforpligtelser i overensstemmelse med forordningens artikel 3, stk. 10, som bl.a. danner grundlag for dele af de foreslåede § 10, stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 2, nr. 1. Disse bestemmelser vil dog ikke være generelle undtagelser af kategorier af infrastruktur, men vil kræve en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. På baggrund heraf er det derfor ikke forventningen, at det vil være muligt at fastsætte generelle regler om denne type undtagelse fra forordningens artikel 4, stk. 1, 3 eller 5.

Bestemmelsen vil ikke omfatte undtagelser vedrørende oplysninger om master til radiokommunikationsformål, som er reguleret på lignende vis i den foreslåede § 12, stk. 5.

Det foreslås i *stk. 2,* at ministeren for digitalisering efter forhandling med vedkommende minister i henhold til artikel 14, stk. 1 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur kan fastsætte regler om de kompetente organer, der udfører opgaverne vedrørende følgende: 1) de centrale informationssteder omhandlet i artikel 4, stk. 1 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, 2) tvistbilæggelse som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra b, jf. artikel 4, stk. 3,

i forordningen om gigabitinfrastruktur, 3) de centrale informationssteder som omhandlet i artikel 13, stk. 4, 1. afsnit, jf. artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur og nr. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil fastslå, hvilken myndighed i Danmark der kan udpege de centrale informationssteder og tvistbilæggelsesorganer, der er nævnt i bestemmelsen, som Danmark efter artikel 14, stk. 1 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur er forpligtet til at udpege.

Bestemmelsen er en opsamlingsbestemmelse, der alene vil omfatte centrale informationssteder og tvistbilæggelse i det omfang, disse ikke er reguleret i andre foreslåede bestemmelser. Andre centrale informationssteder og tvistbilæggelsesorganer omfattet af artikel 4 og artikel 14, stk. 1 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil med lovforslaget blive udpeget i, eller vil kunne udpeges i henhold til, andre bestemmelser i lovforslaget, f.eks. de foreslåede § 12, stk. 4, § 37, og § 58, nr. 4, 5 og 6.

Det er hensigten, at bestemmelsen alene vil skulle anvendes i det omfang, at fysisk infrastruktur omfattet af artikel 4, stk. 1 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur hverken er omfattet af de nævnte andre bestemmelser i lovforslaget eller af undtagelser fastsat i medfør af den foreslåede § 14, stk. 1. Hvor fysisk infrastruktur hverken bliver undtaget fra artikel 4, stk. 1 og 3, i forordningen i medfør af regler udstedt i det foreslåede stk. 1 eller vil være omfattet af andre regler, der udpeger eller hjemler udpegning af centrale informationssteder for den pågældende fysiske infrastruktur, vil bestemmelsen skulle udmøntes for at overholde de EU-retlige forpligtelser i forordningen.

Baggrunden for, at fastsættelse af regler skal ske efter forhandling med vedkommende minister er, at forordningens artikel 4, stk. 1 og 3, som noget nyt forudsætter etablering og drift af systemer, der enten har karakter af databaser, kort eller informationsudvekslingsplatforme, og som med fordel ofte vil kunne bygge videre på eksisterende offentlige IT-løsninger på andre ministerområder, ligesom oplysninger om givne infrastrukturtyper ikke nødvendigvis i alle tilfælde er underlagt Digitaliseringsministeriets ressort.

Bestemmelsens genstandsområde vil være afgrænset af andre regler, hvori eller i medfør af hvilke, visse specifikke centrale informationssteder og tvistbilæggelsesorganer omfattet af artikel 4 og artikel 13, stk. 1, litra b, jf. artikel 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur udpeges. Sidstnævnte indebærer, at bestemmelsen, jf. den foreslåede § 12, stk. 4, ikke vil omfatte en

mulighed for at fastsætte regler om det kompetente organ for et centralt informationssted vedrørende oplysninger om master til radiokommunikationsformål eller, jf. den foreslåede ændring af lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret i § 58, nr. 2-5, en mulighed for at fastsætte regler om det kompetente organ for et centralt informationssted vedrørende oplysninger om nedgravet fysisk infrastruktur omfattet af lov om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret. Dette vil indebære, at bestemmelsen primært vil give mulighed for at udpege kompetente organer for centrale informationssteder vedrørende oplysninger om den delmængde af fysisk infrastruktur som defineret i artikel 2, nr. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der udgøres af pæle, bygninger, herunder bygningernes tage og dele af deres facader eller indgange til bygninger, og alle andre aktiver, herunder gadeinventar såsom lysmaster, gadeskilte, trafiklys, reklameskilte og vejafgiftsportaler, samt bus- og sporvognsstoppesteder og metro- og togstationer. Bestemmelsens genstandsområde vil kunne begrænses yderligere af eventuelle undtagelser fastsat i medfør af den foreslåede § 14, stk. 1, hvor sådanne undtagelser måtte overflødiggøre etablering af et eller flere centrale informationssteder eller tvistbilæggelsesorganer.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 1,* at ministeren for digitalisering fastsætter regler om de kompetente organer, der udfører opgaver vedrørende de centrale informationssteder omhandlet i artikel 4, stk. 1 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er ny. De gældende bestemmelser om udveksling af oplysninger om fysisk infrastruktur i gravelovens § 9 g sigter alene på bilateral udveksling af oplysninger, og der er således ikke forudsat eksistensen af et centralt informationssted.

Bestemmelsen vil muliggøre, at der kan udpeges et eller flere kompetente organer, der har ansvaret for at etablere og drive systemer, hvorigennem netoperatører og offentlige organer kan stille oplysninger om deres eksisterende fysiske infrastruktur til rådighed for operatører. Uden en udpegning af sådanne systemer vil disse pligtsubjekter ikke kunne opfylde deres pligt, da pligten specifikt indebærer en pligt til at stille oplysningerne til rådighed via det udpegede centrale informationssted og ikke blot bilateralt via f.eks. e-mail til den operatør, der ønsker oplysningen.

Som udgangspunkt vil der blive udpeget det samme organ for den samme oplysningstype i henhold til det foreslåede nr. 1-3, så den samme myndighed

eller instans vil være ansvarlig for et centralt informationssted, via hvilket oplysningerne kan tilgås, for behandling af tvister om adgang til oplysningerne, og for et centralt informationssted, hvor afgørelser i disse tvister kan tilgås.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 2*, at ministeren for digitalisering fastsætter regler om de kompetente organer, der udfører opgaver vedrørende tvistbilæggelse som omhandlet i artikel 13, stk. 1, litra b, jf. artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil afløse gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 3 og 4, og § 9 n, stk. 1, nr. 2. Med ændringen vil der ikke længere følge en procedure for bilæggelse af tvister om udlevering af de omfattede oplysninger af loven, men der vil i stedet være en bemyndigelse til at fastsætte regler herom. Baggrunden for denne ændring af procedure er et behov for, at ansvaret for bilæggelse af tvister kan følge ansvaret for de centrale informationssteder, der er nævnt i nr. 1, hvor anmodninger om og udlevering af oplysninger sker.

Disse tvistbilæggelsesorganer vil skulle behandle tvister, der opstår i forbindelse med rettighederne og forpligtelserne i artikel 4, herunder, hvis de oplysninger, der anmodes om, ikke er stillet til rådighed inden for de gældende frister. Tvisterne vil skulle behandles i overensstemmelse med artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Bestemmelsen vil blive udmøntet i samme omfang og for de samme typer oplysninger, der udpeges kompetente organer for i henhold til den foreslåede bestemmelse i nr. 1. Som udgangspunkt vil der blive udpeget det samme organ for den samme oplysningstype i henhold til det foreslåede stk. 2, nr. 1-3, så den samme myndighed eller instans vil være ansvarlig for et centralt informationssted, via hvilket oplysningerne kan tilgås, for behandling af tvister om adgang til oplysningerne, og for et centralt informationssted, hvor afgørelser i disse tvisters kan tilgås.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 3*, at ministeren for digitalisering fastsætter regler om de kompetente organer, der udfører opgaver vedrørende de centrale informationssteder som omhandlet i artikel 13, stk. 4, 1. afsnit, jf. artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur og § 14, stk. 2, nr. 2.

Den foreslåede bestemmelse er ny, da der ikke i gældende ret er et krav om at offentliggøre afgørelser på bestemmelsens genstandsområde via centrale informationssteder, så der har ikke været behov for at kunne udpege kompetente organer med ansvaret for sådanne centrale informationssteder.

De kompetente organer vil skulle sikre adgang til afgørelser offentliggjort af tvistbilæggelsesorganer udpeget i henhold til det foreslåede stk. 2, nr. 2. Som udgangspunkt vil der blive udpeget det samme organ for den samme oplysningstype i henhold til det foreslåede stk. 2, nr. 1-3, så den samme myndighed eller instans vil være ansvarlig for et centralt informationssted, via hvilket oplysningerne kan tilgås, for behandling af tvister om adgang til oplysningerne, og for et centralt informationssted, hvor afgørelser i disse tvistesager kan tilgås. Et centralt informationssted for afgørelser vil f.eks. kunne være en hjemmeside, men vil i henhold til artikel 14, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur skulle udpeges i lovgivning og i henhold til forordningens artikel 14, stk. 9, notificeres til Europa-Kommissionen.

Det foreslås i *stk. 3,* at Digitaliseringsstyrelsen i overensstemmelse med artikel 4, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur kan fastsætte regler om administrative aspekter af operatørers anmodninger om at foretage undersøgelser på stedet af nærmere specificerede elementer af en netoperatørs eller et offentligt organs fysiske infrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er ny og fastslår, hvilken myndighed der i henhold til forordningens artikel 4, stk. 5, sidste pkt., kan fastsætte regler om administrative aspekter af operatørers anmodninger om at foretage undersøgelser på stedet af nærmere specificerede elementer af netoperatørers eller offentlige organers fysiske infrastruktur. Bestemmelsen forventes ikke at blive benyttet.

Til § 15

Det fremgår af telelovens § 60 a, stk. 1, at en offentlig myndighed kan indgå aftaler på markedsvilkår med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af arealer, bygninger, høje konstruktioner, master m.v. med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet.

Herudover skal kommuner og regioners adgang til at udleje arealer, bygninger, høje konstruktioner, master m.v. vurderes efter de såkaldte kommunalfuldmagtsregler og for så vidt angår regioner de såkaldte myndighedsfuldmagtsregler. Reglerne giver kommuner henholdsvis regioner mulighed for i et vist omfang at udleje overkapacitet til markedspris.

Statslige myndigheders udlejning af arealer er herudover reguleret af Finansministeriets budgetvejledning, hvoraf det fremgår, at lejeindtægter skal under hensyn til gældende lovbestemmelser om lejeregulering og lignende fastsættes således, at det bedst mulige økonomiske resultat for staten opnås.

For så vidt angår master m.v., som placeres på offentlige vejarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet, gælder der særlige regler i vejloven, navnlig § 80, der udtømmende regulerer retsforholdet mellem vejmyndigheden og en udbyder af elektroniske kommunikationsnet for så vidt angår dennes råden over vejarealet.

Alle offentlige myndigheder er underlagt de europæiske statsstøtteregler, som indebærer, at offentlige myndigheders udlejning af arealer, bygninger, høje konstruktioner, master m.v. på bedre vilkår, f.eks. lavere lejepris, end markedsvilkår, kan udgøre ulovlig statsstøtte. Statsstøtte er som udgangspunkt i strid med EU's regler for det indre marked, medmindre støtten kan tilrettelægges inden for rammerne af de europæiske statsstøtteregler. Hvis der er tale om udlejning på markedsvilkår, vil lejeforholdet falde uden for statsstøttereglerne.

Offentlige myndigheder er også underlagt konkurrencereglerne, når de udøver økonomisk aktivitet, som har betydning for konkurrencen. Det indebærer, at en offentlig myndigheds udlejning af arealer, bygninger, høje konstruktioner, master m.v. til en urimelig høj lejepris i tilfælde, hvor den offentlige myndigheds areal er eneste reelle valgmulighed for en udbyder af elektroniske kommunikationsnet at placere en mast eller en antenne, er i strid med konkurrencelovens forbud mod misbrug af dominerende stilling. Der henvises i den forbindelse til konkurrencelovens § 11.

Det fremgår af telelovens § 60 a, stk. 6, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om metoder til fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler i henhold til stk. 1, regler, der er nødvendige for implementeringen og anvendelsen af metoderne, regler om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale, der skønnes relevant for udviklingen, implementeringen og anvendelsen af metoderne, m.v.

Ministeren for digitalisering har i medfør af stk. 6 udstedt bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen).

Mastelejebekendtgørelsen fastlægger rammerne for den metode, som offentlige myndigheder skal benytte som grundlag for fastsættelse af årlige lejepriser på markedsvilkår, når offentlige myndigheder indgår aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer til

etablering af master med tilhørende faciliteter med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet.

Når offentlige myndigheder udlejer offentligt ejede jordarealer til master til radiokommunikationsformål, skal de i henhold til den i mastelejebekendtgørelsen fastsatte metode fastsætte en lejepris, der tager udgangspunkt i de nye offentlige vurderinger af parcelhusgrunde, som udarbejdes af Vurderingsstyrelsen.

Herudover har Digitaliseringsstyrelsen udarbejdet en vejledning om udlejning af arealer på markedsvilkår til brug for udbygning af elektroniske kommunikationsnet (mastelejevejledningen). Vejledningen beskriver nogle metoder til, hvordan offentlige myndigheder, der udlejer arealer til brug for mobilmaster og -antennepositioner, kan fastsætte lejeprisen.

Vejledningen kan anvendes ved den praktiske anvendelse af den metode, der er reguleret i mastelejebekendtgørelsen, som er obligatorisk for offentlige myndigheder at anvende, når de lejer jordarealer ud til master til radiokommunikationsformål. Herudover indeholder vejledningen metoder, som offentlige myndigheder kan vælge at benytte for arealtyper, der ikke er omfattet af mastelejebekendtgørelsen. Det vil sige andre arealer end jordarealer, herunder tagkonstruktioner og facader på bygninger og andre høje konstruktioner, hvorpå der opsættes antennesystemer.

For så vidt angår master m.v., som placeres på offentlige vejarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet, gælder der særlige regler i vejloven, navnlig § 80, der udtømmende regulerer retsforholdet mellem vejmyndigheden og en operatør for så vidt angår denne råden over vejarealet.

Det fremgår af artikel 3, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, efter skriftlig anmodning fra en operatør imødekommer alle rimelige anmodninger om adgang til den pågældende fysiske infrastruktur på fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, med henblik på etablering af elementer af net med meget høj kapacitet eller tilhørende faciliteter. Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, skal desuden imødekomme alle sådanne rimelige anmodninger på ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser.

Det fremgår af forordningens artikel 3, stk. 4, at ved fastsættelse af fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, for at give adgang og med henblik på at undgå for høje priser tager netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, hvor det er relevant, som minimum hensyn til en række hensyn og kriterier, der er angivet i forordningens artikel 3, stk. 4, som er gennemgået i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger, hvilket der henvises til.

Det fremgår af planlovens § 35, stk. 1, at i landzoner må der ikke uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer. Planlovens § 36, stk. 1, indeholder en række forhold, hvortil tilladelse efter § 35, stk. 1, ikke kræves. Dette omfatter, jf. § 36, stk. 1, nr. 17, bl.a. antennesystemer til radiokommunikation i elektroniske kommunikationsnet med tilhørende frekvens- eller kabelbaseret teleinfrastruktur i neutrale farver, som opsættes på eksisterende master, siloer eller høje skorstene m.v., når bebyggelsens højde ikke dermed forøges. Dette omfatter, jf. § 36, stk. 1, nr. 19, desuden bl.a. teknikskabe eller teknikhuse i neutrale farver med en grundplan på maksimalt 2 m2 og en højde på maksimalt 3 m til brug for de antenner, der er nævnt i nr. 17, og som opsættes på eller umiddelbart ved masten, siloen eller skorstenen m.v. Dette omfatter endelig, jf. § 36, stk. 1, nr. 21, bl.a. trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil, der opsættes på fysisk infrastruktur eller på arealer, medmindre kommuneplanen indeholder retningslinjer om, at den fysiske infrastruktur eller arealet har en arkitektonisk, historisk eller naturmæssig værdi, eller der er hensyn til den offentlige sikkerhed, eller medmindre de samme værdier og hensyn fremgår af bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og fysisk infrastruktur forstås i overensstemmelse med definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.

Det foreslås i *stk. 1,* at en offentlig myndighed kan indgå aftaler med operatører om udlejning af jordarealer med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter.

Den foreslåede bestemmelse er en delvis indholdsmæssig videreførelse af telelovens § 60 a, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil give offentlige myndigheder en klar hjemmel til at indgå aftaler med operatører om udlejning af jordarealer med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter.

Til forskel fra telelovens § 60 a, stk. 1, omfatter den foreslåede bestemmelse udelukkende offentlige myndigheders jordarealer. Udlejning af en offentlig myndigheds arealer, der ikke er jordarealer, herunder eksempelvis bygninger og høje konstruktioner, hvorpå der kan opsættes antennesystemer, og som er omfattet af telelovens § 60 a, stk. 1, vil nu være omfattet og reguleret af artikel 3, stk. 1 og 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. pkt. 2.3.2 i de almindelige bemærkninger. På den baggrund er den foreslåede bestemmelse afgrænset til udelukkende at omhandle offentlige myndigheders jordarealer, idet jordarealer ikke er omfattet af anvendelsesområdet for forordningen om gigabitinfrastruktur.

Til forskel fra telelovens § 60 a, stk. 1, vil den foreslåede bestemmelse omfatte aftaler med operatører, hvilket ud over udbydere af elektroniske kommunikationsnet også vil omfatte virksomheder, der udelukkende etablerer og udbyder tilhørende faciliteter eller fysisk infrastruktur uden at etablere og udbyde elektroniske kommunikationsnet. Det kan eksempelvis være såkaldte masteselskaber, der etablerer og udbyder selve mastekonstruktionen, hvorpå en anden operatør, der etablerer og udbyder elektroniske kommunikationsnet, kan opsætte antennesystemer. Med den foreslåede § 15, stk. 1, vil kredsen af parter, som offentlige myndigheder kan indgå aftaler med i henhold til bestemmelsen, således blive udvidet.

Hvis en operatør anmoder om adgang til fysisk infrastruktur, master til radiokommunikationsformål eller høje konstruktioner, som ejes af offentlige myndigheder, med henblik på etablering af andre elementer af elektroniske kommunikationsnet end elementer af VHC-net, så vil forholdet være omfattet af de foreslåede bestemmelser i henholdsvis § 4, stk. 2, eller § 8, afhængig af typen af infrastruktur, som der anmodes om adgang til og typen af antenner og udstyr. Adgang til andre arealer ejet af offentlige myndigheder end jordarealer vil således være reguleret andetsteds.

Med offentlige myndigheder skal forstås de almindelige offentlige myndigheder, herunder både kommuner, regioner og statslige myndigheder, herunder styrelser og direktorater m.v., i overensstemmelse med forvaltningslovens § 1, stk. 1, og offentlighedslovens § 2, stk. 1.

Begrebet elektronisk kommunikationsnet skal forstås i overensstemmelse med definitionen heraf i teledirektivets artikel 2, nr. 1.

Begrebet tilhørende faciliteter skal forstås i overensstemmelse med definitionen heraf i teledirektivets artikel 2, nr. 10.

Offentlige myndigheders indgåelse af aftaler i henhold til den foreslåede § 15, stk. 1, vil for så vidt angår prisen og øvrige vilkår i aftalen skulle ske inden for rammerne af den Europæiske Unions statsstøtteregler samt af konkurrencereglerne.

Det indebærer på den ene side for så vidt angår statsstøttereglerne, at det vil være en forudsætning for, at udlejning efter den foreslåede bestemmelse er i overensstemmelse med reglerne for EU's indre marked, at udlejningen vil overholde det såkaldte markedsøkonomiske operatørprincip, hvorefter økonomisk aktivitet fra en offentlig myndigheds side ikke vil blive betragtet som statsstøtte, når den offentlige myndigheds økonomiske aktivitet sker på en økonomisk rationel måde således, at en rationel privat markedsaktør med lignende forudsætninger for den økonomiske aktivitet som den offentlige myndighed også ville have foretaget den økonomiske aktivitet på samme vilkår. Dette vil indebære, at myndigheder, der benytter muligheden, vil skulle agere på kommercielle vilkår og dermed med fortjeneste for øje af hensyn til overholdelse af EU's statsstøtteregler.

Det indebærer på den anden side for så vidt angår konkurrencereglerne, at offentlige myndigheder ved udlejning efter den foreslåede bestemmelse skal være opmærksomme på reglerne om misbrug af dominerende stilling i konkurrencelovens kapitel 3.

Det fremgår ikke længere af bestemmelsens ordlyd, at udlejning i medfør af bestemmelsen skal foregå på markedsvilkår. Der er ikke tale om en ændring af retstilstanden, da offentlige myndigheder fortsat skal agere inden for rammerne af statsstøtte- og konkurrencereglerne. Ændringen skyldes dels, at bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen) ventes videreført, så det ikke længere vil være relevant for myndighederne eksempelvis selv at undersøge vilkårene på det private marked for at fastsætte priserne. Ændringen skyldes videre, at det ikke er hensigten, at metoder fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4, skal virke

normerende på det private marked for udlejning af tilsvarende jordarealer. Sletningen af begrebet markedsvilkår skal bidrage til at tydeliggøre, at en privat udlejers prisfastsættelse ikke kan antages at være uforenelig med eksempelvis konkurrenceloven, blot fordi prisfastsættelsen er anderledes, end hvad anvendelse af en af ministeren for digitalisering fastsat metode på det pågældende lejemål ville tilsige.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke regulere, hvilke økonomiske, regnskabsmæssige eller juridiske principper der skal lægges til grund ved aftaleindgåelsen, idet dette i høj grad vil afhænge af de forhold og hensyn, der gør sig gældende i den konkrete situation.

Bestemmelsen vil ikke være udtryk for, at offentlige myndigheder ikke kan indgå aftaler om udlejning af jordarealer med andre end operatører eller til andre formål, idet dette kan være lovligt af andre årsager, herunder f.eks. efter omstændighederne som følge af kommunalfuldmagten. Bestemmelsen vil alene være en positiv hjemmel til den udlejning, som hjemlen omfatter.

Det foreslås i *stk. 2,* at vilkårene i aftaler efter stk. 1 ikke må hindre adgang til den infrastruktur, der er etableret på det udlejede areal, i henhold til artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til §§ 4 eller 6, og ikke må hindre, at der i forbindelse med denne adgang etableres nødvendige yderligere elementer på det udlejede areal, der er omfattet af § 36, stk. 1, nr. 17, 19 eller 21, i lov om planlægning.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at vilkårene i offentlige myndigheders lejeaftaler i henhold til det foreslåede stk. 1 ikke vil forhindre ejerne af den infrastruktur, der etableres på et offentligt ejet jordareal, i at efterleve deres forpligtelser til at give adgang til infrastrukturen i henhold til artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til de foreslåede §§ 4 eller 6. Den foreslåede bestemmelse skal desuden fremme fælles udnyttelse af allerede etableret infrastruktur ved at forhindre unødige barrierer for sådan fælles udnyttelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at aftaler, som operatører og offentlige myndigheder indgår i henhold til det foreslåede stk. 1, ikke må indeholde vilkår, der udgør en hindring af andre rettighedssubjekters udnyttelse af retten i henhold til artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til de foreslåede §§ 4 eller 6 til at få adgang til den infrastruktur, der på baggrund af den indgåede aftale er etableret på det udlejede areal.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at aftaler i henhold til stk. 1 ikke må indeholde vilkår, der udgør en hindring for, at der i forbindelse med adgangen etableres nødvendige yderligere elementer på det udlejede areal, der er omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 17, 19 eller 21.

Henvisningen til planlovens § 36, stk. 1, nr. 17, 19 og 21, afgrænser de elementer, der kan betragtes som nødvendige yderligere elementer i den foreslåede bestemmelse, og som offentlige myndigheders aftaler ikke må indeholde vilkår, der forhindrer etableringen af. Omfattede elementer er antennesystemer til radiokommunikation i elektroniske kommunikationsnet, teknikskabe eller teknikhuse, og trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde samt udstyr hertil. Det kan være nødvendigt for den part, der får adgang til infrastruktur etableret på et offentligt ejet jordareal, at etablere yderligere elementer for at kunne have et fuldt funktionsdygtigt elektronisk kommunikationsnet.

Det er den part, der får adgang i henhold til artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til de foreslåede §§ 4 eller 6, der skal sandsynliggøre, at det er nødvendigt at etablere sådanne yderligere elementer.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke medføre, at en offentlig myndighed ikke kan stille vilkår om, at antennesystemer, netelementer m.v. holdes i neutrale farver m.v., at der stilles krav om beplantning eller anden form for afskærmning m.v., da sådanne vilkår ikke forhindrer elementerne i at blive etableret.

Det foreslås i *stk. 3,* at offentlige myndigheder ikke kan kræve lejebetaling eller gebyrer af parter, der i henhold til artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til § 4 eller § 6 får eller giver adgang til fysisk infrastruktur, tilhørende faciliteter og høje konstruktioner, som er etableret på myndighedens jordarealer på baggrund af en aftale efter stk. 1, eller som etablerer de elementer på det udlejede areal, der er nævnt i stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse omhandler den situation, hvor en operatør indgår en aftale i henhold til den foreslåede § 15, stk. 1, med en offentlig myndighed om udlejning af jordarealer med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter. I disse tilfælde opkræver den offentlige myndighed en lejepris af operatøren. De elementer af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter, der er nævnt i

den foreslåede § 15, stk. 1, vil blive omfattet af reglerne om adgang i henhold til artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur og de foreslåede §§ 4 og 6, når de er etableret. Det foreslåede stk. 3, vil i disse tilfælde medføre, at den offentlige myndighed ikke må kræve lejebetaling eller gebyrer af parter, der i henhold til forordningens artikel 3, stk. 1, 4 og 5, eller i henhold til de foreslåede §§ 4 og 6 får eller giver adgang til fysisk infrastruktur, tilhørende faciliteter og høje konstruktioner, som er etableret på myndighedens jordarealer på baggrund af en aftale efter den foreslåede § 15, stk. 1, eller som etablerer de nødvendige yderligere elementer på det udlejede areal, der er nævnt i den foreslåede § 15, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at offentlige myndigheder ikke opkræver lejebetaling eller gebyrer af parter, der får adgang til fysisk infrastruktur, tilhørende faciliteter og høje konstruktioner, som er etableret på myndighedens jordarealer, idet den offentlige myndighed ikke ejer den pågældende fysiske infrastruktur, tilhørende facilitet eller høje konstruktion. Offentlige myndigheder vil heller ikke kunne opkræve betaling hos ejeren af den på arealet placerede fysiske infrastruktur for, at ejeren af denne infrastruktur giver adgang til sin infrastruktur i henhold til vedkommendes lovmæssige forpligtelser hertil.

Når offentlige myndigheder udlejer jordarealer til etablering af fysisk infrastruktur, tilhørende faciliteter og høje konstruktioner, vedrører lejemålet i udgangspunktet alene selve jordarealet. Den fysiske infrastruktur, tilhørende faciliteter eller høje konstruktion, der placeres på arealet, etableres for operatørens regning og er den pågældende operatørs ejendom, selv om den står på et lejet areal, der er ejet af en offentlig myndighed.

Hvis der på et senere tidspunkt er en part, som får adgang til den pågældende fysiske infrastruktur, tilhørende facilitet eller høje konstruktion med henblik på at opsætte yderligere antennesystemer, netelementer m.v. på den fysiske infrastruktur, tilhørende faciliteter eller høje konstruktion, kan den offentlige myndighed således ikke opkræve yderligere lejebetaling eller gebyrer af denne part.

Den del af den foreslåede bestemmelse, der sigter på, at offentlige myndigheder ikke må kræve lejebetaling eller gebyrer af parter, som etablerer de nødvendige yderligere elementer på arealet, der er nævnt i den foreslåede § 15, stk. 2, vil indebære, at der ikke kan opkræves yderligere lejebetaling eller gebyrer for den andel af et allerede udlejet areal, hvorpå en part, der

får adgang til den fysiske infrastruktur, tilhørende faciliteter og høje konstruktioner på arealet, etablerer elementer, der er omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 17, 19 og 21.

Bestemmelsen vil ikke være til hinder for, at en offentlig myndighed opkræver yderligere lejebetaling eller gebyrer i den situation, hvor behovet for placering af yderligere elementer i tilknytning til eksempelvis en mast nødvendiggør, at ejeren af masten lejer et større areal af myndigheden end hidtil. En stigning af lejeprisen bør dog være forholdsmæssig i forhold til størrelsen af udvidelsen af lejemålet og vil skulle overholde eventuelle regler fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4. Det nye, større lejemål vil herefter være omfattet af de foreslåede § 15, stk. 2 og 3.

Det foreslås i *stk. 4,* at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om metoder til fastsættelse af vilkår, herunder pris, i forbindelse med offentlige myndigheders aftaler i henhold til stk. 1, og regler, der er nødvendige for implementeringen og anvendelsen af metoderne.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i det væsentlige telelovens § 60 a, stk. 6, indholdsmæssigt, idet bestemmelsens omfang dog begrænses til jordarealer, men udvides til at omfatte aftaler med operatører frem for alene aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet, jf. det foreslåede stk. 1 og bemærkningerne hertil.

Med den foreslåede bestemmelse bemyndiges ministeren for digitalisering til at kunne fastsætte en eller flere metoder, som offentlige myndigheder, der lejer jordarealer ud til operatører med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter, skal benytte til at fastsætte vilkår, herunder pris, for leje af et konkret jordareal. Ministeren for digitalisering vil således kunne regulere, hvilke økonomiske og juridiske principper m.v. der skal lægges til grund ved fastsættelsen af vilkår, herunder pris, ved aftaler i henhold til den foreslåede § 15, stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse bemyndiges ministeren for digitalisering desuden til at kunne fastsætte regler, der er nødvendige for implementeringen og anvendelsen af de i medfør af bestemmelsen fastsatte metoder.

De metoder, som ministeren for digitalisering vil kunne fastsætte vedrørende fastsættelse af lejeprisen for et konkret jordareal, vil skulle sikre, at de beregnede lejepriser ligger inden for rammerne af den Europæiske Unions statsstøtteregler samt inden for rammerne af konkurrencereglerne.

Det indebærer på den ene side for så vidt angår statsstøttereglerne, at det vil en være forudsætning for, at den i medfør af den foreslåede bestemmelse fastsatte metode er forenelig med reglerne for EU's indre marked, at den i medfør af den foreslåede bestemmelse fastsatte metode skal resultere i lejepriser, der vil overholde det såkaldte markedsøkonomiske operatørprincip, hvorefter økonomisk aktivitet fra en offentlig myndigheds side ikke vil blive betragtet som statsstøtte, når den offentlige myndigheds økonomiske aktivitet sker på en økonomisk rationel måde således, at en rationel privat markedsaktør med lignende forudsætninger for den økonomiske aktivitet som den offentlige myndighed også ville have foretaget den økonomiske aktivitet på samme vilkår. Dette indebærer, at de beregnede lejepriser skal svare til, hvordan en aktør, der agerer på kommercielle vilkår og dermed med fortjeneste for øje ville fastsætte priserne, af hensyn til overholdelse af EU's statsstøtteregler.

Det indebærer på den anden side for så vidt angår konkurrencereglerne, at den i medfør af den foreslåede bestemmelse fastsatte metode skal resultere i lejepriser, der er forenelige med reglerne om misbrug af dominerende stilling i konkurrencelovens kapitel 3.

I det omfang bemyndigelsen i det foreslåede stk. 4 udmøntes, vil det skabe fuldstændig klarhed, ensartethed og gennemsigtighed i forhold til de metoder til fastsættelse af vilkår, herunder pris, som offentlige myndigheder skal benytte i deres vilkårsfastsættelse, herunder lejeprisfastsættelse. Dermed vil offentlige myndigheder ikke længere selv skulle vurdere statsstøttereglernes og konkurrencerettens betydning for vilkårene, herunder prisen, inden for de fastsatte regler. Offentlige myndigheder vil for så vidt angår de vilkår, herunder pris, som der fastsættes metoder for i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 4, alene skulle følge de fastsatte metoder.

Det er ikke hensigten, at eventuelle metoder, der vil kunne blive fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse, skal virke normerende på det private marked for udlejning af tilsvarende jordarealer. Private aktører vil ikke være forpligtet til at følge den fastsatte metode, ligesom en privat udlejers prisfastsættelse ikke kan antages at være uforenelig med eksempelvis konkurrenceloven, blot fordi prisfastsættelsen er anderledes, end hvad anvendelse af en af ministeren for digitalisering fastsat metode på det pågældende lejemål ville tilsige. Spørgsmål om private lejeprisers forenelighed med konkurrenceloven vil skulle vurderes af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Generelt vil der altid være et spænd af lejepriser for et givet lejemål, der kan være forenelige med statsstøtte- og konkurrencereglerne, og metoden vil

alene skulle sikre, at de lejepriser, som offentlige myndigheder fastsætter, ligger inden for dette spænd.

Det er hensigten, at bestemmelsen udmøntes ved, at de gældende metoder i bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen) videreføres med de ændringer, der følger af ændringerne i det foreslåede stk. 1, jf. bemærkningerne hertil.

Til § 16

Der findes i dag ikke regler om indberetning af aftaler indgået mellem juridiske personer, der primært er aktive som lejere af jord eller som indehavere af andre rettigheder til jord end ejendomsrettigheder til jord, hvorpå der efter planen skal installeres eller er blevet installeret faciliteter med henblik på etablering af elementer af net med meget høj kapacitet, eller som forvalter lejekontrakter på vegne af jordejere, og operatører.

Det fremgår af artikel 3, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at efter anmodning fra en operatør forhandler juridiske personer, der primært er aktive som lejere af jord eller som indehavere af andre rettigheder til jord end ejendomsrettigheder til jord, hvorpå der efter planen skal installeres eller er blevet installeret faciliteter med henblik på etablering af elementer af net med meget høj kapacitet, eller som forvalter lejekontrakter på vegne af jordejere, og operatører om adgang til sådan jord i god hensigt, herunder om prisen, som, hvis det er relevant, skal afspejle markedsforholdene, i overensstemmelse med national aftaleret. De pågældende operatører og juridiske personer underretter den nationale tilsynsmyndighed om indgåelsen af sådanne aftaler, herunder den aftalte pris. Medlemsstaterne kan udarbejde vejledning om vilkårene og betingelserne, herunder prisen, for at lette indgåelsen af sådanne aftaler.

Forordningens artikel 3, stk. 2, omhandler såkaldte land aggregators (lejemålsopkøbere eller lejemålsforvaltere), som eksempelvis er virksomheder, der indgår aftaler med ejere af jordarealer, som er udlejet til en operatør, herunder udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller virksomheder, der udelukkende etablerer og udbyder tilhørende faciliteter eller fysisk infrastruktur uden at etablere og udbyde elektroniske kommunikationsnet, og

hvor operatøren har etableret en mast til radiokommunikationsformål. Aftalerne kan variere i karakter, men typisk yder lejemålsopkøberen eller lejemålsforvalteren en engangsbetaling til ejeren af jordarealet for til gengæld at få rettighederne til alle lejeindtægter i den indeværende lejeperiode samt retten til at opsige eller forlænge lejeaftalen på ejeren af jordarealets vegne, når den eksisterende lejeaftale udløber. Ved den genforhandling vil lejemålsopkøberen eller lejemålsforvalteren kunne indgå aftaler på nye vilkår, herunder lejepris.

Det følger direkte af forordningens artikel 3, stk. 2, at de pågældende operatører og juridiske personer underretter den nationale tilsynsmyndighed om indgåelsen af sådanne aftaler, herunder den aftalte pris.

Det foreslås i *§ 16,* at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om indberetning af oplysninger efter artikel 3, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse fastslår, at Digitaliseringsstyrelsen bemyndiges til at kunne fastsætte nærmere regler om indberetning af oplysninger om indgåelsen af aftaler mellem operatører, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29, og juridiske personer i henhold til artikel 3, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Med den foreslåede bestemmelse vil Digitaliseringsstyrelsen eksempelvis kunne fastsætte regler om, hvordan indberetning af oplysninger omfattet af artikel 3, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur kan ske. Det kan f.eks. være regler om de formater, som oplysningerne skal have, og hvilke kanaler, platforme eller systemer der skal anvendes til at fremsende oplysningerne. Der vil også kunne fastsættes nærmere regler om omfanget af oplysninger, typen af oplysninger og fremgangsmåden for fremsendelse af oplysninger, herunder regler om hvilken myndighed oplysningerne skal indsendes til. Det er hensigten, at Digitaliseringsstyrelsen skal være den nationale tilsynsmyndighed som nævnt i artikel 3, stk. 2, og dermed den myndighed, hvortil oplysningerne skal indsendes til.

Den foreslåede bestemmelse er ny og nødvendig som følge af artikel 3, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Til § 17

Det fremgår af gravelovens § 9 j, stk. 2, at ejere af privat ejendom skal imødekomme enhver rimelig anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til etablering af deres net frem til en bygnings adgangspunkt, jf. dog stk. 6. En anmodning skal indgives skriftligt og angive, hvilken privat ejendom der anmodes om adgang til.

Det fremgår af stk. 3, at anmodninger, der ikke er rimelige, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Det fremgår af stk. 4, at adgang til etablering af nettet frem til en bygnings adgangspunkt, jf. stk. 2, skal gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder hvad angår en eventuel pris, og skal skriftligt meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, senest 2 måneder efter modtagelsen af anmodningen.

Det fremgår af stk. 5, at adgang gives efterhånden som anmodninger herom modtages, og hvis der modtages flere anmodninger på samme dag, og er der i adgangspunktet begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

Det fremgår af stk. 6, at stk. 1 og 2 ikke finder anvendelse i tilfælde, hvor adgang til et eksisterende net, der er tilsluttet en slutbrugers område, og som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, er sikret enten på objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser ved en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i teleloven eller ved regler fastsat i medfør af telelovens afsnit IV eller V.

Det fremgår af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at med forbehold af artikel 11, stk. 3, og uden at det berører ejendomsrettigheder, har alle udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet ret til at udrulle deres net for egen regning frem til adgangspunktet.

Det foreslås i *stk. 1,* at ejere af privat ejendom inden for 2 måneder skal imødekomme enhver rimelig skriftlig anmodning fra udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet om adgang til for egen regning at etablere deres net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og at etablere deres net frem til en mast til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelse omhandler den situation, hvor det er nødvendigt for en udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet at etablere sit net via en tredjeparts private ejendom for at kunne etablere sit net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning eller frem til en mast til radiokommunikationsformål.

Ejere af privat ejendom omfatter enhver indehaver af ejendomsretten til privat ejendom. Det kan både være privat ejendom ejet af private borgere eller af virksomheder.

Ejere af privat ejendom vil skulle imødekomme anmodninger fra udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet om adgang i henhold til den foreslåede bestemmelse inden for 2 måneder fra datoen for modtagelsen af anmodningen.

Anmodninger fra en udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet om adgang skal være skriftlige. Kravet om skriftlighed kan opfyldes ved fremsendelse af anmodningen med almindelig brevpost eller digitalt, f.eks. via e-mail eller via et elektronisk system, der kan håndtere sådanne anmodninger.

Adgangen i henhold til den foreslåede bestemmelse vil kunne indebære, at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet skal have mulighed for at grave i jord ejet af en anden end ejeren af adgangspunktet for at nå frem til adgangspunktet i eller udenfor bygningen eller for at nå frem til en mast til radiokommunikationsformål. Udbyderen af offentlige elektroniske kommunikationsnet og ejeren af den private ejendom vil i givet fald skulle aftale de nærmere omstændigheder for gennemføringen af nettet. Bestemmelsen indeholder i den forbindelse et krav om, at adgangen til føring af nettet vil skulle gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder hvad angår en eventuel pris, jf. den foreslåede § 17, stk. 3. Det fremgår også heraf, at imødekommelse af anmodningen samt vilkår og betingelser for adgang skal meddeles skriftligt til den udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der anmoder om adgang.

Adgangen i henhold til den foreslåede bestemmelse i stk. 1, nr. 1, er begrænset, idet den forudsætter, at der ikke allerede er sikret en brugbar alternativ adgang til eksisterende offentlige elektroniske kommunikationsnet frem til adgangspunktet, der muliggør udbud af elektroniske kommunikationstjenester, ved en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i teleloven eller regler

fastsat i medfør af telelovens afsnit IV eller V eller i medfør af den foreslåede § 11, jf. den foreslåede § 17, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke i almindelighed have karakter af ekspropriation. Det vil imidlertid ikke kunne udelukkes, at adgang til at etablere et net vil kunne ramme ejeren af den private ejendom så økonomisk intensivt og atypisk hårdt, at der efter omstændighederne vil kunne være tale om et ekspropriativt indgreb mod den pågældende. Det bemærkes dog, at der ifølge den foreslåede § 17, stk. 3, vil skulle gives adgang på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder hvad angår en eventuel pris. Det vil bero på en konkret vurdering, om der i det enkelte tilfælde foreligger ekspropriation efter grundlovens § 73. Spørgsmålet om adgang til erstatning efter grundlovens § 73 henhører under domstolene.

En ejer af privat ejendom vil som følge af den foreslåede bestemmelse blive påvirket på den måde, at ejeren vil skulle tåle, at der udføres anlægsarbejde på sin ejendom.

Den fysiske påvirkning, som indgrebet vil medføre, vil variere, alt efter hvordan anlægsarbejdet i det konkrete projekt vil påvirke omgivelserne. Ofte vil en stikledning kunne etableres ved at skyde den gennem jorden frem til adgangspunktet i eller udenfor bygningen, dvs. uden at der skal graves mere end et hul til brug for underskydningen. En mere betydningsfuld påvirkning vil kunne være, hvor der vil være behov for reetablering af det påvirkede område af ejendommen. Det kunne eksempelvis være tilfældet, hvor et kabel skal nedgraves i græsplæne, under flisebelægning, træer, buske, bede m.v.

Det er i forbindelse med udøvelsen af retten forudsat, at privat ejendom påvirkes mindst muligt ved at udnytte eventuel eksisterende passiv fysisk infrastruktur og ved at reetablere det berørte område. Endvidere vil varigheden af et eventuelt anlægsarbejde afhænge af omfanget i det konkrete tilfælde, men det antages at være ganske kortvarigt. Hertil kommer reetablering af det påvirkede område.

En eventuel negativ påvirkning af værdien af tredjemands ejendom vil kunne kompenseres i form af tredjemands krav om betaling og fastsættelse af andre rimelige vilkår og betingelser for adgangen, jf. den foreslåede § 17, stk. 3.

Det bemærkes, at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet, som gives adgang til at etablere deres net igennem tredjemands private ejendom, ikke vil få ejerskab over ejendommen, dvs. adgangen påvirker ikke ejerforholdet til ejendommen. Adgang til ejendommen vil derimod indebære, at den udbyder, der får adgang, får en brugsret til den pågældende ejendom i relation til etableringen af sit net.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse ikke vil regulere retten til erstatning til personer, herunder en tredjepart i form af vejejere, grundejere, ejerforeninger m.v., der måtte lide skade eller tab som følge af udøvelsen af rettighederne i den foreslåede bestemmelse. Erstatning af skade eller tab, som følger heraf, vil skulle afgøres efter de almindelige erstatningsretlige regler.

Visse tvister vedrørende den foreslåede bestemmelse vil kunne indbringes for Digitaliseringsstyrelsen. Der henvises til den foreslåede § 39 og bemærkningerne hertil. Operatører, jf. definitionen heraf i teledirektivets artikel 2, nr. 29, har desuden mulighed for at anmode Digitaliseringsstyrelsen om, at der kan iværksættes ekspropriation, jf. den foreslåede § 19.

Det er forudsat, at den foreslåede bestemmelse kun anvendes til elementer af et net, som kan nedgraves således, at der ikke sker en påvirkning af ejendommens daglige anvendelse. Mere indgribende foranstaltninger vil skulle ske i henhold til den foreslåede § 19.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 1,* at ejere af privat ejendom er forpligtede til at imødekomme enhver rimelig skriftlig anmodning fra udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet om adgang til for egen regning at etablere deres net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er i vid udstrækning udtryk for en indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 9 j, stk. 2. Den foreslåede bestemmelse er nødvendig, da retten til at etablere deres net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning, som udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet har i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, ikke er genstand for tvistløsning, som tilfældet er i medfør af gældende ret i graveloven. For at skabe klarhed og forhindre usikker-

hed om den fremtidige retstilstand, og ikke mindst gyldigheden af de afgørelser, som Digitaliseringsstyrelsen har truffet efter gældende ret i graveloven, videreføres gældende ret derfor med den foreslåede bestemmelse.

Ved »adgangspunkt« i den foreslåede bestemmelse forstås i overensstemmelse med artikel 2, nr. 11, i forordningen om gigabitinfrastruktur et fysisk punkt i eller uden for bygningen, som er tilgængeligt for foretagender, der udbyder eller har tilladelse til at udbyde offentlige elektroniske kommunikationsnet, og hvor der er mulighed for tilslutning til den fiberklare bygningsinterne fysiske infrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det være muligt for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet at få adgang til at foretage nødvendige anlægsarbejder på privat ejendom, der ejes af tredjemand, for at etablere deres net frem til en bygnings adgangspunkt for eksempelvis at koble en slutbruger på nettet.

Det foreslås i stk. 1, *nr. 2,* at ejere af privat ejendom er forpligtede til at imødekomme enhver rimelig skriftlig anmodning fra udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet om adgang til for egen regning at etablere deres net frem til en mast til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1, nr. 2, er ny, og går videre, end hvad der følger af forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det være muligt for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet at få adgang til at foretage nødvendige anlægsarbejder på privat ejendom, der ejes af tredjemand, for at etablere deres net frem til en mast til radiokommunikationsformål. Med den foreslåede bestemmelse vil det således være muligt for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet at etablere den netinfrastruktur, der er nødvendig for at kunne forbinde det net af master til radiokommunikationsformål, der udgør den pågældende udbyders mobilnet. Det vil ofte være nødvendigt at tilslutte de enkelte master til det bagvedliggende fibernet og elforsyning for at have et funktionsdygtigt netværk. Der vil kunne være tale om at føre nettet frem til både eksisterende master til radiokommunikationsformål, men også en fremføring af net til en ny mast i forbindelse med etableringen af masten.

Det foreslås i *stk. 2,* at anmodninger, der ikke er rimelige, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Den foreslåede bestemmelse er i vid udstrækning udtryk for en indholdsmæssig videreførelse af gældende ret i gravelovens § 9 j, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at ejere af privat ejendom vil kunne afvise ikke-rimelige anmodninger fra udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet om adgang til for egen regning at etablere deres net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og om adgang til at etablere deres net frem til en mast til radiokommunikationsformål.

Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen. Kravet om skriftlighed kan opfyldes ved fremsendelse af anmodningen med almindelig brevpost eller digitalt, f.eks. via e-mail eller via et elektronisk system, der kan håndtere sådanne anmodninger.

En anmodning må eksempelvis anses for rimelig, hvis anmodningen ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at opfylde den anmodende udbyders behov. Modsætningsvis vil en anmodning eksempelvis ikke være rimelig, hvis anmodningen indsendes, uden at udbyderen har et reelt behov for adgang, hvis ejeren af adgangspunktet ikke ønsker adgang til det pågældende net, eller hvis anmodningen har chikanøs karakter.

Vurderingen af om en anmodning er rimelig, vil skulle foretages af ejeren af den private ejendom.

Hvis ejeren af privat ejendom vurderer, at anmodningen ud fra en konkret vurdering ikke er rimelig, og afviser anmodningen, vil den adgangssøgende udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet kunne indbringe sagen for Digitaliseringsstyrelsen, jf. den foreslåede § 39, stk. 1, som vil kunne træffe afgørelse om adgang i sagen, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen. Der henvises til bemærkninger til den foreslåede § 39.

Det foreslås i *stk. 3,* at adgang gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder hvad angår en eventuel pris. Adgang og vilkår og betingelser for adgang skal meddeles skriftligt til den udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der anmoder om adgang.

Den foreslåede bestemmelse er i vid udstrækning udtryk for en indholdsmæssig videreførelse af gældende ret i gravelovens § 9 j, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at adgang i henhold til den foreslåede § 17, stk. 1, for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet til at etablere deres net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. den foreslåede § 17, stk. 1, nr. 1, og til at etablere deres net frem til en mast til radiokommunikationsformål, jf. den foreslåede § 17, stk. 1, nr. 2, skal gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder hvad angår en eventuel pris.

Vilkår og betingelser for adgang, herunder i forhold til prisfastsættelse, vil skulle aftales som led i en forhandling mellem udbyderen af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der anmoder om adgang, og ejeren af den private ejendom.

Ejere af privat ejendom omfattet af bestemmelsen vil ved prisfastsættelsen i relevant omfang skulle være opmærksomme på reglerne om misbrug af dominerende stilling i konkurrencelovens kapitel 3.

Hvad der er rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser for adgang vil skulle afgøres på baggrund af en konkret vurdering af de omstændigheder, der gør sig gældende. Alt efter omstændighederne kan flere forhold påvirke betingelserne og prisfastsættelsen for adgang.

Vilkårene og betingelserne i en aftale skal ses i sammenhæng med hinanden. Om en adgang samlet set er givet på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, vil derfor afhænge af en samlet vurdering.

Adgang og vilkår og betingelser for adgang vil skulle meddeles skriftligt til den udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der anmoder om adgang.

Kravet om skriftlighed vil kunne opfyldes ved fremsendelse af et dokument eller en tekst, der angiver, at anmodning om adgang imødekommes samt de vilkår og betingelser, der gælder for adgangen. Fremsendelsen vil kunne ske med almindelig brevpost eller digitalt, f.eks. via e-mail eller via et elektronisk system, der kan håndtere sådanne anmodninger.

Det foreslås i *stk. 4,* at stk. 1, nr. 1, ikke finder anvendelse i tilfælde, hvor en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller regler fastsat i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller i medfør af § 11 sikrer en brugbar alternativ adgang til eksisterende offentlige elektroniske kommunikationsnet frem til adgangspunktet, der muliggør udbud af elektroniske kommunikationstjenester.

Den foreslåede bestemmelse er i vid udstrækning udtryk for en indholdsmæssig videreførelse af gældende ret i graveloven.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet ikke vil have adgang til at etablere deres net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, i de tilfælde, hvor en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i teleloven, eller regler fastsat i medfør heraf, eller i medfør af den foreslåede § 11 sikrer en brugbar alternativ adgang til eksisterende offentlige elektroniske kommunikationsnet frem til adgangspunktet, der muliggør udbud af elektroniske kommunikationstjenester over.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at der ikke foretages unødvendige installations- og anlægsarbejder, hvor formålet med den foreslåede § 17, stk. 1, nr. 1, allerede er opfyldt via adgang til et eksisterende offentligt elektronisk kommunikationsnet frem til adgangspunktet, der muliggør udbud af elektroniske kommunikationstjenester.

Til § 18

Det fremgår af gravelovens § 7, at udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet skal have adgang til mod godtgørelse af den derved forårsagede ulempe og skade at færdes på offentlige og private arealer, i det omfang nedlægning af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester eller reparationerne heraf m.v. nødvendiggør dette.

Det foreslås i *stk. 1,* at i det omfang inspektion eller reparation af kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester nødvendiggør det, skal operatører mod godtgørelse af den derved forårsagede ulempe og skade, og under forudsætning af fuld reetablering af arealet, have adgang til at færdes på offentlige og private arealer.

Den foreslåede bestemmelse er i vid udstrækning udtryk for en indholdsmæssig videreførelse af graveloven § 7.

Til forskel fra gældende ret er adgangen i henhold til den foreslåede bestemmelse udvidet til at omfatte operatører, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29. Dette er sket for at strømline rettighedssubjekterne på tværs af lovforslaget, hvor det er hensigtsmæssigt, og hvor der ikke vurderes at være grund til at foretage en anden afgrænsning.

Desuden er den foreslåede bestemmelse afgrænset til kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester. Denne afgrænsning er foretaget for at minimere adgangen til at færdes på specielt private arealer til det, der er nødvendigt for at begrænse afbrydelser af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der er tilgængelig for offentligheden.

Den adgang, som en operatør vil have i medfør af den foreslåedes bestemmelse, har til hensigt at gøre det muligt at udføre inspektion eller reparation af kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester. Dette er en mindre ændring i forhold til gældende ret, som er møntet på nedlægning og reparation af disse kabler. Den foreslåede bestemmelse er dermed afgrænset til at finde anvendelse på allerede eksisterende kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, idet nyetablering af sådanne kabler vil kunne ske i overensstemmelse med reglerne i de foreslåede § 17 eller § 19.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at adgang vil skulle tillades mod godtgørelse af den ulempe og skade, som færden på arealet måtte forårsage, og under forudsætning af fuld reetablering af arealet. Godtgørelsen aftales mellem operatøren og ejeren af det offentlige eller private areal. Hvis parterne ikke kan blive enige om godtgørelsen, vil dette spørgsmål kunne afgøres ved anlæg af civil retssag i overensstemmelse med reglerne herom i retsplejeloven.

Den foreslåede bestemmelse sigter på at forpligte ejeren af arealet til at acceptere den nødvendige færdsel og de nødvendige arbejder på arealet, men vil ikke indebære, at operatøren vil kunne færdes eller arbejde på arealet uden forudgående varsel af ejeren af arealet. Det forudsættes, at der foregår en dialog mellem operatøren og arealets ejer, og at operatøren respekterer arealejerens ønsker om eksempelvis tidspunkt eller særlige opmærksomhedspunkter, herunder grundejerens forslag og ønsker til, hvordan påvirkning af eksempelvis bebyggelse og beplantning på arealet minimeres. I det omfang, der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for det pågældende private eller offentlige areal, skal adgang til at færdes på arealet ske på de vilkår, begrænsninger og forholdsregler, der følger heraf.

Den foreslåede bestemmelse vil alene omfatte inspektion eller reparation af eksisterende kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester på arealet og vil ikke forpligte ejeren af arealet til at acceptere nyetablering af kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester på sin grund. Nyetablering af kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester vil alene kunne ske efter nærmere aftale med ejeren af arealet eller i henhold til de foreslåede § 17 eller § 19.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at operatøren kun må færdes på det pågældende areal i det omfang, det er nødvendigt for at udføre inspektion eller reparation af de pågældende kabler. Operatørens adgang til at færdes på arealerne vil dermed skulle være så kortvarig som muligt.

Den foreslåede bestemmelse vil omfattet inspektion eller reparation af kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester. Den foreslåede bestemmelse vil derfor omfatte inspektion og reparation af kabler til signaltransmission i offentlige elektroniske kommunikationsnet og andre former for kabler, der måtte være etableret sammen med disse af en operatør, og som har relation til de samme offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester som det kabel til signaltransmission, der måtte være etableret samtidigt som led i den samme aftale. Det kan eksempelvis være kabler til brug for strømforsyning til operatørens egne netelementer, der også benytter det pågældende kabel til signaltransmission. Den foreslåede bestemmelse vil ikke omfatte kabler, der benyttes til elforsyning til andre formål, herunder kabler, der indgår i det offentlige elnet, selv om disse måtte blive etableret af en virksomhed, der tillige er en operatør.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke finde anvendelse på vejarealer omfattet af vejloven eller privatvejsloven, som udtømmende regulerer retsforholdet mellem vejmyndigheden og en operatør om adgang til at færdes på vejarealet.

Det foreslås i *stk. 2,* at ejeren af arealet skal varsles mindst 7 dage inden påbegyndelsen af det påtænkte arbejde.

Den foreslåede bestemmelse er ny og skal sikre, at en ejer af et offentligt eller privat areal kan forberede og indrette sig på det påtænkte arbejde, herunder give mulighed for iværksættelse af eventuelle foranstaltninger, inden arbejdet påbegyndes.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at operatører, der påtænker at udføre inspektion eller reparation af et kabel til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, og dermed har behov for adgang til at færdes på et offentligt eller privat areal i henhold til den foreslåede § 18, stk. 1, skal varsle ejeren af det pågældende areal mindst 7 dagen inden påbegyndelsen af det påtænkte arbejde. Varslet kan gives enten mundtligt, f.eks. telefonisk, eller skriftligt, f.eks. via fysisk brev eller e-mail.

Til § 19

Det fremgår af mastelovens § 15, stk. 1, at når almenvellet kræver det, kan Digitaliseringsstyrelsen tillade, at der iværksættes ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom med henblik på at sikre adgang til udnyttelse af arealer, hvorpå der kan opsættes master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål, eller med henblik på opførelse af bygninger til udstyr til brug for master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål.

Det fremgår af stk. 2, at ekspropriation i medfør af stk. 1 kan ske til nyanlæg, udvidelse, ændring, bevarelse eller udskiftning af bestående anlæg og til nødvendige supplerende foranstaltninger, herunder til etablering af fornødne adgangsveje m.v.

Det fremgår af stk. 3, at anmodning om iværksættelse af ekspropriation efter stk. 1 indgives til Digitaliseringsstyrelsen og kan fremsættes af indehavere af tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser til radiobaseret teleinfrastruktur, der indgår i udbud af offentlige telenet eller teletjenester, eller til udbud af landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet.

Det fremgår af stk. 4, at Digitaliseringsstyrelsen ved afgørelser efter stk. 1 bl.a. skal sikre, at ekspropriation alene finder sted i tilfælde, hvor 1) der ikke er andre muligheder for etablering af de i stk. 1 nævnte anlæg, som det er rimeligt at henvise til, og 2) de i stk. 1 nævnte anlæg er af væsentlig betydning for udbudet af offentlige telenet eller teletjenester.

Det fremgår af stk. 5, at erstatningsforpligtelsen i anledning af ekspropriation og pligten til at afholde udgifterne ved ekspropriationssagens behandling påhviler den, der har fremsat anmodning om ekspropriation, eller den, der i medfør af §§ 2, 3, 10 og 11 får adgang til fælles udnyttelse eller til opsætning af antennesystemer.

Det fremgår af gravelovens § 1, stk. 1, at når almenvellet kræver det, kan Digitaliseringsstyrelsen tillade, at der iværksættes ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom med henblik på nedgravning af kabler og opsætning af tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der indgår i offentlige elektroniske kommunikationsnet.

Det fremgår af stk. 2, at ekspropriation i medfør af stk. 1 kan ske til nyanlæg, udvidelse og ændring af nedgravede kabler og tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester.

Det fremgår af stk. 3, at anmodning om iværksættelse af ekspropriation efter stk. 1 indgives til Digitaliseringsstyrelsen og kan fremsættes af udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet.

Det fremgår af stk. 4, at Digitaliseringsstyrelsen ved afgørelser efter stk. 1 bl.a. skal sikre, at 1) ekspropriation alene finder sted i tilfælde, hvor der ikke er andre muligheder for etablering af de i stk. 1 nævnte kabler, som det er rimeligt at henvise til, og 2) ekspropriation alene finder sted i tilfælde, hvor de i stk. 1 nævnte kabler er af væsentlig betydning for udbudet af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester.

Det fremgår af stk. 5, at erstatningsforpligtelsen i anledning af ekspropriationen og pligten til at afholde udgifterne ved ekspropriationssagens behandling påhviler den, der har fremsat anmodning om ekspropriation.

Det fremgår af stk. 6, at ekspropriationskommissionen i forbindelse med tilladelse til ekspropriation kan fastsætte vilkår om, at nedgravede kabler med tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester skal fjernes, omlægges eller sikres på begæring af vedkommende

arealejer, såfremt det godtgøres, at fjernelsen, omlægningen eller sikringen er nødvendig for iværksættelsen af bygnings- eller jordarbejder eller for den brug, arealejeren agter at gøre af grunden. Såfremt den pågældende arealejer og udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet er uenige om, hvorvidt fjernelse, omlægning eller sikring af nedgravede kabler er påkrævet, træffer ekspropriationskommissionen efter begæring afgørelse herom.

Det fremgår af stk. 7, at ved fremføring af kabler under eller langs med vej- eller jernbanearealer skal vedkommende vej- eller jernbanemyndighed eller vej- eller jernbanebestyrelse underrettes af den pågældende udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet senest 4 uger inden arbejdets begyndelse.

Det fremgår af grundlovens § 73, stk. 1, at ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning. Det fremgår af stk. 3, at ethvert spørgsmål om ekspropriationsaktens lovlighed og erstatningens størrelse kan indbringes for domstolene. Prøvelsen af erstatningens størrelse kan ved lov henlægges til domstole oprettet i dette øjemed.

Det foreslås i *stk. 1,* at når almenvellet kræver det, kan Digitaliseringsstyrelsen træffe afgørelse om at tillade, at der iværksættes ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom med henblik på at sikre adgang til arealer, hvorpå der kan opsættes master til radiokommunikationsformål eller antennesystemer, nedgraves kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet, eller opføres bygninger til udstyr eller tilhørende faciliteter i tilknytning til master til radiokommunikationsformål, antennesystemer eller kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet.

Der er tale om en i det væsentlige uændret indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 1, stk. 1, og mastelovens § 15, stk. 1, idet disse bestemmelsers indhold er sammenskrevet i den foreslåede bestemmelse.

Kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet omfatter både kabler til signaltransmission i offentlige elektroniske kommunikationsnet og andre former for kabler, der måtte blive etableret sammen med disse af en operatør, og som har relation til de samme offentlige elektroniske kommunikationsnet som det kabel til signaltransmission, der måtte blive etableret samtidigt som led i det samme arbejde. Det kan f.eks. være kabler til brug

for strømforsyning til operatørens egne netelementer, der også benytter det pågældende kabel til signaltransmission. Bestemmelsen omfatter ikke kabler, der benyttes til elforsyning til andre formål, herunder kabler, der indgår i det offentlige elnet, selv om disse måtte blive etableret af en virksomhed, der tillige er en operatør.

I overensstemmelse med grundlovens § 73, stk. 1, er det en forudsætning for, at Digitaliseringsstyrelsen kan tillade, at der iværksættes ekspropriation, at almenvellet skal kræve det. Det vil bero på en konkret vurdering, om en ekspropriation er krævet af almenvellet.

Den foreslåede bestemmelse afgrænser de formål, som ekspropriation kan anvendes til.

Ekspropriation i henhold til den foreslåede bestemmelse vil omhandle selve retten til at placere infrastruktur på et areal. Det er ikke hensigten med den foreslåede bestemmelse, at ekspropriationen fritager fra, at der hos de kompetente tilladelsesudstedende myndigheder indhentes eventuelle nødvendige tilladelser i henhold til byggelovgivningen, planlovgivningen, vejlovgivningen m.v. og tilladelser eller dispensationer i henhold til øvrig beskyttelseslovgivning. Det er en forudsætning for tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, at de kompetente tilladelsesudstedende myndigheder er indstillet på at give eventuelle nødvendige tilladelser eller dispensationer til de formål, der er oplistet i stk. 1, i den foreslåede bestemmelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det vil være Digitaliseringsstyrelsen, der vil skulle foretage den grundlæggende vurdering af, om ekspropriation er berettiget, og dermed træffe afgørelse om at tillade, at der iværksættes ekspropriation efter anmodning fra og på vegne af operatører, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29.

Hvis Digitaliseringsstyrelsen træffer afgørelse om at tillade, at der kan iværksættes ekspropriation i henhold til den foreslåede bestemmelse vil Digitaliseringsstyrelsen skulle fremsende sagen til transportministeren i overensstemmelse med § 11 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. Afgørelsen af, hvorvidt ekspropriation skal imødekommes og gennemførelse af ekspropriationen, sker i henhold til de regler og procedurer, der fremgår af lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Digitaliseringsstyrelsens vurdering af, om ekspropriation kan tillades, træffes i form af en afgørelse, der er omfattet af forvaltningslovens regler.

Det foreslås i *stk. 2,* at ekspropriation i medfør af stk. 1 kan ske til nyanlæg, udvidelse, ændring, bevarelse eller udskiftning af de master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter, der er nævnt i stk. 1, og af nødvendige supplerende foranstaltninger, herunder nødvendige adgangsveje m.v.

Der er tale om en i det væsentlige uændret indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 1, stk. 2, og mastelovens § 15, stk. 2, idet disse bestemmelsers indhold er sammenskrevet i den foreslåede bestemmelse.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne tillade, at der iværksættes ekspropriation af et privat areal i de tilfælde, hvor en operatør og ejeren af det private areal, hvor operatøren ønsker at nyanlægge, udvide, foretage ændring af, bevare eller udskifte en mast, en antenne, et kabel, en bygning eller en tilhørende facilitet som nævnt i den foreslåede § 19, stk. 1, eller nødvendige supplerende foranstaltninger, herunder etablering af nødvendige adgangsveje m.v., ikke har kunnet nå til enighed om en aftale herom.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne tillade, at der iværksættes ekspropriation af et privat areal i de tilfælde, hvor ejeren af det private areal stiller vilkår, som ikke er rimelige, i forbindelse med indgåelse af en aftale om nyanlæg, udvidelse, ændring, bevarelse eller udskiftning af en mast, en antenne, et kabel, en bygning eller en tilhørende facilitet, eller nødvendige supplerende foranstaltninger.

At ekspropriation kan ske til bevarelse af eksisterende master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter som nævnt i den foreslåede § 19, stk. 1, og af nødvendige supplerende foranstaltninger, herunder nødvendige adgangsveje m.v., skal være med til at sikre, at operatøren ikke vil være nødsaget til at nedtage sådanne, hvilket vil kunne medføre, at dækningen i et område forringes eller helt mistes, hvis ikke der er alternative muligheder for placering af en mast, antenne, kabel, bygning eller tilhørende facilitet som nævnt i den foreslåede § 19, stk. 1, eller nødvendige supplerende foranstaltning, som kan give den samme dækning i området. Endvidere vil en sådan nedtagning være forbundet med store omkostninger for

den pågældende operatør og i et samfundsøkonomisk perspektiv vil nedtagningen være udtryk for et ressourcespild i de tilfælde, hvor et privat areal ekspropriereres med henblik på ny opsætning. Ekspropriation kan således være med til at opretholde tilstedeværelsen af en mast, antenne, kabel, bygning eller tilhørende facilitet som nævnt i den foreslåede § 19, stk. 1, eller en nødvendig supplerende foranstaltning og dermed den fortsatte dækning i området.

En udnyttelse af muligheden for, at der foretages ekspropriation af et privat areal inden nedtagning af en eksisterende mast, antenne, kabel, bygning eller tilhørende facilitet som nævnt i den foreslåede § 19, stk. 1, eller en nødvendig supplerende foranstaltning forudsætter, at operatøren og ejeren af det private areal i god tid inden den eksisterende lejeaftales udløb afklarer mulighederne for at forlænge lejeaftalen. Det er ikke muligt nærmere at angive, hvad der menes med i god tid. Operatøren og ejeren af det private areal vil skulle afklare, om ejeren af arealet er villig til at forlænge aftalen, eller om operatøren skal overveje at anmode Digitaliseringsstyrelsen om, at der kan iværksættes ekspropriation af det private areal. Herudover vil Digitaliseringsstyrelsen også skulle bruge tid på sagsbehandling i forhold til, om styrelsen vil tillade, at der iværksættes ekspropriation. Endelig vil der også være tid forbundet med gennemførelsen af selve ekspropriationsforretningen.

Det foreslås i *stk. 3,* at anmodning om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation efter stk. 1 indgives til Digitaliseringsstyrelsen og kan fremsættes af operatører.

Der er tale om en indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 1, stk. 3, og mastelovens § 15, stk. 3, idet disse bestemmelsers indhold er sammenskrevet i den foreslåede bestemmelse, og idet bestemmelsens anvendelsesområde vil blive udvidet. Med bestemmelsen vil kredsen af de parter, der kan anmode om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation, blive udvidet set i forhold til gravelovens § 1, stk. 3, og mastelovens § 15, stk. 3, således, at det ikke længere alene vil være udbydere af elektroniske kommunikationsnet samt indehavere af tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser til radiobaseret teleinfrastruktur, der indgår i udbud af offentlige telenet eller teletjenester, eller til udbud af landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet, men også andre parter omfattet af operatørbegrebet, der vil kunne anmode herom. Herunder vil det bl.a. være nyt, at bestemmelsen omfatter såkaldte masteselskaber, der etablerer og udbyder selve

mastekonstruktionen, hvorpå en anden operatør, der etablerer og udbyder elektroniske kommunikationsnet, kan opsætte antennesystemer. Ændringen foreslås med henblik på at strømline rettighedssubjekterne på tværs af lovforslaget, hvor det er hensigtsmæssigt, og hvor der ikke vurderes at være grund til at foretage en anden afgrænsning. Denne ændring vil desuden give grundlag for, at en ny type virksomheder, der i dag i et ikke uvæsentligt omfang står for etableringen af nye master til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at anmodninger om tilladelse til iværksættelse af ekspropriation efter den foreslåede § 19, stk. 1, vil skulle indgives til Digitaliseringsstyrelsen, og at det alene vil være operatører, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29, der vil kunne indgive en anmodning om ekspropriation til Digitaliseringsstyrelsen. Andre parter vil skulle sikre sig adgang til tredjemands arealer via frivillige aftaler.

Det foreslås i *stk. 4,* at Digitaliseringsstyrelsen ved afgørelser efter stk. 1 bl.a. skal sikre, at ekspropriation alene finder sted i tilfælde, hvor 1) der ikke er andre muligheder for etablering af de master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter, der er nævnt i stk. 1, og de supplerende foranstaltninger, der er nævnt i stk. 2, som det er rimeligt at henvise til, og 2) de master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter, der er nævnt i stk. 1, og de supplerende foranstaltninger, der er nævnt i stk. 2, er af væsentlig betydning for udbuddet af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester.

Der er tale om en i det væsentlige uændret indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 1, stk. 4, og mastelovens § 15, stk. 4, idet disse bestemmelsers indhold er sammenskrevet i den foreslåede bestemmelse.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter de kriterier, som Digitaliseringsstyrelsen skal anvende ved vurderingen af, hvorvidt styrelsen skal tillade, at der iværksættes ekspropriation i henhold til den foreslåede § 19, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen for det første vil skulle sikre, at ekspropriation alene finder sted i tilfælde, hvor der ikke er andre muligheder for etablering af de master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter, der er nævnt i den foreslåede § 19, stk. 1, og de supplerende foranstaltninger, der er nævnt i den foreslåede § 19, stk. 2, som det er rimeligt at henvise til. Digitaliseringsstyrelsen vil

skulle vurdere, hvorvidt der eksisterer andre oplagte muligheder for etablering af de master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter, der er nævnt i den foreslåede § 19, stk. 1, og de supplerende foranstaltninger, der er nævnt i den foreslåede § 19, stk. 2, som det er rimeligt at henvise den pågældende operatør til at benytte, herunder om der vil være mulighed for at løse det pågældende behov via indgåelse af samtrafikaftaler på omkostningsbaserede vilkår.

Alternative muligheder vil bl.a. kunne omfatte tildeling af radiofrekvenser til trådløs infrastruktur (radiokæder m.v.), i det omfang en sådan løsning vil være tilstrækkelig til at opfylde den pågældende udbyders behov for transmissionskapacitet, samt alternative muligheder med hensyn til placering af de pågældende kabler, i det omfang disse ikke i urimeligt omfang vil fordyre anlæggelsen af den pågældende kabelbaserede infrastruktur.

Digitaliseringsstyrelsen vil for det andet skulle sikre, at ekspropriation alene finder sted i tilfælde, hvor de master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter, der er nævnt i den foreslåede § 19, stk. 1, og de supplerende foranstaltninger, der er nævnt i den foreslåede § 19, stk. 2, er af væsentlig betydning for udbuddet af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester. Digitaliseringsstyrelsen vil skulle vurdere, om etableringen af de master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter, der er nævnt i den foreslåede § 19, stk. 1, og de supplerende foranstaltninger, der er nævnt i den foreslåede § 19, stk. 2, er af væsentlig betydning for udbuddet af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, herunder for forsyningspligtudbyderes muligheder for at udbyde forsyningspligttjenester til alle slutbrugere, der ønsker at benytte forsyningspligtselskabets tjenester. I vurderingen heraf vil også kunne indgå, om de pågældende master, antennesystemer, kabler, bygninger, tilhørende faciliteter eller supplerende foranstaltninger er af væsentlig betydning for at kunne imødekomme anmodninger om samtrafik fra andre operatører.

Det foreslås i *stk. 5,* at erstatningsforpligtelsen i anledning af ekspropriation og pligten til at afholde udgifterne ved ekspropriationssagens behandling påhviler den, der har fremsat anmodning om ekspropriation.

Der er tale om en i det væsentlige uændret indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 1, stk. 5, og mastelovens § 15, stk. 5, idet disse bestemmelsers indhold er sammenskrevet i den foreslåede bestemmelse.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at erstatningsforpligtelsen i anledning af ekspropriation og pligten til at afholde udgifterne ved ekspropriationssagens behandling påhviler den operatør, der i henhold til den foreslåede § 19, stk. 1, har fremsat en anmodning om tilladelse til at iværksætte ekspropriation til Digitaliseringsstyrelsen.

Tvister om erstatningens størrelse vil skulle afgøres efter de regler og procedurer, der fremgår af lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Det foreslås i *stk. 6,* at ekspropriationskommissionen kan i forbindelse med tilladelse til ekspropriation fastsætte vilkår om, at nedgravede kabler som nævnt i stk. 1, nr. 2, og supplerende foranstaltninger hertil, som nævnt i stk. 2, skal fjernes, omlægges eller sikres på begæring af vedkommende arealejer, såfremt det godtgøres, at fjernelsen, omlægningen eller sikringen er nødvendig for iværksættelsen af bygnings- eller jordarbejder eller for den brug, arealejeren agter at gøre af arealet. Hvis den pågældende arealejer og operatør er uenige om, hvorvidt fjernelse, omlægning eller sikring af de nævnte kabler eller supplerende foranstaltninger hertil er påkrævet, træffer ekspropriationskommissionen efter begæring fra arealejeren eller operatøren afgørelse herom.

Den foreslåede bestemmelse vil i det væsentlige videreføre gravelovens § 1, stk. 6, uændret, og med et tilsvarende anvendelsesområde som i graveloven, idet en tilsvarende bestemmelse ikke findes i mastelovens § 15.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ekspropriationskommissionen, i det omfang det er relevant, som et vilkår for ekspropriationen vil kunne fastsætte, at en et nedgravet kabel, en opført bygning eller tilhørende facilitet, som nævnt i det foreslåede stk. 1, nr. 2, og nødvendige supplerende foranstaltninger hertil, som nævnt i det foreslåede stk. 2, skal fjernes, omlægges eller sikres, såfremt det godtgøres, at dette er nødvendigt for iværksættelsen af bygnings- eller jordarbejder eller for den brug, arealejeren agter at gøre af arealet.

Bestemmelsen vil alene gælde i sager, der vedrører ekspropriation med henblik på etablering af nedgravede kabler til brug for offentlige elektroniske kommunikationsnet og ikke sager vedrørende ekspropriation med henblik

på etablering af master til radiokommunikationsformål, antennesystemer eller bygninger m.v. Formålet hermed er at sikre, at grundejere i sager vedrørende ekspropriation med henblik på kabler bevarer den størst mulige fleksibilitet i forhold til øvrig anvendelse af grunden. Fastsættelse af vilkår efter bestemmelsen vil kunne være forenelig med fortsat drift af de offentlige kommunikationsnet, som kablerne anvendes til, da kabler kan være relativt enkle og billige at omlægge, hvilket ikke ville være tilfældet for master eller bygninger.

Det er arealejeren, der vil skulle godtgøre, at det er nødvendigt at fjerne, omlægge eller sikre nedgravede kabler og nødvendige supplerende foranstaltninger hertil, fordi arealejeren ønsker at benytte arealet til formål, som er uforenelige med tilstedeværelsen eller placeringen af de nævnte kabler og nødvendige supplerende foranstaltninger. Godtgørelse heraf vil eksempelvis kunne ske på baggrund af planer og tegninger eller anden dokumentation for det pågældende bygnings- eller jordarbejde eller den brug, arealejeren agter at gøre af arealet.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at hvis den pågældende arealejer og operatør er uenige om, hvorvidt fjernelse, omlægning eller sikring af de nævnte master, antennesystemer, kabler, bygninger eller tilhørende faciliteter og supplerende foranstaltninger er påkrævet, vil ekspropriationskommissionen efter begæring fra arealejeren eller operatøren træffe afgørelse herom.

Det foreslås i *stk. 7,* at arealejeren og, hvor relevant, vedkommende vej- eller jernbanemyndighed eller vej- eller jernbanebestyrelse underrettes af den pågældende operatør senest 4 uger inden anlægsarbejdets begyndelse.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i det væsentlige gravelovens § 1, stk. 7, men udvider anvendelsesområdet til også at dække de typer ekspropriation, der er reguleret i masteloven i dag, da det altid vil være relevant for arealejer med en varsling af det faktiske anlægsarbejde, når de administrative ekspropriationsprocesser er overstået.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at gøre det muligt for ejeren af arealet og, hvor relevant, vedkommende vej- eller jernbanemyndighed eller vej- eller jernbanebestyrelse at forberede og indrette sig på anlægsarbejdet, herunder give mulighed for iværksættelse af eventuelle foranstaltninger.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at den operatør, der i medfør af reglerne og procedurerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom får tilladelse til ekspropriation, vil skulle underrette ejeren og, hvor relevant, vedkommende vej- eller jernbanemyndighed eller vej- eller jernbanebestyrelse af arealet om anlægsarbejdet senest 4 uger inden anlægsarbejdets påbegyndelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at vej- eller jernbanemyndigheder eller vej- eller jernbanebestyrelser fortsat vil skulle have den planlæggende og regulerende rolle i forhold til nedgravning af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet, opsætning af master til radiokommunikationsformål og øvrige forandringer eller foranstaltninger under eller langs med jernbane- eller vejarealer. Der henvises til jernbaneloven, vejloven og privatvejsloven for nærmere adgang til at færdes og foretage forandringer m.v. på jernbane- og vejarealer.

Til § 20

Det fremgår af gravelovens § 9 i, stk. 1, at alle nyopførte bygninger på en slutbrugers område, som der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016, skal være udstyret med højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, der når frem til netterminеringspunkterne, jf. dog stk. 4.

Det fremgår af stk. 2, at alle nyopførte flerfamiliehuse, der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016, skal være udstyret med et adgangspunkt, jf. dog stk. 4.

Det fremgår af stk. 3, at stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse ved større renoveringsarbejder, der i henhold til byggeloven er ansøgt om byggetilladelse til efter den 31. december 2016, jf. dog stk. 4.

Det fremgår af stk. 4, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om undtagelse af bygningstyper og kategorier af større renoveringsarbejder fra forpligtelserne i stk. 1-3, i tilfælde, hvor forpligtelserne vil medføre uforholdsmæssige konsekvenser for en bygherre, eller hvor højhastighedsforberedelse ikke kan anses som relevant. Bemyndigelsen i stk. 4 er udmøntet i

§§ 3-6 i bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v.

I artikel 10, stk. 1-3, i forordningen om gigabitinfrastruktur fremgår en række krav til nyopførte bygninger og bygninger, der gennemgår større renoveringsarbejder, som er gennemgået i pkt. 2.8.2 i de almindelige bemærkninger, som der henvises til.

Det fremgår desuden af forordningens artikel 10, stk. 4, at senest den 12. november 2025 vedtager medlemsstaterne efter høring af de interesserede parter og på grundlag af branchens bedste praksis de relevante standarder eller tekniske specifikationer, som er nødvendige for gennemførelsen af artikel 10, stk. 1, 2 og 3. Disse standarder eller tekniske specifikationer skal som minimum omfatte a) specifikationer for bygningens adgangspunkt og specifikationer for fibergrænsefladen, b) specifikationer for kabler, c) specifikationer for stik, d) specifikationer for føringskanaler eller mikrokabelkanaler, e) tekniske specifikationer, som er nødvendige for at forhindre forstyrrelser af elektriske kabler, f) et minimum for bøjningsradiussen, og g) tekniske specifikationer for kabelinstallationen.

Det foreslås i *§ 20,* at Digitaliseringsstyrelsen fastsætter regler om de standarder eller tekniske specifikationer, der er nævnt i artikel 10, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er ny og bemyndiger Digitaliseringsstyrelsen til i bekendtgørelse at fastsætte de standarder eller tekniske specifikationer, der er nævnt i artikel 10, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur for at overholde kravene til bygninger m.v. i forordningens artikel 10, stk. 1-3, om at udstyre disse med fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, adgangspunkter og bygningsinterne fiberledningsnet.

Der findes ikke i gældende ret en tilsvarende bemyndigelse for Digitaliseringsstyrelsen til at fastsætte sådanne standarder eller tekniske specifikationer for fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, adgangspunkter og bygningsinterne fiberledningsnet, da der ikke hidtil har været en EU-retlig forpligtelse hertil.

De fastsatte standarder eller tekniske specifikationer vil skulle muliggøre let adgang for almindelige vedligeholdelsesaktiviteter i forbindelse med de individuelle fiberledningsnet, der anvendes af den enkelte operatør til at udbyde tjenester i VHC-net. Det er forudsat, at Digitaliseringsstyrelsens fastsættelse af de relevante standarder eller tekniske specifikationer vil ske i tæt samarbejde med repræsentanter fra telebranchen og efter høring af interesserede parter.

For at overholde kravene i artikel 10, stk. 1-3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, skal en bygherre eller ejer af fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur og bygningsinterne fiberledningsnet overholde disse standarder eller tekniske specifikationer, i forbindelse med nyopførelse af bygninger, eller større renoveringsarbejder, jf. artikel 2, nr. 9, i forordningen om gigabitinfrastruktur, eller artikel 2, nr. 10, i direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne, på bygninger, overholde disse standarder eller tekniske specifikationer.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil blive bemyndiget til at fastsætte regler om de standarder eller tekniske specifikationer, der er nævnt i artikel 10, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som er nødvendige for gennemførelsen af de krav til bygninger m.v., der fremgår af forordningens artikel 10, stk. 1-3, i forordningen, og som medlemsstaterne er forpligtede til at vedtage i henhold til forordningens artikel 10, stk. 4.

Standarden eller de tekniske specifikationer vil skulle overholdes i situationer, hvor artikel 10, stk. 1-3, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder anvendelse. Der henvises til pkt. 2.8.2 i de almindelige bemærkninger herom.

Til § 21

Der henvises til gennemgangen af gravelovens § 9 i samt bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v. i bemærkningerne til den foreslåede § 20 samt til gennemgangen af artikel 10, stk. 1-3, i pkt. 2.8.2 i de almindelige bemærkninger.

Det fremgår desuden af forordningens artikel 10, stk. 7, at artikel 10, stk. 1-3 ikke finder anvendelse på visse kategorier af bygninger, hvor overholdelsen af disse stykker er uforholdsmæssig med hensyn til omkostningerne for individuelle ejere eller samejere på grundlag af objektive elementer. Forordningen fastslår, at EU-medlemsstaterne fastlægger disse kategorier af bygninger på grundlag af behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier.

Det foreslås i *§ 21,* at Digitaliseringsstyrelsen i medfør af artikel 10, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur fastsætter regler om de kategorier af bygninger, som undtages fra kravene i artikel 10, stk. 1-3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse viderefører delvist gravelovens § 9 i, stk. 4, for så vidt angår den del af bestemmelsen, der vedrører fastsættelse af regler om undtagelse af bygningstyper og kategorier af større renoveringsarbejder fra forpligtelserne i gravelovens § 9 i, stk. 1-3, i tilfælde, hvor forpligtelserne i stk. 1-3 vil medføre uforholdsmæssige konsekvenser for en bygherre.

Regler, der fastsættes i medfør af den foreslåede bestemmelse, vil som noget nyt skulle ske inden for rammerne af forordningens artikel 10, stk. 7.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at bemyndigelsen til at fastsætte de kategorier af bygninger, som undtages fra kravene i artikel 10, stk. 1-3, i forordningen om gigabitinfrastruktur gives til Digitaliseringsstyrelsen frem for ministeren for digitalisering, hvilket skyldes reglernes tekniske karakter.

Det følger af præambelbetragtning nr. 51 i forordningen om gigabitinfrastruktur, at der kan være tilfælde, hvor omkostningerne ved at udstyre en bygning med en fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, et adgangspunkt eller bygningsinterne fiberledningsnet anses for at være uforholdsmæssigt høje, navnlig for nye enfamiliehuse eller bygninger, der gennemgår større renoveringsarbejder. Dette kan være baseret på objektive grunde såsom skræddersyede omkostningsoverslag eller økonomiske årsager knyttet til stedet. Der åbnes således op for, at der kan være særlige tilfælde, hvor forpligtelserne i forordningens artikel 10, stk. 1-3, vil kunne medføre uforholdsmæssige konsekvenser for en bygherre, f.eks. med hensyn til omkostningerne for individuelle ejere eller samejere på grundlag af objektive elementer.

Henvisningen til artikel 10, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur i den foreslåede bestemmelse vil indebære, at bestemmelsen vedrører fastsættelsen af undtagelser af kategorier af bygninger ud fra hensyn til forholdsmæssigheden af kravene i artikel 10, stk. 1-3, for bygningernes ejere eller samejere. Med bestemmelsen vil der kunne defineres kategorier af bygninger, hvorved der forstås fastsættelsen af kriterier, som skal være opfyldt. Det er således ikke hensigten, at der på forhånd vil skulle identificeres konkrete bygninger, men alene, at der eksempelvis vil kunne defineres situationer, hvor artikel 10, stk. 1-3, ikke finder anvendelse ud fra hensyn til hvad der er forholdsmæssigt.

Forpligtelsen til etablering af fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, et adgangspunkt eller bygningsinterne fiberledningsnet kan eksempelvis være mindre forholdsmæssig i f.eks. drivhuse, garager, carporte, udhuse og lignende bygninger, uanset at opførelse eller ombygning af en sådan bygning i dag vil forudsætte byggetilladelse, hvis bygningen er over 50 m^2. Der vil også derudover kunne være situationer vedrørende den økonomiske byrde ved opfyldelse af kravene, der kan være uforholdsmæssige.

Det er hensigten, at Digitaliseringsstyrelsens fastsættelse af kategorier af bygninger i medfør af den foreslåede bestemmelse vil ske efter høringer af relevante ministerier og interessenter, og at Digitaliseringsstyrelsen i relevant omfang og under hensyntagen til høringssvar samt til forordningen om gigabitinfrastruktur vil fastholde de gældende undtagelser i §§ 3-6 i bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v.

Til § 22

Der henvises til gennemgangen af gravelovens § 9 i samt bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v. i bemærkningerne til den foreslåede § 20 samt til gennemgangen af artikel 10, stk. 1-3, i pkt. 2.8.2 i de almindelige bemærkninger.

Det fremgår desuden af forordningens artikel 10, stk. 8, at medlemsstaterne på grundlag af behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier, fastlægger hvilke bygningstyper såsom specifikke kategorier af monumenter, historiske bygninger, militærbygninger og bygninger, der anvendes til nationale sikkerhedsformål, som defineret i national ret, der skal undtages fra

forpligtelserne i forordningens artikel 10, stk. 1, 2 og 3, eller som disse forpligtelser skal finde anvendelse på med passende tekniske tilpasninger.

Det foreslås i *stk. 1,* at Digitaliseringsstyrelsen i medfør af artikel 10, stk. 8, i forordningen om gigabitinfrastruktur fastsætter regler om de bygningstyper, som undtages fra kravene i artikel 10, stk. 1-3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse viderefører delvist gravelovens § 9 i, stk. 4, for så vidt angår den del af bestemmelsen, der vedrører fastsættelse af regler om undtagelse af bygningstyper og kategorier af større renoveringsarbejder fra forpligtelserne i gravelovens § 9 i, stk. 1-3, i tilfælde, hvor højhastighedsforberedelse ikke kan anses som relevant.

Regler, der fastsættes i medfør af den foreslåede bestemmelse, vil som noget nyt skulle ske inden for rammerne af forordningens artikel 10, stk. 8. Dette indebærer, at bestemmelsen er mere snæver end gravelovens § 9 i, stk. 4, da der ikke længere vil kunne fastsættes regler om at fravige kravene om bygningsintern fysisk infrastruktur for alle tilfælde, hvor dette ikke kan anses som relevant, men kun for bygningstyper såsom specifikke kategorier af monumenter, historiske bygninger, militærbygninger og bygninger, der anvendes til nationale sikkerhedsformål, som defineret i national ret. Bestemmelsen vil også være bredere i den forstand, at der kan være bygningstyper, hvor etablering af bygningsintern fysisk infrastruktur i princippet ville være relevant, men hvor eksempelvis historisk værdi tilsiger, at dette alligevel ikke skal ske.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at bemyndigelsen til at fastsætte de bygningstyper, som undtages fra kravene i forordningens artikel 10, stk. 1-3, gives til Digitaliseringsstyrelsen frem for ministeren for digitalisering, hvilket skyldes reglernes tekniske karakter.

Det følger af præambelbetragtning nr. 51 i forordningen om gigabitinfrastruktur, at der kan være tilfælde, hvor omkostningerne ved at udstyre en bygning med en fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur, et adgangspunkt eller bygningsinterne fiberledningsnet anses for at være uforholdsmæssigt høje, navnlig for nye enfamiliehuse eller bygninger, der gennemgår større renoveringsarbejder. Dette kan være baseret på objektive grunde såsom hensyn til bevarelse af kulturarv eller til miljøet, eksempelvis for særlige kategorier af monumenter.

I forordningen er der således mulighed for, at der kan være særlige tilfælde, hvor forpligtelserne i forordningens artikel 10, stk. 1-3, vil kunne medføre uforholdsmæssige konsekvenser for en bygherre i tilfælde af bygningstyper såsom specifikke kategorier af monumenter, historiske bygninger, militærbygninger og bygninger, der anvendes til nationale sikkerhedsformål, som defineret i national ret.

Henvisningen til artikel 10, stk. 8, i forordningen om gigabitinfrastruktur i den foreslåede bestemmelse vil indebære, at bestemmelsen vedrører fastsættelsen af undtagelser af bygningstyper såsom specifikke kategorier af monumenter, historiske bygninger, militærbygninger og bygninger, der anvendes til nationale sikkerhedsformål, som defineret i national ret. Med bestemmelsen vil der kunne defineres kategorier af bygninger, hvorved der forstås fastsættelsen af kriterier, som skal være opfyldt. Det er således ikke hensigten, at der på forhånd vil skulle identificeres konkrete bygninger, men alene, at der vil blive fastsat kriterier vedrørende bygningernes fysiske karakteristika eller for bygningernes status i anden lovgivning eller kommunale udpegninger m.v. som eksempelvis fredede eller bevaringsværdige, der, hvis de er opfyldt for en konkret bygning, vil kunne medføre undtagelse fra kravene i forordningens artikel 10, stk. 1-3. Der vil alene være mulighed for at undtage bygninger på baggrund af disses egenskaber og status, og ikke på baggrund af de økonomiske konsekvenser af opfyldelse af kravene i forordningens artikel 10, stk. 1-3. Undtagelser vedrørende den økonomiske forholdsmæssighed vil kunne fastsættes i medfør af den foreslåede § 21.

Det er hensigten, at Digitaliseringsstyrelsens fastsættelse af bygningstyper i medfør af bestemmelsen vil ske efter høringer af relevante ministerier og interessenter, og at Digitaliseringsstyrelsen i relevant omfang og under hensyntagen til høringssvar samt til forordningen om gigabitinfrastruktur vil fastholde de gældende undtagelser i §§ 3-6 i bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v.

Det foreslås i *stk. 2,* at Digitaliseringsstyrelsen i medfør af artikel 10, stk. 8, i forordningen om gigabitinfrastruktur, fastsætter regler om de bygningstyper, som med passende tekniske tilpasninger skal overholde kravene i artikel 10, stk. 1-3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er ny. Der er ikke i dag fastsat eksplicitte regler, der specifikt hjemler fastsættelse af regler om, hvilke bygningstyper der skal overholde kravene til bygningsintern fysisk infrastruktur med passende tilpasninger, men forordningen om gigabitinfrastruktur giver mulighed for at fastsætte sådanne regler. Derudover er der behov for at udpege den myndighed i Danmark, som kan udnytte denne mulighed.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte de bygningstyper, som med passende tekniske tilpasninger skal overholde kravene i forordningens artikel 10, stk. 1-3, inden for rammerne af forordningens artikel 10, stk. 8.

Det er hensigten, at Digitaliseringsstyrelsens fastsættelse af bygningstyper i medfør af bestemmelsen vil ske efter høringer af relevante ministerier og interessenter.

Til § 23

Det fremgår af gravelovens § 9 j, stk. 1, at indehavere af brugsretten til et adgangspunkt skal imødekomme enhver rimelig anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til en bygnings adgangspunkt, jf. dog stk. 6. En anmodning skal indgives skriftligt og angive, hvilket adgangspunkt der anmodes om adgang til.

Det fremgår af stk. 3, at anmodninger, der ikke er rimelige, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Det fremgår af stk. 4, at adgang til adgangspunktet, jf. stk. 1, skal gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder hvad angår en eventuel pris, og skal skriftligt meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, senest 2 måneder efter modtagelsen af anmodningen.

Det fremgår af stk. 5, at adgang, jf. stk. 1, gives, efterhånden som anmodninger herom modtages. Modtages flere anmodninger på samme dag, og er der i adgangspunktet begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

Det fremgår af stk. 6, at stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor adgang til et eksisterende net, der er tilsluttet en slutbrugers område, og som

er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, er sikret enten på objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser ved en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller ved regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Det fremgår af gravelovens § 9 k, stk. 1, at indehavere af brugsretten til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur skal imødekomme enhver rimelig anmodning fra udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur med henblik på etablering af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation i tilfælde, hvor duplikering er teknisk umuligt eller økonomisk ineffektivt. En anmodning skal indgives skriftligt og angive, hvilken bygningsintern fysisk infrastruktur der anmodes om adgang til.

Det fremgår af stk. 2, at en anmodning, der ikke er rimelig, kan afvises. Afvisning skal ske skriftligt og meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, snarest muligt og senest 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Det fremgår af stk. 3, at adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur, jf. stk. 1, gives på rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, herunder hvad angår en eventuel pris, og skal skriftligt meddeles den udbyder, der anmoder om adgang, senest 2 måneder efter modtagelsen af anmodningen.

Det fremgår af stk. 4, at adgang, jf. stk. 1, gives, efterhånden som anmodninger herom modtages. I tilfælde af modtagelse af flere anmodninger på samme dag, hvor der i den bygningsinterne fysiske infrastruktur er begrænset kapacitet, gives adgang efter lodtrækning.

Det fremgår af stk. 5, at stk. 1 finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor adgang til et eksisterende net, der er tilsluttet en slutbrugers område, og som er egnet til udbud af elektroniske kommunikationstjenester over offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation, er sikret enten på objektive, gennemsigtige, forholdsmæssige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser ved en afgørelse truffet i medfør af afsnit IV i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester eller ved regler fastsat i medfør af afsnit IV eller V i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Det fremgår af artikel 11, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at alle indehavere af retten til at bruge adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur skal imødekomme alle rimelige skriftlige anmodninger om adgang til adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur fra udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet på fair, rimelige og ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser, herunder pris, hvor det er relevant. Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningen.

Det foreslås i *§ 23,* at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodninger om adgang til et adgangspunkt eller til bygningsintern fysisk infrastruktur efter artikel 11, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er ny. Der er ikke i dag fastsat eksplicitte regler, der specifikt indeholder en hjemmel til at kunne fastsætte regler om administrative aspekter af sådanne anmodninger, men forordningen om gigabitinfrastruktur giver mulighed for at fastsætte sådanne regler. Derudover er der behov for at udpege den myndighed i Danmark, som kan udnytte denne mulighed.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodninger om adgang til et adgangspunkt eller til bygningsintern fysisk infrastruktur efter artikel 11, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det vil udelukkende være de administrative aspekter af de nævnte anmodninger, som Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte detaljerede krav til. Sådanne detaljerede krav vil eksempelvis kunne vedrøre formalitetskrav, herunder krav til formatet på en anmodning, krav vedrørende nødvendige oplysninger, der skal angives i en anmodning, krav til formatet for fremsendelse af en anmodning, herunder krav om brug af digitaliserede metoder m.v.

Til § 24

Det fremgår af gravelovens § 9 l, stk. 1, at hvor der ikke er højhastighedsforberedt bygningsintern fysisk infrastruktur, har udbydere af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation ret til efter aftale med en slutbruger at tilslutte sit net hos slutbrugeren, forudsat at indvirkningerne på tredjeparters private ejendom minimeres.

Det fremgår af stk. 2, at udbyderen ved udnyttelse af retten i stk. 1 skal indhente forudgående samtykke om adgang fra hver tredjepart, hvis private ejendom tilslutningen af slutbrugeren vil have indvirkning på.

Det fremgår af stk. 3, at udbyderen samtidig med fremsættelse af en anmodning om samtykke vedrørende adgang til en tredjeparts private ejendom, jf. stk. 2, skal fremsende en skriftlig redegørelse om grundlaget for fremsættelsen af anmodningen, den praktiske gennemførelse og adgangen til at få spørgsmålet prøvet ved domstolene.

Det fremgår af stk. 4, at kravet om en skriftlig redegørelse, jf. stk. 3, gælder i forhold til alle tredjeparter, hvis ejendom tilslutningen af slutbrugeren vil have indvirkning på.

Det fremgår af stk. 5, at de tredjeparter, som tilslutningen af slutbrugeren vil have indvirkning på, jf. stk. 1 og 2, har krav på erstatning.

Det fremgår af stk. 6, at i mangel af enighed mellem udbyderen af offentlige højhastighedsnet til elektronisk kommunikation og tredjeparten, til hvis ejendom der skal gives adgang, jf. stk. 1 og 2, om erstatningsspørgsmålet kan dette afgøres af en voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger en voldgiftsmand. Opnås der ikke enighed mellem voldgiftsmændene, træffes afgørelsen ved kendelse afsagt af en opmand udpeget af præsidenten for vedkommende landsret.

Det fremgår af stk. 7, at erstatningsfastsættelsen af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen kan indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende anvendelse.

Det fremgår af stk. 8, at ved taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet, jf. stk. 7, kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at den pågældende udbyder af offentlige højhastighedsnet til elektronisk

kommunikation skal stille et beløb som sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.

Det fremgår af artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at hvis der ikke er fiberklar bygningsintern fysisk infrastruktur tilgængelig, har alle udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet ret til efter aftale med ejeren og/eller abonnenten i overensstemmelse med national ret og at bruge den eksisterende bygningsinterne fysiske infrastruktur, i det omfang den er til rådighed og tilgængelig i henhold til artikel 11, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at terminere deres net på abonnentens lokaliteter, forudsat at tredjeparters private ejendom påvirkes mindst muligt.

Det foreslås i *stk. 1,* at udbydere af offentlig elektroniske kommunikationsnet skal i forbindelse med terminering af net i medfør af artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur mindst 1 måned inden arbejdets iværksættelse fremsende en skriftlig redegørelse om grundlaget for termineringen af nettet, den praktiske gennemførelse og adgangen til at få spørgsmålet prøvet ved domstolene til enhver tredjepart, hvis private ejendom tilslutningen af abonnenten vil have indvirkning på.

Den foreslåede bestemmelse viderefører gravelovens § 9 l, stk. 3 og 4.

I overensstemmelse med artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil det udelukkende være udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der har ret til at terminere deres net hos en abonnent, og dermed vil det udelukkende være udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der vil være omfattet af forpligtelsen til at fremsende en skriftlig redegørelse til enhver tredjepart, hvis private ejendom tilslutningen af abonnenten vil have indvirkning på.

Den skriftlige redegørelse vil skulle indeholde grundlaget for termineringen af nettet, f.eks. en angivelse af lovgrundlaget og en beskrivelse af, hvorfor det er nødvendigt, at arbejdet vil have indvirkning på tredjepartens private ejendom. Den skriftlige redegørelse vil endvidere skulle indeholde en beskrivelse af den praktiske gennemførelse af arbejdet, f.eks. hvordan arbejdet forventes udført og tidspunktet for og varigheden af arbejdet. Endelig vil den skriftlige redegørelse skulle indeholde en angivelse af adgangen til at få spørgsmålet prøvet ved domstolene. Det bemærkes, at både udbyderen og enhver tredjepart, hvis private ejendom tilslutningen af abonnenten vil have indvirkning på, vil have adgang til at få spørgsmålet prøvet ved domstolene.

Den skriftlige redegørelse skal fremsendes til enhver tredjepart, hvis private ejendom tilslutningen af abonnenten vil have indvirkning på mindst 1 måned inden arbejdets iværksættelse.

Den skriftlige redegørelse skal sikre, at en tredjepart kan danne sig et overblik over reglerne, de indvirkninger som kommer ved adgangen til tredjepartens ejendom, arbejdets omfang og varighed, og at tredjeparten er opmærksom på muligheden for at få prøvet ved domstolene. Fristen på 1 måned skal sikre, at en tredjepart har mulighed for at sætte sig ind i arbejdets omfang og indrette sig derpå. Bestemmelsen skal fortolkes som gældende over for alle påvirkede tredjeparter uanset tredjepartens juridiske status i øvrigt.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der fastsættes supplerende regler til artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som skal være med til at sikre, at tredjeparters private ejendom påvirkes mindst muligt, når en udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet terminerer deres net på en abonnents lokaliteter i henhold til forordningens artikel 11, stk. 4, i forordningen. Grundet den indgriben i privat ejendomsret, som artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, er udtryk for, vurderes den foreslåede bestemmelse nødvendig for at sikre, at artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur anvendes i forenelighed med ejendomsretten.

Der vil ikke være mulighed for at indbringe sager omfattet af artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur for et tvistbilæggelsesorgan, hvorfor eventuelle tvister herom vil skulle indbringes for domstolene.

Det foreslås i *stk. 2,* at enhver tredjepart, hvis ejendom tilslutningen af abonnenten i medfør af artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil have indvirkning på, har krav på erstatning.

Den foreslåede bestemmelse viderefører gravelovens § 9 l, stk. 5.

Grundet den indgriben i privat ejendomsret, som artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, er udtryk for, vurderes den foreslåede bestemmelse nødvendig for at sikre, at forordningens artikel 11, stk. 4, anvendes i forenelighed med ejendomsretten.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at såfremt en udbyder af elektroniske kommunikationsnet gør brug af retten i forordningens artikel 11, stk. 4, til efter aftale med ejeren og/eller abonnenten i overensstemmelse med forordningens artikel 11, stk. 4, at terminere sit net på abonnentens lokaliteter, så vil enhver tredjepart, hvis ejendom tilslutningen af abonnenten i medfør af forordningens artikel 11, stk. 4, vil have indvirkning på, have krav på erstatning.

Den foreslåede bestemmelse vil herudover indebære, at bevisbyrden for, at der ikke skal betales erstatning, påhviler den udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der terminerer sit net på en abonnents lokaliteter i henhold til forordningens artikel 11, stk. 4.

Det foreslås i *stk. 3,* at i mangel af enighed om erstatningsspørgsmålet mellem udbyderen af offentlige elektroniske kommunikationsnet og den tredjepart, til hvis ejendom der skal gives adgang, jf. artikel 11, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan sagen indbringes for domstolene.

Den foreslåede bestemmelse erstatter gravelovens § 9 l, stk. 6-8.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at såfremt en udbyder af elektroniske kommunikationsnet gør brug af retten i forordningens artikel 11, stk. 4, til efter aftale med ejeren og/eller abonnenten i overensstemmelse med forordningens artikel 11, stk. 4, at terminere sit net på abonnentens lokaliteter, og der mellem udbyderen af offentlige elektroniske kommunikationsnet og en tredjepart, til hvis ejendom der skal gives adgang, jf. forordningens artikel 11, stk. 4, ikke er enighed om erstatningsspørgsmålet, jf. det foreslåede stk. 2, vil sagen kunne indbringes for domstolene.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at den gældende mulighed for at lade uenigheder om erstatningsspørgsmålet afgøres af en voldgiftsret, afskaffes.

Der vil altid være adgang til at indbringe en sag for domstolene, men den foreslåede bestemmelse vil gøre det tydeligt, at uenigheder om erstatningsspørgsmålet i disse sager alene vil kunne afgøres ved at indbringe dem for domstolene og ikke via andre klageinstanser eller lignende.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at alle andre bestemmelser om brug af voldgiftsret fra den gældende mastelov og gravelov ligeledes

ophæves med lovforslaget. I dette tilfælde vil voldgiftsmuligheden dog ikke som i andre tilfælde blive erstattet af en mulighed for at klage til et tvistbilæggelsesorgan. Det skyldes, at der ikke i forordningen om gigabitinfrastruktur er en forpligtelse til at udpege et tvistbilæggelsesorgan for tvister vedrørende anvendelsen af forordningens artikel 11, stk. 4.

Til § 25

Det fremgår af gravelovens § 3, at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvilken dybde kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester skal nedgraves i.

Digitaliseringsstyrelsen har udmøntet denne bemyndigelse ved bekendtgørelse nr. 583 af 8. juli 1997 om nedlægningsdybder for telekabler og begrænsning af erstatning ved beskadigelse af telekabler.

Regler om nedgravning af kabler til brug for el følger af §§ 41 og 42 i bekendtgørelse nr. 1082 af 12. juli 2016 om sikkerhed for udførelse og drift af elektriske installationer.

Det foreslås i *§ 25,* at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvilken dybde kabler til brug for transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet skal nedgraves i.

Den foreslåede bestemmelse er en indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 3, idet der dog foretages en tydeliggørende afgrænsning vedrørende den type kabler, der er omfattet.

Ved »kabler til brug for transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet« i den foreslåede bestemmelse forstås de kabler, hvorigennem data- og kommunikationssignaler sendes, eksempelvis fiber-, koaksial- eller kobberkabler. Eksempelvis elkabler vil derimod ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

For at begrænse risikoen for, at der efterfølgende sker overgravning af nedgravede kabler til brug for transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet med deraf følgende afbrydelser i elektroniske kommunikationsnet og -tjenester samt erstatningskrav, jf. den foreslåede § 26, bemyndiges Digitaliseringsstyrelsen til at kunne fastsætte nærmere regler om, at kablerne skal nedgraves i en vis dybde.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen fortsat vil kunne fastsætte regler om, hvilken dybde kabler til brug for transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet skal nedgraves i.

Den foreslåede bestemmelse vil alene vedrøre kabler til brug for transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet frem for, som det er tilfældet i gravelovens § 3, kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester. Ændringen vil indebære, at hvor der med den tidligere ordlyd kan have hersket tvivl om, hvorvidt bestemmelsen også omfattede elkabler, der leverede elektricitet til udstyr, der anvendes i de elektroniske kommunikationsnet, ud over de signalbærende kabler, så vil det fremover være tydeligt, at bestemmelsen alene regulerer de signalbærende kabler. Der vil ikke være tale om en indholdsmæssig ændring, men om en tydeliggørende afgrænsning, da lex specialis-princippet indebærer, at retstilstanden også hidtil har været, at nedlægningsdybden for de signalbærende kabler var omfattet af regler fastsat i medfør af gravelovens § 3, mens elkabler har været omfattet af bekendtgørelse nr. 1082 af 12. juli 2016 om sikkerhed for udførelse og drift af elektriske installationer.

Det forventes, at de regler, der fremgår af bekendtgørelse nr. 583 af 8. juli 1997 om nedlægningsdybder for telekabler og begrænsning af erstatning ved beskadigelse af telekabler forventes at ville blive videreført i tilpasset form, men der skal udstedes en ny bekendtgørelse, som vil have hjemmel i den foreslåede § 25.

Til § 26

Det fremgår af gravelovens § 4, stk. 1, at beskadiges et af udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet ejet kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, erstatter skadevolder udbyderens udgifter til udbedring af skaden i overensstemmelse med dansk rets almindelige erstatningsregler.

Det fremgår af stk. 2, at hvis skadevolder er en privat arealejer, en forpagter af arealet eller ejeren eller forpagterens ansatte eller medhjælp, og sker skaden på den private arealejers eller det forpagtede areal, begrænses erstatningen efter stk. 1. Digitaliseringsstyrelsen fastsætter nærmere regler om, hvilket beløb der maksimalt kan ydes i erstatning.

Digitaliseringsstyrelsen har udmøntet bemyndigelsen i stk. 2 ved § 8 i bekendtgørelse nr. 583 af 8. juli 1997 om nedlægningsdybder for telekabler og begrænsning af erstatning ved beskadigelse af telekabler.

Det fremgår af stk. 3, at stk. 2 ikke gælder, hvor en beskadigelse af et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester må antages at være forvoldt med forsæt eller grov uagtsomhed.

Det fremgår af stk. 4, at hvis skadevolderen har en forsikring, der dækker skaden helt eller delvis, gælder den begrænsning af erstatningskravet, der er angivet i stk. 2, kun, for så vidt angår den del af kravet, som ikke dækkes af forsikringen.

Det foreslås i *stk. 1,* at beskadiges et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet, der er ejet af en operatør, erstatter skadevolder operatørens udgifter til udbedring af skaden i overensstemmelse med dansk rets almindelige erstatningsregler.

Den foreslåede bestemmelse er i det væsentlige en uændret indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 4, stk. 1, men til forskel fra gravelovens § 4, stk. 1, vedrører den foreslåede bestemmelse kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet, der er ejet af en operatør, frem for kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der er ejet af en udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet. Ændringen sigter på at ensrette terminologien med den øvrige terminologi i lovforslaget og på at omfatte kabler til brug for ikke-offentlige elektroniske kommunikationsnet af bestemmelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil til forskel fra den foreslåede § 25 have et bredere begreb end kabler til brug for transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet, idet bestemmelsen omfatter kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet.

Ved »kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet« forstås både kabler til transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet, jf. omtalen heraf i bemærkningerne til den foreslåede § 25, og andre former for kabler, der måtte etableres sammen med disse af en operatør, og som har relation til de samme elektroniske kommunikationsnet som det kabel til transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet, der måtte blive etableret samtidigt som led i den samme aftale. Det kan eksempelvis

være kabler til brug for strømforsyning til operatørens egne netelementer, der også benytter det pågældende kabel til transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet. Endvidere omfattes eventuelle rør, føringskanaler og lignende, som kablerne ligger i.

Bestemmelsen vil ikke omfatte kabler, der benyttes til elforsyning til andre formål, herunder kabler, der indgår i det offentlige elnet, selv om disse måtte blive etableret af en virksomhed, der tillige er operatør, når disse ikke samtidig har relation til et kabel til transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet.

Bestemmelsens bredere omfang skyldes, at mens den foreslåede § 25 vedrører nedlægningsdybder for de kabler, hvis nedlægningsdybde ikke allerede er reguleret i bekendtgørelse nr. 1082 af 12. juli 2016 om sikkerhed for udførelse og drift af elektriske installationer, sigter den foreslåede § 26 på at sikre klarhed over mellemværendet mellem en privat grundejer, der accepterer tilstedeværelsen af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet på sin grund, og ejeren af disse kabler. Det kan ikke med rimelighed forventes af grundejeren i den pågældende situation at forholde sig til, at den ansvarsmæssige situation for grundejeren kan være en anden, hvis ejeren af det pågældende kabel etablerer et kabel, der forsyner et netelement med strøm, sammen med det kabel til transmission af signaler i elektroniske kommunikationsnet, der etableres på grunden.

Den foreslåede bestemmelse fastslår, at udgangspunktet for erstatning ved beskadigelse af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet vil være dansk rets almindelige erstatningsregler.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke regulere erstatningsansvar i forhold til kabler til elforsyning m.v. eller andre kabler uden relation til elektroniske kommunikationsnet. Erstatningssager efter denne bestemmelse vil ikke kunne indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, men vil skulle behandles på privatretligt grundlag.

Det foreslås i *stk. 2,* at er skadevolder en privat arealejer, en forpagter af arealet eller ejeren eller forpagterens ansatte eller medhjælp, og sker skaden på den private arealejers eller det forpagtede areal, begrænses erstatningen, der er nævnt i stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er en uændret indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 4, stk. 2, 1. pkt.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er fortsat at begrænse det økonomiske omfang af det erstatningsansvar, som f.eks. landmænd efter dansk rets almindelige praksis for erstatningsansvar i øvrigt kan ifalde, hvis vedkommende ødelægger et nedgravet kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet, der er placeret på vedkommendes arealer.

Den foreslåede bestemmelse vil fortsat kun finde anvendelse for private arealejere, der udøver skade på nedlagte kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet samt for skader forvoldt af personer, der handler på arealejerens vegne og på dennes ansvar.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at der i en række situationer ville være et klart misforhold mellem den erstatning, som arealejeren får ved at give operatøren adgang til at nedgrave et kabel på sin jord, og den – til tider – meget høje erstatning, arealejeren risikerer at ifalde for at have ødelagt det pågældende kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, ved f.eks. at grave dette over.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at udgangspunktet i det foreslåede stk. 1 ved beskadigelse af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet fraviges i situationer, hvor skadevolder er en privat arealejer, en forpagter af arealet eller ejeren eller forpagterens ansatte eller medhjælp, og skaden sker på den private arealejers eller det forpagtede areal. I disse situationer vil der gælde et udgangspunkt om, at erstatningen begrænses.

Omfattet af bestemmelsen vil være kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet som omtalt i bemærkningerne til det foreslåede stk. 1, herunder eventuelle rør, føringskanaler eller lignende.

Det foreslås i *stk. 3,* at må en beskadigelse af et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet antages at være forvoldt med forsæt eller grov uagtsomhed, gælder stk. 2 ikke.

Den foreslåede bestemmelse er en uændret videreførelse af gravelovens § 4, stk. 3, og fastslår, at det foreslåede stk. 2 om begrænsning af erstatningen ikke gælder, hvis en beskadigelse af et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet må antages at være forvoldt med forsæt eller grov

uagtsomhed. Den foreslåede bestemmelse indebærer, at det foreslåede stk. 2 alene sigter på at begrænse erstatningsansvaret i situationer, hvor en privat arealejer, en forpagter af arealet eller ejeren eller forpagterens ansatte eller medhjælp har handlet i god tro eller med simpel uagtsomhed.

Den foreslåede bestemmelse vil modsætningsvist medføre, at erstatningen ikke vil være begrænset som følge af det foreslåede stk. 2, hvis en privat arealejer, en forpagter af arealet eller ejeren eller forpagterens ansatte eller medhjælp beskadiger et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet med forsæt eller med grov uagtsomhed.

Det foreslås i *stk. 4,* at har skadevolderen en forsikring, der dækker skaden helt eller delvist, gælder den begrænsning af erstatningskravet, der er angivet i stk. 2, kun for den del af kravet, som ikke dækkes af forsikringen.

Den foreslåede bestemmelse er en uændret indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 4, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at den foreslåede stk. 2 alene vil gælde for den del af erstatningen, som de omhandlede private arealejere m.v. selv vil skulle betale, og som ikke vil være dækket af deres forsikring.

Bestemmelsen foreslås, da hensigten med det foreslåede stk. 2 er at undgå, at der opstår et klart misforhold mellem den erstatning eller lignende betaling, som arealejeren får for at give operatøren adgang til at nedgrave et kabel på sin jord, og den – til tider – meget høje erstatning, arealejeren risikerer at ifalde for at have ødelagt det pågældende kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet, ved f.eks. at grave dette over. For den del af erstatningskravet, som forsikringen dækker, vil dette hensyn allerede være varetaget ved, at forsikringen dækker.

Det foreslås i *stk. 5,* at Digitaliseringsstyrelsen fastsætter nærmere regler om, hvilket beløb der i henhold til stk. 2 maksimalt kan ydes i erstatning.

Den foreslåede bestemmelse er en uændret indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 4, stk. 2, 2. pkt., dog med en mindre sproglig tilpasning som er en konsekvens af, at bestemmelsen er blevet flyttet til et selvstændigt stykke.

Den foreslåede bestemmelse vil bemyndige Digitaliseringsstyrelsen til at fastsætte nærmere regler om, hvilket beløb der i henhold til den foreslåede stk. 2 maksimalt kan ydes i erstatning i de tilfælde hvor skadevolder er en privat arealejer, en forpagter af arealet eller ejeren eller forpagterens ansatte eller medhjælp, og sker skaden på den private arealejers eller det forpagtede areal, og den erstatning, der er nævnt i stk. 1, begrænses i henhold til den foreslåede stk. 2.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at der i en række situationer ville være et klart misforhold mellem den erstatning eller lignende betaling, som arealejeren får for at give operatøren adgang til at nedgrave et kabel på sin jord, og den – til tider – meget høje erstatning, arealejeren risikerer at ifalde for at have ødelagt det pågældende kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet, ved f.eks. at grave dette over.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte regler om, hvilket beløb en privat arealejer, en forpagter af arealet eller ejeren eller forpagterens ansatte eller medhjælp, jf. det foreslåede stk. 2, maksimalt vil skulle yde i erstatning ved beskadigelse af et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet, der sker på den private arealejers eller det forpagtede areal.

De regler, der fremgår af § 8 i bekendtgørelse nr. 583 af 8. juli 1997 om nedlægningsdybder for telekabler og begrænsning af erstatning ved beskadigelse af telekabler forventes at ville blive videreført i tilpasset form, men de vil skulle udstedes med hjemmel i den foreslåede bestemmelse.

Til § 27

Det fremgår af gravelovens § 6, at kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der nedlægges i privat ejendom, og i offentlig ejendom, i det omfang disse er optaget i matriklen, med tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester skal tinglyses med tilhørende tinglysningsrids på de berørte ejendomme.

Kabler placeres ofte på en ejendom på vilkår om det såkaldte gæsteprincip. Gæsteprincippet er en betegnelse for det almindelige retsforhold mellem en ledningsejer og en grundejer, hvor ledningen, herunder et kabel, betragtes som ”gæst” på grundejerens ejendom. Gæsteprincippet bygger på den ordning, at den grundejer, der giver en ledningsejer tilladelse til at anbringe en

ledning på sin ejendom, bevarer retten til at ændre anvendelsen af ejendommen, selv om dette måtte indebære, at ledningen må flyttes eller beskyttes. Udgifterne til de ledningsarbejder, der er nødvendiggjort af den ændrede benyttelse af ejendommen, skal i så fald betales af ledningsejeren og ikke af grundejeren. Princippet gælder på ulovbestemt grundlag (det almindelige gæsteprincip) i forhold til ledninger, der er anbragt i baneareal og andre arealer end vejarealer (arealer i privat eller offentlig eje). For ledninger, der ligger i vejareal, gælder vejlovens og privatvejslovens gæsteprincip, som kommer til udtryk i henholdsvis vejlovens § 77, stk. 1, der gælder for offentlige veje, og privatvejslovens § 70, stk. 1, der gælder for private fællesveje. Højesteret udtalte i U 2009.2978 H (om udvidelsen af Motorring 3), at gæsteprincippet er betegnelsen for en udfyldende regel, der finder anvendelse i tilfælde, hvor der uden vederlag er givet tilladelse til at anbringe en ledning på en ejendom. I U 2015.2854 H (om Vintapperrampen) udtrykte Højesterets flertal det sådan, at gæsteprincippet bygger på den ordning, at arealejeren, der giver en ledningsejer tilladelse til at anbringe en ledning på arealet, og som forpligter sig til at beskytte ledningen, bevarer retten til at ændre anvendelsen af arealet, selv om dette måtte indebære, at ledningen må flyttes.

Selv om gæsteprincippet kan fraviges ved aftale, er det imidlertid også muligt eksplicit at aftale gæsteprincip og at tinglyse et kabel med tilhørende faciliteter således, at det fremgår, at kablet med tilhørende faciliteter ligger på gæsteprincip.

Det følger af § 2, stk. 1, nr. 5, i lov om Ledningsejerregistret, at ejere af ledninger nedgravet i jord og ejere af ledninger nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium eller kontinentalsoklen har pligt til at registrere sig efter § 5, hvis ledningen leverer adgang til privatejet digital infrastruktur til brugere. Det følger af § 2, stk. 4, at stk. 1 ikke omfatter en privatperson, der ejer en ledning.

Det fremgår af § 7, stk. 1, i lov om Ledningsejerregistret, at en graveaktør skal i Ledningsejerregistret forespørge om de nødvendige ledningsoplysninger, inden gravearbejdet påbegyndes, og af stk. 2 fremgår det, at en graveaktør, som graver på egen ejendom, ikke skal forespørge om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret, hvis 1) graveaktøren har kendskab til ledningernes placering på egen ejendom eller 2) graveaktøren ikke graver dybere end 40 cm under terræn.

Det fremgår af stk. 3, at hvis gravearbejdet foretages på en mark efter aftale med ejeren af marken, kan graveaktøren grave uden at forespørge om ledningsoplysninger, hvis 1) graveaktøren har kendskab til ledningernes placering eller 2) graveaktøren ikke graver dybere end 40 cm under terræn.

Det fremgår af bemærkningerne til § 7 i lov om Ledningsejerregistret, at der ved graveaktør forstås enhver, der udfører et gravearbejde.

Det følger af § 4, stk. 1, i lov om udstykning og anden registrering i matriklen m.v., at ved et umatrikuleret areal i lov om udstykning og anden registrering i matriklen m.v. forstås et areal, der ikke er optaget i matriklen eller er optaget i matriklen uden matrikelbetegnelse.

Det foreslås i *stk. 1,* at ejere af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet med tilhørende faciliteter, der nedlægges i eller etableres på privat eller offentlig ejendom, i det omfang disse ejendomme er optaget i matriklen, for egen regning skal sikre, at kablerne med tilhørende faciliteter tinglyses med tilhørende tinglysningsrids på de berørte ejendomme.

Det foreslåede bestemmelse viderefører i det væsentlige gravelovens § 6. Bestemmelsen foreslås dog ændret således, at der fremgår et entydigt pligtsubjekt, idet gravelovens § 6 fastslår, at de pågældende kabler skal tinglyses, mens den foreslåede bestemmelse vil fastslå, at pligtsubjektet er ejeren af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet med tilhørende faciliteter, der nedlægges i eller etableres på privat eller offentlig ejendom, i det omfang disse ejendomme er optaget i matriklen. Den foreslåede bestemmelse fastslår også som noget nyt, at det er ejeren af kablet, der skal betale for udgifter relateret til tinglysningen.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at ansvaret for at udarbejde de nødvendige dokumenter og foretage de nødvendige administrative sagsskridt samt at afholde omkostningerne hertil, herunder tinglysningsafgift, betales af ejeren af det pågældende kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet med tilhørende faciliteter.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet med tilhørende faciliteter og de aftalte vilkår for disses tilstedeværelse på ejendommen tinglyses, så der er klarhed over de vilkår, der gælder for sådanne kabler med tilhørende faciliteter, der er beliggende på ejendommen. Den foreslåede bestemmelse skal endvidere

sikre, at der er gennemsigtighed om eksisterende kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet med tilhørende faciliteter på ejendommen i forbindelse med køb og salg af ejendommen, og skal som et supplement til reglerne i lov om Ledningsejerregistret være med til at forebygge, at kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet nedgravet på privat ejendom beskadiges utilsigtet.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke forhindre, at kabler med tilhørende faciliteter placeres på vilkår om gæsteprincip, og vil også muliggøre tinglysning af andre vilkår end vilkår om gæsteprincip.

Den foreslåede bestemmelse vil også kunne medvirke til at friholde ejere af privat ejendom fra en pligt til at forespørge om ledningsoplysninger i Ledningsejerregistret i forbindelse med gravearbejder på egen ejendom ved at sikre, at ejerne har kendskab til placeringen af kabler med tilhørende faciliteter på egen ejendom, jf. § 7, stk. 1, nr. 1, i lov om Ledningsejerregistret. Det vil kunne være mere byrdefuldt at forespørge i ledningsejerregistret end at slå op i sin egen ejendoms tingbog. Den foreslåede bestemmelse vil derfor kunne friholde ejere af privat ejendom for visse byrder i forbindelse med gravearbejder på egen ejendom.

For offentlige ejendomme gælder, at den foreslåede bestemmelse alene vil omfatte ejendomme, der er optaget i matriklen, jf. lov om udstykning og anden registrering i matriklen m.v. Hvor en ejendom ikke er optaget i matriklen, vil der oftest være tale om offentlige arealer som veje, søterritorier, havneområder eller lignende.

Det foreslås i *stk. 2,* at ejere af de berørte ejendomme skal medvirke til tinglysningen, jf. stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er nyt og har til formål at sikre, at ejendommens ejer medvirker til tinglysningen, så pligtsubjektet i det foreslåede stk. 1 har mulighed for at opfylde sin forpligtelse.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at forhindre, at en ejer af en berørt ejendom glemmer eller undlader at reagere på eventuelle administrative og processuelle sagsskridt, som denne nødvendigvis skal reagere på i forbindelse med tinglysningen, så ejeren af et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet med tilhørende faciliteter afskæres fra at opfylde sin tinglysningspligt i det foreslåede stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil alene omfatte en pligt for en ejer af en berørt ejendom til at medvirke til tinglysningen, hvis denne tinglysning og vilkårene for et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet med tilhørende faciliteter afspejler de vilkår for kablets og tilhørende faciliteters tilstedeværelse på ejendommen, som ejeren af den berørte ejendom har aftalt med ejeren af kablet til brug for elektroniske kommunikationsnet med tilhørende faciliteter. Bestemmelsen vil ikke omfatte en pligt til at medvirke til en tinglysning, der afviger fra det aftalte, eller en tinglysning, der vedrører et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet med tilhørende faciliteter, som måtte være placeret på ejendommen uden accept fra ejeren af den berørte ejendom. Hvis tinglysningen ikke afspejler det aftalte, vil ejeren af ejendommen skulle anmode ejeren af kablet med tilhørende faciliteter om at berigtige forholdene og starte en ny tinglysningsprocedure for egen regning.

Ved tilhørende faciliteter forstås elementer omfattet af artikel 2, nr. 10, i teledirektivet, som har relation til det pågældende kabel, uanset, om der er tale om over- eller underjordiske elementer.

Den foreslåede bestemmelse omfatter alle de administrative og processuelle sagsskridt, som ejeren af kablet ikke egenhændigt kan foretage som følge af de til enhver tid gældende procedurer for tinglysning, og hvor ejeren af den berørte ejendoms medvirken er nødvendig.

Hvis en ejer af en berørt ejendom har undladt at medvirke til tinglysningen i medfør af den foreslående bestemmelse, vil ansvaret for, at oplysninger om et kabel til brug for elektroniske kommunikationsnet med tilhørende faciliteter ikke fremgår af ejendommens tingbog, påhvile ejeren af den berørte ejendom, hvorfor manglende overholdelse af tinglysningen i henhold til den foreslåede stk. 1 ikke kan lægges ejeren af kablet med tilhørende faciliteter til last. Dette kan eksempelvis være relevant i sager vedrørende manglende oplysninger om kabler placeret på ejendommen i forbindelse med salg af ejendommen, hvor der opstår tvister mellem den, der ejede ejendommen på tidspunktet for den forsøgte tinglysning, og senere ejere af ejendommen.

Til § 28

Der eksisterer ikke i gældende dansk ret lovbestemte sagsbehandlingsfrister for ansøgninger om de anlægstilladelser, som er omfattet af artikel 7 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det fremgår af artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at de kompetente myndigheder udsteder eller giver afslag på tilladelser, som ikke vedrører anlægsrettigheder, senest fire måneder efter datoen for modtagelsen af en fuldstændig ansøgning om tilladelse.

Det fremgår videre af forordningens artikel 7, stk. 5, 2. afsnit, at de kompetente myndigheder fastslår, om ansøgningen om tilladelse eller anlægsrettigheder er fuldstændig, senest 20 arbejdsdage efter modtagelsen af ansøgningen. De kompetente myndigheder skal opfordre ansøgeren til at fremlægge eventuelle manglende oplysninger inden for denne frist. De kompetente myndigheders konstatering af, at ansøgningen om tilladelse er fuldstændig, medfører ikke nogen suspension eller afbrydelse af den samlede periode på fire måneder til behandling af ansøgningen om tilladelse, som begynder på datoen for modtagelse af den fuldstændige ansøgning.

Det fremgår videre af forordningens artikel 7, stk. 5, 3. afsnit, at første og andet afsnit ikke berører andre specifikke frister eller forpligtelser, der fastsættes med henblik på den korrekte gennemførelse af proceduren for udstedelse af tilladelser, herunder klagesager, i overensstemmelse med EU-retten eller national ret, der overholder EU-retten, og berører ikke regler, som giver ansøgeren yderligere rettigheder eller har til formål at sikre den hurtigst mulige udstedelse af tilladelser.

Det fremgår videre af forordningens artikel 7, stk. 5, 4. afsnit, at medlemsstaterne fastsætter og offentliggør på forhånd via et centralt informationssted de grunde, på baggrund af hvilke den kompetente myndighed i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde på eget initiativ kan forlænge de frister, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit og i stk. 6.

Det fremgår videre af forordningens artikel 7, stk. 5, 5. afsnit, at en eventuel forlængelse skal være så kort som mulig og må ikke overstige fire måneder, medmindre det kræves for at overholde andre specifikke frister eller forpligtelser, der fastsættes med henblik på en korrekt gennemførelse af den gældende procedure for udstedelse af tilladelse, herunder klagesager, i overensstemmelse med EU-retten eller national ret, der overholder EU-retten.

Det fremgår dog af forordningens artikel 7, stk. 5, 6. afsnit, at der ikke må anmodes om en forlængelse for at indhente manglende oplysninger, som

den kompetente myndighed har undladt at anmode ansøgeren om i henhold til andet afsnit.

Det fremgår endelig af forordningens artikel 7, stk. 5, 7. afsnit, at afslag på en tilladelse eller en anlægsrettighed skal begrundes behørigt ud fra objektive, gennemsigtige, ikkeforskelsbehandlende og forholdsmæssige kriterier.

Det foreslås i *stk. 1,* at artikel 7, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder tilsvarende anvendelse i sager vedrørende ansøgning om andre tilladelser end de tilladelser, der er omhandlet i artikel 2, nr. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur, når ansøgningen vedrører tilladelser til etablering af master til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelse er ny. Ansøgninger om tilladelser, der ikke er omfattet af definitionen af tilladelse i artikel 2, nr. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur, til at etablere master til radiokommunikationsformål, er ikke i dag omfattet af reglerne i artikel 7, stk. 5, i forordningen i gigabitinfrastruktur eller af tilsvarende lovbestemte frister for at afgøre, om en ansøgning er fuldstændig, eller for at træffe afgørelse i sagen.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre en mere gennemskuelig og praktisk anvendelig retstilstand samt understøtte deling af master til radiokommunikationsformål på tværs af teknologier.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at ansøgninger om tilladelser til etablering af master til radiokommunikationsformål, jf. den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 1, vil blive omfattet af de regler, der fremgår i artikel 7, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, selvom ansøgningerne måtte vedrøre tilladelser, der ikke er omfattet af tilladelsesbegrebet i artikel 2, nr. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 1, for en nærmere gennemgang af begrebet ”master til radiokommunikationsformål”.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at master til radiokommunikationsformål, der ikke etableres til brug for VHC-net, også vil være omfattet af de regler, der fremgår i artikel 7, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, idet forordningens artikel 2, nr. 10, bl.a. specificerer, at en tilladelse skal vedrøre arbejder, der er nødvendige for etablering af elementer af VHC-net, for at være omfattet.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at alle ansøgninger om tilladelse til etablering af master til radiokommunikationsformål vil skulle behandles efter de samme procedureregler, uanset hvilke teknologier masten vil skulle anvendes til.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der undgås en situation, hvor ansøgninger om tilladelse til etablering af konstruktionsmæssigt identiske master skal behandles forskelligt afhængig af, om masten er etableret til brug for opsætning af elementer af VHC-net eller elementer af øvrige elektroniske kommunikationsnet. En forskellig behandling af ansøgninger om tilladelser til etablering af master til radiokommunikationsformål baseret på, om masten er etableret til brug for opsætning af elementer af VHC-net eller elementer af øvrige elektroniske kommunikationsnet, ville kunne skabe en uklar retstilstand, idet vurderingen af, om det antennesystem, der er placeret i masten, udgør et element af et VHC-net som omfattet af teledirektivets artikel 2, nr. 2, kan være vanskelig.

Desuden ville en sådan forskellig behandling af ansøgninger om tilladelse til etablering af master til radiokommunikationsformål kunne indebære, at de regler, som gælder for en ansøgning om tilladelse til etablering af en mast til radiokommunikationsformål, ændrer sig undervejs i processen. I fravær af den foreslåede bestemmelse i stk. 1 vil dette kunne ske, hvis der i løbet af sagsbehandlingen af en ansøgning om tilladelse til etablering af en mast til radiokommunikationsformål, der oprindeligt alene skulle etableres med henblik på eksempelvis radio- eller tv-formål, indkommer anmodninger fra en operatør om at opsætte elementer af VHC-net, f.eks. antennesystemer, i masten, og hvis ansøger imødekommer denne anmodning på frivillig basis eller på baggrund af forpligtelser hertil i medfør af artikel 3 eller artikel 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur. I fravær af den foreslåede bestemmelse i stk. 1 ville ansøgningen om tilladelse til etablering af den pågældende mast til radiokommunikationsformål i en sådan situation blive omfattet af artikel 7, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur fra det tidspunkt, hvor ansøgeren imødekommer en anmodning fra en operatør om opsætning af elementer af VHC-net, selv om der ikke på ansøgningstidspunktet var planer om at bruge masten til etablering af elementer af VHC-net.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at ansøgninger om tilladelse til etablering af master til radiokommunikationsformål er underlagt de samme pro-

cedureregler uafhængigt af, om masten skal benyttes til etablering af elementer af VHC-net eller elementer af øvrige elektroniske kommunikationsnet, og forhindrer, at proceduren for sagsbehandlingen kan skifte i tilfælde af, at der undervejs i sagsbehandlingen indkommer anmodninger om adgang til den ansøgte mast fra operatører af VHC-net.

Det foreslås i *stk. 2,* at Digitaliseringsstyrelsen fastsætter nærmere regler om de grunde, som i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde i henhold til artikel 7, stk. 5, 4. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur kan medføre en forlængelse af de frister, der gælder i henhold til artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, og artikel 7, stk. 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur, samt i medfør af stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er ny og vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte regler om de grunde, som i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde i henhold til artikel 7, stk. 5, 4. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur kan medføre en forlængelse af de nævnte frister i tre typer af sager. Det drejer sig for det første om sager om ansøgninger om tilladelser omfattet af artikel 2, nr. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur, det vil sige ansøgninger om tilladelser til etablering af elementer VHC-net, jf. henvisningen til artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Det drejer sig for det andet om sager om anlægsrettigheder omfattet af artikel 2, nr. 12, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som tildeles en operatør med henblik på at etablere VHC-net og tilhørende faciliteter, jf. henvisningen til artikel 7, stk. 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur. For det tredje drejer det sig om sager om etablering af master til radiokommunikationsformål, hvor tilladelsen ikke er omfattet af tilladelsesbegrebet i artikel 2, nr. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, eksempelvis hvor masten ikke på ansøgningstidspunktet er tiltænkt til opsætning af elementer af VHC-net, jf. henvisningen til den foreslåede § 28, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Henvisningen til, at en forlængelse skal ske i forhold til de frister, der gælder i henhold til artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, og artikel 7, stk. 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur skal forstås i det lys, at udgangspunkterne for disse frister ikke altid gælder, idet artikel 7, stk. 5, 3. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, indeholder visse forbehold for, hvornår fristerne gælder. Den frist, der gælder i henhold til artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, kan derfor under visse forudsætninger være længere eller kortere end 4 måneder. Det følger tilsvarende af artikel 7, stk. 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at der

i sager om anlægsrettigheder gælder den frist, der er fastsat i national ret, hvis denne er kortere end 4 måneder.

De grunde, som Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte regler om i medfør af den foreslåede bestemmelse, vil alene kunne vedrøre situationer, der ikke allerede er dækket af forordningens artikel 7, stk. 5, 3. afsnit, eller af forbeholdet for kortere nationale frister i forordningens artikel 7, stk. 6, ligesom de desuden vil skulle afgrænses til ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde. Det vil således ikke være foreneligt med forordningen eksempelvis at undtage bestemte typer tilladelser i deres helhed eller at fastsætte grunde, der i praksis vil gøre sig gældende i størstedelen af en given type tilladelsessager. Der vil skulle være tale om konkrete situationer, der kan opstå i et mindretal af sager, hvor konkrete omstændigheder ekstraordinært kan medføre, at fristen ikke kan overholdes. Det vil kunne være ekstraordinære situationer, som enten kan opstå i alle typer tilladelsessager eller kun i sager om bestemte typer tilladelser.

Baggrunden for alene at bemyndige Digitaliseringsstyrelsen er, at der vil skulle være regler om grunde for fristforlængelse for tilladelser, der er reguleret i lovgivning på en lang række ministerområder. Ved at placere ansvaret ét sted undgås et fragmenteret regelsæt med forskellige muligheder for fristforlængelse på hvert enkelt ministerområde, der følger af forskellige retskilder. Derved øges gennemskueligheden og retssikkerheden.

Det foreslås i *stk. 3,* at fastsættelse af regler i medfør af stk. 2 skal ske efter forhandling med by-, land- og kirkeministeren, transportministeren, social- og boligministeren, ministeren for grøn trepart, miljø- og ligestillingsministeren og kulturministeren.

Den foreslåede bestemmelse er ny og fastslår, at fastsættelse af de regler om grunde, som i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde i henhold til artikel 7, stk. 5, 4. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur kan medføre en forlængelse af de frister, der gælder i henhold til artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, og artikel 7, stk. 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur, samt i medfør af den foreslåede § 28, stk. 1, som Digitaliseringsstyrelsen er bemyndiget til at fastsætte i henhold til den foreslåede § 28, stk. 2, skal ske efter forhandling med by-, land- og kirkeministeren, transportministeren, social- og boligministeren, ministeren for grøn trepart, miljø- og ligestillingsministeren og kulturministeren.

Baggrunden herfor er, at disse ministre er ansvarlige for reglerne om de tilladelser, som er omfattet af artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Det gælder eksempelvis tilladelser efter planloven (landzonetilladelse), vejlovgivningen (gravetilladelse), byggeloven og bygningsreglementet (byggetilladelse) samt forskellige tilladelser og dispensationer i overensstemmelse med lovgivning på ministeren for grøn treparts, miljø- og ligestillingsministerens og kulturministerens område.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at relevante hensyn på disse ministerområder og praksiskendskab til de forskellige tilladelsestypers sagsgange og procedurer indgår i overvejelserne, når Digitaliseringsstyrelsen fastsætter et samlet sæt grunde for, hvornår man i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde kan forlænge en frist. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede § 28, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at fastsættelsen af de regler, Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte i medfør af det foreslåede stk. 2, vil skulle ske efter forhandling med en række ministre. Det drejer sig om by-, land- og kirkeministeren, transportministeren, social- og boligministeren, ministeren for grøn trepart, miljø- og ligestillingsministeren og kulturministeren.

Til § 29

Det fremgår af mastelovens § 8, stk. 1, at landzone- eller bygningsmyndigheden, jf. mastelovens § 3, stk. 1, i forbindelse med ansøgning om tilladelse til opførelse af nye master til radiokommunikationsformål eller til ud- eller ombygning af eksisterende master til radiokommunikationsformål kan fastsætte vilkår om den samlede dimensionering af masten med henblik på at gøre efterfølgende fælles udnyttelse mulig.

Det fremgår af stk. 2, at vilkår efter stk. 1 forudsætter, at der foreligger oplysninger fra Digitaliseringsstyrelsen om, at andre indehavere af tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser har planer om opsætning af master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål i det pågældende geografiske område, jf. § 16.

Det fremgår af stk. 3, at vilkår efter stk. 1 alene kan fastsættes, hvor der ikke foreligger tekniske hindringer for efterfølgende fælles udnyttelse, og at mastelovens § 2, stk. 4, nr. 1-3, finder tilsvarende anvendelse.

Det fremgår af stk. 4, at fastsættelse af vilkår efter stk. 1-3 kan ske over for ejere af master til radiokommunikationsformål.

Det fremgår af mastelovens § 21, stk. 1, nr. 2, at landzone- eller bygningsmyndigheden, jf. § 3, stk. 1, kan pålægge en eller flere af parterne i en sag om fælles udnyttelse og opsætning af antennesystemer tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge overholdelse af vilkår udstedt i medfør af § 8, stk. 1. Der er udpantningsret for beløbene, jf. stk. 2.

Det foreslås i *stk. 1,* at landzone- eller bygningsmyndigheden i forbindelse med ansøgning om tilladelse til opførelse af nye master til radiokommunikationsformål eller til ud- eller ombygning af eksisterende master til radiokommunikationsformål kan fastsætte vilkår om den samlede dimensionering af masten med henblik på at muliggøre efterfølgende adgang i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og § 4.

Ved »den samlede dimensionering af masten« i den foreslåede bestemmelse forstås, hvorvidt masten har en tilstrækkelig højde, bæreevne og andre konstruktionsmæssige egenskaber til, at andre operatører og parter, der anvender frekvenser på baggrund af en tilladelse fra Digitaliseringsstyrelsen eller på et tilladelsesfrit grundlag, vil kunne få en meningsfuld adgang til masten i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede § 4. Dette skal ses i lyset af, at den højde, hvori en antenne placeres, har betydning for muligheden for udbredelse af signalet og for samspillet med det net, som antennen indgår i. Derfor vil en ledig position i en mast i en for lav højde ikke nødvendigvis sikre, at der kan gives en meningsfuld adgang til masten i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede § 4.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en i det væsentlige uændret indholdsmæssig videreførelse af mastelovens § 8, stk. 1.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er, at der i ansøgningssager efter lovens ikrafttræden, jf. den foreslåede § 54, stk. 1, i videst mulige omfang tages højde for andre operatørers, jf. artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, og frekvensanvenderes, jf. den foreslåede § 4, stk. 4, planer om at opsætte yderligere antennesystemer i det pågældende geografiske område.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der ikke længere henvises til landzone- og bygningsmyndighedens mulighed for at udstede påbud om at give adgang til master, jf. den gældende mastelovs § 3, stk. 1, da denne mulighed vil bortfalde med lovforslaget, jf. bemærkningerne til de foreslåede § 33 og § 54, stk. 2, nr. 1. Herudover vil den foreslåede bestemmelse medføre, at landzone- og bygningsmyndigheden ikke længere vil kunne fastsætte vilkår med henblik på at gøre efterfølgende fælles udnyttelse mulig, men derimod med henblik på at muliggøre efterfølgende adgang i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede § 4. Vilkår i medfør af den foreslåede bestemmelse vil i det væsentlige fortsat sigte på de samme formål som hidtil, navnlig at sikre, at en mast til radiokommunikationsformål, som der ansøges om tilladelse til at opføre eller ud- eller ombygge, kan benyttes af flere end blot ansøgeren selv eller den bruger af masten, som ansøgeren etablerer masten for. Den foreslåede bestemmelse vil fremover henvise reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede § 4, der sikrer andre end ejeren af en mast adgang til eksisterende master til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelse vil kunne reducere behovet for flere master i det pågældende geografiske område, hvilket kan understøtte hensyn til landskabet, naboer m.v.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke i sig selv indebære, at landzone- eller bygningsmyndigheden er forpligtet til at benytte muligheden for at fastsætte den type vilkår, som bestemmelsen giver mulighed for, idet der alene er tale om en hjemmel til at gøre dette, hvis landzone- eller bygningsmyndigheden finder det relevant. Hensyn i den lovgivning, som landzone- eller bygningsmyndigheden skal behandle ansøgningen efter, kan efter omstændighederne tale for, at landzone- eller bygningsmyndigheden benytter muligheden for at fastsætte sådanne vilkår for at reducere behovet for flere master i det pågældende geografiske område, hvilket det dog er landzone- eller bygningsmyndighedens ansvar at vurdere.

Hvad angår nye master, vil fastsættelse af vilkår kunne ske, uden der er indhentet bindende tilsagn fra de operatører eller indehavere af tilladelse til anvendelse af radiofrekvenser, hvis planer om etablering af master eller antenner i det pågældende geografiske område er omfattet af de foreslåede § 29, stk. 2, nr. 1 og 2.

Det vil ikke være et krav i medfør af den foreslåede bestemmelse, at der skal indhentes bindende tilsagn. Konsekvensen vil være, at masteejeren derfor selv vil skulle afholde de ekstra omkostninger, der er forbundet med, at masten skal bygges større, end hvad masteejeren umiddelbart selv har behov for. Dette er i overensstemmelse med den gældende retstilstand og med den aktuelle praksis i branchen.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke indebære indskrænkninger i landzone- og bygningsmyndighedernes adgang og forpligtelse til, inden for rammerne af bl.a. planlovgivningen, naturbeskyttelseslovgivningen og øvrig relevant beskyttelseslovgivning, ud fra landskabelige hensyn, at indgå i en dialog med ansøger om den mest optimale løsning, herunder i situationer, hvor dette er relevant, at sigte mod opstilling af flere mindre master i stedet for fælles udnyttelse af en eller flere større master. Landzone- og bygningsmyndighederne vil også fortsat have adgang til at meddele afslag på ansøgninger om tilladelse til etablering af nye master til radiokommunikationsformål eller til ud- eller ombygning af eksisterende master, i det omfang disse ikke kan imødekommes inden for planlovgivningens, naturbeskyttelseslovgivningens og øvrige beskyttelseslovgivnings rammer.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke være udtryk for koordinering af anlægsarbejder som reguleret i artikel 5 i forordningen om gigabitinfrastruktur, men vil alene give landzone- eller bygningsmyndigheden mulighed for at pålægge ejeren af masten at etablere en mast, der har kapacitet til det forventede fremtidige behov i det pågældende geografiske område.

Anlægsarbejdet i forbindelse med etablering af nye master til radiokommunikationsformål eller ud- eller ombygning af eksisterende master vil dog kunne være omfattet af artikel 5, stk. 2, i forordningen i gigabitinfrastruktur. Hvis en operatør selv aktivt deltager i anlægsarbejdet, vil den pågældende operatør i tilfælde af helt eller delvist offentligt finansierede anlægsarbejder på master kunne anmode den netoperatør eller det offentlige organ, der foretager de pågældende anlægsarbejder, om koordinering i henhold til forordningens artikel 5, stk. 2, hvorved der vil være tale om en anmodning fra operatøren til den pågældende netoperatør eller det pågældende offentlige organ uden landzone- eller bygningsmyndighedens mellemkomst.

Landzone- og bygningsmyndigheden vil ikke være forpligtet til at benytte den mulighed, der er beskrevet oven for. Hvis der ikke stilles vilkår efter

bestemmelsen i en situation, hvor der er kendt behov for yderligere mastekapacitet, kan udeladelse af at stille vilkår om dimensionering dog medføre, at der efterfølgende ansøges om etablering af yderligere master i det samme område, som myndigheden vil skulle forholde sig til.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 1,* at vilkår efter stk. 1 kan fastsættes, hvis der foreligger oplysninger fra Digitaliseringsstyrelsen om forventet opsætning af master til radiokommunikationsformål eller antennesystemer i det pågældende geografiske område.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en i det væsentlige uændret indholdsmæssig videreførelse af mastelovens § 8, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil være en af to mulige grunde for landzone- og bygningsmyndighedens til at kunne fastsætte vilkår efter den foreslåede § 29, stk. 1. Hvis der foreligger oplysninger fra Digitaliseringsstyrelsen om, at andre end ansøgeren selv eller den bruger af masten, til brug for hvem ansøger etablerer masten, planlægger etablering af master til radiokommunikationsformål eller antennesystemer i det pågældende geografiske område, vil landzone- og bygningsmyndigheden kunne fastsætte vilkår efter stk. 1.

Ved »oplysninger fra Digitaliseringsstyrelsen« i den foreslåede bestemmelse forstås de oplysninger om radiodækningsplaner, som Digitaliseringsstyrelsen har modtaget i medfør af den foreslåede § 12, stk. 2, eller som styrelsen på anden vis har kendskab til.

Oplysninger om radiodækningsplaner forventes at være offentligt tilgængelige som følge af regler, der vil blive fastsat i medfør af den foreslåede § 12, stk. 3, jf. bemærkningerne hertil. Den foreslåede § 29, stk. 2, nr. 1, vil i så fald indebære, at der i forbindelse med fastsættelsen af vilkår om masters dimensionering, dvs. hvilken størrelse masten skal have, forudgående vil skulle indhentes oplysninger fra den af Digitaliseringsstyrelsen etablerede offentlige oversigt over disse radiodækningsplaner.

Hvis oplysningerne ikke måtte være offentligt tilgængelige, vil det kunne følge af regler fastsat i medfør af den foreslåede § 12, stk. 3, hvordan oplysningerne alternativt kan tilgås. Landzone- og bygningsmyndigheden vil også kunne rette henvendelse til Digitaliseringsstyrelsen med henblik på at få udleveret de oplysninger, som Digitaliseringsstyrelsen er i besiddelse af i

medfør af den foreslåede § 12, stk. 2. Digitaliseringsstyrelsen vil i så fald skulle udlevere disse oplysninger til landzone- og bygningsmyndigheden uanset de regler, der måtte være fastsat i medfør af den foreslåede § 12, stk. 3, medmindre oplysningerne er undtaget fra offentliggørelse på baggrund af en indstilling fra justitsministeren, ministeren for samfundssikkerhed og beredskab eller forsvarsministeren, jf. den foreslåede § 12, stk. 6.

Da landzone- eller bygningsmyndigheden ikke vil være forpligtet til at fastsætte vilkår i medfør af den foreslåede § 29, stk. 1, vil landzone- eller bygningsmyndigheden heller ikke være forpligtet til at indhente de oplysninger, der fremgår af den foreslåede § 29, stk. 2, nr. 1. Der vil dog kunne være hensyn i den lovgivning eller sagspraksis, hvorefter myndigheden skal behandle ansøgningen, der taler for eller påkræver, at myndigheden indhenter disse oplysninger. Det vil dog være landzone- eller bygningsmyndighedens ansvar at vurdere dette.

Den foreslåede § 29, stk. 1, vil være med til at sikre, at dimensioneringen af masten bygger på et realistisk grundlag og derved ikke pålægger masteejeren flere omkostninger ved bygning af masten end højst nødvendigt.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 2,* at vilkår efter stk. 1 kan fastsættes, hvis landzone- eller bygningsmyndigheden inden for den frist, der følger af artikel 7, stk. 5, 2. og 3. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, modtager oplysninger fra ansøger, en operatør eller en part omfattet af § 4, stk. 4, om, at en operatør eller en part omfattet af § 4, stk. 4, ønsker adgang til masten.

Den foreslåede bestemmelse udgør den anden mulige grund for landzone- eller bygningsmyndigheden til at kunne fastsætte vilkår efter den foreslåede § 29, stk. 1. Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at landzone- eller bygningsmyndigheden vil kunne fastsætte vilkår efter den foreslåede stk. 1, hvis myndigheden modtager oplysninger om operatørers, jf. artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, og frekvensanvenderes, jf. den foreslåede § 4, stk. 4, planer om at opsætte yderligere antennesystemer i det pågældende geografiske område, uanset om disse oplysninger modtages fra ansøger, fra en operatør eller en part omfattet af den foreslåede § 4, stk. 4.

Henvisningen til artikel 7, stk. 5, 2. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur skal ses i lyset af, at landzone- eller bygningsmyndigheden som

følge af denne bestemmelse senest 20 arbejdsdage efter modtagelsen af ansøgningen om tilladelse til etablering af en mast til radiokommunikationsformål skal fastslå, om ansøgningen er fuldstændig.

Med den foreslåede bestemmelse vil landzone- eller bygningsmyndigheder fremover kunne fastsætte vilkår som nævnt i den foreslåede § 29, stk. 1, ikke alene i de tilfælde, der er beskrevet i den foreslåede § 29, stk. 2, nr. 1, som er en indholdsmæssig videreførelse af masteloven, men som noget nyt også i situationer, hvor enten ansøger selv, en operatør eller en part omfattet af den foreslåede § 4, stk. 4, oplyser landzone- eller bygningsmyndigheden om, at den pågældende operatør eller part omfattet af den foreslåede § 4, stk. 4, ønsker adgang til den planlagte mast. Der er ikke krav om, at der skal være tale om et bindende tilsagn, jf. også bemærkningerne til den foreslåede § 29, stk. 1.

For at sikre forenelighed med kravene til tidsrammen for ansøgningens sagsbehandling i artikel 7, stk. 5, i forordningen med gigabitinfrastruktur, vil landzone- eller bygningsmyndigheden dog alene kunne fastsætte vilkår som nævnt i den foreslåede § 29, stk. 1, hvis oplysningerne modtages inden for fristen på 20 arbejdsdage efter modtagelse af ansøgningen, jf. forordningens artikel 7, stk. 5, 2. afsnit, eller den frist, der måtte gælde som følge af artikel 7, stk. 5, 2. afsnit, sammenholdt med forordningens artikel 7, stk. 5, 3. afsnit. Oplysninger om, at en operatør eller en part omfattet af den foreslåede § 4, stk. 4, ønsker adgang til masten, vil, hvor disse ønsker medfører behov for en anden dimensionering end oprindeligt planlagt af ansøger, kunne medføre, at der skal ansøges om en mast med andre egenskaber, eksempelvis en anden højde. Oplysningerne vil dermed kunne have betydning for, hvorvidt ansøgningen er fuldt oplyst. Henvisningen til den frist, der fremgår af artikel 7, stk. 5, 2. og 3. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil sikre, at oplysninger om tredjeparters ønske om adgang til masten, der indkommer sent i processen, ikke forsinker sagsbehandlingen eller medfører, at en ansøgning, der var konstateret fuldstændig én gang, bliver ufuldstændig igen.

Den foreslåede bestemmelse vil dog ikke være til hinder for, at ansøger frivilligt vælger at ændre sin ansøgning på et senere tidspunkt i processen for at tilgodese tredjeparters anmodninger om adgang til masten, der måtte nødvendiggøre en anden dimensionering af masten end oprindeligt ansøgt. Ansøger vil ikke være forpligtet hertil, men vil dog efterfølgende kunne være forpligtet til at give adgang til den færdigetablerede mast i henhold til artikel

3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller den foreslåede § 4. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 4.

Da landzone- eller bygningsmyndigheden ikke vil være forpligtet til at fastsætte vilkår i henhold til den foreslåede § 29, stk. 1, vil landzone- eller bygningsmyndigheden heller ikke som følge af den foreslåede § 29, stk. 2, nr. 2, være forpligtet til selv at indhente de deri nævnte oplysninger. Dette skyldes også, at den foreslåede bestemmelse sigter på, at landzone- eller bygningsmyndigheden vil kunne fastsætte vilkår efter den foreslåede § 29, stk. 1, på baggrund af oplysninger, som en ansøger, operatør eller frekvensbruger indsender til landzone- eller bygningsmyndigheden, og ikke på, at landzone- eller bygningsmyndigheden selv aktivt opsøger disse parter. Der kan dog være hensyn i den lovgivning eller sagspraksis, hvorefter myndigheden skal behandle ansøgningen, der taler for eller påkræver, at myndigheden selv indhenter disse oplysninger fra visse relevante parter omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det vil dog være landzone- eller bygningsmyndighedens ansvar at vurdere dette.

Hensigten med at fastsætte nærmere forudsætninger for, hvornår landzone- eller bygningsmyndigheden kan fastsætte vilkår i medfør af den foreslåede § 29, stk. 1, er at sikre, at dimensioneringen af masten bygger på et realistisk grundlag og derved ikke pålægger masteejeren flere omkostninger ved bygning af masten end højst nødvendigt.

Det foreslås i *stk. 3,* at vilkår efter stk. 1 alene kan fastsættes, hvor der ikke foreligger hindringer for adgang til masten, der vil kunne begrunde afslag på adgang i medfør af artikel 3, stk. 5, litra e, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i medfør af § 10, stk. 1, nr. 2.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en justeret indholdsmæssig videreførelse af mastelovens § 8, stk. 3. Både den gældende og den foreslåede bestemmelse indeholder således en regel om, at tekniske hindringer for andres adgang til masten kan betyde, at landzone- eller bygningsmyndigheden ikke kan fastsætte vilkår om den samlede dimensionering af masten med henblik på tredjeparters brug af masten som nævnt i den foreslåede § 29, stk. 1. Med den foreslåede bestemmelse henvises blot til de nye regler, der fremover vil definere, hvilke tekniske hindringer der kan begrunde afslag på anmodninger om adgang til master.

Artikel 3, stk. 5, litra e, i forordningen om gigabitinfrastruktur giver mulighed for, at netoperatører og offentlige organer kan nægte adgang til specifik fysisk infrastruktur, hvis der er en behørigt begrundet risiko for, at de planlagte elektroniske kommunikationstjenester i væsentlig grad forstyrrer leveringen af andre tjenester via den samme fysiske infrastruktur. Det fremgår af præambelbetragtning 22 i forordningen om gigabitinfrastruktur, at fællesudnyttelse af infrastruktur under særlige omstændigheder kan udgøre en risiko for leveringen af de tjenester, der primært leveres via den samme infrastruktur. Dette bør normalt ikke være tilfældet, når de parter, der skal fællesudnytte masten, hver især har tilladelse i henhold til lov om radiofrekvenser til brug af forskellige frekvensbånd, og når det anvendte udstyr overholder de væsentlige krav i udstyrslovgivningen, men kan være tilfældet i helt særlige situationer samt i tilfælde, hvor der anvendes tilladelsesfri frekvensbånd. Baggrunden for, at vilkår i henhold til den foreslåede § 29, stk. 1, ikke vil kunne fastsættes i sådanne tilfælde, er, at sådanne forstyrrelser ikke nødvendigvis i alle tilfælde vil kunne undgås gennem dimensionering og indretning af masten. Den foreslåede bestemmelse vil dog skulle forstås således, at vilkår om dimensionering i henhold til den foreslåede § 29, stk. 1, vil kunne fastsættes, såfremt dimensioneringen af masten kan ske på en måde, hvorved potentielle forstyrrelser af de tjenester, som mastens ejer bygger masten med henblik på at levere, kan undgås.

Henvisningen til den foreslåede § 10, stk. 1, nr. 2, vil indebære, at vilkår efter den foreslåede § 29, stk. 1, ikke vil kunne fastsættes, hvor der gælder særlige sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning for adgang til den pågældende mast til radiokommunikationsformål, som gør det umuligt at give adgang. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 10, stk. 1, nr. 2.

Det foreslås i *stk. 4,* at fastsættelse af vilkår efter stk. 1-3 kan ske over for ejere af master til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at en landzone- eller bygningsmyndigheds fastsættelse af vilkår om den samlede dimensionering af master til radiokommunikationsformål i henhold til de foreslåede bestemmelser i stk. 1-3 udelukkende vil kunne ske over for ejere af master til radiokommunikationsformål og ikke øvrige rettighedsindehavere.

Den foreslåede bestemmelse vil derfor medføre, at sådanne vilkår ikke vil kunne fastsættes over for andre, herunder andre involverede parter som for

eksempel en operatør, der anmoder om adgang til at opsætte antennesystemer i den pågældende mast, eller en virksomhed, der alene forestår ansøgningsprocessen og entreprisen på vegne af den, der i sidste ende vil eje den færdigetablerede mast, idet ejeren af masten, dog som følge af vilkåret, vil skulle instruere sådanne underleverandører i at overholde vilkåret.

Den foreslåede bestemmelse skal ses i lyset af, at det er ejeren af masten, der skal finansiere dimensioneringen af masten, ligesom det er denne, der vil have mulighed for at genindtjene omkostningerne ved den øgede dimensionering gennem lejeindtægter fra udlejning af den ekstra kapacitet, som dimensioneringen giver.

Det foreslås i *stk. 5,* at landzone- eller bygningsmyndigheden i sager omfattet af stk. 1 kan give en part påbud om inden en fastsat frist at efterkomme det fastsatte vilkår, jf. stk. 1, og kan pålægge en part tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge overholdelse af de vilkår, der er nævnt i stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er en justeret videreførelse af mastelovens § 21, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, idet det som noget nyt fremgår, at landzone- eller bygningsmyndigheden kan give en part påbud om inden en fastsat frist at efterkomme det vilkår, der er fastsat efter stk. 1, og at landzone- eller bygningsmyndigheden kan pålægge en part tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge overholdelse af påbuddet. Den gældende bestemmelse har efter Digitaliseringsministeriets oplysninger ikke været nødvendig at anvende, men bestemmelsen foreslås dog videreført, så vilkår fastsat i medfør af den foreslåede § 29, stk. 1, fortsat vil kunne gennemtvinges.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at hvis en ejer af en mast til radiokommunikationsformål ikke efterkommer vilkår om den samlede dimensionering af masten fastsat i henhold til den foreslåede § 29, stk. 1, vil landzone- eller bygningsmyndigheden kunne give ejeren af den pågældende mast et påbud om inden en fastsat frist at efterkomme det fastsatte vilkår, og vil kunne pålægge tvangsbøder med henblik på at efterkomme overholdelse af påbuddet.

Der henvises til pkt. 2.11.4.2.4 i de almindelige bemærkninger for en nærmere gennemgang af forudsætninger og proces for tvangsbøderne.

Muligheden for at kunne pålægge en ejer af master til radiokommunikationsformål tvangsbøder vil sikre, at der kan skrides ind, indtil vilkår om den

samlede dimensionering af en mast til radiokommunikationsformål, der fastsættes i henhold til den foreslåede § 29, stk. 1, efterkommes af ejeren af den pågældende mast.

Til § 30

Det fremgår af mastelovens § 18, stk. 1, at bestrides det, at opsætning af antennesystemer radioteknisk er mulig, skal landzone- eller bygningsmyndigheden, jf. mastelovens § 3, stk. 1, indhente en radioteknisk udtalelse fra Digitaliseringsstyrelsen. Udtalelsen skal indhentes, inden afgørelse træffes efter mastelovens § 3, stk. 1, og § 11, stk. 1.

Det fremgår af stk. 2, at med henblik på afgivelse af udtalelse efter stk. 1 indhenter Digitaliseringsstyrelsen oplysninger fra sagens parter. Oplysningerne skal afgives til Digitaliseringsstyrelsen senest 14 dage efter anmodning herom fra Digitaliseringsstyrelsen. Senest 1 måned efter udløbet af denne frist skal Digitaliseringsstyrelsen have afgivet udtalelse efter stk. 1.

Det fremgår af stk. 3, at Digitaliseringsstyrelsens udtalelse efter stk. 1 ikke er bindende for landzone- eller bygningsmyndigheden, medmindre udtalelsen udgør en afvisning af, at opsætning af antennesystemer radioteknisk er mulig. I tilfælde heraf kan landzone- eller bygningsmyndigheden ikke udstede påbud om at give adgang til fælles udnyttelse efter mastelovens § 3, stk. 1, fastsætte vilkår efter mastelovens § 8, stk. 1, eller udstede påbud om at give adgang til opsætning af antennesystemer efter mastelovens § 11, stk. 1.

Digitaliseringsstyrelsen har ikke i større omfang afgivet radiotekniske udtalelser i sager, hvor landzone- eller bygningsmyndigheden har skulle træffe afgørelser efter de gældende bestemmelser i mastelovens § 3, stk. 1, eller § 11, stk. 1. Digitaliseringsstyrelsen har dog i praksis på et uformelt grundlag bistået især kommuner og afgivet vejledende udtalelser til kommuner vedrørende radiotekniske aspekter af sagsoplysningen i sager om ansøgninger om tilladelser til etablering af master til radiokommunikationsformål, navnlig landzonetilladelser efter planlovens § 35. Da dette er sket på et uformelt grundlag, har Digitaliseringsstyrelsen ikke haft hjemmel til at indhente oplysninger fra ansøger, og udtalelsen har således været baseret på materiale, som kommunen inden for reglerne for den pågældende tilladelsestype har indhentet fra ansøger. Udtalelsernes uformelle karakter har også betydet, at udtalelserne ikke var bindende.

Det foreslås i *§ 30,* at Digitaliseringsstyrelsen efter anmodning fra en kompetent myndighed, der behandler en ansøgning om anlægstilladelser, der er omfattet af artikel 7 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller § 28, stk. 1, og som vedrører en mast til radiokommunikationsformål, kan afgive en vejledende udtalelse til myndigheden vedrørende radiotekniske aspekter af sagen på baggrund af materiale, som myndigheden kan indhente fra ansøger i henhold til de relevante tilladelsesregler.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne give vejledende udtalelser i sager om ansøgning om anlægstilladelser omfattet af artikel 7 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller af den foreslåede § 28, stk. 1, som vedrører etablering af en mast til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen ikke længere vil kunne give vejledende udtalelser i sager vedrørende opsætning af antennesystemer på eksempelvis bygninger. Det skyldes bl.a., at bærerør, befæstelser og antennesystemer, der anvendes til radiokommunikation i elektroniske kommunikationsnet kan udføres uden ansøgning om byggetilladelse, jf. bygningsreglementets § 5, stk. 1, nr. 11. Denne undtagelse i bygningsreglementet er indført på et senere tidspunkt end mastelovens § 18, og afgrænsningen i den foreslåede bestemmelse til sager om master til radiokommunikationsformål vil derfor indebære en tilpasning af omfanget af Digitaliseringsstyrelsens mulighed for at afgive vejledende udtalelser der modsvarer omfanget af de tilladelsessager, som landzone- eller bygningsmyndighederne behandler i dag.

Digitaliseringsstyrelsen vil i medfør af den foreslåede bestemmelse kunne afgive vejledende udtalelser, hvis styrelsen modtager en anmodning herom fra en kompetent myndighed, i forbindelse med de i sager, der er nævnt i bestemmelsen.

Udtalelsen vil alene være vejledende, da Digitaliseringsstyrelsen ikke har eller vil få en rolle i at foretage de afvejninger af hensyn, som kompetente myndigheder skal foretage i henhold til de relevante tilladelsesregler på tværs af ministerområder. Den kompetente myndighed vil derfor kunne benytte udtalelsen som en del af sin sagsoplysning, men vil ikke være bundet af den eller forpligtet hertil. Digitaliseringsstyrelsen vil ligeledes ikke i sin

udtalelse kunne anbefale et bestemt indhold i en afgørelse, men vil kunne redegøre for radiotekniske aspekter i sagen.

Udtalelsernes vejledende karakter vil også indebære, at der ikke vil være tale om afgørelser, men alene om et fagligt bidrag til den kompetente myndigheds sagsoplysning. Udtalelserne vil dermed ikke kunne påklages. Hvis ansøger i sin dialog med den kompetente myndighed udtrykker uenighed om indholdet i Digitaliseringsstyrelsens udtalelse, vil den kompetente myndighed kunne lade ansøgerens synspunkter indgå i sin sagsoplysning og eventuelt anmode Digitaliseringsstyrelsen om eventuelle bemærkninger hertil.

Digitaliseringsstyrelsens vejledende udtalelse kan alene vedrøre radiotekniske aspekter af sagen og vil skulle ske på baggrund af materiale, som den kompetente myndighed kan indhente fra ansøger i henhold til de relevante tilladelsesregler. Digitaliseringsstyrelsen vil i medfør af den foreslåede bestemmelse eksempelvis ikke kunne foretage egne netplanlægningsmæssige beregninger eller lignende vedrørende den eller de mastepositioner, der undersøges under sagsbehandlingen, da dette ville forudsætte et kendskab til ansøgerens eksisterende net og netplanlægning, som Digitaliseringsstyrelsen ikke har, og medføre et uforholdsmæssigt tidsforbrug.

Digitaliseringsstyrelsen vil derimod eksempelvis kunne bistå den kompetente myndighed med at forstå såkaldte dækningskort, der viser ansøgerens beregninger af, hvilke områder en foreslået masteposition vil forsyne med mobildækning og med hvilken kvalitet, herunder i tilfælde, hvor der er uenighed mellem den kompetente myndighed og en ansøger om de radiotekniske egenskaber ved forskellige alternative masteplaceringer, eller med at forstå øvrige radiotekniske oplysninger fra ansøgeren. Derudover vil Digitaliseringsstyrelsen eksempelvis kunne bidrage med generel telefaglig viden om mobilnets og andre nets funktionsmåde og de radiotekniske forhold, som kan være relevante i forbindelse med valg af placering af en mast.

De kompetente myndigheder, der behandler ansøgninger om tilladelser til etablering af master til radiokommunikationsformål vil således kunne anmode Digitaliseringsstyrelsen om en vejledende udtalelse vedrørende radiotekniske aspekter af sagen på baggrund af materiale, som myndigheden kan indhente fra ansøger i henhold til de relevante tilladelsesregler.

Herudover vil Digitaliseringsstyrelsens eksisterende praksis om at bistå landzone- eller bygningsmyndigheder i sager om ansøgning om tilladelse til etablering af master til radiokommunikationsformål kunne fortsætte inden for mere præcist beskrevne rammer.

Med den foreslåede bestemmelse vil landzone- eller bygningsmyndigheder ikke længere som hidtil kunne anmode Digitaliseringsstyrelsen om udtalelser i situationer, hvor en part i sager om fælles udnyttelse af master eller opsætning af antenner på bygninger bestrider, at fælles udnyttelse er radioteknisk mulig, hvilket har baggrund i, at disse myndigheder som følge af de foreslåede §§ 33 og 34 ikke længere vil have kompetence til at give påbud til ejeren af en mast eller bygning om at tillade opsætning af antenner, da der i stedet vil være adgang til at indbringe tvister om adgang til master og bygninger til Digitaliseringsstyrelsen, jf. de foreslåede §§ 33 og 34 samt artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Der henvises til bemærkningerne til de foreslåede §§ 33 og 34.

Til § 31

Den foreslåede bestemmelse i § 31 implementerer dele af teledirektivets artikel 18.

Det fremgår af mastelovens § 19 b, stk. 1, at rettigheder, vilkår og procedurer vedrørende generelle tilladelser og brugsret eller tilladelser til fælles udnyttelse af master med tilhørende faciliteter eller adgang til at opsætte antenner på bygninger, konstruktioner og master, der ikke anvendes til radiokommunikationsformål, kun kan ændres i objektivt begrundede tilfælde og på en forholdsmæssigt afpasset måde. Der skal orienteres om planlagte ændringer, og de berørte parter, herunder brugere og forbrugere, skal have en rimelig frist til at fremføre deres synspunkter om de foreslåede ændringer.

Det fremgår af stk. 2, at fristen kun i særlige tilfælde må være mindre end 4 uger.

Det fremgår af gravelovens § 7 a, stk. 1, at rettigheder, vilkår og procedurer vedrørende generelle tilladelser og brugsret eller tilladelser til nedgravning af kabler med tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester kun kan ændres i objektivt begrundede tilfælde og på

en forholdsmæssigt afpasset måde. Der skal orienteres om planlagte ændringer, og de berørte parter, herunder brugere og forbrugere, skal have en rimelig frist til at fremføre deres synspunkter om de foreslåede ændringer.

Det fremgår af stk. 2, at fristen kun i særlige tilfælde må være mindre end 4 uger.

Det foreslås i *stk. 1,* at rettigheder, vilkår og procedurer vedrørende tilladelser til nedgravning af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester med tilhørende faciliteter og etablering af master til radiokommunikationsformål eller opsætning af antennesystemer kun kan ændres i objektivt begrundede tilfælde og på en forholdsmæssigt afpasset måde.

Den foreslåede bestemmelse vil i det væsentlige indebære en indholdsmæssig videreførelse af mastelovens § 19 b, stk. 1, 1. pkt., og gravelovens § 7 a, stk. 1, 1. pkt. Den foreslåede bestemmelse nævner dog ikke længere generelle tilladelser og brugsret, da teledirektivets artikel 18, stk. 1, alene nævner generelle tilladelser og brugsrettigheder til radiofrekvenser eller nummerressourcer. Endvidere gives der i praksis typisk ikke generelle tilladelser eller brugsret til nedgravning af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester med tilhørende faciliteter og til etablering af master til radiokommunikationsformål eller opsætning af antennesystemer, men alene individuelle tilladelser til at udføre specifikke anlægsarbejder. Derfor vil den foreslåede bestemmelse fremover alene omfatte enkeltstående tilladelser til at etablere de i bestemmelsen nævnte infrastrukturtyper.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte de tilladelser, der er nødvendige i forbindelse med de forskelligartede anlægsarbejder, herunder grave- og byggearbejder, der kan være nødvendige for at etablere de infrastrukturtyper, der fremgår af bestemmelsen. Der kan eksempelvis være tale om tilladelser i henhold til byggelovgivningen, vejlovgivningen, planloven og anden relevant lovgivning.

Med den foreslåede bestemmelse vil rettigheder, vilkår og procedurer vedrørende tilladelser til at etablere de i bestemmelsen nævnte infrastrukturtyper alene kunne ændres i objektivt begrundede tilfælde og på en forholdsmæssigt afpasset måde. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis der efter meddelelse af tilladelsen til at etablere de infrastrukturtyper, der er nævnt i bestemmelsen, fremkommer oplysninger, der ikke forelå, da ansøgningen blev vurderet første gang.

Den foreslåede bestemmelse er dels rettet mod de offentlige myndigheder, der meddeler den konkrete tilladelse til at etablere de i bestemmelsen nævnte infrastrukturtyper, hvilket vil være de lokale landzone- eller bygningsmyndigheder. Den foreslåede bestemmelse er endvidere dels rettet mod Digitaliseringsstyrelsen i forbindelse med eventuelle ændringer i afgørelser om tilladelse til, at der kan iværksættes en ekspropriationssag efter den foreslåede § 19.

Den foreslåede bestemmelse understreger, at myndighederne i deres administration af loven vil skulle sikre, at administrative afgørelser alene kan ændres i objektivt begrundede tilfælde og på en forholdsmæssigt afpasset måde. Dette er i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige principper for, hvornår en administrativ afgørelse kan trækkes tilbage eller ændres. Bestemmelsen vil derimod ikke regulere de tilfælde, hvor en ændring af rettigheder alene vil kunne ske efter aftale med den, der har erhvervet rettigheden, eller hvor ændring af rettigheden alene kan ske ved ekspropriation.

Det foreslås i *stk. 2,* at myndighederne skal orientere om planlagte ændringer, og de berørte parter skal have en rimelig frist til at fremføre deres synspunkter om de foreslåede ændringer. Fristen må kun i særlige tilfælde være mindre end 4 uger.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære en indholdsmæssigt uændret videreførelse af mastelovens § 19 b, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, samt gravelovens § 7 a, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, dog med de ændringer i bestemmelsens omfang, der følger af den foreslåede § 31, stk. 1, jf. bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en høringsforpligtelse, i det omfang myndigheder påtænker at ændre i rettigheder, vilkår og procedurer vedrørende tilladelser til nedgravning af kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester med tilhørende faciliteter og etablering af master til radiokommunikationsformål eller opsætning af antennesystemer i henhold til den foreslåede § 31, stk. 1.

I forbindelse med eventuelle ændringer i rettigheder, vilkår og procedurer vedrørende en tilladelse til etablering af de infrastrukturtyper, der er nævnt i den foreslåede § 31, stk. 1, følger det af det foreslåede stk. 2, at det er nødvendigt at foretage en forudgående høring af de berørte parter. Parterne

vil skulle have en rimelig frist til at afgive bemærkninger og fremføre deres synspunkter til de foreslåede ændringer, og denne frist må kun i særlige tilfælde være mindre end 4 uger.

Det bemærkes, at fastlæggelsen af, hvilke parter, der skal høres i forbindelse med anvendelse af bestemmelsen, vil skulle ske i overensstemmelse med forvaltningsrettens almindelige partsbegreb.

Til § 32

Det fremgår af artikel 7, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at de kompetente myndigheder via et centralt informationssted i elektronisk format stiller alle oplysninger til rådighed om de betingelser og procedurer, der gælder for udstedelse af tilladelser og anlægsrettigheder, som meddeles via administrative procedurer, herunder alle oplysninger om undtagelser vedrørende nogle eller alle tilladelser eller anlægsrettigheder, som kræves i henhold til EU-retten eller national ret, og om metoder til indgivelse af ansøgninger i elektronisk format og indhentning af oplysninger om status på ansøgningerne.

Det fremgår af forordningens artikel 7, stk. 3, at alle operatører har ret til via et centralt informationssted at indgive ansøgninger i elektronisk format om alle nødvendige tilladelser eller fornyelser heraf eller anlægsrettigheder og til at indhente oplysninger om status på deres ansøgninger. Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede procedurer for indhentning af disse oplysninger.

Det fremgår af forordningens artikel 14, stk. 5, 1. pkt., at opgaverne for et centralt informationssted som omhandlet i artikel 3-10, 12 og 13 udføres af et eller flere kompetente organer udpeget af medlemsstaterne på nationalt, regionalt eller lokalt niveau, alt efter hvad der er passende.

Det foreslås i *stk. 1,* at Digitaliseringsstyrelsen etablerer og driver et centralt informationssted, via hvilket de kompetente myndigheder kan stille de oplysninger, der er nævnt i artikel 7, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, til rådighed.

Den foreslåede bestemmelse er ny og udpeger i overensstemmelse med artikel 14, stk. 5, 1. pkt., i forordningen om gigabitinfrastruktur Digitaliseringsstyrelsen som det kompetente organ, der etablerer og driver det centrale

informationssted, der er nævnt i artikel 7, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Ved »kompetent myndighed« i den foreslåede bestemmelse forstås dels de myndigheder, der har ansvaret for de lovgivningsmæssige rammer for en given type tilladelse eller anlægsrettighed. Begrebet omfatter dog også de myndigheder, der kan træffe afgørelse i en sag om ansøgning om tilladelse eller anlægsrettighed, i det omfang disse råder over væsentlige oplysninger om generelt gyldige betingelser og procedurer, der gælder for udstedelse af tilladelser eller anlægsrettigheder, som ikke følger direkte af de lovgivningsmæssige rammer.

I forordningen om gigabitinfrastruktur er der ikke særlige formkrav forbundet med tilrådighedsstillelsen af de nævnte oplysninger. Der er tale om oplysninger, der kan stilles til rådighed i eksempelvis tekstform eller i form af links. Det centrale informationssted vil derfor eksempelvis kunne være en tekstbaseret hjemmeside.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil have ansvaret for at offentliggøre oplysninger modtaget fra de kompetente myndigheder via det centrale informationssted, eksempelvis på styrelsens hjemmeside.

Den foreslåede bestemmelse vil dog ikke indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil have ansvaret for at udarbejde indhold vedrørende de oplysninger om tilladelser og anlægsrettigheder, der er nævnt i artikel 7, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, bortset fra de situationer, hvor Digitaliseringsstyrelsen måtte være den kompetente myndighed til at give en type tilladelser eller anlægsrettigheder.

Forpligtelsen til at stille de oplysninger, der er nævnt i forordningens artikel 7, stk. 2, til rådighed, herunder ansvaret for at holde oplysningerne opdaterede, vil fortsat påhvile den enkelte kompetente myndighed. Digitaliseringsstyrelsen vil dog kunne vejlede relevante kompetente myndigheder om deres forpligtelse til at stille oplysningerne til rådighed.

Kompetente myndigheder omfatter både myndigheder med ansvaret for den lovgivning, der regulerer de pågældende tilladelser, og de myndigheder, der varetager den konkrete sagsbehandling i forbindelse med udstedelse af tilladelser og anlægsrettigheder.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle etablere og drive det centrale informationssted via hvilket kompetente myndigheder skal kunne stille oplysninger, der er nævnt i forordningens artikel 7, stk. 2, til rådighed.

Det foreslås i *stk. 2,* at den kompetente myndighed for behandlingen af en given type ansøgning om tilladelse eller anlægsrettighed etablerer og driver det centrale informationssted omtalt i artikel 7, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur for de pågældende ansøgninger.

Den foreslåede bestemmelse er ny og udpeger i overensstemmelse med artikel 14, stk. 5, 1. pkt., i forordningen om gigabitinfrastruktur den enkelte kompetente myndighed for behandlingen af en given type ansøgning om tilladelse eller anlægsrettighed som det kompetente organ, der etablerer og driver det centrale informationssted, der er nævnt i artikel 7, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur for de pågældende ansøgninger om tilladelser eller anlægsrettigheder.

Ved »kompetent myndighed« i den foreslåede bestemmelse forstås den myndighed, der kan træffe afgørelse i en sag om ansøgning om tilladelse eller anlægsrettighed.

Ved »en type ansøgning om tilladelse eller anlægsrettighed« i den foreslåede bestemmelse forstås en kategori af ansøgninger om en bestemt type tilladelse eller anlægsrettighed, som den samme kompetente myndighed kan træffe afgørelse om.

Begrebet tilladelse skal forstås i overensstemmelse med artikel 2, nr. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og omfatter eksempelvis byggetilladelser, gravetilladelser og landzonetilladelser i henhold til byggelovgivningen, vejlovgivningen og planlovgivningen samt tilladelser og dispensationer i henhold til øvrig beskyttelseslovgivning m.v.

Begrebet anlægsrettighed skal forstås i overensstemmelse med artikel 2, nr. 12, i forordningen om gigabitinfrastruktur og omfatter eksempelvis vejmyndighedens tilladelser i medfør af vejlovens § 80.

De centrale informationssteder i henhold til artikel 7, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil skulle understøtte, at operatører via disse kan

indgive ansøgninger i elektronisk format om alle nødvendige tilladelser eller fornyelser heraf eller anlægsrettigheder samt til at indhente oplysninger om status på ansøgningerne. De centrale informationssteder vil derfor eksempelvis skulle understøtte upload og/eller indsendelse af dokumenter, og vil ikke kunne være en simpel tekstbaseret hjemmeside, men vil snarere skulle være en digital selvbetjeningsløsning.

Da artikel 7, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur alene giver operatører, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29, en ret til at indgive ansøgninger via det centrale informationssted, vil kompetente myndigheder ikke være forpligtet til at stille det centrale informationssted til rådighed for andre end operatører. Der er dog ikke noget til hinder for, at en kompetent myndighed etablerer det centrale informationssted på en måde, så det er tilgængeligt for andre ansøgere, og understøtter flere typer ansøgninger end blot de typer af ansøgninger, som måtte være typiske for ansøgninger fra operatører. Da operatører er virksomheder, vil de centrale informationssteder dermed eksempelvis skulle understøtte ansøgninger fra sådanne og ikke kun fra enkeltpersoner.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at den kompetente myndighed, der har ansvaret for at modtage og behandle en ansøgning om tilladelse eller anlægsrettighed, også vil have ansvaret for det centrale informationssted, via hvilket ansøgninger om den pågældende type tilladelse eller anlægsrettighed kan indgives til den pågældende myndighed i elektronisk format, via hvilket der kan ansøges om fornyelse af tilladelser udstedt af den pågældende myndighed, og via hvilket der kan indhentes oplysninger om status på ansøgninger om tilladelse eller anlægsrettighed, som er under behandling hos den pågældende myndighed.

Den kompetente myndighed vil således alene skulle etablere og drive et eller flere centrale informationssteder for de typer af tilladelser eller anlægsrettigheder, som myndigheden er kompetent til at træffe afgørelse om, og desuden alene for de ansøgninger, som myndigheden selv modtager.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke indebære, at forskellige myndigheder, der behandler ansøgninger om samme type tilladelse eller anlægsrettighed, skal modtage alle ansøgninger om disse tilladelser eller anlægsrettigheder via det samme system eller identiske systemer. Hver enkelt kompetent myndighed vil alene skulle sikre, at den kan modtage ansøgninger om en given type tilladelser eller anlægsrettigheder via et system, der opfylder kravene i

artikel 7, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Der er dog ikke noget til hinder for, at flere kompetente myndigheder benytter fælles systemer eller identiske systemer.

Det forhold, at en kompetent myndighed er udpeget som det kompetente organ for så vidt angår det centrale informationssted, der er nævnt i forordningens artikel 7, stk. 3, vil ikke i sig selv bemyndige den pågældende kompetente myndighed til at kræve, at ansøgere indgiver ansøgningen via dette centrale informationssted, da operatører alene har en ret, men ikke pligt til at indgive ansøgninger via det centrale informationssted. Dette vil dog ikke berøre eventuelle muligheder i anden lovgivning, hvorefter en kompetent myndighed måtte kunne stille krav om den nærmere form, hvori en ansøgning skal indgives.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke være til hinder for, at kompetente myndigheder fortsætter med at anvende eksisterende systemer til indgivelse af ansøgninger om tilladelser eller anlægsrettigheder, forudsat at disse systemer opfylder kravene i artikel 7, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Til § 33

Gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 1-11, fastlægger de sagstyper, som Digitaliseringsstyrelsen har kompetence til at behandle. I medfør af gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 1-6, kan Digitaliseringsstyrelsen bl.a. behandle sager vedrørende adgang til, adgang til oplysninger om og adgang til anlægsopmåling af fysisk infrastruktur i medfør af gravelovens §§ 9 f- 9h.

Det fremgår af stk. 2, at sager omfattet af stk. 1 kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen af den netoperatør, der har fremsat en anmodning, eller af den netoperatør, der har modtaget en anmodning, i henhold til gravelovens §§ 9 f-9 h, 9 j eller 9 k.

Gravelovens § 9 n fastslår, at Digitaliseringsstyrelsen kan træffe nærmere angivne afgørelser, herunder fastsætte vilkår og betingelser, herunder pris, i sager, som styrelsen behandler i medfør af gravelovens § 9 m, som relaterer sig til gravelovens §§ 9 f-9 h, 9 j eller 9 k.

Det fremgår af mastelovens § 3, stk. 1, at landzonemyndigheden eller, i sager, hvor landzonemyndigheden ikke er involveret, bygningsmyndigheden,

kan udstede påbud om at give adgang til fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål.

Det fremgår af stk. 2, at stk. 1 finder tilsvarende anvendelse ved påbud om fælles udnyttelse af tilhørende bygninger m.v., i det omfang en sådan fælles udnyttelse er en del af den anmodende parts udnyttelse af masten.

Der henvises til pkt. 2.2.1 i de almindelige bemærkninger for en nærmere gennemgang af gældende ret om tvister om adgang til fysisk infrastruktur.

Landzone- og bygningsmyndigheder har efter Digitaliseringsministeriets opfattelse ikke benyttet muligheden for at udstede påbud efter den gældende mastelovs § 3 i noget betydeligt omfang. Bestemmelsen er blevet nævnt som et grundlag for, at landzonemyndigheder kan bede en part, der ansøger om en landzonetilladelse til en mast til radiokommunikationsformål, redegøre for alternative placeringsmuligheder for masten eller de antenner, der påtænkes opsat i masten. Dette beror dog på en misforståelse, da den gældende mastelovs § 3 alene hjemler et påbud rettet mod ejeren af en mast til radiokommunikationsformål om, at en ejer, der eksempelvis uretmæssigt nægter en anden part adgang til en eksisterende mast med henblik på opsætning af antenner. Bestemmelsen hjemler således ikke, at en landzonemyndighed kan påbyde en part, der ønsker at etablere en mast, at anvende en eksisterende mast i stedet. Hvor der er reel mulighed for at anvende en eksisterende mast frem for at etablere en ny mast, kan dette dog indgå i landzonemyndighedens afvejning af de hensyn, der taler for og imod landzonetilladelse til en ny mast, efter reglerne i planloven.

Det fremgår af mastelovens § 5, stk. 1, at i sager efter §§ 2 og 3, hvor der er tvist om betalingen for den aftalte eller påbudte fælles udnyttelse, skal ejeren, der i henhold til § 2 indgår aftale, eller som i medfør af § 3 får påbud herom, og eventuelle andre rettighedshavere som minimum have fuld erstatning.

Det fremgår af stk. 2, at i mangel af enighed herom afgøres erstatningsspørgsmålet af en voldgiftsret. Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.1 i de almindelige bemærkninger for en nærmere gennemgang af processen for afgørelsen af erstatningsspørgsmålet.

Det fremgår af stk. 3, at erstatningsfastsættelsen kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen, indbringes

for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende anvendelse.

Artikel 13, stk. 1-5, i forordningen om gigabitinfrastruktur fastlægger de nærmere regler om bilæggelse af tvister, og af forordningens artikel 14, stk. 1, fremgår det, at medlemsstaterne opretter eller udpeger et eller flere kompetente organer til at udføre de opgaver, der pålægges det nationale tvistbilæggelsesorgan i overensstemmelse med artikel 13, stk. 1. Der henvises til pkt. 2.2.2 i de almindelige bemærkninger for en nærmere gennemgang af reglerne.

Det foreslås i *stk. 1,* at tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse i sagen.

Den foreslåede bestemmelse bemyndiger Digitaliseringsstyrelsen til at kunne træffe afgørelse i sager, der måtte blive indbragt for styrelsen, i overensstemmelse med artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur, herunder at fastsætte fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, hvor relevant, for adgang i sager, hvor styrelsen finder, at adgang skal gives, eller hvor tvisten alene omhandler de nærmere vilkår og betingelser for adgangen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen vil være det kompetente tvisteløsningsorgan i tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. artikel 14, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Det følger af henvisningen til forordningens artikel 13, stk. 1, at tvister vil kunne indbringes for styrelsen af alle parter.

Digitaliseringsstyrelsen vil kunne behandle enhver tvist, der vedrører anmodninger fra operatører om adgang til fysisk infrastruktur som defineret i artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som enten er ejet af en netoperatør som defineret i artikel 2, nr. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, eller af et offentligt organ som defineret i artikel 2, nr. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, hvor den pågældende fysiske infrastruktur derfor er omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil dermed omfatte tvister om adgang til enhver type fysisk infrastruktur, herunder fysisk infrastruktur, der tillige er omfattet af begreberne mast til radiokommunikationsformål eller høj konstruktion, så længe den pågældende fysiske infrastruktur er direkte omfattet af forordningens bestemmelse, og muligheden for at anmode om adgang derfor ikke følger af de foreslåede §§ 4, 6, 8 eller 9. Den foreslåede bestemmelse vil desuden omfatte tvister, der vedrører en lejers eller brugsrettighedsindehavers medvirken til adgang i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur i overensstemmelse med den foreslåede § 7.

Digitaliseringsstyrelsen vil dog ikke kunne behandle tvister om adgang til fysisk infrastruktur, der undtages fra artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur i medfør af de foreslåede §§ 2 eller 10. Digitaliseringsstyrelsen vil dog kunne træffe afgørelse om, hvorvidt eller i hvilket omfang infrastrukturen er omfattet af undtagelserne i de foreslåede §§ 2 eller 10, og behandle tvisten, hvis undtagelserne ikke medfører en fuld undtagelse fra pligten til at give adgang til infrastrukturen. Der henvises også til den foreslåede § 36, stk. 3, med tilhørende bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle behandle tvisterne i overensstemmelse med reglerne for tvistbilæggelsens proceduremæssige aspekter i artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur og med udgangspunkt i de indholdsmæssige regler om adgang til fysisk infrastruktur i forordningens artikel 3. Digitaliseringsstyrelsen vil tillige skulle tage hensyn til reglerne i de foreslåede § 4, stk. 3 og 5, der i sager om master til radiokommunikationsformål supplerer artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

De proceduremæssige regler i artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur vil bl.a. indebære, at de tvister, som Digitaliseringsstyrelsen kan behandle i medfør af bestemmelsen, vil være tvister, der måtte opstå, hvis der nægtes adgang til eksisterende infrastruktur, eller hvis der ikke er indgået en aftale om specifikke vilkår og betingelser, herunder pris, senest 1 måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om adgang, jf. artikel 13, stk. 1, litra a. Digitaliseringsstyrelsen vil dermed ikke kunne behandle tvister vedrørende allerede indgåede aftaler om adgang. De proceduremæssige regler vil bl.a. også indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle træffe bindende afgørelse for at bilægge tvisten senest 4 måneder efter datoen for modtagelse af anmodningen om bilæggelse af tvisten, jf. artikel 13,

stk. 2, litra a. Desuden vil reglerne bl.a. indebære, at Digitaliseringsstyrelsens afgørelse vil kunne bestå i, at der fastsættes fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, hvor det er relevant, jf. artikel 13, stk. 3.

Digitaliseringsstyrelsen vil ved afgørelse af tvister kunne skulle afgøre, om de indholdsmæssige regler i artikel 3, stk. 1 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur har været overholdt, om reglerne om vilkår og pris, jf. artikel 3, stk. 4, har været anvendt korrekt og hvis ikke, hvordan de bør anvendes i det konkrete tilfælde, og hvorvidt en eventuel nægtelse af adgang i medfør af artikel 3, stk. 5, har været retmæssig. Digitaliseringsstyrelsen vil i medfør af forordningens artikel 13, stk. 3, og i overensstemmelse med artikel 3, stk. 4, samt under hensyn til Kommissionens vejledning udstedt i medfør af artikel 3, stk. 13, kunne fastsætte vilkår og pris i tilfælde af tvister herom.

Digitaliseringsstyrelsen vil som led i sin afgørelse af tvister bl.a. kunne skulle forholde sig til, hvorvidt en nægtelse af adgang med henvisning til artikel 3, stk. 5, litra e, i forordningen om gigabitinfrastruktur, har været retmæssig. Dette vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle forholde sig til, hvorvidt det er korrekt, at der er en behørigt begrundet risiko for, at de planlagte elektroniske kommunikationstjenester i væsentlig grad forstyrrer leveringen af andre tjenester via den samme fysiske infrastruktur. Vurderingerne heraf vil i vid udstrækning dække over de samme forhold som dem, Digitaliseringsstyrelsen i dag skal vurdere, hvis en landzone- eller bygningsmyndighed anmoder Digitaliseringsstyrelsen om en radioteknisk udtalelse i medfør af mastelovens § 18, inden landzone- eller bygningsmyndigheden træffer afgørelse efter mastelovens § 3.

Mastelovens § 18 videreføres ikke med lovforslaget, hvilket dog ikke er udtryk for, at Digitaliseringsstyrelsen ikke længere vil kunne forholde sig til radiotekniske hindringer for adgangen. Det skyldes imidlertid, at det med den foreslåede § 33 vil være Digitaliseringsstyrelsen selv og ikke længere landzone- eller bygningsmyndigheder, der skal behandle sager, hvor det bestrides, at adgang er radioteknisk mulig. Det forhold, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne inddrage de radiotekniske aspekter af sagen, som nævnes i mastelovens § 18, i sin afgørelse af tvister omfattet af det foreslåede § 33, følger af det forhold, at det er en gyldig grund for at nægte adgang i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, hvis der, jf. forordningens artikel 3, stk. 5, litra e, er en behørigt begrundet risiko for, at de planlagte elektroniske kommunikationstjenester i væsentlig grad forstyrrer leveringen af andre tjenester via den samme fysiske infrastruktur.

Digitaliseringsstyrelsen vil i medfør af den foreslåede bestemmelse også kunne afgøre tvister om forholdet mellem samtidige anmodninger, der henholdsvis sigter på etablering af elementer af VHC-net i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og på etablering af andre netelementer end elementer af VHC-net i henhold til den foreslåede § 4, stk. 2, for så vidt angår eventuelle afslag på anmodninger omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Klager over afslag på den anmodning, der er omfattet af den foreslåede § 4, stk. 2, vil derimod være omfattet af den foreslåede § 33, stk. 2.

Digitaliseringsstyrelsen vil desuden, jf. den foreslåede § 4, stk. 5, der finder anvendelse i sager, hvor antennesystemer placeres i master til radiokommunikationsformål i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, kunne behandle tvister om fordeling af ansvar for drift og vedligeholdelse af masten og antennesystemer samt fordeling af udgifter til drift og vedligeholdelse af de antennesystemer, der er placeret i masten, hvis der ikke foreligger en aftale, der fraviger udgangspunktet i den foreslåede § 4, stk. 5.

Digitaliseringsstyrelsens afgørelseskompetence i sager omfattet af den foreslåede bestemmelse vil erstatte den delmængde af landzone- og bygningsmyndighedernes påbudskompetence i mastelovens § 3, der vedrører master til radiokommunikationsformål omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, og vil tillige i de samme sager erstatte voldgiftsproceduren vedrørende erstatningsspørgsmålet i mastelovens § 5, stk. 2-5. For resterende sager om master til radiokommunikationsformål vil disse regler blive erstattet af den foreslåede § 33, stk. 2. Reglerne om betaling for adgang i mastelovens § 5, stk. 1, vil for så vidt angår de master til radiokommunikationsformål, der er omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, pr. 12. november 2025 blive erstattet af artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som Digitaliseringsstyrelsen vil skulle tage udgangspunkt i i styrelsens afgørelser vedrørende betaling for adgangen.

Bortfaldet af landzonemyndighedernes kompetence til at udstede påbud vil ikke have nogen indvirkning på landzonemyndighedernes behandling af sager om landzonetilladelser til master til radiokommunikationsformål, da den foreslåede bestemmelse ikke vil indebære nogen ændring i de hensyn i planloven, som gælder for landzonemyndighedernes behandling af sagerne. Landzonemyndighederne vil således fortsat kunne undersøge alternative

placeringer til etableringen af en ny mast som led i sagsoplysningen. Reglerne i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og i de foreslåede § 4, stk. 1 og 2, vil fortsat sikre adgang til opsætning af antenner på eventuelle eksisterende master i området, så muligheden for at benytte eksisterende master frem for at bygge nye master kan undersøges i sagerne. Den foreslåede bestemmelse vil alene indebære, at der i sager, hvor en ansøger om en ny mast måtte beslutte at opsætte antenner på en eksisterende mast i stedet for at bygge en ny mast, og hvor ansøger ikke kan få adgang hertil af mastens ejer, fremover vil skulle klages til Digitaliseringsstyrelsen frem for til landzonemyndigheden.

For sager om øvrig fysisk infrastruktur end master til radiokommunikationsformål vil klageadgangen for de situationer, der omfattet af den foreslåede bestemmelse, svare til en delmængde af den tilsvarende klageadgang til Digitaliseringsstyrelsen, der i dag følger af gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 9 n, stk. 1, nr. 1. Der vil være tale om den delmængde, der vedrører klager om operatørers anmodninger i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vedrører etablering af elementer af VHC-net på fysisk infrastruktur bortset fra master til radiokommunikationsformål, der er ejet af netoperatører og offentlige organer.

Det foreslås i *stk. 2,* at tvister om adgang i overensstemmelse med §§ 4 og 9 kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse i sagen. Artikel 13, stk. 1, litra a, stk. 2, litra a, og stk. 3-5, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder tilsvarende anvendelse på disse sager.

Den foreslåede bestemmelse vil bemyndige Digitaliseringsstyrelsen til at træffe afgørelse i sager, der måtte blive indbragt for styrelsen, og samtidig indebære, at artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur finder tilsvarende anvendelse på disse sager.

Den foreslåede bestemmelse vil ensrette behandlingen af tvister om adgang således, at sager omfattet af de nationale udvidelser af reglerne i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, der foreslås i §§ 4 og 9, behandles på samme måde som tvister om adgang i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, dvs. i overensstemmelse med reglerne om tvistbilæggelse i artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil således omfatte tvister om adgang til master til radiokommunikationsformål omfattet af den foreslåede § 4, dvs. adgang

til sådanne master, hvor disse er ejet af andre end netoperatører og offentlige organer, hvor den, der ønsker adgang, ikke er en operatør, men en part omfattet af den foreslåede § 4, stk. 4, eller hvor adgang til masten ønskes med etablering af elementer af net, der ikke er VHC-net. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 4.

Den foreslåede bestemmelse vil også omfatte adgang til anden fysisk infrastruktur omfattet af den foreslåede § 9, dvs. adgang til anden fysisk infrastruktur end master til radiokommunikationsformål, hvor andre netoperatører, herunder operatører, anmoder om adgang til denne fysiske infrastruktur med henblik på etablering af elementer af andre net end VHC-net, eksempelvis elektroniske kommunikationsnet, der ikke er VHC-net, eller andre forsyningsarter. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 9.

Digitaliseringsstyrelsen vil dog ikke kunne behandle tvister om adgang til fysisk infrastruktur, der undtages fra artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur i medfør af de foreslåede §§ 2 eller 10. Digitaliseringsstyrelsen vil dog kunne træffe afgørelse om, hvorvidt eller i hvilket omfang infrastrukturen er omfattet af undtagelserne i de foreslåede §§ 2 eller 10, og behandle tvisten, såfremt undtagelserne ikke medfører en fuld undtagelse fra pligten til at give adgang til infrastrukturen. Der henvises også til den foreslåede § 36, stk. 3, med tilhørende bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen skal behandle tvisterne i overensstemmelse med reglerne for tvistbilæggelsens proceduremæssige aspekter i artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur og med udgangspunkt i de indholdsmæssige regler om adgang til fysisk infrastruktur i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. henvisningen til forordningens artikel 3 i de foreslåede §§ 4 og 9. Digitaliseringsstyrelsen vil i sager efter den foreslåede § 4 tillige skulle tage hensyn til reglerne i de foreslåede § 4, stk. 3 og 5.

Ligesom det er tilfældet for det foreslåede stk. 1, vil henvisningen til artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur medføre, at Digitaliseringsstyrelsen skal overholde de proceduremæssige regler i bestemmelsen.

Digitaliseringsstyrelsen vil ved afgørelse af tvister kunne skulle afgøre, om de indholdsmæssige regler i artikel 3, stk. 1 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur har været overholdt, om reglerne om vilkår og pris, jf. artikel 3, stk. 4, har været anvendt korrekt og hvis ikke, hvordan de bør anvendes i

det konkrete tilfælde, og hvorvidt en eventuel nægtelse af adgang i medfør af artikel 3, stk. 5, har været retmæssig. Digitaliseringsstyrelsen vil i medfør af forordningens artikel 13, stk. 3, og i overensstemmelse med artikel 3, stk. 4, samt under hensyn til Kommissionens vejledning udstedt i medfør af artikel 3, stk. 13, kunne fastsætte vilkår og pris i tilfælde af tvister herom.

Digitaliseringsstyrelsen vil i medfør af den foreslåede bestemmelse skulle afgøre tvister i sager om de foreslåede §§ 4 og 9, der begge bl.a. henviser til artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som er gennemgået nærmere i pkt. 2.1.2 i de almindelige bemærkninger. Digitaliseringsstyrelsen vil kunne skulle afgøre tvister om, hvorvidt afslag på en anmodning har været lovlig i henhold til artikel 3, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Digitaliseringsstyrelsen vil i medfør af den foreslåede bestemmelse også kunne afgøre tvister om forholdet mellem samtidige anmodninger, der henholdsvis sigter på etablering af elementer af VHC-net i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og på etablering af andre netelementer end elementer af VHC-net i henhold til den foreslåede § 4, stk. 2, for så vidt angår eventuelle afslag på anmodningen omfattet af den foreslåede § 4, stk. 2. Klager over afslag på den anmodning, der er omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, vil derimod være omfattet af den foreslåede § 33, stk. 1.

Digitaliseringsstyrelsen vil desuden i sager om adgang efter det foreslåede § 4, stk. 1 og 2, jf. den foreslåede § 4, stk. 5, kunne behandle tvister om fordeling af ansvar for drift og vedligeholdelse af masten og antennesystemer samt fordeling af udgifter til drift og vedligeholdelse af de antennesystemer, der er placeret i masten, hvis der ikke foreligger en aftale, der fraviger udgangspunktet i den foreslåede § 4, stk. 5.

Digitaliseringsstyrelsen vil i sager omfattet af den foreslåede § 33, stk. 2, der vedrører adgang i medfør af den foreslåede § 4, også kunne skulle forholde sig til den foreslåede § 4, stk. 4. Digitaliseringsstyrelsen vil således indledningsvist i tvister omfattet af den foreslåede § 33, stk. 2, skulle fastslå, om den part, der ønsker adgang, er omfattet af den foreslåede § 4, stk. 4, og dermed er berettiget til adgang i henhold til de foreslåede § 4, stk. 1 eller 2. For så vidt angår betingelsen i den foreslåede § 4, stk. 4, nr. 1, vil Digitaliseringsstyrelsen selv være bekendt med, om styrelsen har udstedt en sådan

tilladelse til den anmodende part, og vil umiddelbart kunne afgøre spørgsmålet på dette grundlag, under iagttagelse af forvaltningslovens krav om partshøring. For så vidt angår betingelsen i den foreslåede § 4, stk. 4, nr. 2, vil dette indebære, at Digitaliseringsstyrelsen fra den anmodende part skal indhente oplysninger om den påtænkte anvendelse af frekvenser og på den baggrund fastslå, om det er korrekt, at den påtænkte anvendelse er undtaget fra kravet om individuel tilladelse.

Digitaliseringsstyrelsens afgørelseskompetence vil i sager omfattet af bestemmelsen erstatte den delmængde af landzone- og bygningsmyndighedernes påbudskompetence i mastelovens § 3, der vedrører master til radiokommunikationsformål omfattet af den foreslåede § 4, og vil tillige i de samme sager erstatte voldgiftsproceduren vedrørende erstatningsspørgsmålet i mastelovens § 5, stk. 2-5. For resterende sager om master til radiokommunikationsformål vil disse regler blive erstattet af den foreslåede § 33, stk. 1. Reglerne om betaling for adgang i mastelovens § 5, stk. 1, vil med lovforslaget for så vidt angår de master til radiokommunikationsformål, der er omfattet af den foreslåede § 4, blive erstattet af henvisningerne i de foreslåede § 4, stk. 1 og 2, til artikel 3, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som Digitaliseringsstyrelsen vil skulle tage udgangspunkt i styrelsens afgørelser vedrørende betaling for adgangen.

Bortfaldet af landzonemyndighedernes påbudskompetence vil ikke have nogen indvirkning på landzonemyndighedernes behandling af sager om landzonetilladelser til master til radiokommunikationsformål, da den foreslåede bestemmelse ikke vil indebære nogen ændring i de hensyn i planloven, som gælder for landzonemyndighedernes behandling af sagerne. Landzonemyndighederne vil således fortsat kunne undersøge alternativer til etableringen af en ny mast som led i sagsoplysningen. Reglerne i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og i de foreslåede § 4, stk. 1 og 2, vil fortsat sikre adgang til opsætning af antenner på eventuelle eksisterende master i området, så muligheden for at benytte eksisterende master frem for at bygge nye master kan undersøges i sagerne. Den foreslåede bestemmelse vil alene indebære, at der i sager, hvor en ansøger om en ny mast måtte beslutte at opsætte antenner på en eksisterende mast i stedet for at bygge en ny mast, og hvor ansøger ikke kan få adgang hertil af mastens ejer, fremover vil skulle klages til Digitaliseringsstyrelsen frem for til landzonemyndigheden.

For sager om øvrig fysisk infrastruktur end master til radiokommunikationsformål vil klageadgangen for de situationer, der er omfattet af den foreslåede

bestemmelse, svare til den tilsvarende klageadgang til Digitaliseringsstyrelsen, der i dag følger af gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 9 n, stk. 1, nr. 1. Der vil være tale om den delmængde, der vedrører klager om adgang i henhold til den foreslåede § 9 til anden fysisk infrastruktur end master til radiokommunikationsformål, hvor andre netoperatører, herunder operatører, anmoder om adgang til denne fysiske infrastruktur med henblik på etablering af elementer af andre net end VHC-net, eksempelvis elektroniske kommunikationsnet, der ikke er VHC-net, eller andre forsyningsarter.

Til § 34

Det fremgår af mastelovens § 10, stk. 1, at ejere af master, bygninger og konstruktioner omfattet af mastelovens § 1, stk. 2, nr. 2 og 3, skal imødekomme anmodninger om adgang til opsætning af antennesystemer på den pågældende mast, bygning eller konstruktion.

Det fremgår af stk. 2, at anmodninger efter stk. 1 kan angå indgåelse af nye aftaler eller ændring af allerede indgåede aftaler om opsætning af antennesystemer på den pågældende mast, bygning eller konstruktion.

Det fremgår af stk. 3, at bestemmelserne i stk. 1 og 2 ikke gælder, hvis der foreligger tekniske hindringer for opsætning af antennesystemer. Ved tekniske hindringer forstås de hindringer, der er nævnt i mastelovens § 10, stk. 3, nr. 1-3.

Det fremgår af stk. 4, at anmodninger om adgang til opsætning af antennesystemer på den pågældende mast, bygning eller konstruktion efter stk. 1 kan fremsættes af parter omfattet af mastelovens § 2, stk. 5.

Det fremgår af stk. 6, at i det omfang der i medfør af anden lovgivning er fastsat særlige sikkerhedsforskrifter for de i mastelovens § 1, stk. 2, nr. 2 og 3, omhandlede master, bygninger og konstruktioner, skal gennemførelse af opsætning af antennesystemer ske på de vilkår og med de begrænsninger, der følger heraf.

Det fremgår af stk. 7, at ejere af antennesystemer placeret på master, bygninger og andre høje konstruktioner omfattet af stk. 1 skal imødekomme anmodninger fra andre om fælles udnyttelse af tilhørende bygninger m.v., i det omfang en sådan fælles udnyttelse knytter sig til den anmodende parts opsætning og udnyttelse af egne antennesystemer på samme mast, bygning

eller konstruktion. Fælles udnyttelse forudsætter, at der er mulighed for fysisk adskillelse af parternes udstyr, og at der kan etableres særskilt adgang til dette.

Det fremgår af stk. 8, at gælder der særlige sikkerhedsforskrifter for den pågældende mast, bygning eller konstruktion, varetages driften og vedligeholdelsen af de placerede antennesystemer af ejeren af masten, bygningen eller konstruktionen, medmindre anden aftale indgås parterne imellem.

Det fremgår af mastelovens § 11, stk. 1, at landzonemyndigheden eller, i sager, hvor landzonemyndigheden ikke er involveret, bygningsmyndigheden, jf. herved § 2, stk. 6, kan udstede påbud om at give adgang til opsætning af antennesystemer på master, bygninger og andre høje konstruktioner omfattet af § 1, stk. 2, nr. 2 og 3. Påbuddet kan træde i stedet for, supplere eller ændre aftaler efter § 10.

Det fremgår af stk. 2, at bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse ved påbud om fælles udnyttelse af bygninger m.v. i tilknytning til andre antennesystemer anbragt på den pågældende mast, bygning eller konstruktion, jf. § 10, stk. 1, i det omfang en sådan fælles udnyttelse er en del af den anmodende parts opsætning af og udnyttelse af egne antennesystemer på samme mast, bygning eller konstruktion.

Det fremgår af stk. 3, at påbud efter stk. 1 og 2, i sager, hvor den ansøgende part anmoder om udstedelse af påbud, alene kan udstedes, hvis det af den ansøgende part er sandsynliggjort, at det ikke har været muligt at indgå en aftale om opsætning af antennesystemer.

Det fremgår af stk. 4, at § 10, stk. 3-9, finder tilsvarende anvendelse i sager efter stk. 1 og 2.

Det fremgår af mastelovens § 12, stk. 1, at i sager efter §§ 10 og 11, hvor der er tvist om betalingen for den aftalte eller påbudte adgang til opsætning af antennesystemer, skal ejeren og eventuelle andre rettighedshavere som minimum have fuld erstatning. Betalingsforpligtelsen påhviler den, der har fremsat anmodning om opsætning af antennesystemer eller som får adgang til opsætning af antennesystemer.

Det fremgår af stk. 2, at i mangel af enighed herom afgøres erstatningsspørgsmålet af en voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger en voldgiftsmand. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem voldgiftsmændene, træffes afgørelsen ved kendelse afsagt af en opmand udpeget af præsidenten for vedkommende landsret.

Det fremgår af stk. 3, at erstatningsfastsættelsen kan af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen indbringes for vedkommende taksationskommission efter lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Det fremgår af stk. 4, at når erstatningsspørgsmålet er afgjort af voldgiftsretten, opmanden eller taksationskommissionen, og der er sket betaling af erstatningsbeløbet eller stillet sikkerhed for dets betaling ved tilladelsens eller påbuddets udstedelse, kan tilladelse gives eller påbud udstedes af landzone- eller bygningsmyndigheden.

Det fremgår af stk. 5, at ved taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet, kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at den ansøgende part skal stille et beløb som sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.

Det fremgår af voldgiftslovens § 1, stk. 5, 2. pkt., at loven ikke finder anvendelse med hensyn til tvister, der behandles ved voldgiftsretter, som er oprettet ved lov til afgørelse af tvister på særlige områder.

Det foreslås i *stk. 1,* at tvister om adgang omfattet af § 6 af alle parter kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse er ny, men erstatter dele af den eksisterende adgang for landzone- eller bygningsmyndigheden til at udstede påbud om at give adgang til master, bygninger og andre høje konstruktioner, som findes i mastelovens § 11, stk. 1. Udstedelsen af sådanne påbud vil også efter gældende ret i praksis alene ske, hvor der foreligger en tvist eller en manglende vilje til at give adgang til den høje konstruktion i medfør af mastelovens § 10. Det vil dog være nyt, at det er Digitaliseringsstyrelsen frem for den lokale landzone- eller bygningsmyndighed, der har en rolle i at løse tvisterne.

Den foreslåede bestemmelse bemyndiger Digitaliseringsstyrelsen til at be-

handle tvister omfattet af den foreslåede § 6. Dermed vil Digitaliseringsstyrelsen kunne behandle tvister om imødekommelsen af anmodninger om opsætning af antennesystemer på høje konstruktioner og etablering af tilhørende teknikskabe, hvor ejeren af den høje konstruktion, jf. den foreslåede § 6, eller en lejer eller anden indehaver af brugsrettigheder, jf. den foreslåede § 7, eksempelvis ikke ønsker at imødekomme anmodningen.

Den foreslåede bestemmelse fastslår, at tvister vil kunne indbringes af alle parter. Tvister vil således eksempelvis kunne indbringes, hvis adgang i medfør af den foreslåede § 6 nægtes, eller hvis en anmodning ikke er imødekommet senest 4 måneder efter datoen for modtagelse af en anmodning. Tvister vil også kunne indbringes af den, der modtager en anmodning, hvor vedkommende eksempelvis ikke mener, at vedkommende er forpligtet til at give adgang, mens den anmodende part fastholder, at der foreligger en pligt hertil. Digitaliseringsstyrelsen vil dog ikke kunne behandle tvister vedrørende allerede indgåede aftaler om adgang.

Dette vil i et vist omfang ensrette klageadgangen i sagerne med klageadgangen i sager efter de foreslåede § 33, stk. 1 og 2, hvor tilsvarende betingelser for indgivelse af klager vil gøre sig gældende som følge af disse bestemmelsers henvisninger til artikel 13, stk. 1, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur. I sager omfattet af den foreslåede § 34 vil der dog skulle gå 4 måneder frem for 1 måned som i sager efter de foreslåede § 33, stk. 1 og 2, hvilket skyldes, at pligtsubjekterne i den foreslåede § 6 kan være private ejere af ejendomme, der eksempelvis skal have tid til at behandle anmodninger efter den foreslåede § 6 på møder i frivilligt drevne ejer- og grundejerforeninger m.v., til hvilke der ikke kan være de samme forventninger som til de professionelle aktører, der vil være parter i tvister efter den foreslåede § 33.

I øvrigt vil artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur og de heri fastsatte procedureregler m.v. ikke finde anvendelse på sager efter den foreslåede § 34. Der vil som følge heraf bl.a. ikke være en forudbestemt frist for Digitaliseringsstyrelsens afgørelse af sagen.

Det foreslås i *stk. 2*, at Digitaliseringsstyrelsen træffer afgørelse i sagen efter stk. 1, og kan herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen, dog ikke vedrørende betaling for adgangen, jf. stk. 3-6.

Den foreslåede bestemmelse er ny, men erstatter dele af den eksisterende adgang for landzone- eller bygningsmyndigheden til at udstede påbud om at

give adgang til master, bygninger og andre høje konstruktioner, som findes i mastelovens § 11, stk. 1.

Bestemmelsen vil bemyndige Digitaliseringsstyrelsen til at træffe afgørelse i sager, der måtte blive indbragt for styrelsen, og til at fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen. Digitaliseringsstyrelsen vil således kunne tage stilling til, om den pågældende anmodning opfylder kravene for at være omfattet af den foreslåede § 6. Alle bestemmelser i den foreslåede § 6 og undtagelserne i den foreslåede § 2 samt i den foreslåede § 10 vil således finde tilsvarende anvendelse i sagerne.

Med den foreslåede bestemmelse vil Digitaliseringsstyrelsen for det første kunne afgøre, hvorvidt adgangen skal gives, navnlig i tvister, hvor en anmodning efter den foreslåede § 6 er blevet nægtet af den, der ejer den pågældende høje konstruktion, eller af en lejer, der skal medvirke i medfør af den foreslåede § 7. Digitaliseringsstyrelsen vil i den forbindelse kunne tage stilling til, hvorvidt nægtelsen er forenelig med den foreslåede § 6, stk. 3, hvor der fremgår gyldige grunde til at nægte adgangen. Digitaliseringsstyrelsen vil også kunne afgøre, om undtagelserne i den foreslåede § 10 finder anvendelse i sagen.

Med den foreslåede bestemmelse vil Digitaliseringsstyrelsen desuden kunne afgøre, på hvilke vilkår og betingelser bortset fra betaling adgangen skal gives, hvis der er tvist herom. Med den foreslåede § 6, stk. 1, vil adgang efter bestemmelsen skulle gives på de betingelser og vilkår, der aftales mellem parterne. Digitaliseringsstyrelsen vil med udgangspunkt i begge parters ønsker til vilkår og betingelser kunne fastsætte vilkår og betingelser, der dels minimerer genevirkningerne ved opsætningen af de pågældende antennesystemer og dels sikrer mulighed for at opsætte et funktionsdygtigt antennesystem.

Med den foreslåede bestemmelse vil Digitaliseringsstyrelsen også kunne træffe afgørelse i sager, hvor der ikke er blevet reageret på en anmodning om adgang efter den foreslåede § 6 efter 4 måneder fra modtagelsen af anmodningen, eller hvor forhandlingerne har trukket i langdrag. I disse sager vil Digitaliseringsstyrelsen eksempelvis også kunne træffe afgørelse om, at parterne skal have indgået en aftale inden en nærmere angiven dato, og at Digitaliseringsstyrelsen ellers vil kunne behandle en fornyet klage, hvor Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte vilkår og betingelser.

Den foreslåede bestemmelse afgrænser Digitaliseringsstyrelsens kompetence således, at styrelsen ikke vil kunne behandle tvister om betaling for adgang i henhold til den foreslåede § 6, jf. nærmere herom i den foreslåede § 34, stk. 3-6. Hensigten med at afgrænse Digitaliseringsstyrelsens kompetence således er, at de parter, der med den foreslåede § 6 pålægges at give adgang til deres høje konstruktioner, er private virksomheder og enkeltpersoner, hvis prisfastsættelse der ikke bør reguleres ved lov ud over de almindelige rammer for prisfastsættelse, der eksempelvis findes i konkurrenceretten m.v.

Styrelsen vil dog kunne behandle tvister om, at der ikke foreligger en endelig aftale inden for 4 måneder fra modtagelsen af en anmodning, hvilket kan skyldes, at prisen udestår at blive aftalt. I så fald vil Digitaliseringsstyrelsen eksempelvis kunne træffe afgørelse om, at parterne skal enes om en pris inden en nærmere angivet frist, og at parterne ellers skal anvende den voldgiftsprocedure, der følger af de foreslåede § 34, stk. 4-6.

Det foreslås i *stk. 3*, at i sager efter stk. 1 og 2, hvor der er tvist om betalingen for adgangen til opsætning af antennesystemer, skal ejeren, der i henhold til § 6 indgår aftale, og eventuelle andre rettighedshavere som minimum have fuld erstatning. Betalingsforpligtelsen påhviler den, der har fremsat anmodning om opsætning af antennesystemer i medfør af § 6.

Bestemmelsen viderefører i det væsentlige uændret mastelovens § 12, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse fastslår, at der i tilfælde af tvist om betalingen for fælles udnyttelse vil skulle ske en betaling svarende til det beløb, der i givet fald ville blive ydet som fuld erstatning for det pågældende indgreb i bestående ejendomsrettigheder, jf. grundlovens § 73. Med ejendomsrettighed ligestilles f.eks. en brugsrettighed. Erstatningen skal betales af den part, der har fremsat anmodning efter den foreslåede § 6.

Dette indebærer, at der som minimum vil skulle ske en betaling svarende til fuld erstatning for tab som følge af indgrebet i den bestående ejendomsrettighed, omfattende eksempelvis en eventuel permanent eller midlertidigt forringet formueværdi af den høje konstruktion som følge heraf, driftstab og gener forårsaget af indgreb i ejendommens øvrige anvendelse, alle etableringsomkostninger forbundet med adgangen m.v.

Det generelle sigte er imidlertid en betaling for adgangen, der rækker videre end dette beløb. Det følger således af den foreslåede § 6, stk. 1, at adgang skal gives til den pris, der aftales mellem parterne. Den sædvanlige praksis ved etablering af antennesystemer på privat ejendom er, at der aftales en årlig lejepris.

Den foreslåede bestemmelse vil derfor alene fastsætte det minimumsniveau, der i tilfælde af tvister skal udgøre den nedre grænse for erstatningen. Denne del af betalingen for adgangen skal ske forud for den faktiske etablering af antennesystemerne og teknikskabene. Derved sikres det, at retten hertil ikke fortabes ved efterfølgende betalingsstandsning, konkurs eller lignende.

Det foreslås i *stk. 4*, at i mangel af enighed herom afgøres erstatningsspørgsmålet af en voldgiftsret, hvor hver af parterne vælger en voldgiftsmand. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem voldgiftsmændene, træffes afgørelsen ved kendelse afsagt af en opmand udpeget af præsidenten for vedkommende landsret.

Bestemmelsen viderefører mastelovens § 12, stk. 2, 1. og 2. pkt., uændret.

Den foreslåede bestemmelse fastslår, at hvis parterne ikke er enige om betalingens størrelse, vil betalingsspørgsmålet skulle afgøres ved voldgift. Opmanden udpeges af præsidenten for den landsret, hvori lokaliteten er beliggende. Voldgiftsmændene og opmanden udpeges samtidigt.

Voldgiftsretten fastsætter selv alle regler for sagens behandling for retten. De nærmere regler for voldgift følger af lov om voldgift.

Digitaliseringsstyrelsen vil ikke have en rolle i denne voldgiftsprocedure. En afgørelse fra Digitaliseringsstyrelsen efter det foreslåede stk. 2 vil dog kunne fastslå, at voldgiftsproceduren skal benyttes.

Hensigten med reglen er så vidt muligt at undgå, at prisfastsættelsen sker på anden vis end ved gensidig aftale, samtidigt med, at der i tilfælde af uenighed er en mulighed for at løse denne uenighed, så et pligtsubjekt i den foreslåede § 6 ikke de facto kan undslå sig sin pligt til at give adgang ved eksempelvis at kræve en så urimeligt høj lejepris, at den, der ønsker adgang efter den foreslåede § 6, opgiver at få den adgang, som den foreslåede § 6 giver vedkommende ret til.

Det foreslås i *stk. 5*, at erstatningsfastsættelsen af hver af parterne ved begæring fremsat over for opmanden inden 4 uger fra kendelsen, jf. stk. 4, kan indbringes for vedkommende taksationskommission efter reglerne i § 19 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. I øvrigt finder reglerne i § 26 i den nævnte lov tilsvarende anvendelse.

Bestemmelsen viderefører mastelovens § 12, stk. 3, uændret.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at parterne vil kunne indbringe kendelsen afsagt i medfør af stk. 4 for vedkommende taksationskommission.

Det følger af § 26 i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom, at spørgsmålet om ekspropriation behandles i første instans ved landsret. Sagen anlægges ved den ret, under hvilken vedkommende ejendom er beliggende. Sag om erstatning skal indbringes for domstolene inden 6 måneder efter, at taksationskommissionens kendelse er afsendt. Spørgsmål, der kan prøves af en taksationskommission, kan ikke indbringes for domstolene, forinden taksationskommissionens afgørelse foreligger.

Hensigten med reglen er så vidt muligt at undgå, at prisfastsættelsen sker på anden vis end ved gensidig aftale, samtidigt med, at der i tilfælde af uenighed er en mulighed for at løse denne uenighed, så et pligtsubjekt i den foreslåede § 6 ikke de facto kan undslå sig sin pligt til at give adgang ved eksempelvis at kræve en så urimeligt høj lejepris, at den, der ønsker adgang efter den foreslåede § 6, opgiver at få den adgang, som den foreslåede § 6 giver vedkommende ret til.

Det foreslås i *stk. 6*, at ved taksationskommissionens afgørelse af erstatningsspørgsmålet, jf. stk. 5, kan taksationskommissionen træffe beslutning om, at den ansøgende part skal stille et beløb som sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 12, stk. 5, uændret.

Den foreslåede bestemmelse fastslår, at den part, der skal betale erstatning, i tilfælde hvor erstatningsfastsættelsen afgøres ved voldgift, af taksationskommissionen vil kunne pålægges at stille et beløb til sikkerhed til dækning af et eventuelt højere erstatningsbeløb fastsat ved dom.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er således, at taksationskommissionen i hvert enkelt tilfælde kan beslutte, hvorvidt der er behov for at der stilles sikkerhed. Taksationskommissionen kan desuden i hvert enkelt tilfælde afgøre hvilket beløb, der skal stilles som sikkerhed.

Til § 35

Det fremgår af mastelovens § 23 a, stk. 1, at Digitaliseringsstyrelsen behandler sager om afvisning af eller afslag på en anmodning om adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar, jf. § 14 a, stk. 2 og 3, og sager, hvor en anmodning om adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar ikke er imødekommet inden for 2 måneder, jf. § 14 a, stk. 1, jf. § 14 a, stk. 4.

Ifølge stk. 2 kan sager omfattet af stk. 1 indbringes for Digitaliseringsstyrelsen af den udbyder af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der har fremsat en anmodning om adgang i henhold til § 14 a, stk. 1.

Efter stk. 3 kan Digitaliseringsstyrelsen i sager efter stk. 1 træffe afgørelse om, at en offentlig myndigheds eller andres afvisning, jf. § 14 a, stk. 2, eller afslag, jf. § 14 a, stk. 3, på en anmodning om adgang er berettiget, at en offentlig myndighed skal give adgang til sin fysiske infrastruktur eller sit gadeinventar, og at andre skal give adgang til deres gadeinventar, jf. § 14 a, stk. 1, og herunder fastsætte vilkår og betingelser, eller at en offentlig myndigheds eller andres afvisning, jf. § 14 a, stk. 2, eller afslag, jf. § 14 a, stk. 3, på en anmodning om adgang ikke er berettiget.

Det fremgår endvidere af stk. 4, at Digitaliseringsstyrelsen af sagens parter kan kræve enhver oplysning og ethvert materiale, som Digitaliseringsstyrelsen skønner relevant, med henblik på behandling af sagen efter stk. 1 og med henblik på at kunne træffe afgørelse og herunder fastsætte vilkår og betingelser efter stk. 3. Undlader en part at afgive oplysninger og materiale, som Digitaliseringsstyrelsen kan kræve efter 1. pkt. eller i medfør af regler fastsat i henhold til stk. 5, kan Digitaliseringsstyrelsen pålægge parten tvangsbøder.

Endelig fremgår det af stk. 5, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om Digitaliseringsstyrelsens behandling af sager efter denne bestemmelse, herunder om, hvilke afgørelser Digitaliseringsstyrelsen kan træffe,

om frister for styrelsens behandling af sager og om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale til brug for sagsbehandlingen.

Det fremgår af artikel 13, stk. 1, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at uden at det berører muligheden for at indbringe en sag for en domstol, så har alle parter ret til at indbringe en tvist, der måtte opstå, for det kompetente nationale tvistbilæggelsesorgan oprettet i henhold til artikel 14 i forordningen om gigabitinfrastruktur, hvis der nægtes adgang til eksisterende infrastruktur, eller hvis der ikke er indgået en aftale om specifikke vilkår og betingelser, herunder pris, senest én måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om adgang i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det fremgår af artikel 14, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at medlemsstaterne opretter eller udpeger et eller flere kompetente organer til at udføre de opgaver, der pålægges det nationale tvistbilæggelsesorgan i overensstemmelse med artikel 13, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 1,* at Digitaliseringsstyrelsen behandler sager om afslag på en anmodning om adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar, jf. § 8, stk. 3, og sager, hvor en anmodning om adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar ikke er imødekommet inden for 1 måned, jf. § 8, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse er en i det væsentlige videreførelse af mastelovens § 23 a, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen kan behandle sager, hvor der opstår tvister, fordi en part ikke giver adgang til sin fysiske infrastruktur eller gadeinventar i medfør af den foreslåede § 8. Den foreslåede bestemmelse skal således sikre, at der findes et organ, som kan behandle tvister, der måtte opstå i forbindelse med udøvelsen af rettighederne i den foreslåede § 8.

I Digitaliseringsstyrelsens behandling af sager, der indbringes for styrelsen i medfør af den foreslåede bestemmelse, kan det være nødvendigt, at styrelsen tager hensyn til forhold på andre ministerområder, herunder eksempelvis planlovgivning, lokalplaner, byggelovgivning m.v. Digitaliseringsstyrelsen vil i disse tilfælde indhente oplysninger hos og rådføre sig med de relevante myndigheder.

Det foreslås i *stk. 2,* at sager omfattet af stk. 1 kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen af den operatør, der har fremsat en anmodning om adgang i henhold til § 8, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at sager omfattet af den foreslåede § 35, stk. 1, vil kunne indbringes for Digitaliseringsstyrelsen af den operatør, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29, der har fremsat en anmodning om adgang i henhold til den foreslåede § 8, stk. 1.

Afgrænsningen af klageberettigede vil modsvare de rettighedssubjekter, der vil kunne fremsætte en anmodning om adgang i henhold til den foreslåede § 8, og de sagstyper, som vil kunne indbringes for styrelsen, jf. den foreslåede § 35, stk. 1, hvorefter der vil kunne indbringes sager, hvor adgang afslås eller ikke gives, hvilket kun operatøren kan have en interesse i at klage over.

Den foreslåede bestemmelse vil dermed ikke give pligtsubjekterne i den foreslåede § 8 en mulighed for at klage over en anmodning i medfør af den foreslåede § 8, men disse vil kunne afslå anmodningen i overensstemmelse med den foreslåede § 8, stk. 3, eller med henvisning til den foreslåede § 10. Kun, hvis en operatør er uenig i dette afslag, vil en klageadgang herefter være relevant.

Det foreslås i *stk. 3,* at Digitaliseringsstyrelsen kan træffe afgørelse om, hvorvidt afslag, jf. § 8, stk. 3, på en anmodning om adgang er berettiget, og om, at en part omfattet af § 8, stk. 1, nr. 1-3, skal give adgang til sin fysiske infrastruktur eller sit gadeinventar, herunder hvor relevant på vilkår og betingelser, der fastsættes af Digitaliseringsstyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 23 a, stk. 1-3 med en række tilpasninger til forordningen om gigabitinfrastruktur og sproglige forenklinger. Klageadgangen vil i det væsentlige forblive uændret.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne træffe afgørelse om, hvorvidt afslag, jf. den foreslåede § 8, stk. 3, på en anmodning om adgang er berettiget.

Digitaliseringsstyrelsen vil også kunne træffe afgørelse om, at en part omfattet af den foreslåede § 8, stk. 1, nr. 1-3, skal give adgang til sin fysiske infrastruktur eller sit gadeinventar f.eks. med henblik på etablering af tråd-

løse adgangspunkter med lille rækkevidde. Dette vil både kunne være relevant, hvor styrelsen finder, at et afslag ikke var berettiget, og hvor der blot ikke er reageret på en anmodning inden for 1 måned, eller hvor der ikke er indgået en endelig aftale om adgang inden for 1 måned, jf. det foreslåede stk. 1.

Hvor relevant, vil styrelsen i forbindelse med afgørelser om, at adgang skal gives, kunne fastsætte de vilkår og betingelser, hvorpå adgangen skal gives. Det vil eksempelvis kunne være relevant ved tvister om, hvilke vilkår og betingelser der er rimelige, jf. den foreslåede § 8, stk. 3, nr. 3. Styrelsen vil i sagerne kunne tage stilling til afslagsgrundene i den foreslåede § 8, stk. 3.

For det første vil det kunne indebære, at styrelsen vil skulle afgøre, hvorvidt den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret er egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. Dette vil kunne indebære radiotekniske vurderinger, som styrelsen kan være kompetent til at foretage, eller eksempelvis byggetekniske vurderinger, hvor der kan være behov for at indhente byggetekniske udtalelser som omhandlet i den foreslåede § 36, stk. 1 og 2.

For det andet vil det kunne indebære, at styrelsen vil skulle afgøre, hvorvidt den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret er nødvendig for at forbinde sådanne trådløse adgangspunkter med et transportnet, hvis relevant. Det vil eksempelvis kunne indebære en vurdering af mulige alternative måder at forbinde adgangspunktet og transportnettet.

For det tredje vil det kunne indebære, at styrelsen vil skulle afgøre, hvorvidt anmodningen er rimelig. En anmodning må eksempelvis anses for at være rimelig, hvis anmodningen ikke går videre end det, der er nødvendigt for at opfylde den adgangssøgende operatørs behov. Modsætningsvis vil en anmodning eksempelvis ikke være rimelig, hvis anmodningen indsendes, uden at den adgangssøgende operatør har et reelt behov for adgang, eller hvis anmodningen har chikanøs karakter. Det vil heller ikke være rimeligt, hvis en operatør kontinuerligt indgiver mange anmodninger om adgang til fysisk infrastruktur eller gadeinventar, hvor en enkelt anmodning åbenlyst kunne have omfattet al den fysiske infrastruktur eller alt det gadeinventar, som der er behov for adgang til.

En anmodning vil ikke være rimelig, hvis byrden ved at give adgangen står i et klart misforhold til behovet for adgang. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvor etablering af et adgangspunkt på infrastrukturen er teknisk mulig, men samtidigt ville indebære, at den pågældende fysiske infrastruktur ikke længere kan opfylde sit oprindelige hovedformål. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, hvis der anmodes om opsætning af adgangspunkter på gadelygter på en måde, der ville blokere for belysningen, eller på vejskilte på en måde, så skiltene bliver ulæselige eller deres synlighed begrænses. Indholdet af afgørelserne i den foreslåede bestemmelse vil modsvare de sagstyper, som vil kunne indbringes for styrelsen, jf. den foreslåede § 35, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at Digitaliseringsstyrelsen i sager, der måtte blive indbragt for styrelsen i medfør af den foreslåede § 35, stk. 1 og 2, vil kunne træffe den type afgørelser, der er angivet i den foreslåede bestemmelse i sådanne sager for at bilægge en tvist.

Til § 36

Det fremgår af mastelovens § 17, stk. 1, at bestrides det, at opsætning af antennesystemer konstruktionsteknisk er mulig, kan landzone- eller bygningsmyndigheden, jf. § 3, stk. 1, indhente en byggeteknisk udtalelse fra en byggesagkyndig. Udtalelsen skal indhentes, inden afgørelse træffes efter § 3, stk. 1, og § 11, stk. 1.

Det fremgår af stk. 2, at den, der bestrider, at opsætning af antennesystemer byggeteknisk er mulig, kan af landzone- eller bygningsmyndigheden, jf. § 3, stk. 1, pålægges at dække omkostningerne ved indhentelse af den byggetekniske udtalelse efter stk. 1, såfremt udtalelsen fastslår, at opsætning af antennesystemer konstruktionsteknisk er mulig.

§§ 3 og 11 i masteloven bemyndiger landzone- eller bygningsmyndigheden til at give en part påbud om at give adgang til fælles udnyttelse af en mast til radiokommunikationsformål eller til opsætning af antennesystemer på andre master, bygninger eller høje konstruktioner.

Det fremgår af mastelovens § 21, stk. 1, nr. 1, at landzone- eller bygningsmyndigheden, jf. § 3, stk. 1, kan pålægge en eller flere af parterne i en sag om fælles udnyttelse og opsætning af antennesystemer tvangsbøder med

henblik på at gennemtvinge efterkommelse af påbud efter § 3, stk. 1 og 2, og § 11, stk. 1 og 2.

Det foreslås i *stk. 1,* at Digitaliseringsstyrelsen i sager efter §§ 33-35, hvor der er tvist om byggetekniske forhold, jf. artikel 3, stk. 5, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur, § 6, stk. 3, nr. 2, og § 8, stk. 3, nr. 1, kan indhente en byggeteknisk udtalelse fra en byggesagkyndig med henblik på at afgøre spørgsmålet.

Den foreslåede bestemmelse vil, for så vidt angår sager om master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner, være en tilpasset indholdsmæssig videreførelse af den delmængde af mastelovens § 17, der vedrører master til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelse er i forhold til mastelovens § 17 tilpasset som følge af de foreslåede § 33, stk. 1 og 2, hvorefter det ikke længere vil være landzone- eller bygningsmyndigheden, men Digitaliseringsstyrelsen, der vil skulle tage stilling til, om der kan gives påbud om at give adgang til en mast til radiokommunikationsformål, således at det også vil være Digitaliseringsstyrelsen frem for landzone- eller bygningsmyndigheden, der vil skulle forholde sig til eventuelle byggetekniske aspekter af en tvist, og som derfor vil skulle indhente udtalelsen.

Den foreslåede bestemmelse er endvidere tilpasset til det forhold, at hjemlen til at nægte adgang med henvisning til byggetekniske forhold, hvilket der kan opstå de i den foreslåede bestemmelse nævnte tvister om, fremover vil følge af artikel 3, stk. 5, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og de foreslåede § 6, stk. 3, nr. 2, og § 8, stk. 3, nr. 1.

Hvad angår sager om anden fysisk infrastruktur end master til radiokommunikationsformål er den foreslåede bestemmelse ny, i det omfang sagen er omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, og i det omfang byggetekniske aspekter er relevante for adgang til infrastrukturen. Der eksisterer således ikke i gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 1 og 2, eller § 9 n, stk. 1, nr. 1, en tilsvarende bestemmelse. De typer af fysisk infrastruktur, som bestemmelsen derved vil blive udvidet til, vil ofte være så simple, eksempelvis i tilfældet med føringsrør, at byggetekniske udtalelser ikke vil være relevante. I de tilfælde, hvor der i sager om sådan fysisk infrastruktur opstår tvister om byggetekniske forhold, som Digitaliseringsstyrelsen ikke besidder ekspertisen til at afgøre, vil der dog efter gældende ret kunne være sager,

som Digitaliseringsstyrelsen er ude af stand til at afgøre, fordi adgangen til at indhente byggetekniske udtalelser mangler. Ændringen sigter derved på at undgå dette.

Ved »byggetekniske forhold« i den foreslåede bestemmelse forstås udelukkende forhold, som er relevante for de typer adgang, der er mulighed for at anmode om efter artikel 3 i forordningen i gigabitinfrastruktur og efter de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9.

Den foreslåede bestemmelse vil således vedrøre sager efter både artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, og efter de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9, hvor en ejer af fysisk infrastruktur m.v. omfattet af bestemmelsen eksempelvis nægter adgang til etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet med henvisning til, at artikel 3, stk. 5, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der også finder anvendelse i sager efter de foreslåede §§ 4 og 9, muliggør det at nægte adgang med henvisning til, at den fysiske infrastruktur ikke er teknisk egnet. Det samme vil gøre sig gældende, hvis en ejer af fysisk infrastruktur m.v. eksempelvis nægter adgang til opsætning af antennesystemer med henvisning til, at den foreslåede § 6, stk. 3, nr. 2, bestemmer, at den foreslåede § 6 ikke gælder, hvor opsætning af antennesystemer ikke er byggeteknisk mulig, eller nægter adgang til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde med henvisning til, at adgang jf. den foreslåede § 8, stk. 3, nr. 1, kan afslås, hvis den fysiske infrastruktur eller gadeinventaret ikke er teknisk egnet til at være vært for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde.

Den foreslåede bestemmelse vil i tvister, hvor der er uenighed om byggetekniske forhold, medføre, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne beslutte, at styrelsen alene kan gå videre med behandlingen af en sag, hvis styrelsen indhenter en byggeteknisk udtalelse fra en relevant byggesagkyndig. Digitaliseringsstyrelsen vil skulle indkøbe udtalelsen hos en byggesagkyndig i overensstemmelse med gældende regler for offentlige indkøb og udbud.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at Digitaliseringsstyrelsen ikke i alle tilfælde vil have de fornødne faglige kompetencer eller ressourcer til at vurdere, hvorvidt et afslag om adgang, som begrundes med byggetekniske forhold, er berettiget. Det vil eksempelvis kunne vedrøre den fysiske infrastrukturs bæreevne, øget vindpåvirkning som følge af opsætningen af en antenne, bygningstekniske sikkerhedsaspekter, forenelighed med brandregler m.v. Bestemmelsen vil ikke være relevant, hvis en part eksempelvis

selv dokumenterer eller sandsynliggør tilstrækkeligt, at der er byggetekniske hindringer.

Det foreslås i *stk. 2*, at Digitaliseringsstyrelsen kan pålægge den, der i en tvist omfattet af stk. 1 bestrider, at imødekommelse af en anmodning byggeteknisk er mulig, at dække omkostningerne ved indhentelse af den byggetekniske udtalelse nævnt i stk. 1, hvis udtalelsen fastslår, at imødekommelse af anmodningen er byggeteknisk mulig.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 17, stk. 2, dog tilpasset flytningen af kompetencen til at udstede påbud fra landzone- og bygningsmyndighederne til Digitaliseringsstyrelsen samt artikel 3, stk. 5, litra e, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Bestemmelsen er i forhold til mastelovens § 17 tilpasset som følge af de foreslåede § 33, stk. 1 og 2, hvorefter det ikke længere vil være landzone- eller bygningsmyndigheden, men Digitaliseringsstyrelsen, der vil skulle tage stilling til, om der kan gives påbud om at give adgang til en mast til radiokommunikationsformål, således at det også vil være Digitaliseringsstyrelsen frem for landzone- eller bygningsmyndigheden, der vil skulle forholde sig til eventuelle byggetekniske aspekter af en tvist, og som derfor vil skulle indhente udtalelsen.

Den foreslåede bestemmelse er endvidere tilpasset til det forhold, at hjemlen til at nægte adgang med henvisning til byggetekniske forhold, hvilket der kan opstå de i den foreslåede bestemmelse nævnte tvister om, fremover vil følge af artikel 3, stk. 5, litra a, i forordningen om gigabitinfrastruktur og de foreslåede § 6, stk. 3, nr. 2, og § 8, stk. 3, nr. 1.

Hvad angår sager om anden fysisk infrastruktur end master til radiokommunikationsformål er den foreslåede bestemmelse ny, i det omfang sagen er omfattet af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, og i det omfang byggetekniske aspekter er relevante for adgang til infrastrukturen. Der eksisterer således ikke i gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 1 og 2, eller § 9 n, stk. 1, nr. 1, en tilsvarende bestemmelse. De typer af fysisk infrastruktur, som bestemmelsen derved vil blive udvidet til, vil ofte være så simple, eksempelvis i tilfældet med føringsrør, at byggetekniske udtalelser ikke vil være relevante. I de tilfælde, hvor der i sager om sådan fysisk infrastruktur opstår tvister om byggetekniske forhold, som Digitaliseringsstyrelsen ikke besidder ekspertisen til at afgøre, vil der dog efter gældende ret kunne være sager,

som Digitaliseringsstyrelsen er ude af stand til at afgøre, fordi adgangen til at indhente byggetekniske udtalelser mangler. Ændringen sigter derved på at undgå dette.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne pålægge den, der bestrider, at det byggeteknisk er muligt at give adgang efter artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller de foreslåede §§ 4, 6, 8 eller 9, at dække omkostningerne ved indhentelse af den byggetekniske udtalelse, hvis udtalelsen fastslår, at det byggeteknisk er muligt at imødekomme en anmodning.

Da den foreslåede bestemmelse vil indebære, at en part vil kunne pålægges omkostninger, der alt efter partens økonomiske situation vil kunne være væsentlige for parten, vil Digitaliseringsstyrelsen ved vurderingen af, om en sag alene vil kunne afgøres under forudsætning af en byggeteknisk udtalelse inden indkøb af ydelsen, skulle partshøre den, der bestrider, at infrastrukturen er teknisk egnet med henvisning til byggetekniske forhold, over behovet for en byggeteknisk udtalelse, risikoen for, at parten skal betale for denne, og partens bemærkninger til de økonomiske konsekvenser for parten heraf.

Digitaliseringsstyrelsen vil skulle iagttage proportionalitetsprincippet, inden bestemmelsen tages i brug. Det vil gælde særligt i sager omfattet af de foreslåede §§ 4 og 6, hvorefter også enkeltpersoner og små virksomheder, der ikke er netoperatører, vil være forpligtet til at give adgang til master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner. Hvor en tvist alene vil kunne afgøres på baggrund af en byggeteknisk udtalelse, og Digitaliseringsstyrelsen vurderer, at risikoen for at skulle afholde omkostningerne ved en byggeteknisk udtalelse vil være uforholdsmæssig for en sådan part, vil Digitaliseringsstyrelsen som følge af proportionalitetsprincippet kunne beslutte at henlægge sagen.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at hvis den byggetekniske udtalelse viser, at der er byggetekniske hindringer, der kan begrunde et afslag i henhold til artikel 3, stk. 5, litra e, i forordningen om gigabitinfrastruktur, vil Digitaliseringsstyrelsen skulle betale for den byggetekniske udtalelse. Baggrunden for dette er, at det ikke vil være rimeligt at pålægge en part, der retmæssigt afviser adgang til infrastruktur, at betale et beløb som følge af, at den, der ønsker adgangen, har indbragt sagen for Digitaliseringsstyrelsen, mens det for den, der ønsker adgangen, ville udgøre en økonomisk risiko og barriere ved at benytte retten til adgang efter artikel 3 i forordningen om

gigabitinfrastruktur og i den foreslåede § 4, hvis den, der anmoder om adgang, skal betale for at få prøvet afvisningen af en anmodning hos Digitaliseringsstyrelsen.

Det foreslås i *stk. 3*, at Digitaliseringsstyrelsen skal i sager efter §§ 33-35, hvor der er tvist om, hvorvidt særlige sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning for adgang til den pågældende fysiske infrastruktur eller mast til radiokommunikationsformål gør adgang umulig, jf. § 10, stk. 1, nr. 2, høre de myndigheder, der har ansvaret for de pågældende sikkerhedsforskrifter, inden styrelsen træffer afgørelse i sagen.

Den foreslåede bestemmelse er ny og skal sikre klarhed over sagsgangene i tvister, hvor sikkerhedsforskrifter fastsat i medfør af anden lovgivning er involveret.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen i tilfælde af tvister om, hvorvidt sikkerhedsforskrifter, som Digitaliseringsstyrelsen ikke er ansvarlig for, gør det umuligt at give adgang, vil skulle høre de myndigheder, der er ansvarlige for forskrifterne, inden Digitaliseringsstyrelsen vil kunne træffe afgørelse i sagen.

Det skal dels ske for at sikre, at afslag med henvisning til sikkerheden er objektivt begrundede i sikkerhedshensyn, og dels for at sikre, at Digitaliseringsstyrelsen ikke risikerer at træffe afgørelser, der prisgiver væsentlige sikkerhedshensyn.

Digitaliseringsstyrelsen vil som udgangspunkt skulle rette sig efter den pågældende myndigheds vurdering af, hvorvidt adgang er umulig som følge af de pågældende sikkerhedsforskrifter. Digitaliseringsstyrelsen vil dog i alle sager omfattet af den foreslåede § 36, stk. 3, over for den eller de ansvarlige myndigheder kunne udfordre, hvorvidt den pågældende sikkerhedsforskrift gør det umuligt at give adgang, og afkræve myndighederne forslag til, hvordan adgang i stedet kan gives med forholdsregler, som tilgodeser sikkerhedsforskrifternes hensyn. Digitaliseringsstyrelsen vil også selv kunne foreslå sådanne løsninger med henblik på en vurdering af, om disse forslag er forenelige med sikkerhedsreglerne, hos den myndighed, der har ansvaret for reglerne. Digitaliseringsstyrelsen vil på den baggrund kunne træffe afgørelse om, at løsninger, som alene medfører yderligere udgifter, men som efter den ansvarlige myndigheds vurdering ikke indebærer, at sikkerhedsforskrifterne tilsidesættes, skal tages i brug.

Det foreslås i *stk. 4*, at Digitaliseringsstyrelsen i forbindelse med afgørelser truffet efter §§ 33-35 kan meddele en part påbud om at efterkomme Digitaliseringsstyrelsens afgørelse truffet i henhold til disse bestemmelser og pålægge parten, som et påbud retter sig imod, tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge overholdelse heraf.

Den foreslåede bestemmelse er, for så vidt angår sager om master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner, en tilpasset indholdsmæssig videreførelse af mastelovens §§ 3 og 11 og § 21, stk. 1, nr. 1. Den foreslåede bestemmelse er alene tilpasset i forhold til, at påbudskompetencen for landzone- og bygningsmyndigheder i mastelovens §§ 3 og 11, som mastelovens § 21, stk. 1, nr. 1, henviser til, med de foreslåede §§ 33-34 ændres til en klageadgang til Digitaliseringsstyrelsen, som derfor skal have hjemlen til at påbyde overholdelsen af sine afgørelser og pålægge de omtalte tvangsbøder frem for landzone- og bygningsmyndighederne, således at påbud efter den foreslåede bestemmelse, der for sager om adgang til master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner svarer til landzone- eller bygningsmyndighedens påbud efter mastelovens §§ 3 og 11, vil kunne gennemtvinges på samme vis, som mastelovens § 21, stk. 1, nr. 1, giver mulighed for i dag. Hvad angår sager om anden fysisk infrastruktur end master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner er bestemmelsen ny. Der eksisterer således ikke i gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 1 og 2, eller § 9 n, stk. 1, nr. 1, en tilsvarende mulighed for Digitaliseringsstyrelsen til at kunne udstede påbud og tvangsbøder. Baggrunden for denne udvidelse er, at det vil være hensigtsmæssigt at kunne gennemtvinge afgørelser, der ikke er omfattet af den gældende mulighed for at pålægge tvangsbøder i mastelovens §§ 3 og 11 og § 21, stk. 1, nr. 1, f.eks. vedrørende adgang til anden fysisk infrastruktur end master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner. Dette kan mest hensigtsmæssigt gøres ved at anvende de samme procedurer på tværs af sagstyper.

I medfør af den foreslåede bestemmelse vil påbud kunne udstedes og tvangsbøder kunne pålægges over for pligtsubjekterne i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur, dvs. netoperatører og offentlige organer, og i de foreslåede §§ 4 og 6, jf. § 7, og i de foreslåede §§ 8 og 9. Der henvises til disse bestemmelser med tilhørende bemærkninger for nærmere om pligtsubjekterne.

Med muligheden for at udstede påbud vil Digitaliseringsstyrelsen kunne pålægge en part at efterkomme en afgørelse, eksempelvis inden en nærmere angivet frist. Påbuddet vil kunne meddeles i den samme afgørelse i medfør af de foreslåede §§ 33-35 eller gives senere i en ny afgørelse, hvis en afgørelse uden påbud ikke efterkommes.

Særligt i sager vedrørende tvister omfattet af den foreslåede § 34 vil Digitaliseringsstyrelsen ikke kunne udstede påbud om at give adgang i medfør af den foreslåede § 6, medmindre der enten er enighed om betaling for adgangen, eller proceduren fastsat i de foreslåede § 34, stk. 3-6, er afsluttet endeligt således, at der er klarhed om betalingen. Digitaliseringsstyrelsen vil dog eksempelvis kunne udstede påbud om at anvende eller igangsætte den procedure, der fremgår af de foreslåede § 34, stk. 3-6.

Med muligheden for at pålægge tvangsbøder vil det sikres, at der kan skrides yderligere ind med henblik på at gennemtvinge efterkommelse af et påbud om overholdelse af afgørelser truffet efter de foreslåede §§ 33-35, hvis parten har undladt at efterkomme påbuddet.

Der henvises til pkt. 2.11.4.2.4 i de almindelige bemærkninger for en nærmere gennemgang af forudsætninger og proces for tvangsbøderne.

Til § 37

Det fremgår af gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 5 og 6, at Digitaliseringsstyrelsen behandler sager om afvisning af en anmodning om adgang til at kunne foretage anlægsopmålinger, jf. gravelovens § 9 h, stk. 2, og sager vedrørende en anmodning om adgang til at kunne foretage anlægsopmålinger ikke er imødekommet inden for 2 uger efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. gravelovens § 9 h, stk. 1 og 3.

Det fremgår af stk. 2, at sager omfattet af stk. 1 kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen af den netoperatør, der har fremsat en anmodning, eller af den netoperatør, der har modtaget en anmodning, i henhold til gravelovens §§ 9 f-9 h, 9 j eller 9 k.

Det fremgår af gravelovens § 9 n, nr. 3, kan Digitaliseringsstyrelsen i sager efter gravelovens § 9 m, stk. 1, træffe afgørelse om, at en netoperatør skal

give adgang til, at der kan foretages anlægsopmålinger af nærmere specificerede elementer af dennes eksisterende passive fysiske infrastruktur, jf. gravelovens § 9 h og § 9 m, stk. 1, nr. 5, og herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris.

Det følger af artikel 4, stk. 1, 4. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at adgangen til at foretage undersøgelser på stedet af nærmere specificerede elementer af fysisk infrastruktur kan begrænses eller nægtes, forudsat at det er nødvendigt for at garantere sikkerheden af visse bygninger, der ejes eller kontrolleres af offentlige organer, netsikkerheden og nettenes integritet, den nationale sikkerhed, sikkerheden i forbindelse med national kritisk infrastruktur, folkesundheden eller den offentlige sikkerhed eller af hensyn til beskyttelsen af fortrolighed eller drifts- og forretningshemmeligheder.

Det fremgår videre af forordningens artikel 4, stk. 5, at netoperatører og offentlige organer skal imødekomme rimelige anmodninger om undersøgelser på stedet af nærmere specificerede elementer af deres fysiske infrastruktur efter specifik skriftlig anmodning fra en operatør. I sådanne anmodninger skal det angives de pågældende elementer af den fysiske infrastruktur med henblik på at etablere elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Senest 1 måned efter datoen for modtagelsen af anmodningen skal der gives adgang til undersøgelser på stedet af de specificerede elementer af den fysiske infrastruktur på forholdsmæssige, ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige vilkår, jf. dog begrænsningerne i artikel 4, stk. 1, fjerde afsnit.

Det fremgår af artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at uden at det berører muligheden for at indbringe en sag for en domstol, har alle parter ret til at indbringe en tvist, der måtte opstå, for det kompetente nationale tvistbilæggelsesorgan oprettet i henhold til artikel 14 i forbindelse med rettighederne og forpligtelserne i artikel 4 og 6, herunder, hvis de oplysninger, der anmodes om, ikke er stillet til rådighed inden for de gældende frister.

Det fremgår videre af forordningens artikel 13, stk. 2, litra b, at under fuld hensyntagen til proportionalitetsprincippet og de principper, der er fastsat i de relevante vejledninger fra Kommissionen eller retningslinjer fra BEREC, træffer det nationale tvistbilæggelsesorgan, der er omhandlet i stk. 1, bindende afgørelse for at bilægge tvisten senest 1 måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om bilæggelse af tvisten for så vidt angår de tvister,

der er omhandlet i stk. 1, litra b, c og d. Disse frister må kun forlænges under behørigt begrundede særlige omstændigheder.

Efter forordningens artikel 13, stk. 3, kan de nationale tvistbilæggelsesorganers afgørelse i tvister omhandlet i stk. 1, litra a, c og d, bestå i, at der fastsættes fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, hvor det er relevant.

Endelig fremgår det af forordningens artikel 14, stk. 1, at medlemsstaterne opretter eller udpeger et eller flere kompetente organer til at udføre de opgaver, der pålægges det nationale tvistbilæggelsesorgan i overensstemmelse med artikel 13, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 1,* at tvister om adgang til undersøgelser på stedet, jf. artikel 4, stk. 5, og artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse i sagen, og herunder kan fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen vil være det kompetente tvisteløsningsorgan i sager vedrørende tvister om adgang til undersøgelser på stedet i henhold til artikel 4, stk. 5, og artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur. De sagstyper, som vil kunne indbringes for Digitaliseringsstyrelsen i medfør af det foreslåede stk. 1, modsvarer de rettigheder og forpligtelser, der fremgår af artikel 4, stk. 5, jf. artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Henvisningen til forordningens artikel 13, stk. 1, litra b, i den foreslåede bestemmelse vil indebære, at alle parter har ret til at indbringe en tvist, der måtte opstå, for Digitaliseringsstyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle behandle tvister i overensstemmelse med reglerne for tvistbilæggelsens proceduremæssige aspekter i artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur og med udgangspunkt i de indholdsmæssige regler om adgang til undersøgelser på stedet i forordningens artikel 4, stk. 5, herunder de proceduremæssige krav, der følger heraf.

De proceduremæssige aspekter i artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen i medfør af den

foreslåede bestemmelse vil kunne behandle tvister om, at en netoperatør eller et offentligt organ, der nægter at give en operatør adgang til at foretage undersøgelser på stedet af nærmere specificerede elementer af sin fysiske infrastruktur, eller at en netoperatør eller et offentligt organ ikke senest 1 måned efter datoen for modtagelsen af anmodningen har givet operatøren adgang til at foretage undersøgelser på stedet af nærmere specificerede elementer af sin fysiske infrastruktur på forholdsmæssige, ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige vilkår.

Digitaliseringsstyrelsen vil skulle skal tage hensyn til proportionalitetsprincippet, jf. forordningens artikel 13, stk. 2, og styrelsen vil skulle træffe en bindende afgørelse for at bilægge tvisten senest 1 måned efter datoen for modtagelsen af anmodningen om bilæggelse heraf, jf. artikel 13, stk. 2, litra b, i forordningen. Fristen vil kun kunne forlænges i behørigt begrundede særlige tilfælde. Artikel 13, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil herudover indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle offentliggøre sine afgørelser i medfør af den foreslåede bestemmelse under overholdelse af principperne om fortrolighed og beskyttelse af forretningshemmeligheder.

Digitaliseringsstyrelsen vil ved afgørelse af tvister, der bliver indbragt for styrelsen i henhold til den foreslåede bestemmelse, bl.a. kunne vurdere, om de proceduremæssige krav til en anmodning om adgang til at foretage undersøgelser på stedet har været overholdt, jf. artikel 4, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, herunder om en anmodning er rimelig. En anmodning må eksempelvis anses for rimelig, såfremt anmodningen ikke går videre end det, som er nødvendigt for at opfylde den anmodende operatørs behov. Modsætningsvis vil en anmodning eksempelvis ikke være rimelig, hvis anmodningen indsendes, uden at operatøren har et reelt behov for at foretage undersøgelser på stedet, eller hvis anmodningen har chikanøs karakter.

Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis en operatør indsender anmodninger med henblik på at forstyrre en netoperatørs eller et offentligt organs virksomhed eller uden at have en reel interesse i undersøgelsen på stedet.

Det vil heller ikke være rimeligt, hvis en operatør kontinuerligt indgiver mange anmodninger om undersøgelser på stedet af begrænset omfang, f.eks. ét bestemt element, hvor en enkelt anmodning åbenlyst kunne have omfattet alle de elementer af den fysiske infrastruktur, som der er behov for undersøgelser på stedet af.

Digitaliseringsstyrelsen vil ved afgørelse af tvister, der bliver indbragt for styrelsen i henhold til den foreslåede bestemmelse, desuden bl.a. kunne forholde sig til, hvorvidt en nægtelse af adgang med henvisning til artikel 4, stk. 1, fjerde afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur har været berettiget, eller hvorvidt der er givet adgang til undersøgelser på stedet på forholdsmæssige, ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige vilkår senest 1 måned efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Den foreslåede bestemmelse vil herudover bemyndige Digitaliseringsstyrelsen til at kunne fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen.

Indholdet i Digitaliseringsstyrelsens afgørelser vil modsvare de sagstyper, som kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen i medfør af den foreslåede bestemmelse, og de rettigheder og forpligtelser, der fremgår af artikel 4, stk. 5, jf. artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Digitaliseringsstyrelsen kan ikke i medfør af artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgang til at foretage undersøgelser på stedet i sine afgørelser i sager, der måtte blive indbragt for styrelsen i henhold til den foreslåede § 37, stk. 1. På den baggrund er det fundet nødvendigt i den foreslåede bestemmelse at give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen til at foretage undersøgelser på stedet.

Fastsættelsen af disse vilkår og betingelser for adgang til at foretage undersøgelser på stedet vil skulle ske på baggrund af en konkret vurdering af de omstændigheder, der gør sig gældende i situationen.

Ved fastsættelsen af vilkår, herunder en eventuel pris, for adgang til at foretage undersøgelser på stedet kan den netoperatør eller det offentlige organ, hvis fysiske infrastruktur der anmodes om undersøgelser på stedet af, have mulighed for at få dækket sine omkostninger forbundet med at skulle give adgang hertil af den operatør, der anmoder om adgang. Der vil f.eks. kunne fastsættes vilkår om, at den operatør, der får adgang skal træffe passende foranstaltninger for at sikre overholdelse af fortrolighed samt drifts- og forretningshemmeligheder. Det vil i en tvist, der indbringes for styrelsen, være op til den adgangsgivende netoperatør eller offentlige organ at sandsynliggøre, at der er tale om drifts- og forretningshemmeligheder.

Det foreslås i *stk. 2,* at tvister om adgang til oplysninger omfattet af artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vedrører oplysninger omfattet af § 12, stk. 5, kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse i sagen, og herunder kan fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen.

Artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur omfatter tvister vedrørende adgang til oplysninger om fysisk infrastruktur i henhold til artikel 4 i forordningen og oplysninger om planlagte anlægsarbejder i henhold til forordningens artikel 6. Med henvisningen til den foreslåede § 12, stk. 5, foretages en afgrænsning af Digitaliseringsstyrelsens kompetence til at behandle tvister om adgang til oplysninger i henhold til artikel 4 og artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur. Digitaliseringsstyrelsen vil kun kunne behandle tvister om adgang til de oplysninger, der er angivet i artikel 4, stk. 1, og som vedrører master til radiokommunikationsformål, jf. den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 1, og tvister om adgang til de oplysninger, der er angivet i artikel 6, stk. 1, der vedrører planlagte anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikationsformål, jf. den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil være det kompetente tvistløsningsorgan i sager vedrørende tvister om adgang til oplysninger omfattet af artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vedrører oplysninger omfattet af den foreslåede § 12, stk. 5, jf. artikel 14, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. De sagstyper, som vil kunne indbringes for Digitaliseringsstyrelsen modsvarer de rettigheder og forpligtelser, der fremgår af artikel 4 og artikel 6, jf. artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur med den afgrænsning, der følger af henvisningen til den foreslåede § 12, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle behandle tvister i overensstemmelse med reglerne for tvistbilæggelsens proceduremæssige aspekter i artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur og med udgangspunkt i de indholdsmæssige regler om adgang til oplysninger om fysisk infrastruktur i artikel 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og om adgang til oplysninger om planlagte anlægsarbejder i artikel 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur, herunder de proceduremæssige krav, der følger af disse bestemmelser, med den afgrænsning til master til radiokommunikationsformål, der følger af henvisningen til den

foreslåede § 12, stk. 5. Digitaliseringsstyrelsen vil i den forbindelse kunne fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen.

Henvisningen til forordningens artikel 13, stk. 1, litra b, i den foreslåede bestemmelse vil indebære, at alle parter har ret til at indbringe en tvist, der måtte opstå, for Digitaliseringsstyrelsen.

De proceduremæssige aspekter i artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur sammenholdt med den afgrænsning til master til radiokommunikationsformål, der følger af henvisningen til den foreslåede § 12, stk. 5, vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen i medfør af den foreslåede bestemmelse kan behandle tvister om, at en netoperatør eller et offentligt organ nægter at give en operatør adgang til oplysninger om en mast til radiokommunikationsformål i henhold til forordningens artikel 4 eller oplysninger om planlagte anlægsarbejder vedrørende en mast til radiokommunikationsformål i henhold til forordningens artikel 6. Digitaliseringsstyrelsen vil desuden kunne behandle tvister om, at en netoperatør eller et offentligt organ ikke har stillet oplysninger om en mast til radiokommunikationsformål i henhold til forordningens artikel 4 eller oplysninger om planlagte anlægsarbejder vedrørende en mast til radiokommunikationsformål i henhold til forordningens artikel 6 til rådighed i et elektronisk format via et centralt informationssted senest 10 arbejdsdage efter datoen for modtagelse af en anmodning om adgang til oplysninger på forholdsmæssige, ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige vilkår.

Digitaliseringsstyrelsen vil skulle tage hensyn til proportionalitetsprincippet, jf. forordningens artikel 13, stk. 2, og styrelsen vil skulle træffe en bindende afgørelse for at bilægge tvisten senest 1 måned efter datoen for modtagelsen af anmodningen om bilæggelse heraf, jf. artikel 13, stk. 2, litra b. Fristen vil kun kunne forlænges i behørigt begrundede særlige tilfælde. Artikel 13, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil herudover indebære, at Digitaliseringsstyrelsen skal offentliggøre sine afgørelser i medfør af den foreslåede bestemmelse under overholdelse af principperne om fortrolighed og beskyttelse af forretningshemmeligheder.

Med de indholdsmæssige regler og proceduremæssige krav i artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur sammenholdt med den afgrænsning til master til radiokommunikationsformål, der følger af henvisningen til den foreslåede § 12, stk. 5, forpligtes netoperatører, jf. artikel 2, nr. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og offentlige organer, jf. artikel 2, nr. 3, i

forordningen om gigabitinfrastruktur, til at stille de i artikel 4, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur angivne oplysninger om deres master til radiokommunikationsformål, jf. den foreslåede § 3, stk. 1, nr. 1, til rådighed for en operatør, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 29, i elektronisk format via et centralt informationssted efter anmodning fra den pågældende operatør. Operatører, der anmoder om adgang til oplysninger i henhold til forordningens artikel 4, vil i anmodningen skulle angive det geografiske område, hvor vedkommende har til hensigt at etablere elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter, jf. forordningens artikel 4, stk. 1, tredje afsnit. Oplysningerne vil skulle være tilgængelige på forholdsmæssige, ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige vilkår senest 10 arbejdsdage efter datoen for indgivelse af anmodningen om adgang til oplysninger, jf. forordningens artikel 4, stk. 1, andet afsnit. Adgangen til oplysningerne vil dog kunne begrænses eller nægtes i medfør af de grunde, der fremgår af artikel 4, stk. 1, fjerde afsnit.

Med de indholdsmæssige regler og proceduremæssige krav i artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur sammenholdt med den afgrænsning til master til radiokommunikationsformål, der følger af henvisningen til den foreslåede § 12, stk. 5, forpligtes netoperatører og offentlige organer til at stille de i artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur angivne oplysninger om planlagte anlægsarbejder vedrørende deres master til radiokommunikationsformål til rådighed for en operatør i elektronisk format via et centralt informationssted efter anmodning fra den pågældende operatør. Adgang til oplysningerne vil skulle gives på baggrund af en begrundet anmodning fra en operatør, hvori det angives, i hvilket område den anmodende operatør planlægger at etablere elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter, jf. forordningens artikel 6, stk. 1, tredje afsnit. Senest 10 arbejdsdage efter datoen for modtagelse af anmodningen om adgang til oplysninger vil de ønskede oplysninger skulle stilles til rådighed på forholdsmæssige, ikkeforskelsbehandlende og gennemsigtige vilkår, jf. forordningens artikel 6, stk. 1, tredje afsnit. Adgangen til oplysningerne vil dog kunne begrænses eller nægtes i medfør af de grunde, der fremgår af artikel 6, stk. 1, tredje afsnit.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 vil desuden bemyndige Digitaliseringsstyrelsen til at træffe afgørelse i sagen, herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen.

Indholdet i Digitaliseringsstyrelsens afgørelser vil modsvare de sagstyper, som kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen i medfør af den foreslåede bestemmelse, og de rettigheder og forpligtelser, der fremgår af artikel 4 og artikel 6, jf. artikel 13, stk. 1, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur sammenholdt med afgrænsningen til master til radiokommunikationsformål, der følger af henvisningen til den foreslåede § 12, stk. 5.

Digitaliseringsstyrelsen kan ikke i medfør af artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgang til at foretage undersøgelser på stedet i sine afgørelser i sager, der måtte blive indbragt for styrelsen i henhold til den foreslåede § 37, stk. 2. På den baggrund er det fundet nødvendigt i den foreslåede bestemmelse at give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen til oplysninger.

Fastsættelsen af disse vilkår og betingelser for adgang til oplysninger vil skulle ske på baggrund af en konkret vurdering af de omstændigheder, der gør sig gældende i situationen.

Der vil f.eks. kunne fastsættes vilkår om, at den operatør, der får adgang til oplysninger, skal træffe passende foranstaltninger for at sikre overholdelse af fortrolighed samt drifts- og forretningshemmeligheder. Det vil i en tvist, der indbringes for styrelsen, være op til den adgangsgivende netoperatør eller offentlige organ at sandsynliggøre, at der er tale om drifts- og forretningshemmeligheder.

Til § 38

Det fremgår af telelovens § 60 a, stk. 2, at Digitaliseringsstyrelsen fører tilsyn med, at offentlige myndigheders aftaler, jf. telelovens § 60 a, stk. 1, er indgået på markedsvilkår, og at offentlige myndigheder overholder regler fastsat i medfør af stk. 6. Digitaliseringsstyrelsen kan som led i tilsynet træffe afgørelser, herunder fastsætte vilkår om pris m.v.

Det fremgår af stk. 3, at Digitaliseringsstyrelsen af en part i en tilsynssag i medfør af stk. 2 kan opkræve et beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet.

Det fremgår af stk. 4, at Digitaliseringsstyrelsen af offentlige myndigheder kan kræve alle oplysninger og alt materiale, som styrelsen skønner relevant i forbindelse med tilsynet, jf. stk. 2.

Det fremgår af stk. 5, at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om tilsynet, jf. stk. 2, herunder hvordan tilsynet gennemføres, hvilke afgørelser styrelsen kan træffe, om frister for styrelsens behandling af sager som led i tilsynet, om opkrævning af beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet, jf. stk. 3, og om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale til brug for tilsynet.

Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1084 af 4. september 2025 om tilsyn med offentlige myndigheders aftaler om udlejning af arealer m.v.

Det fremgår af stk. 6, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om metoder til fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler i henhold til stk. 1, regler, der er nødvendige for implementeringen og anvendelsen af metoderne, regler om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale, der skønnes relevant for udviklingen, implementeringen og anvendelsen af metoderne, m.v.

Bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen) er en udmøntning af telelovens § 60 a, stk. 6.

Mastelejebekendtgørelsen fastlægger rammerne for den metode, som offentlige myndigheder skal benytte som grundlag for fastsættelse af årlige lejepriser, når offentlige myndigheder indgår aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer til etablering af master med tilhørende faciliteter med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet.

Med den i mastelejebekendtgørelsen beskrevne metode skal offentlige myndigheder, når de udlejer jordarealer til master til radiokommunikationsformål, fastsætte en lejepris, der tager udgangspunkt i de nye offentlige vurderinger af parcelhusgrunde, som udarbejdes af Vurderingsstyrelsen. Metoden indebærer, at offentlige myndigheder ved beregning af lejeprisen for et offentligt ejet jordareal til brug for en mast til radiokommunikationsformål

skal tage udgangspunkt i den nye offentlige vurdering af grundværdien for den nærmeste parcelhusgrund.

Det foreslås i *stk. 1,* at Digitaliseringsstyrelsen fører tilsyn med overholdelsen af reglerne i § 15, stk. 2 og 3, og af regler fastsat i medfør af § 15, stk. 4. Digitaliseringsstyrelsen kan som led i tilsynet træffe afgørelser, herunder fastsætte vilkår om pris m.v.

Henvisningen til den foreslåede § 15, stk. 2, vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen som noget nyt vil skulle føre tilsyn med to nye forhold. Det vil for det første vedrøre et tilsyn med, at der ikke i aftaler, som offentlige myndigheder indgår med operatører om udlejning af jordarealer med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter, er vilkår, der hindrer adgang til den infrastruktur, der er etableret på det udlejede areal, i henhold til artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til de foreslåede §§ 4 og 6. Det vil for det andet vedrøre et tilsyn med, at der ikke i sådanne aftaler er vilkår, der hindrer, at der i forbindelse med denne adgang etableres nødvendige yderligere elementer på det udlejede areal, der er omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 17, 19 og 21.

Derudover vil henvisningen til den foreslåede § 15, stk. 3, indebære, at Digitaliseringsstyrelsen som noget nyt vil skulle føre tilsyn med, at offentlige myndigheder ikke kræver lejebetaling eller gebyrer af parter, der i henhold til artikel 3, stk. 1, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller i henhold til de foreslåede §§ 4 og 6 får adgang til fysisk infrastruktur, tilhørende faciliteter og høje konstruktioner, som er etableret på myndighedens jordarealer på baggrund af en aftale efter den foreslåede § 15, stk. 1, eller som etablerer de elementer på det udlejede areal, der er nævnt i den foreslåede § 15, stk. 2. Digitaliseringsstyrelsen vil også skulle føre tilsyn med, at offentlige myndigheder ikke kræver lejebetaling eller gebyrer af ejeren af den på arealet placerede fysiske infrastruktur for, at ejeren af denne infrastruktur giver adgang til sin infrastruktur i henhold til vedkommendes lovmæssige forpligtelser hertil.

Med henvisningen til regler fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4, vil Digitaliseringsstyrelsen herudover skulle føre tilsyn med, at offentlige myndigheder overholder regler om metoder til fastsættelse af vilkår, herunder pris, i forbindelse med offentlige myndigheders aftaler i henhold til den foreslåede § 15, stk. 1, og regler, der er nødvendige for implementeringen

og anvendelsen af metoderne, som ministeren for digitalisering er bemyndiget til at fastsætte. Dette er udtryk for en uændret indholdsmæssig videreførelse af gældende ret i telelovens § 60 a, stk. 2, 1 pkt., 2. led., hvor der henvises til mastelovens § 60 a, stk. 6. Mastelejebekendtgørelsen, som er en udmøntning af telelovens § 60 a, stk. 6, forventes ophævet og genudstedt med hjemmel i den foreslåede § 15, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden bemyndige Digitaliseringsstyrelsen til som led i sit tilsyn at kunne træffe afgørelser, herunder fastsætte vilkår om pris m.v.

Digitaliseringsstyrelens tilsyn vil omfatte både aftaler, der er indgået, og aftaler, der er ved at blive indgået.

Digitaliseringsstyrelsen vil, enten på baggrund af en klage fra en operatør eller på eget initiativ, kunne træffe afgørelse om manglende overholdelse af de foreslåede § 15, stk. 2 og 3, eller regler, som ministeren for digitalisering har fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4.

Digitaliseringsstyrelsen vil selv kunne beslutte, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag mod en offentlig myndighed. Digitaliseringsstyrelsens overvejelser om at rejse en tilsynssag er underlagt de bindinger, der følger af almindelige forvaltningsretlige regler og grundprincipper, herunder kravet om saglig forvaltning, ligebehandlingsprincippet, proportionalitetsprincippet, officialprincippet, forbud mod skøn under regel m.v.

Digitaliseringsstyrelsen vil som led i sin behandling af en sag skulle foretage en konkret vurdering af, om en offentlig myndighed overholder de foreslåede § 15, stk. 2 og 3, eller om en offentlig myndighed overholder regler, som ministeren for digitalisering har fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4. Vurderingen vil skulle foretages under hensyntagen til de specifikke hensyn, forhold og omstændigheder, der gør sig gældende i den konkrete situation.

Den kreds af subjekter, som Digitaliseringsstyrelsen vil kunne rette en afgørelse mod og fastsætte vilkår om pris m.v. for, modsvarer den kreds af subjekter, som styrelsens tilsyn er rettet mod.

Indholdet og omfanget af Digitaliseringsstyrelsens afgørelser og fastsatte vilkår vil afhænge af den konkrete sag. Digitaliseringsstyrelsens afgørelser

vil kunne være af indgribende karakter. Digitaliseringsstyrelsen vil f.eks. kunne træffe afgørelser, der ændrer retsforholdet mellem parterne, hvis styrelsen eksempelvis vurderer, at en aftale mellem en offentlig myndighed og en operatør er i strid med de foreslåede § 15, stk. 2 og 3, eller at en offentlig myndighed ikke overholder regler, som ministeren for digitalisering har fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4. Digitaliseringsstyrelsen vil f.eks. også kunne træffe afgørelse om, at en offentlig myndighed skal trække et tilbud til en aftale tilbage og erstatte det med et nyt tilbud, der indeholder vilkår i overensstemmelse med de foreslåede § 15, stk. 2 og 3, eller overholder regler fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4. Digitaliseringsstyrelsen vil i forbindelse med en konkret sag kunne justere eller erstatte de i en aftale mellem en offentlig myndighed og en operatør fastsatte vilkår med andre vilkår samt fastsætte øvrige vilkår med henblik på at sikre, at en offentlig myndighed overholder de foreslåede § 15, stk. 2 og 3, eller regler fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4.

Vilkårene, herunder prisen, vil i øvrigt være underlagt de almindelige krav om saglighed, ikkediskrimination og konkurrencefordrejning m.v., der gælder for offentlige myndigheder. Vilkårene vil f.eks. kunne vedrøre fastsættelse af en pris, adgang til arealer, løbende vedligeholdelse, uopsigelighed eller opsigelse af lejemålet m.v.

Digitaliseringsstyrelsens fastsættelse af vilkår i forbindelse med sine afgørelser i tilsynssager i henhold til den foreslåede bestemmelse i stk. 1, vil skulle ske inden for rammerne af den Europæiske Unions statsstøtteregler samt af konkurrencereglerne.

Hvis Digitaliseringsstyrelsen i en konkret tilsynssag træffer afgørelse og fastsætter vilkår om pris m.v., der afviger fra de vilkår og den pris, der er aftalt mellem en operatør og en offentlig myndighed, og som kan have været gældende i aftaleforholdet i en given periode, vil spørgsmålet om, hvorvidt aftalen i sig selv har været eller er i strid med EU's statsstøtteregler eller konkurrencelovgivningen, kunne opstå. Der kan være tale om særligt favorable vilkår, som ikke kendes fra det private marked, eller tilsvarende urimelige vilkår i strid med konkurrencelovgivningens forbud mod misbrug af dominerende stilling, hvis den offentlige myndighed kan siges at have en dominerende stilling, og misbruger denne til at fastsætte urimelige vilkår. Digitaliseringsstyrelsen vil ikke i sin afgørelse skulle tage stilling til spørgsmålet om eventuel overtrædelse af EU's statsstøtteregler eller konkurrencelovgivningen og de konsekvenser, det kan have for den pågældende operatør

eller den pågældende offentlige myndighed. Hvis Digitaliseringsstyrelsens afgørelse i en tilsynssag giver anledning til en undersøgelse af, hvorvidt der er eller har været tale om en overtrædelse af EU's statsstøtteregler eller konkurrencelovgivningen, vil forholdet skulle indbringes for den relevante myndighed, herunder eksempelvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, af den pågældende operatør eller offentlige myndighed.

Det foreslås i *stk. 2,* at Digitaliseringsstyrelsen af en part i en tilsynssag i medfør af stk. 1 kan opkræve et beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en uændret indholdsmæssig videreførelse af telelovens § 60 a, stk. 3.

Med »ekstraordinære omkostninger« i den foreslåede bestemmelse forstås omkostninger, som ligger ud over det tids- og ressourceforbrug og de processkridt, der normalt er forbundet med sagsoplysning, sagsbehandling, partshøring, indhentning af oplysninger og materiale, udfærdigelse af afgørelser m.v. i tilsynsager.

De ekstraordinære omkostninger, som Digitaliseringsstyrelsen vil kunne kræve dækket af en part i en tilsynssag, vil f.eks. kunne være omkostninger i forbindelse med, at styrelsen i konkrete sager vurderer, at det er nødvendigt at indhente ekstern ekspertbistand i forbindelse med afgørelser om fastsættelse af vilkår, herunder vilkår om pris og øvrige vilkår, i et konkret aftaleforhold mellem en offentlig myndighed og en operatør om udlejning af et jordareal. Det vil f.eks. kunne være bistand til at foretage en konkret vurdering af, hvilken pris og øvrige vilkår, der nødvendigvis vil skulle fastsættes i en aftale.

Digitaliseringsstyrelsen vil i forbindelse med sit tilsyn i henhold til den foreslåede bestemmelse i stk. 1, kunne opkræve et beløb af den offentlige myndighed, som Digitaliseringsstyrelsens afgørelse er rettet mod, eller af den operatør, som indgiver en klage til Digitaliseringsstyrelsen.

Hvis Digitaliseringsstyrelsen af egen drift indleder en tilsynssag mod en offentlig myndighed, vil Digitaliseringsstyrelsen af den pågældende offentlige myndighed, som styrelsens tilsyn og eventuelle afgørelse er rettet mod, kunne opkræve et beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet.

Hvis Digitaliseringsstyrelsen på grundlag af en klage fra en operatør indleder en tilsynssag mod en offentlig myndighed, vil Digitaliseringsstyrelsen kunne opkræve et beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger hos den operatør, som har indgivet klagen, og som ikke får medhold i sin klage, eller hos den offentlige myndighed, som Digitaliseringsstyrelsens afgørelse er rettet mod, hvis den operatør, som har indgivet klagen, får medhold i sin klage.

Det beløb, som Digitaliseringsstyrelsen vil kunne opkræve, vil alene, men fuldt ud, skulle modsvare de faktiske ekstraordinære omkostninger, som styrelsen har afholdt. Der vil være tale om et rent omkostningsdækkende beløb, som udelukkende skal kunne dække styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med en tilsynssag. Digitaliseringsstyrelsen vil i alle tilfælde søge at sikre, at eventuelle ekstraordinære omkostninger minimeres mest muligt og ikke overstiger det absolut nødvendige for, at styrelsen kan udøve et sagligt korrekt tilsyn.

Det er med den foreslåede bestemmelse ikke hensigten, at Digitaliseringsstyrelsen skal have en økonomisk indtjening, eller at Digitaliseringsstyrelsens tilsynsvirksomhed generelt skal være gebyrbelagt. Digitaliseringsstyrelsens mulighed for at opkræve et beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger vil kun gælde i konkrete tilsynssager, som indbringes for styrelsen, eller som styrelsen rejser af egen drift.

Det forudsættes, at Digitaliseringsstyrelsen i en konkret tilsynssag underretter parterne, dvs. den pågældende offentlige myndighed og den pågældende operatør, forud for styrelsens indhentning af ekstern ekspertbistand.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at der vil være en lang række aktiviteter forbundet med Digitaliseringsstyrelsens udøvelse og administration af tilsynet, som Digitaliseringsstyrelsen ikke vil kunne kræve dækket af en part i en tilsynssag. Det vil f.eks. gælde Digitaliseringsstyrelsens interne tids- og ressourceforbrug og sædvanlige processkridt til sagsbehandling i forbindelse med en tilsynssag. Omfattet heraf vil f.eks. være tids- og ressourceforbrug i forbindelse med partshøringer af sagens parter, indhentning af oplysninger og materiale fra sagens parter, udfærdigelse af afgørelser og meddelelse af afgørelser til sagens parter, vejledning, dialog og kommunikation mellem Digitaliseringsstyrelsen og sagens parter m.v.

Det beløb, som Digitaliseringsstyrelsen vil kunne opkræve hos en part i en tilsynssag til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynssagen, vil skulle afregnes separat ud fra de til den enkelte tilsynssags påløbne ekstraordinære omkostninger.

Beløbet vil skulle indbetales til Digitaliseringsstyrelsen efter styrelsens nærmere anvisninger. Hvis en part i en tilsynssag ikke indbetaler det af Digitaliseringsstyrelsen opkrævede beløb, vil styrelsen overdrage sagen til Gældsstyrelsen med henblik på inddrivelse.

Det foreslås i *stk. 3,* at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om tilsynet, jf. stk. 1, herunder hvordan tilsynet gennemføres, hvilke afgørelser styrelsen kan træffe, om frister for styrelsens behandling af sager som led i tilsynet, om opkrævning af beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet, jf. stk. 2, m.v.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 er udtryk for en i det væsentlige uændret indholdsmæssig videreførelse af telelovens § 60 a, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vil bemyndige Digitaliseringsstyrelsen til at fastsætte regler om sit tilsyn i henhold til den foreslåede § 38, stk. 1.

De angivne eksempler regler i den foreslåede bestemmelse, som Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte om, er ikke udtømmende.

Digitaliseringsstyrelsen vil f.eks. kunne fastsætte regler om, hvordan styrelsen gennemfører sit tilsyn.

Digitaliseringsstyrelsen vil eksempelvis også kunne fastsætte regler om, hvilke afgørelser styrelsen kan træffe og hvilke reaktionsmuligheder, der kan blive tillagt Digitaliseringsstyrelsen i forbindelse med styrelsens tilsyn på baggrund af en klage om manglende overholdelse af reglerne i de foreslåede § 15, stk. 2 og 3, eller manglende overholdelse af regler, som ministeren for digitalisering har fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4, og i sager herom, som styrelsen rejser af egen drift.

Digitaliseringsstyrelsen vil f.eks. kunne fastsætte, at styrelsen kan udstede påbud til en offentlig myndighed om, at den pågældende offentlige myndighed skal overholde reglerne i de foreslåede § 15, stk. 2 og 3, eller regler,

som ministeren for digitalisering har fastsat i medfør af den foreslåede § 15, stk. 4.

Digitaliseringsstyrelsen vil f.eks. også kunne fastsætte, hvilke frister der skal gælde for styrelsens behandling af en klage indgivet til styrelsen eller for styrelsens behandling af sager, som styrelsen af egen drift rejser som led i sit tilsyn.

Digitaliseringsstyrelsen vil f.eks. også kunne fastsætte regler om, hvilke ekstraordinære omkostninger styrelsen vil kunne kræve betalt af en part i en tilsynssag og regler om, hvordan et beløb vil blive opkrævet.

Til forskel fra Digitaliseringsstyrelsens tilsyn i telelovens § 60 a, stk. 2, vil Digitaliseringsstyrelsen med den foreslåede § 15, stk. 1, som noget nyt ikke længere kunne føre tilsyn med, at offentlige myndigheders lejeaftale er på markedsvilkår. Denne ændring af retstilstanden hænger sammen med, at det ikke længere fremgår af ordlyden i den foreslåede § 15, stk. 1, at udlejning i medfør af bestemmelsen skal foregå på markedsvilkår. På den baggrund vil Digitaliseringsstyrelsens tilsyn ikke omfatte tilsyn med, om aftaler mellem offentlige myndigheder og operatører om udlejning af jordarealer med henblik på etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter er indgået på markedsvilkår.

Baggrunden for den ændrede retstilstand er, at bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen) ventes at blive ophævet og genudstedt, så det ikke længere vil være relevant for myndighederne eksempelvis selv at undersøge vilkårene på det private marked for at fastsætte priserne. Et tilsyn med overholdelse af den konkrete bekendtgørelse vil for så vidt angår prisspørgsmålet herefter være tilstrækkeligt, og der vil ikke længere være behov for et bredere tilsyn med, om aftalerne er indgået på markedsvilkår.

Til § 39

Det fremgår af gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 7-9, at Digitaliseringsstyrelsen behandler sager om afvisning af en anmodning om etablering frem til en bygnings adgangspunkt eller om adgang til et adgangspunkt, jf. gravelovens

§ 9 j, stk. 3, at en anmodning om adgang til et adgangspunkt ikke er imødekommet inden for 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. gravelovens § 9 j, stk. 1 og 4, og at adgang til etablering af et offentligt højhastighedsnet til elektronisk kommunikation frem til en bygnings adgangspunkt ikke er givet inden for 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. gravelovens § 9 j, stk. 2 og 4.

Det fremgår af stk. 2, at sager omfattet af stk. 1 kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen af den netoperatør, der har fremsat en anmodning, eller af den netoperatør, der har modtaget en anmodning, i henhold til gravelovens §§ 9 f-9 h, 9 j eller 9 k.

Det fremgår af gravelovens § 9 n, nr. 5, at Digitaliseringsstyrelsen i sager efter gravelovens § 9 m, stk. 1, kan træffe afgørelse om, at ejeren af en ejendom skal give adgang til etablering af et højhastighedsnet til elektronisk kommunikation frem til en bygnings adgangspunkt, jf. gravelovens § 9 j, stk. 2, og § 9 m, stk. 1, nr. 9, og herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris.

Digitaliseringsstyrelsen har behandlet og truffet afgørelse i to sager, der har været indbragt for styrelsen. I begge sager traf Digitaliseringsstyrelsen afgørelse om, at ejere af privat ejendom senest to måneder efter datoen for Digitaliseringsstyrelsens afgørelse skulle give udbyderen og dennes underleverandører adgang til at foretage nødvendige anlægsarbejder på ejendommen med henblik på at etablere et højhastighedsnet til elektronisk kommunikation frem til en bygnings adgangspunkt beliggende uden for den private ejendom. Digitaliseringsstyrelsen fastsatte desuden en række vilkår for denne adgang, der i de konkrete tilfælde vurderedes at påvirke den private ejendom mindst muligt.

Retten for udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet til at udrulle deres net for egen regning frem til et adgangspunkt i henhold til artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur er ikke underlagt tvisteløsning eller tilsyn i medfør af forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det foreslås i *stk. 1,* at Digitaliseringsstyrelsen behandler sager om afvisning af anmodninger efter § 17, stk. 2, eller om, at anmodninger efter § 17, stk. 1, ikke er imødekommet inden for 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Den foreslåede bestemmelse udpeger Digitaliseringsstyrelsen som tvisteløsningsorgan i relation til sager om afvisning af anmodninger efter den foreslåede § 17, stk. 2, eller om, at anmodninger efter den foreslåede § 17, stk. 1, ikke er imødekommet inden for 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 afgrænser de typer af sager, som Digitaliseringsstyrelsen vil have kompetence til at behandle og træffe afgørelse i.

Digitaliseringsstyrelsen vil således kunne behandle sager, hvor en ejer af privat ejendom i henhold til den foreslåede § 17, stk. 2, har afvist en anmodning fra en udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet om enten adgang til at etablere sit net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. den foreslåede § 17, stk. 1, nr. 1, eller adgang til at etablere sit net frem til en mast til radiokommunikationsformål, jf. den foreslåede § 17, stk. 1, nr. 2.

Digitaliseringsstyrelsen vil endvidere kunne behandle sager, hvor en ejer af privat ejendom ikke har imødekommet en anmodning fra en udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet om enten adgang til at etablere sit net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. den foreslåede § 17, stk. 1, nr. 1, eller adgang til at etablere sit net frem til en mast til radiokommunikationsformål, jf. den foreslåede § 17, stk. 1, nr. 2, inden for 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen.

Den del af den foreslåede bestemmelse i stk. 1, der omhandler sager om etablering af net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, er udtryk for en i det væsentlige uændret videreførelse af Digitaliseringsstyrelsens tvisteløsningskompetence i medfør af gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 7 og 9.

Den del af den foreslåede bestemmelse i stk. 1, der omhandler sager om etablering af net frem til en mast til radiokommunikationsformål er ny.

Med den foreslåede bestemmelse vil Digitaliseringsstyrelsen kunne fortsætte og udvikle den praksis, som styrelsen har opbygget i forbindelse med,

at Digitaliseringsstyrelsen har behandlet og truffet afgørelse i to sager i henhold til gravelovens § 9 j, stk. 2, jf. § 9 n, nr. 5, jf. 9 m, stk. 1, nr. 7 og 9.

Det foreslås i *stk. 2,* at sager omfattet af stk. 1 kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen af den udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der har fremsat en anmodning i henhold til § 17, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse afgrænser de retssubjekter, der kan indbringe sager for Digitaliseringsstyrelsen i henhold til den foreslåede § 39, stk. 1, til udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der har fremsat en anmodning i henhold til den foreslåede § 17, stk. 1, og som dermed er tillagt en ret i den konkrete situation.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en i det væsentlige uændret indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 9 m, stk. 2, idet rettighedssubjektet er afgrænset således, at det afspejler rettighedssubjektet i den foreslåede § 17, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det ikke vil være muligt for en udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der ikke har nogen direkte tilknytning til den konkrete anmodning, at indgive en klage vedrørende en anden udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnets anmodning. En afledt interesse i forhold til en fremsat anmodning vil således ikke kunne give en udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet mulighed for at indbringe en sag.

En udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet vil typisk skulle forstås som den, der med et kommercielt formål stiller et offentligt elektronisk kommunikationsnet til rådighed for offentligheden. Elektronisk kommunikationsnet skal forstås i overensstemmelse med definitionen heraf i teledirektivets artikel 2, nr. 1. Offentligt elektronisk kommunikationsnet skal forstås i overensstemmelse med definitionen heraf i teledirektivets artikel 2, nr. 8.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at det udelukkende vil være udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der har fremsat en anmodning om adgang til at etablere sit net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, i henhold til den foreslåede § 17, stk. 1, nr. 1, eller at etablere

sit net frem til en mast til radiokommunikationsformål i henhold til den foreslåede § 17, stk. 1, nr. 2, der kan indbringe sager for Digitaliseringsstyrelsen i henhold til den foreslåede § 39, stk. 1.

Det foreslås i *stk. 3,* at Digitaliseringsstyrelsen kan i sager efter stk. 1 træffe afgørelse om, at ejeren af en privat ejendom skal give den anmodende udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet adgang til etablering af sit net i medfør af § 17, stk. 1, og kan fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen, herunder en eventuel pris.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en i det væsentlige uændret indholdsmæssige videreførelse af gravelovens § 9 n, nr. 5, for så vidt angår den foreslåede § 17, stk. 1, nr. 1, der omhandler adgang til at etablere et net frem til et adgangspunkt i eller uden for en bygning i medfør af artikel 11, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Den foreslåede bestemmelse er ny for så vidt angår den foreslåede § 17, stk. 1, nr. 2, der omhandler adgang til at etablere et net frem til en mast til radiokommunikationsformål.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen i sager om afvisning af anmodninger efter den foreslåede § 17, stk. 2, eller om, at anmodninger efter den foreslåede § 17, stk. 1, ikke er imødekommet inden for 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen, vil kunne træffe afgørelse om, at ejeren af en privat ejendom skal give den udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet, der har anmodet ejeren af den private ejendom herom, adgang til at etablere sit net. Digitaliseringsstyrelsen vil i forlængelse heraf kunne fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgangen, herunder en eventuel pris.

Indholdet af Digitaliseringsstyrelsens afgørelser i henhold til den foreslåede bestemmelse vil i øvrigt modsvare de sagstyper, som kan indbringes for styrelsen i henhold til den foreslåede § 39, stk. 1.

Digitaliseringsstyrelsen vil i tilknytning til sagsbehandlingen skulle vurdere, om den pågældende anmodning om adgang i den indbragte sag er rimelig, jf. den foreslåede § 17, stk. 2. Hvis anmodningen ikke vurderes at være rimelig, vil Digitaliseringsstyrelsen skulle træffe afgørelse om at opretholde en afvisning efter den foreslåede § 17, stk. 2, eller at ejeren af den private ejendom retmæssigt kan undlade at imødekomme en anmodning i henhold til den foreslåede § 17, stk. 1.

I tilfælde af, at Digitaliseringsstyrelsen i en sag, der indbringes for styrelsen i henhold til den foreslåede § 39, stk. 1, træffer afgørelse om, at ejeren af en privat ejendom skal give den anmodende udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet adgang til etablering af sit net, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 3, og fastsætter vilkår og betingelser for denne adgang, vil Digitaliseringsstyrelsen i sin fastsættelse af sådanne vilkår og betingelser være underlagt de samme hensyn om rimelige og ikkediskriminerende vilkår og betingelser, der fremgår af den foreslåede § 17, stk. 3. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 17, stk. 3.

Med den foreslåede bestemmelse vil Digitaliseringsstyrelsen kunne fortsætte og udvikle den praksis, som styrelsen har opbygget i forbindelse med, at Digitaliseringsstyrelsen har behandlet og truffet afgørelse i to sager i henhold til gravelovens § 9 j, stk. 2, jf. § 9 n, nr. 5, jf. 9 m, stk. 1, nr. 7 og 9.

Til § 40

Det fremgår af gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 7, 8, 10 og 11, at Digitaliseringsstyrelsen behandler sager om afvisning af en anmodning om etablering frem til en bygnings adgangspunkt eller om adgang til et adgangspunkt, jf. gravelovens § 9 j, stk. 3, at en anmodning om adgang til et adgangspunkt ikke er imødekommet inden for 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. gravelovens § 9 j, stk. 1 og 4, afvisning af en anmodning om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur, jf. gravelovens § 9 k, stk. 2, eller at en anmodning om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur ikke er imødekommet inden for 2 måneder efter datoen for modtagelsen af anmodningen, jf. gravelovens § 9 k, stk. 1 og 3.

Efter gravelovens § 9 m, stk. 2, at kan sager omfattet af stk. 1 indbringes for Digitaliseringsstyrelsen af den netoperatør, der har fremsat en anmodning, eller af den netoperatør, der har modtaget en anmodning, i henhold til gravelovens §§ 9 f-9 h, 9 j eller 9 k.

Ifølge den gældende § 9 n, nr. 4 og 6, i graveloven kan Digitaliseringsstyrelsen i sager efter § 9 m, stk. 1, træffe afgørelse om, at ejeren eller indehaveren af brugsretten til et adgangspunkt skal give adgang til adgangspunktet, jf. gravelovens § 9 j, stk. 1, og § 9 m, stk. 1, nr. 8, og herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris, og ejeren eller indehaveren af brugsretten til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur

skal give adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur, jf. gravelovens § 9 k, stk. 1 og 3, og § 9 m, stk. 1, nr. 11, og herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris.

Det fremgår af artikel 11, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at med forbehold af forordningens artikel 11, stk. 3, har alle udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet ret til adgang til al eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur med henblik på etablering af elementer af net med meget høj kapacitet, jf. teledirektivets artikel 2, nr. 2, hvis duplikering er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv.

Det fremgår af artikel 11, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at alle indehavere af retten til at bruge adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur skal imødekomme alle rimelige skriftlige anmodninger om adgang til adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur fra udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet på fair, rimelige og ikkeforskelsbehandlende vilkår og betingelser, herunder pris, hvor det er relevant.

Det fremgår af artikel 11, stk. 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at senest den 12. november 2025 offentliggør BEREC efter høring af interessenter, de nationale tvistbilæggelsesorganer og andre kompetente EU-organer eller -agenturer i de relevante sektorer i det relevante omfang og under hensyntagen til veletablerede principper og de forskellige situationer i de enkelte medlemsstater i tæt samarbejde med Kommissionen retningslinjer for vilkårene og betingelserne for adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur, herunder for anvendelsen af fair og rimelige vilkår og betingelser, og for de kriterier, som de nationale tvistbilæggelsesorganer bør følge ved bilæggelse af tvister.

Det fremgår af artikel 13, stk. 1, litra d, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at alle parter har ret til at indbringe en tvist, der måtte opstå, for det kompetente nationale tvistbilæggelsesorgan oprettet i henhold til forordningens artikel 14, hvis der ikke er indgået en aftale om adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur som omhandlet i forordningens artikel 11, stk. 2 eller 3, senest én måned efter datoen for modtagelse af den formelle anmodning om adgang.

Det fremgår af artikel 13, stk. 2, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at under fuld hensyntagen til proportionalitetsprincippet og de principper, der er fastsat i de relevante vejledninger fra Kommissionen eller retningslinjer fra BEREC, træffer det nationale tvistbilæggelsesorgan, der er omhandlet i stk. 1, bindende afgørelse for at bilægge tvisten senest én måned efter datoen for modtagelse af anmodningen om bilæggelse af tvisten for så vidt angår de tvister, der er omhandlet i stk. 1, litra b, c og d. Disse frister må kun forlænges under behørigt begrundede særlige omstændigheder.

Det fremgår af artikel 13, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at for så vidt angår tvister omhandlet i stk. 1, litra a, c og d, kan de nationale tvistbilæggelsesorganers afgørelse bestå i, at der fastsættes fair og rimelige vilkår og betingelser, herunder pris, hvor det er relevant.

Det fremgår af artikel 14, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at medlemsstaterne opretter eller udpeger et eller flere kompetente organer til at udføre de opgaver, der pålægges det nationale tvistbilæggelsesorgan i overensstemmelse med artikel 13, stk. 1.

Det foreslås i *§ 40,* at tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra d, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse i sagen.

Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en i det væsentlige uændret indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 8, 10 og 11, og § 9 n, nr. 4 og 6.

Den foreslåede bestemmelse udpeger Digitaliseringsstyrelsen som kompetent tvisteløsningsorgan i sager vedrørende tvister om adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur i henhold til artikel 11, stk. 2 og 3, og artikel 13, stk. 1, litra d, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. artikel 14, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. De sagstyper, som kan indbringes for Digitaliseringsstyrelsen i medfør af den foreslåede bestemmelse, modsvarer de rettigheder og forpligtelser, der fremgår af artikel 11, stk. 2 og 3, jf. artikel 13, stk. 1, litra d, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Artikel 11, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur indebærer, at retten til adgang er afgrænset til tilfælde, hvor det ikke er teknisk muligt eller økonomisk rentabelt at etablere parallel bygningsintern fysisk infrastruktur, der svarer til den eksisterende bygningsinterne fysiske infrastruktur, og som kan

benyttes til etablering af elementer af VHC-net. Udgangspunktet er derfor etablering af parallel bygningsintern fysisk infrastruktur, og retten i artikel 11, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur gælder kun, når dette ikke er teknisk muligt (f.eks. på grund af manglende plads), eller når det er økonomisk ineffektivt (f.eks. når investeringen fordyres ved etablering af parallel infrastruktur).

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne behandle tvister, der handler om, at der ikke er indgået en aftale om adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur som omhandlet i artikel 11, stk. 2 eller 3, senest én måned efter datoen for modtagelse af den formelle anmodning om adgang. Digitaliseringsstyrelsen vil dermed ikke kunne behandle tvister vedrørende allerede indgåede aftaler om adgang.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle behandle tvisterne i overensstemmelse med reglerne for tvistbilæggelsens proceduremæssige aspekter i artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur og med udgangspunkt i de indholdsmæssige regler om adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur i artikel 11 i forordningen om gigabitinfrastruktur, herunder de proceduremæssige krav, der følger heraf. Artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur vil indebære, at tvister vil kunne indbringes af alle parter.

Digitaliseringsstyrelsen vil ved afgørelse af tvister, der bliver indbragt for styrelsen i henhold til den foreslåede bestemmelse, bl.a. kunne vurdere, om de proceduremæssige krav til en anmodning om adgang til eksisterende bygningsintern fysisk infrastruktur i artikel 11, stk. 2 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur har været overholdt, herunder om en anmodning er skriftlig, og om en anmodning er rimelig. En anmodning må f.eks. anses for rimelig, hvis anmodningen ikke går videre end det, som er nødvendigt for at opfylde den anmodende udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnets behov. Modsætningsvis vil en anmodning f.eks. ikke være rimelig, hvis anmodningen indsendes, uden at udbyderen af offentlige elektroniske kommunikationsnet har et reelt behov for at få adgang til et adgangspunkt eller til bygningsintern fysisk infrastruktur, eller hvis anmodningen har chikanøs karakter. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis en udbyder af offentlige elektroniske kommunikationsnet indsender anmodninger uden at have en reel interesse i adgangspunktet eller den bygningsinterne fysiske infrastruktur.

Digitaliseringsstyrelsen vil ved afgørelse af tvister, der bliver indbragt for styrelsen i henhold til den foreslåede bestemmelse, desuden bl.a. kunne forholde sig til, hvorvidt der er indgået en aftale om adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur som omhandlet i artikel 11, stk. 2 eller 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur senest én måned efter datoen for modtagelse af den formelle anmodning om adgang. Derudover vil styrelsen også kunne forholde sig til, om kravet om at duplikering af bygningsintern fysisk infrastruktur er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv i artikel 11, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur er opfyldt, f.eks. i tilfælde, hvor indehavere af retten til at bruge adgangspunktet og den bygningsinterne fysiske infrastruktur nægter at give adgang.

Digitaliseringsstyrelsen vil med den foreslåede bestemmelse eksempelvis kunne træffe afgørelse om, at indehaveren af brugsretten til et adgangspunkt skal give adgang til adgangspunktet, eller at indehaveren af brugsretten til bygningsintern fysisk infrastruktur skal give adgang til den bygningsinterne fysiske infrastruktur, jf. artikel 11, stk. 3, og herunder fastsætte eventuelle vilkår og betingelser, herunder eventuel pris, for adgangen.

Digitaliseringsstyrelsen vil som følge af artikel 13, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, kunne fastsætte eventuelle vilkår og betingelser for adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur i sine afgørelser i sager, der måtte blive indbragt for styrelsen i henhold til den foreslåede § 40, stk. 1.

De vilkår og betingelser for adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur i henhold til den foreslåede bestemmelse, som Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte, vil blive fastlagt på baggrund af en konkret vurdering af de omstændigheder, der gør sig gældende i situationen.

Til § 41

Det fremgår af artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at de kompetente myndigheder udsteder eller giver afslag på tilladelser, som ikke vedrører anlægsrettigheder, senest fire måneder efter datoen for modtagelsen af en fuldstændig ansøgning om tilladelse.

Der eksisterer ikke i gældende dansk ret lovbestemte sagsbehandlingsfrister for ansøgninger om de anlægstilladelser, som er omfattet af forordningens artikel 7.

Det fremgår af forordningens artikel 8, stk. 1, at hvis den kompetente myndighed ikke har truffet en afgørelse inden for den gældende frist, der er omhandlet i artikel 7, stk. 5, betragtes tilladelsen som udstedt ved udløbet af denne frist.

Efter forordningens artikel 8, stk. 2, kan medlemsstaterne fravige artikel 8, stk. 1, hvis mindst et af flere nærmere angivne retsmidler er tilgængeligt i forbindelse med den relevante procedure for udstedelse af tilladelse. Et sådant retsmiddel kan for det første være, at en operatør, der har lidt skade som følge af den kompetente myndigheds manglende overholdelse af den gældende frist, der er fastsat i overensstemmelse med artikel 7, stk. 5, har ret til at kræve skadeserstatning i overensstemmelse med national ret. Et sådant retsmiddel kan for det andet være, at operatøren kan indbringe sagen for en domstol eller en tilsynsmyndighed.

Det fremgår af bygningsfredningslovens § 10, stk. 1, 1. pkt., at alle bygningsarbejder vedrørende en fredet bygning kræver tilladelse fra kulturministeren, hvis arbejderne går ud over almindelig vedligeholdelse, jf. dog stk. 5 og 6. Det fremgår af bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt., at hvis der ikke inden tre måneder af kulturministeren er taget stilling til en ansøgning om tilladelse efter bygningsfredningslovens § 10, stk. 1, kan de arbejder, der er omfattet af ansøgningen, iværksættes.

Det foreslås i *stk. 1,* at overskrider en kompetent myndighed den frist, der gælder for sagsbehandlingen af en ansøgning om tilladelse i medfør af artikel 7, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, § 28, stk. 1, eller regler fastsat i medfør af § 28, stk. 2, kan ansøger indgive en klage til Digitaliseringsstyrelsen, som træffer afgørelse om, hvorvidt den gældende frist er overholdt.

Den foreslåede bestemmelse udmønter artikel 8, stk. 2, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Med den foreslåede bestemmelse muliggøres det at fravige udgangspunktet i forordningens artikel 8, stk. 1, hvorefter en tilladelse betragtes som udstedt ved udløbet af den gældende frist omhandlet i forordningens artikel 7, stk. 5, hvis den kompetente myndighed ikke har truffet en afgørelse inden for denne frist. Der henvises til den foreslåede § 41, stk. 6, og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse vil give en ansøger mulighed for at klage til Digitaliseringsstyrelsen, hvis en kompetent myndighed ikke overholder den

frist, der gælder for sagsbehandlingen af en ansøgning om tilladelse, i medfør af forordningens artikel 7, stk. 5, den foreslåede § 28, stk. 1, eller regler fastsat i medfør af den foreslåede § 28, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at træffe afgørelse om, hvorvidt den gældende frist, jf. artikel 7, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, den foreslåede § 28, stk. 1, eller regler fastsat i medfør af den foreslåede § 28, stk. 2, er overholdt.

Ved »kompetent myndighed« i den foreslåede bestemmelse forstås den myndighed, der kan træffe afgørelse i en sag, hvor der er ansøgt om en tilladelse, jf. artikel 2, nr. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og hvor ansøgningen er omfattet af artikel 7, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller af den foreslåede § 28, stk. 1. En tilladelse vil f.eks. kunne omfatte byggetilladelser, gravetilladelser og landzonetilladelser, der typisk udstedes af landzone- eller bygningsmyndighederne eller vejmyndighederne i henhold til den relevante tilladelseslovgivning, men også f.eks. dispensationer givet af landzone- eller bygningsmyndighederne eller vejmyndighederne, af kommunerne i anden egenskab, eller af relevante statslige myndigheder i henhold til den relevante tilladelseslovgivning eller beskyttelseslovgivning.

Ved »den frist, der gælder for sagsbehandlingen i medfør af artikel 7, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur« i den foreslåede bestemmelse forstås som udgangspunkt den frist på 4 måneder, der fremgår af forordningens artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, idet der dog skal tages højde for forordningens artikel 7, stk. 5, 3. afsnit, og for regler fastsat i medfør af den foreslåede § 28, stk. 2.

Den frist, der gælder i henhold til forordningens artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, vil i henhold til forordningens artikel 7, stk. 5, 3. afsnit, eksempelvis kunne være længere end 4 måneder, hvis en kompetent myndighed vil skulle handle i strid med anden relevant lovgivning vedrørende procedurer for den pågældende tilladelsestype for at kunne træffe afgørelse inden for 4 måneder, men vil eksempelvis også kunne være kortere, hvis dette følger af nationale procedureregler for den pågældende tilladelsestype.

Med den foreslåede § 28, stk. 2, vil Digitaliseringsstyrelsen desuden kunne fastsætte nærmere regler om de grunde, som i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde i henhold til artikel 7, stk. 5, 4. afsnit, i forordningen

om gigabitinfrastruktur kan medføre en forlængelse af de frister, der gælder i henhold til forordningens artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, og i henhold til den foreslåede § 28, stk. 1. Der henvises til den foreslåede § 28, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Fristen i artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur vil skulle regnes fra modtagelsen af en fuldstændig ansøgning. Det er den kompetente myndighed, der vil skulle vurdere, hvornår en sag er tilstrækkeligt oplyst, og hvornår en ansøgning kan betragtes som fuldstændig. Der vil f.eks. ikke være tale om en fristoverskridelse, hvis der inden den kompetente myndigheds afgørelse af sagen forløber 5 måneder fra modtagelsen af den oprindelige ansøgning i en sag, hvor myndigheden har anmodet ansøger om yderligere oplysninger samme dag, som den oprindelige ansøgning modtages, men ansøger først svarer fyldestgørende på denne anmodning efter en måned. I dette eksempel vil ansøgningen først have været fuldstændig efter 1 måned, og fristen vil skulle regnes fra denne dato. Den kompetente myndighed vil dog skulle anmode ansøger om alle yderligere oplysninger inden for den frist, der følger af forordningens artikel 7, stk. 5, 2. afsnit.

Digitaliseringsstyrelsen vil ved modtagelse af en klage i medfør af den foreslåede § 41, stk. 1, indledningsvist skulle undersøge, og i sidste ende fastslå i styrelsens afgørelse, hvilken frist der har været gældende i sagen henset til artikel 7, stk. 5, 3. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur og til regler fastsat i medfør af den foreslåede § 28, stk. 2.

Digitaliseringsstyrelsen vil i den forbindelse kunne have behov for at afklare og fastslå, om der er forhold i den relevante lovgivning vedrørende procedurer for den pågældende tilladelsestype, som den kompetente myndigheds behandling af ansøgningen er underlagt, der vil kunne berettige en længere sagsbehandlingstid end 4 måneder, jf. artikel 7, stk. 5, 3. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Til brug herfor vil Digitaliseringsstyrelsen kunne indhente oplysninger fra den kompetente myndighed i henhold til den foreslåede § 42, stk. 1, nr. 2. Det vil f.eks. kunne være oplysninger om, hvorvidt en overholdelse af udgangspunktet om en frist på 4 måneder i sig selv ville have medført et behov for at handle i strid med anden relevant lovgivning vedrørende procedurer for den pågældende tilladelsestype. Digitaliseringsstyrelsen vil også kunne have behov for at indhente oplysninger fra de ressortministerier, der har ansvaret for den lovgivning, som den kompetente myndighed henviser til, hvis myndigheden oplyser, at en overholdelse af

fristen ville have medført et behov for at handle i strid med anden lovgivning. Digitaliseringsstyrelsen vil på baggrund af sådanne oplysninger kunne vurdere, hvad den kortest mulige, men nødvendige, sagsbehandlingstid, inden for hvilken der kunne være truffet afgørelse under overholdelse af al relevant lovgivning, ville have været eller, hvis den gældende sagsbehandlingsfrist findes endnu ikke at være overskredet, hvad den vil være.

Digitaliseringsstyrelsen vil dernæst skulle træffe afgørelse om, hvorvidt den gældende frist i medfør af artikel 7, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, den foreslåede § 28, stk. 1, eller regler fastsat i medfør af den foreslåede § 28, stk. 2, har været overholdt.

Digitaliseringsstyrelsen vil skulle foretage en høring af sagens parter, navnlig den pågældende ansøger og den kompetente myndighed i overensstemmelse med forvaltningslovens regler om partshøring og forvaltningsretlige principper og grundsætninger herfor.

Digitaliseringsstyrelsen vil med den foreslåede bestemmelse ikke kunne tage stilling til indholdsmæssige spørgsmål vedrørende den pågældende tilladelse eller påvirke de afvejninger af hensyn i relevant lovgivning for den pågældende tilladelsestype, som den kompetente tilladelsesudstedende myndighed skal foretage. Digitaliseringsstyrelsen vil således ikke kunne forholde sig til om en tilladelse eller et afslag på en tilladelse er blevet givet retmæssigt i henhold til den relevante tilladelseslovgivnings indholdsmæssige hensyn, og vil ikke kunne påvirke indholdet i den kompetente myndigheds afgørelser.

Digitaliseringsstyrelsen vil kunne behandle klager i sager, hvor der udestår at blive truffet en afgørelse. Styrelsen alene kunne forholde sig til, om myndigheden på tidspunktet for klagens indgivelse havde overskredet den frist, der gælder for sagen.

Digitaliseringsstyrelsen vil desuden kunne behandle klager i sager, hvor der er truffet afgørelse, men hvor klager mener, at afgørelsen blev truffet efter udløb af den frist, der gælder for sagen. Digitaliseringsstyrelsen vil også kunne behandle klager i sager, hvor der endnu ikke er truffet afgørelse, men hvor klager mener, at den frist, der gælder for sagen, allerede er overskredet på tidspunktet for klagen.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke i sig selv indebære en klageadgang over en kompetent myndigheds manglende overholdelse af artikel 7, stk. 5, 2. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur hvorefter en kompetent myndighed fastslår, hvorvidt en ansøgning om tilladelse er fuldstændig, senest 20 arbejdsdage efter modtagelse af ansøgningen. Digitaliseringsstyrelsen vil dog i medfør af den foreslåede bestemmelse kunne behandle klager over, at den samlede gældende frist i sagen ikke er overholdt som direkte eller delvis følge af, at den kompetente myndighed ikke har overholdt artikel 7, stk. 5, 2. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Digitaliseringsstyrelsen vil i den forbindelse skulle tage hensyn til forordningens artikel 7, stk. 5, 2. og 6. afsnit.

Den foreslåede bestemmelse omfatter ikke anlægsrettigheder, jf. artikel 2, nr. 12, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. nærmere om dette begreb i pkt. 2.6.2 i de almindelige bemærkninger. Digitaliseringsstyrelsen behandler derfor ikke klager om overskridelse af fristen for sagsbehandling af ansøgninger om anlægsrettigheder, der følger af artikel 7, stk. 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Baggrunden herfor er, at anlægsrettigheder ikke er omfattet af artikel 8 i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. forordningens artikel 8, stk. 1, 2. afsnit. Da den foreslåede bestemmelse er en udmøntning af forordningens artikel 8, stk. 2, litra b, omfattes anlægsrettigheder ikke af bestemmelsen.

Det foreslås i *stk. 2,* at Digitaliseringsstyrelsen i afgørelser efter stk. 1, hvor den gældende frist ikke er overholdt, kan udstede påbud over for en kompetent myndighed om at færdiggøre sagsbehandlingen snarest muligt og senest inden for en frist, der fastsættes af Digitaliseringsstyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at udstede påbud til en kompetent myndighed på grundlag af sager efter den foreslåede § 41, stk. 1, hvor Digitaliseringsstyrelsen træffer afgørelse om, at den gældende frist ikke er overholdt. Digitaliseringsstyrelsen vil i den forbindelse kunne påbyde den kompetente myndighed at færdiggære sagsbehandlingen af en ansøgning om tilladelse snarest muligt og senest inden for en frist, der fastsættes af Digitaliseringsstyrelsen. Den foreslåede bestemmelse vil udelukkende være relevant i sager, hvor klagen indkommer på et tidspunkt, hvor den kompetente myndighed endnu ikke har truffet afgørelse vedrørende ansøgningen om tilladelse.

Hensigten med den foreslåede bestemmelse er at give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at sikre, at en allerede konstateret fristoverskridelse ikke fortsætter, og at sikre fremdrift i sagen hos den kompetente myndighed med henblik på, at ansøger snarest muligt får afklaring på, om den kompetente myndighed vil udstede eller give afslag på den ansøgte tilladelse. Digitaliseringsstyrelsen bør derfor særligt i klagesager, hvor den kompetente myndighed endnu ikke har truffet afgørelse, bestræbe sig på en hurtig afgørelse af klagesagen med henblik på at sikre fremdrift i sagen om ansøgning om tilladelse.

Et eventuelt påbud vil skulle sikre, at den kompetente myndighed færdiggør sagen inden for den kortest mulige tid, men vil også skulle være proportionalt og realistisk. Det forudsættes derfor, at Digitaliseringsstyrelsen, inden styrelsen fastsætter en eventuel frist for, hvornår den kompetente myndighed skal færdiggøre sagsbehandlingen af en ansøgning om tilladelse, indhenter oplysninger fra den kompetente myndighed om, hvilke sagsskridt der udestår.

Den frist, som styrelsen fastsætter i påbuddet, vil skulle fastsættes således, at den kompetente myndighed har mulighed for reelt at forholde sig til sagen og for at træffe afgørelse på et sagligt og fagligt korrekt og tilstrækkeligt oplyst grundlag. Et påbud om at træffe afgørelse inden for en for kort frist vil risikere, at myndigheden ikke har anden mulighed end at give et afslag på en ansøgning om tilladelse, hvis fristen skal overholdes. Dette vil navnlig gælde, hvis sagsbehandlingen ikke i perioden op til indgivelse af klagen har været tilstrækkeligt fremskreden til, at myndigheden vil kunne træffe en reel afgørelse i sagen inden for kort tid. Digitaliseringsstyrelsens påbud vil i sådanne sager skulle fastsætte en kort, men dog realistisk frist for sagens afslutning.

Når Digitaliseringsstyrelsen giver en kompetent myndighed et påbud om at færdiggøre sagsbehandlingen snarest muligt og senest inden for en eventuel frist, der fastsættes af Digitaliseringsstyrelsen, er det god forvaltningsskik at partshøre den pågældende kompetente myndighed, der forpligtes til at færdiggøre sagsbehandlingen. Også ansøgeren om den i sagen omhandlede tilladelse vil som part i sagen skulle partshøres i overensstemmelse med forvaltningslovens regler herom.

Digitaliseringsstyrelsens afgørelse om påbud skal være konkret, sagligt begrundet og tilstrækkeligt detaljeret for modtageren, så det står klart, hvordan den kan efterkommes.

Hvor omstændighederne ikke muliggør fastsættelse af en kort frist, da der udestår mange skridt i sagsbehandlingen på tidspunktet for Digitaliseringsstyrelsens modtagelse af klagen, kan dette dog særligt tale for, at styrelsen fremsætter kritik i medfør af den foreslåede § 41, stk. 4. Der henvises til den foreslåede § 41, stk. 4, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås i *stk. 3,* at hvis en kompetent myndighed undlader at efterkomme et påbud udstedt af Digitaliseringsstyrelsen i henhold til stk. 2, kan styrelsen pålægge den myndighed, som påbuddet retter sig mod, tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge efterkommelse heraf.

Den foreslåede bestemmelse vil give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at pålægge en kompetent myndighed, der ikke efterkommer et påbud udstedt af Digitaliseringsstyrelsen i henhold til den foreslåede § 41, stk. 2, tvangsbøder med henblik på at gennemtvinge efterkommelse af styrelsens påbud.

Med muligheden for tvangsbøder sikres det, at der kan skrides ind, indtil den kompetente myndighed færdiggør sagsbehandlingen af en ansøgning om tilladelse.

Der henvises til pkt. 2.11.4.2.4 i de almindelige bemærkninger for en nærmere gennemgang af forudsætninger og proces for tvangsbøderne.

Det foreslås i *stk. 4,* at Digitaliseringsstyrelsen kan i afgørelser efter stk. 1 om, at den gældende frist ikke er overholdt, fremsætte kritik af den kompetente myndighed, der har overskredet den gældende frist.

Den foreslåede bestemmelse udmønter artikel 15 i forordningen om gigabitinfrastruktur, hvorefter medlemsstaterne fastsætter regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af denne forordning eller af eventuelle bindende afgørelser truffet i henhold til denne forordning af de kompetente organer, som er omhandlet i artikel 14, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de anvendes. Sanktionerne skal være passende, effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Dette omfatter også overtrædelse af de kompetente myndigheders pligter i forordningens artikel 7, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fremsætte kritik af kompetente myndigheder, hvis Digitaliseringsstyrelsen i sin afgørelse efter den foreslåede § 41, stk. 1, finder, at den kompetente myndighed ikke har overholdt den gældende frist, og hvis styrelsen finder, at fristoverskridelsen kunne have været undgået.

Hvorvidt Digitaliseringsstyrelsen i konkrete sager beslutter at fremsætte kritik af en kompetent myndighed, vil bero på en konkret vurdering af sagens omstændigheder, herunder navnlig overtrædelses karakter, sagens indholdsmæssige kompleksitet, varigheden af overskridelsen af den gældende frist, klagers og den kompetente myndigheds ansvar for og ageren i forhold til sagsbehandlingen og opfyldelse af de nødvendige sagsbehandlingsskridt, herunder hvorvidt den kompetente myndighed realistisk set kunne have tilrettelagt sagsbehandlingen på en måde, så fristoverskridelsen var blevet undgået, m.v.

Digitaliseringsstyrelsens kritik vil kunne fremsættes offentligt, f.eks. ved at afgørelsen med kritik offentliggøres via et centralt informationssted, eksempelvis på Digitaliseringsstyrelsens hjemmeside, eller alene over for den kompetente myndighed, idet klager dog altid vil modtage en kopi af Digitaliseringsstyrelsens afgørelse og herunder af eventuel fremsat kritik.

Digitaliseringsstyrelsens kritik vil alene kunne rettes mod den kompetente myndighed som et forvaltningsorgan, og ikke mod enkeltpersoner i den kompetente myndighed. Digitaliseringsstyrelsen vil som led heri f.eks. kunne fremsætte kritik af en kommunalbestyrelse som en helhed, men ikke af enkelte medlemmer af kommunalbestyrelsen.

Digitaliseringsstyrelsens kritik vil kunne fremsættes i mere eller mindre kraftige vendinger og vil bl.a. skulle basere sig på overtrædelsens karakter, sagens indholdsmæssige kompleksitet, varigheden af overskridelsen af den gældende frist, klagers og den kompetente myndigheds ansvar for og ageren i forhold til sagsbehandlingen og opfyldelse af de nødvendige sagsbehandlingsskridt, herunder hvorvidt den kompetente myndighed realistisk set kunne have tilrettelagt sagsbehandlingen på en måde, så fristoverskridelsen var blevet undgået, m.v. Digitaliseringsstyrelsen vil eksempelvis kunne fremsætte kritik, hvis væsentlige sagsbehandlingsskridt ikke er påbegyndt på tidspunktet for modtagelse af klagen, hvis Digitaliseringsstyrelsen kan

konstatere, at sagen har ligget stille i længere perioder, eller hvis fristovertrædelsen helt eller delvist skyldes, at den kompetente myndighed ikke har overholdt kravet i artikel 7, stk. 5, 2. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur om at fastslå ansøgningens fuldstændighed og anmode ansøger om enhver manglende oplysning inden for 20 arbejdsdage fra modtagelse af den oprindelige ansøgning.

Det foreslås i *stk. 5,* at stk. 1-4 finder ikke anvendelse på sager omfattet af bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt.

Den foreslåede § 41, stk. 1-4, er udtryk for en udmøntning af artikel 8, stk. 2, litra b, i forordningen om gigabitinfrastruktur, hvorefter udgangspunktet i forordningens artikel 8, stk. 1, om at en tilladelse betragtes som udstedt ved udløbet af den gældende frist omhandlet i forordningens artikel 7, stk. 5, hvis den kompetente myndighed ikke har truffet en afgørelse inden for denne frist, kan fraviges, hvis operatøren kan indbringe sagen for en tilsynsmyndighed. Der henvises til de foreslåede § 41, stk. 1-4, og bemærkningerne hertil, samt til den foreslåede § 41, stk. 6, og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at den fravigelse af udgangspunktet i artikel 8, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der foretages med de foreslåede § 41, stk. 1-4, ikke vil skulle gælde for sager om tilladelser omfattet af bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt.

Bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt., sikrer en operatør bedre ret end hvad der følger af artikel 8, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Dette vil være i overensstemmelse med artikel 1, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, hvoraf det følger, at medlemsstaterne kan opretholde foranstaltninger, der er i overensstemmelse med EU-retten, og som er strengere eller mere detaljerede end de minimumskrav, som forordningen fastsætter, hvis foranstaltningerne har til formål at muliggøre en mere effektiv etablering af ny fysisk infrastruktur. Det vil endvidere være i overensstemmelse med forordningens artikel 7, stk. 12, hvoraf det følger, at artikel 7 ikke berører medlemsstaternes mulighed for at indføre yderligere bestemmelser, hvorved de kompetente myndigheder kan gøre proceduren for udstedelse af tilladelser hurtigere. Da klageadgangen til Digitaliseringsstyrelsen i de foreslåede § 41, stk. 1-4, skal ses som en fravigelse af muligheden

for at få en tilladelse automatisk ved fristoverskridelse i medfør af forordningens artikel 8, stk. 1, er der ikke behov for at lade sager omfattet af bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt., der er undergivet en mere fordelagtig ordning om at få tilladelse automatisk ved fristoverskridelse end i forordningens artikel 8, stk. 1, være omfattet af klageadgangen.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at tilladelser omfattet af bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt., ikke vil være omfattet af de foreslåede § 41, stk. 1-4, som fraviger udgangspunktet i artikel 8, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur om at få en tilladelse automatisk ved en kompetent myndigheds overskridelse af den gældende frist i sager om ansøgninger om tilladelser. Tilladelser omfattet af bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt., vil således fortsat være omfattet af den procedure, der fastsat i den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås i *stk. 6,* at artikel 8, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur finder, jf. stk. 1 og bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt., ikke anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at bestemmelsen i artikel 8, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur om, at en tilladelse betragtes som udstedt ved udløbet af den gældende frist omhandlet i forordningens artikel 7, stk. 5, hvis den kompetente myndighed ikke har truffet en afgørelse inden for denne frist, ikke vil finde anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil fravige udgangspunktet i forordningens artikel 8, stk. 1, om at få en tilladelse automatisk ved en kompetent myndigheds overskridelse af den gældende frist i sager om ansøgninger om tilladelser. En kompetent myndigheds overskridelse af den gældende frist, der er omhandlet i forordningens artikel 7, stk. 5, vil således ikke medføre, at tilladelsen betragtes som udstedt automatisk ved udløbet af denne frist, jf. dog bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt., og den foreslåede § 41, stk. 5, og bemærkningerne hertil, hvortil der henvises.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at en ansøger ikke kan opnå tilladelse til at foretage potentielt store anlægsarbejder, som kompetente myndigheder ikke har foretaget en endelig vurdering af i relation til eventuelle konstruktionstekniske, sikkerhedsmæssige, landskabelige m.v. hensyn, som relevant lovgivning foreskriver for den pågældende type anlægsarbejde, og hvor det derfor ikke er sikkert, at anlægsarbejdet udføres på sikker vis og på

en måde, der er forenelig med den relevante lovgivning for det pågældende type anlægsarbejde, ligesom det heller ikke vil kunne garanteres, at forvaltningslovens partsrettigheder m.v. overholdes.

Den foreslåede bestemmelses indhold om fravigelse af forordningens artikel 8, stk. 1, er alene forenelig med forordningen i kraft af den foreslåede § 41, stk. 1, der opfylder forudsætningen i forordningens artikel 8, stk. 2, litra b, om, at medlemsstaterne kan fravige artikel 8, stk. 1, hvis operatøren kan indbringe sagen om, at den kompetente myndighed ikke har truffet en afgørelse inden for den gældende frist, for en tilsynsmyndighed. Der henvises nærmere til bemærkningerne til det foreslåede stk. 1.

Den foreslåede bestemmelses henvisning til bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt., følger af, at den pågældende bestemmelse i bygningsfredningsloven vil indebære, at en tilladelse omfattet heraf vil anses for givet allerede efter tre måneder uden kulturministerens stillingtagen til ansøgningen om tilladelse. På dette område er baggrunden for at fravige artikel 8, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke, at forordningens artikel 8, stk. 2, litra b, er opfyldt, men at bygningsfredningslovens § 10, stk. 4, 1. pkt., sikrer en operatør bedre ret, end hvad der følger af forordningens artikel 8, stk. 1. Dette er i overensstemmelse med forordningens artikel 1, stk. 3, og artikel 7, stk. 12.

Til § 42

Den foreslåede bestemmelse i § 42, stk. 5, implementerer dele af teledirektivets artikel 20, stk. 2.

Det fremgår af gravelovens § 9 a, stk. 1, at Digitaliseringsstyrelsen og de tilladelsesudstedende myndigheder kan af parterne afkræve alle oplysninger og alt materiale, som skønnes nødvendigt med henblik på administrationen af graveloven og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf.

Efter stk. 2 kan Digitaliseringsstyrelsen indhente oplysninger fra de tilladelsesudstedende myndigheder og tilladelsesindehavere omfattet af loven med henblik på videregivelse af disse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, så disse kan opfylde deres opgaver i forhold til traktatmæssige forpligtelser eller forpligtelser i henhold til fællesskabsretten. Digitaliseringsstyrelsen orienterer de tilladelsesudstedende myndigheder og tilladelsesindehavere, der er indhentet oplysninger

fra, forud for videresendelse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater.

Det fremgår af stk. 3, at reglerne om aktindsigt i forvaltningsloven og i lov om offentlighed i forvaltningen gælder ikke for oplysninger, som Digitaliseringsstyrelsen modtager fra Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, hvis den myndighed, der afgiver oplysningerne, vurderer, at disse ikke skal være offentligt tilgængelige.

Ifølge gravelovens § 9 b kan Digitaliseringsstyrelsen pålægge den, der ikke afgiver oplysninger i medfør af § 9 a, tvangsbøder.

Det fremgår af gravelovens § 9 o, stk. 1, at Digitaliseringsstyrelsen kan af sagens parter kræve enhver oplysning og ethvert materiale, som styrelsen skønner relevant med henblik på behandling af sagen, jf. gravelovens § 9 m, stk. 1. Hertil følger det af stk. 2, at undlader en netoperatør at afgive oplysninger, som Digitaliseringsstyrelsen kan kræve i henhold til stk. 1, kan styrelsen pålægge netoperatøren tvangsbøder.

Efter mastelovens § 19, stk. 1, kan Digitaliseringsstyrelsen og landzone- eller bygningsmyndigheden af parterne afkræve alle oplysninger og alt materiale, som skønnes nødvendigt med henblik på administrationen af denne lov og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf.

Det fremgår af stk. 2, at Digitaliseringsstyrelsen kan indhente oplysninger fra landzone- og bygningsmyndighederne og tilladelsesindehavere omfattet af masteloven med henblik på videregivelse af disse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, så disse kan opfylde deres opgaver i forhold til traktatmæssige forpligtelser eller forpligtelser i henhold til fællesskabsretten. Digitaliseringsstyrelsen orienterer de landzone- og bygningsmyndigheder og tilladelsesindehavere, der er indhentet oplysninger fra, forud for videresendelse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater.

Det fremgår af stk. 3, at Digitaliseringsstyrelsen kan indhente oplysninger hos de indehavere af tilladelser, der er nævnt i mastelovens § 16, stk. 1, med henblik på offentliggørelse af statistikker over det samlede antal master og antennesystemer.

Efter stk. 4 gælder reglerne om aktindsigt i forvaltningsloven og i lov om offentlighed i forvaltningen ikke for oplysninger, som Digitaliseringsstyrelsen modtager fra Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, hvis den myndighed, der afgiver oplysningerne, vurderer, at disse ikke skal være offentligt tilgængelige.

Det fremgår af telelovens § 60 a, stk. 4, at Digitaliseringsstyrelsen kan kræve alle oplysninger og alt materiale af offentlige myndigheder, som Digitaliseringsstyrelsen skønner relevant i forbindelse med tilsynet, jf. telelovens § 60 a, stk. 2.

Det foreslås i *stk. 1,* at Digitaliseringsstyrelsen kan kræve, at alle oplysninger og alt materiale, som styrelsen skønner relevant, skal afgives af enten 1) enhver part i en sag efter §§ 33-35, 38 eller 39 senest 10 arbejdsdage efter styrelsens anmodning herom i forbindelse med styrelsens tilsyn eller tvistbilæggelse, 2) enhver part i en sag efter §§ 37, 40 eller 41, senest 5 arbejdsdage efter styrelsens anmodning herom i forbindelse med styrelsens tilsyn eller tvistbilæggelse, eller 3) af enhver juridisk person senest 1 måned efter styrelsens anmodning herom i forbindelse med administration af og undersøgelser efter forordningen om gigabitinfrastruktur og denne lov eller regler udstedt i medfør heraf, samt i forbindelse med udvikling, implementering og anvendelse af metoderne nævnt i § 15, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen i de sager, der er angivet i den foreslåede bestemmelse, vil kunne kræve, at en part eller en juridisk person skal afgive de oplysninger og materiale som styrelsen skønner relevant.

Den foreslåede bestemmelse vil give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at kræve oplysninger og materiale til brug for tvisteløsning, tilsyn, administration og undersøgelser i henhold til forordningen om gigabitinfrastruktur, m.v., i det omfang det er nødvendigt. Dette vil sikre, at Digitaliseringsstyrelsen kan udføre sine forpligtelser i medfør af forordningen forsvarligt, samt at parterne i en sag forpligtes til at samarbejde med styrelsen.

Det vil afhænge af den konkrete sag, hvilke oplysninger der skønnes relevante. De oplysninger, som Digitaliseringsstyrelsen vil kunne kræve, skal være relevante i forbindelse med f.eks. den konkrete tvisteløsning eller et

tilsyn. Vurderingen af hvad der skønnes relevant, vil bero på en proportionalitetsvurdering. Det er ikke hensigten at pålægge netoperatører eller offentlige organer unødige administrative byrder.

Den foreslåede bestemmelse afgrænses af det almindelige forbud mod at udsætte andre for selvinkriminering, som det bl.a. kan udledes af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 og § 10 i retssikkerhedsloven. Er der konkret mistanke om, at det af oplysningerne vil fremgå, at den pågældende har begået noget strafbart, vil det således ikke kunne kræves, at oplysningerne udleveres. I et sådant tilfælde må sagen overlades til politiets efterforskning.

Det foreslås i *stk. 2,* at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte en længere frist end nævnt i stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen kan forlænge fristen, når det skønnes relevant. En forlængelse af fristen vil afhænge af den konkrete sag, men vil f.eks. kunne være relevant i forbindelse med større, omfattende sager.

Det foreslås i *stk. 3,* at Digitaliseringsstyrelsen i forbindelse med en anmodning i henhold til stk. 1 kan angive nærmere vilkår og betingelser for en parts afgivelse af oplysninger og materiale.

Den foreslåede bestemmelse vil give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at sætte rammer for, hvordan oplysninger og materiale skal afgives, således, at styrelsen effektivt vil kunne udføre sine forpligtelser i henhold forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det foreslås i *stk. 4,* at Digitaliseringsstyrelsen efter udløb af fristen i stk. 1, nr. 1 og 2, eller den frist, der kan fastsættes efter stk. 2, kan afgøre sagen på det foreliggende grundlag.

Den foreslåede bestemmelse vil give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at træffe en afgørelse på baggrund af de oplysninger styrelsen har efter udløb af en fristen i de foreslåede stk. 1, nr. 1 og 2, eller den frist, der kan fastsættes efter det foreslåede stk. 2, også selv om de oplysninger, som Digitaliseringsstyrelsen har anmodet om, ikke er modtaget.

Digitaliseringsstyrelsen vil kunne beslutte ikke at træffe afgørelse på det foreliggende grundlag, hvis styrelsen vurderer, at det ikke er forsvarligt at træffe en afgørelse på det foreliggende grundlag og har brug for oplysningerne. I dette tilfælde vil styrelsen kunne vælge at pålægge en part tvangsbøder for at få oplysningerne.

Det foreslås i *stk. 5,* at Digitaliseringsstyrelsen kan indhente oplysninger hos netoperatører og offentlige organer med henblik på at videregive disse til Europa-Kommissionen, herunder for at opfylde forpligtelser i henhold til artikel 7, stk. 10, og artikel 16, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, eller til nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, så disse kan opfylde deres opgaver i forhold til traktatmæssige forpligtelser eller forpligtelser i henhold til fællesskabsretten. Digitaliseringsstyrelsen orienterer de parter, der indhentes oplysninger fra, forud for videregivelse til Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der vil kunne ske udveksling af oplysninger mellem Digitaliseringsstyrelsen og Europa-Kommissionen eller andre EU-landes tilsynsmyndigheder på området for elektronisk kommunikation. Udvekslingen af oplysninger er nødvendig for et effektivt og ensartet tilsyn med markederne for elektronisk kommunikation i EU-landene.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden indebære, at Digitaliseringsstyrelsen ikke vil kunne videregive de indsamlede oplysninger til Europa-Kommissionen eller til tilsynsmyndigheder i andre lande, førend styrelsen har orienteret de pågældende netoperatører og offentlige organer herom. Digitaliseringsstyrelsen vil således ikke skulle afvente netoperatørens eller det offentlige organs eventuelle kommentarer eller accept af videregivelsen. I det omfang Digitaliseringsstyrelsen indhenter oplysningerne fra netoperatører eller offentlige organer med det formål at videregive disse umiddelbart, vil det være tilstrækkeligt, at der i forbindelse med indsamlingen af oplysningerne orienteres om videregivelsen.

Det foreslås i *stk. 6,* at reglerne om aktindsigt i forvaltningsloven og i lov om offentlighed i forvaltningen ikke gælder for oplysninger på denne lovs område, som Digitaliseringsstyrelsen modtager fra Europa-Kommissionen eller nationale tilsynsmyndigheder i andre EU-medlemsstater, hvis den

myndighed, der afgiver oplysningerne, vurderer, at disse ikke skal være offentligt tilgængelige.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at oplysninger, der af en national tilsynsmyndighed i et EU-land er klassificeret som ikke offentligt tilgængelige efter myndighedens nationale regler, heller ikke vil være offentligt tilgængelige i Danmark, selvom dette ellers ville være tilfældet efter de danske regler om aktindsigt i forvaltningsloven og i lov om offentlighed i forvaltningen.

Det foreslås i *stk. 7,* at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte yderligere regler om oplysningspligt vedrørende forhold på denne lovs område.

Den foreslåede bestemmelse vil give Digitaliseringsstyrelsen mulighed for at fastsætte en oplysningspligt for så vidt angår andre bestemmelser i loven.

Det foreslås i *stk. 8,* at hvis en part undlader at afgive oplysninger og materiale, som Digitaliseringsstyrelsen kan kræve efter stk. 1, kan Digitaliseringsstyrelsen pålægge parten tvangsbøder.

Den foreslåede bestemmelse viderefører gravelovens § 9 o, stk. 2, men er bredere. For de oplysningspligtbestemmelser, der vedrører mastelovens område og området for telelovens § 60 a, vil bestemmelsen være ny.

Den foreslåede bestemmelse vil give Digitaliseringsstyrelsen hjemmel til at pålægge tvangsbøder til den part, der ikke efterkommer Digitaliseringsstyrelsens anmodning i henhold til det foreslåede stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at Digitaliseringsstyrelsen kan sanktionere en parts manglende udlevering af oplysninger og materiale, i henhold til det foreslåede stk. 1.

Med den foreslåede bestemmelse vil Digitaliseringsstyrelsen administrativt kunne gennemtvinge udleveringen af oplysninger og materiale, idet adgangen til disse oplysninger er en forudsætning for, at styrelsen kan føre tilsyn og afgøre tvister efter §§ 33-35 og 37-41, administrere og foretage undersøgelser i henhold til forordningen og denne lov eller regler udstedt i medfør heraf, samt for at styrelsen kan udvikle, implementere og anvende metoderne nævnt i den foreslåede § 15, stk. 4, m.v.

Der henvises til pkt. 2.11.4.2.4 i de almindelige bemærkninger for en nærmere gennemgang af forudsætninger og proces for tvangsbøderne.

Til § 43

Den foreslåede bestemmelse i § 43 implementerer dele af teledirektivets artikel 26, stk. 1, om tvistbilæggelse mellem virksomheder.

Det fremgår af mastelovens § 19 a, stk. 1, at afgørelser efter mastelovens §§ 3, 11 og 15 skal træffes hurtigst muligt og under alle omstændigheder inden 4 måneder efter, at de nødvendige oplysninger er tilvejebragt.

Efter mastelovens § 3 kan landzonemyndigheden eller bygningsmyndigheden udstede påbud til ejere af master til radiokommunikationsformål om at give adgang til fælles udnyttelse af sådanne master.

Det fremgår af mastelovens § 11, at landzonemyndigheden eller bygningsmyndigheden kan udstede påbud til ejere af andre master end master til radiokommunikationsformål, bygninger og andre højere konstruktioner, om at give adgang til opsætning af antennesystemer på sådanne master, bygninger og andre høje konstruktioner.

Efter mastelovens § 15 kan Digitaliseringsstyrelsen under nærmere angivne betingelser og hensyn tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom med henblik på at sikre adgang til udnyttelse af arealer, hvorpå der kan opsættes master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål, eller med henblik på opførelse af bygninger til udstyr til brug for master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål.

Det fremgår af gravelovens § 1, stk. 8, at Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter § 1, stk. 1, om, at Digitaliseringsstyrelsen kan tillade, at der iværksættes ekspropriation efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom med henblik på nedgravning af kabler og opsætning af tilhørende faciliteter til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der indgår i offentlige elektroniske kommunikationsnet, skal træffes hurtigst muligt og senest 4 måneder efter sagens indbringelse for Digitaliseringsstyrelsen. Fristen kan kun i ganske særlige tilfælde fraviges.

Det foreslås i *§ 43,* at afgørelser efter §§ 19, 34 og 39 træffes hurtigst muligt og senest 4 måneder efter, at de nødvendige oplysninger er tilvejebragt.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter de tidsmæssige rammer for Digitaliseringsstyrelsen til at træffe afgørelse i de sager, der er angivet i den foreslåede bestemmelse.

Digitaliseringsstyrelsens tvistbilæggelse og afgørelseskompetence i henhold til den foreslåede § 34 erstatter den påbudskompetence, som landzone- og bygningsmyndighederne har i medfør af mastelovens § 11. Den foreslåede § 43 viderefører med visse justeringer gældende ret ved at fastsætte en tilsvarende tidsfrist, som der i medfør af mastelovens § 19 a, stk. 1, gælder for landzone- og bygningsmyndighedernes påbud efter mastelovens § 11, i forhold til at fastsætte en frist for Digitaliseringsstyrelsens afgørelser.

Digitaliseringsstyrelsens tvistbilæggelse og afgørelseskompetence i henhold til den foreslåede § 39 er ny i relation til den fastsatte tidsfrist i den foreslåede bestemmelse. Der eksisterer ikke efter gældende ret en lovbestemt frist i tilsvarende sager, idet der dog i Digitaliseringsstyrelsens gældende vejledning om fælles udnyttelse af eksisterende passiv fysisk infrastruktur og adgang til bygningsintern fysisk infrastruktur er fastsat en frist på 2 måneder for styrelsen til at afgøre sager vedrørende adgang i henhold til gravelovens § 9 j, stk. 2, jf. gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 9.

Digitaliseringsstyrelsens afgørelseskompetence i henhold til den foreslåede § 19 er udtryk for en indholdsmæssig videreførelse af gravelovens § 1 og mastelovens § 15 om ekspropriation. Den foreslåede § 43 viderefører gældende ret i mastelovens § 19 a, stk. 1, i forhold til at fastsætte en frist for Digitaliseringsstyrelsens afgørelser om ekspropriation af den type, der i dag er reguleret i mastelovens § 15, og viderefører gravelovens § 1, stk. 8, der indeholder en tilsvarende 4 måneders frist for Digitaliseringsstyrelsens afgørelser om ekspropriation i henhold til gravelovens § 1. Den foreslåede bestemmelse er udtryk for en indholdsmæssig videreførelse af gældende ret i mastelovens og graveloven i relation til ekspropriation.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen i sin sagsbehandling i de sager, der er angivet i den foreslåede bestemmelse, vil kunne foretage den nødvendige og tilstrækkelige sagsoplysning for at kunne træffe saglige og fagligt korrekte afgørelser på et oplyst grundlag. Fristen på 4 måneder vil således først begynde at løbe, når de nødvendige oplysninger er tilvejebragt og Digitaliseringsstyrelsen på det foreliggende grundlag kan påbegynde foretage sin sagsbehandling og træffe afgørelse i sagerne.

Den foreslåede bestemmelse vil fastsætte en frist for nogle afgørelser i sager, der ikke er fastsat frister for eller i øvrigt ikke er reguleret direkte i forordningen om gigabitinfrastruktur, eller hvor de procedurer og frister, der gælder i forordningen om gigabitinfrastruktur, ikke er sat i kraft for de pågældende sager, eller hvor den foreslåede nationale retstilstand går videre, end hvad der følger af forordningen om gigabitinfrastruktur inden for forordningens rammer.

Til § 44

Den foreslåede bestemmelse i § 44 implementerer dele af teledirektivets artikel 26, stk. 4, om tvistbilæggelse mellem virksomheder.

Det fremgår af artikel 13, stk. 4, 1. pkt., i forordningen om gigabitinfrastruktur, at tvistbilæggelsesorganerne offentliggør deres afgørelser under overholdelse af principperne om fortrolighed og beskyttelse af forretningshemmeligheder.

Det fremgår af forordningens artikel 13, stk. 4, 2. pkt., at det centrale informationssted sikrer adgang til de afgørelser, der offentliggøres af tvistbilæggelsesorganerne.

Efter forordningens artikel 14, stk. 5, 1. pkt., udføres opgaverne for et centralt informationssted som omhandlet i artikel 3-10, 12 og 13 af et eller flere kompetente organer udpeget af medlemsstaterne på nationalt, regionalt eller lokalt niveau, alt efter hvad der er passende.

Det fremgår af mastelovens § 19 a, stk. 2, at afgørelser efter mastelovens §§ 3, 11 og 15, offentliggøres og meddeles samtidig parterne.

Efter mastelovens § 3 kan landzonemyndigheden eller bygningsmyndigheden udstede påbud til ejere af master til radiokommunikationsformål om at give adgang til fælles udnyttelse af sådanne master.

Ifølge mastelovens § 11 kan landzonemyndigheden eller bygningsmyndigheden udstede påbud til ejere af andre master end master til radiokommunikationsformål, bygninger og andre højere konstruktioner, om at give adgang til opsætning af antennesystemer på sådanne master, bygninger og andre høje konstruktioner.

Det fremgår af mastelovens § 15, at Digitaliseringsstyrelsen under nærmere angivne betingelser og hensyn kan tillade, at der iværksættes ekspropriation vedrørende fast ejendom med henblik på at sikre adgang til udnyttelse af arealer, hvorpå der kan opsættes master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål, eller med henblik på opførelse af bygninger til udstyr til brug for master eller antennesystemer til radiokommunikationsformål.

Digitaliseringsstyrelsen har i praksis offentliggjort sine afgørelser efter gravelovens § 9 m og § 9 n i anonymiseret form, idet der dog ikke har været lovkrav herom.

Det foreslås i *stk. 1,* at Digitaliseringsstyrelsen er det centrale informationssted for offentliggørelse af afgørelser som omhandlet i artikel 13, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur i forhold til afgørelser omfattet af § 33, stk. 1, samt §§ 37 og 40.

Den foreslåede bestemmelse er ny og er en følge af forpligtelser i forordningen om gigabitinfrastruktur, men er på linje med Digitaliseringsstyrelsens eksisterende praksis om at offentliggøre tilsvarende typer afgørelser.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil blive udpeget som det centrale informationssted, der i henhold til forordningens artikel 13, stk. 4, 2. pkt., skal sikre adgang til Digitaliseringsstyrelsens egne afgørelser. Det bemærkes i den forbindelse, at Digitaliseringsstyrelsen med de foreslåede § 33, stk. 1, samt §§ 37 og 40 vil blive udpeget som tvistbilæggelsesorgan efter artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur i sager efter de nævnte bestemmelser.

Den foreslåede bestemmelse vil i praksis indebære en pligt for Digitaliseringsstyrelsen til at etablere eksempelvis en hjemmeside, hvor Digitaliseringsstyrelsen kan offentliggøre sine afgørelser, som Digitaliseringsstyrelsen vil være forpligtet til efter artikel 13, stk. 4, 1. pkt., i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke være til hinder for, at afgørelserne anonymiseres eller eksempelvis renses for forretningsfølsomme oplysninger. Ved afgørelser, der eksempelvis fastsætter en pris, vil der således kunne være hensyn til forretningsfølsomheden heraf eller til prisdannelsen på markedet, der tilsiger, at prisen ikke skal offentliggøres.

Afgørelserne vil skulle offentliggøres i et format, der muliggør det meningsfuldt at kunne forstå afgørelsernes indhold med henblik på at følge med i styrelsens afgørelsespraksis. Hvor fortrolighed og forretningshemmeligheder nødvendiggør så omfattende undtagelser fra offentliggørelse af en afgørelse, at den ikke længere vil være forståelig, vil Digitaliseringsstyrelsen eksempelvis kunne offentliggøre et resumé frem for en redigeret udgave af afgørelsen eller, hvis ingen forhold ved afgørelsen kan offentliggøres uden at prisgive væsentlige hensyn til fortroligheden og forretningshemmeligheder, undlade at offentliggøre en afgørelse.

Det foreslås i *stk. 2,* at Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter § 19, § 33, stk. 2, §§ 34-35, § 38, stk. 1, samt §§ 39 og 41 offentliggøres via det centrale informationssted nævnt i stk. 1 på samme vis som afgørelser omfattet af artikel 13, stk. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er ny, men er på linje med Digitaliseringsstyrelsens eksisterende praksis om at offentliggøre tilsvarende typer afgørelser.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at afgørelser efter de nævnte bestemmelser vil skulle offentliggøres, og vil skulle kunne tilgås via det samme sted, hvor de i stk. 1 nævnte afgørelser også kan findes, og efter de samme principper. Der henvises til bemærkningerne til stk. 1.

For så vidt angår afgørelser truffet i medfør af den foreslåede § 35 er bestemmelsen udtryk for implementering af artikel 26, stk. 4, jf. stk. 1, i teledirektivet, da den foreslåede § 35 vedrører tvister om de forpligtelser, der følger af teledirektivets artikel 57 i teledirektivet, som med lovforslaget implementeres i den foreslåede § 8.

Til § 45

Det fremgår af artikel 12, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at medlemsstaterne skal oprette et centralt nationalt digitalt indgangspunkt, som består af en fælles brugergrænseflade, for at sikre uhindret adgang til de digitaliserede centrale informationssteder.

Efter forordningens artikel 14, stk. 1, skal medlemsstaterne oprette eller udpege et eller flere kompetente organer til at udføre de opgaver, der pålægges det nationale tvistbilæggelsesorgan i overensstemmelse med artikel 13, stk.

1, som beskriver mulighederne for at indbringe tvister for sådanne nationale tvistbilæggelsesorganer.

Det følger af forordningens artikel 14, stk. 5, 1. pkt., at opgaverne for et centralt informationssted som omhandlet i artikel 3-10, 12 og 13 udføres af et eller flere kompetente organer udpeget af medlemsstaterne på nationalt, regionalt eller lokalt niveau, alt efter hvad der er passende.

Det følger af forordningens artikel 14, stk. 8, 1. pkt., at medlemsstaterne skal offentliggøre de opgaver, der skal udføres af det enkelte kompetente organ, via et centralt informationssted, navnlig hvis disse opgaver tildeles mere end ét kompetent organ, eller hvis de tildelte opgaver ændrer sig.

Det foreslås i *stk. 1,* at Digitaliseringsstyrelsen er det centrale nationale digitale indgangspunkt i henhold til artikel 12, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur og det centrale informationssted i henhold til artikel 14, stk. 8, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse er ny og er en følge af forpligtelsen i artikel 12, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen vil blive udpeget som den ansvarlige myndighed i Danmark, der vil skulle sikre, at der oprettes et centralt nationalt digitalt indgangspunkt, som består af en fælles brugergrænseflade, for at sikre uhindret adgang til de digitaliserede centrale informationssteder, der varetages af de kompetente organer, der er omhandlet i artikel 14, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil dermed indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle etablere eksempelvis en hjemmeside, hvorfra alle centrale informationssteder i Danmark, der er oprettet som følge af en forpligtelse i artikel 3-10, 12 eller 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur, kan tilgås via et link.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke indebære, at Digitaliseringsstyrelsen har et ansvar for indholdet af de pågældende centrale informationssteder eller for, at disse lever op til kravene i forordningen om gigabitinfrastruktur. Digitaliseringsstyrelsen vil alene have et ansvar for at informere om, hvor de enkelte centrale informationssteder kan findes.

Den foreslåede bestemmelse vil også udpege Digitaliseringsstyrelsen som et centralt informationssted, hvor det vil skulle fremgå, hvilke kompetente organer der udfører opgaver, som de er udpeget til i henhold til artikel 14, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, dvs. opgaver vedrørende tvistbilæggelse omfattet af artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det vil for det første dreje sig om tvistbilæggelse efter artikel 13, stk. 1, litra a og d, der med de foreslåede § 33, stk. 1, og § 40, placeres hos Digitaliseringsstyrelsen selv.

Det vil for det andet dreje sig om tvistbilæggelse efter artikel 13, stk. 1, litra b. Denne tvistbilæggelse vil med de foreslåede § 37, stk. 1 og 2, delvist blive placeret hos Digitaliseringsstyrelsen. Yderligere dele af denne tvistbilæggelse vil med den foreslåede § 58, nr. 5, delvist placeres hos Klimadatastyrelsen. Visse øvrige dele af tvistbilæggelsen vil med den foreslåede § 14, stk. 2, nr. 2, kunne placeres af ministeren for digitalisering efter forhandling med vedkommende minister. For visse andre deles vedkommende er placeringen af tvistbilæggelsen endnu ikke endeligt afklaret.

Det vil for det tredje dreje sig om tvistbilæggelse efter artikel 13, stk. 1, litra c, der med de foreslåede § 56, nr. 9, og § 57, nr. 5, delvist placeres hos transportministeren. Placeringen for øvrige deles vedkommende er endnu ikke endeligt afklaret.

Det foreslås i *stk. 2,* at organer, der varetager opgaver omfattet af artikel 14, stk. 1 eller 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, skal sende oplysninger til Digitaliseringsstyrelsen om, hvordan der kan indgives klager omfattet af artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur og hvordan de centrale informationssteder kan tilgås, til brug for det indgangspunkt og det centrale informationssted, der er nævnt i stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er ny og er en følge af forpligtelserne i artikel 14, stk. 5, jf. artikel 14, stk. 8, 1. pkt., i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse skal understøtte, at Digitaliseringsstyrelsen kan udøve opgaverne i det foreslåede stk. 1.

De organer, der vil skulle sende oplysninger om centrale informationssteder til Digitaliseringsstyrelsen i medfør af den foreslåede bestemmelse, vil for det første være de organer, som udpeges til centrale informationssteder i de

foreslåede § 12, stk. 4, § 32, stk. 1 og 2, § 44, stk. 1, og § 45, stk. 3. Det vil derudover være organer, der udpeges i regler fastsat i medfør af den foreslåede § 14, stk. 2, nr. 1 og 3, de foreslåede § 58, nr. 1-5, de foreslåede § 56, nr. 5 og 9, eller de foreslåede § 57, nr. 2 og 5.

Eventuelle organer, der senere måtte blive udpeget til centrale informationssteder i henhold til forordningen om gigabitinfrastruktur i øvrig lovgivning, vil også være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Der vil for det andet være tale om de organer, der i medfør af artikel 14, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur til enhver tid måtte være udpeget til at varetage opgaver efter forordningens artikel 13, stk. 1. Disse organer er nærmere beskrevet i bemærkningerne til den foreslåede bestemmelses stk. 1. Eventuelle organer, der senere måtte blive udpeget til tvistbilæggelsesorganer ud over dem, der er beskrevet i bemærkningerne til stk. 1, vil dog også være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås i *stk. 3, nr. 1,* at Digitaliseringsstyrelsen er det centrale informationssted for oplysninger omfattet af artikel 3, stk. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. § 10.

Den foreslåede bestemmelse er ny og er en følge af forpligtelsen i artikel 14, stk. 5, jf. artikel 3, stk. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle stille en liste til rådighed over de kategorier af fysisk infrastruktur, der i medfør af artikel 3, stk. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur undtages fra forordningens artikel 3, stk. 1, 4 og 5. Digitaliseringsstyrelsen vil også skulle stille de kriterier til rådighed, der anvendes til fastlæggelse heraf.

Udpegningen af Digitaliseringsstyrelsen som centralt informationssted for oplysninger skyldes, at forordningens artikel 3, stk. 10, udnyttes i den foreslåede § 10, som Digitaliseringsstyrelsen er ansvarlig for. Opgaven vil i praksis indebære en pligt til at stille vejledende tekst til rådighed om indholdet af den foreslåede § 10.

Det foreslås i *stk. 3, nr. 2,* at Digitaliseringsstyrelsen er det centrale informationssted for oplysninger omfattet af artikel 4, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. § 12, stk. 5, og § 14, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse er ny og er en følge af forpligtelsen i artikel 14, stk. 5, jf. artikel 4, stk. 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle offentliggøre begrundelsen, kriterierne og betingelserne for at anvende enhver undtagelse omfattet af artikel 4, stk. 7, litra a-c, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Udpegningen af Digitaliseringsstyrelsen som centralt informationssted for oplysninger skyldes, at Digitaliseringsstyrelsen i henhold til den foreslåede § 12, stk. 5, og den foreslåede § 14, stk. 1,vil blive bemyndiget til at fastsætte undtagelser omfattet af forordningens artikel 4, stk. 7, litra a-c. Opgaven vil i praksis indebære en pligt til at stille vejledende tekst til rådighed om regler fastsat i medfør af disse bestemmelser, hvorved der vil kunne fastsættes undtagelser omfattet af forordningens artikel 4, stk. 7, og at stille tekst til rådighed om begrundelsen herfor.

Det foreslås i *stk. 3, nr. 3*, at Digitaliseringsstyrelsen er det centrale informationssted for oplysninger omfattet af artikel 6, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur, for så vidt angår anlægsarbejder omfattet af § 12, stk. 5.

Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 12, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse er ny og er en følge af forpligtelsen i artikel 14, stk. 5, jf. artikel 6, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle offentliggøre begrundelsen, kriterierne og betingelserne for at anvende enhver undtagelse omfattet af artikel 6, stk. 2, 1. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, på planlagte anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikationsformål.

Udpegningen af Digitaliseringsstyrelsen som centralt informationssted for oplysninger skyldes, at Digitaliseringsstyrelsen med den foreslåede § 12, stk. 5, vil blive bemyndiget til at fastsætte undtagelser omfattet af forordningens artikel 6, stk. 2, 1. afsnit, om planlagte anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikationsformål. Opgaven vil i praksis indebære en pligt til at stille vejledende tekst til rådighed om regler fastsat i medfør af den foreslåede § 12, stk. 5, hvorved der fastsættes undtagelser omfattet af

forordningens artikel 6, stk. 2, 1. afsnit, og at stille tekst til rådighed om begrundelsen herfor.

Det foreslås i *stk. 3, nr. 4*, at Digitaliseringsstyrelsen er det centrale informationssted for oplysninger omfattet af artikel 7, stk. 5, 4. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. § 28, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse er ny og er en konsekvens af, at en eventuel udnyttelse af den foreslåede § 28, stk. 2, vil udløse en forpligtelse i forordningen om gigabitinfrastruktur til at etablere det pågældende centrale informationssted.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen på forhånd vil skulle offentliggøre de grunde, på baggrund af hvilke den kompetente myndighed i ekstraordinære og behørigt begrundede tilfælde på eget initiativ vil kunne forlænge de frister, der er omhandlet i artikel 7, stk. 5, 1. afsnit, og stk. 6, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Udpegningen af Digitaliseringsstyrelsen som centralt informationssted for oplysninger skyldes, at styrelsen vil blive bemyndiget til at fastsætte disse grunde med den foreslåede § 28, stk. 2. Opgaven vil i praksis indebære en pligt til at stille vejledende tekst til rådighed om de grunde, som fastsættes i medfør af denne foreslåede bestemmelse.

Det foreslås i *stk. 3, nr. 5*, at Digitaliseringsstyrelsen er det centrale informationssted for oplysninger omfattet af artikel 10, stk. 8, i forordningen om gigabitinfrastruktur, jf. § 22.

Den foreslåede bestemmelse er ny og er en konsekvens af, at eventuel udnyttelse af den foreslåede § 22 vil udløse en forpligtelse i forordningen om gigabitinfrastruktur til at etablere det pågældende centrale informationssted.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil skulle offentliggøre de kategorier af bygninger, såsom specifikke kategorier af monumenter, historiske bygninger, militærbygninger og bygninger, der anvendes til nationale sikkerhedsformål, som defineret i national ret, der skal undtages fra forpligtelserne i artikel 10, stk. 1, 2 og 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur, eller som disse forpligtelser skal finde anvendelse på med passende tekniske tilpasninger.

Udpegningen af Digitaliseringsstyrelsen som centralt informationssted for oplysninger skyldes, at styrelsen med den foreslåede § 22 bemyndiges til at fastsætte regler om disse kategorier af bygninger. Opgaven vil i praksis indebære en pligt til at stille vejledende tekst til rådighed om regler fastsat i medfør af den foreslåede § 22.

Til § 46

Den foreslåede § 46 implementerer teledirektivets artikel 8 om de nationale tilsynsmyndigheders politiske uafhængighed og ansvarlighed.

Det fremgår af gravelovens § 8, stk. 1, at ministeren for digitalisering ikke kan give Digitaliseringsstyrelsen tjenestebefaling om styrelsens varetagelse af myndighedsopgaver vedrørende konkrete sager, om behandling og afgørelse af enkeltsager, om Digitaliseringsstyrelsens udstedelse af administrative forskrifter på områder, hvor styrelsen er bemyndiget hertil, eller om Digitaliseringsstyrelsens øvrige tilsynsaktiviteter med henblik på at sikre overholdelse af denne lov og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf.

Det fremgår af stk. 2, at ministeren for digitalisering ikke kan dispensere fra administrative forskrifter udstedt af ministeren i medfør af denne lov.

Efter gravelovens § 9 m, stk. 3, er Digitaliseringsstyrelsen i sin virksomhed uafhængig af instrukser fra ministeren for digitalisering vedrørende den enkelte sags behandling og afgørelse.

Det fremgår af mastelovens § 20, stk. 1, at ministeren for digitalisering ikke kan give Digitaliseringsstyrelsen tjenestebefaling om styrelsens varetagelse af myndighedsopgaver vedrørende konkrete sager, om behandling og afgørelse af enkeltsager, om Digitaliseringsstyrelsens udstedelse af administrative forskrifter på områder, hvor styrelsen er bemyndiget hertil, eller om Digitaliseringsstyrelsens øvrige tilsynsaktiviteter med henblik på at sikre overholdelse af denne lov og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf.

Det fremgår af stk. 2, at ministeren for digitalisering ikke kan dispensere fra administrative forskrifter udstedt af ministeren i medfør af denne lov.

Efter artikel 14, stk. 2, 2. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur skal nationale tvistbilæggelsesorganer handle uafhængigt og objektivt og må ikke søge eller modtage instrukser fra noget andet organ, når de afgør tvister,

der indbringes for dem. Dette må ikke være til hinder for, at der kan føres tilsyn i overensstemmelse med national ret. Kun kompetente klageinstanser har beføjelse til at suspendere eller omstøde afgørelser, der er truffet af de nationale tvistbilæggelsesorganer.

Det foreslås i *stk. 1,* at ministeren for digitalisering ikke kan give Digitaliseringsstyrelsen tjenestebefaling om styrelsens administration af loven, varetagelse af myndighedsopgaver vedrørende konkrete sager, om behandling og afgørelse af enkeltsager, om Digitaliseringsstyrelsens udstedelse af administrative forskrifter på områder, hvor styrelsen ved lov er bemyndiget hertil, eller om Digitaliseringsstyrelsens øvrige tilsynsaktiviteter med henblik på at sikre overholdelse af denne lov og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf.

Den foreslåede bestemmelse vil videreføre gældende ret i mastelovens § 20, stk. 1, og gravelovens § 8, stk. 1, ved at afskære ministeren for digitaliserings instruktionsbeføjelse over for Digitaliseringsstyrelsen i forbindelse med styrelsens administration af loven, styrelsens varetagelse af myndighedsopgaver vedrørende konkrete sager, styrelsens behandling og afgørelse af enkeltsager, styrelsens udstedelse af administrative forskrifter på områder, hvor styrelsen ved lov er bemyndiget hertil, eller styrelsens øvrige tilsynsaktiviteter med henblik på at sikre overholdelse af denne lov og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at Digitaliseringsstyrelsen i sin administration af loven og administrative forskrifter udstedt i medfør heraf og i sin varetagelse af myndighedsopgaver, herunder generelle opgaver og konkrete sager, tilsynsaktiviteter m.v. samt udstedelse af administrative forskrifter agerer uafhængig af og uden involvering af ministeren for digitalisering.

Den foreslåede afskæring af instruksadgang for ministeren for digitalisering i forhold til Digitaliseringsstyrelsens udstedelse af administrative forskrifter vil alene gælde på områder, hvor bemyndigelsen hertil ved lov er henlagt til Digitaliseringsstyrelsen.

For tvister omfattet af de foreslåede § 33, stk. 1, § 37 og § 40 følger en tilsvarende uafhængighed af artikel 14, stk. 2, 2. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur. Den foreslåede bestemmelse vil derfor ikke finde an-

vendelse på Digitaliseringsstyrelsens behandling og afgørelse af disse enkeltsager, da Digitaliseringsstyrelsens uafhængighed i denne forbindelse i stedet følger direkte af forordningen om gigabitinfrastruktur.

Det foreslås i *stk. 2,* at ministeren for digitalisering ikke kan dispensere fra administrative forskrifter udstedt af ministeren i medfør af denne lov.

Uanset, at ministeren for digitalisering i henhold til den foreslåede § 46, stk. 1, er afskåret fra at give Digitaliseringsstyrelsen instruks i forbindelse med styrelsens tilsynsaktiviteter, vil den til enhver tid værende minister for området, medmindre der fastsættes særlige regler der afskærer ministeren herfra, fortsat kunne risikere at komme under pres for at involvere sig i enkeltsager på tilsynsområdet, på grundlag af ministerens generelle adgang til i forbindelse med konkrete sager at dispensere fra de af ministeren administrativt fastsatte regler. Herved vil den foreslåede klare arbejdsdeling mellem minister og styrelse kunne undermineres.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er således yderligere at styrke Digitaliseringsstyrelsens uafhængighed på tilsynsområdet og afskære ministerens involvering i enkeltsager.

Ministeren for digitalisering vil herefter være henvist til, hvis der konstateres uhensigtsmæssigheder i de gældende bekendtgørelser m.v., som ministeren er bemyndiget til at udstede, generelt at ændre disse.

Til § 47

Den foreslåede § 47 implementerer teledirektivets artikel 6, stk. 1.

Det fremgår af gravelovens § 9 d, at Digitaliseringsstyrelsen og de tilladelsesudstedende myndigheder skal være retligt adskilt og funktionelt uafhængige af udbydere af elektroniske kommunikationsnet, elektronisk kommunikationsudstyr eller elektroniske kommunikationstjenester.

Efter mastelovens § 19 c, skal Digitaliseringsstyrelsen og landzone- og bygningsmyndighederne være retligt adskilt og funktionelt uafhængige af udbydere af elektroniske kommunikationsnet, elektronisk kommunikationsudstyr eller elektroniske kommunikationstjenester.

Det fremgår af artikel 14, stk. 2, 1. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at det nationale tvistbilæggelsesorgan skal være retligt adskilt fra og funktionelt uafhængigt af alle netoperatører og alle offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, der er berørt af tvisten. Medlemsstater, der stadig ejer eller kontrollerer netoperatører, skal sikre en effektiv strukturel adskillelse af de opgaver, der er forbundet med de nationale tvistbilæggelsesprocedurer og det centrale informationssted, fra de aktiviteter, der er forbundet med ejerskab eller kontrol.

Efter forordningens artikel 14, stk. 7, skal de kompetente organer udøve deres beføjelser upartisk, gennemsigtigt og rettidigt. Medlemsstaterne sikrer, at de har tilstrækkelige tekniske, finansielle og personalemæssige ressourcer til at udføre de opgaver, som de pålægges.

Det foreslås i *§ 47,* at Digitaliseringsstyrelsen og de kompetente myndigheder for behandlingen af ansøgninger om tilladelser, jf. kapitel 7 og § 41, skal være retligt adskilt og funktionelt uafhængige af udbydere af elektroniske kommunikationsnet, elektronisk kommunikationsudstyr eller elektroniske kommunikationstjenester.

Den foreslåede bestemmelse er en uændret videreførelse af gravelovens § 9 d og mastelovens § 19 c, idet de konkrete myndighedsopgaver for de landzone- og bygningsmyndigheder, der er nævnt i mastelovens § 19 c, videreføres med lovforslaget, og idet de tilladelsesudstedende myndigheder nævnt i gravelovens § 9 d benævnes kompetente myndigheder for behandlingen af ansøgninger om tilladelser i overensstemmelse med terminologien i forordningen om gigabitinfrastruktur og det foreslåede kapitel 7 og den foreslåede § 41.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen, der administrerer denne lov, og kompetente myndigheder, der skal tage stilling til ansøgninger om tilladelse til at etablere elementer af elektroniske kommunikationsnet, herunder landzone- og bygningsmyndigheder, ikke samtidig vil kunne have kontrol over organisationer, der udbyder elektroniske kommunikationsnet, elektronisk kommunikationsudstyr eller elektroniske kommunikationstjenester.

Begrebet »tilladelse« i den foreslåede bestemmelse forstås i overensstemmelse med artikel 2, nr. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der sikres en reel organisatorisk adskillelse mellem organisationer, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester og tilsyns- og tilladelsesmyndighederne. Det må således ikke være de samme myndigheder, der fører tilsyn eller skal tage stilling til ansøgninger om etablering af elementer af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester og driver elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke finde anvendelse på Digitaliseringsstyrelsens behandling og afgørelse af enkeltsager omfattet af de foreslåede § 33, stk. 1, § 37 og § 40, da Digitaliseringsstyrelsens uafhængighed i denne forbindelse i stedet følger direkte af artikel 14, stk. 2, 1. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Til § 48

Det fremgår af mastelovens § 24, stk. 1, at klager over Digitaliseringsstyrelsens afslag efter mastelovens § 15, stk. 1, på tilladelse til, at der iværksættes ekspropriation, og klager over Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter § 23 a, stk. 3, om tvister vedrørende opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, kan indbringes for Teleklagenævnet.

Efter mastelovens § 24, stk. 2, kan ministeren for digitalisering fastsætte regler om, at klager over Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter administrative forskrifter udstedt med hjemmel i mastelovens § 16, stk. 5, indgives til Teleklagenævnet.

Det fremgår af mastelovens § 24, stk. 6, at Teleklagenævnet kan af parterne afkræve alle relevante oplysninger, som skønnes nødvendige med henblik på behandling af sager for nævnet.

Efter telelovens § 76, stk. 1, kan Digitaliseringsstyrelsens afgørelser truffet efter teleloven eller regler udstedt i medfør heraf samt sagsbehandling i forbindelse hermed påklages til Teleklagenævnet, jf. dog stk. 2. Dette omfatter afgørelser efter telelovens § 60 a eller regler udstedt i medfør heraf.

I medfør af § 1 i bekendtgørelse nr. 383 af 21. april 2011 om Teleklagenævnets virksomhed træffer Teleklagenævnet endelig administrativ afgørelse i sager, som ved lov eller regler udstedt i medfør heraf er henlagt til nævnet. Teleklagenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ

myndighed, men kan indbringes for domstolene senest 8 uger efter, at Teleklagenævnets afgørelse er meddelt den pågældende, jf. telelovens § 71.

Teleklagenævnets behandling af sager skal udøves i overensstemmelse med reglerne herom i bekendtgørelse nr. 383 af 21. april 2011 om Teleklagenævnets virksomhed og reglerne for nævnets virksomhed i kapitel 26 i teleloven.

Det foreslås i *stk. 1,* at klager over Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter § 19, stk. 1, § 34, stk. 2, og § 38 eller regler udstedt i medfør af denne, og påbud efter § 36, stk. 4, som vedrører sager omfattet af § 34, herunder klager over Digitaliseringsstyrelsens sagsbehandling i forbindelse hermed, kan indbringes for Teleklagenævnet.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsens afgørelser om at tillade eller ikke tillade, at der iværksættes ekspropriation efter den foreslåede § 19, alene vil kunne indbringes for Teleklagenævnet. Dette er en videreførelse af mastelovens § 24, stk. 1, 1. led, med den ændring, at det ikke længere alene vil være muligt at indbringe klager over Digitaliseringsstyrelsens afslag på tilladelse til at iværksætte ekspropriation, men at det som noget nyt også vil være muligt at indbringe klager over Digitaliseringsstyrelsens tilladelse til at iværksætte ekspropriation for Teleklagenævnet. Ændringen sker for at ligestille klagemulighederne for de involverede parter i sager om ekspropriation efter den foreslåede § 19.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter den foreslåede § 34, stk. 2, vedrørende tvister om adgang til opsætning af antennesystemer og tilhørende teknikskab på høje konstruktioner, samt påbud om at efterkomme disse afgørelser efter den foreslåede § 36, stk. 4, vil kunne indbringes for Teleklagenævnet. Bestemmelsen er ny. En klageadgang over sammenlignelige afgørelser findes i mastelovens §§ 22 og 23, hvorefter landzonemyndighedens påbud om at give en tilsvarende adgang efter mastelovens § 11, stk. 1 og 2, kan påklages til Planklagenævnet, og bygningsmyndighedens tilsvarende påbud kan påklages til ministeren for digitalisering. I sager omfattet af den foreslåede § 34 vil der være tale om adgang til høje konstruktioner, jf. den foreslåede § 3, nr. 2, der i alle tilfælde vil være ejet af andre end netoperatører og offentlige organer, det vil sige af private virksomheder, der ikke er netoperatører, og af enkeltpersoner. Med den foreslåede bestemmelse vil udgangspunktet om, at disse parter har adgang til en anden klagemulighed end domstolsprøvelse, som også er udtrykt i mastelovens §§ 22 og 23, blive videreført.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at klager over Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter den foreslåede § 38 eller regler udstedt i medfør af denne vil kunne indbringes for Teleklagenævnet. Dette viderefører gældende ret, idet den foreslåede § 38 viderefører dele af telelovens § 60 a, som er omfattet af den generelle adgang til at indbringe Digitaliseringsstyrelsens afgørelser truffet efter teleloven eller regler udstedt i medfør heraf samt sagsbehandling i forbindelse hermed, som følger af telelovens § 76.

Det foreslås i *stk. 2,* at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om, at klager over Digitaliseringsstyrelsens afgørelser truffet i henhold til forskrifter udstedt i medfør af § 12, stk. 3, og § 13, stk. 3, indgives til Teleklagenævnet.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 24, stk. 2, med de tilpasninger, der følger af de indholdsmæssige ændringer til mastelovens § 16, som foretages med de foreslåede §§ 12 og 13.

Den foreslåede bestemmelse forventes ikke umiddelbart udnyttet, da de foreslåede § 12, stk. 3, og § 13, stk. 3, primært vedrører fastsættelse af nærmere regler for indberetning af oplysninger, jf. de foreslåede § 12, stk. 3, og § 13, stk. 3, og bemærkningerne til disse. Det kan dog ikke udelukkes, at der vil kunne være situationer, hvor Digitaliseringsstyrelsen vil kunne træffe afgørelser relateret til disse regler, idet eksempelvis konstateringer af manglende overholdelse af regler fastsat i medfør af de foreslåede § 12, stk. 3, og § 13, stk. 3, efter omstændighederne eventuelt vil kunne udgøre afgørelser.

Det foreslås i *stk. 3,* at Teleklagenævnet kan af parterne kræve alle relevante oplysninger, som skønnes nødvendige med henblik på behandling af sager for nævnet.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 24, stk. 6, og vil indebære, at Teleklagenævnet vil kunne sikre sig et fyldestgørende oplysningsgrundlag fra parterne forud for at kunne træffe afgørelse i de sager, der er nævnt i de foreslåede stk. 1 og 2.

Til § 49

Det følger af teledirektivets artikel 31, stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at der på nationalt plan findes effektive mekanismer, ved hjælp af hvilke

enhver bruger eller enhver virksomhed, der udbyder elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester eller tilhørende faciliteter, og som berøres af en kompetent myndigheds afgørelse, kan påklage denne til en klageinstans, som er uafhængig af de involverede parter og af indblanding udefra eller politisk pres, der kan forhindre en uafhængig vurdering af sager, som den skal behandle. Denne instans, som kan være en domstol, skal have den nødvendige ekspertise til at udføre sine funktioner effektivt. Medlemsstaterne sikrer, at der tages behørigt hensyn til sagens omstændigheder.

Det følger af artikel 14, stk. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at alle afgørelser truffet af et kompetent organ skal i overensstemmelse med national ret kunne indbringes for en fuldt ud uafhængig klageinstans, herunder en instans, som har domstolskarakter. Teledirektivets artikel 31 finder tilsvarende anvendelse på alle klager i henhold til dette stykke.

Det fremgår af forordningens artikel 13, stk. 2, at det nationale tvistbilæggelsesorgan træffer bindende afgørelse i tvister. Det kan bl.a. dreje sig om tvister, hvis der nægtes adgang til eksisterende infrastruktur.

Efter gravelovens § 9 p kan Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter gravelovens § 9 n ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Gravelovens § 9 m, stk. 1, nr. 1-11, fastlægger Digitaliseringsstyrelsens kompetence i nærmere angivne sager omfattet af graveloven, og gravelovens § 9 n, nr. 1-6, fastlægger de afgørelser, Digitaliseringsstyrelsen kan træffe i sager, der indbringes for styrelsen i henhold til gravelovens § 9 m, stk. 1.

Det fremgår af mastelovens § 22, stk. 1, at klage over landzonemyndighedens afgørelser efter § 3, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, og § 11, stk. 1 og 2, indgives til Planklagenævnet, jf. § 58 i lov om planlægning.

Efter mastelovens § 23, stk. 1, kan klage over bygningsmyndighedens afgørelser efter § 3, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, og § 11, stk. 1 og 2, indgives til ministeren for digitalisering.

Det fremgår af mastelovens § 24, stk. 1, at klager over Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter § 23 a, stk. 3, kan indbringes for kan indbringes for det i medfør af lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet nedsatte Teleklagenævn.

Det fremgår desuden af mastelovens § 24, stk. 5, at Digitaliseringsstyrelsens udtalelse efter mastelovens § 18, stk. 1 og 3, og Digitaliseringsstyrelsens fastsættelse af administrative forskrifter efter mastelovens § 16, stk. 5, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås i *§ 49,* at Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter § 33, §§ 35-37 og §§ 39-41 ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, jf. dog § 48, stk. 1.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at etablering af de netelementer, som en tvist eller klage vedrører, kan ske hurtigst muligt, når Digitaliseringsstyrelsen har afgjort en tvist, samt at sikre, at rekursadgangen er ensartet for sammenlignelige sager. Formålet med den foreslåede bestemmelse er desuden at sikre, at Digitaliseringsstyrelsens udtalelser som alene er vejledende, og dermed ikke har karakter af en afgørelse, ikke kan påklages.

Den foreslåede bestemmelse viderefører gravelovens § 9 p for så vidt angår de afgørelsestyper i de angivne foreslåede bestemmelser, der svarer til afgørelser efter gravelovens §§ 9 n og 9 m, dvs. afgørelser efter de foreslåede § 33, stk. 1, samt §§ 37, 39 og 40.

Den foreslåede bestemmelse er ny for sager efter den foreslåede § 33, som vedrører master til radiokommunikationsformål og anden fysisk infrastruktur, som ikke i dag er omfattet af graveloven. For disse sager indebærer det, at der ikke videreføres en klageadgang i stil med den, der i dag følger af mastelovens §§ 22 og 23 vedrørende landzone- og bygningsmyndighedernes påbud efter mastelovens § 3, stk. 1 og 2, og § 11, stk. 1 og 2. Bestemmelsen er også ny for øvrige sager omfattet af den foreslåede § § 36, stk. 4, da der for sager, der ikke er omfattet af den gældende mastelovs §§ 22 og 23, ikke findes en påbudsbestemmelse modsvarende den, der følger af mastelovens § 3, stk. 1 og 2, og § 11, stk. 1 og 2.

Den foreslåede bestemmelse er ny for afgørelser efter de foreslåede § 36, stk. 1-2, idet denne bestemmelse med visse tilpasninger viderefører en række bestemmelser fra masteloven, jf. bemærkningerne til de foreslåede § 36, stk. 1-2, idet masteloven ikke indeholder en regel om, at afgørelser i henhold til de relevante gældende regler ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke have relevans for den foreslåede § 36, stk. 3, som ikke hjemler afgørelser.

Den foreslåede bestemmelse er ny for sager omfattet af den foreslåede § 35 og indebærer, at der ikke længere er den klageadgang til Teleklagenævnet i disse sager, som følger af mastelovens § 24, stk. 1. Hermed vil klageadgangen i disse sager blive ensrettet med de sammenlignelige afgørelser, der vil kunne træffes efter de foreslåede §§ 33 og 40.

Den foreslåede bestemmelse vil være ny for den foreslåede § 41, da den foreslåede § 41 i sig selv vil være ny.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsens afgørelser i de sager, der er angivet i den foreslåede bestemmelse, som udgangspunkt vil være endelige.

Den foreslåede bestemmelse vil alene afskære rekurs til andre administrative myndigheder, og vil ikke forhindre prøvelse af Digitaliseringsstyrelsens afgørelser ved domstolene. Den foreslåede bestemmelse vil derfor være i overensstemmelse med teledirektivets artikel 31, som gælder for Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter den foreslåede § 35, og artikel 14, stk. 10, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som gælder for Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter de foreslåede § 33, stk. 1, § 37 og § 40.

Den foreslåede bestemmelse henviser til den foreslåede § 48, stk. 1, for at sikre, at bestemmelsen ikke vil berøre muligheden for at indbringe klager over Digitaliseringsstyrelsens påbud efter den foreslåede § 36, stk. 4, som vedrører sager omfattet af § 34, for Teleklagenævnet i overensstemmelse med den foreslåede § 48, stk. 1.

Til § 50

Det fremgår af mastelovens § 18, stk. 1, 1. pkt., at bestrides det, at opsætning af antennesystemer radioteknisk er mulig, skal landzone- eller bygningsmyndigheden, jf. § 3, stk. 1, indhente en radioteknisk udtalelse fra Digitaliseringsstyrelsen.

Efter mastelovens § 22, stk. 1, indgives klage over landzonemyndighedens afgørelser efter mastelovens § 3, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, og § 11, stk. 1 og 2, til Planklagenævnet, jf. planlovens § 58.

Det fremgår af stk. 2, at Planklagenævnet af parterne kan kræve alle relevante oplysninger, som skønnes nødvendige med henblik på behandling af sagerne.

Det fremgår af stk. 3, at Planklagenævnet ikke er bundet af Digitaliseringsstyrelsens udtalelse efter mastelovens § 18, stk. 1. Planklagenævnet kan indhente yderligere radiotekniske oplysninger i sagen.

Efter stk. 4 kan Planklagenævnet hjemvise en klagesag til landzonemyndigheden til yderligere behandling, herunder for at få de tekniske forhold vedrørende fælles udnyttelse og opsætning af antennesystemer yderligere inddraget og belyst. Landzonemyndigheden er i sådanne sager ikke bundet af Digitaliseringsstyrelsens udtalelse efter mastelovens § 18, stk. 1.

Det fremgår af stk. 5, at planlovens §§ 59 og 60 finder tilsvarende anvendelse.

Det fremgår af mastelovens § 23, stk. 1, at klage over bygningsmyndighedens afgørelser efter mastelovens § 3, stk. 1 og 2, § 8, stk. 1, og § 11, stk. 1 og 2, indgives til ministeren for digitalisering.

Efter stk. 2 kan ministeren for digitalisering af parterne kræve alle relevante oplysninger, som skønnes nødvendige med henblik på behandling af sagerne.

Det fremgår af stk. 3, at ministeren for digitalisering ikke er bundet af Digitaliseringsstyrelsens udtalelse efter mastelovens § 18, stk. 1. Ministeren for digitalisering kan indhente yderligere radiotekniske oplysninger i sagen.

Det fremgår af stk. 4, at ministeren for digitalisering kan hjemvise en klagesag til bygningsmyndigheden til yderligere behandling, herunder for at få de tekniske forhold vedrørende fælles udnyttelse og opsætning af antennesystemer yderligere inddraget og belyst. Bygningsmyndigheden er i sådanne sager ikke bundet af Digitaliseringsstyrelsens udtalelse efter mastelovens § 18, stk. 1.

Det fremgår af stk. 5, at ministeren for digitaliserings afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås i *stk. 1,* at klage over landzonemyndighedens vilkår fastsat efter § 29, stk. 1, indgives til Planklagenævnet.

Den foreslåede bestemmelse viderefører den delmængde af mastelovens § 22, stk. 1, der vedrører klager over landzonemyndighedens vilkår om dimensionering af master i medfør af mastelovens § 8, stk. 1, idet mastelovens § 8, stk. 1, vil blive videreført med den foreslåede § 29, stk. 1, som den foreslåede § 50, stk. 1, henviser til.

Den foreslåede bestemmelse viderefører dog ikke den delmængde af mastelovens § 22, stk. 1, der vedrører klageadgang vedrørende landzonemyndighedens afgørelser efter mastelovens § 3, stk. 1 og 2, eller § 11, stk. 1 og 2, da disse bestemmelser med forslaget vil blive erstattet af en klageadgang til Digitaliseringsstyrelsen, jf. den foreslåede § 33, ligesom afgørelser efter den foreslåede § 33 ikke længere vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed, jf. den foreslåede § 49. Landzonemyndighederne vil dermed ikke fremover have en rolle, hvor de kan give påbud om adgang til master til radiokommunikationsformål eller til andre master, bygninger eller høje konstruktioner, jf. mastelovens § 1, stk. 2, nr. 2 og 3. Der vil med lovforslaget således ikke længere være afgørelser vedrørende disse forhold truffet af en landzonemyndighed, som Planklagenævnet vil kunne behandle.

Baggrunden for at fastholde, at klager over de nævnte vilkår indgives til Planklagenævnet, er, at vilkårene vil indgå i en landzonetilladelse givet i medfør af planloven, hvor Planklagenævnet også vil være det kompetente klageorgan for afgørelsens øvrige dele, jf. planlovens § 58. Ved at fastholde Planklagenævnet som klageinstans for vilkår i medfør af den foreslåede § 29, stk. 1, når disse vilkår indgår i en landzonetilladelse, undgås det, at klager over forskellige dele af landzonetilladelsen skal indgives til forskellige klageinstanser.

Det foreslås i *stk. 2,* at klage over bygningsmyndighedens vilkår fastsat efter § 29, stk. 1, indgives til Digitaliseringsstyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse erstatter den delmængde af mastelovens § 23, stk. 1, der vedrører klager over bygningsmyndighedens vilkår om dimensionering af master i medfør af mastelovens § 8, stk. 1, idet mastelovens § 8, stk. 1, vil blive videreført med den foreslåede § 29, stk. 1, som den foreslåede § 50, stk. 2, henviser til.

Den foreslåede bestemmelse viderefører ikke den delmængde af mastelovens § 23, stk. 1, der vedrører en klageadgang vedrørende bygningsmyndighedens afgørelser efter mastelovens § 3, stk. 1 og 2, eller § 11, stk. 1 og 2, da disse bestemmelser med forslaget vil blive erstattet af en klageadgang til Digitaliseringsstyrelsen, jf. den foreslåede § 33, ligesom afgørelser efter den foreslåede § 33 ikke længere vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed, jf. den foreslåede § 49. Bygningsmyndighederne vil dermed ikke fremover have en rolle, hvor de kan give påbud om adgang til master til radiokommunikationsformål eller til andre master, bygninger eller høje konstruktioner, jf. mastelovens § 1, stk. 2, nr. 2 og 3. Der vil med lovforslaget således ikke længere eksistere afgørelser vedrørende disse forhold truffet af en landzonemyndighed, som en anden instans vil kunne behandle.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at klager over bygningsmyndighedens vilkår om dimensionering af master fremover vil skulle indgives til Digitaliseringsstyrelsen frem for til ministeren for digitalisering. Ændringen foreslås med henblik på at samle så mange forskellige klageadgange som muligt, der følger af den foreslåede lov og af forordningen om gigabitinfrastruktur, hos den samme instans, og fordi der er tale om vilkår af teknisk karakter.

Baggrunden for, at klageadgangen vedrørende bygningsmyndighedernes vilkår efter den foreslåede § 29, der kan indgå i eksempelvis i en byggetilladelse, skal ske til en myndighed uden relation til byggesagsbehandlingen i øvrigt, er, at dette viderefører den flytning af opgaven fra den daværende statsforvaltning til ministeren for digitalisering, som blev vedtaget ved § 29, nr. 3, i lov nr. 1711 af 27. december 2018 om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love. Det er således allerede tilfældet efter gældende ret, at klager over de nævnte vilkår, når de indgår i afgørelser truffet af en bygningsmyndighed, skal indgives til en anden instans end klager over de øvrige dele af bygningsmyndighedens afgørelse.

Det foreslås i *stk. 3,* at Planklagenævnet henholdsvis Digitaliseringsstyrelsen i sager efter stk. 1 og 2 af parterne kan kræve alle relevante oplysninger, som skønnes nødvendige med henblik på behandling af sagerne.

Den foreslåede bestemmelse viderefører for de sager, der er omfattet af de foreslåede § 50, stk. 1 og 2, i indholdsmæssigt uændret form mastelovens § 22, stk. 2, og § 23, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at de nævnte klageinstanser er i stand til at oplyse sagerne fuldt ud i overensstemmelse med officialprincippet, inden der træffes afgørelse.

Det foreslås i *stk. 4,* at Planklagenævnet til brug for sager efter stk. 1 kan indhente en vejledende udtalelse fra Digitaliseringsstyrelsen vedrørende radiotekniske aspekter af sagen på baggrund af oplysninger, som nævnet har indhentet efter stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse viderefører i justeret form udgangspunktet i mastelovens § 22, stk. 3, der henviser til mastelovens § 18, stk. 1, som ikke videreføres direkte med lovforslaget.

Den foreslåede bestemmelse vil sikre, at Planklagenævnet fortsat vil have adgang til at indhente en udtalelse fra Digitaliseringsstyrelsen svarende til de udtalelser, som mastelovens § 18, stk. 1, hidtil har givet mulighed for. Ved at specificere, at udtalelsen er vejledende, vil den foreslåede bestemmelse også fastholde, at udtalelserne fortsat ikke vil være bindende for Planklagenævnet.

Det foreslås i *stk. 5,* at Planklagenævnet henholdsvis Digitaliseringsstyrelsen kan hjemvise en sag til landzone- henholdsvis bygningsmyndigheden til yderligere behandling, herunder for at få de tekniske forhold vedrørende dimensioneringen belyst.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 22, stk. 4, og § 23, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Planklagenævnet vil kunne hjemvise eksempelvis landzonetilladelser til landzonemyndigheden eller byggetilladelser til bygningsmyndigheden med henblik på fornyet behandling af spørgsmålet om de vilkår, landzonemyndigheden henholdsvis bygningsmyndigheden har stillet i den oprindelige tilladelse i medfør af den foreslåede § 29.

Bestemmelsens sidste led om at få de tekniske forhold vedrørende dimensioneringen belyst skal ikke alene forstås snævert, hvorvidt den pålagte dimensionering af masten er mulig, men også, om dimensioneringen teknisk

er både nødvendig og egnet for at opnå de formål, der nævnt i den foreslåede § 29.

Det foreslås i *stk. 6,* at §§ 59 og 60 i lov om planlægning finder tilsvarende anvendelse i sager efter stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 22, stk. 5.

Planlovens § 59 regulerer de klageberettigede i klagesager vedrørende bl.a. de afgørelser i henhold til planlovens § 35, i tilknytning til hvilke landzonemyndigheden i henhold til den foreslåede § 29 vil kunne fastsætte de vilkår, som sager efter det foreslåede stk. 1 vil omhandle. Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at det vil være de samme parter, der er berettiget til at klage over selve afgørelsen fra landzonemyndigheden, der tillige vil kunne klage over det af landzonemyndigheden fastsatte vilkår i henhold til den foreslåede § 29. I praksis ventes det, at det primært vil være relevant at klage over sådanne vilkår for den part, som vilkåret er rettet imod.

Planlovens § 60 regulerer bl.a., at klager omfattet af bestemmelsen vil skulle være indgivet skriftligt inden fire uger efter at afgørelsen er meddelt, og hvornår denne frist regnes fra. Dette vil som følge af den foreslåede bestemmelse tilsvarende gælde for sager efter det foreslåede stk. 1.

Det foreslås i *stk. 7,* at Digitaliseringsstyrelsens afgørelser efter stk. 2 ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 23, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsens afgørelser i medfør af den foreslåede § 50, stk. 2, vedrørende vilkår fastsat af bygningsmyndigheder i medfør af den foreslåede § 29, stk. 1, ikke vil kunne påklages til andre administrative myndigheder, herunder de almindelige rekursinstanser. Afgørelserne vil dog kunne indbringes for domstolene.

Til § 51

Det følger af mastelovens § 23 a, stk. 5, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om Digitaliseringsstyrelsens behandling af sager efter mastelovens § 23 a, herunder om, hvilke afgørelser Digitaliseringsstyrelsen kan

træffe, om frister for styrelsens behandling af sager og om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale til brug for sagsbehandlingen.

Det følger af gravelovens § 9 m, stk. 4, at ministeren for digitalisering kan fastsætte nærmere regler om Digitaliseringsstyrelsens behandling af sager efter gravelovens § 9 m.

Det foreslås i *§ 51,* at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler for styrelsens behandling af sager omfattet af §§ 33-37 og 39-41.

Med henvisningen til den foreslåede § 35, der viderefører mastelovens § 23 a, stk. 1-3, viderefører den foreslåede bestemmelse den del af mastelovens § 23 a, stk. 5, der vedrører nærmere regler om Digitaliseringsstyrelsens behandling af sager efter mastelovens § 23 a, herunder hvilke afgørelser Digitaliseringsstyrelsen kan træffe og om frister for styrelsens behandling af sager.

Med henvisningerne til de foreslåede §§ 33, 37, 39 og 40 viderefører den foreslåede bestemmelse gravelovens § 9 m, stk. 4, idet de nævnte bestemmelser erstatter de hjemler til at træffe afgørelser, der i dag følger af gravelovens § 9 m, bortset fra den del af den foreslåede § 33, der vedrører master til radiokommunikationsformål, der er undtaget fra graveloven. Den foreslåede bestemmelse vil være ny for den del af den foreslåede § 33, der vedrører master til radiokommunikationsformål, samt for de foreslåede §§ 34, 36 og 41.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Digitaliseringsstyrelsen, og ikke længere ministeren for digitalisering, vil kunne fastsætte nærmere regler og principper for sin sagsbehandling efter de oplistede bestemmelser, der alle vedrører en kompetence for Digitaliseringsstyrelsen til at træffe afgørelser eller give påbud i relation til klager.

Den foreslåede bestemmelse vil eksempelvis indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte tidsfrister for sin sagsbehandling for de sagstyper, hvor en sådan ikke allerede følger af artikel 13 i forordningen om gigabitinfrastruktur eller henvisningerne hertil i den foreslåede § 33, eller af den foreslåede § 43.

Den foreslåede bestemmelse vil også indebære, at Digitaliseringsstyrelsen vil kunne fastsætte regler om nærmere procedurer for indgivelse af klager

og andre regler, der er nødvendige for at sikre en klar, effektiv og hensigtsmæssig procedure for sagerne.

Til § 52

Det fremgår af mastelovens § 24 b og tilsvarende i § 51 a i lov om radiofrekvenser, i § 80 i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester og i § 46 i lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler, der er nødvendige for at anvende forordninger udstedt af Den Europæiske Union på de pågældende loves områder. Der kan f.eks. fastsættes regler om håndhævelse af forordninger i form af forbud, påbud og tvangsbøder og om sanktioner i form af bødestraf for manglende overholdelse af forordninger eller manglende efterlevelse af afgørelser truffet i medfør af forordninger udstedt af Den Europæiske Union.

Europa-Kommissionen er eksempelvis i teledirektivets artikel 57, stk. 2, bemyndiget til at vedtage gennemførelsesretsakter med angivelse af de fysiske og tekniske karakteristika såsom maksimumstørrelse, vægt, og hvis det er relevant, udstrålingseffekt for trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde som defineret i teledirektivets artikel 2, nr. 23, som skal være omfattet af den lempeligere adgang til at opsætte sådanne trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, som følger af teledirektivets artikel 57, stk. 1. Disse gennemførelsesretsakter kan efter Europa-Kommissionens hidtidige tilkendegivelser blive vedtaget i form af gennemførelsesforordninger, der på samme måde som forordninger udstedt af Den Europæiske Union gælder umiddelbart i medlemslandene og har forrang for national ret. Der gælder ligeledes i dag andre EU-forordninger på området for elektronisk kommunikation.

Det fremgår af artikel 15 i forordningen om gigabitinfrastruktur, at medlemsstaterne skal fastsætte regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af forordningen eller af eventuelle bindende afgørelser truffet i henhold til forordningen af de kompetente organer, som er omhandlet i artikel 14 i forordningen, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de anvendes. Sanktionerne skal være passende, effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Det foreslås i *§ 52,* at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler, der er nødvendige for at anvende forordninger udstedt af Den Europæiske Union vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov, herunder regler om håndhævelse i form af forbud, påbud og tvangsbøder og om sanktioner i

form af bødestraf for manglende overholdelse af forordninger eller manglende efterlevelse af afgørelser truffet i medfør af forordninger.

Den foreslåede bestemmelse er en uændret indholdsmæssig videreførelse af mastelovens § 24 b.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at ministeren for digitalisering bemyndiges til at fastsætte regler, der er nødvendige for at anvende forordninger udstedt af Den Europæiske Union vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov.

Det vil f.eks. kunne være regler om kompetence, tilsyn og håndhævelse i form af bestemmelser om oplysningspligt, forbud, påbud og tvangsbøder samt sanktioner i form af bødestraf ved manglende overholdelse af forordninger udstedt af Den Europæiske Union på denne lovs område eller manglende efterlevelse af afgørelser truffet i medfør af forordninger udstedt af Den Europæiske Union på denne lovs område.

Det vil for eksempel kunne være relevant at overveje at pålægge tvangsbøder ved manglende efterkommelse af forpligtelser for operatører til at underrette den nationale kompetente myndighed om udrulningen af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde, der måtte følge af Europa-Kommissionens gennemførelsesforordninger vedtaget i medfør af teledirektivets artikel 57, stk. 2. Det vil også kunne være relevant at overveje at pålægge tvangsbøder for manglende efterkommelse af påbud eller forbud, som måtte blive udstedt med hjemmel i regler fastsat af ministeren for digitalisering i medfør af denne lov.

Der vil i denne forbindelse kunne være behov for et andet middel til at gennemtvinge en handlepligt end straf i form af bøde. Med tvangsbøder sikres det, at der vil kunne skrides ind, indtil de pågældende oplysninger afgives af de forpligtede.

Til § 53

Det fremgår af mastelovens § 25, stk. 1, at med bøde straffes den, der ikke efterkommer påbud udstedt i medfør af mastelovens § 3, stk. 1 og 2, § 11, stk. 1 og 2, eller ikke afgiver oplysninger i medfør af mastelovens § 16, stk. 1, § 22, stk. 2, § 23, stk. 2, og § 24, stk. 6, eller ikke overholder vilkår fastsat i medfør af mastelovens § 8, stk. 1.

Efter mastelovens § 25, stk. 1, nr. 1, straffes det med bøde ikke at efterkomme påbud fra landzone- eller bygningsmyndigheden om at give adgang til fælles udnyttelse af en mast til radiokommunikationsformål eller om at give adgang til opsætning af antennesystemer på master, bygninger og andre høje konstruktioner omfattet af mastelovens § 1, stk. 2, nr. 2 og 3.

Det fremgår af mastelovens § 25, stk. 1, nr. 2, at det for det første straffes med bøde, hvis indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser til offentlige mobilkommunikationsnet med tilhørende basale tjenester og virksomheder, der i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed har tilladelse til landsdækkende radio- eller tv-virksomhed via det jordbaserede sendenet, ikke indsender radiodækningsplaner rækkende minimum 2 år frem til Digitaliseringsstyrelsen. For det andet straffes parter i sager omfattet af mastelovens §§ 22, 23 eller 24, der indbringes for henholdsvis Planklagenævnet, ministeren for digitalisering eller Teleklagenævnet, med bøde, hvis de ikke imødekommer krav om oplysninger, som Planklagenævnet, ministeren for digitalisering eller Teleklagenævnet skønner relevant for behandlingen af sagerne.

Efter mastelovens § 25, stk. 1, nr. 3, straffes manglende overholdelse af vilkår, som landzone- eller bygningsmyndigheden har fastsat i forbindelse med ansøgning om tilladelse til opførelse af nye master til radiokommunikationsformål eller til ud- eller ombygning af eksisterende master til radiokommunikationsformål, med bøde.

Det fremgår desuden af mastelovens § 25, stk. 2, at der i forskrifter udstedt i medfør af mastelovens § 7, § 9, stk. 3, § 14 og § 16, stk. 6 og 7, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af reglerne. Bemyndigelserne i mastelovens § 7, § 9, stk. 3, og § 14 er ikke udmøntet.

Mastelovens § 16, stk. 6 og 7, er udmøntet i §§ 1 og 2 i bekendtgørelse nr. 955 af 4. august 2010 om offentliggørelse af oplysninger om radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner samt indberetning af oplysninger om eksisterende antennepositioner. Efter bekendtgørelsen skal indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder (fladetilladelser) indsende oplysninger om placering af eksisterende antennepositioner til Digitaliseringsstyrelsen. Hvis de ikke afgiver disse oplysninger, kan disse parter straffes med bøde. Derudover kan

der i henhold til bekendtgørelsen og mastelovens § 25, stk. 3, pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel. Undtaget fra bekendtgørelsens bestemmelser om straf er indehavere af tilladelser til anvendelse af radiofrekvenser inden for geografisk afgrænsede områder uden faste antennepositioner og Forsvarets frekvensanvendelse.

Strafbestemmelserne i mastelovens § 25 og strafbestemmelserne fastsat i medfør af bestemmelsens stk. 2 har efter Digitaliseringsministeriets viden ikke været anvendt.

Det følger af straffelovens § 27, stk. 2, at statslige myndigheder og kommuner alene kan straffes i anledning af overtrædelser, der begås ved udøvelse af virksomhed, der svarer til eller kan sidestilles med virksomhed udøvet af private.

Det fremgår af artikel 15 i forordningen om gigabitinfrastruktur, at medlemsstaterne skal fastsætte regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af forordningen eller af eventuelle bindende afgørelser truffet i henhold til forordningen af de kompetente organer, som er omhandlet i artikel 14 i forordningen, og træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de anvendes. Sanktionerne skal være passende, effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 1*, at med bøde straffes den, der ikke efterkommer påbud udstedt i medfør af § 36, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse viderefører for master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner (i den gældende mastelovs terminologi master, bygninger og høje konstruktioner) den bødestrafsanktion, der i mastelovens § 25, stk. 1, nr. 1, er for manglende overholdelse af landzone- og bygningsmyndighedernes påbud, og ændringen omfatter således primært, hvilken myndighed der har udstedt det påbud, hvis manglende overholdelse kan medføre bødestraf. Bødestraffen vil være ny for fysisk infrastruktur, der i dag er omfattet af graveloven, dvs. f.eks. nedgravet fysisk infrastruktur så som føringsrør, som der fremover vil være adgang til i medfør af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede § 10, og for etablering af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde omfattet af den foreslåede § 8.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det vil kunne straffes med bøde ikke at efterkomme Digitaliseringsstyrelsens påbud om at efterkomme styrelsens afgørelse truffet i henhold til de foreslåede §§ 33-35. Det vil sige afgørelser i tvister vedrørende adgang til fysisk infrastruktur i medfør af artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur eller den foreslåede § 9; afgørelser i tvister vedrørende adgang til master til radiokommunikationsformål i medfør af den foreslåede § 4; afgørelser i tvister om adgang til opsætning af antennesystemer på høje konstruktioner og etablering af tilhørende teknikskab i medfør af den foreslåede § 6; og afgørelser i tvister om adgang til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde på de i den foreslåede § 8, stk. 1, omhandlede kategorier af fysisk infrastruktur.

I praksis vil bødestrafbestemmelsen forventeligt hovedsageligt kunne rettes imod pligtsubjekterne i artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og i de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9. Det skyldes, at det alene vil være disse parter, der i praksis vil kunne handle i strid med en afgørelse truffet af Digitaliseringsstyrelsen i de nævnte typer tvister og dermed vil kunne modtage et påbud i henhold til den foreslåede § 36, stk. 4. Digitaliseringsstyrelsen vil i sagerne eksempelvis kunne træffe afgørelse om, hvorvidt et sådant pligtsubjekt skal eller ikke skal imødekomme en anmodning om adgang til infrastruktur. En sådan afgørelse vil ikke indebære nogen forpligtelser for den, der har anmodet om adgang, og det vil derfor alene være pligtsubjekterne, der vil kunne straffes for eventuel manglende efterkommelse af et påbud. Strafsubjekterne vil således primært vil være de netoperatører og offentlige organer, der vil skulle give adgang i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede § 9, de ejere af master til radiokommunikationsformål, der forpligtes i den foreslåede § 4, de ejere af høje konstruktioner, der forpligtes i den foreslåede § 6, samt de offentlige myndigheder, netoperatører, offentligretlige organer og andre ejere af gadeinventar, der forpligtes i den foreslåede § 8. Det vil derudover kunne være de lejere og brugsrettighedsindehavere, der som følge af den foreslåede § 7 ligestilles med pligtsubjekterne i artikel 3, stk. 1, 4, 5 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur, samt de foreslåede §§ 4 og 6.

Det vil dog ikke kunne udelukkes, at også rettighedssubjekter i de nævnte bestemmelser vil kunne ifalde bødestraf for ikke at efterkomme påbud. Det vil f.eks. gælde, hvor Digitaliseringsstyrelsen i en afgørelse har fastsat nærmere vilkår for adgangen, som den, der får adgangen, skal efterleve, og hvor et påbud om at efterkomme disse vilkår ikke er efterkommet.

Der er i den foreslåede § 36, stk. 4, mulighed for at pålægge en part tvangsbøder, indtil et påbud efterkommes. Disse tvangsbøder vil være et pressionsmiddel og have til formål at sikre, at påbuddet efterkommes, mens bødestraffen i henhold til den foreslåede bestemmelse vil være en efterfølgende sanktion for manglende overholdelse. Bødestraffen vil f.eks. kunne være relevant, når tvangsbøder i medfør af den foreslåede § 36, stk. 4, ikke medfører efterkommelse af et påbud, men vil også kunne gives, hvis et påbud efterkommes indholdsmæssigt, uden dog at overholde den frist, der er fastsat i påbuddet. Det vil skulle indgå i udmålingen af bødestraffens størrelse, hvorvidt der er tale om en fuldstændig manglende efterlevelse af påbuddet eller blot om en overskridelse af fristen. Det vil videre skulle indgå, hvilke konkrete negative konsekvenser og omkostninger den manglende eller forsinkede adgang har haft for rettighedssubjekterne.

De forpligtelser, der fremgår af artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og af de foreslåede §§ 4, 6, 8 og 9, vedrører udøvelsen af virksomhed, som hovedsageligt udøves af private, men som statslige myndigheder og kommuner også udøver i en vis udstrækning. Det gælder etablering og drift af fysisk infrastruktur og udlejning af fast ejendom, hvor offentlige myndigheder generelt skal agere på tilsvarende vis som private bl.a. på grund af EU's statsstøtteregler. For forpligtelserne til at give adgang til fysisk er straffelovens § 27, stk. 2, derfor ikke til hinder for, at bødestrafbestemmelser også gælder for offentlige myndigheder, sådan som retstilstanden også er i dag.

Den foreslåede bestemmelse skyldes, at forordningen om gigabitinfrastruktur fastsætter, at der bør være en form på sanktioner for adgang, der følger direkte af forordningen. Der er endvidere tale om regler, der i høj grad er sammenlignelige med reglerne om adgang til master til radiokommunikationsformål og andre master, bygninger og konstruktioner, som er omfattet af den gældende bestemmelse i mastelovens § 25, stk. 1, nr. 1, om bødestraf. Overtrædelse af reglerne om adgang til den type fysisk infrastruktur, der i dag er reguleret i graveloven, bør derfor sanktioneres ligesådan som adgang, der svarer til adgang efter masteloven.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 2,* at med bøde straffes den, der ikke afgiver oplysninger i medfør af § 12, stk. 1 og 2, § 42, stk. 1, nr. 1 og 2, bortset fra sager omfattet af §§ 38-39 eller 41, eller i medfør af § 48, stk. 3, eller § 50, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil for det første medføre, at manglende indberetning af radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner til Digitaliseringsstyrelsen i medfør af de foreslåede § 12, stk. 1 og 2, vil kunne straffes med bøde.

Den foreslåede bestemmelse vil for det andet medføre, at manglende afgivelse af oplysninger til organer, der behandler klager eller tvister efter denne lov, vil kunne straffes med bøde. Konkret vil det således kunne straffes med bøde, hvis en part i en sag efter de foreslåede § 19, stk. 1, eller § 34, stk. 2, hvor Digitaliseringsstyrelsens afgørelse er indbragt for Teleklagenævnet efter den foreslåede § 48, og Teleklagenævnet har afkrævet denne part oplysninger, som skønnes nødvendige med henblik på behandling af sagen for nævnet, ikke afgiver disse oplysninger. Tilsvarende vil det kunne straffes med bøde, hvis en part i en sag efter den foreslåede § 50, hvor Planklagenævnet eller Digitaliseringsstyrelsen har afkrævet denne part oplysninger, som skønnes nødvendige med henblik på behandling af sagen, ikke afgiver disse oplysninger.

Den foreslåede bestemmelse vil for det tredje medføre, at det vil kunne straffes med bøde, hvis en part i en sag efter de foreslåede §§ 33-35, 37 eller 40 ikke afgiver oplysninger, som Digitaliseringsstyrelsen kræver i henhold til de foreslåede § 42, stk. 1, nr. 1 og 2.

Denne del af den foreslåede bestemmelse omfatter ikke alle de sager, som de foreslåede § 42, stk. 1, nr. 1 og 2, omfatter. Undtaget fra bødestraf er således manglende afgivelse af oplysninger i sager efter de foreslåede §§ 38, 39 eller 41.

Baggrunden herfor er, for så vidt angår de foreslåede §§ 38 og 39, at manglende afgivelse af oplysninger i relation til disse sager ikke er bødestrafbelagt i gældende ret. Den hjemmel til at pålægge parter, der ikke afgiver disse oplysninger, tvangsbøder, som foreslås i § 42, stk. 8, vurderes tilstrækkelig, mens det ikke vurderes nødvendigt derudover som noget nyt at indføre bødestraf.

Baggrunden herfor er, for så vidt angår den foreslåede § 41, at heller ikke overtrædelse af selve bestemmelserne i artikel 7, stk. 5, og den foreslåede § 28, stk. 1, som § 41 er en klagebestemmelse til, kan belægges med bødestraf pga. straffelovens § 27, stk. 2, jf. pkt. 2.6.1 og 2.6.3 i de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede bestemmelse viderefører den gældende bødestrafsanktion for manglende indberetning af radiodækningsplaner, der følger af mastelovens § 25, stk. 1, nr. 2, og den gældende bødestrafsanktion for manglende indberetning af eksisterende antennepositioner, der følger af offentliggørelsesbekendtgørelsens § 2. For så vidt angår radiodækningsplaner er der en mindre udvidelse af strafsubjekterne som følge af den kodificering af praksis vedrørende indberetning af radiodækningsplaner, der er beskrevet i bemærkningerne til den foreslåede § 12, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse viderefører den gældende bødestrafsanktion for manglende afgivelse af oplysninger i klagesager over vilkår om dimensionering af master, der for klagesager vedrørende vilkår fastsat af landzonemyndigheden fortsat vil skulle afgives til Planklagenævnet, mens disse oplysninger i klagesager vedrørende vilkår fastsat af bygningsmyndigheden fremover vil skulle afgives til Digitaliseringsstyrelsen frem for ministeren for digitalisering. Den foreslåede bestemmelse viderefører den gældende bødestrafsanktion for manglende afgivelse af oplysninger i sager om tvister vedrørende adgang til master til radiokommunikationsformål og høje konstruktioner, idet disse oplysninger dog nu vil kunne skulle afgives allerede i forbindelse med sagsbehandling med henblik på en afgørelse og ikke som i den gældende mastelov først efter udstedelsen og påklagelsen af et påbud om at give adgang, ligesom oplysningerne vil skulle afgives til Digitaliseringsstyrelsen frem for som i mastelovens §§ 22 og 23 til henholdsvis Planklagenævnet og ministeren for digitalisering. Den foreslåede bestemmelse viderefører den gældende bødestrafbestemmelse for manglende afgivelse af oplysninger til Teleklagenævnet i sager om ekspropriation, der indbringes for nævnet.

Den foreslåede bestemmelse indebærer nye bødestrafsanktioner for manglende afgivelse af oplysninger i de sager efter den foreslåede § 33, der ikke vedrører master til radiokommunikationsformål, dvs. sager om anden fysisk infrastruktur, som er reguleret i graveloven, hvor der ikke er bødestraf for manglende afgivelse af oplysninger i sagerne. Den foreslåede bestemmelse indebærer nye bødestrafsanktioner for manglende afgivelse af oplysninger i sager efter den foreslåede § 34, der indbringes for Teleklagenævnet, da det er nyt, at disse sager kan indbringes for Teleklagenævnet, idet dette dog ligeledes svarer til bødestrafsanktionen for manglende afgivelse af oplysninger i mastelovens §§ 22 og 23.

Den foreslåede bestemmelse indebærer nye bødestrafsanktioner for manglende afgivelse af oplysninger i sager efter de foreslåede §§ 35, 37 og 40. Dette sker, da der er tale om sammenlignelige tvister som de øvrige tvister, hvori manglende afgivelse af oplysninger kan straffes med bøde.

Det foreslås i *stk. 1, nr. 3,* at med bøde straffes den, der ikke overholder vilkår fastsat i medfør af § 29, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse viderefører mastelovens § 25, stk. 1, nr. 3.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at hvor landzone- eller bygningsmyndigheden i forbindelse med ansøgning om tilladelse til opførelse af nye master til radiokommunikationsformål har fastsat vilkår om den samlede dimensionering af masten med henblik på at muliggøre efterfølgende adgang i henhold til artikel 3 i forordningen om gigabitinfrastruktur og den foreslåede § 4, vil den, som dette vilkår er rettet imod, kunne straffes med bøde, hvis ikke vilkåret overholdes.

Det foreslås i *stk. 2,* at der i forskrifter udstedt i medfør af § 12, stk. 3 og 5, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af reglerne.

Den foreslåede bestemmelse viderefører for så vidt angår oplysninger om master til radiokommunikationsformål i det væsentlige mastelovens § 25, stk. 2, jf. § 16, stk. 7. Ændringen er alene, at der i dag ikke i medfør af mastelovens § 16, stk. 7, er fastsat en pligt til at indberette eksisterende mastepositioner, mens der med forordningen om gigabitinfrastruktur er indført en pligt til at stille oplysninger om master til radiokommunikationsformål til rådighed, så den pligt, som der eventuelt kan indføres regler om bødestraf for ikke at overholde, nu i modsætning til tidligere allerede eksisterer.

Den foreslåede bestemmelse er delvist ny for så vidt angår planer om anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikationsformål. I masteloven er der bødestraf for visse parter for ikke at indberette radiodækningsplaner, jf. mastelovens § 16, stk. 1, jf. § 25, stk. 1, nr. 2, og der er hjemmel til at fastsætte bødestraf i regler, hvorved denne indberetningspligt udvides til andre indehavere af radiofrekvenser end dem, der er nævnt i § 16, stk. 1, jf. § 16, stk. 6, jf. § 25, stk. 2. Radiodækningsplaner er i vid udstrækning de samme oplysninger som de planer om anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikationsformål, som artikel 6 i forordningen om gigabitinfrastruktur stiller krav om, og afhængig af udmøntningen af den foreslåede §

12, stk. 5, for så vidt angår disse planer, vil hjemlen til at fastsætte regler om bødestraf kunne dække over det samme som i dag. Som det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede § 12, stk. 5, kan det dog forekomme, at der som følge af reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur bliver behov for at fastsætte regler om en vis differentiering mellem indberetning af radiodækningsplaner og planer om anlægsarbejder vedrørende master til radiokommunikationsformål. Da hjemlen i den foreslåede § 12, stk. 5, for så vidt angår planer om anlægsarbejder således kan vedrøre fastsættelsen af regler om andre indberetningspligter end hjemlen i mastelovens § 16, stk. 6, udvides hjemlen til at fastsætte bødestraf ligeledes tilsvarende.

Den foreslåede bestemmelses henvisning til den foreslåede § 12, stk. 3, vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen ved fastsættelsen af nærmere regler om indberetning af oplysninger om radiodækningsplaner eller eksisterende antennepositioner efter de foreslåede § 12, stk. 1 og 2, vil kunne fastsætte regler om, at overtrædelse af visse eller alle disse nærmere regler straffes med bøde. Selv om den foreslåede § 12, stk. 3, også hjemler fastsættelsen af nærmere regler om offentliggørelse af oplysningerne, vil dette ikke være relevant for bestemmelsen om bødestraf, da der vil være tale om regler om Digitaliseringsstyrelsens offentliggørelse af oplysninger indberettet til Digitaliseringsstyrelsen.

Manglende indberetning af radiodækningsplaner eller eksisterende antennepositioner i henhold til de foreslåede § 12, stk. 1 og 2, vil allerede være omfattet af bødestraf i den foreslåede § 53, stk. 1, nr. 2, og ofte vil manglende overholdelse af de nærmere regler fastsat i medfør af det foreslåede § 12, stk. 3, have karakter af en overtrædelse af selve indberetningspligterne i de foreslåede § 12, stk. 1 eller 2. Det kan dog ikke udelukkes, at der vil kunne være behov for at fastsætte bødestraf for manglende indberetning af nærmere angivne oplysningstyper eller manglende overholdelse af procedurer fastsat i medfør af den foreslåede § 12, stk. 3, hvor en nærmere vurdering viser, at den foreslåede § 53, stk. 1, nr. 2, ikke er dækkende.

Denne del af den foreslåede bestemmelse er ny.

Den foreslåede bestemmelses henvisning til den foreslåede § 12, stk. 5, vil medføre, at Digitaliseringsstyrelsen ved fastsættelsen af regler om, hvordan netoperatører og offentlige organer stiller oplysninger om master til radiokommunikationsformål og planer om anlægsarbejder vedrørende disse til rådighed i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2 og 3, og artikel 6, stk. 1,

1. og 2. afsnit, i forordningen om gigabitinfrastruktur, og om adgang til disse oplysninger, vil kunne fastsætte regler om, at overtrædelse af visse eller alle disse nærmere regler straffes med bøde.

Det foreslås i *stk. 3,* at der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Straffelovens 5. kapitel med tilhørende bemærkninger sætter rammer for, hvorledes juridiske personer kan straffes.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de bestemmelser i straffelovens 5. kapitel, som ville kunne fraviges ved lov, ikke vil kunne fraviges. Der henvises til straffelovens 5. kapitel med tilhørende bemærkninger.

Til § 54

Det foreslås i *stk. 1,* at loven skal træde i kraft den 12. maj 2026.

Lovforslaget, som fastsætter supplerende regler til forordningen om gigabitinfrastruktur, vil få direkte konsekvenser for erhvervslivet og vil derfor som udgangspunkt være omfattet af de fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet regulering.

Forslaget om at fravige de fælles ikrafttrædelsesdatoer skyldes, at bestemmelserne i forordningen om gigabitinfrastruktur finder anvendelse fra forskellige datoer, hvoraf den seneste er den 12. maj 2026, jf. forordningens artikel 19.

Det foreslås i *stk. 2,* at følgende love ophæves:

1) Lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 420 af 10. marts 2021 med senere ændringer.
2) Lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 845 af 21. august 2019.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at masteloven og graveloven i sin helhed vil blive ophævet. Disse regelsæt vil til dels blive erstattet af forordningen om gigabitinfrastruktur, som har et anvendelsesområde, der i det væsentlige svarer til mastelovens og gravelovens anvendelsesområde. Der vil dog være regler i masteloven og graveloven, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet i forordningen om gigabitinfrastruktur, som i vidt omfang vil blive videreført med lovforslaget.

Det fremgår af telelovens § 58, stk. 1, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om, at udbydere af elektroniske kommunikationsnet skal give andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter

Efter telelovens § 58, stk. 4, kan ministeren for digitalisering fastsætte regler om fordeling af omkostningerne forbundet med samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til stk. 1 og om fastsættelse af vilkår ved samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til stk. 1. Ministeren for digitalisering kan endvidere fastsætte regler om den offentlige høring og varigheden heraf, indsigt i aftaler, tilsyn, alternativ tvistbilæggelse, pålæggelse af tvangsbøder og klageadgang i forbindelse med regler fastsat i medfør af stk. 1.

Telelovens § 58, stk. 1 og 4, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 384 af 21. april 2011 om koordineret anvendelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter samt ledningsnet i bygninger.

Det fremgår af telelovens § 60 a, stk. 5, at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om sit tilsyn med, at offentlige myndigheders aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af arealer, bygninger, høje konstruktioner, master m.v. med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet, er indgået på markedsvilkår, og at offentlige myndigheder overholder regler fastsat i medfør af stk. 6. Digitaliseringsstyrelsen kan herunder fastsætte regler om, hvordan tilsynet gennemføres, hvilke afgørelser Digitaliseringsstyrelsen kan træffe, om frister for styrelsens behandling af sager som led i tilsynet, om opkrævning af beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet, og om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale til brug for tilsynet.

Telelovens § 60 a, stk. 5, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1084 af 4. september 2025 om tilsyn med offentlige myndigheders aftaler om udlejning af arealer m.v.

Efter telelovens § 60 a, stk. 6, kan ministeren for digitalisering fastsætte regler om metoder til fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af arealer, bygninger, høje konstruktioner, master m.v. med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet, regler, der er nødvendige for implementeringen og anvendelsen af metoderne, regler om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale, der skønnes relevant for udviklingen, implementeringen og anvendelsen af metoderne, m.v.

Telelovens § 60 a, stk. 6, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen).

Det foreslås i *stk. 3,* at regler fastsat i medfør af de love, der er nævnt i stk. 2, og i medfør af § 58, stk. 1 og 4, og § 60 a, stk. 5 og 6, i lov om elektroniske kommunikationsnet og tjenester, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler fastsat i medfør af denne lov.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der indføres en overgangsbestemmelse, som lader regler udstedt i medfør af de hidtidige bestemmelser forblive i kraft, indtil de ophæves eller erstattes. Det vil indebære, at regler, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er udstedt i medfør af bestemmelser, som ændres eller ophæves ved dette lovforslag, vil forblive i kraft, indtil de pågældende forskrifter ophæves eller erstattes af nye forskrifter udstedt i medfør af regler fastsat i medfør af dette lovforslag.

Den foreslåede bestemmelse vil således medføre, at de gældende regler, der er fastsat i medfør af telelovens § 58, stk. 1 og 4, vil forblive i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler i medfør af den foreslåede teleinfrastrukturlov. Det vil således omfatte bekendtgørelse nr. 384 af 21. april 2011 om koordineret anvendelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter samt ledningsnet i bygninger.

Bekendtgørelsen forventes at blive genudstedt i tilpasset og justeret form med hjemmel i de foreslåede § 11, stk. 1 og 4, som foreslås at videreføre telelovens § 58, stk. 1 og 4.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at de gældende regler, der er fastsat i medfør af telelovens § 60 a, stk. 5, vil forblive i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler i medfør af den foreslåede teleinfrastrukturlov. Det vil således omfatte bekendtgørelse nr. 1084 af 4. september 2025 om tilsyn med offentlige myndigheders aftaler om udlejning af arealer m.v.

Bekendtgørelsen forventes at blive genudstedt i tilpasset og justeret form med hjemmel i den foreslåede § 38, stk. 3, som foreslås at videreføre telelovens § 60 a, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at de gældende regler, der er fastsat i medfør af telelovens § 60 a, stk. 6, vil forblive i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler i medfør af den foreslåede teleinfrastrukturlov. Det vil således omfatte bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen).

Mastelejebekendtgørelsen forventes at blive genudstedt i tilpasset og justeret form med hjemmel i den foreslåede § 15, stk. 4, som foreslås at videreføre telelovens § 60 a, stk. 6.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at de gældende regler, der er fastsat i medfør af gravelovens § 3 og § 4, stk. 2, vil forblive i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler i medfør af den foreslåede teleinfrastrukturlov. Det vil således omfatte bekendtgørelse nr. 583 af 8. juli 1997 om nedlægningsdybder for telekabler og begrænsning af erstatning ved beskadigelse af telekabler.

Bekendtgørelsen forventes at blive genudstedt i tilpasset og justeret form med hjemmel i de foreslåede § 25 og § 26, stk. 5, som foreslås at videreføre gravelovens § 3 og § 4, stk. 2, 2. pkt.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at de gældende regler, der er fastsat i medfør af gravelovens § 9 g, stk. 5, § 9 h, stk. 4, og § 9 i, stk.

4, vil forblive i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler i medfør af den foreslåede teleinfrastrukturlov. Det vil således omfatte bekendtgørelse nr. 527 af 26. maj 2016 om begrænsning af oplysningspligt og undtagelser fra krav om højhastighedsforberedelse af bygninger m.v. Gravelovens § 9 g, stk. 5, og § 9 h, stk. 4, er delvist erstattet af artikel 4, stk. 6 og 7, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Bekendtgørelsen forventes at blive genudstedt i tilpasset og justeret form med hjemmel i de foreslåede § 14, stk. 1, § 21 og § 22, som foreslås at videreføre gravelovens § 9 g, stk. 5, § 9 h, stk. 4, og § 9 i, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at de gældende regler, der er fastsat i medfør af mastelovens § 16, stk. 5, vil forblive i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler i medfør af den foreslåede teleinfrastrukturlov. Det vil således omfatte bekendtgørelse nr. 1162 af 22. november 2019 om afgivelse af radiodækningsplaner og oplysninger om eksisterende antennepositioner.

Bekendtgørelsen forventes at blive genudstedt i tilpasset og justeret form med hjemmel i den foreslåede § 12, stk. 3, som foreslås at videreføre mastelovens § 16, stk. 5.

Den foreslåede bestemmelse vil desuden medføre, at de gældende regler, der er fastsat i medfør af mastelovens § 16, stk. 6, § 16, stk. 7, og § 25, stk. 2, vil forblive i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af regler i medfør af den foreslåede teleinfrastrukturlov. Det vil således omfatte bekendtgørelse nr. 955 af 4. august 2010 om offentliggørelse af oplysninger om radiodækningsplaner og eksisterende antennepositioner samt indberetning af oplysninger om eksisterende antennepositioner. Mastelovens § 16, stk. 6, vil med lovforslaget blive erstattet af den foreslåede § 12, stk. 2. Mastelovens § 16, stk. 7, erstattes dels af artikel 4 i forordningen om gigabitinfrastruktur og dels af den foreslåede § 12, stk. 1, 3 og 5.

Bekendtgørelsen forventes at blive genudstedt i tilpasset og justeret form med hjemmel i de foreslåede § 12, stk. 1, 2, 3 og 5, som foreslås at videreføre mastelovens § 16, stk. 6 og 7.

Til § 55

Til nr. 1

Det gældende afsnit V i teleloven har overskriften »Samhusning, fælles udnyttelse af faciliteter og kommunal udlejning af arealer m.v.«. Afsnittet indeholder bestemmelserne §§ 58-60 d, som bl.a. fastsætter reglerne om samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter, offentlige myndigheders udlejning af arealer m.v., og kommunal støtte til etablering af elektroniske kommunikationsnet m.v.

Det foreslås, at *overskriften* til afsnit V affattes således, at overskriften bliver »Støtte til etablering af elektroniske kommunikationsnet m.v. «

Afsnittet foreslås fremover at indeholde bestemmelserne §§ 60 b-60 e, idet telelovens kapitel 19, 21 og 21 a foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 55, nr. 2.

Den foreslåede nyaffattelse af overskriften foretages således for at afspejle indholdet i de resterende bestemmelser i telelovens afsnit V.

Til nr. 2

Telelovens kapitel 19 omfatter regler om samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter. Det fremgår bl.a. af telelovens § 58, stk. 1, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om, at udbydere af elektroniske kommunikationsnet skal give andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter.

Efter telelovens § 58, stk. 4, kan ministeren for digitalisering fastsætte regler om fordeling af omkostningerne forbundet med samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til stk. 1 og om fastsættelse af vilkår ved samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til stk. 1. Ministeren for digitalisering kan endvidere fastsætte regler om den offentlige høring og varigheden heraf, jf. stk. 2, indsigt i aftaler, tilsyn, alternativ tvistbilæggelse, pålæggelse af tvangsbøder og klageadgang i forbindelse med regler fastsat i medfør af stk. 1.

Bemyndigelserne i telelovens § 58, stk. 1 og 4, er udmøntet bekendtgørelse nr. 384 af 21. april 2011 om koordineret anvendelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter samt ledningsnet i bygninger.

Telelovens kapitel 21 omfatter regler om oplysningspligt. Det fremgår af telelovens § 60, stk. 1, at ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om oplysningspligt for ejere eller indehavere af råderetten til netelementer og tilhørende faciliteter omfattet af § 58 vedrørende oplysninger om arten, tilgængeligheden og den geografiske placering af netelementer og tilhørende faciliteter.

Efter telelovens § 60, stk. 2, kan ministeren for digitalisering fastsætte regler om, i hvilket omfang oplysninger indhentet i henhold til stk. 1 skal gøres tilgængelige for offentligheden.

Bemyndigelserne i telelovens § 60 er ikke udmøntet.

Telelovens kapitel 21 a omfatter regler offentlige myndigheders udlejning af arealer m.v. Det fremgår bl.a. af telelovens § 60 a, stk. 1, at en offentlig myndighed kan indgå aftaler på markedsvilkår med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af arealer, bygninger, høje konstruktioner, master m.v. med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet. Det fremgår endvidere af telelovens § 60 a, stk. 2, at Digitaliseringsstyrelsen fører tilsyn med, at offentlige myndigheders aftaler er indgået på markedsvilkår, og at offentlige myndigheder overholder regler fastsat i medfør af stk. 6.

Det fremgår af telelovens § 60 a, stk. 5, at Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om tilsynet, der er nævnt i stk. 2. Bemyndigelsen i telelovens § 60 a, stk. 5, er udmøntet i bekendtgørelsen nr. 1084 af 4. september 2025 om tilsyn med offentlige myndigheders aftaler om udlejning af arealer m.v.

Efter telelovens § 60 a, stk. 6, kan ministeren for digitalisering fastsætte regler om metoder til fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler i henhold til stk. 1, regler, der er nødvendige for implementeringen og anvendelsen af metoderne, regler om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale, der skønnes relevant for udviklingen, implementeringen og anvendelsen af metoderne, m.v. Bemyndigelsen

i telelovens § 60 a, stk. 6, er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1085 af 4. september 2025 om metode for fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af jordarealer med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet (mastelejebekendtgørelsen).

Det foreslås, at telelovens *kapitel 19, 21* og *21 a* ophæves.

Den foreslåede ophævelse af telelovens kapitel 19, 21 og 21 a vil medføre en ophævelse af telelovens § 58, 60 og 60 a.

Den foreslåede ophævelse af telelovens kapitel 19 skyldes, at indholdet i telelovens § 58 videreføres i den foreslåede § 11. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 11.

Den foreslåede ophævelse af telelovens kapitel 21 skyldes, at artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur indeholder en generel pligt til at stille oplysninger om fysisk infrastruktur til rådighed. Denne oplysningspligt i forordningen omfatter ikke aktive netelementer, men regulerer en stor del af anvendelsesområdet for telelovens § 60. De øvrige dele vedrørende aktive netelementer vil ikke blive videreført med lovforslaget, da de ikke skønnes relevante. Tilsvarende regler vil dog delvist kunne fastsættes i medfør af den foreslåede § 42, stk. 7. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede § 42, stk. 7.

Den foreslåede ophævelse af telelovens kapitel 21 a skyldes, at § 60 a videreføres med ændringer i de foreslåede §§ 15 og 38. Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser. Ud over de ændringer, der følger af de foreslåede bestemmelsers indhold, har ophævelsen af telelovens kapitel 21 a alene den virkning, at reglerne på området fremover vil fremgå af den foreslåede teleinfrastrukturlov frem for af teleloven.

Til § 56

Til nr. 1

Det følger af vejlovens § 73, stk. 8, at transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at visse typer gravearbejder kan undtages fra kravet om tilladelse efter stk. 1-4, og regler om udførelse af gravearbejder m.v. Transportministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om proceduren for

ansøgning om tilladelse efter stk. 1-4, ansøgningsfrister, frister for vejmyndighedernes behandling af ansøgninger efter stk. 1-4 og de krav, vejmyndighederne kan stille til ansøgninger om tilladelse efter stk. 1-4.

Bemyndigelsen er benyttet til at udstede bekendtgørelse nr. 1626 af 12. december 2023 om gravearbejder i offentlige vejarealer og private fællesveje på landet samt i byer og bymæssige områder.

Det foreslås i *§ 56, nr. 1,* at "frister for vejmyndighedernes behandling af ansøgninger efter stk. 1-4" udgår af vejlovens § 73, stk. 8, 2. pkt.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til en ny § 73 a i vejloven, hvor der foreslås sagsbehandlingsfrister for vejmyndighedens behandling af ansøgninger.

På den baggrund vurderes det, at der ikke er behov for, at transportministeren skal have bemyndigelse til at fastsætte regler om sagsbehandlingsfrister i en bekendtgørelse.

Til nr. 2

Det følger af vejlovens § 73, stk. 8, at transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at visse typer gravearbejder kan undtages fra kravet om tilladelse efter stk. 1-4, og regler om udførelse af gravearbejde m.v. Transportministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om proceduren for ansøgning om tilladelse efter stk. 1-4, ansøgningsfrister, frister for vejmyndighedernes behandling af ansøgninger efter stk. 1-4 og de krav, vejmyndighederne kan stille til ansøgninger om tilladelse efter stk. 1-4.

Bemyndigelsen er benyttet til at udstede bekendtgørelse nr. 1626 af 12. december 2023 om gravearbejder i offentlige vejarealer og private fællesveje på landet samt i byer og bymæssige områder.

Forordningen om gigabitinfrastruktur indeholder i artikel 7 regler vedrørende proceduren for udstedelse af tilladelser og anlægsrettigheder.

Forordningens artikel 7 omhandler bl.a. en række sagsbehandlingsfrister.

Det følger af forordningens artikel 7, stk. 4, at de kompetente myndigheder senest 15 arbejdsdage efter modtagelsen kan afvise ansøgninger om tilladelser, herunder om anlægsrettigheder, for hvilke minimumsoplysningerne ikke er stillet til rådighed via et centralt informationssted i henhold til artikel 6, stk. 1, første afsnit, af den operatør, der ansøger om den pågældende tilladelse.

Af forordningens artikel 7, stk. 5, følger det bl.a., at de kompetente myndigheder skal udstede eller give afslag på tilladelser, som ikke vedrører anlægsrettigheder, senest fire måneder efter datoen for modtagelsen af en fuldstændig ansøgning om tilladelse.

De kompetente myndigheder skal fastslå, om ansøgningen om tilladelse eller anlægsrettigheder er fuldstændig, senest 20 arbejdsdage efter modtagelsen af ansøgningen. De kompetente myndigheder skal opfordre ansøgeren til at fremlægge eventuelle manglende oplysninger inden for denne frist. De kompetente myndigheders konstatering af, at ansøgningen om tilladelse er fuldstændig, medfører ikke nogen suspension eller afbrydelse af den samlede periode på fire måneder til behandling af ansøgningen om tilladelse, som begynder på datoen for modtagelse af den fuldstændige ansøgning.

En eventuel forlængelse skal være så kort som mulig og må ikke overstige 4 måneder, medmindre det kræves for at overholde andre specifikke frister eller forpligtelser, der fastsættes med henblik på en korrekt gennemførelse af den gældende procedure for udstedelse af tilladelse, herunder klagesager, i overensstemmelse med EU-retten eller national ret, der overholder EU-retten.

Der må ikke anmodes om en forlængelse for at indhente manglende oplysninger, som den kompetente myndighed har undladt at anmode ansøgeren om.

Af forordningens artikel 6, stk. 1, fremgår det, at netoperatøren og det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, sikrer, at de omhandlede oplysninger for så vidt angår planlagte anlægsarbejder i forbindelse med dens fysiske infrastruktur er korrekte og ajourførte og omgående stilles til rådighed via et centralt informationssted, så snart oplysningerne er tilgængelige for netoperatøren for dennes planlagte anlægsarbejder i de føl-

gende seks måneder, og under alle omstændigheder, og når der kræves tilladelse, senest to måneder før den første ansøgning om tilladelse indgives til de kompetente myndigheder.

Det foreslås i *§ 56, nr. 2,* at der efter § 73 indsættes en ny § 73 a.

Det foreslås i *§ 73 a, stk. 1,* at fristerne i denne bestemmelse gælder ved ansøgninger, hvor reglerne i artikel 7 i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke finder anvendelse.

Det betyder, at vejmyndighederne i forbindelse med deres behandling af en ansøgning skal vurdere, om ansøgningen er omfattet af forordningen om gigabitinfrastruktur, hvilket dermed også betyder, at fristerne i forordningen finder anvendelse. Er det ikke tilfældet, vil reglerne i den foreslåede 73 a gælde.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 2,* at vejmyndigheden senest 15 arbejdsdage efter modtagelsen kan afvise en ansøgning om gravetilladelse, hvis oplysninger om anlægsarbejdernes georefererede placering og type, de involverede elementer af fysisk infrastruktur, forventet dato for påbegyndelse af arbejdet og dets varighed, forventet dato for forelæggelse af det endelige projekt for de kompetente myndigheder med henblik på udstedelse af tilladelser, hvis det er relevant, og et kontaktpunkt, ikke er stillet til rådighed.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at når forordningen om gigabitinfrastruktur finder anvendelse, følger det af dennes artikel 6, stk. 1, at der skal stilles oplysninger til rådighed om planlagte anlægsarbejder senest 2 måneder før den første ansøgning om tilladelse indgives til de kompetente myndigheder. De omtalte oplysninger i forordningens artikel 6, stk. 1, er de oplysninger, som er oplistet i den foreslåede § 73 a, stk. 2.

Der vil være tale om en afgørelse fra vejmyndigheden, såfremt denne afviser en ansøgning. En afvisning skal derfor også leve op til de forvaltningsretlige regler, herunder begrundelseskravet. Ligeledes skal afgørelsen leve op til de forvaltningsretlige principper, herunder princippet om ligebehandling og proportionalitet.

Der vil være tale om en forvaltningsretlig afgørelse, som – hvis afgørelsen er truffet af en kommunalbestyrelse – vil kunne påklages til transportministeren i medfør af vejlovens § 132, stk. 1.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 3*, *1. pkt.,* at vejmyndigheden tager stilling til, om en ansøgning er fuldstændig, senest 20 arbejdsdage efter modtagelse af ansøgningen.

Forslaget vil som noget nyt medføre, at vejmyndigheden inden for 20 arbejdsdage vil skulle vurdere, om ansøgningen indeholder de oplysninger, som er nødvendige for, at vejmyndigheden kan afgøre sagen på et oplyst grundlag. Hvis ikke det er tilfældet, vil vejmyndigheden skulle indhente de manglende oplysninger fra ansøger.

Forslaget vil derimod ikke medføre, at vejmyndigheden skal træffe den materielle afgørelse af det ansøgte inden for de 20 arbejdsdage. Vejmyndigheden skal, jf. den foreslåede § 73 a, stk. 4, som udgangspunkt træffe den materielle afgørelse om det ansøgte senest 4 måneder efter modtagelsen af en fuldstændig ansøgning.

Det foreslås i *stk. 3, 2. pkt.,* at vejmyndigheden skal opfordre ansøger til at sende eventuelle manglende oplysninger inden for fristen i 1. pkt.

Det følger af den foreslåede § 73 a, stk. 3, 1. pkt., at vejmyndigheden senest 20 arbejdsdage efter modtagelsen af en ansøgning skal tage stilling til, om en ansøgning er fuldstændig.

Det betyder derfor også, at vejmyndigheden i forbindelse med modtagelsen af en ansøgning forholdsvis hurtigt vil skulle vurdere, om der mangler oplysninger til brug for behandlingen af ansøgningen. I så fald skal vejmyndigheden opfordre til, at de manglende oplysninger modtages inden for 20 arbejdsdage fra modtagelsen af ansøgningen.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 4* at fastsætte, at vejmyndigheden træffer afgørelse senest 4 måneder efter modtagelsen af en fuldstændig ansøgning, jf. dog stk. 5.

Forslaget vil dermed som noget nyt medføre, at vejmyndigheden som det klare udgangspunkt skal træffe sin afgørelse senest 4 måneder efter modtagelsen af en fuldstændig ansøgning.

Det er Transportministeriets opfattelse, at afgørelser i dag træffes hurtigt af vejmyndighederne, og at det derfor reelt kun vil være et fåtal af sager, som vil have en sagsbehandlingstid på mere end 4 måneder.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 5,* at vejmyndigheden én gang kan udsætte afgørelsen af en fuldstændig ansøgning med op til 4 måneder. Udsættelsen og begrundelsen herfor skal meddeles ansøgeren.

Det er som nævnt ovenfor Transportministeriets opfattelse, at afgørelser i dag træffes hurtigt af vejmyndighederne, og det derfor reelt kun vil være et fåtal af sager, der vil have en sagsbehandlingstid på mere end 4 måneder.

Der vil være tale om en forvaltningsretlig afgørelse, som – hvis afgørelsen er truffet af en kommunalbestyrelse – vil kunne påklages til transportministeren i medfør af vejlovens § 132, stk. 1.

I det tilfælde, at en vejmyndighed ikke har truffet en afgørelse efter 4 måneder efter modtagelsen af en fuldstændig ansøgning, kan der ske en udsættelse af afgørelsen, hvis der er saglige grunde hertil. Det vil i den forbindelse ikke være sagligt, hvis udskydelsen sker, fordi myndigheden fra ansøger ikke har anmodet om de nødvendige oplysninger til at træffe afgørelsen. Det følger således af den foreslåede § 73 a, stk. 3, at vejmyndigheden tager stilling til, om en ansøgning af fuldstændig, senest 20 arbejdsdage efter modtagelse af ansøgningen. Vejmyndigheden skal ligeledes inden denne frist opfordre ansøger til at sende eventuelle manglende oplysninger.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 6,* at transportministeren kan fastsætte nærmere regler om de grunde, hvorefter vejmyndigheden kan udsætte afgørelsen i op til yderligere 4 måneder efter udløb af fristen i stk. 5.

Bestemmelsen giver transportministeren mulighed for at udstede en bekendtgørelse, hvor det nærmere opregnes, i hvilke tilfælde sagsbehandlingsfristen på 4 måneder kan fraviges.

Til nr. 3

Overskriften før vejlovens § 74 lyder »Koordinering af gravearbejder, ansøgningsprocedure m.v.«

Det foreslås i *§ 56, nr. 3,* at o*verskriften* før § 74 affattes således:

»*Koordinering af gravearbejder*«

Den foreslåede ændring skal ses i sammenhæng med den foreslåede nye affattelse af vejlovens § 74 samt forslaget om at ophæve vejlovens § 75.

Til nr. 4

Det følger af vejlovens § 73, stk. 1, at der skal søges om vejmyndighedens tilladelse, inden der foretages forandringer, herunder opgravning m.v., på en offentlig vejs areal. Uopsættelige reparationsarbejder på ledninger kan dog udføres uden tilladelse, når der snarest herefter sker anmeldelse til vejmyndigheden.

Det følger af § 74, stk. 1, at den, der planlægger at ansøge om tilladelse til at foretage forandringer, herunder opgravning m.v., på en offentlig vejs areal, jf. § 73, stk. 1-4, så tidligt som muligt skal drøfte det planlagte arbejde med andre graveaktører med henblik på at undersøge, om flere gravearbejder kan koordineres.

Af stk. 2 fremgår det, at en graveaktør eller vejmyndighed efter anmodning skal oplyse om de grave- eller anlægsarbejder efter § 73, der enten er udstedt tilladelse til, som afventer tilladelse, eller som der inden for de næste 6 måneder forventes indgivet en første ansøgning om tilladelse til.

Det følger af stk. 3, at overholder en graveaktør eller vejmyndighed ikke koordineringsforpligtelsen, jf. stk. 1, og oplysningsforpligtelsen, jf. stk. 2, skal den pågældende dække de dokumenterede tab eller meromkostninger, som vejmyndigheden eller andre graveaktører lider som følge af den manglende koordinering.

Endelig følger det af stk. 4, at transportministeren fastsætter nærmere regler om de oplysninger, der skal gives efter stk. 2, om koordinering af gravearbejder efter stk. 1, om offentliggørelse af oplysninger om planlagte arbejder og tilladelser m.v., og om fordeling af udgifterne til gravearbejder, erstatning m.v., i forbindelse med at flere graveaktører har udnyttet samme opgravning af vejarealet.

Reglerne om koordinering i forbindelse med gravearbejder blev første gang reguleret i vejloven i forbindelse med hovedloven fra 2014.

I medfør af § 75 skal en ansøgning efter § 73, stk. 1-4, indeholde oplysning om resultatet af de drøftelser og undersøgelser, der fremgår af § 74, og eventuelle muligheder for at koordinere flere gravearbejder.

Fra den 12. november 2025 finder forordningen om gigabitinfrastruktur anvendelse.

Forordningens artikel 5 omhandler koordinering af anlægsarbejder. Heraf følger det af artikel 5, stk. 1, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører har ret til at forhandle aftaler om koordinering af anlægsarbejder, herunder om omkostningsfordelingen, med operatører med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter.

Af forordningens artikel 5, stk. 2, følger det, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører skal, når de direkte eller indirekte udfører eller planlægger at udføre anlægsarbejder, som helt eller delvis finansieres med offentlige midler, imødekomme alle rimelige skriftlige anmodninger om koordinering af disse anlægsarbejder på gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende vilkår fremsat af operatører med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningen.

Anmodninger om koordinering af anlægsarbejder skal imødekommes, hvis følgende betingelser er opfyldt: a) Koordineringen af anlægsarbejder medfører ikke uinddrivelige ekstraomkostninger, herunder omkostninger som følge af yderligere forsinkelser, for den netoperatør eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt det pågældende anlægsarbejde, uden at dette berører muligheden for, at de berørte parter aftaler en fordeling af omkostningerne, b) den netoperatør eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt anlægsarbejdet, bevarer kontrollen med koordineringen af arbejdet og c) anmodningen indgives så tidligt som muligt og, hvis der er behov for en tilladelse til anlægsarbejderne, senest én måned, inden det endelige projekt forelægges for tilladelsesudstedende myndigheder.

Det følger af forordningens artikel 5, stk. 5, at medlemsstaterne ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier kan fastlægge, hvilke typer

anlægsarbejder der anses for at være af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse eller varighed eller for at vedrøre national kritisk infrastruktur, der kunne være undtaget fra forpligtelsen til at koordinere anlægsarbejder i henhold til stk. 2. Begrundelsen, kriterierne og betingelserne for at anvende undtagelser på disse typer anlægsarbejder offentliggøres via et centralt informationssted.

Medlemsstaterne kan beslutte, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører ikke skal anvende artikel 5, stk. 2 og 4, på de typer anlægsarbejder, der vedrører national kritisk infrastruktur, eller af hensyn til den nationale sikkerhed, som medlemsstaterne har fastlagt i henhold til nærværende stykkes første afsnit.

Det foreslås i *§ 56, nr. 4,* at vejlovens § 74 nyaffattes.

Det foreslås i *§ 74, stk. 1,* at anmodninger om koordinering af gravearbejder, hvor reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke finder anvendelse, skal imødekommes, hvis følgende betingelser er opfyldt: a) Koordineringen af gravearbejder ikke medfører uinddrivelige ekstraomkostninger, herunder omkostninger som følge af yderligere forsinkelser, for den, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt det pågældende anlægsarbejde, uden at dette berører muligheden for, at de berørte parter aftaler en fordeling af omkostningerne, b) den, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt anlægsarbejdet, bevarer kontrollen med koordineringen af arbejdet og c) anmodningen indgives så tidligt som muligt og, hvis der er behov for en tilladelse til gravearbejderne, senest én måned, inden det endelige projekt forelægges for tilladelsesudstedende myndigheder.

I modsætning til i dag vil forslaget medføre, at en anmodning om koordinering skal imødekommes af graveaktøren, hvis de tre betingelser er opfyldt.

For det første skal koordineringen ikke medføre uforholdsmæssige ekstraomkostninger, herunder uforholdsmæssige omkostninger som følge af yderligere forsinkelser for ledningsejeren/graveaktøren eller vejmyndigheden, uden at dette berører muligheden for, at de berørte parter aftaler en fordeling af omkostningerne.

Denne betingelse er udtryk for det i dansk ret allerede gældende proportionalitetsprincip, hvorefter man først skal forsøge sig med det mindre indgribende, hvilket her vil være en aftale om at koordinere to gravearbejder. Bestemmelsen, hvorefter en senere ansøger har ret til at koordinere sit gravearbejde med en graveaktør, der har ansøgt eller eventuelt fået tilladelse til et gravearbejde, vil kun kunne realiseres mellem parterne, i det omfang det ikke medfører uforholdsmæssige ekstraomkostninger for den første ansøger.

Det er efter Transportministeriets vurdering ikke muligt at kvantificere uforholdsmæssige ekstraomkostninger nærmere, f.eks. som en procentdel af de oprindelige anlægsudgifter eller som bestemte afledte konsekvenser for vejmyndigheden. Der må være tale om en konkret vurdering, som i tilfælde af uenighed ville kunne indbringes for transportministeren til afgørelse som en tvist. Det er dog intentionen, at kompetencen delegeres til Vejdirektoratet.

For det andet skal den, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt anlægsarbejdet, bevare kontrollen med koordineringen af arbejdet.

Det er en afgørende forudsætning for at koordinere et ledningsarbejde med såvel store som små planlagte vejarbejder, at anmodningen om at koordinere fremsættes så tidligt som muligt. Hvis den først fremsættes 1 måned, før vejarbejdet skal igangsættes, vil det ofte ikke være muligt at rykke på igangsætningen eller gennemførelsen af arbejdet, da det er mere eller mindre låst i indgåede aftaler og kontrakter om gennemførelsen af vejarbejdet. Det må endvidere forudsættes, at der er tale om, at de to graveaktører skal arbejde i det samme areal.

For det tredje skal anmodningen indgives så tidligt som muligt, og senest én måned inden det endelige projekt forelægges for vejmyndigheden.

Hvis en anmodning om koordinering afvises, vil spørgsmålet kunne indbringes som en tvist for transportministeren, jf. den foreslåede nye § 133 b. Det er dog intentionen, at kompetencen delegeres til Vejdirektoratet.

I *§ 74, stk. 2,* foreslås det, at transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at visse typer gravearbejder undtages fra forpligtelsen til at koordinere anlægsarbejder.

Transportministeriet finder i den forbindelse, at det vil være oplagt, at eksempelvis små eller korterevarende gravearbejder undtages fra pligten til at koordinere.

Til nr. 5

Det følger af vejlovens § 73, stk. 8, at transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at visse typer gravearbejder kan undtages fra kravet om tilladelse efter stk. 1-4, og regler om udførelse af gravearbejde m.v. Transportministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om proceduren for ansøgning om tilladelse efter stk. 1-4, ansøgningsfrister, frister for vejmyndighedernes behandling af ansøgninger efter stk. 1-4 og de krav, vejmyndighederne kan stille til ansøgninger om tilladelse efter stk. 1-4.

Det følger af vejlovens § 74, stk. 1, at den, der planlægger at ansøge om tilladelse til at foretage forandringer, herunder opgravning m.v., på en offentlig vejs areal, jf. § 73, stk. 1-4, skal så tidligt som muligt drøfte det planlagte arbejde med andre graveaktører med henblik på at undersøge, om flere gravearbejder kan koordineres.

Fra den 12. november 2025 finder forordningen om gigabitinfrastruktur anvendelse.

Det følger af forordningens artikel 5, stk. 2, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører skal, når de direkte eller indirekte udfører eller planlægger at udføre anlægsarbejder, som helt eller delvis finansieres med offentlige midler, imødekomme alle rimelige skriftlige anmodninger om koordinering af disse anlægsarbejder på gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende vilkår fremsat af operatører med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningen.

Anmodninger om koordinering af anlægsarbejder skal imødekommes, hvis alle følgende betingelser er opfyldt:

a) Koordineringen af anlægsarbejder medfører ikke uinddrivelige ekstraomkostninger, herunder omkostninger som følge af yderligere forsinkelser, for den netoperatør eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt

det pågældende anlægsarbejde, uden at dette berører muligheden for, at de berørte parter aftaler en fordeling af omkostningerne.

b) Den netoperatør eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt anlægsarbejdet, bevarer kontrollen med koordineringen af arbejdet.

c) Anmodningen indgives så tidligt som muligt og, hvis der er behov for en tilladelse til anlægsarbejderne, senest én måned, inden det endelige projekt forelægges for tilladelsesudstedende myndigheder.

Det følger af forordningens artikel 5, stk. 5, at medlemsstaterne ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier kan fastlægge, hvilke typer anlægsarbejder der anses for at være af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse eller varighed eller for at vedrøre national kritisk infrastruktur, der kunne være undtaget fra forpligtelsen til at koordinere anlægsarbejder i henhold til stk. 2. Begrundelsen, kriterierne og betingelserne for at anvende undtagelser på disse typer anlægsarbejder offentliggøres via et centralt informationssted.

Medlemsstaterne kan beslutte, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører ikke skal anvende artikel 5, stk. 2 og 4, på de typer anlægsarbejder, der vedrører national kritisk infrastruktur, eller af hensyn til den nationale sikkerhed, som medlemsstaterne har fastlagt i henhold til nærværende stykkes første afsnit.

Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører kan beslutte ikke at anvende artikel 5, stk. 2 og 4, på de typer arbejder, der af medlemsstaterne er udpeget som værende af begrænset omfang i henhold til nærværende stykkes første afsnit.

Af forordningens artikel 6, stk. 1, følger det bl.a., at med henblik på at muliggøre forhandling af aftaler om koordinering af anlægsarbejder omhandlet i artikel 5 stiller alle netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, følgende minimumsoplysninger til rådighed i elektronisk format via et centralt informationssted:

a) anlægsarbejdernes georefererede placering og type
b) de involverede elementer af fysisk infrastruktur
c) forventet dato for påbegyndelse af arbejdet og dets varighed

d) forventet dato for forelæggelse af det endelige projekt for de kompetente myndigheder med henblik på udstedelse af tilladelser, hvis det er relevant
e) et kontaktpunkt.

Netoperatøren og det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, sikrer, at de i første afsnit omhandlede oplysninger for så vidt angår planlagte anlægsarbejder i forbindelse med dens fysiske infrastruktur er korrekte og ajourførte og omgående stilles til rådighed via et centralt informationssted, så snart oplysningerne er tilgængelige for netoperatøren for dennes planlagte anlægsarbejder i de følgende seks måneder, og under alle omstændigheder, og når der kræves tilladelse, senest to måneder før den første ansøgning om tilladelse indgives til de kompetente myndigheder.

Af forordningens artikel 6, stk. 2, fremgår det, at medlemsstaterne ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige hensyn kan fastlægge, hvilke typer anlægsarbejder der anses for at være af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse eller varighed eller for at vedrøre national kritisk infrastruktur, samt hvilke nødsituationer eller hensyn til den nationale sikkerhed der kan berettige en undtagelse fra forpligtelsen til at stille minimumsoplysningerne til rådighed. Begrundelsen, kriterierne og betingelserne for at anvende undtagelser på disse typer anlægsarbejder offentliggøres via et centralt informationssted.

Det følger af artikel 14, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at opgaverne for et centralt informationssted som omhandlet i artikel 3-10, 12 og 13 udføres af et eller flere kompetente organer udpeget af medlemsstaterne.

Det foreslås i *§ 56, nr. 5,* at efter § 74 indsættes en ny § 74 a.

Det foreslås i *§ 74 a, stk. 1,* at transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at gravearbejder af begrænset omfang eller som vedrører national kritisk infrastruktur, kan undtages fra pligten til at koordinere efter artikel 5, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Transportministeriet har vurderet, at det bør være i en bekendtgørelse, at det kan fastsættes, hvilke typer gravearbejder der eventuelt ikke vil skulle være omfattet af koordineringspligten i forordningens artikel 5, stk. 2.

Det foreslås i *§ 74 a, stk. 2,* at transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder der på grund af deres begrænsede omfang med hensyn til værdi, størrelse eller varighed, er undtaget forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Transportministeriet har vurderet, at det bør være i en bekendtgørelse, at det kan fastsættes, hvilke typer gravearbejder der eventuelt ikke vil skulle være omfattet af oplysningspligten.

Det foreslås i *§ 74 a, stk. 3,* at transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder, der skal være undtaget forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, fordi de vedrører nødsituationer, national kritisk infrastruktur eller den nationale sikkerhed.

Transportministeriet har vurderet, at det bør være i en bekendtgørelse, at det kan fastsættes, hvilke typer gravearbejder der eventuelt ikke vil skulle være omfattet af oplysningspligten, fordi de vedrører nødsituationer, national kritisk infrastruktur eller den nationale sikkerhed.

Det foreslås i *§ 74 a, stk. 4,* at transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor undtagelser fastsat i medfør af stk. 1-3 offentliggøres.

Det er intentionen, at oplysningerne lægges offentligt tilgængeligt på Vejdirektoratets hjemmeside.

Til nr. 6

Det følger af vejlovens § 75, at en ansøgning efter § 73, stk. 1-4, skal indeholde oplysning om resultatet af de drøftelser og undersøgelser, der fremgår af § 74, og eventuelle muligheder for at koordinere flere gravearbejder.

Det foreslås i *§ 56, nr. 6,* at vejlovens § 75 ophæves.

Med forslaget til en ny affattelse af vejlovens § 74 er det Transportministeriets vurdering, at vejlovens § 75 kan ophæves.

Til nr. 7

Det følger af vejlovens § 76, stk. 1, at vejmyndigheden kan lade tilladelser efter § 73, stk. 1-4, være betinget af vilkår, jf. stk. 2.

Af stk. 2 fremgår det, at der kan bl.a. fastsættes vilkår om: 1) Længde og bredde på åbne grave, 2) frist for gennemførelse af det tilladte gravearbejde, 3) tidspunkter for arbejdets udførelse, 4) vejafmærkning, hensyn til vejens naboer og miljømæssige hensyn, 5) at indehaveren af en tilladelse skal tåle, at andre får tilladelse til at udnytte samme opgravning til at udføre egne arbejder i eller over vejarealet inden for det i tilladelsen fastsatte tidsrum (Vejmyndigheden kan i den forbindelse fastsætte nye vilkår for det samlede arbejde, herunder om fordeling af graveudgifterne) og 6) bod ved forsinkelser.

Det foreslås i *§ 56, nr. 7,* at *§ 76, stk. 2, nr. 5,* ophæves.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til nyaffattelsen af § 74, hvor det foreslås, at anmodninger om koordinering af gravearbejder, som ikke fremsættes af operatører med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter omfattet af forordningen om gigabitinfrastruktur, skal imødekommes, hvis betingelserne i artikel 5, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur er opfyldt.

Nyaffattelsen af vejlovens § 74 medfører, at der skal ske koordinering af gravearbejder, såfremt de tre betingelser i artikel 5, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur er opfyldt.

På den baggrund vurderes det ikke, at der er behov for, at vejmyndigheden kan fastsætte som et vilkår, at andre får tilladelse til at udnytte samme opgravning.

Til nr. 8

Det følger af vejlovens § 76, stk. 1, at vejmyndigheden kan lade tilladelser efter § 73, stk. 1-4, være betinget af vilkår, jf. stk. 2.

Af stk. 2 fremgår det, at der kan bl.a. fastsættes vilkår om: 1) Længde og bredde på åbne grave, 2) frist for gennemførelse af det tilladte gravearbejde, 3) tidspunkter for arbejdets udførelse, 4) vejafmærkning, hensyn til vejens naboer og miljømæssige hensyn, 5) at indehaveren af en tilladelse skal tåle, at andre får tilladelse til at udnytte samme opgravning til at udføre egne

arbejder i eller over vejarealet inden for det i tilladelsen fastsatte tidsrum (Vejmyndigheden kan i den forbindelse fastsætte nye vilkår for det samlede arbejde, herunder om fordeling af graveudgifterne) og 6) bod ved forsinkelser.

Det følger af stk. 5, at transportministeren fastsætter nærmere regler om fastlæggelse af bod ved forsinkelser, jf. stk. 2, nr. 6.

Det foreslås i *§ 56, nr. 8,* at i *§ 76, stk. 5,* ændres »6« til: »5«.

Forslaget sker som en konsekvens af, at det i § 56, nr. 7, foreslås, at den nuværende § 76, stk. 2, nr. 5, ophæves.

Til nr. 9

Det følger af forordningens artikel 5, stk. 2, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører skal, når de direkte eller indirekte udfører eller planlægger at udføre anlægsarbejder, som helt eller delvis finansieres med offentlige midler, imødekomme alle rimelige skriftlige anmodninger om koordinering af disse anlægsarbejder på gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende vilkår fremsat af operatører med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningen.

Det følger af forordningens artikel 13, stk. 1, litra c, at uden at det berører muligheden for at indbringe en sag for en domstol, har alle parter ret til at indbringe en tvist, der måtte opstå, hvis der ikke er indgået en aftale om koordinering af anlægsarbejder i henhold til artikel 5, stk. 2, senest én måned efter datoen for modtagelse af den formelle anmodning om koordinering af anlægsarbejder.

Det følger af forordningens artikel 14, stk. 1, at medlemsstaterne opretter eller udpeger et eller flere kompetente organer til at udføre de opgaver, der pålægges det nationale tvistbilæggelsesorgan i overensstemmelse med artikel 13, stk. 1.

Det følger af forordningens artikel 13, stk. 4, at tvistbilæggelsesorganerne offentliggør deres afgørelser under overholdelse af principperne om fortro-

lighed og beskyttelse af forretningshemmeligheder. Det centrale informationssted sikrer adgang til de afgørelser, der offentliggøres af tvistbilæggelsesorganerne.

Det følger af artikel 14, stk. 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur, at opgaverne for et centralt informationssted som omhandlet i artikel 3-10, 12 og 13 udføres af et eller flere kompetente organer udpeget af medlemsstaterne.

Det følger af vejlovens § 132, stk. 1, at kommunalbestyrelsernes afgørelser efter denne lov kan påklages til transportministeren, for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. dog stk. 2.

Henvisningen til stk. 2 omhandler afgørelser vedrørende ekspropriation.

Kompetencen til at behandle klager er delegeret til Vejdirektoratet, jf. § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 845 af 25. juni 2025 om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser.

Det følger af vejlovens § 133, stk. 2, at tvister mellem en kommunal vejmyndighed og et forsyningsselskab om ledninger i og over vejareal, jf. §§ 73, 77 og 78, afgøres af transportministeren.

Det følger af § 133, stk. 3, at tvister mellem Vejdirektoratet og et forsyningsselskab om ledninger i og over en statsvej, jf. §§ 73, 77 og 78, behandles efter reglerne i lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom.

Det følger af vejlovens § 133 a, at tvister om retlige forhold omfattet af denne lov i relation til indgåelse af aftaler mellem en vejmyndighed og en udlejningsoperatør, jf. § 80 a, stk. 3, afgøres af transportministeren.

Det foreslås i *§ 56, nr. 9,* at efter § 133 a indsættes en ny § 133 b.

Det foreslås i *§ 133 b, stk. 1,* at tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra c, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som vedrører koordinering af gravearbejder, og tvister i medfør af § 74, stk. 1, afgøres af transportministeren.

Det betyder, at det vil være transportministeren, som vil kunne afgøre en tvist om manglende indgåelse af aftale efter én måned som reguleret i forordningens artikel 5, stk. 2.

Ligeledes betyder det, at transportministeren skal afgøre eventuelle tvister om overholdelsen af de tre betingelser i forslaget til en ny § 74, stk. 1.

For det første skal koordineringen ikke medføre uforholdsmæssige ekstraomkostninger, herunder omkostninger som følge af yderligere forsinkelser for ledningsejeren/graveaktøren eller vejmyndigheden, uden at dette berører muligheden for, at de berørte parter aftaler en fordeling af omkostningerne.

For det andet skal den operatør eller vejmyndighed, der oprindeligt har planlagt anlægsarbejdet, bevare kontrollen med koordineringen af arbejdet.

For det tredje skal anmodningen indgives så tidligt som muligt, og senest én måned inden det endelige projekt forelægges for vejmyndigheden.

Det er intentionen, at transportministeren delegerer kompetencen til Vejdirektoratet.

Det foreslås i *stk. 2,* at transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor afgørelser af tvister og reglerne for tvistorganet offentliggøres.

Da det er intentionen, at Vejdirektoratet skal have afgørelseskompetencen, vil er det også intentionen, at Vejdirektoratet vil skulle offentliggøre deres afgørelser på deres hjemmeside.

Det foreslås i *stk. 3, 1. pkt.,* at sager, der kan indbringes for transportministeren efter stk. 1, ikke kan indbringes for domstolene, før adgangen, jf. stk. 1, er udnyttet.

Det er vurderingen, at tvister omfattet af den nye bestemmelse ligeledes skal kunne indbringes for domstolene, før muligheden for at få behandlet sagen som en tvist har været udnyttet. Lignende gør sig også gældende for andre tvister.

Det foreslås i *stk. 3, 2. pkt.,* at søgsmål skal være anlagt, inden 6 måneder efter at transportministerens afgørelse i tvisten er meddelt.

Lignende gør sig gældende for andre sager, hvorfor samme frister ønskes for tvister omfattet af den nye § 133 b.

Til § 57

Til nr. 1

Det følger af privatvejslovens § 24 a, stk. 1, at kan der ikke opnås enighed mellem vejarealets ejer og en ledningsejer om vilkårene for placering af ledninger, kabler og tilbehør hertil i et areal, der er taget i brug for en privat fællesvej eller privat fællessti, kan kommunalbestyrelsen efter ansøgning meddele tilladelse til, at de omhandlede ledninger, kabler og tilbehør hertil placeres i eller på den private fællesvej eller den private fællessti til forsyning af tilgrænsende eller nærliggende ejendomme efter gæsteprincippet, jf. § 70. En tilladelse forudsætter, at ledninger, kabler eller tilbehør hertil er omfattet af bestemmelser fastsat af transportministeren i medfør af stk. 7.

Af stk. 2 følger det, at en ansøgning efter stk. 1 tidligst kan indgives til kommunalbestyrelsen, når det kan sandsynliggøres, at der ikke er enighed og heller ikke udsigt til enighed, eller når arealejeren ikke har besvaret ledningsejerens anmodning senest 4 uger efter modtagelse af anmodningen, medmindre særlige årsager gør sig gældende.

Af stk. 3 fremgår det, at § 70 a finder anvendelse ved ansøgninger efter dette kapitel. Endvidere finder §§ 74 og 75 i vejloven tilsvarende anvendelse i forbindelse med ansøgninger og § 76 i vejloven tilsvarende anvendelse i forbindelse med meddelelsen af tilladelser efter dette kapitel.

Det foreslås i *§ 57, nr. 1,* at i *§ 24 a, stk. 3, 2. pkt.,* ændres »75« til: »74 a«.

Forslaget beror på, at det foreslås, at vejlovens § 75 ophæves.

Til nr. 2

Gravearbejder med mere i forbindelse med ledninger, kabler og tilbehør hertil i private fællesveje og private fællesstier på landet er som udgangspunkt et rent privatretligt anliggende.

Imidlertid indsatte man ved lov nr. 1568 af 12. december 2023 en ny § 24 a, hvorefter der under nærmere omstændigheder kan ansøges om kommunalbestyrelsens tilladelse.

Det følger af privatvejslovens § 24 a, stk. 1, at kan der ikke opnås enighed mellem vejarealets ejer og en ledningsejer om vilkårene for placering af ledninger, kabler og tilbehør hertil i et areal, der er taget i brug for en privat fællesvej eller privat fællessti, kan kommunalbestyrelsen efter ansøgning meddele tilladelse til, at de omhandlede ledninger, kabler og tilbehør hertil placeres i eller på den private fællesvej eller den private fællessti til forsyning af tilgrænsende eller nærliggende ejendomme efter gæsteprincippet, jf. § 70. En tilladelse forudsætter, at ledninger, kabler eller tilbehør hertil er omfattet af bestemmelser fastsat af transportministeren i medfør af stk. 7.

I medfør af stk. 2 kan en ansøgning efter stk. 1 tidligst indgives til kommunalbestyrelsen, når det kan sandsynliggøres, at der ikke er enighed og heller ikke udsigt til enighed, eller når arealejeren ikke har besvaret ledningsejerens anmodning senest 4 uger efter modtagelse af anmodningen, medmindre særlige årsager gør sig gældende.

Af stk. 3 fremgår det, at § 70 a finder anvendelse ved ansøgninger efter dette kapitel. Endvidere finder §§ 74 og 75 i vejloven tilsvarende anvendelse i forbindelse med ansøgninger og § 76 i vejloven tilsvarende anvendelse i forbindelse med meddelelsen af tilladelser efter dette kapitel.

Af stk. 4 fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal betinge en tilladelse efter stk. 1 af, at ledningsejeren 1) yder vedkommende grundejere erstatning for tab ved anbringelse eller tilstedeværelse samt ved eftersyn og istandsættelse af de omhandlede ledninger, kabler og tilbehør hertil, 2) retablerer vejareal og arbejdsareal efter endt arbejde og 3) skriftligt underretter kommunen om, at retableringsarbejderne er gennemført.

Af stk. 5 følger det, at arbejder på ledninger, kabler og tilbehør hertil tilladt efter stk. 1 kan tidligst påbegyndes 3 uger efter et varsel herom til vejarealets ejer. Ledningsejeren kan dog udføre uopsættelige reparationer af ledninger, kabler og tilbehør hertil tilladt efter stk. 1 uden forudgående underretning af vejarealets ejer. Uopsættelige reparationer skal anmeldes til vejejeren snarest muligt, dog senest 1 arbejdsdag efter arbejdets begyndelse.

I medfør af stk. 6 kan grundejerne ikke modsætte sig udførelsen af arbejder, hvortil der er meddelt tilladelse efter stk. 1, og varslede arbejder eller uopsættelige reparationer efter stk. 5.

Endelig følger det af stk. 7, at transportministeren fastsætter regler om, hvilke ledninger, kabler og tilbehør hertil stk. 1 finder anvendelse på.

Det følger af § 6, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1626 af 12. december 2023 om gravearbejder i offentlige vejarealer og private fællesveje på landet samt i byer og bymæssige områder, at bestemmelsen i § 24 a, stk. 1, i privatvejsloven finder anvendelse på følgende ledningstyper og tilbehør hertil

1) Kabler og ledninger til brug for elektroniske kommunikationsnet, og
2) Kabler og ledninger til brug for elnettet.

Fra den 12. november 2025 finder forordningen om gigabitinfrastruktur anvendelse.

Det følger af forordningens artikel 5, stk. 2, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører skal, når de direkte eller indirekte udfører eller planlægger at udføre anlægsarbejder, som helt eller delvis finansieres med offentlige midler, imødekomme alle rimelige skriftlige anmodninger om koordinering af disse anlægsarbejder på gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende vilkår fremsat af operatører med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningen.

Anmodninger om koordinering af anlægsarbejder skal imødekommes, hvis alle følgende betingelser er opfyldt:

a) Koordineringen af anlægsarbejder medfører ikke uinddrivelige ekstraomkostninger, herunder omkostninger som følge af yderligere forsinkelser, for den netoperatør eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt det pågældende anlægsarbejde, uden at dette berører muligheden for, at de berørte parter aftaler en fordeling af omkostningerne.
b) Den netoperatør eller det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt anlægsarbejdet, bevarer kontrollen med koordineringen af arbejdet.

c) Anmodningen indgives så tidligt som muligt og, hvis der er behov for en tilladelse til anlægsarbejderne, senest én måned, inden det endelige projekt forelægges for tilladelsesudstedende myndigheder.

Det følger af forordningens artikel 5, stk. 5, at medlemsstaterne ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige kriterier kan fastlægge, hvilke typer anlægsarbejder der anses for at være af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse eller varighed eller for at vedrøre national kritisk infrastruktur, der kunne være undtaget fra forpligtelsen til at koordinere anlægsarbejder i henhold til stk. 2. Begrundelsen, kriterierne og betingelserne for at anvende undtagelser på disse typer anlægsarbejder offentliggøres via et centralt informationssted.

Medlemsstaterne kan beslutte, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører ikke skal anvende stk. 2 og 4 på de typer anlægsarbejder, der vedrører national kritisk infrastruktur, eller af hensyn til den nationale sikkerhed, som medlemsstaterne har fastlagt i henhold til nærværende stykkes første afsnit.

Offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører kan beslutte ikke at anvende stk. 2 og 4 på de typer arbejder, der af medlemsstaterne er udpeget som værende af begrænset omfang i henhold til nærværende stykkes første afsnit.

Af forordningens artikel 6, stk. 1, følger det bl.a., at med henblik på at muliggøre forhandling af aftaler om koordinering af anlægsarbejder omhandlet i artikel 5 stiller alle netoperatører og offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, følgende minimumsoplysninger til rådighed i elektronisk format via et centralt informationssted:

a) anlægsarbejdernes georefererede placering og type
b) de involverede elementer af fysisk infrastruktur
c) forventet dato for påbegyndelse af arbejdet og dets varighed
d) forventet dato for forelæggelse af det endelige projekt for de kompetente myndigheder med henblik på udstedelse af tilladelser, hvis det er relevant
e) et kontaktpunkt.

Netoperatøren og det offentlige organ, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, sikrer, at de i første afsnit omhandlede oplysninger for så vidt angår planlagte anlægsarbejder i forbindelse med dens fysiske infrastruktur

er korrekte og ajourførte og omgående stilles til rådighed via et centralt informationssted, så snart oplysningerne er tilgængelige for netoperatøren for dennes planlagte anlægsarbejder i de følgende seks måneder, og under alle omstændigheder, og når der kræves tilladelse,
senest to måneder før den første ansøgning om tilladelse indgives til de kompetente myndigheder.

Af forordningens artikel 6, stk. 2, fremgår det, at medlemsstaterne ud fra behørigt begrundede og forholdsmæssige hensyn kan fastlægge, hvilke typer anlægsarbejder der anses for at være af begrænset omfang såsom med hensyn til værdi, størrelse eller varighed eller for at vedrøre national kritisk infrastruktur, samt hvilke nødsituationer eller hensyn til den nationale sikkerhed der kan berettige en undtagelse fra forpligtelsen til at stille minimumsoplysningerne til rådighed

Det foreslås i *§ 57, nr. 2,* at efter § 24 a indsættes en ny § 24 b.

Det foreslås i *§ 24 b, stk. 1,* at transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at gravearbejder af begrænset omfang eller som vedrører national kritisk infrastruktur, kan undtages fra pligten til at koordinere efter artikel 5, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Transportministeriet har vurderet, at det bør være i en bekendtgørelse, at det kan fastsættes, hvilke typer anlægsarbejder der eventuelt ikke vil skulle være omfattet af koordineringspligten i forordningens artikel 5, stk. 2.

Det foreslås i *§ 24 b, stk. 2,* at transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder der på grund af deres begrænsede omfang med hensyn til værdi, størrelse eller varighed, kan undtages forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Transportministeriet har vurderet, at det bør være i en bekendtgørelse, at det kan fastsættes, hvilke typer anlægsarbejder der eventuelt ikke vil skulle være omfattet af oplysningspligten.

Det foreslås i *§ 24 b, stk. 3,* at transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder, der skal være undtaget forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om

gigabitinfrastruktur, fordi de vedrører nødsituationer, national kritisk infrastruktur eller den nationale sikkerhed.

Transportministeriet har vurderet, at det bør være i en bekendtgørelse, at det kan fastsættes, hvilke typer anlægsarbejder der eventuelt ikke vil skulle være omfattet af oplysningspligten, fordi de vedrører nødsituationer, national kritisk infrastruktur eller den nationale sikkerhed.

Det foreslås i *§ 24 b, stk. 4,* at transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor undtagelser fastsat i medfør af stk. 1-3 offentliggøres.

Det er intentionen, at oplysningerne lægges offentligt tilgængeligt på Vejdirektoratets hjemmeside.

Til nr. 3

Det følger af privatvejslovens § 67, stk. 1, at § 73 i vejloven finder tilsvarende anvendelse ved byggeri, udgravning og opfyldning på og ved private fællesveje.

Det foreslås i *§ 57, nr. 3,* at privatvejslovens *§ 67, stk. 1,* ophæves.

Med nyaffattelsen af privatvejslovens § 67, stk. 2, der herefter bliver stk. 1, er det Transportministeriets vurdering, at privatvejslovens § 67, stk. 1, kan ophæves.

Til nr. 4

Det følger af privatvejslovens § 67, stk. 2, at §§ 73-76 i vejloven finder tilsvarende anvendelse på private fællesveje i byer og bymæssige områder.

Det foreslås i *§ 57, nr. 4,* at privatvejslovens § 67, stk. 2, der herefter bliver stk. 1, affattes således, at § 73, stk. 1-6 og 8, og §§ 74-76 i lov om offentlige veje m.v. finder anvendelse, når der foretages forandringer, herunder opgravning m.v., på og ved private fællesveje i byer og bymæssige områder.

Med nyaffattelsen af privatvejslovens § 67, stk. 2, der herefter bliver stk. 1, vil ændringerne i § 73, stk. 1-6 og 8, og §§ 74-76 i vejloven også være tilsvarende gældende for private fællesveje i byer og bymæssige områder.

Til nr. 5

Det følger af forordningens artikel 5, stk. 2, at offentlige organer, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, og netoperatører skal, når de direkte eller indirekte udfører eller planlægger at udføre anlægsarbejder, som helt eller delvis finansieres med offentlige midler, imødekomme alle rimelige skriftlige anmodninger om koordinering af disse anlægsarbejder på gennemsigtige og ikkeforskelsbehandlende vilkår fremsat af operatører med henblik på etablering af elementer af VHC-net eller tilhørende faciliteter. Medlemsstaterne kan fastsætte detaljerede krav vedrørende de administrative aspekter af anmodningen.

Det følger af forordningens artikel 13, stk. 1, litra c, at uden at det berører muligheden for at indbringe en sag for en domstol, har alle parter ret til at indbringe en tvist, der måtte opstå, hvis der ikke er indgået en aftale om koordinering af anlægsarbejder i henhold til artikel 5, stk. 2, senest én måned efter datoen for modtagelse af den formelle anmodning om koordinering af anlægsarbejder.

Det følger af privatvejslovens § 87, stk. 1, at kommunalbestyrelsernes afgørelser om ekspropriation efter § 29 og § 72, stk. 3, kan påklages til transportministeren. Efter bestemmelsens stk. 2 kan kommunalbestyrelsernes øvrige afgørelser efter denne lov påklages til transportministeren, for så vidt angår retlige spørgsmål.

Kompetencen til at behandle klager er delegeret til Vejdirektoratet, jf. § 8, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 1541 af 9. december 2024 om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser.

Det følger af privatvejslovens § 87 a, stk. 1, at tvister mellem en kommunal vejmyndighed og et forsyningsselskab om ledninger i og over vejareal, jf. §§ 67-69 og § 70, stk. 1, afgøres af transportministeren.

Det foreslås i *§ 57, nr. 5,* at der efter § 87 a indsættes en ny *§ 87 b*.

I *stk. 1* foreslås det, at tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra c, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som vedrører koordinering af gravearbejder, og tvister i medfør af § 67, jf. § 74, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v., afgøres af transportministeren.

Det betyder, at det vil være transportministeren, som vil kunne afgøre en tvist om manglende indgåelse af aftale efter én måned som reguleret i forordningens artikel 5, stk. 2.

Ligeledes betyder det, at transportministeren skal afgøre eventuelle tvister om overholdelsen af de tre betingelser i forslaget til en ny § 74, stk. 1, i vejloven, jf. nyaffattelsen af privatvejslovens § 67, stk. 2.

For det første skal koordineringen ikke medføre uforholdsmæssige ekstraomkostninger, herunder omkostninger som følge af yderligere forsinkelser for ledningsejeren/graveaktøren eller vejmyndigheden, uden at dette berører muligheden for, at de berørte parter aftaler en fordeling af omkostningerne.

For det andet skal den operatør eller vejmyndighed, der oprindeligt har planlagt anlægsarbejdet, bevare kontrollen med koordineringen af arbejdet.

For det tredje skal anmodningen indgives så tidligt som muligt, og senest én måned inden det endelige projekt forelægges for vejmyndigheden.

Det er intentionen, at transportministeren delegerer kompetencen til Vejdirektoratet.

I *stk. 2* foreslås det, at transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor afgørelser af tvister og reglerne for tvistorganet offentliggøres.

Til nr. 6

Det følger af privatvejslovens § 88, at adgangen til at klage over en afgørelse, jf. § 87, eller adgangen til at indbringe en sag som en tvist for transportministeren, jf. § 87 a, skal være udnyttet, før afgørelsen kan indbringes for domstolene.

Det foreslås i *§ 57, nr. 6,* at bestemmelsen også skal omfatte § 87 b.

Ændringen beror på forslaget til en ny § 87 b, hvor det er vurderingen, at tvister omfattet af den nye bestemmelse ligeledes ikke skal kunne indbringes for domstolene, før muligheden for at få behandlet sagen som en tvist har været udnyttet.

Til nr. 7

Det følger af privatvejslovens § 88 a, at søgsmål skal være anlagt inden 6 måneder efter, at klagemyndighedens, jf. § 87, henholdsvis transportministerens, jf. § 87 a, afgørelse er meddelt.

Det foreslås i *§ 57, nr. 7,* at bestemmelsen også skal omfatte § 87 b.

Ændringen beror på forslaget til en ny § 87 b, hvor det er vurderingen, at søgsmål ligeledes skal være anlagt inden 6 måneder efter en afgørelse.

Til § 58

Til nr. 1

Klima-, energi- og forsyningsministerens bemyndigelse i LER-lovens § 17 er blevet udmøntet i §§ 32-35 i bekendtgørelse om Ledningsejerregistret til at fastsætte regler om, hvordan graveaktører og ledningsejere kan annoncere et område, hvori de ønsker at grave, eller undersøge, om der er andre ledningsejere eller graveaktører, der har planlagt et gravearbejde de kan grave sammen med.

Efter § 33 i bekendtgørelse om Ledningsejerregistret kan en ledningsejer eller graveaktør i funktionen til koordinering af gravearbejder annoncere et område, som ledningsejeren eller graveaktøren planlægger at skulle grave i. En ledningsejer eller graveaktør kan i annoncen give oplysninger, som har relevans for muligheden for at koordinere sit gravearbejde med andre relevante aktører. Det er f.eks. være, at placering af det planlagte gravearbejde påtænkes at være i vejbanen eller fortov eller oplysninger om forventede graveperiode.

Efter § 34 i bekendtgørelse om Ledningsejerregistret kan en ledningsejer eller graveaktør, der planlægger at grave i et område, forespørge, om der er andre ledningsejere eller graveaktører, der planlægger at grave i samme område, så deres gravearbejder kan koordineres.

Endelig kan en ledningsejer oprette et notifikationsområde, så ledningsejeren bliver notificeret, hvis der er andre, der planlægger eller skal i gang med at grave i et specifikt område. Ledningsejeren kan derefter kontakte

relevante aktører og eventuelt planlægge et gravearbejde sammen med dem.

Med det foreslåede *§ 17* videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan annoncering af et gravearbejde og forespørgsel til brug for koordinering af gravearbejder skal foregå i Ledningsejerregistret. Som noget nyt tilføjes, at dette også omfatter annoncering og forespørgsler om oplysninger efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Reglerne for, hvilke oplysninger der som minimum skal fremgå af en annonce om planlagt gravearbejde, er defineret i artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur om gennemsigtighed med hensyn til planlagte anlægsarbejder. Parter omfattet af annonceringsforpligtelsen i artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, dvs. netoperatører, jf. forordningens artikel 2, nr. 1, og offentlige organer, jf. forordningens artikel 2, nr. 3, vil herved opfylde deres pligt ved at annoncere arbejdet i Ledningsejerregisteret

Formålet med ændringerne til bestemmelsen er, at en ledningsejer eller graveaktør kan dokumentere, at vedkommende har undersøgt, om det er muligt at koordinere eller forsøgt at koordinere sit gravearbejde, herunder i henhold til reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur artikel 6, stk. 1 om gennemsigtighed med hensyn til planlagte anlægsarbejder.

Til nr. 2

Med det foreslåede *§ 18* videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan indberetning af føringsrør, samt fysisk passiv, nedgravet infrastruktur, herunder forordningen om gigabitinfrastruktur artikel 2, nr. 4, til brug for samføring skal foregå i Ledningsejerregistret. Som noget nyt foreslås, at dette også skal omfatte fastsættelse af regler om indberetning af interesseområder eller oplysninger, der vedrører nedgravet fysisk infrastruktur omfattet af forpligtelsen i artikel 4, stk. 3, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Bestemmelsen understøtter en graveaktørs muligheder for at finde ledig kapacitet i føringsrør til brug for samføring og for at anmode om adgang til denne i overensstemmelse med forordningen om gigabitinfrastruktur.

Med det foreslåede *stk. 1* videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan indberetning af føringsrør til brug for samføring skal foregå i Ledningsejerregistret.

Forordningen om gigabitinfrastruktur artikel 4 omhandler dog alle former for passiv fysisk infrastruktur. Det er derfor præciseret, at forpligtelsen i relation til artikel 4, stk. 3, kun omfatter en delmængde af fysisk infrastruktur (nedgravet) jf. artikel 2, nr. 4. Bekendtgørelser udstedt efter den nye § 18 vil udelukkende sætte regler for, hvordan oplysninger om nedgravet passiv fysisk infrastruktur skal foregå gennem Ledningsejerregistret, og hvordan ledningsejere skal udlevere oplysninger til forespørgeren.

Bestemmelsen skal gøre det lettere at finde ledig kapacitet i føringsrør til samføring af ledninger. Med samføring forstås der, at en ledningsejer udnytter en anden ledningsejers føringsrør til føring af egne ledninger. Begrebet følger definitionen, der er fastsat i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v.

Til nr. 3

Med det foreslåede *stk. 2* indsættes en ny bestemmelse om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan udlevering af oplysninger om føringsrør gennem Ledningsejerregistret til brug for samføring skal foregå.

Bemyndigelsen kan understøtte de krav, der stilles i forordningen om gigabitinfrastruktur artikel 4, stk. 3, om gennemsigtighed med hensyn til fysisk infrastruktur, hvorefter der skal udleveres oplysninger om område og føringsvej og type og anvendelse af den passive fysiske infrastruktur. Det forventes derfor, at ledningsejere som minimum skal udlevere disse oplysninger gennem Ledningsejerregistret. Forordningen om gigabitinfrastruktur artikel 4 omhandler alle former for passiv fysisk infrastruktur. Det er derfor præciseret, at forpligtelsen i relation til artikel 4, stk. 3, kun omfatter en delmængde af fysisk infrastruktur (nedgravet) jf. artikel 2, nr. 4.

Til nr. 4

Med det foreslåede *stk. 3* videreføres gældende ret om, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan forespørgsler i Ledningsejerregistret til brug for samføring skal foregå.

En ledningsejer, der planlægger at føre nye ledninger i et område, kan i dag både forespørge i Ledningsejerregistret, om der er ledningsejere, der har føringsrør med ledig kapacitet i området og kan ved oprettelse af en forespørgsel om udlevering af ledningsoplysninger, få oplysninger om føringsrør indenfor et givent område. Bemyndigelsen kan understøtte de krav, der stilles i artikel 4, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Forordningen om gigabitinfrastruktur artikel 4 omhandler alle former for passiv fysisk infrastruktur. Det er derfor præciseret, at forpligtelsen i relation til artikel 4, stk. 1, kun omfatter en delmængde af fysisk infrastruktur (nedgravet) jf. artikel 2, nr. 4.

Til nr. 5

Med det foreslåede *§ 18 a* indføres der mulighed for at indbringe tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra b og stk. 2, 4 og 5, jf. artikel 4, stk. 1, og 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, for Klimadatastyrelsen, såfremt tvisten vedrører oplysninger omfattet af § 17 og § 18, stk. 2.

Det forventes, at et sådant tvistbilæggelsesorgan alene vil varetage klager over manglende udlevering af oplysninger om nedgravet fysisk passiv infrastruktur (føringsrør). Ledningsejerregistret rykker allerede ledningsejerne i tilfælde af manglende udlevering af ledningsoplysninger og det forventes, at en sådan proces videreføres.

Til § 59

Til nr. 1

Det fremgår af planlovens § 15, stk. 15, 3. pkt., at »Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og fysisk infrastruktur forstås i overensstemmelse med definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.«

Det foreslås, at der i *§ 15, stk. 15, 3. pkt.,* efter »Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde« indsættes »forstås i overensstemmelse med definitionen i artikel 2, nr. 23, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation med senere ændringer. Fysisk «

Det foreslås endvidere, at i § 15, stk. 15, 3. pkt. udgår »og fysisk« og »definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.« ændres til »definitionen i artikel 2, nr. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1309 af 29. april 2024 om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation, om ændring af forordning (EU) 2015/2120 og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordningen om gigabitinfrastruktur).«

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der henvises til, at »trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde« skal forstås i overensstemmelse med definitionen i teledirektivets artikel 2. nr. 23. Derudover vil den foreslåede bestemmelse medføre, at definitionen af »fysisk infrastruktur« skal forstås i overensstemmelse med definitionen i artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.13 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det fremgår af planlovens § 36, stk. 1, nr. 21, 2. pkt., at »Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og fysisk infrastruktur forstås i overensstemmelse med definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.«

Det foreslås, at der i *§ 36, stk. 1, nr. 21, 2. pkt.,* efter »Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde« indsættes »forstås i overensstemmelse med definitionen i artikel 2, nr. 23, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation med senere ændringer. Fysisk«.

Det foreslås endvidere, at i § 36, stk. 1, nr. 21, 2. pkt., udgår »og fysisk« og »definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.« ændres til »definitionen i artikel 2, nr. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1309 af 29. april 2024 om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation, om ændring af forordning (EU) 2015/2120 og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordningen om gigabitinfrastruktur).«

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at der henvises til at »trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde« skal forstås i overensstemmelse med definitionen i teledirektivets artikel 2, nr. 23. Derudover vil den foreslåede bestemmelse medføre, at definitionen af »fysisk infrastruktur« skal forstås i overensstemmelse med definitionen i artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.13 i de almindelige bemærkninger.

Til § 60

For så vidt angår masteloven gælder loven hverken for Færøerne eller Grønland og indeholder ikke hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne eller Grønland, jf. mastelovens § 28.

For så vidt angår graveloven gælder loven hverken for Færøerne eller Grønland og indeholder ikke hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne eller Grønland, jf. gravelovens § 11.

For så vidt angår teleloven gælder loven hverken for Færøerne eller Grønland og indeholder ikke hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne eller Grønland, jf. telelovens § 83.

For så vidt angår vejloven gælder loven hverken for Færøerne eller Grønland og indeholder ikke hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne eller Grønland, jf. vejlovens § 162.

For så vidt angår privatvejsloven gælder loven hverken for Færøerne eller Grønland og indeholder ikke hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne eller Grønland, jf. privatvejslovens § 108.

For så vidt angår LER-loven gælder loven hverken for Færøerne eller Grønland og indeholder ikke hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne eller Grønland, jf. LER-lovens § 29.

For så vidt angår planloven gælder loven hverken for Færøerne eller Grønland og indeholder ikke hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne eller Grønland, jf. planlovens § 70.

Det foreslås i *§ 60,* at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed.

Baggrunden for, at den foreslåede teleinfrastrukturlov og lovforslagets § 55 ikke gælder for Færøerne og Grønland, er, at teleområdet, med undtagelse af frekvensområdet, er overtaget af Færøerne og Grønland. Den gældende mastelov, gravelov og telelov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

For Færøerne er teleområdet overtaget i henhold til hjemmestyrelovens § 2 som et særanliggende.

For Grønland er teleområdet med undtagelse af frekvensområdet overtaget efter hjemmestyrelovens § 7, jf. § 5.

Baggrunden for, at lovforslagets § 56 og § 57 ikke gælder for Færøerne og Grønland, er, at den gældende vejlov og privatvejslov ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Baggrunden for, at lovforslagets § 58 ikke gælder for Færøerne og Grønland, er, at den gældende LER-lov ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Baggrunden for, at lovforslagets § 59 ikke gælder for Færøerne og Grønland, er, at den gældende planlov ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at lovforslaget i sin helhed, herunder den foreslåede teleinfrastrukturlov og ændringerne til teleloven, vejloven, privatvejsloven, LER-loven og planloven, ikke vil gælde for Færøerne og Grønland og vil heller ikke helt eller delvist kunne sættes i kraft for Færøerne eller Grønland.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	*Lovforslaget*
	§ 55. I lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. lovbekendtgørelse nr. 681 af 16. juni 2025, foretages følgende ændringer:
Afsnit V **Samhusning, fælles udnyttelse af faciliteter og kommunal udlejning af arealer m.v.**	**1.** *Overskriften* til afsnit V affattes således: **»Afsnit V** **Støtte til etablering af elektroniske kommunikationsnet m.v.«**
Kapitel 19 *Samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter* **§ 58.** Ministeren for Digitalisering kan fastsætte regler om, at udbydere af elektroniske kommunikationsnet skal give andre udbydere af elektroniske kommunikationsnet adgang til samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter. Regler, der fastsættes om samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter, skal være	**2.** *Kapitlerne 19, 21 og 21 a* ophæves.

objektive, transparente, ikkediskriminerende, forholdsmæssige og berettigede under hensyn til formålet i § 1 og hensynene i stk. 2. *Stk. 2.* Samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter pålagt efter regler fastsat i henhold til stk. 1 skal være berettiget ud fra hensyn til miljø, folkesundhed, den offentlige sikkerhed eller planmæssige hensyn og skal ske med henblik på etablering af elektroniske kommunikationsnet. Samhusning og fælles udnyttelse af netelementer og tilhørende faciliteter kan kun pålægges efter afholdelse af en offentlig høring. *Stk. 3.* Regler fastsat i henhold til stk. 1 kan vedrøre: 1) Samhusning og fælles udnyttelse af eksisterende netelementer og tilhørende faciliteter. 2) Krav til dimensioneringen og placeringen af nye netelementer og tilhørende faciliteter i forbindelse med tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring heraf med henblik på senere samhusning eller fælles udnyttelse. *Stk. 4.* Ministeren for Digitalisering kan fastsætte regler om fordeling af omkostningerne forbundet med samhusning og fælles udnyttelse af netelementer i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til stk. 1 og om fastsættelse af vilkår ved samhusning og fælles udnyttelse af netele-	

menter i elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter i henhold til stk. 1. Ministeren for digitalisering kan endvidere fastsætte regler om den offentlige høring og varigheden heraf, jf. stk. 2, indsigt i aftaler, tilsyn, alternativ tvistbilæggelse, pålæggelse af tvangsbøder og klageadgang i forbindelse med regler fastsat i medfør af stk. 1. Kapitel 21 *Oplysningspligt* **§ 60.** Ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om oplysningspligt for ejere eller indehavere af råderetten til netelementer og tilhørende faciliteter omfattet af § 58 vedrørende oplysninger om arten, tilgængeligheden og den geografiske placering af netelementer og tilhørende faciliteter. *Stk. 2.* Ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om, i hvilket omfang oplysninger indhentet i henhold til stk. 1 skal gøres tilgængelige for offentligheden. Kapitel 21 a *Offentlige myndigheders udlejning af arealer m.v.* **§ 60 a.** En offentlig myndighed kan indgå aftaler på markedsvilkår med udbydere af elektroniske kommunikationsnet om udlejning af arealer, bygninger, høje kon-	

struktioner, master m.v. med henblik på udbygning af radiokommunikationsnettet. *Stk. 2.* Digitaliseringsstyrelsen fører tilsyn med, at offentlige myndigheders aftaler, jf. stk. 1, er indgået på markedsvilkår, og at offentlige myndigheder overholder regler fastsat i medfør af stk. 6. Digitaliseringsstyrelsen kan som led i tilsynet træffe afgørelser, herunder fastsætte vilkår om pris m.v. *Stk. 3.* Digitaliseringsstyrelsen kan af en part i en tilsynssag i medfør af stk. 2 opkræve et beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet. *Stk. 4.* Digitaliseringsstyrelsen kan af offentlige myndigheder kræve alle oplysninger og alt materiale, som Digitaliseringsstyrelsen skønner relevant i forbindelse med tilsynet, jf. stk. 2. *Stk. 5.* Digitaliseringsstyrelsen kan fastsætte regler om tilsynet, jf. stk. 2, herunder hvordan tilsynet gennemføres, hvilke afgørelser Digitaliseringsstyrelsen kan træffe, om frister for styrelsens behandling af sager som led i tilsynet, om opkrævning af beløb til dækning af styrelsens ekstraordinære omkostninger i forbindelse med tilsynet, jf. stk. 3, og om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale til brug for tilsynet. *Stk. 6.* Ministeren for digitalisering kan fastsætte regler om meto-	

der til fastsættelse af de markedsvilkår, på hvilke offentlige myndigheder kan indgå aftaler i henhold til stk. 1, regler, der er nødvendige for implementeringen og anvendelsen af metoderne, regler om oplysningspligt og pligt til indsendelse af materiale, der skønnes relevant for udviklingen, implementeringen og anvendelsen af metoderne, m.v.	
	§ 56. I lov om offentlige veje m.v., lovbekendtgørelse nr. 435 af 24. april 2024, som ændret ved § 3 i lov nr. 499 af 20. maj 2025, § 7 i lov nr. 560 af 27. maj 2025 og § 2 i lov nr. 753 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:
§ 73. --- *Stk. 2-7.* --- *Stk. 8.* Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at visse typer gravearbejder kan undtages fra kravet om tilladelse efter stk. 1-4, og regler om udførelse af gravearbejde m.v. Transportministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om proceduren for ansøgning om tilladelse efter stk. 1-4, ansøgningsfrister, frister for vejmyndighedernes behandling af ansøgninger efter stk. 1-4 og de krav, vejmyndighederne kan stille til ansøgninger om tilladelse efter stk. 1-4.	**1.** I *§ 73, stk. 8, 2. pkt.,* udgår », frister for vejmyndighedernes behandling af ansøgninger efter stk. 1-4«.
	2. Efter § 73 indsættes:

	»**§ 73 a.** Fristerne i denne bestemmelse gælder ved ansøgninger, hvor reglerne i artikel 7 i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke finder anvendelse. *Stk. 2.* Vejmyndigheden kan senest 15 arbejdsdage efter modtagelsen afvise en ansøgning om gravetilladelse, hvis oplysninger om anlægsarbejdernes georefererede placering og type, de involverede elementer af fysisk infrastruktur, forventet dato for påbegyndelse af arbejdet og dets varighed, forventet dato for forelæggelse af det endelige projekt for de kompetente myndigheder med henblik på udstedelse af tilladelser, hvis det er relevant, og et kontaktpunkt, ikke er stillet til rådighed. *Stk. 3.* Vejmyndigheden tager stilling til, om en ansøgning er fuldstændig, senest 20 arbejdsdage efter modtagelse af ansøgningen. Vejmyndigheden skal opfordre ansøger til at sende eventuelle manglende oplysninger inden for fristen i 1. pkt. *Stk. 4.* Vejmyndigheden træffer afgørelse senest 4 måneder efter modtagelsen af en fuldstændig ansøgning, jf. dog stk. 5. *Stk. 5.* Vejmyndigheden kan én gang udsætte afgørelsen af en fuldstændig ansøgning med op til 4 måneder. Udsættelsen og begrundelsen herfor skal meddeles til ansøgeren. *Stk. 6.* Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om de

	grunde, hvorefter vejmyndigheden kan udsætte afgørelsen i op til yderligere 4 måneder efter udløb af fristen i stk. 4.«
Koordinering af gravearbejder, ansøgningsprocedure m.v.	**3.** *Overskriften* før § 74 affattes således: *»Koordinering af gravearbejder«*
§ 74. Den, der planlægger at ansøge om tilladelse til at foretage forandringer, herunder opgravning m.v., på en offentlig vejs areal, jf. § 73, stk. 1-4, skal så tidligt som muligt drøfte det planlagte arbejde med andre graveaktører med henblik på at undersøge, om flere gravearbejder kan koordineres. *Stk. 2.* En graveaktør eller vejmyndighed skal efter anmodning oplyse om de grave- eller anlægsarbejder efter § 73, der enten er udstedt tilladelse til, som afventer tilladelse, eller som der inden for de næste 6 måneder forventes indgivet en første ansøgning om tilladelse til. *Stk. 3.* Overholder en graveaktør eller vejmyndighed ikke koordineringsforpligtelsen, jf. stk. 1, og oplysningsforpligtelsen, jf. stk. 2, skal den pågældende dække de dokumenterede tab eller meromkostninger, som vejmyndigheden eller andre graveaktører lider som følge af den manglende koordinering.	**4.** *§ 74* affattes således: **»§ 74.** Anmodninger om koordinering af gravearbejder, hvor reglerne i forordningen om gigabitinfrastruktur ikke finder anvendelse, skal imødekommes, hvis følgende betingelser er opfyldt: a) Koordineringen af gravearbejder medfører ikke uinddrivelige ekstraomkostninger, herunder omkostninger som følge af yderligere forsinkelser, for den, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt det pågældende anlægsarbejde, uden at dette berører muligheden for, at de berørte parter aftaler en fordeling af omkostningerne. b) Den, der ejer eller kontrollerer fysisk infrastruktur, som oprindeligt har planlagt anlægsarbejdet, bevarer kontrollen med koordineringen af arbejdet. c) Anmodningen indgives så tidligt som muligt og, hvis der er behov for en tilladelse til gravearbejderne, senest én måned, inden det endelige projekt forelægges for tilladelsesudstedende myndigheder.

Stk. 4. Transportministeren fastsætter nærmere regler om de oplysninger, der skal gives efter stk. 2, om koordinering af gravearbejder efter stk. 1, om offentliggørelse af oplysninger om planlagte arbejder og tilladelser m.v., og om fordeling af udgifterne til gravearbejder, erstatning m.v., i forbindelse med at flere graveaktører har udnyttet samme opgravning af vejarealet.	*Stk. 2.* Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at visse typer gravearbejder undtages fra forpligtelsen til at koordinere efter stk. 1.«
	5. Efter § 74 indsættes: »**§ 74 a.** Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, at gravearbejder af begrænset omfang eller som vedrører national kritisk infrastruktur, kan undtages fra pligten til at koordinere efter artikel 5, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur og § 74. *Stk. 2.* Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder der på grund af deres begrænsede omfang med hensyn til værdi, størrelse eller varighed, kan undtages forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. *Stk. 3.* Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder, der skal være undtaget forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, fordi de vedrører nødsituationer, national

	kritisk infrastruktur eller den nationale sikkerhed. *Stk. 4.* Transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor undtagelser fastsat i medfør af stk. 1-3 offentliggøres.«
§ 75. En ansøgning efter § 73, stk. 1-4, skal indeholde oplysning om resultatet af de drøftelser og undersøgelser, der fremgår af § 74, og eventuelle muligheder for at koordinere flere gravearbejder.	**6.** *§ 75* ophæves.
§ 76. --- *Stk. 2.* Der kan bl.a. fastsættes vilkår om: 1-4) --- 5) At indehaveren af en tilladelse skal tåle, at andre får tilladelse til at udnytte samme opgravning til at udføre egne arbejder i eller over vejarealet inden for det i tilladelsen fastsatte tidsrum. Vejmyndigheden kan i den forbindelse fastsætte nye vilkår for det samlede arbejde, herunder om fordeling af graveudgifterne. 6) Bod ved forsinkelser. *Stk. 3-5.* ---	**7.** *§ 76, stk. 2, nr. 5,* ophæves. Nr. 6 bliver herefter nr. 5.
§ 76. --- *Stk. 2-4.* --- *Stk. 5.* Transportministeren fastsætter nærmere regler om fastlæggelse af bod ved forsinkelser, jf. stk. 2, nr. 6.	**8**. *I § 76, stk. 5,* ændres »6« til: »5«.
	9. Efter § 133 a indsættes: »**§ 133 b.** Tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra c, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som

	vedrører koordinering af gravearbejder, og tvister i medfør af § 74, stk. 1, afgøres af transportministeren. *Stk. 2.* Transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor afgørelser af tvister og reglerne for tvistorganet offentliggøres. *Stk. 3.* Sager, der kan indbringes for transportministeren efter stk. 1, kan ikke indbringes for domstolene, før adgangen, jf. stk. 1, er udnyttet. Søgsmål skal være anlagt, inden 6 måneder efter at transportministerens afgørelse i tvisten er meddelt.«
	§ 57. I lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1050 af 17. september 2024, som ændret ved § 3 i lov nr. 753 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:
§ 24 a. --- *Stk. 2.* --- *Stk. 3.* § 70 a finder anvendelse ved ansøgninger efter dette kapitel. Endvidere finder §§ 74 og 75 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse i forbindelse med ansøgninger og § 76 i lov om offentlige veje m.v. tilsvarende anvendelse i forbindelse med meddelelsen af tilladelser efter dette kapitel.	**1.** I *§ 24 a, stk. 3, 2. pkt.,* ændres »75« til: » 74 a«.
	2. Efter § 24 a indsættes: »**§ 24 b.** Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om,

	at gravearbejder af begrænset omfang eller som vedrører national kritisk infrastruktur, kan undtages fra pligten til at koordinere efter artikel 5, stk. 2, i forordningen om gigabitinfrastruktur. *Stk. 2.* Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder der på grund af deres begrænsede omfang med hensyn til værdi, størrelse eller varighed, kan undtages forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur. *Stk. 3.* Transportministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer gravearbejder, der skal være undtaget forpligtelsen til at stille oplysninger til rådighed efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, fordi de vedrører nødsituationer, national kritisk infrastruktur eller den nationale sikkerhed. *Stk. 4.* Transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor undtagelser fastsat i medfør af stk. 1-3 offentliggøres.«
§ 67. § 73 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse ved byggeri, udgravning og opfyldning på og ved private fællesveje. *Stk. 2*. §§ 73-76 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse på private fællesveje i byer og bymæssige områder.	**3.** *§ 67, stk. 1,* ophæves. Stk. 2 bliver herefter stk. 1.

§ 67. § 73 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse ved byggeri, udgravning og opfyldning på og ved private fællesveje. *Stk. 2*. §§ 73-76 i lov om offentlige veje finder tilsvarende anvendelse på private fællesveje i byer og bymæssige områder.	**4.** *§ 67, stk. 2*, der bliver stk. 1, affattes således: »§ 73, stk. 1-6 og 8, og §§ 74-76 i lov om offentlige veje m.v. finder anvendelse, når der foretages forandringer, herunder opgravning m.v., på og ved private fællesveje i byer og bymæssige områder.«
	5. Efter § 87 a indsættes: **»§ 87 b.** Tvister omfattet af artikel 13, stk. 1, litra c, i forordningen om gigabitinfrastruktur, som vedrører koordinering af gravearbejder, og tvister i medfør af § 67, jf. § 74, stk. 1, i lov om offentlige veje m.v., afgøres af transportministeren. *Stk. 2.* Transportministeren udpeger et centralt informationssted, hvor afgørelser af tvister og reglerne for tvistorganet offentliggøres.«
§ 88. Adgangen til at klage over en afgørelse, jf. § 87, eller adgangen til at indbringe en sag som en tvist for transportministeren, jf. § 87 a, skal være udnyttet, før afgørelsen kan indbringes for domstolene.	**6.** I *§ 88* ændres »§ 87 a« til: »§§ 87 a og b«.
§ 88 a. Søgsmål skal være anlagt inden 6 måneder efter, at klagemyndighedens, jf. § 87, henholdsvis transportministerens, jf. § 87 a, afgørelse er meddelt.	**7.** I *§ 88 a* ændres »§ 87 a« til: »§§ 87 a og b«.
	§ 58. I lov nr. 564 af 10. maj 2022 om Ledningsejerregistret, som ændret ved § 7 i lov nr. 736 af

	20. juni 2025, foretages følgende ændringer:
§ 17. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan annoncering af et gravearbejde eller en forespørgsel til brug for koordinering af gravearbejder skal foregå i Ledningsejerregistret.	**1.** *§ 17* affattes således: »**§ 17.** Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan annoncering af et gravearbejde eller en forespørgsel om oplysninger til brug for koordinering af gravearbejder, herunder efter artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, skal foregå i Ledningsejerregistret. «
§ 18. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan indberetning af føringsrør til brug for samføring skal foregå. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at en ledningsejer kan udlevere oplysninger om føringsrør gennem Ledningsejerregistret, herunder om, hvilke oplysninger ledningsejeren skal udlevere. *Stk. 2.* Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan forespørgsel i Ledningsejerregistret til brug for samføring skal foregå.	**2.** *§ 18, stk. 1,* affattes således: »Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, hvordan indberetning af interesseområder vedrørende eller oplysninger om føringsrør og anden nedgravet fysisk infrastruktur, herunder omfattet af artikel 4, stk. 3, jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, til brug for samføring skal foregå i Ledningsejerregistret.« **3.** *§ 18, stk. 2,* affattes således: *»Stk. 2.* Ministeren kan fastsætte regler om, hvordan oplysninger om føringsrør og anden nedgravet fysisk infrastruktur, herunder omfattet af artikel 4, stk. 3, jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, skal udleveres gennem Ledningsejerregistret.« **4.** I *§ 18* indsættes efter stk. 2 som et nyt stykke:

	»Stk. 3. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, hvordan en forespørgsel om oplysninger om føringsrør og anden nedgravet fysisk infrastruktur, herunder omfattet af artikel 4, stk. 1, jf. artikel 2, nr. 4, i forordningen om gigabitinfrastruktur, skal foregå i Ledningsejerregistret.«
	5. Efter § 18 indsættes i *kapitel 5*: **»§ 18 a.** Tvister om manglende udlevering af oplysninger omfattet af artikel 4, stk. 1, og artikel 6, stk. 1, i forordningen om gigabitinfrastruktur, der vedrører oplysninger omfattet af § 17 og § 18, stk. 2, kan indbringes for Klimadatastyrelsen, jf. artikel 13, stk. 1, litra b, og stk. 2, 4 og 5, i forordningen om gigabitinfrastruktur.«
	§ 59. I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 29. maj 2024, som ændret ved § 18 i lov nr. 614 af 11. juni 2024, § 2 i lov nr. 1678 af 30. december 2024, § 1 i lov nr. 203 af 25. februar 2025, § 1 i lov nr. 343 af 3. april 2025 og § 23 i lov nr. 719 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:
§ 15. --- *Stk. 2-14.* --- *Stk. 15.* Bestemmelser i lokalplaner, som hindrer opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil på fysisk infrastruktur eller på arealer, er	

uden virkning i forhold til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil, medmindre den fysiske infrastruktur eller arealet er beskyttet ud fra en arkitektonisk, historisk eller naturmæssig værdi eller af hensyn til den offentlige sikkerhed. Det samme gælder bestemmelser med tilsvarende indhold i planer, som er opretholdt efter § 68, stk. 2, eller bestemmelser med tilsvarende indhold i servitutter, hvor kommunalbestyrelsen er eneste påtaleberettigede. Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og fysisk infrastruktur forstås i overensstemmelse med definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v. *Stk. 16-17.* ---	**1.** I *§ 15, stk. 15, 3. pkt.,* indsættes efter »Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde«: »forstås i overensstemmelse med definitionen i artikel 2, nr. 23, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation med senere ændringer. Fysisk« I *§ 15, stk. 15, 3. pkt.,* udgår »og fysisk« og »definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.« ændres til »definitionen i artikel 2, nr. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1309 af 29. april 2024 om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation, om ændring af forord-

	ning (EU) 2015/2120 og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordningen om gigabitinfrastruktur).«
§ 36. Tilladelse efter § 35, stk. 1, kræves ikke til: 1-20) --- 21) Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og udstyr hertil, der opsættes på fysisk infrastruktur eller på arealer, medmindre kommuneplanen indeholder retningslinjer om, at den fysiske infrastruktur eller arealet har en arkitektonisk, historisk eller naturmæssig værdi, eller der er hensyn til den offentlige sikkerhed, eller medmindre de samme værdier og hensyn fremgår af bekendtgørelser udstedt i medfør af loven. Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde og fysisk infrastruktur forstås i overensstemmelse med definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v. *Stk. 2-12.* ---	**2.** I *§ 36, stk. 1, nr. 21, 2. pkt.,* indsættes efter »Trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde«: »forstås i overensstemmelse med definitionen i artikel 2, nr. 23, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation med senere ændringer. Fysisk«. I *§ 36, stk. 1, nr. 21, 2. pkt.,* udgår »og fysisk« og »definitionerne i lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.« ændres til »definitionen i artikel 2, nr. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning

	(EU) 2024/1309 af 29. april 2024 om foranstaltninger til reduktion af omkostningerne ved etablering af gigabitnet til elektronisk kommunikation, om ændring af forordning (EU) 2015/2120 og om ophævelse af direktiv 2014/61/EU (forordningen om gigabitinfrastruktur).«